Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Decreta et acta concilii Basiliensis

urn:nbn:de:bsz:31-313515

Visual Library

Decreta ⁊ acta cōcilij Baſilieñ.

IN nomine ſancte et indi
uidue trinitatis feliciter amen. Cenſet vtiq̧ dignū
et cōgruū ꝓut id ſingulariter expoſcit nimiū labi/
lis hominū memoria/ vt ea que per ſacroꝝ gene/
raliū Concilioꝝ ſanctiones ad dei laudē ⁊ cōmu/
nem reipublice vtilitatem fore noſcūtur inſtituta
debite ſcripture cōmendent/ vt per hanc iugis eo/
rū etiā ad poſteros tranſeat recordatio/ hinc eſt
igit q̄ in ſubſcriptis cōtinent/ ⁊ ſunt de verbo ad verbū inſerta decreta
cōſtitutiones acta ordinationes ceteraq̧ geſta in ſacro generali Baſi/
lienſi cōcilio p̄ſidente in eodem auctoritate apoſtolica Reuerēdiſſimo
in xp̄o patre dn̄o Juliano miſeratione diuina ſacroſancte Romane ec
cleſie ſancti Angeli dyacono Cardinali aplīce ſedis legato. Collecta vi
ſa et ordinata p̱ nos ꝓthonotarios notarios et ſcribas infraſcriptos/
ad id per dictū dn̄m p̄ſidentē ſacro eodem approbāte Cōcilio deputa
tos. Sub annis inditionis diebus horis menſibus ⁊ pontificatu in
ferius annotatis ⁊ deſcriptis.

ANno ſiquidē a natiuitate dn̄i Milleſimo q̄dringēteſimo triceſi
mop̄mo Inditione nona die autē veneris ſeptia mēſis decēbris
pontificatus ſanctiſſimi in xp̄o patris ⁊ dn̄i noſtri dn̄i Eugenij diuina
ꝓuidētia pape quarti anno p̄mo p̄fato Reuerēdiſſimo patre dn̄o Car
dinali p̄ſidente et legato iam per menſes aliquot in ciuitate Baſilieñ
nationis Germanice ꝓuincie Biſuntiñ. p̄dicti generalis Concilij ad/
iuuante dn̄o cōgregatione ⁊ celebratione inibi iuxta mandatū apoſto
licū alias ſup̱ hoc ſibi directū/ et infra plenius inſertū legittime facien/
dum p̱ſonaliter exiſtente. Conuocatis itaq̧ iā per eū dicta auctorita
te huius rei cauſa ad dictam ciuitatē Baſilieñ. de diuerſis mūdi parti
bus pluribus dn̄is p̄latis necnō p̱ſonis alijs et viris eccleſiaſticis qui
de iure vel ꝯſuetudine ad Conciliū generale venire tenent/ ac etiā quā
pluribus alijs ad dictū conciliū cōuocatis/ eiſq̧ vna cū dicto dn̄o p̄ſi/
dente legato in certa aula domus eccleſie ſancti leonhardi Baſilieñ. in
q̄ ſoliti ſunt ꝓ concilijs tenēdis in vnū cōuenire ad hoc ſpecialiter ꝯgre
gatis vnanimi inter eos inito ꝯſenſu extitit ordinatū ⁊ decretū p̄mā di
cti generalis Cōcilij Baſilieñ. ſeſſionē tenēdā fore auctore dn̄o atq̧ ce
lebrandā die veneris extunc ꝓxime futura quartadecima p̄dicti men/
ſis decembris in eccleſia cathedrali Baſilieñ. pro vt in cedula cuius te
nor inferius p̄mo loco deſcribit plenius cōtinetur/ quā cedulā in mul/
tis duplicatā ⁊ tranſſumptā/ iuſſit idem dn̄s p̄ſidens ob dicte p̄me ſeſ
ſionis publicationē faciendā in pluribus dicte ciuitatis eccleſiarū val
uis affigi pariter ⁊ apponi cuius tenor ſequit et eſt talis.

AD laudem omnipotētis dei exaltationēq̧ fidei catholice nec/
nō trāquillitatē ⁊ pacē tocius chriſtianitatꝭ reformationē quoq̧

vniuerſalis eccl'ie ac ppl'i chriſtiani. Ex ꝑte reuerēdiſſimi in xp̄o patris
et dñi dñi Juliani miſeratione diuina ſacro ſancte romane eccl'ie ſācti
angeli dyaconi cardinalis in p̄ſenti ſacro generali cōcilio Baſilieñ. au
ctoritate apl'ica p̄ſideñ. ſpecialiter deputati approbatione dicti ſacri ge
neralis cōcilij intimat̄ ꝑ p̄ſentes oibus et ſingulis in hoc ipſo genera
li cōcilio Baſilieñ. intereſſentibꝰ ⁊ intereſſe debentibꝫ ꝙ auctore deo
die veneris ꝓxima poſt inſtans feſtū ſancte Lucie que erit quarta deci/
ma mēſis huiꝰ decēbris prima eiuſdē ſacri generalis cōcilij Baſilieñ.
ſeſſio celebrabit̄ i eccl'ia cathedrali ciuitatis huiꝰ Baſilieñ hora nona
eiuſdē diei a media nocte i antea cōputādo. Jdeoq; p̄cipit̄ ⁊ mādat̄ oi/
bus ⁊ ſingulis in p̄dicta ciuitate Baſilieñ. ad cauſam dicti ſacri cōcilij
iam exiſtentibꝫ / ceteriſq; ad quorū noticiā p̄ſentes deuenerint in dicto
cōcilio intereſſe debentibꝫ / q̄ tunc comode ꝑſonaliter intereſſe poterūt
in eodē / quatenꝰ dictis die ⁊ hora in eccl'ia p̄dicta ꝑſonaliter ⁊ debite
cōpareāt / ſub penis iuris niſi legitimo p̄pediti fuerint impedimento.
Datū Baſilee die ſeptima dicti mēſis decembris / Anno a natiuitate
dñi Milleſimoquadringēteſimotriceſimoprimo pōtificatꝰ ſanctiſſi/
mi dñi noſtri pape Eugenij quarti anno primo ſub ſigillo ꝯſueto di/
cti dñi p̄ſidentis in teſtimoniū p̄miſſorum.

Dicta die veneris quartadecima p̄dicti mēſis decēbris Anno in
dicioñ hora et pōtificatu quibus ꝓxime ſupra ſacroſancta gene
rali Synodo Baſilieñ. p̄dicta dicto dño cardinali legato auctorita/
te qua ſupra preſidente legittime vbi ſupra congregata celebrataq; ibi
dem ſolēni miſſa de ſpūſācto ꝑ reuerēdū in xp̄o patrē dñm Philibertū
dei et aplice ſedis gratia ep̄m Cōſtantieñ. ꝓuintie Rothomageñ. Jn
ſuꝑ cantatis et lectis letanijs anthiphonis alijſq; deuotis orationibꝫ
in talibꝫ ordinatis / deoq; ſuppliciter et deuote exhibitis. Jdē dñs car
dinalis p̄ſidens in pontificalibꝫ ſedēs ſuꝑ cathedrā ad hoc ſibi p̄para/
tā alijſq; ſingulis p̄latis tūc ad p̄miſſa aſtantibꝫ in pontificali habitu
ſimul cū mitris planis capitibꝫ eorū impoſitis exiſteñ. gratū ſermonē
ad Synodū p̄dictā ſacroſctām habuit / ſumens ꝓ themate ſuo. Mū
damini qui fertis vaſa dñi Eſaie. lij. in quo plerūq; ſalubri exhortatio
ne / ac ſm ꝙ tali cōueniebat eximie cōgregationi: et in primordio talis
actus decuit oēs de puritate mūdicia: et vite integritate ſolerter in cari
tate non ficta ammonuit p̄cipueq; exhortatus eſt / vt celebrationē deo
grata p̄ſentis ſacri cōcilij eccl'ie vniuerſali / ac de neceſſaria ⁊ vtili vt ve
re decet viros eccleſiaſticos conſtanti ⁊ bono animo iugiter adeſſent:
vigilarētq; ac diligenciꝰ intēderēt ad ꝑfectū et vtilitatē reipublice xp̄i/
ane religionis feliciter ꝑagendū. Quo quidē ſermone ꝑ eū tandē fini/
to memoratꝰ dñs philibertꝰ ep̄us Cōſtañ. eminentē thalamū aſcen/
dit / ibiq; de mādato dicte ſacre Synodi ꝑlegit alta ⁊ intelligibili vo/
ce / vt ab oibꝫ aſtātibꝫ audiret̄ / hec q̄ infra de verbo ad verbū inſerunt̄:
aſtātibꝫ ibidē nōnullis venerabilibꝫ et egregijs viris dñis Ambaſia/

toribus ſereniſſimi et illuſtriſſimi principū dn̄orum Regis romanoꝝ ſemꝑ auguſti/ ⁊ ducis amedei Subaudie necnō viris illuſtribꝫ dominis alijs q̄ꝫpluriminis.

¶ Decreca ⁊ cetera lecta in prima ſeſſione Sacri generalis concilij Baſilenſis.

AD omnipotentis dei gloriā fidei catholice exaltationē xpianeq̄ꝫ religionis ꝑfectū iaciēs fūdamētū i illo ſūmo angulari lapide xp̄o ieſu in quo oīs edificatio cōſtructa creſcit i tēplū ſanctū in domino ſacroſācta ſynodus Baſilien̄. vniuerſalē eccl'iam repn̄tans i ſpū ſctō legitime cōgregata/ p̄ſidēte reuerēdiſſimo in xp̄o patre dn̄o Juliano ſctē romane eccl'ie ſācti angeli dyacono cardinali ap'lice ſedis legato/ attēdēs ꝙ ſacra generalis ſynod⁹ Cōſtantien̄. i ſpū ſācto celebrata ſalubre exiſtimans et multimode fructuoſum i ſācta dei eccl'ia generalia cōcilia frequētari hoc ſuo decreto conſtituit huiuſmodi ſub tenore

¶ De celebratione Conciliorum

FRequens generaliū cōciliorū celebratio agri dominici p̄cipua cultura eſt q̄ vepres ſpinas et tribulos hereſum errorū et ſciſmatū extirpat/ exceſſus corrigit/ deformata reformat ⁊ vineā dn̄i ad frugē vberrime fertilitatis adducit/ illoꝝ vero neglectus p̄miſſa diſſeminat atq̄ꝫ fouet/ hec p̄teritorū tēporū recordatio et p̄ſentiū cōſideratio ante oculos noſtros ponūt. Quapropter hoc edicto ꝑpetuo ſancim⁹ decernim⁹ atq̄ꝫ ordinam⁹/ vt ammodo cōcilia generalia celebrent̄. Ita ꝙ primū a finē hui⁹ cōcilij in quinquēniū imediate ſequēs. Scd̄m vero a fine illi⁹ immediate ſequētis cōcilij in ſeptēniū/ et deinceps de decennio in decēniū ꝑpetuo celebrent̄ in locis q̄ ſūmus pōtifex ꝑ mēſem ante finē cuiuſlibet cōcilij approbāte et cōſentiēte cōcilio vel in eius defectū ip̄m conciliū deputare et aſſignare teneat̄. Ut ſic ꝑ quādā cōtinuatione ſperāt cōciliū vigeat aut ꝑ termini pēdēciā expectet̄ quē terminū liceat ſūmo pōtifici de fratrū ſuorū ſancte romane eccl'ie cardinaliū cōſilio/ ob emergen̄. forte caſus abbreuiare/ ſꝫ nullaten⁹ ꝓrogare locū āt ꝓ futuro ꝯcilio celebrādo deputatū abſq̄ꝫ euidēti neceſſitate nō mutet Sꝫ ſi forte caſus aliq̄s occurrerit q̄ neceſſariū videret ip̄m locum mutari puta obſidiōis guerraꝝ peſtis aut ſi'lis/ tūc liceat ſūmo pōtifici d̄ p̄dictorū fratrū ſuorū aut duarū partiū ip̄orū cōſenſu atq̄ꝫ ſubſcriptione aliū locū prius deputato loco viciniorē ⁊ aptū ſub eadē tn̄ natione ſurrogare/ niſi idē vel ſimile impedimentū ꝑ totam illā nationē vigeret/ tunc ad aliquē alium viciniorem alterius nationis locum aptum huiuſmodi conciliū poterit cōuocari/ ad quē prelati et alij qui ad conciliū ſolent cōuocari accedere teneant̄/ ac ſi a p̄cipio loc⁹ ille fuiſſet deputat⁹/ quā tn̄ loci imitationē vl' t'mini abbreuiationē ꝑ ānū an̄ p̄fixū

terminũ teneat̃ ſummus pontifex legitime ⁊ ſolenniter publicare ⁊ in-
timare vt ad ipſum conciliũ celebrandum predicti poſſint ſtatuto ter-
mino conuenire.

¶ Electio ciuitatis Baſilienſis.

ATq; pro ipſius executione decreti ciuitas papie apud italiam
fuit electa pro generali Cõcilio in fine tunc ꝓxime ſequẽtis quin-
quẽnij celebrãdo. Quodquidẽ Conciliũ ſuo debito tẽpore in dicta Ci
uitate papie celebrari extitit inchoatũ. Et inde certis ex cauſis ad Ciui
tatẽ Seneñ. tranſlatũ. In quo quidẽ generali Concilio papie inchoa-
to/ et in Seneñ. Ciuitate celebrato hec Baſilieñ Ciuitas ꝓ celebratio
ne tunc futuri generalis Cõcilij poſt ſeptẽniũ a fine ipius Seneñ. Cõ-
cilij celebrandi fuit electa ⁊ debite aſſignata/ vt cõſtat in inſtrumento
publico inde cõfecto huiuſmodi ſeriei.

IN nomine domini amẽ. Tenor p̄ſentis publici inſtrumẽti cũctis
pateat euidẽter ⁊ ſit notũ. Qḋ anno a natiuitate eiuſdẽ dñi Mille
ſimoquadringẽteſimovigeſimoquarto Inditiõe ſecũda die vero ſab-
bati. xix. mẽſis februarij hora tertiaꝝ vel quaſi põtificatus ſanctiſſimi
in xp̄o patris ⁊ dñi noſtri dñi Martini diuina ꝓuidẽtia pape quinti
anno ſeptimo vigente ⁊ durãte ſacro ſancto generali Cõcilio Seneñ.
in ciuitate Senarũ ac p̄ſidẽtibus eidẽ cõcilio vice ⁊ nomine p̄fati dñi
noſtri pape. Et pro eo Reuerẽdiſſimis in xp̄o patribus ⁊ dñis domi-
nis dei ⁊ aplice ſedis gratia Petro archiep̄o Creteñ. Jacobo epiſcopo
Spoletano petro abbate de Roſacio Aquilegieñ. dyociſis ⁊ leonhar
do de florẽtia magiſtro ⁊ generali ordinis p̄dicatoꝝ per eundẽ dñm
noſtrũ papam ad infra ſcripta ſpecialiter deputatis ⁊ ordinatis/ idem
dñi p̄ſidentes quandã cõuocationẽ deputatoꝝ omniũ inclitarũ natio
num p̄ſentis cõcilij Seneñ. ſup electione loci futuri concilij fecerunt.
In qua affuerũt p̄dicti dñi p̄ſidentes cõcilij vna cũ ſingulis Reueren
dis patribus ac venerabilibus ⁊ circũſpectis viris omniũ quinq; na-
tionũ videlicz ꝓ italia pro parte p̄latorũ/ et alioꝝ de extra territoriũ
Seneñ. dñij petrus ſanctus ep̄us Caſtreñ. ⁊ dominicus de ſctõ gemi
niano decretoꝝ doctor camere aplice auditor. Pro parte prelatoꝝ et
alioꝝ habentiũ titulos in territorio Seneñ. dñs Nicolaus abbas ſci
donati ordinis vallis vmbroſe ſe nõ habere mandatũ ad actũ infraſcri
ptũ faciendũ dicẽtes/ ſed ad audiendũ ⁊ referendũ quoꝝ quilibet ſe
dictã italiã nationẽ repñtare aſſerebat. Pro natione Gallicana Reue
rendi patres ⁊ dñi dñi Guilhermus ep̄us Cauallieeñ. Ludouicus de
palude regalis trenorcheñ. ordinis ſancti benedicti Cabiloneñ. dyocẽ
et Johãnes vrſicampi ordinis Ciſtercieñ. Nomonieñ. dyociſis abba-
tes. Pro natiõe Germanica reuerẽdus pater dñs hartungus de cap
pel decretoꝝ doctor ſacri palacij aplici cauſarũ auditor/ ac venerabi-
lis ⁊ religioſus vir frater Theodoricus de andel monachus ordinis
p̄monſtrateñ. in decretis licẽtiatus eiuſdẽ ordinis ꝓcurator. Pro na

tione hyſpanica petrus alfonſi abbas ſancti vincētij / ⁊ Canonicus ec cleſie Tolletañ. qui tamē dixit ſe nō habere aliqđ mandatū a natione ſua ad hunc actuꝫ faciendū niſi ſolū ad audiendū ⁊ referendū; de quo etiā fuit ſolemniter ꝓteſtatus. Pro natione anglie reuerēdus pater ⁊ et dñs dñs Frāciſcus epūs Aqueñ. ⁊ venerabilis vir magr̄ Thomas de Werdona canonicus aſtoloeñ. in ſacra pagina baccalarius. Qui deputati ſupradicti ſingulariter ſinguli ad infraſcripta mādata ſua in publicā formā de territorio Seneñ. ⁊ natione hyſpanie exceptis Se-nis in capella domus oꝑarij maioris eccl'ie Seneñ. ꝓpe eandē eccleſiā ſita ꝓduxerunt / et quilibet eoꝝ ꝓduxit. Quibꝰ ſic cōgregatis ac miſſa-rū ſolemnis alijſqꝫ cerimonijs debitis ⁊ cōſuetis ibidē cōpletis / ſupra dicti dñi deputati ſingularū nationū ad infraſcripta ſingularia man data de qͥbus per inſtrumēta publica ſignis ⁊ ſubſcriptione notarioꝝ publicꝝ tunc ibidē preſentiū ſignata et ſubſcripta legittimā fecerunt fidē ad hm̄oi electionē loci ꝓ ordinē ꝓceſſerūt. Et inter cetera quāpluri mis allegatiōibꝰ ꝓpoſitiōibꝰ altercatiōibꝰ diſſenſiōibꝰ diuerſoꝝ locoꝝ ⁊ ꝓuinciaꝝ hinc inde inter ipſos deputatos habitis atqꝫ factis / demū ꝓ loco futuri ⁊ tūc celebrandi concilij ꝓximo ſecuturi iuxta formā et te norem decreti ſiue cōſtitutionis concilij Cōſtantieñ. deſuꝑ factis ciui tatem Baſilieñ. in natione Germanica cōſiſtentē / ⁊ in ꝓuintia Biſun tinenſi tanqꝫ habilē ſufficientē ⁊ idoneā ex ipſorū certa ſcientia vnani-miter ⁊ cōcorditer nominauerūt et elegerūt / dictis tamē Nicolao ſan cti Donati / et petro alfonſi abbatibus pro tunc expreſſe nō conſentiē-tibus. Quo loco ſic per ip̄os dominos deputatos electo ſupradicti do mini quattuor p̄ſidentes concilij ex parte dñi noſtri pape dictum de-cretū ſiue conſtitutionē concilij Conſtantieñ. in quo cōtinet̄ de modo eligendi loca conciliorū / necnō litteras apoſtolicas dñi noſtri pape p̄-dicti eius vera bulla plumbea vt prima facie apparebat more Roma-ne curie munitas ſuper poteſtate dictis dominis p̄ſidentibus ad pre-ſentē actum a dño noſtro papa p̄dicto conceſſa per venerabilē virum dñm Michaelē de piſis decretoꝝ doctorem / et prefati dñi noſtri pa-pe ſecretariū ibidem p̄ſentem publice alta et intelligibili voce corā do-minis preſidentibus deputatis nationū / alijſqꝫ ſupradictis infraſcri-ptorum tenorum legi et publicari fecerunt. Tenor vero decreti ſequi-tur et eſt talis.

FRequens generaliū Conciliorꝝ celebratio agri dominici preci-pua cultura eſt que vepres ſpinas ⁊ tribulos hereſum errorum et ſciſmatū extirpat / exceſſus corrigit / deformata reformat / et vineā domini ad frugem vberrime fertilitatis adducit. Illorum vero negle ctus premiſſa diſſeminat atqꝫ fouet / hec p̄teritoꝝ temporū recordatio et preſentiū conſideratio ante oculos noſtros ponūt quapropter hoc edicto perpetuo ſancimus decernimus atqꝫ ordinamus vt ammodo cōcilia generalia celebrent̄. Ita q꞉ primū a fine huius concilij in quin-

quenniū immediate ſequēs. Secundū vero a fine illius immediate ſe
quētis cōcilij in ſeptemniū/ ⁊ deinceps de decēnio in decenniū perpe
tuo celebrent̄ in locis que ſummus pontifex per menſem ante finē cu/
iuſlibet concilij approbante ⁊ ɔſentiente cōcilio vel in eius defectu ipm̄
conciliū deputare ⁊ aſſignare teneat̄/ vt ſic per quandā continuationē
ſemꝑ aut conciliū vigeat aut ꝑ termini pendēciā expectet̄/ quē termi
nū liceat ſummo pontifici de fratrū ſuoꝝ ſancte romane eccleſie Car/
dinaliū cōſilio:ob emergeñ. foꝛte caſus abbꝛeuiare ſed nullatenus ꝓ/
rogetur/ locū autē ꝓ futuro concilio celebꝛando deputatū abſqꝫ euidē
te neceſſitate nō mutet. Sed ſi caſus foꝛte aliq̇s occurrerit quo neceſſa
riū videret̄ ipm̄ locum mutari puta obſidionis guerrarū peſtis aut ſi
milis: tunc liceat ſummo pontifici de p̄dictoꝝ fratrū ſuoꝝ/ aut duaꝝ
partiū ipſoꝝ cōſenſu atqꝫ ſubſcriptione aliū locum pꝛius deputato lo/
co viciniorē ⁊ aptum ſub eadē tamē natione ſurrogare niſi idem vel ſi
mile impedimentū per totam illam nationē vigeret/ tunc ad aliquez
alium viciniorē alterius nationis locū aptum huiuſmodi conciliū po
terit cōuocare/ ad quē pꝛelati ⁊ alij qui ad conciliū ſolent cōuocari acce
dere teneant̄: ac ſi a p̄ncipio locus ille fuiſſet deputatus/ quā tamē lo/
ci mutationē vel termini abbꝛeuiationē per annū ante pꝛefixū termi/
nū teneat̄ ſummus pontifex legittime ⁊ ſolēniter publicare ⁊ intimare
vt ad ipm̄ conciliū celebꝛandū p̄dicti poſſint ſtatuto termino ɔuenire

¶ Tenoꝛ bulle talis eſt.

MArtinus epūs ſeruus ſeruoꝝ dei venerabilib⁹ fratrib⁹ Petro
archiep̄o Creteñ. et Jacobo ep̄o Spoletano / ac dilectis filijs
Petro abbati de Roſacio ſancti petri Aquilegieñ. dyoceſ. necnō leon
hardo de floꝛētia oꝛdinis fratrum pꝛedicatoꝛum ac ſacre pagine pꝛo/
feſſoꝛi ac eiuſdez oꝛdinis generali magiſtro noſtris et apoſtolice ſedis
nuncijs. Salutē ⁊ apoſtolicā benedictionē. Nuper ſiquidem cupien/
tes generale conciliū iuxta deliberationē et oꝛdinationē ſancte Syno
di Conſtantieñ. ad deputationē loci olim eadem approbante ſinodo
per nos factaz in ciuitate papie auctoꝛe dn̄o celebꝛari/ vt illa in eo ſta
tuerent̄ et fierent que cederent ad laudem dei et bonum publicū eccle
ſie ſue ſancte vos ad ciuitatem pꝛedictam pꝛo futuro ibidem tenendo
et celebꝛando concilio generali noſtros et apoſtolice ſedis nuncios de
fratrum noſtroꝛū conſilio pꝛouidimus deſtinandos vobis inter cete,
ra nomine ⁊ auctoꝛitate noſtris ipſi conſilio pꝛeſidendi/ et inibi pꝛo ve
ſtra ſapientia illa pꝛouidendi deliberandi ſtatuendi decernendi et cō,
cludendi: que ad conſeruationē et augmentum religionis et fidei chꝛi/
ſtiane ac reformationē cleri et ſtatus eccleſiaſtici pertinent poteſtatem
plenariam concedentes / pꝛout in alijs noſtris litteris plenius cōtine
tur. Nos igitur attendentes vt in bene gerendis rebus dicti cōcilij eo
vtilius ⁊ ꝑfectius perficere valeatis / quo ampliori fueritis per nos au,
ctoꝛitate muniti. Et ne pꝛopter aliquem caſum qui ſolet quandoqꝫ cō

tingere celebratio et continuatio eiuſdem concilij retardetur oportu/
ne prouidere volentes / diſcretioni veſtre vbi legittima cauſa ſubſiſtat
ipſum concilium de ciuitate predicta ad quamcunqꝫ ciuitatem aliam
eiuſdem nationis ad hoc liberam habilem et ſufficientem de qua vo/
bis videbitur auctoritate noſtra transferendi illudqꝫ prorogandi mu
tandi et diſſoluendi. Ipſumqꝫ concilium in huiuſmodi alia ciuitate
ad quam id forſan transferri et mutari contigerit continuandi tenen/
di et celebrandi / et ad illud prelatos ⁊ ad alios euocandi eiqꝫ nomine
et auctoritate predictis preſidendi / et in eo quecunqꝫ decreta eodem
approbante concilio ordinandi ſtatuendi et decernendi illaqꝫ in pu/
blicis ſeſſionibꝫ iuxta morem ſolenniter publicandi ⁊ approbandi / vt
nihilominus ante diſſolutionem preſentis concilij locum pro alio fu/
turo Concilio inde ad ſeptemniũ celebrando iuxta deliberationẽ ⁊ or
dinationẽ predictas / etiam ante menſem vbi rationabilis cauſa eſſet
ne aliquo modo huiuſmodi loci deputatio differatur nominandi de/
putandi ⁊ aſſignandi. Et alia in premiſſis omnibus agendi diſponen
di ſtatuendi ⁊ exequendi ac concludendi que pro ſtatu honoreqꝫ no/
ſtris ⁊ Romane eccleſie / ac tranquillitate et pace reipublice chriſtiane
noueritis profutura plenam ⁊ liberam de dictorum fratrum conſilio
auctoritate apoſtolica tenore preſencium concedimus facultatem ra/
tum et gratam habituri / quicquid per vos ſuper premiſſis in eodem
concilio propoſitum deliberatum ſtatutum ⁊ decretum fuerit ac con/
cluſum. Idqꝫ faciemus auctore domino vſqꝫ ad ſatiſfactionem condi
gnam inuiolabiliter obſeruari. Datum Rome apud ſanctũ Petrum
viij. kalẽdas Marcij pontificatus noſtri anno ſexto.

Quibus quidem decretis ⁊ litteris apoſtolicis ſic lectis ⁊ pub/
licatis predicti domini quattuor preſidentes ibidem preſentes
per organum dicti Reuerendiſſimi patris domini Petri archiepiſco/
pi Creteñ. vnius ex ipſis preſidentibus in ipſum locum videlicet ciui
tatem Baſilieñ. ſic vt premittitur per ipſos dños deputatos electam
conſenſerunt / ac eandeꝫ ciuitatẽ Baſilieñ. in prouincia Byſuntina cõ/
ſiſtentem de vna cum dictis dominis deputatis nationũ et ipſi depu/
tati nationũ videlicꝫ italice extra territoriũ Seneñ. Gallicane germa
nice ⁊ anglicane iuxta dicti decreti Conſtantieñ. concilij vim formam
et tenorem / ac poteſtatis a domio noſtro papa predicto eis tradite vt
premittitur et conceſſe elegerunt et nominauerũt ac ciuitatem ipſam
habilem et ydoneam pro loco futuri proxime celebrandi cõcilij depu/
tarunt aſſignarunt ⁊ pronunciarunt. Proteſtantes tamen ꝙ propter
hoc ipſum concilium Seneñ. non cenſeatur diſſolutum eſſe. Sed ꝙ
ipſi preſidentes cum inclitis nationibus ad omnem reformationem
hic poſſibilem concurrere vellent. Et hoc idem prefati deputati per or
dineꝫ ſimiliter fuerunt proteſtati quilibet pro natione ſua ꝙ ad refor/
mationẽ hic poſſibilẽ attẽdere vellẽt. Quo loco taliter electo ⁊ pronun

ciato ac aſſignato ⁊ deputato: vocati fuerūt in locū dicte cōgregationis Reuerēdiſſimi p̄res et dn̄i dn̄i Johes archiep̄us Tolletan⁹ nationis hyſpanice p̄ſidens Johes archiep̄us Rothomageñ. nationis gallicane p̄ſidens Richardus elect⁹ Eboraceñ. anglicane natiōis p̄ſidēs. Et andreas ep̄us pocznanieñ. In quoꝝ p̄ſentia dicta loci electio fuit ſolenniter publicata/ ⁊ ꝑ ip̄os dn̄os archiep̄os ⁊ ep̄os approbata et cōfirmata/ Excepto ꝙ dict⁹ reuerēdiſſim⁹ pater dn̄s Johānes archiep̄us Tolletañ. hyſpaniarū primas regniqꝫ caſtelle maior cācellarius/ et ſupra dicte nationis hyſpanice p̄ſidens/ ad dictā electionē reſpōdit ſe habere duas voces/ vnā vt p̄ſidens nacionis ſue hyſpanice aliā vero vt archiep̄us et primas hyſpaniarū. Quātū ad primā vocē nō poſſet cōſentire/ niſi requiſita et cōſentiente natiōe ſua p̄dicta: Quātū vero ad ſcd̄am vocē videlicet vt archiep̄us ⁊ primas dixit ſe cōſentire/ ⁊ expreſſe cōſenſit. De ⁊ ſuꝑ quibꝫ oibus et ſingulis p̄miſſis ſic actꝭ factis ⁊ geſtis/ p̄fati dn̄i p̄ſideñ. dn̄i noſtri pape/ necnō deputati ſupradicti ꝑ ordinē ac honorabilis vir magiſter Martinus welle clericus Sambreñ. dyoceſ. in decretis baccalari⁹/ ac dn̄i noſtri pape p̄fati ꝓcurator fiſcalis/ ⁊ hmōi ſacri Seneñ. concilij ꝓcurator ſibi a me notario publico infraſcripto ⁊ aliarū nationū notarijs ibidē tunc p̄ſentibꝫ fieri petierūt/ et quilibet eorū fieri petijt atqꝫ tradi vnū vel plura publicū ſeu publica inſtrumētū aut inſtrumēta acta fuerunt/ hec Senis ſub anno indicione die mēſe hora loco ⁊ pontificatus qbus ſupra preſentibꝫ ibidē venerabilibꝫ ac honorabilibꝫ ⁊ diſcretis viris dn̄is dominico de creponica ap̄lice camere clerico michaele d̄ piſis ſupradicto decretorū doctoribꝫ/ necnō magiſtris anthonio olim Michaelis de ſancto Geminiano curie cauſarū camere ap̄lice et italice de extra territoriū Seneñ. Hermāno voynem de Rocken clerico monaſterieñ. dyoceſ. ap̄lica et imꝑiali auctoritatibꝫ/ ac indite nationis Germanice in p̄dicto cōcilio Seneñ. notarijs: necnō Laurētio ſtafforde Anglicane nationis p̄dictarū notarijs clericis florentiñ. monaſterieñ. ac linchonieñ. dyoceſ. ac Frāciſco de Bononia ſeruieñ. armorū dn̄i noſtri pape p̄dictis teſtibus ad p̄miſſa vocatis ſpāliter atqꝫ rogatis.

¶Subſcriptiones notariorum.

Et ego petrus clerici cleric⁹ Ambianeñ. dyoceſ. magiſter in artibus publicus auctoritate ap̄lica/ ac indite nationis gallicane in p̄dicto ſacro cōcilio Seneñ. notari⁹/ qꝛ hmōi electioni ꝓnūciationi aſſignationi et deputationi loci futuri concilij vt p̄mittitꝛ proxime celebrandi p̄ñs fui/ eaqꝫ ſic fieri vidi ⁊ audiui ideoqꝫ hoc p̄ſens publicū inſtrumentū manu mea ꝓpria ſcriptū. Exinde cōfeci ſubſcripſi ⁊ publicaui ſignoqꝫ et noīe meis ſolitis et conſuetis ſignaui in fidē et teſtimonium omniū et ſingulorū p̄miſſorū requiſitus et rogatus.

¶Alter notariorum.

Et ego laurētius Staforde clericus Lincholineñ. dyoceſ. pu-

blicus auctoritate apoſtolica ac inclite nationis anglicane in predicto
ſacro Seneñ. concilio notarijs premiſſis omnibꝫ ⁊ ſingulis vna cum
p̄noiatis teſtibꝫ ⁊ notarijs pn̄s fui eaqꝫ ſic fieri vidi ⁊ audiui / ⁊ exin/
de hoc inſtrumētū per alium fideliter ſcriptū ſigno meo ſolito cum di/
cto notario requiſitus ſignaui in teſtimoniū omniū premiſſoꝝ.

¶ Initium ⁊ approbatio cōcilij Baſilieñ.

CUm vero finis inſtaret ſeptēnij quod eſt tempus ex p̄inſerto con
cilij Conſtantieñ. decreto celebrationi huius cōcilij prefinitū / fe/
licis recordatiōis dn̄s Martinus quintus ſancte romane ac vniuerſa
lis eccleſie tunc preſidens pontifer volens celebrationē generalis con
cilij fieri iuxta prememoratū decretū cui tamen ꝓpter etatem decrepitā
et multiplices ſui corporis morbos in perſona ꝓpria nō poterat preſi/
dere dictū dn̄m Julianū ſancte Romane eccleſie ſancti angeli dyaco/
num cardinalē de fratrū ſuoꝝ cōſilio ad celebrandū ipm̄ conciliū ac ei/
dem vice ⁊ loco ipſius ſūmi pontificis preſidendi ſuū ac ſedis apoſto/
lice deſtinauit legatū per ſuas apoſtolicas litteras / vt ecce.

MArtinus epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei dilecto filio
Juliano ſancti angeli diacono Cardinali apoſtolice ſe/
dis legato / ſalutē ⁊ apoſtolicā benedictionē. Dum onus
vniuerſalis gregis dn̄ici ſuperna diſpoſitōe nobis iniū/
ctum diligenter attendimus ⁊ qd̄ ſingulis chriſtiane rei
publice occurrentibꝫ per nos ipſos debitū apoſtolice ſeruitutis exequi
nō poſſumus animo noſtro reuoluimus nōnunqꝫ viros fide feruētes
dignitate ac ſcientia preditos et rerum agendarū experiētia cōſpicuos
in partē noſtroꝝ ⁊ eccleſie Romane negotioꝝ aſſumimus vt duꝫ tem/
pus poſtulat eoꝝ operationibꝫ vices noſtras ſupplentes miniſteriū no
bis cōmiſſum diuina aſſiſtente gratia iuxta vires nobis ex alto cōceſ/
ſas exequi valeamus. Dudū ſiquidē ſacrū generale Conſtañ. cōcilium
ex certis cauſis tunc expreſſis ſtatuit ⁊ decreuit primū generale cōciliū
in quinquēniū extunc ꝓxime futurū. Secundū vero a fine illius ime/
diate ſequentis cōcilij in ſeptēniū / ⁊ deinceps de decēnio in decēnium
perpetuo fore celebrandū in locis per Romanū pontificē ꝑ menſem an
te finem cuiuſlibet cōcilij approbante ⁊ cōſentiente cōcilio vl' in defectū
per ipm̄ cōciliū deputandis ⁊ aſſignandis / vt illa que circa ſtatū ⁊ bo/
num publicū eccleſie ſancte dei agenda / ⁊ expediēda reſtabant matura
poſſent deliberatōe cōpleri / ꝓut quātū in nobis fuit in cōcilio Seneñ
vltimo celebratū factū extitit in quo per noſtros ⁊ ſedis ap̄l'ice nūcios
tunc in dicto cōcilio Seneñ. preſidētes eodem approbāte cōcilio ciui/
tas Baſilieñ. ꝓ loco ꝓxime futuri tunc in ſeptēniū celebrandi concilij
deputata extitit / ꝓut in decreto prefati Seneñ. cōcilij ⁊ alijs noſtris lit
teris deſuꝑ cōfectis plenius ꝯtinet᷑. Cum aūt finis hmōi ſeptēnij quo
cōciliū ipm̄ in eadē ciuitate Baſilieñ. tenendū ⁊ celebrandū fore ſtatu/
tum fuit inſtare noſcat᷑. Cūqꝫ ꝓpter notoriā egritudinē noſtrā in ipo fu/

turo Baſilieñ. cōcilio deo auctore celebrādo iuxta deſideriū cordis no
ſtri intereſſe nō poſſumus / te vite integritate ⁊ ſapientia p̄clarū ⁊ ma/
gnitudine cōcilij cōſpicuū / ac in maximis noſtre ⁊ p̄fate eccleſie nego/
tijs diuturna experientia cōprobatū legatū cum plena ⁊ om̄imoda po
teſtate legati de latere de fratrū noſtroꝝ cōſilio auctoritate apoſtolica
tenore p̄ſentiū facimus cōſtituimus / ⁊ etiā ordinamus / teqꝫ ad ciuita/
tem Baſilieñ. predictā ꝓ futuro ibidem auctore dn̄o tenēdo ⁊ celebrā
do cōcilio generali iuxta deliberationē ⁊ ordinationē p̄fatas tanq̄ꝫ an
gelū pacis deſtinandū ꝓuidimus. Et cum ſuꝑ om̄ia in ip̄o futuro cō/
cilio ad reformandū ſtatū eccleſiaſticū qui hoc tp̄e indigere videt̄ ha/
bundante nequitia ⁊ frigeſcente charitate hominū ſuſcitatis inter fide
les bellis ⁊ diſcordijs ac inualeſcente in pluribꝫ mūdi partibꝫ heretica
prauitate ad huiuſmodi hereſes extirpādas / ⁊ pacem inter catholicos
principes / ⁊ ceteros xp̄ianos cōponendā animū efficaciter intēdamꝰ
ſuper qua re quantū in nobis fuit dedimus operā efficacē tibi nomine
⁊ auctoritate noſtris ipſi cōcilio preſidēdi / ac in illo ꝓ tua ſapiētia illa
ꝓponendi / deliberandi / ordinandi / ſtatuendi / ⁊ decernēdi que ad lau/
dem ⁊ honorē dei ⁊ conſeruationē ⁊ augmentū religionis fidei xp̄iane
ſtatū eccl'ie reformationē quoqꝫ totius cleri ⁊ eccleſiaſtici ſtatus in mo
ribus ⁊ vita. Necnō reductionē orientalis eccleſie / et quorūlibet alioꝝ
ob errantiū ad gremiū eccleſie militātis ac cōſeruationē eccleſiaſtice li
bertatis ſalutē quoqꝫ quietē ⁊ pacem regnoꝝ regū / ducū / principū / et
quorūlibet fideliū ꝓpl'oꝝ noueris ꝑtinere / ac etiā ibidem cum debita
maturitate ⁊ deliberatiōe / ꝓut in tanta re cōuenit ea omnia ꝓponendi
decernendi / cōcludendi / et exequendi / per que hereſes et errores tam
de Bohemie q̄ꝫ de alijs quibuſcūqꝫ regnis / ꝓuintijs / terris ⁊ locis in
quibꝫ ſunt penitus extirpent̄. Et nihilominus de p̄miſſis hereſum / et
q̄buſcūqꝫ alijs cauſis fidē catholicā cōcernētibꝫ quōlibet cū cōſilio di/
cti cōcilij cognoſcendi / illaqꝫ per te vel per alium ſeu alios a te deputā
dos audiendi decidendi / et fine debito cum p̄fato cōcilio terminandi.
Et cōtra dictores quoſlibet ⁊ rebelles cuiuſcūqꝫ ſtatus gradus p̄emi/
nentie vel cōditionis exiſtant / ⁊ quauis eccleſiaſtica vel mūdana / etiā
ſi regali vel pontificali p̄fulgeant dignitate auctoritate noſtra per cen/
ſurā eccleſiaſticā / ⁊ alia iuris remedia appellatiōe poſtpoſita cōpeſcēdi
⁊ ſuꝑ hijs quotiēs opus fuerit auxiliū brachij ſecularis inuocādi om/
niaqꝫ alia ⁊ ſingula in eodem Baſilieñ. cōcilio / agendi / tractandi / di/
ſponendi / ſtatuendi / declarādi / decernēdi / ⁊ cōcludendi / que in p̄miſ/
ſis ⁊ circa ea ꝓ ſtatu noſtro ⁊ euiſdē eccleſie / ac ſalute animaꝝ fideliū ex
tirpatiōe hereſum ⁊ erroꝝ de agro dn̄ico reductiōe quoqꝫ oberrantiū
ꝓpl'oꝝ ⁊ cōſeruatiōe eccleſiaſtice libertatis / ac ꝓ quieto ſtatu reipublice
xp̄iane. Necnō reformatōe in om̄ibꝫ mēbris ſuis noueris ꝓfutura ple
nam ⁊ liberā auctoritate p̄dicta tenore p̄n̄tiū cōcedimus ꝑtātem ratū
⁊ gratum habituri / quicquid ſuper p̄miſſis per te vna cum eodē Ba/

ſilieñ. cōcilio ordinatū ſtatutū deliberatū / ꝛ decretū fuerit ꝛ cōcluſum idqꝫ faciemus auctore dñō vſqꝫ ad ſatiſfactionē cōdignā inuiolabiliter obſeruari. Quo circa circūſpectiōi tue per aplica ſcripta mandamus / quatenus tibi iniunctū miniſteriū laboris hm̄ōi, ꝓ diuinaꝝ dicte ſedis ac noſtra reuerētia / ſic in eodē futuro Baſilieñ. cōcilio dicto nomine ꝑ tp̄e preſidēs ad honorē dei eccleſie / atqꝫ noſtrū ſalutē quoqꝫ ꝛ pacem ꝑplor fideliū iuxta datā tibi a dñō prudentiā laudabiliter exequaris / quod ex tuis fructuoſis operibꝫ fructus optati proueniāt quos ſpera- mus. Tuqꝫ deinde illā que pias cauſas agētibꝫ ſuperna retributōe im- pendit gloriā cōſequi merearis felicitatis eterne. Datum Rome apud ſanctos aplos Kaleñ. Februarij pontificatus noſtri Anno. xiiij.

¶ Stabilimentū concilij Baſilieñ.

Ipſe autem reuerēdiſſimus dñs legatus mandatū apoſtolicū exe- qui cupiens cum tp̄e quo iam inſtabat celebrationē cōcilij inchoari circa expeditionē aduerſus peſtiferū hereſum huſſitarū eſſet ꝓ cauſa fi- dei ad modū occupatus ſuos ad hanc ciuitatē vices gerentes deſtina- re curauit / ac poſtmodū q̄ꝫcitius fuit poſſibile ad p̄ntem ciuitatē acceſ- ſit vt iniunctū legatōis officiū poſſet in celebratōe huius generalis cō- cilij p̄ſtante diuini numinis gratia adimplere / ꝓut etiā ſanctiſſimus dñs noſter dñs Eugenius diuina ꝓuidētia papa quartus repetitis ſue ſanctitatis litteris ſibi mandauit. In qua ciuitate iam per tres mēſes ꝛ vltra cum prelatis / et ceteris qui ad ip̄am ciuitatē cauſa celebratiōis dicti generalis cōcilij aduenerāt quāplurimas cōgregatiōes fecit ha- buitqꝫ tractatus ſup ip̄ius ſtabilimēto / ꝛ celebratōe cōcilij. Tandē de- cretū eſt p̄ſentē ſolēnem fieri ſeſſionē. In qua primū cum ex p̄miſſis cō- ſtat aperte qđ hec ciuitas ſit locus celebratōi generalis cōcilij deputa- tus Et adſit a iam diu citra tēpus ip̄ius cōcilij celebrādi ſacroſancteqꝫ ſedis aplice nō deſit auctoritas decernit diffinit ꝛ declarat in hac ciuita- te ꝛ loco eſſe generale cōciliū ſtabilitū canonice ꝛ fundatū. Et q̄ ad eiꝰ celebrationē tenent̄ accedere om̄s tam p̄lati q̄ꝫ ceteri qui de iure vel cō- ſuetudine ad generalia cōcilia accedere ſunt aſtricti.

¶ Intentio concilij Baſileñ.

Ceterum cum vnūquodqꝫ eo directius atqꝫ intētius ſuas dirigat actiones quo ip̄aꝝ deſtinatū finem agnoſcit. Idcirco hec ſancta ſynodus neceſſitates chriſtiane religionis ſedula meditatōe recogitās matura ꝛ digeſta deliberatiōe decernit ad hec tria a quibꝫ cūcta bona ꝓcedūt auctore toto ſollicitudinis ſtudio operā dare primo vt oīm he- reſum a xp̄iani ꝑpli finibꝫ tenebris ꝓfugatis lumen catholice veritatis chriſto vera luce largiente refulgeat. Secūdo vt bellorum rabie qua ſa- tore zizanie ſeminante in diuerſis partibus affligitur ꝛ diſſipatur po- pulus chriſtianus congrua meditatione ſedata pacis auctore preſtan- te in ſtatum reducat̄ pacificum ꝛ tranquillū. Tertio vt cum multipicibꝫ vitiorū tribulis et ſpinis chriſti vinea iā quaſi ſilueſcat p̄ nimia denſi-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

tate vt illis debito culture ſtudio reſecatis euangelico agricola celitus operãte refloreat honeſtatiſqꝫ fructus ⁊ honoris felici vbertate ꝓducat Et qm̃ abſqꝫ celeſtis influxu gratie hec tam grandia bona ſperari nõ poſſunt. Omnes chriſti fideles in dño ꝓpenſius exhortat̃ vt ad obtinẽdam p̃miſſoꝝ cõſũmationẽ felicẽ deuotis orationibꝫ ieiunijs ⁊ elemoſynis apud maieſtatẽ diuinã diligenter inſiſtant vt pius ⁊ miſericors deus humilibꝫ placatus obſequijs optatã rerum cõſũmationẽ huic ſacro cõcilio ſua pietate ſolita preſtare dignet̃ / eis in remiſſionem ſuoꝝ peccaminũ hoc iniungens.

¶Exhortatio ſuppoſitorum

PReterea cum premiſſa ad que huius ſacri concilij tendit intẽtio ſint plurimũ ardua ⁊ accuratũ ſtudium exigant multaqꝫ ſint ſollicitudine et cura peruigili ꝑtractanda exhortat̃ omnes in hoc ſacro cõcilio ꝑſiſtentes ⁊ ad ipm venientes vt diligenter ſecũ illa cogitẽt atqꝫ cum alijs excogitata ꝑtractent que eis videbunt̃ ad eadẽ vtilia vel etiam oportuna vt inde cõmuni debitoqꝫ ſuꝑ eis tractatu habito ⁊ matura deliberatõe digeſto melius / et vtilius per ſacrũ cõciliũ in premiſſis queat aſſiſtente ſpiritusſancti gratia prouideri. In hac nãqꝫ ſacra Synodo cõgregatis plena ⁊ libera ſit omnibꝫ ⁊ ſingulis loquendi ⁊ cõſulendi facultas eoꝝ que ad agenda eſſe videbunt̃ accõmoda iuxta materias in ipius cõcilij deliberatõe ꝓpoſitas.

De modo ſeu geſtu in concilio et ſeſſione

VT autẽ qua moꝝ ⁊ geſtus venuſtate vnuſquiſqꝫ in ſeſſionibꝫ ⁊ cõgregationibꝫ huius ſacri cõcilij debeat ſe habere ex antiquoꝝ patrũ iam diu inſtitutis ⁊ regulis innoteſcat decretũ Tolletani concilij preſentibꝫ duximus inſerendũ.

¶Decretum Tolletani concilij

IN loco benedictiõis cõſedentes dñi ſacerdotes nullus debet aut indiſcretis vocibꝫ ꝑſtrepere aut q̃buſlibet tumultibꝫ ꝑturbare / nullus etiam vanis fabulis nec riſibꝫ vel quod eſt deterius obſtinatis diſceptationibꝫ tumultuoſas voces effundere. Si quis enim vt ait apoſtolus putat ſe religioſum eſſe non refrenans linguam ſuam: ſed ſeducens cor ſuum huius vana eſt religio. Cultum enim ſuum iuſticia perdit quum ſilentia iudicij obſtrepentiũ turba cõfundit dicente ꝓpheta. Erit enim cultus iuſticie ſilentiũ. Debet ergo quicquid aut conſedentium conſultationibꝫ agit̃ aut ab accuſantiũ parte ꝓponit̃ ſic mitiſſima verboꝝ relatione ꝓferri vt nec cõtentioſis vocibꝫ ſenſus audientiũ turbent / nec iudicij vigorem de tumultu eneruent. Quicũqꝫ ergo in conuentu concilij hec que premiſſa ſunt violanda crediderit / et contra hec interdicta aut tumultu aut cõtumelijs vel riſibꝫ ipm conciliũ perturbauerit iuxta diuine legis edictũ / quo precipit̃ eijce deriſorẽ / ⁊ exibit cum eo iurgiũ cum omi dedecore a cõſeſſione abſtractus a cõmuni cetu recedat / ⁊ trium dierum ſententiã excõmunicationis ferat.

¶De honoribus.

AD obuiandum cōtrouerſijs q̄ ſolent ex hmôi in cōcilijs ꝛ publicis cōgregationibꝫ ſuboꝛiri / et nonnūquā ipoꝝ ꝓgreſſum ꝑ longa tp̄a impedire / hec ſacra ſynodus oꝛdinat ſtatuit ꝛ decernit ꝙ ꝑ quoſcūqꝫ actus noīationes intitulationes honoꝛis exhibitiones tā in ſede q̄ꝫ in alijs quibuſcūqꝫ dictis factis dicēdis aut faciēdis in hoc cōcilio ꝑ quoſcūqꝫ p̄latos pꝛincipes vel eoꝝ aut vniuerſitatū ꝛ cōitatū quarūcūqꝫ nūcios vel legatos ſeu ipis vel de ipſis vel eoꝝ altero in eodē cōcilio nullū ius de nouo acquirat / nulliſqꝫ p̄iudiciū generet nulliuſqꝫ ius in pꝛopꝛietate vel poſſeſſione ledat. Et ꝑ p̄miſſa vel hmôi legatoꝝ admiſſionē ius vel titulus alicuiꝰ appꝛobari nullatenus cenſeatur vel etiā repꝛobari / aut ius vel poſſeſſio generali ꝯcilio intereſſendi vel taliter vocē dandi cuiquā acquiri / ſed ī oībus et ꝑ oīa vnūquēqꝫ in eodē ſtatu poſt hoc conciliū remanere in quo ante ipius concilij celebꝛationem permanebat.

¶De impedimento venientium ad concilium.

SAne qm̄ opus aliqđ intendenti nō ſatis eſt edificationi operā dare ſi ex aduerſo impedientibꝫ nō reſiſtat / idcirco decretū in ſacro cōſtantiñ. cōcilio edictū aduerſus eos qui veniētes ad cōciliū ſtantes vel redeuntes impediūt iniuriant vel moleſtant ex ſuꝑhabūdanti cautela cōtra eos q̄ veniētes ſtātes aut recedentes ab hac ſancta ſynodo in perſona vel bonis impedire iniuriari vel moleſtare p̄ſūpſerint locum habere declarat ꝛ decernit.

¶Proceſſus contra attemptantes venientes ad concilium

SAcroſancta generalis ſynodus co[illegible]ſtantieñ. vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentās in ſpūſancto ad extirpationē ſciſmatꝫ hereſiūqꝫ ꝛ erroꝝ / necnō ipius eccl'ie in capite ꝛ in mēbꝛis debitā refoꝛmationē legitime ꝯgregata / ad futurā rei memoriā iuſticiā ꝛ equitatē exerceri / nō dubitat ſi quos noxie volūtatis adeo captiuat ꝑuerſa intētio / q̄đ ꝓceſſibꝫ ap̄licis impudenter obuiare auctoꝛitatē ſanctionis canonice cōtēnentes in alioꝝ ꝓlabunt iniurias ꝛ offenſas eccleſiaſtica cēſura ꝓcellat ꝛ pꝛo demerito culpe rigoꝛem adijciat iudiciarie poteſtatis: Nam ſi quilibet per campum licentie freno depoſito modeſtie vagaret impune facile quiſquis ſeuiret in pꝛoximū / ꝛ neruus diſciplinantis iuſticie rumperet. Sane licet nō nulli romani pontifices antiquos romane eccleſie moꝛem et conſuetudinem obſeruantes pꝛout ad eos ex debito apoſtolatus ſibi iniuncti officij pertinebat ꝑ ceteros ſuos ꝓceſſus in die cene domini annis ſingulis ſolenniter publicantes inter alios omnes et ſingulos qui ad ſedem apoſtolicā venientes vel recedentes ab ea / necnō ī illos omnes et ſingulos qui per ſe vel per aliū ſeu alios quaſcūqꝫ perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares ad romanā curiā ſuper eoꝝ cauſis et negotijs accedentes / illaqꝫ in eadem curia ꝓſequētes aut pꝛocuratoꝛes geſtoꝛes

aduocatos et promotores ipſarum/ac etiã auditores ſeu iudices qui
ſupradictis cauſis vel negotijs deputantur occaſione cauſarũ emergẽ
tium huiuſmodi verberant mutilant vel occidunt cuiuſcũq; dignita/
tis ordinis conditionis aut ſtatus forent p̃dicta vel eorum aliqua cõ
mittentes excõicatiõis et anathematizationis ſententias a quib9 nul
lus per alium q̃z romanuz pontificem poſſet p̃terq̃z in mortis articulo
conſtitutus abſolui/nec etiã tunc niſi de ſtando mandatis eccleſie ac
ſatiſfactione p̃ſtanda ſufficienti cautione premiſſa candelis accenſis ⁊
ad terram ꝓiectis ꝓmulgauerunt/et eos qui taliter excõmunicatis et
anathematizatis vel eorum alicui p̃ſumerent abſolutionis beneficiuz
impendere ſimilibus ſentẽtijs innodauerũt /eiſq; p̃dicationis lectio
nis adminiſtrationis ſacramẽtorũ eccleſiaſticorũ et cõfeſſionem audi
endi interdixerũt officiũ/necnõ quicũq; iniuriatores quorũlibet ad ſa
cra generalia cõcilia venientiũ ſeu ſtantiũ in ipſis aut recedentium ab
eiſdem diuerſas cenſuras eccleſiaſticas ⁊ penas excõmunicationis tã
ex canonis q̃z diuini iuris diſpoſitione incurrãt. Tamẽ ſicut ad noſtrã
fide dignorum multitudine valida inſinuatione peruenit noticiã/nõ
nulli iniquitatis filij perditionis alumni huiuſmodi cenſuras vilipen
dentes ac huiuſmodi ſacri cõcilij extirpationis ſciſmatis hereſum ac
errorum ipiuſq; eccleſie reformationis perturbatores diabolico ſpiri
tu inſtigante/nec dignitati nec ordini deferentes dei timore poſtpoſi,
to nepharijs et ſacrilegis auſibus nõnullas ꝑſonas eccleſiaſticas et
ſeculares/etiã pontificali dignitate p̃dictas ad ſedem apoſtolicam vel
vel romanã curiã/ſeu p̃ſens generale cõciliũ in ciuitate conſtantieñ.ꝓ/
uincie maguntiñ.vbi nũc romana curia exiſtit in ſpiritu ſãcto legitime
congregata venientes aut recedẽtes ab eiſdem inuadere capere arre/
ſtare detinere incarcerare mutilare occidere ac ſpoliare bonis ſuis vel
iniurijs affligere q̃zplurimis/et alias male tractare temeritate ꝓpria
p̃ſumpſerunt/et dietim p̃ſumũt/in apoſtolice ſedis et ſacri concilij vili
pendiũ et cõtemptũ/ ac ſedationis ſciſmatis reformationis eccleſie et
correctionis morũ/necnõ hereſum et errorũ p̃dictorum extirpationis
diſturbiũ ſuarũq; animarũ periculũ et ſcandalum plurimorum. Nos
igit̃ volentes in premiſſis necnõ aduerſus quoſcũq; ad ipſũ conciliũ
et quelibet alia futura generalia concilia accedentes aut ſtantes in ip
ſis/ſeu recedentes ab eiſdem ne ab alijs deũ nõ timẽtibus temerarijs
iniurijs infeſtentur et opprimantur violentijs/⁊ ne quibuſuis delin/
quendi aut exceſſus committendi pateat audacia de oportuno et ſalu
bri remedio prouidere huiuſmodi/necnon omnes alios et ſingulos
alios proceſſus ſententias et cenſuras aduerſus quarũlibet perſona
rum eccleſiaſticarum vel ſecularium ad ſacra generalia concilia veni
entium vel ſtantiuz in ipſis ſeu recedentium ab eiſdem moleſtatores
perturbatores vel iniuriatores auctoritate dei omnipotentis patris ⁊

filiȷ̃ et ſpiritusſancti extendentes omnes ⁊ ſingulos cuiuſcunqꝫ digni/
tatis ſtatus gradus vel conditionis fuerint. Etiam ſi pōtificali impe/
riali regali vel alia quacūqꝫ eccleſiaſtica vel mundana prefulgeant di/
gnitate/ qui quaſcunqꝫ perſonas eccleſiaſticas vel ſeculares/ que ad
huiuſmodi ſedem apoſtolicam romanā curiam hoc preſenti ſacro du
rante concilio/ vel ad ipſum ⁊ quecūqꝫ alia generalia concilia venien/
tes aut ſtantes in ipſis aut ab eis recedentes temeritate propria per ſe
vel alium ſeu alios arreſtare inuadere capere detinere icarcerare mu
tilare occidere aut bonis ſuis ſpoliare: vel iniuriȷ̃s affligere ſeu ipſos
ſic delinquentes receptare aut alias quōlibet impedire/ ſeu ea perpe
trantium facta et commiſſa rata et grata habere/ vel eis dare auxiliū
conſilium vel fauorem publice vel occulte directe vel indirecte preſum
pſerint vel preſument in futurum ſimilibus excōmunicationis et ana/
thematizationis ſententiȷ̃s innodamus eoipſo. Terras quoqꝫ ipſorū
⁊ cuiuſlibet qui in premiſſis vel eorum aliquo tranſgreſſor vel contē/
ptor fuerit dum tamen vniuſcuiuſqꝫ ſic tranſgreſſorū vel contemptorꝫ
vltra vnam dyoceſ. non contineat/ necnon omnia ciuitates villa ca/
ſtra opida ⁊ quelibet alia loca in quibus huiuſmodi exceſſuū patra/
tores ſeu eorum receptatores/ vel ipſis cōſentientes fauentes aut dā/
tes auxilium conſiliū vel fauorem publice morabuntur. Necnō illa in
quibus huiuſmodi perſone que ſic temeritate propria detente fuerint
qꝫdiu extiterint in eiſdem memorata auctoritate eccleſiaſtico ſuppo/
nimus interdicto. Quod ſi terra eiuſdem duas dyoceſ. vel amplius
cōtineat dominio domiciliȷ̃ principalis ipſius: et illam etiam in qua
fuerit delictum cōmiſſuz ſi ſua ſit/ et duas alias que ſub ipſo ſint eidē
loco magis vicinas interdicto ſubiacere volumus ſupradicto/ ⁊ etiaꝫ
omnes ⁊ ſingulos huiuſmodi excōmunicationis ⁊ anathematizatio/
nis ſententiȷ̃s ligatos in quibuſlibet eccleſiȷ̃s loco vbi tale delictuz fu/
erit perpetratum vel terris et locis ꝓpter hoc interdictis magis conui
cinis vbilibet exiſtētibus omnibus diebus dominicalibus et feſtiuis
pulſatis campanis candelis accenſis publice nunciari/ ac terras ciui
tates villas caſtra opida ⁊ loca eccleſiaſtico interdicto predicto ſup/
poſita/ donec ſic excōmunicati meruerint ab huiuſmodi ſententiȷ̃s be/
neficium abſolutionis obtinere/ dictumqꝫ interdictum debuerit re/
laxari ita tm̄ꝙ nullus ex tranſgreſſoribus ac contēptoribꝰ hmōi ꝑ aliū
qꝫ romanū pontificem: vel ſacri cōciliȷ̃ auctoritate poſſit niſi dūtaxat
in mortis articulo cōſtitutꝰ/ nec etiā tunc niſi de ſtādo mādatis eccle
ſie ſatiſfactione vel ſufficiēti cautione ſi hoc cōmode facere poſſent pri/
mitꝰ p̄ſtita abſolui: vel interdictū hmōi relaxari. Eos vero cuiuſcūqꝫ
dignitatꝫ ordinis ſtatus vel cōditionis fuerint. Etiā ſi pōtificali digni
tate p̄fulgeāt qui cōtra tenorē p̄ſentiū ꝓceſſuuz talibus vel eorū alicui
abſolutionis bn̄ficium impendere p̄ſumpſerint volumus ſtatuimus

et decernimus ſimilibus excōicationis et anathematizationis ſenten
tijs fore innodatos/ coīp̄o ipſiſqꝫ p̄dicationis lectionis adminiſtratio
nis ſacramentoꝝ ⁊ cōfeſſiones audiendi officiū auctoritate interdi-
cimus ſupradicta inſinuantes trāſgreſſoribus et cōtēptoribꝰ p̄dictis:
qd ſpūaliter ⁊ tp̄aliter ꝓut eoꝝ requirent exceſſus et demerita grauiꝰ
ꝓcedetur nō obſtantibꝫ qbuſcūqꝫ cōſtitutionibꝰ ap̄licis et quibuſlibet
priuilegijs indulgentijs ⁊ litteris ap̄licis generalibꝰ et ſpiritualibus
quorūcūqꝫ tenoꝝ exiſtant/ eiſdem tranſgreſſoribus aut cōtēptoribus
vel quibuſuis alijs cōmuniter vel diuiſim a dicta ſede cōceſſis/ etiam
qd ſuſpendi vel excōicari/ aut eoꝝ terre dominia ciuitates ville caſtra
opida ⁊ alia loca interdici nō poſſint. Etiā ſi de ipſis vel alioꝝ tenori-
bus eſſet in ipſis ꝓceſſibus mentio facienda ſpecialis que nec contra
hmōi ſententias ⁊ proceſſus quominus includant̄ in eis ꝑ hoc va-
leant ſe terras dominia ciuitates villas caſtra oppida et loca hmōi tu-
eri/ et que quo ad hoc tollimus et penitus reuocamꝰ/ et inſuper man-
damꝰ vt hmōi p̄ſens ꝓceſſus ad cōmunē omniū noticiā deducat̄ car-
tas ſiue membranas ꝓceſſus continentes eoſdem in maiori et ſancti
Stephani conſtantien̄. eccleſiarū valuis affigi/ qui ꝓceſſus ipſo ſuo
quaſi ſonoro p̄conio: et patulo iudicio publicabūt/ vt p̄dicti quos pro-
ceſſus cōcernent nullā poſſint excuſationē p̄tendere vel ignorantiā al-
legare qd ad eos ꝓceſſus hmōi nō ꝑuenerint vel ignorauerint eoſdem
cū nō ſit veriſimile remanere incognitū quo ad ipſos qd tam patēter
fuit publicatū. Ceterū oībus et ſingulis dn̄is patriarchis primatibꝰ:
archiep̄is ep̄is ceteriſqꝫ locoꝝ ordinarijs p̄cipimꝰ et mādamꝰ vt ipſi
et eoꝝ quilibet ꝑ ſe vel aliū ſeu alios ſub pena excōicationis quē ipſoꝝ
quēlibet qui mādatoꝝ noſtroꝝ hmōi trāſgreſſor ⁊ cōtēptor fuerit in-
currere volumꝰ ip̄o facto/ p̄ſentes noſtros ꝓceſſus ꝑ eoꝝ aut cartarū
vel mēbranarū ſeu trāſumptoꝝ cōtinētes eoſdem quibꝰ ſicuti noſtris
ꝓceſſibus tantā volumꝰ fidē adhiberi in eccleſiarū valuis ſeu alijs lo
cis affixione publicent/ et p̄fatos trāſgreſſores ⁊ cōtēptores hmōi ex-
cōicationis et anathematizatiōis ſententijs ligatos/ ac terras ciuita
tes caſtra villas opida: ⁊ loca p̄fata hmōi eccleſiaſtico interdicto ſup-
poſita q̄zprimuꝫ ipis vel eoꝝ alicui de hoc legitime cōſtiterit tā diu in
eccleſijs dominicis et alijs feſtiuis diebꝫ dū inibi fuerit maior populi
multitudo campanis pulſatis/ et candelis accenſis/ et extinctis denū
cient/ et interdictuꝫ huiuſmodi inuiolabiliter obſeruari faciant ꝑ cen-
ſuras eccleſiaſticas et alia iuris remedia inuocato ad hoc ſi opus fue-
rit auxilio brachij ſecularis: donec ipſi tranſgreſſores et contēptores
meruerint ab excōmunicationis et anamathematizationis ſententijs
abſolutionis beneficiuꝫ obtinere/ dictūqꝫ interdictum merito debue
rit relaxari: non obſtante omnibus ſupradictis ſeu ſi aliquibus cōiun
ctim vel diuiſim a ſede predicta indultuꝫ exiſtat/ quod interdici ſuſpē
di vel excōmunicari nō poſſint per litteras apoſtolicas non facientes

plenam et expreſſam ac deverbo adverbum de indulto huiuſmodi mẽ tionem. Datū cōſtañ. ij. nonas Julij Anno a natiuitate domini Mil leſimoquadringenteſimodecimoquinto ſede apoſtolica vacante re gnorum ſereniſſimi principis domini Sigiſmundi romanorū ⁊ hun garie ⁊c. Regis videlicet electionis quinto Coronationis primo hun garie vero viceſimonono.

De impedientibus concilium

Porro qm̄ nōnunq̄ꝫ lingua ſubdola plurimuꝫ impedit ⁊ pertur bat falſa vel detractoria ſeminādo quodqꝫ cum nimis graue ſit: tam grandem chriſtianitatis impedire profectū om̄i animaduerſiōe ſit dignum. Idcirco malignorū conatibus cupiens obuiare dicta ſan cta Synodus omnes ⁊ ſingulos ſub obteſtatione diuini iudicij ad monet ne impedimentum perturbationem prorogationẽ vel diſſolu tionem huius ſacri concilij moliant. Si quis autẽ ſcienter animo im pediendi vel perturbandi hoc ſacrū generale concilium verbo facto vel litteris palam vel occulte impedimenta perturbationem prorogatio nem vel diſſolutionem fieri procurauerit experiet vltione penali perpe trati facinoris grauitatem. Et cōtra eum tanq̄ꝫ cōmunis pacis ꝑtur batorem rigide procedet cum ex hoc hereſum extirpationẽ pacis pro curationem/ et morum reformationem impedire videat.

De fructibus beneficiorum percipiendis per ſuppoſita Concilij:

Cum hi qui interſunt in hoc ſacro generali cōcilio ꝓ cōmuni bo no totius eccleſie cōgregato nō debeant minori ꝓrogatiua gau dere q̄ꝫ quicūqꝫ alij quarūuis eccleſiarū negotijs quibuſlibet vel vtili tatibus intendētes Ideoqꝫ tanq̄ꝫ cauſa reipublice abſentes debent ꝓ p̄ſentibus merito reputari ad inſtar ſacri conſtantieñ. cōcilij i quo mo do cōſimili extitit ordinatū p̄ſens conciliū ſtatuit ordinat et decernit ꝙ omnes et ſinguli qui in eodem cōcilio tanq̄ꝫ ipſius ſuppoſita ſunt re cepti vel recipientur in poſterū ab eodem die quo iter arripuerint: ad di ctum cōcilium veniendi et q̄ꝫdiu ꝑmanſerint in eodem/ et etiam rece dentes ꝑ tantum tēpus quo ad ſuū poſſint domiciliū reuerti/ fructus oim̄ beneficiorum ſuorū cum ea integritate ꝑcipiant cū qua eos perci perent ſi in ipſis beneficijs reſiderēt nō obſtātibꝰ in cōtrariū q̄buſcūqꝫ.

¶ De officiarijs concilij

Quia vero ad proſecutionē huius ſacri cōcilij requirunt officia les et miniſtri ideo deputat et ordinat notarios ad cōſcribendū acta ipſius cōcilij luciuꝫ de wiſſo ſecretariū dicti domini legati: et Ru dulphum ſapientis dyocef. Gebenñ. et vt omnia eo decentiꝰ ordinen tur quo maiori fuerint directa concilio deputat et ordinat venerabilē Henricum Nithart decretorum doctorem/ et Ludouicū Pariſij licē tiatum in decretis Decanum eccleſie beate marie marielete de aneſſi ato dicte Gebenñ. dyocef. qui acta concilij vniuerſa per dictos nota

rios ſcripta cōſpiciant debiteqꝫ ſi opus ſit corrigant et emendent ꝓmo- tores quoqꝫ ipſius cōcilij deputat magiſtrū Nicolauꝫ amici magiſtrū in artibus et licētiatū in theologia: et Henricū aneſteter licenciatū in decretis ꝑpoſitū Turicen̄. cōſtan̄. dyoceſ. ſediūqꝫ ordinatores q̄ exiſtē- tes in cōcilio in locis ⁊ ſedibꝰ debitis collocēt / quorū ordinationi oēs obedire teneāt: Henricū ſtater arciū ⁊ medicine doctorē Decanū Tra- iecten̄. et Suderū de marteſhuſen in legibꝰ Baccalariū: et canonicuꝫ eccleſie ſancti Petri Maguntin̄. Lectis ſiquidē vt ꝑfert decretis bulla et inſtrumento ꝑinſertis memoratus dn̄s Ep̄us conſtan̄. conſi- mili voce alta videlicet ⁊ intelligibili interrogatꝰ ſciſcitatꝰ eſt an oia et ſingula ꝑ eum ſic vt prefert lecta ipi ſacre Synodo placerēt / ad cuius interrogationē ꝑlibatus reuerēdiſſimꝰ pater dn̄s cardinalis ꝑſidens primo / Deinde ceteri omnes et ſinguli domini ꝑlati in eadē ſeſſione ⁊ ſacra ſynodo tūc ꝑſentes cōcorditer nullo diſcrepante reſponderūt vi- ua voce placet. Quibus ſic ꝑactis ꝑfate dicte ſacre Synodi ꝓmoto- res ſiue procuratores ſupra deputati petierūt ⁊ quilibet ipſorū petijt ꝑ nos ꝓthonotarios notarios et ſcribas ad hec ſupra deputatos fieri et cōfici de ꝑmiſſis oibus et ſingulis vnū vel plura publica inſtrumenta in teſtimoniū veritatis ꝑmiſſorū / et ad ꝑpetuā rei memoriā.

¶ Seſſio ſecunda ſacri concilij Baſilienſis.

Sacroſancta generalis ſynodus Baſilien̄. eccleſiā militantē repſentās ad ꝑpetuā rei memoriā. Ad laudē dei oipotētis ac be- nedicte indiuidueqꝫ trinitatis gloriā et honorē ꝓ heresum atqꝫ errorū extirpatione morū in capite et in mēbris eccleſie dei reformationē ac regū ⁊ re- gnorū ceterorūqꝫ chriſticolarū adinuicē auctore di- ſcordiarū ꝓcurāte diſſidētiū pacificatione in ſpiri- tuſancto legitime congregata decernit ſtatuit diffinit declarat et ordi- nat vt ſequit̄. Et primo ꝙ eadē ſacra Baſilien̄. ſynodus ſacris coſtā- tien̄. et ſenen̄. cōcilijs generalibus decernentibꝰ atqꝫ ordinantibus / et auctoritate ap̄lica interueniente fuit et eſt in hoc loco Baſilien̄. debite legittimeqꝫ ac rite iniciata et cōgregata. Et ne de eiuſdē ſacre Baſi- lien̄. ſynodi poteſtatē a quoquā dubitet̄ ipa eadē ſynodus duas decla- rationes ex decretis ſynodi conſtantien̄. in ꝑſenti ſeſſione alijs ſuis de- cretis editis ſeu edendis inſerendas ordinat et decernit quarū quidē declarationū tenor prime ſequit̄ et eſt talis. Et primo declarat ꝙ ip- ſa ſynodus in ſpirituſancto legitime ꝯgregata generale cōciliū faciēs et eccleſiā militantem repſentās / poteſtatē immediate a chriſto habet cui quilibet cuiuſcūqꝫ ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat obe- dire tenet̄ in his que pertinent ad fidem et extirpationē dicti ſciſmatis et ad generalem reformationem eccleſie dei in capite et in membris.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Alterius vero tenor ſequitur hec in verba. Item declarat ꝙ quicun-
qʒ cuiuſcūqʒ ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat qui mādatis
ſtatutis ſeu ordinationibus aut p̄ceptis huiꝰ ſacre Synodi / ⁊ cuiuſ-
cunqʒ alteriꝰ cōcilij generalis legitime cōgregati ſuꝑ premiſſis ſeu ad
ea ꝑtinentibus factis vel faciendis obedire cōtumaciter cōtēpſerit ni-
ſi reſipuerit cōdigne penitētie ſubijciať ⁊ debite puniať / etiā ad alia iu-
ris ſubſidia ſi opus fuerit recurrendo. Premiſſis igiť et nonnullis
alijs conſtantieñ. cōcilij / p̄ſertim capituli qđ incipit frequēs in priori
huius ſacre Synodi Baſilieñ. ſeſſione recitati decretis attētis p̄liba-
ta ſynodus Baſilieñ. decernit ⁊ declarat ꝙ ipſa ꝓ hereſum extirpatio-
ne ac morū reformatione eccleſie in capite ⁊ in membris / necnon pace
inter chriſtianos procuranda vt premittiť in ſpiritu ſancto legitime cō-
gregata per nullū quāuis auctoritate / etiā ſi papali dignitate p̄fulgeat
diſſolui aut ad aliū locū transferri ſeu ad aliud tēpus ꝓrogari debuit
aut potuit debet aut poteſt debebit aut poterit in futurū abſqʒ eiuſdeʒ
ſynodi Baſilieñ. deliberatione et cōſenſu. Item diffinit ordinat et de-
cernit hec ſancta ſynodus qđ nulla ꝑſona cuiuſcūqʒ ſtatus dignitatis
ſeu cōditionis fuerit in eadē ſynodo actu exiſtens aut in futuro eidem
incorꝑata vel incorꝑanda a tꝑe arrepti itineris ad ipſam ſanctā ſyno-
dū ſine fraude cōtinuati ad recedēdū ab eadem a quoquā quauis au-
ctoritate / etiā ſi papali dignitate p̄fulgeat directe vel indirecte in leſio-
nem ſeu perturbationem dicte ſancte Synodi in vita ſine deliberatio-
ne et conſenſu ipſius ſancte Synodi requiri moueri compelli citari
euocari ad alium locum etiam curiam romanā valeat / ſeu ne ad ean-
dem ſanctam Synodum veniat poſſit aut debeat quōlibet impediri.
Si autem a quoquā quauis auctoritate etiam ſi papali dignitate p̄-
fulgeat vt premittitur in cōtrarium attemptatum fuerit ſeu attēpta-
retur in futurum / aut proceſſus penales vel mandata / etiam cēſuras
eccleſiaſticas ſeu tranſlationes prelatorum inuitorū / vel priuationes
aut inhabitationes eorundem ſeu aliorum beneficiatorum quorum-
cunqʒ alias ne quaſcunqʒ penas continentes vt ab eadem ſancta Sy-
nodo recedant vel non accedant ad eandem aut eidem non adhere-
ant fulminati fuerint fulminentur aut fulminarentur in futurum to-
tum ſit irritum et inane / nec eiſdem proceſſibus cenſuris ac penis tā-
qʒ irritis et inanibus quōlibet obediendum fore predictoſqʒ ꝓceſſus ⁊
cenſuras cū omnibꝰ inde ſecutis et ſecuturis quatenus đ facto ꝓceſſiſ-
ſent aut ꝓcederēt ī futurū caſſat irritat et annullat / et ꝓ caſſis irritis at-
qʒ nullis habēdos decernit diffinit ordinat et declarat. Item decre-
tis ſacri concilij conſtantieñ. inherendo ſtatuit ordinat ⁊ decernit / ꝙ
p̄lati et alij qui tenentur huic ſacro concilio intereſſe ab hoc loco ante
finitum concilium niſi ex cauſa rationabili per deputatos ſeu ab hoc
ſacro cōcilio deputandos examinanda nō recedant. Quaquidē cauſa

examinata ⁊ legittime approbata poſſint recedere de licentia illius vel
illoꝝ qui pro tēpore habēt vel habebūt auctoritatē. Et tunc taliter re/
cedens teneať dimittere alijs in hoc loco remanētibꝫ ſuā poteſtatē ſub
penis iuris per hoc ſacrū conciliū indicendis ⁊ in faciētibꝫ contrariū
exequēdis. Item quia plures ꝓmotores in eadē ſancta Synodo et
etiam notarij ad conſcribendū acta eiuſdē ſunt neceſſarij citra alioꝝ ꝑ
ipſam ſanctā ſynodū in ipſius prima ſeſſione deputatoꝝ reuocationē
magiſtros ademarū de roſſilione licentiatū in decretis archipſbyteꝝ
viuarieñ. et canonicū Lugduneñ. Henricū de wehenheym licentiatū
in decretis officialē Baſilieñ. ꝓmotores et Petrū bruneti baccalariū
in decretis canonicū atrabateñ. notariū eiuſdē ordinat ⁊ deputat. Da
tum in ſeſſione publica eiuſdē ſancte Synodi in eccleſia maiori Baſi
lienſi ſolenniter celebrata. xv. kalēdas Marcij anno domini Milleſi
moquadringenteſimotriceſimoſecundo.

¶ Seſſio tertia concilij Baſilienſis.

Sacroſctā generalis Sy
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgre/
gata vniuerſalē eccleſiā repſentans olim ſacrū Con/
ſtantieñ. conciliū volens futuris eccleſie neceſſita/
tibus ꝓuidere matura deliberatione ſtatuit et de/
creuit vt poſt finē ipſius concilij in qnquēniū et de
inde in ſeptenniū ⁊ poſtea ꝑpetuo futuris tēpori/
bus de decennio in decenniū generale conciliū ce/
lebreť felicis recordationis Martinus papa qntus ipſo Cōſtantieñ.
approbante cōcilio ſtatuit in ciuitate papieñ. primum tunc conciliū ce/
lebrari quod ibidē ceptum fuit / et de cōſenſu ⁊ approbatione ipſius cō
cilij ad ciuitatē ſeneñ. tranſlatū in quo Seneñ. concilio fuit electa hec
Baſilieñ. ciuitas ꝓ futuro tunc cōcilio in ſeptenniū celebrando. Appro
pinquāte autem fine ipſius ſeptēnij p̄fatus dñs papa Martinus vo/
lens decreto Conſtantieñ. ⁊ ordinationi Seneñ. concilioꝝ ſatiſface/
re vt debebat. Reuerēdiſſimū in xp̄o patrē dñm Julianū ſancte roma
ne eccleſie ſancti angeli dyaconū cardinalē ſedis aplice deſtinauit le/
gatum cū plena poteſtate eidē concilio vice ⁊ auctoritate ſancte ſedis
aplice p̄ſidenti. Quod etiā ſciſſimus dñs papa Eugenius papa quar
tus ratum habuit ⁊ approbauit. Proinde hoc ſacrū generale conciliū
in ſpiritu ſancto legittime congregatū ꝓuida et matura deliberatione
cōſiderans hereticā peſtem in partibus bohemie nimis ſeuire crudeli
ter que dei occulto iudicio bello pluries attemptato nō potuit ſuꝑari
atqꝫ qđ in diuerſis mundi partibus clam hereſis peſtis pullulat atqꝫ
ſerpit / quodqꝫ proch dolor multas xp̄ianas ꝓuincias belloꝝ deſecat
rabies ⁊ deuaſtat / morūqꝫ nimia deformatio diuinā maieſtatē offen/
dit tantis ⁊ tā peſtiferis malis omnipotētis dei gratia largiēte ad ex/

tirpationē hereſum pacemq̄ʒ in xp̄iano populo componendā et refor/
mationē generalē eccleſie dei in capite ⁊ in mēbris ſtudioſe occurrere
⁊ ſalutaribus remedijs puidere diſpoſuit/⁊ vt hec ad optatos fines co
modius duci poſſent cōſiderans hec ſancta Synodus p̄ſentiam ſum
mi pontificis. Reuerēdiſſimorꝫ q̄ʒ ſancte romane eccleſie cardinaliū in
ipſo concilio eſſe accomodā ⁊ multimode fructuoſam venerabilē virū
magiſtrū Johannē pulchri patris ſacre theoligie pfeſſorē ad ſanctiſſi/
mū dn̄m Eugeniū ſummū pontificē deſtinauit atq̄ʒ ad p̄fatos reue/
rendiſſimos dn̄os cardinales prefatū ſanctiſſimū dn̄m papā exoran/
do ⁊ ſupplicādo vt huc ſi cōmode poſſet pſonal'r accederet. Ipiq̄ʒ ſacro
ↄcilio fauoribꝫ ⁊ auxilijs aſſiſteret oportunis. Denuoq̄ʒ venerabiles vi
ros Jacobū ſirick ſcolaſticū Treuereñ. Thomā fiene decretorꝫ docto
rem ſuos pro eadē cauſa oratores ad eundē dn̄m papam/⁊ dominos
cardinales trāſmiſit. Cum autē ad noticiā ipſius concilij puenīſſet/pre
fatum dn̄m papam ex ſiniſtra informatione motū diſſolutionē ipius
concilij attemptaſſe. Quequidē diſſolutio in periculū euerſionis fidei
cederet euidēter/necnō eccleſie dei graue ſcandalū ad eundē dn̄m pa/
pam atq̄ʒ reuerēdiſſimos dn̄os cardinales ſuos deſtinauit ptinus ora
tores. Reuerendū patrem dn̄m Ludouicū epiſcopū lauſaneñ/⁊ magi
ſtrū Henricū ſtater decanū Traiecteñ ad ſupplicandū inſtandū et re/
quirendū p̄fatum dn̄m papam vt ipſam diſſolutionē reuocare digna
retur huicq̄ʒ ſacro concilio in tam laudabilibus operibus ſuffragare/
tur auxilijs ⁊ conſilijs oportunis. Conſiderāſq̄ʒ hec ſancta Synodus
p̄fatam diſſolutionē concilij/cōtra decreta Conſtantieñ cōcilij eſſe fa/
ctam tendereq̄ʒ in euerſionis fidei graue periculū/⁊ ſtatus eccleſiaſti/
ci pturbationē ⁊ detrimentū atq̄ʒ ſcandalū tocius populi xp̄iani eādeʒ
diſſolutionē decreuit nullatenus fieri potuiſſe/quinimo ipſa minime
obſiſtente ad pſecutionē eorū que pro fidei ſtabilitate et ſalute chriſtia
ni populi laudabiliter ſunt incepta eſſe cū ſpiritus ſancti gratia pcedē
dum/ verū cuʒ redeūtibus p̄ſatis epo Lauſaneñ. ⁊ decano traiecteñ.
optata reſponſio a ſanctiſſimo dn̄o papa nō fuerit reportata. Licet nō
ſolum a p̄dictis concilij oratoribus ipius concilij nomine. Sed etiā a
ſereniſſimo dn̄o rege romanorꝫ fideli eccleſie aduocato p̄fatus ſanctiſ
ſimus dn̄s papa ſupplicatus interpellatus requiſitus rogatuſq̄ʒ fue/
rit/et totis niſibus multiplicatis vicibus obſecratus. Idcirco hec ſan
cta ſynodus innitens decretis ſacri Conſtantieñ concilij quorꝫ verba
ſunt hec. Qd̄ ſancta Synodus in ſpiritu ſctō legittime cōgregata ge/
nerale conciliū faciens eccleſiā catholicā militantē rep̄ſentans poteſta
tem a xp̄o immediate habet cuilibet cuiuſcumq̄ʒ ſtatus vel dignitatis
etiaʒ ſi papalis exiſtat obedire tenet͛ in his que ptinent ad fidem et ex
tirpationē dicti ſciſmatis/⁊ ad generalē reformationē eccl'ie dei in ca/
pite ⁊ in mēbris. Item declarat ꝙ quicūq̄ʒ cuiuſcūq̄ʒ ſtatus vel digni/
tatis etiā ſi papalis exiſtat qui mādatis ſtatutiſ ſeu ordinationibꝫ aut

p̃ceptis huius ſancte Synodi/ et cuiuſcū qꝫ alterius cōcilij generalis
legittime cōgregati ſup̱ p̃miſſis ſeu ad ea ptinentibus factis vel facie/
dis obedire cōtumaciter cōtempſerit niſi reſipuerit ꝯdigne penitentie
ſubijciat̃ ꝛ debite puniat̃. Etiaꝫ ad alia iuris ſubſidia ſi opus fuerit re
currendo. Jn hac ſolēni ſeſſiōe ip̃m ſanctiſſimū dn̄m papā/ necnō Re
uerēdiſſimos dn̄os cardinales mō ꝛ forma infraſcriptis interpellare
decreuit. Hec igit̃ ſancta ſynodus in ſpiritu ſctō legittime cōgregata p̃
dictū beatiſſimū dn̄m papā Eugeniū cū omni reuerētia ꝛ inſtātia ſup
plicat ꝛ per viſcera miſericordie Jeſu xp̄i exorat requirit et obteſtat̃ ac
monet/ q̃tenus p̃tenſā diſſolutionē ſicut de facto ꝓceſſit de facto reuo
cet/ et ip̄am reuocationē quēadmodū ꝛ diſſolutionē fecit p̱ diuerſas
mūdi partes trāſmittet ꝛ publicet ab omīqꝫ impedimēto dicti concilij
penitus deſiſtat. Quinimo eidē vt debet faueat ꝛ aſſiſtat/ omniaqꝫ p̄
beat ſubſidia ꝛ auxilia oportuna necnō infra triū menſiū ſpaciū qd̄ ad
hoc ꝓtermino peremptorio p̃figit ꝛ aſſignat/ ſi corp̱alis ip̄ius diſpoſi
tio patiat̃ p̱ſonaliter veniat. Sui aūt p̱ſonā vel p̱ſonas loco ꝛ vice ſui
deſtinet ꝛ trāſmittat cū plenaria ptāte ad oīa ꝛ ſingula in hoc cōcilio p̱
agēda vſqꝫ ad totalē ip̄ius cōcluſionē per oēs ꝛ ſingulos actus grada
tim ꝛ ſucceſſiue/ alioq̄n ſi hec ſanctitas ſua facere neglexerit ꝙ de xp̄o
vicario nō eſt aliq̄liter ſpectandū/ ſctā Synodus ꝓut iuſtū fuerit/ et
ſpūs ſctūs dictauerit neceſſitatibus eccl'ie ꝓuidere curabit/ ꝛ ꝓcedet ſe
cundū ꝙ iuris fuerit diuini pariter ꝛ humani. Similiter p̃fatos reue
rendiſſimos dn̄os cardinales qui tanq̄ꝫ p̄ncipales eccl'ie dei cardines
ad hec feruētius intendere debent/ exorat requirit obteſtat̃ ꝛ admonet
q̃tenus cū p̃fato dn̄o papa ſup̱ p̄dictis ſollicitā inſtantiā faciāt/ Huic
qꝫ ſacro cōcilio faueāt aſſiſtāt ꝛ auxilient̃ modis omībꝫ oportunis. Et
cū p̄ſentia ip̄oꝝ pro eoꝝ auctoritate magnaqꝫ prudētia ꝛ experiētia re
rū ſit huic ſacro cōcilio plurimū oportuna. Jpſos dn̄os cardinales/ et
quēlibet eoꝝ req̄rit monet ꝛ citat/ q̃tenus infra ſpaciū triū menſium
ab intimatione p̄ſentiū quē terminū pro trina ac canonica monitiōe
p̄ciſe ꝛ p̱emptorie p̃figit ꝛ aſſignat ad dictū ſacrū conciliū generale ve
niant canonico impidimēto ceſſante/ alioq̄n cū eoꝝ negligētia ad ip̄m
ſacrū conciliū veniēdi vt tantis neceſſitatibꝫ eccl'ie ſuccurrat̃ in pericu/
lum grauis iacture fidei catholice totiuſqꝫ eccl'ie detrimētū cenſeat̃ ꝓ/
cul dubio redūdari. Hec ſancta ſynodus lapſo termino ſupradicto cō
tra eos qui venire neglexerint/ eoꝝ exigente cōtumacia procedet pro/
ut diuini pariter ꝛ humani dictauerit ꝛ p̱miſerit ordo iuris/ ꝛ neceſſi
tatibus eccl'ie altiſſimo largiēte ꝓinde curabit. Jn p̃miſſis autē dicta
Synodus reuerēdiſſimū cardinalē ſancte crucis quādiu tractatibus
pacis Regnoꝝ francie ꝛ anglie inſiſtet includere non intendit/ atqꝫ
quo ad reuerēdiſſimos dn̄os cardinales placentini ꝛ de fuxo vulgari/
ter nominatos. Et cardinalē ſancti Euſtachij cū in ꝓpinquioribus lo
cis exiſtant/ ad duorū ſpaciū menſiū reſtringit terminū ſupradictum

Seſſio tertia

Mandat inſuper hec ſancta Synodus vniuerſis ⁊ ſingulis dñis pa
triarchis archiepiſcopis. Epis ⁊ aliis eccleſiarũ p̄latis clericiſqȝ nota
riis ⁊ pſonis eccleſiaſticis necnõ aliis chriſtifidelibus cuiuſcunqȝ ſta/
tus dignitatis gradus / et condicionis exiſtant. Omneſqȝ ⁊ ſingulos
p̄ncipes / et dños. Etiã ſi imperiali regali ducali ſeu quauis alia pre/
fulgeant poteſtate requirit ⁊ rogat qui pro p̄miſſis fuerint reqſiti ſeu
requiſiti in virtute ſancte obediẽtie / ac obteſtatiõe diuini iudicii / et
ſub pena excõmunicationis / quatenus p̄dicta omnia et ſingula dicto
ſanctiſſimo dño pape atqȝ reuerẽdiſſimis dñis cardinalib⁹ inſinuent
intimẽt ⁊ notificẽt / ac itimari inſinuari ac notificari faciãt pſonaliter
eiſdẽ / ſi ad eos tutus ⁊ accomodus pateat acceſſus. Sin autẽ ei vel il
lis ad quos pſonaliter accedẽdi facultas nõ ſit in eorũ habitationib⁹
necnõ in porta palacii apoſtolici / ⁊ in eccleſiis ſcti Johãnis lateraneñ.
ſancti Petri / ⁊ ſancte marie maioris de vrbe copias per publicũ nota
riũ cõfectas affigendo / ſi hoc tute fieri poſſit. Sin autẽ in p̄ncipalibus
eccleſiis ciuitatũ Sutrine viterbii ⁊ Seneñ. vel aliarũ triũ ciuitatum
vicinarũ de quibus fuerit beneviſum. Que quidẽ loca hec ſancta ſyno
dus decreuit eſſe idonea p̄ executione omniũ premiſſoꝝ. Et nihilomi
nus hec ſancta ſynodus futuris cupiẽs obuiare caſibus vt oĩs euitet
diſpendioſus circuitus cũ rebus de quibus agitur ſupra per modũ pe
riculoſa ſit mora ordinat ⁊ decernit huiuſmodi ammoniciõis ⁊ citati
onis decretũ. Poſtquã in hac ſolenni ſeſſione lectũ fuit ⁊ publicatũ ec/
cleſie cathedralis Baſilieñ. valuis affigi vt ſi forte cõtingat ipſius inti
mationẽ exequi nõ poſſe modo aliquo p̄miſſorum eo caſu ex nunc tan
q̄ȝ publico edicto ad quattuor menſiũ ſpaciũ ab hac die inantea com
putandũ cenſeat̃ quo ad oẽs eius effectus facta inſinuatio monitio et
citatio. Sicqȝ ſuos oẽs effectus ſortiri / et artare eos q̄bus dirigit̃ de/
cernit ac ſi perſonaliter inſinuatũ ⁊ preſentatũ fuiſſet / viribus pempto
riis ⁊ cõmunicationibus ſupradictis hic habitis pro inſertis. Inſu/
per hec ſancta Synodus declarat ⁊ p̄teſtatur ꝙ nihilominus predi/
ctis dilacionibus pendẽtibus cũ iam p̄ceſſerit a iure vocatio ex decre
to concilii Conſtantieñ rerũqȝ neceſſitas id ſuadeat ⁊ qualitas agen/
dorũ in vlteriori p̄ſecutione concilii et agendis in eo p̄cedere intendit
ordinate debite ac mature nec p̄pterea ſupſedere aliqualiter in p̄ceſſu.
Tandem hec ſancta Synodus decernit citationes cõtra omnes p̄la
tos / ⁊ alios qui ad generale conciliũ venire tenent̃. Omneſqȝ ⁊ ſingu/
los generales ordinũ quorũcunqȝ / ac etiã inquiſitores heretice praui
tatis ſub dilatione termini ſeu terminoꝝ / ď q̄bus deputatis fuerit bñ
viſum cũ penis ⁊ cenſuris ⁊ clauſulis oportunis. Datũ in ſeſſione pu/
blica ſancte Synodi Baſilieñ. celebrata in eccl'ia maiori ſolenniter ce
lebrata. Sub ſigillo eiuſdẽ ſancte ſynodi. Sub anno a natiuitate dñi
Milleſimo q̄dringẽteſimo triceſimo ſecũdo. Inditiõe decima die vero
martis. xxix. mẽſis aprilis p̄ſentib⁹ notariis et ſcribis hui⁹ ſctẽ ſynodi

infraſcriptis. Item quia plures notarij et ſcribe ad conſcribendum
acta huius ſacri concilij ſunt neceſſarij / hec ſancta Synodus citra ta,
men aliorū notariorum per ipſam alias conſtitutorū reuocationē ve,
nerabiles viros magiſtros Bartholomeuʒ de lutignano ciuē Seneñ.
et Thomā Theſueleti Baccalariū in decretis Remeñ. dyoceſ. nota,
rios eiuſdem deputat et ordinat.

¶ Saluus cōductus datus ambaſiatoribus regni Bohemie
et Marchionatu Moranie lecta in quarta Seſſione.

Sacroſancta generalis ſyno
dus Baſilieñ. in ſpiritusſancto legitime cōgregata vniuer
ſalē eccleſiā repſentās. Tenore pñtiū recognoſcimus vni,
uerſis ꝙ omnibus et ſingulis ſacerdotibus Baronibus
nobilibus militaribꝰ popularibꝫ ⁊ alijs quibuſcūqꝫ viris
cuiuſcunqꝫ ſtatus cōditionis aut qualitatis exiſtant de re
gno Bohemie et Marchionatu Moranie de praga et ciuitatibus ac
alijs locis eorūdem ac omnibus alijs eccleſiaſticis et ſecularibus pſo
nis / qui aut que vna cū ipſis ad generale Baſilieñ. cōcilium mittent
ac pfecture exiſtunt omnibꝫ eorū perſonis quocunqꝫ nomine cenſean,
tur aut valeant nūcupari infra tñ numerū ducentarū pſonarū tenore
pñtiū noſtrū pleniſſimū ac pfectū ſaluūcōductū ꝯcedimꝰ atqꝫ damus
veriſſimāqꝫ ſecuritatē veniēdi ad hāc ciuitatē Baſilieñ ibidēqꝫ manē
di ſtandi morādi nobiſcūqꝫ ď qbuſuis negotijs oportunis ipis cōmiſ
ſis tractādi placitādi diſputādi cōcludēdi ⁊ terminandi impartimur
ac in loco vel locis hoſpitiorū ſuorū diuina officia ſine īpedimēto no,
ſtrorū pagere pmittimꝰ ſic etiā vt ppter illorū pñtiū neqꝫ in itinere ne
qꝫ in aliquo loco itineris in eundo manēdo aut redeūdo neqꝫ in ipa ci,
uitate Baſilieñ. a diuinis officijs ceſſet quouiſmodo p modū iterdi,
cti ceterū in generali cōcilio ſeu Synodo Baſilieñ. articulos quattu,
or p quorū claritate inſtant oretenꝰ aut in ſcriptis libere poterūt offer
re aut ppalare ſcripturis ſacris beatorūqꝫ doctorū ďbis ſentētijs ⁊ rō,
nibꝫ eos declarare ⁊ aſtruere ac pſuadere ac ſi opus fuerit etiā ad obie
cta cōcilij generalis reſpōdere / aut cū aliquo vel aliquibꝰ de cōcilio ſu
p eiſdē diſputare aut charitatiue abſqꝫ oī īpedimēto cōferre obprobrio
cōuicio aut cōtumelia pcul motis Seruatis forma et modis inter no,
ſtros legatos et nūcios pdictoꝝ regni et Marchionatꝰ in Egreñ. ciui
tate ſpecificatis et vniformiter cōcluſis / et ſignanter qđ in cauſis quat
tuor articulorū p eos attēptatorū Lex diuina praxis xpi aplica et eccle
ſie primitiue vna cū cōcilijs doctoribuſqꝫ fūdātibꝫ ſe veraciter ī eadē p
veriſſimo ⁊ indifferēte iudice ī hoc Baſilieñ. ꝯcilio admittent / ⁊ illis p
actis vel nō pactis qñcūqꝫ de mādato aut ꝯſenſu ſuoꝝ maioꝝ ad ppria
reuerti optabūt aut aliqs eoꝝ optabit mox abſqꝫ vlla renitentia occa,
ſione ⁊ mora saluis rebus illorū et ſuorum pariter honore et perſonis

viceuerſa poterunt vel poterit iuxta beneplacitū libere ⁊ ſecure redire
de ſcitu tamē deputandorū per conciliū vt pro tunc optime ſecuritati
eorum prouideat̃ ſine dolo ⁊ fraude. Nihilominus in hoc eorū ſaluo/
cōductu omnes quaſcunqꝫ clauſulas includi ac cōtineri volumus/ ac
pro incluſis haberi/ que pro plena efficaci ⁊ ſufficienti ſecuritate in eū/
doſtando ⁊ redeundo neceſſe ſunt ⁊ oportune/ hec notātur propter bo
num pacis ꝓcurandum ⁊ obſeruandū luculenter expreſſantes. Quod
ſi quiſpiā aut aliqui ex illis ſiue in itinere ad nos in Baſileam venien/
do ſiue ibidem demorādo aut redeundo aliquod enorme quod abſit
egerit aut egerint per quod poſſet aſſecurationis eorum beneficiū eis
aut eorū alicui cōceſſum annullari aut caſſari/ volumus etiaꝫ ⁊ admit
timus et cōcedimus vt talis vel tales in facinore huiuſmodi deprehen
ſi vel deprehēſus/ ab ipſis dumtaxat ⁊ non ab alijs condigna animad
uerſione cum emēda ſufficienti per partem noſtrā merito approbanda
⁊ laudanda mox puniat̃ aut puniant̃. Illorū aſſecurationis forma cō/
ditionibus et modis omnino manētibus illibatis. Et pariformiter ſi
quiſpiam vel aliqui ex noſtris ſiue in itinere ad nos in baſileā venien/
do ſiue ibidem demorādo aut redeundo aliquod enorme quod abſit
egerit aut egerint/ per quod poſſet aſſecurationis eorum beneficiū eis
aut alicui eorū cōceſſum annullari aut caſſari volumus vt talis vel ta
les in facinore huiuſmodi deprehenſi a nobis aut a noſtris dumtaxat
et non ab alijs condigna animaduerſione cum emēda ſufficienti per
partem dominoꝝ ambaſiatoꝝ et nuncioꝝ merito approbāda ⁊ laudā/
da mox puniat̃ aut puniāt̃ p̄ſenti aſſecurationis forma ꝯditionibus
et modis omnino manētibus illibatis. Volumus etiā quod liceat ip/
ſis ambaſiatoribus omnibꝫ ⁊ ſinguliſ tociens quotienſcūqꝫ oportu/
num fuerit ſeu neceſſariū ad auram captēdā exire de ciuitate Baſiliē/
ſis ⁊ reuerti ad eandē/ necnon nunciū vel nuncios ſuos ad quecunqꝫ
loca pro ſuis neceſſarijs negocijs ordinandis libere mittere ſeu deſti/
nare: ac ipſos miſſos ſeu deſtinatos ſeu miſſum ⁊ deſtinatū ſuſcipere
tociens quotiens eis videbit̃ expedire. Ita ꝙ aliqui vel aliquis p̄ de/
putandos concilij ſocient̃ qui eorum ſecuritati ꝓuideat aut ꝓuideant
Inſuper nec in ſermonibus ſeu p̄dicationibus publicis aut alijs colla
tionibus in p̄iudicium derogationē ſeu deteriorationē cauſe ipſorum
quattuor articulorū pars noſtra terminis quibuſlibet in confuſionē
vergentibus poterit aut debebit vti ⁊ potiri in loco ciuitatis Baſilieñ.
Quiquidē ſaluuſcōductus ⁊ ſecuritates ſtare atqꝫ durare debent/ et a
tēpore ⁊ per tēpus quo in noſtre ⁊ noſtroꝝ tuicionis curam ipſos ſu/
ſcipi cōtigerit/ et vſqꝫ ad baſileam perduci/ et toto tēpore manſionis
eorum ibidem et rurſum poſt ſufficientē audientiam habitam ſpacio
viginti dierum premiſſio cum ipſi petierint aut concilium habita hu/
iuſmodi audientia ipſis receſſum indixerit a Baſilea vſqꝫ in Tuſcam
Taconiam aut Engliſpurg in quem ex locis iſtis maluerint deo fauē:

te reſtituemus dolo ⁊ fraude proꝛſus excluſis. Etiam pro vniuerſis ⁊ ſingulis chriſti fidelibus / ⁊ ſpecialiter pro ſanctiſſimo dño Romano pontifice. Pro ſereniſſimo ꝓncipe dño Sigiſmundo Romanoꝝ ⁊c̄. Rege ac venerabilibus dominis cardinalibꝫ archiepis et epiſcopis ac dominis abbatibus p̄latis ⁊ clericis. Necnō illuſtriſſimis principibus regibus ducibus marchionibus comitibus baronibus ⁊ nobilibus militibus vniuerſitatibus et cōmunitatibus ciuitatū caſtroꝛū et villarū / earūqꝫ conſulibus ſcabinis officialibus ac aliis cuiuſcūqꝫ cōditionis ⁊ ſtatus eccleſiaſtici vel ſecularis exiſtant / quocunqꝫ nomine cenſeant ⁊ pro ſubditis omniū premiſſoꝝ / et pro tota parte eoꝛundem ꝓmittimus bona fide ⁊ ſpondemus quod nos om̄es et ſinguli predicti p̄ſcriptā aſſecurationē ⁊ ſaluicōductꝰ eoꝛū foꝛmā in oībus ſuis cōditionibus punctis ⁊ clauſulis ſuperius expreſſatis inuiolabiliter ⁊ incōcuſſe bona fide ⁊ puro coꝛde obſeruabimꝰ cuſtodiemꝰ obſeruabūt et cuſtodient. Inſuper promittentes ſine fraude ⁊ quolibet dolo ꝙ noluimus neqꝫ debemus occulte vel manifeſte quacunqꝫ occaſione p̄tenſa vt aliqua auctoꝛitate vel potentia iure ſtatuto aut priuilegio legū vel canonū / et quoꝛūcunqꝫ concilioꝝ ſpecialiter Conſtantieñ. et Seneñ. quacunqꝫ foꝛma verboꝛū expreſſa in aliquod p̄iudiciū ſaluocōductui ſeu aſſecurationi ac publice audieñ. ipſis per nos conceſſe vel cōceſſo quod ſi nos vel aliquis ex nobis vel noſtris cuiuſcunqꝫ cōditionis vel ſtatus aūt p̄eminentie exiſtens p̄ſcripte aſſecurationis ⁊ ſaluicondu-ctus foꝛmā et modum in quocunqꝫ puncto vel clauſula violauerit qđ tamē auertere dignetur omnipotēs / et ſufficiens emenda mox nō fuerit ſubſecuta / ⁊ ipſoꝝ arbitrio merito approbāda ⁊ laudanda habeant nos ⁊ habere poterūt incidiſſe in oēs penas quas iure diuino ⁊ humano aut cōſuetudine huiuſmodi ſaluoꝛūconductuū violatoꝛes incurrere poſſūt abſqꝫ omni excuſatiōe aut quauis in hac parte cōtradicione Datum in ſeſſione publica eiuſdem ſancte Synodi in eccleſia maioꝛi Baſilieñ. celebꝛata. xij. kalēdas Iulij anno a Natiuitate dñi Milleſimoquadringenteſimotriceſimoſecūdo.

¶ Epiſtola bohemis miſſa ſuper concluſione in egra facta in quarta publica ſeſſione lecta.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſācto legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā repreſentans. Uniuerſis viris eccleſiaſticis nobilibus ⁊ toti populo Regni Bohemie vnitatem ⁊ pacem in chriſto ieſu dño noſtro Pridie oratoꝛes noſtri ex opido Egra ad nos reuerſi et ibidem cū nunciis veſtris cōcluſa serioſe referētes magno gaudio hāc ſanctā ſynodum repleuerūt aſſerunt em̄ cum tāta charitate ⁊ manſuetudine hoc ſanctū vnionis negotiū fuiſſe tractatū / vt non aliud exiſtimemus q̄ꝫ ſpiritū ſanctum pacis ⁊ vnitatis auctoꝛem in medio interueniſſe. Concepimus in his que referūt magnā ſpem future vnionis ⁊

indiſſolubilis inter nos charitatis. Pro qua re ſicut dignū eſt / ipi ſpi
rituiſancto cuius munere hoc factū eſſe nō dubitamus gratias ex to/
to corde retulimus / elemoſynas ieiuniaqꝫ ⁊ orationes ſolennes indi
ximus / et vbiqꝫ vſqꝫ ad rē optato fine cōcluſaꝫ indici faciemus lauda
mus et benedicimus dn̄m qui tam letam nobis tribuit dieꝫ / qua nul
lam adhuc ſenſimus letiorem. Poſtquā hunc locum attingimus pa/
rari eīn ſemitā videmus ad magnā dei gloriā ⁊ grandem populi chri/
ſtiani ꝓfectum. Nemo noſtrū fuit dum ipſi oratores ſingula vobiſcū
acta recenſebant / qui oculis vel corde nō fleret. Commouebant̄ inuſi
tato gaudio viſcera audientiū rem tam cōcorditer fuiſſe cōcluſam / ſpe
rantiū poſt hanc aliā multo letiorem diem adhuc ſucceſſurā. Exulte/
mus igitur ⁊ iubilemus inuicem deo ſalutari noſtro. Qui recordatus
miſericordie ſue incipit plebē ſuam tanta cū leticia viſitare. Leuemus
manus noſtras ad celum glorificantes dn̄m noſtrū ieſum xp̄m / quia
pacem quam quotidie diebus noſtris eccleſie dari petimus iam ap/
propinquare videmus Magnificemus ſpiritū paraclitū qui animos
pauloante diſſidētes in hanc ſpem pacis repente conuertit. Sed ſi pro
hac ſpe tantū gaudij ſuſcepimus quam magna ⁊ inenarrabilis erit il
la leticia tam noſtra q̄ꝫ veſtra quādo optatum pacis ⁊ vnitatis fineꝫ
re ipſa intuebimur. Ut autē cognoſcatis quantū hec res nobis eſt cor/
di ipſis noſtris nuncijs in cōmuni cōgregatione auditis formā ſalui/
conductus et ea que cū veſtris ambaſiatoribus concluſerūt nihil ad/
dito vel retracto / hec ſancta Synodus vnanimi omniū conſenſu ap
probauit. Et ecce ipſum ſaluūconductū in publica ſeſſione decretum
de verbo ad verbum quemadmodū in egra cōdictum fuerat ad vos
deſtinamus. Miſimus etiā vt nihil ex parte noſtra deſit fratrē Johā/
nem de mulbron vnū ex nuncijs noſtris qui in egra fuerat ad sereniſſi
mum principē dn̄m regem Romanoꝝ vt ab eo ſaluūconductū in ea
quā optat̄ forma obtineat / quem vt primū habuerimus ad vos ſine
mora trāſmittemus parati ſemꝑ agere oīa que pro veſtra tutela ⁊ libe
bera audientia neceſſaria videbunt̄. Utinaꝫ ſicut fas eſt nobis verba
exprimere ita mentes noſtras in publicū exhibere poſſemus / vtinam
ſicut hanc ep̄l'am lecturi eſtis. Jta corda noſtra palam inſpicere poſſe/
tis ꝓfecto nō dubitamus quin cognita noſtra in vos ſumma charita/
te / mox ſine vlteriori tractatu in vnitate ſpūs cōnecteremur. Et quo/
niā ſaluatoris noſtri ſentētia eſt nō qui inceperit / ſed qui ꝑſeuerauerit
vſqꝫ in fineꝫ ſaluus erit. Uos oēs per ſpiritū ſanctū huius ſacri nego/
cij directorē hortamur ⁊ obſecramus / vt quēadmodū rem iſtā feruent̄
inchoaſtis. Jta firmiter ⁊ cōſtanter vſqꝫ ad vere vnionis cōplementū
ꝑſeueretis. Speramus in xp̄o ieſu videre diem ⁊ iam ꝓpe ē forte quo
alter alterū fraterna charitate nos inuicē cōplectemur ⁊ vnanimes in
eadē ſancte matris eccleſie domo cū iocūditate ꝑpetuo habitabimus.
Cōfidimus in dn̄o tantam adhuc inuicē futuraꝫ dilectionē vt nullum

inter nos fuiſſe olim diſpēdiū videat̄. Et quāquā nōdum Hec ſancta
vnio ꝑ qua laboramus completa ſit / tamen ipſe ſpiritus ſanctus tan
tam huius rei ſpem ⁊ affectū cordibus noſtris impreſſit / vt qđ futuꝝ
eſt iam quodāmodo in foribus eſſe credamꝰ vel corpore abſentes eſtis
Sed ob hanc ſpem in viſceribus charitatis ⁊ vinculo vere dilectionis
quaſi p̄ſentes amplectimur / ⁊ pre gaudio noſipſi flentes tanq̄z mater
filium ex longinqua patria redeuntē vos tenerrime oſculamur. Jam
igitur quaſi arram ꝓxime mutue vnitatis pepegiſſe videmur. Et nos
dudum futuros noſtros dilectiſſimos fratres iam eſſe exiſtimamus.
Talia eñ ipſe ſpiritus ſanctus inicia dedit vt nō aliud q̄z pacē charita
tem / ⁊ vnitatē hinc attingere ſperemus. Leto ergo animo vtrūqz ſimꝰ
Jocunda mente inuicē viuamus. Cum prope in ianuis gaudiū quod
nemo tollet a nobis per ſpiritū ſanctū accepturi ſimus. Sed vt citius
faciliuſqz conſequamur vigilemus ſupplices in orationibꝫ et cōtinuis
p̄cibus dn̄m noſtrū Jeſum xp̄m deuotis p̄cibus exoremus / vt quod
operari incepit confirmet atqz perficiat. Hora iam eſt vt ſancta mater
eccleſia que pro tam duro filioꝝ ſuoꝝ diſſidio diu conſternata eſt ꝓ pa-
ce ⁊ vnitate letari exultariqz incipiat luctūqz p̄teriti tēporis conuertat
in gaudiū. Tēpus iam aduenit vt qui eodē xp̄i caractere inſigniti ſūt
⁊ eodē baptiſmatis fonte renati depoſita oīm diſſenſione eundē chari
tatis ⁊ vnitatꝭ ſpiritū induāt / ⁊ ad augmentū gloriāqz noīs xp̄iani to
tis viribus intendāt fidemqz orthodoxā ꝓtegere curēt. Quā infideles
pagani multis in locis ignominioſe peſſundāt / ⁊ extinguere moliunt̄
Eya igit̄ cū noſtre dilectionis ⁊ ſincere volūtatis iam certi ſitis Am-
modo veſtros legatos p̄parate q̄les in p̄mis litteris poſtulauimꝰ vt
cū Regius ſaluuſcōductus aduenerit cū pleno mādato ad hoc ſacruꝫ
conciliū ꝓficiſcamini. Quos itꝫ grate benigneqz ſuſcipiemus vt a pa
rentibꝫ filij ſuſcipi cōſueuerunt ſpūs ſcūs paclitus in cuiꝰ noīe hec ſctā
Synodus eſt cōgregata nobis ⁊ vobis ⁊ toti pplo xp̄iano hic veram
dilectionē ⁊ pacē ac in futuro ſeculo vitam eternā donare dignet̄. Qui
cū patre ⁊ filio regnat bn̄dictus in ſecula amē. Datū in ſeſſione publi-
ca ſolēniter celebrata in eccl'ia maiori Baſilieñ. die veneris .xx. menſis
Junij āno a natiuitate dn̄i Milleſimo q̄dringēteſimo triceſimo ſecūdo

¶ Seſſio quarta et decreta Concilij Baſilienſis.

Sacroſancta generalis ſi
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgre-
gata vniuerſalē eccleſiā repſentās Attendēs quod
ad ꝓuidentie ſpectat officiū pſpicaci cōſideratione
futura pſpicere / ⁊ aduerſus ea que reipublice poſ-
ſent inferre diſpendia ſalubriter ꝓuidere. Cū itaqz
eadem ſancta Synodus ad extirpationē hereſuꝫ
pacem in xp̄i populo et morū reformationē cū ſpi-

ritusſancti gratia ꝓut ſtatu rerū ⁊ tēpoꝝ cōſiderato eſt admodū neceſ/
ſarium ſit intenta. Et ꝓpterea venerabiles in xp̄o patres ſancte roma/
ne eccleſie cardinales ad ip̄m ſacrū cōciliū euocauerit exiſtimās eorū
in ſacro cōcilio p̄ſentiā ꝓ eorū auctoritate ſapiētia rerūqꝫ noticia mul/
timode fructuoſam eiſqꝫ tanq̄ꝫ veris obedientie filijs ad ſacrū cōciliū
venientibꝰ ſi alibi ꝯtingeret apoſtolice ſedis vacatio in iacturā eoruꝫ
qui obedientes vocationē ſacri cōcilij deſeruirent vtilitati eccleſie poſ/
ſet redūdare cū tn̄ vt obedientia nō iacturā afferat ſed potiꝰ vtilitatis ⁊
honoris augmētū ratio cūctis nota ſuadeat/ Et ne aliquibꝰ forſitan
venire negligētibꝰ ꝓdeſſe inobedientia videreꝫ/ hec ⁊ alia que animū
cuiuſcūqꝫ prudentis ad hoc monere poſſent ⁊ deberēt/ ꝓuida attentio
ne ꝓſpiciēs hec ſancta ſynodus ſtatuit decernit atqꝫ diffinit/ qꝺ in euē
tum vacationis ſedis ap̄lice hoc ſacro generali durāte cōcilio / electio
ſūmi pontificis in loco iſtius ſacre cōcilij fiat/ et interdicit ne alibi ce/
lebreꝫ In cōtrariū attēptata quauis auctoritate etiā ſi papali non ob
ſtantibꝰ quibuſcūqꝫ cōſtitutionibꝰ editis vel edēdis/ aut alijs in ꝯtra
riū facientibꝰ/ ac ſi de ipſis eſſet de verbo ad verbū facienda mētio ſpe
cialis aut iuramento firmata exiſtant quibꝰ ex certa ſciētia derogat et
decernit nulla/ et irrita eſſe nulliꝰ roboriſqꝫ vel momenti. Ipſo iure cō/
trariū vero attēptantes ſint tā actiue q̄ꝫ paſſiue quo ad electionē roma
ni pontificis/ ⁊ ad quaſcūqꝫ alias dignitates inhabiles et omnibꝰ ha
bitis dignitatibꝫ ꝑpetuo priuati et infamie notā/ ac etiā excōicatiōis
ſententiā incurrāt ipſo facto. Qꝺ ſi forſan aliqua de facto p̄tenſa ele/
ctio p̄ſumereꝫ tā electus p̄tenſus quā illi adherentes: et eū ꝓ tali geren
tes ſupradictas penas incurrāt pari modo/ abſolutionē vero omniū
et ſingulorū qui p̄miſſis ſententias aut earuꝫ aliquā incurrerint quo
quomodo dicta ſynodus tātūmodo p̄terq̄ꝫ in mortis articulo ſibi re/
ſeruat. Decernens hoc p̄ſens decretum ligare afficere vim et effectum
habere atqꝫ ſortiri poſt quadraginta dies cōtinuos ꝓxime futuros a
die publicationis eiuſdem.

¶ Ne vi iuramenti aut promiſſionis alicui facte aliqui
aſtrictos ſe putent vt ad conciliū venire non poſſunt

ITem ordinat ſtatuit decernit et declarat. Qꝺ quicūqꝫ et ſinguli
cardinales patriarche archiep̄i ep̄i abbates p̄lati reges principes
duces marchiones comites barōes vicarij eccleſie romane vaſalli cō/
munitates romane curie officiales ſūmi pontificis. familiares ſiue alij
cuiuſcūqꝫ cōditionis exiſtāt ſiue q̄buſcūqꝫ nominibꝰ cenſeanꝫ ꝓpter iu
ramenta ꝓmiſſiones vel quaſlibet alias obligationes p̄fato ſūmo pō
tifici ſeu alteri ad hoc eius mādato deputato aut deputando ſeu qui/
buſuis alijs quōlibet ſuꝑ quacūqꝫ re/ vel cauſa et ſub quacūqꝫ verbo/
rū forma p̄ſtita ſeu preſtanda nullatenus obligenꝫ aſtringantur/ aut
ſe impeditos a veniendo ad hoc ſacrūſctm̄ conciliuꝫ occaſione dictoꝝ
iuramentorum ꝓmiſſionum vel aliarū obligationū pretendere poſſūt

aut poterũt in futurũ quomin⁹ abſqȝ ꝑiurij ſeu infamie nota ad ipſaȝ
Synodum teneant̃ accedere/ qui de iure vel cõſuetudine ſunt aſtricti
ceteri vero qui vocati et requiſiti fuerint. Et oim̃ p̃dictorũ ꝓcuratores
obedire/ et adherere ipſi cõcilio et libere accedere poſſint et teneantur
et eidem licite intereſſe. Proceſſus vero quoſcunqȝ ſuſpenſionis et ex,
cõicationis interdicti/ necnõ priuatione dignitatũ beneficiorũ ſeu offi
ciorum quorũcunqȝ et commendarũ reuocationes ac inhabilitatiõis
ſententias ſeu ꝑiurij aliasve penas mulctas et cẽſuras in ſe cõtinen/
tes in ipſos occaſione p̃miſſorũ ꝑ quemcũqȝ quauis/ etiã romane põ/
tificis auctoritate fulminatos ſeu fulminandos cũ omnib⁹ inde ſecu,
tis aut ſecuturis. Eadem ſacra Synodus nullos caſſos ⁊ irritos/ ac
nullius roboris ſeu momenti exiſtere pronũciat declarat ⁊ diffinit/ et
quatenus de facto proceſſerunt ſeu ꝓceſſerint reuocat caſſat irritat et
annullat et pro caſſis irritis et nullis habẽdos ſtatuit ⁊ decernit.

De bulla plumbea.

ITem vt geſta in ipſo Synodo durabiliori teſtimonio roborẽtur
ſtatuit et ordinat ipſa Synodus quod decetero in litteris ſuis au
tenticis vtatur bulla plumbea pendente cũ cordula canapis aut Se/
rica prout varietas cauſarũ et rerum ſuper quibus littere eedem confi
cientur poſtulabit in vno miſſionis ſpiritusſãcti in ſpecie columbe. In
alio vero lateribus horũ verborum Sacroſãcta generalis Synodus
Baſilieñ. ſculpturas continente decernens eiſdem plenã et omnimo/
dam fidem adhibendam fore.

¶ Quod papa durante concilio non poſſit creare cardinales nec creatos publicare.

ITem cum multiplicatio cardinaliũ ſit eccleſie diſpendioſa et one/
roſa ꝓpterea et ex alijs rationabilibus et legitimis cauſis eandem
ſanctã ſynodũ monẽtib⁹ ſtatuit ordinat atqȝ ex certa ſcientia hoc irre,
fragabili decreto decernit ipſa ſancta ſynodus q̃d durãte hoc ſacro con
cilio roman⁹ põtifex a loco iſti⁹ ſacri cõcilij abſens ꝑſonaliter nõ debe
at nec poſſit aliquẽ vel aliq̃s cuiuſcũqȝ dignitatꝭ cõditiõis gradus ſeu
ſtatus exiſtãt In ſãcte romane eccl'ie cardinalẽ vel cardinales quouiſ
modo aut quocũqȝ queſito colore vl' cã aſſumere ꝓnũciare ſecrete aut
publice aut ꝓnũciatos ſeu aſſũptos ſecreto publicare. Et ſi ſecus attẽ,
ptatũ fuerit ex nũc in antea irritũ ſit et inane/ nulliuſqȝ roboris vel mo
menti. Q̃d ſi forſan taliter de facto aſſũpti aut ꝓnũciati ſe ꝓ cardinali
bus gerere aut noiare p̃ſumpſerint q̃buſcũqȝ dignitatibꝫ priuati et ad
oẽs et ſingulos futuras inhabiles. Et quicũqȝ eos ꝓ cardinalibꝫ gerẽ
tes ⁊ reputãtes ex nũc ꝓut ex tũc ſnĩa excõicationis innodati ſint ipſo
facto a qua p̃terq̃ȝ in mortis articulo niſi a p̃fata Synodo abſolutio/
nis ſiue habilitationis bñficiũ obtinere nõ poſſint. Datũ in ſeſſiõe pu
blica eiuſdẽ ſynodi in eccl'ia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata. xij.
kalẽdas Julij. Anno dñi Milleſimoquadringẽtiſimotriceſimoſcd̃o.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Seſſio quarta

¶Littera cõmiſſionis regiminis ciuitatis ammonen̄. et co/
mitatus Uenaycini in eadem ſeſſione quarta pronũciata.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilien̄. in ſpũſancto
legitime cõgregata vniuerſalẽ eccleſiã repſentans. Dilecto
eccleſie filio alfonſo ſancti Euſtachij ſancte romane eccl'ie
dyacono cardinali apoſtolice ſedis legato ciuitatis am/
monen̄. et comitatus Uenaycini in ſpiritualibꝰ et tempo/
ralibus ꝓ nobis / et ſancta matre eccleſia vicario generali Salutem et
omnipotentis dei benedictionẽ in pacis auctore hec ſãcta ſynodus cõ/
gregata cũ vniuerſi populi chriſtiani pacẽ et tranquillitatẽ exoptans
per diuerſas mundi partes ad ꝓcurandũ ea que pacis ſunt et ſcanda/
lis obuiandũ ſue ſollicitudinis opus impendat eccleſie ꝓprium patri
monium ab hoc ꝓcurande pacis et trãquillitatis ſtudio expers nulla/
tenus eſſe decuit quinimo ipam debet ſpãlis intuitus cura fouere / cũ
itaqꝫ ad ipſius ſacre ſynodi noticiã fide dignorum ſit relatione dedu/
ctum ꝙ ciuitas ammonen̄. que ſancte dei eccleſie ſemꝑ fideliſſima et
obſequentiſſima fuit certis vrgentibꝫ rõnibus et cauſis neceſſarijs vi/
cariũ ꝑ ſummũ pontificem ad ipſius regimen deſtinatũ ſe admittere
nõ deberet / p̄tendat atqꝫ eundem ſummũ pontificem plures ambaſi
atas deſtinauerit pro vtili et ſalubri gubernatione ciuitatis eiuſdem
ac comitatus Uenaycini eidem adiacentis ſuppliciter poſtulãs vt de
alio vtili eis ꝓuideretur vicario quod hucuſqꝫ obtinere nequiuit nec
ſpectat poſſe obtinere / quinimo is qui pro vicario deſtitutus eſt intẽ/
dit / et nititur ſuſcipere gubernationis officium inuita ciuitate congre/
gare ſatagens multitudinem gẽtium armatarũ. Unde ſuper p̄miſſis
informatione recepta ex his et alijs que honeſtas cenſet calamo nõ ꝓ
menda de turbatione et periculo graui ſtatus ciuitatis illius ⁊ patrie
eſt ex veriſimilibus et vrgen̄. rationibꝰ dubitandũ / eſſetqꝫ nimis gra
ue diſpendiũ ſi forte quod auertere dignetur altiſſimus eccleſia perde/
ret illud tam nobile patrimoniũ ſui mẽbrum aut guerrarꝝ inquietudi
ne turbaret. Idcirco hec ſãcta ſynodus hmõi periculis cupiẽs obuia/
re ciuitatẽqꝫ illam et comitatũ in pace et quiete fouere regimen et gu/
bernationẽ ciuitatis ipſius et comitatus vſqꝫquo cum ſummo ponti
fice ꝑ ipſam ſanctã ſynodum vel aliquo eius nomine habito pleniori
tractatu fuerit aliter ordinatũ Maxime attẽto ꝙ ꝓpter diſtantiã loco
rũ et diſcrimina viarũ nõ põt facile haberi recurſus ad dictũ ſummũ
pontificẽ ⁊ periculũ ſit in mora Tibi cuius future vtili et fideli guber/
nationi fidẽ facit aliarũ terrarũ eccleſie regimẽ ꝑ te hactenꝰ fideliſſime
plurimũqꝫ vtiliter geſtũ duxit ad honorẽ dei ſctẽ mr̄is eccl'ie / ac huiꝰ ſa
cre ſynodi tenore pn̄tiũ plenarie cõmittẽdũ cũ plenaria ptãte regẽdi et
gubernãdi dictã ciuitatẽ auionen̄. et comitatum Uenaycini oẽmqꝫ in
eiſdem iuriſdictionem merũ et mixtum imperiũ per te vel alium ſeu
alios exercendi / officiales ammonendi etiam ſi pontificali p̄fulgeant

dignitate et alios vel eoſdē inſtituendi iuramenta ſeu ꝓmiſſiones re/
cipiendi ac illa relaxandi cū quibuſcū qꝫ ſemel vl' pluries quotiēs viſū
tibi fuerit oportunū. Quaſcū qꝫ pecunias fructus ꝓuentus et emoli/
menta in illis ciuitate et comitatu ratione iuris papalis vel ſancte ro/
mane eccleſie / aut quocū qꝫ iure vel titulo pro tpe p̄terito p̄ſenti ꝛ futu
ro camere apoſtolice debitas ꝛ debita recipiendi ꝛ exigendi ac recipi ꝛ
exigi faciendi cōtradictores quoſlibet vel inobediētiā cenſuris eccleſia
ſticis et alijs cōpeſcendi remedijs oportunis. Et generaliter cū omni/
bus illis poteſtatibus et facultatibus quas bone memorie Frāciſcus
archiep̄us Narboneñ. ſancte romane eccleſie camerariꝰ a felicis recor
dationis Martino papa quinto ac alias habuit dum egeret in huma
nis licet etiā hic nō ſpecifice exprimanꝫ / Mādans tibi in virtute ſan/
cte obedientie ꝛ ſub penis iuris quatenus curā ꝛ regimen p̄dictū hu/
meris tuis impoſitū reuerenter ſuſcipias ac diligenter et fideliter exe/
quaris vtilitatē publicā traquillitatēqꝫ / et pacificū ſtatū illius ciuita/
tis et comitatus ſic ꝓcurare ſollicite ſtudeas / ipſū qꝫ regimen et guber
nationē pro modo tue ſapientie ſic vtiliter gerere vt apud deū eterne vi
te merita / ꝛ apud mundū fama tua laudis et glorie ſuſcipiat incremē
ta. Mandat inſuꝑ omnibꝫ officialibꝫ ciuibus incolis et habitatoribꝰ
dicte ciuitatis et comitatus capitaneis / necnō caſtrorū caſtellanis ba/
liuis et alijs officialibꝫ quibuſcunqꝫ quouis noīe cenſeanꝫ et alijs vni
uerſis / quatenꝰ tibi ꝛ ꝑ te deputādis officialibus ad regimē eorūdē:
ꝛ nulli alteri pareant obediāt ꝛ intendāt in oībus et ꝑ oīa queādmodū
p̄fato archiepo Narboneñ. dū viueret / et ꝓ eccleſia romane dicte ciui
tatis et comitatus regimē et gubernationē gereret faciebant / et facere
tenebanꝫ Quibuſcū qꝫ ꝓmiſſionibꝰ iuramentis obligationibꝫ / et alijs
quibuſcūqꝫ diſpoſitionibꝫ in cōtrariū faciētibꝫ nō obſtātibꝫ nullo mō
Nec nāqꝫ ſancta ſynodus omniū quorūcūqꝫ obuiantiū p̄dictis vim
et effectū p̄ſentiū auctoritate ſuſpēdit / Et quicquid ꝑ te rite ſpirituali/
ter et tp̄aliter geſtum et ordinatū actū vel ſententiatū fuerit vel ꝓuiſū
hec ſancta ſynodus ratū et gratū habebit ac faciet auctore dn̄o inuio/
labiliter obſeruari. Datū in ſeſſione publica eiuſdem ſancte Synodi
in eccleſia maiori Baſilieñ. die veneris .xx. menſis Junij: Anno domi/
ni Milleſimoquadringenteſimotriceſimoſecundo.

¶ Decreta quinte Seſſionis concilij Baſilienſis.

Sacroſancta generalis ſy
nodus Baſilieñ. in ſpirituſancto legitime ꝯgrega
ta vniuerſalem eccleſiā rep̄ſentans conſiderans ꝙ
ipſa inter alia fructuoſa opera ad hereſes extirpā/
dum et a fide deuios ad eiuſdem fidei orthodoxe
vnionem reducendos in ſpirituſancto principali/
ter cōgregata dinoſcit. Et ꝓpterea conſtituit acco/

modū fore imo neceſſariū ꝓ cauſis fidē cōcernētib⁹ in hoc ſacro cōci/
lio tractādis et examinādis de ꝑſonis idoneis ꝓuidere Ea ꝓpter cōſti/
tuit et deputat iudices ad audiēdū oēs et ſingulas cauſas fidem quō
libet cōcernētes venerabiles Frāciſcū papieñ. Cōradū ratiſponeñ. epi
ſcopos et dilectū eccleſie filiū Johānē abbatē Ciſtercieñ/ quibus ī cau
ſis hmōi per deputatos ad hoc prius examinatis ipſiſq̨ deſignatis ⁊
remiſſis dat poteſtatē in p̄dictis cauſis in hoc loco cōcilij et extra citā/
di et audiēdi cognoſcēdi decidēdi et alia faciēdi: que ad dictas cauſas
ꝑtinent et ꝑtinebūt vſq̨ ad diffinitiuā ſententiā excluſiue/ et vt eo faci/
lius cauſe p̄dicte ſuū debitū finē cōſequant̄/ eadē ſancta Synodus vt
ipſi iudices p̄dicti aut duo ex eis tertio ſtatutis horis nō veniente ter/
minos in cauſis hmōi tunc occurrētes tenere et obſeruari facere/ et ali
as ſūmarie ſimpliciter ⁊ de plano ac ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij ꝓcede
re valeant ſtatuit et decernit.

¶ De procuratore fidei

ITem ſancta Synodus p̄dicta deputat et cōſtituit dilectū eccleſie
filiū Nicolaū amici licēciatū in theologia in cauſis fidei p̄miſſis ꝓ
curatorē generalē hoc durāte cōcilio cū poteſtate ſubſtituendi de cōſen
ſu et auctoritate iudicū p̄dictoꝝ qui nullā cauſam promoueat niſi pri⁹
mū ꝑ deputationē fidei fuerit examinata et admiſſa. Item dicta ſan
cta Synodus ne inter ceteros vberes fructus ꝓ quib⁹ ꝓcreandis ſum
mopere deſudat Juſticia indebite grauatis ꝓ qua ad eandē cōfluunt
miniſtrāda deficiat/ aut ipius executio plus debito negligat̄/ volens
in p̄miſſis oportunis remedijs ꝓuidere cōſtituit ordinat ⁊ deputat iu
dices ſeu cōmiſſarios ad audiendū oēs cauſas ad dictā ſanctā ſynodū
deuolutas ſeu deuoluēdas deductas ſeu deducēdas cauſis cōcernenti
bus fidē exceptis Venerabiles Berengariū petragoriceñ. Petrū au
guſteñ. ꝓuincie maguntiñ. et Delphinū parmeñ. epos quibus in cau/
ſis p̄miſſis ꝑ deputatos ad hoc prius examinatis ipiſq̨ remiſſis ⁊ de
ſignatis dat ptātē nō obſtantib⁹ ferijs in hoc loco cōcilij ⁊ extra citādi
⁊ audiēdi et cognoſcendi referendi diffiniēdi ⁊ alia faciendi que ad di/
ctas cauſas ꝑtinēt et ꝑtinebūt et vt eo facilius cauſe ſeu negocia ad de/
bitū finem perueniant/ eadem ſacra ſynodus vt tres aut duo ex ipis
tertio ſtatutis horis nō veniente terminos in cauſis hmōi tunc occur
rētes tenere et obſeruari facere/ et alias ſm qualitatē cauſarū ꝓcede/
re valeāt ſtatuit et decernit cauſis tamē eccl'iarū cathedraliū ⁊ maiori
bus earundē dicte ſacre ſynodo reſeruatis de quib⁹ ſe nō impediāt ni/
ſi de generalis cōgregationis patrū et ſuppoſitorū eiuſdē etiā citra ſeſ/
ſionē publicā cōmiſſione ſpeciali/ ratificatq̨ nihilomin⁹ hec ſācta Sy
nodus et approbat omnes cōmiſſiones quarūcūq̨ cauſarū/ etiam ca
thedralium et maiorū ſub quacunq̨ poteſtate in generali congregati
one/ dictis iudicibus ſeu alijs cōmiſſarijs hactenus factas necnō pro
ceſſus exinde ſecutos: et etiā in antea per eoſdē cōtinuādos. Item ne

iudices p̄dicti quaſlibet cauſas ad hoc ſacrum cōciliū delatas ſeu de/
ferendas paſſim et indiſtincte importunitate petentiū deuicti audien
das recipiant ſed poti⁹ de qualitate ipar̄ū ratio habeat̄ Hec ſancta ſy
nodus cōſtituit / et deputat dilectos eccl'ie filios Julianū apoſtolice ſe
dis legatū ſancti angeli / et dominicū ſancte marie in rotunda ſacroſan/
cte romane eccleſie dyaconos cardinales / ac quēuis p̄ſidentē nunc et in
futurū p tpe exiſtentē / et venerabilē Franciſcū gebenn̄. epm ac dilectū
eccleſie filiū Henricū Fleckel pallatij apl'ici cauſarū auditorē dictarū
cauſarum p̄cognitores / dans ꝛ concedens quinqꝫ p̄dictis vel maiori
parti alijs ſe abſentantibus vel nō cōſentiētibus poteſtatem huiuſmo
di cauſas primū diligenter examinandi et decernendi que aut quales
illarū in hoc ſacro concilio tractari audiri cognoſci decēter poſſint ſeu
diffiniri debeant et quas tractādas ſeu in generali cōgregatione refe/
rendas / aut abſqꝫ relatione p̄miſſa cognitione decidendas iudicaue/
rint ad ipſos iudices remittere habeant deſignatas ſub modificatiōe
ꝓcedendi p̄dicta / et niſi ad eos ſic vt p̄mittit̄ remiſſe fuerint de illis ſe
nō impediāt quouiſmodo. Item decernit hec ſancta ſynodus qđ poſt
tres menſes cōtinuos a die publicatiōis cōputādos tā iudicū pro fide
quā ꝓ alijs cauſis p̄dictis audiendis deputatorū pariter et p̄cognito/
rum ptās finiat̄. Sit tamē in ptāte dicte generalis cōgregatiōis in lo/
cū quorūlibet p̄dictorū etiā citra ſeſſionem publicam quos decreuerit
deputare Item ſtatuit et diffinit qđ nullus huic ſacro cōcilio ꝑ ſe vel
ꝓcuratorē ſuū legitime admiſſum incorꝑatus etiā ꝓcurator ipſe aut in
corꝑandus in futurū a tpe arrepti itineris ſine fraude ꝯtinuati animo
ad hanc Baſilien̄. ſynodū veniendi ꝓ quacūqꝫ cauſa ſeu lite mota ſeu
mouenda aut quauis alia occaſione ad romanā curiā ſeu corā quocū/
qꝫ iudice ordinario vel delegato extra locū cōcilij illo durāte inuit⁹ tra/
hi ſeu euocari / aut cōtra ipſos inuitos aut aliquē eorūdē ꝓcedi poſſit
Si qđ vero i ꝯtrariū attēptatū fuerit quouiſmodo ꝑ quēcūqꝫ quauis
etiā ſūmi pōtificis auctoritate decernit irritū et inane nulliuſqꝫ robo/
ris exiſtere ſeu momēti nihilomin⁹ hec ſancta ſynodus offert ſe para/
tam de omnibꝫ ſuppoſitis eiuſdē / aut aliquo eorū querulātibꝫ ſeu acti
onē mouere volentibꝫ miniſtrare iuſticie cōplementū. Item hec ſan
cta ſynodus deputat ꝛ cōſtituit dilectū eccleſie filiū Henricum fleckel
apoſtolici palatij cauſarū auditorē huius ſacri concilij iudicem et au/
ditorem ordinariū dans et concedens eidem oēm poteſtatē ſeu iuriſ/
dictionē quā in romana curia de iure ſeu cōſuetudine exercet ſeu exer
cere habet apoſtolice camere auditor. Item conſtituit et deputat di/
lectū eccleſie filiū Titianū de laude Soldanum cum poteſtate quā ha
bet Soldanus curie romane. Item de ceteris officiarijs i hac ſacra
Synodo neceſſarijs ordinetur et diſponatur in congregatione gene/
rali / et quecunqꝫ ibidem ſuper deputatione dictorum officialium acta
ſeu ordinata fuerint eiuſdem firmitatis et auctoritatis exiſtant ac ſi fa

cta fuiſſent in publica ſeſſione. Item quia plures notarij et ſcribe i
cadem ſancta Synodo ad conſcribendū acta eiuſdem ſunt neceſſarij
citra aliorum per ipſam ſanctam Synodum in alijs ſeſſionibus de/
putatorum reuocationē magiſtros Euſebiū. de Hinſtardis de Blen/
ſato iuris canonici profeſſorem. Gerhardum ronſelli Georgium frey
de vilſhouen Conradum kneulein de dyebpurg. Petrū de noreto de/
ricos vercelleñ. nomonieñ. patauieñ. maguntiñ. et placentiñ. dyoceſ.
notarios et ſcribas eiuſdem ordinat et deputat. Datum in ſeſſione pu/
blica eiuſdem ſancti Synodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolēniter ce/
lebrata. v. Idus Auguſti. Anno a natiuitate domini Milleſimoqua
dringenteſimotriceſimoſecundo.

¶Seſſio ſexta ſacri concilij Baſilienſis

ANno domini Milleſimo
quadringenteſimotriceſimoſecundo / die ſabbati
ſexta mēſis ſeptembris fuit in eccleſia maiori Ba
ſilieñ. in qua ſeſſiones celebrari ſolent. Sexta hu/
ius ſacri ſynodi Baſilieñ. ſeſſio eſt celebrata hoc
mō / primo videlicet miſſa ſolēnis de beata virgine
maria per dominū epiſcopum conſtantieñ. preſi/
dentē celebrata et demū ſuffragijs antiphona ex
audi ac letanijs cū euāgelio ſm Lucā dixit ieſus diſcipulis ſuis. Qui
vos odit me odit / et qui vos ſpernit me ſpernit ac hymno Ueni cre
ator ſpiritus cum verſiculo et collecta decātatis / aſſiſtentibus domi
nis legato placentino et firmano cardinalibus cū trigintaduobus p̄/
latis in eorū mitris planis et pluuialib⁹ exiſtentib⁹ dn̄o duce wilhel/
mo bauarie protectore hui⁹ ſacri aſſiſtente ꝯcilij venerabiles viri ma/
giſtri Nicolaus amici / et Hugo bernhardi promotores hui⁹ ſacri cō
cilij ꝑ organū dicti magiſtri Hugonis ſuā petitionem fecerūt in ſcri/
ptis vt ſequit / reuerendiſſimi patres et vos alij dn̄i mei preſtātiſſimi
ſacroſctm̄ generale cōciliū i ſpūſctō legitime cōgregatū celebrātes / ac
vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentātes cū ex decreto tertie ſeſſionis huius ſacri
cōcilij ſanctiſſim⁹ dn̄s noſter papa Eugeni⁹ cū omī reuerētia. ⁊ inſtā/
tia fuerit ꝑ viſcera miſericordie ieſu xp̄i exhortatus requiſitus ac mo/
nitus / quaten⁹ p̄tenſā diſſolutionē hui⁹ ſacri cōcilij de facto reuocaret
ſicut de facto ꝓceſſerat q̄ notorie ſcādalizat vniuerſalē eccl'iam ⁊ ppl'm
xp̄ianū ⁊ ipam reuocationē queadmodū ⁊ diſſolutionē fecerat ꝑ diuer
ſas mūdi ꝑtes trāſmitteret ⁊ publicaret ab omniq; impedimēto dicti
cōcilij penit⁹ deſiſteret / quinimo eidē vt debebat faueret et aſſiſteret:
oīaq; p̄beret ſubſidia et auxilia oportuna / necnō infra triū menſium
ſpaciū ꝑ̄ptorie p̄fixum et aſſignatū ſi corꝑalis ipius diſpoſitio patere/
tur ꝑſonaliter veniret Sin autem ꝑſonam vel perſonas loco et vice ſui
deſtinaret et trāſmitteret cū plenaria poteſtate ad oīa ⁊ ſingula in hoc

ſacro cōcilio peragenda vſq3 ad totalē concluſionē ipſius per oēs ⁊ ſin/
gulos actus gradatim ⁊ ſucceſſiue. Et dictus dn̄s Eugenius papa q̄r
tus ea ſup̄ quibus monitus fuit facere nō curauit. Sed in ſua ꝑtenſa
diſſolutione ꝑſeuerauerit ⁊ etiā ꝑſeueret/ ac omnē ꝑturbationē ⁊ euer
ſionē huius ſacri cōcilij multipliciter moliaꝛ. Nec infra terminū ꝓfixū
venerit aut miſerit. Jdcirco nos ꝓmotores huius ſacri cōcilij ꝓducen
tes memoratū decretū monitionis ⁊ citatiōis ac executionē legittime
⁊ debite factam petimus ſupplicamus inſtantiſſime/ ⁊ reqrimus di/
ctum dn̄m Eugeniū papam quartū per hanc ſanctā ſynodū decerni ⁊
declarari cōtumacem in p̄dictis atq3 ad vlteriora debite ꝓcedi prout
neceſſitates eccleſie dei exigunt ⁊ requirūt. Ac ꝓut ē de diuini iuris pa
riter ⁊ humani deinde ꝓductis per eos monicione ⁊ citatione cōtra do
minū noſtrū papam Eugeniū modernū/ et dn̄os cardinales cū duo/
bus inſtrumētis executionis eiuſdē etiam petitu et inſtanter requiſito
per ſacroſanctū conciliū p̄fatum dn̄m noſtrū papam cōtumacē reputa
ri/ ⁊ ad vlteriora ꝓcedi/ dictus dn̄s Ep̄us conſtantien̄. p̄ſidens de mā
dato cōcilij iniunxit dn̄is petragoricen̄. et ratiſponen̄. ep̄is vt interro/
garent. Si dn̄s noſter papa vel aliquis pro eo poteſtatē vel mandatū
ſufficiēs habēs eſſet in dicta ſeſſione ſe rep̄ſentaret. Qui quidē ambo
epiſcopi videlicet Petragoricen̄. ⁊ ratiſponen̄. primo ſup̄ gradus an/
te altare dicte ſeſſionis ter eundē dn̄m noſtrū papam vocauerūt alta ⁊
intelligibili voce ſub his verbis. Eſt ne hic aliqs pro dn̄o Eugenio pa/
pa quarto cū legittima poteſtate cuius cōtumacia nūc accuſata eſt cō/
pareat in hac ſeſſione publica. Similiter hoc idē fecerunt ter ante ma
ius portale dicte eccleſie. Et deinde facta relatione per eoſdē dn̄os Epi/
ſcopos dn̄o ep̄o p̄ſidenti q͛ neminē pro p̄fato dn̄o noſtro papa reperie
runt acceſſerūt ad dictam ſeſſionē nuncij et oratores ipſius dn̄i noſtri
pape videlz dn̄i tarentinus et Colloceń. archiep̄i Ep̄us magalonen̄. ⁊
dn̄s Antonius de ſancto vito ſacri pallacij cauſarū auditor. Et ipſis
ſedentibus in eadem iuxta dn̄m ducem protectorem/ dictus vero ma
giſter Hugo alter ꝓmotorꝝ alio ſibi aſſiſtente trina vice cum inſtantia
petijt ab eiſdē dn̄is nuncijs/ et oratoribus an haberēt aliqđ manda/
tum vel poteſtatē a dn̄o noſtro papa Eugenio quarto. Qui reſponde/
runt q͛ erāt ſimplices nuncij ⁊ oratores domini noſtri pape. Et tunc
ipſe ꝓmotor attento q͛ dicti oratores nullā faciebant fidem/ de māda
to nomine cōcilij ꝓteſtatus eſt de nullitate actorꝝ ⁊ agendorꝝ per eoſ/
dem. His itaq3 pactis/ dn̄s magalonen̄. ep̄us alter dictorꝝ nunciorū
narrauit ſe alias in p̄ncipio ſui aduētus litteras credētiales dn̄is hic
in Baſilea cōgregatis exhibuiſſe ⁊ p̄ſentaſſe. Et quod illa que dicere
intendebant in eorū credentia cōtinebanꝛ. Deinde dn̄s archiep̄us Ta/
rentinus ibidem quandā fecit ſupplicationē exhortatoriā ſummens ꝓ/
themate obſecro vos in dn̄o vt digne ambuletis vocatione qua voca/
ti eſtis ⁊c̄. Supplicando iterū q͛ pro bono ⁊ vtilitate eccleſie ſancte dei

⁊ ad euitandū ſcandala dñi dignarent̄ ſupſedere in negocio ꝓceſſus
cōtra dn̄m noſtrū papam ⁊ cardinales. Qua requiſitiōe facta et habi
ta inter dños aliquali deliberatiōe dñs p̄ſidens eiſdem dñis oratori/
bus reſpondit quod ſup ꝓpoſitis per ꝓmotorē concilij / et per eoſdem
dños petitis dñi de concilio deliberarēt ⁊ tantū facerēt qđ totus mun
dus merito de concilio p̄dicto deberet cōtentari. Et tunc dñs collocen̄
archiepūs de huiuſmodi gracioſa reſponſione regraciatus eſt / et his
ſic peractis dñi oratores ⁊ nuncij p̄dicti a loco publice ſeſſionis reces/
ſerunt ⁊ ſe abſentarūt. Demū ꝓmotores cōcilij p̄dicti per organū ma/
giſtri Hugonis ꝓut ſupra accuſauerūt cōtumaciā dñoꝝ cardinaliū vt
in cedula quā in ſuis tenebat manibus continet̄ videlicet. Item cōſimi
li modo accuſamus ꝯtumaciā. Reuerēdiſſimoꝝ dñoꝝ cardinaliū qui
vigore dicti decreti moniti / ⁊ citati fuerūt procedi petentes ad vlterio/
ra vt ſupra Jordani epiſcopi Sabinen̄. de vrſinis vulgariter nomina/
ti Hugonis epi peneſtrini de cipro noiati Petri tituli ſancti Lauren/
tij in celio monte p̄ſbyteri cardinalis. De fuxo Johānis tituli ſcti lau
rentij in lucina p̄ſbyteri cardinalis Rotgomagen̄ Ludouici tituli ſan
cte cecilie p̄ſbyteri cardinalis Arelaten̄. Henrici ſancti Euſebij p̄ſby/
teri cardinalis de anglia Antonij tituli ſci Marcelli p̄ſbyteri cardina
lis. Dñici tituli ſctōꝝ Johānis ⁊ Pauli p̄ſbyteri ylarden̄. Johānis
tituli ſcti Petri ad vincula p̄ſbyteri cardinalis Johānis tituli ſancti
Sixti p̄ſbyteri cardinalis Frāciſci tituli ſancti Clemētis p̄ſbyteri car
dinalis venetiarū alfonſi ſācti Euſtachij dyaconi cardinalis. Lucidi
ſctē marie in coſmedini dyaconi cardinalis. De comite ardecemi ſan/
ctorū Coſme ⁊ Damiani dyaconi cardinalis Nouarien̄ ꝓſperij ſancti
Georgij ad velū aureū dyaconi cardinalis de colūna. Et tūc dicti dñi
petragoricen̄. ⁊ ratiſponen̄. epi demādato ſacri cōcilij vt ſupra an̄ alta
re ter / ⁊ ante valuas eccl'ie etiā ter eoſdē dños cardinales / aut aliquos
ꝓ ipſis vocauerūt. Et facta eoꝝ relatione de p̄miſſis ꝙ neminē inuene/
rūt dñs auditor dñi legati ſurrexit in mediū ⁊ dixit qđ paratū ſe offere
bat exhibere mandatū ſufficiēs corā dñis a cōcilio deputādis ꝓ q̄nqꝫ
dñis cardinalibꝫ vocatis videlꝫ dñis de cipro arelaten̄. ſancti Sixti ro
thomagen̄. ⁊ de montiforti / ſimiliter allegare cauſas rationabiles / ꝓ
pter quas dñs ilarden̄. qui iā habitus eſt in cōgregatione generali ex
cuſatus / necnō ſcti Petri ad vincula ſci Euſtachij de fuxo / ⁊ de anglia
cardinales merito ꝓ excuſatis habebunt̄. Preterea magr̄i Symō de
valle / ⁊ Johannes de raguſio ordinis p̄dicatoꝝ ꝓ ⁊ noīe dñi cardina
bonomen̄. dixerūt ſe habere mādatū ſufficiēs ⁊ obtulerūt ſe corā eiſdē
dñis deputatis ꝓducere velle ſimiliter. Laurētius de rotella obtulit ſe
rationabilibꝫ de cauſis excuſaturū dn̄m cardinalē de colūna. Et tādeꝫ
his pactis conciliū ꝑ organū dñi p̄ſidētis deputauit dños Friſingen̄.
⁊ bellicen̄. epōs qui viderēt / et examinarēt ꝓducta ꝑ ꝓmotores ⁊ peti
ta necnō mandata dñoꝝ cardinaliū / ac hmōi excuſationes audirēt / et

omnia concilio referrent. De quibꝫ oĩbus ⁊ ſingulis p̃miſſis p̃fati promotores noĩe conciliȷ̃ petierũt/ et quilibet eoꝝ petiȷ̃t/ ad ꝑpetuam rei memoriã ſibi fieri a nobis notariȷ̃s vnũ vel plura inſtrumẽtũ ⁊ inſtrumenta. Datũ in ſeſſione publica eiuſdẽ ſancte vt ſupra.

¶Seſſio ſeptima celebrata in eccleſia maiori Baſilien. viȷ̃. idus menſis nouembris.

Sacroſctã generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime ꝯgregata vniuerſalẽ eccleſiã rep̃ſentans ad ꝑpetuã rei memoriã. Dudũ hec ſancta ſynodus ſuꝑ electione romane pontificis in caſu vacatiõis ſedis apoſtolice hoc ſacro durãte cõcilio quoddã edidit decretũ huiuſmodi ſub tenore/ ad prouidẽtie ſpectat officium perſpicaci cõſideratõe futura ꝓſpicere/ vt habetur in quarta ſeſſione/ et ideo nõ fuit neceſſe hic inſerere.

¶Prorogatio tẽporis cardinaliũ veniendi ad conciliũ tẽpore vacationis papatus.

CUm autẽ ex eodem decreto apud aliquos exorta ſit dubitationis occaſio ne tẽpus decem dierũ ad intrandũ Conclaue p̃finitũ ſancte romane eccleſie cardinalibus per ꝯſtitutionẽ editam in generali concilio lugduneñ. ſaltem a tẽpore note vacationis in loco huius cõciliȷ̃ curreret/ ⁊ artaret quod nimis rigidũ videret̃/ et terminus nimis breuis ꝓpter multos ex eiſdẽ cardinalibꝫ qui a loco ip̃ius ꝯciliȷ̃ eſſe poſſent in remotis locis abſentes. Hec ſancta ſynodus. Cupiens omnem dubitatiõis materiã amputare. Et ea que ad pacẽ ⁊ vnitatẽ eccleſie dei ſancte accomoda ſunt vigilãti ſtudio ꝓuidere/ et tam in his q̃ꝫ in omnibus que fidei catholice exaltationẽ generalẽq꜠ reformationẽ et pacẽ populi chriſtiani cõcernere dinoſcunt̃ pro quibus eſt in ſpiritu ſancto legittime congregata cum omni modeſtia debitaq꜠ maturitate procedere p̃ſentis decreti tenore decernit quod in caſu vacationis ſedis apoſtolice p̃ſente durante concilio ante ſexaginta dies a die vacationis cõtinue cõputandos ad electionẽ romane pontificis minime ꝓcedatur Statuit quoq꜠ hec ſancta ſynodus quod de beneficiȷ̃s cardinaliũ qui ꝯtra pre inſertũ decretũ aliquid p̃ſumpſerint attemptare ſtatim poſſit per eos ad quos de iure cõmuni ſpectat libere diſponi per viam collationis p̃ſentatiõis electiõis ſeu cuiuſlibet alterius ꝓuiſionis. Etiã ſi eſſent eccleſie metropolitane cathedrales aut alia quecunq꜠ beneficia quocunq꜠ nomine cenſeant̃ que in titulũ vel cõmendam a p̃dictis cardinalibus tenent̃ reſeruationibꝫ ap̃licis ſpecialibus aut generalibꝫ/ et aliȷ̃s in ꝯtrariũ facientes minime obſiſtẽtibus. Datũ in ſeſſione publica eiuſdẽ ſcẽ ſynodi in eccl'ia maiori Baſilieñ. ſolẽniter celebrata. viȷ̃. idus nouembris. Anno a natiuitate dñi. M.cccc.xxxȷ̃.

¶Seſſio octaua concilij Baſilienſis.

Sacroſancta generalis ſynodus

Sacroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cõgregata vniuerſalem eccleſiã repreſentãs. Cum iam dudũ de menſe aprilis in huius ſacri concilij ſeſſione ſolẽni editum ac publicatum fuerit decretuꝫ huiuſmo diſeriei Sacroſancta ⁊c̃ olym ⁊c̃. Quod quidẽ vocationis decretuꝫ debite extitit executum ⁊ in termino ꝯſtituto ſolenni ſeſſione celebrata ſexta die menſis ſeptembris per ꝓmotores huius ſacri concilij fuerit ipſius domini pape ⁊ cardinaliũ abſentiũ cõtumacia debite accuſata ambaſiatoribus ipſius ſummi pontificis tunc in hac ciuitate perſonaliter cõſtitutis. Qui quidẽ ambaſiatores ad locum ipſius ſeſſionis venientes magnis precibus a dicto ſacro concilio petierunt in procedendo contra dictum dñm Eugeniũ papam et cardinales ſuperſederi. Et licet ſecundũ iuris ordinem attenta magna dicti dñi Eugenij ⁊ dictorum cardinalium cõtumacia / et multis ſupplicationibus ⁊ inſtancijs in dicto decreto memoratis ꝓcedendũ fuiſſet ad declarandũ ipſos eſſe cõtumaces / et alia iuris remedia oportuna volens tamen agere cum omni manſuetudine ⁊ lenitate. Et ſi forte reſipiſceret. Maxime attendens. Qꝫ chariſſimus eccleſie filius romanoꝝ rex illuſtris ⁊ fidelis eccleſie aduocatus iugiter apud eundem dñm Eugeniũ et cardinales inſtabat ambaſiatis litteris ⁊ tractatibus vſqꝫ in preſens ſuper ſedit ab vlterius procedendo. Cum autẽ a die dicte accuſationis cõtumacie ſint lapſi tres menſes et vltra / et etiam a die ſue pretenſe diſſolutionis annus effluxerit ipſeqꝫ dñs Eugenius monitiõibus ſupradictis ſancte matris eccleſie renuat obedire / ſed in ſua ꝑtenſa diſſolutiõe huius ſacri concilij perſeueret ipſum euertere ⁊ diſperdere varijs modis ſatagens. Et aliam cõgregationẽ ſub nomie generalis cõcilij indicere in graue ſcandalũ / et damnũ totius eccleſie / boniqꝫ publici ꝑturbationem / et decretoꝝ ſacri Conſtantieñ. concilij cõtemptũ ⁊ eneruationẽ ac etiã fidei catholice detrimentũ. Cum hoc ſacrũ conciliũ ad extirpationẽ hereſum per dei gratiã ſollicitudinẽ ⁊ operã ꝑbuerit et ꝑbeat / ex qua fructus optimus in ꝓxima diſpoſitione videt̃. Idcirco ad omnẽ ſuꝑabundantẽ cautelã ſuiqꝫ omnẽ manſuetudinẽ ⁊ grauitatẽ oſtendẽdum. Et ipm̃ dñm Eugeniũ papã in magis manifeſta cõtumacia ꝯſtituendũ eundẽ per viſcera miſericordie Jeſu xp̃i / et ſub obteſtatione diuini iudicij admonet exhortat̃ / et eidem ex parte omnipotẽtis dei p̃cipit atqꝫ mãdat q̃tenus infra ſexaginta dies ab hac die p̃ſentiſqꝫ decreti in valuis ecc̃l'ie Baſilieñ. affixione cõtinue ſubſequẽtes dictas ꝑtenſas diſſolutionẽ ⁊ ꝯuocationẽ ꝯgregatõis ſub noie ꝯcilij generalis publice reuocet / ⁊ huic ſacro cõcilio etiã pure ⁊ ſimpl'r adhereat realiter ⁊ cũ effectu / ⁊ deinde cetera i ꝑinſerto decreto ꝯtẽta adimpleat cũ effectu

Alioq̄n ſi infra p̄dictū terminū p̄dictas p̄teſas diſſolutionē ⁊ cōuoca-
tionē nō reuocauerit publice/ Et ipſi ſacro ꝯcilio pure et ſimpliciter vt p̄
mittit̄ nō adheſerit dicta ſācta Synodus abſq̧ vlteriori monitiōe re-
quiſitione vocatione ſeu citatiōe cōtra ipm ſup̱ p̄miſſis et oib⁹ alijs ī
cōcilio pagendis vſq̧ ad finē debitū incluſiue ꝓcedet ꝓut ſpūſſctūs di
ctauerit/ ⁊ tā de iure diuino q̄ȝ hūano fuerit ꝓcedēdū addiciēs ꝙ ſi di-
ct⁹ dn̄s Eugeni⁹ papa p̄miſſis parere cōtēpſerit/ et dicto termino ſex-
aginta diez pēdēte aliquas ꝓmotiōes fecerit ad cathedrales eccl'ias
vel eccleſiaſticas dignitates/ vel alia q̄cūq̧ bn̄ficia vel officia in fomē-
tū dicte ſue p̄tenſe diſſolutiōis et eneruationē diminutionē ſeu ipedi-
mētū hui⁹ ſacri cōcilij de q̄ ipi⁹ ſacri cōcilij arbitrio iudicabit̄/ an fa-
cte fuerint in fomētū/ Tales ꝓmotiōes hec ſācta ſinodus caſſat irritat
et annullat. Mādat p̄terea in v̄tute ſācte obediētie/ ⁊ ſub pena priua-
tionis quā ip̄o facto icurrāt oim ſuorū bn̄ficiorū ⁊ officiorū cōmēdarū
pēſionū ⁊ gratiarū quarūcūq̧ etiā expectatiuaz/ oib; ⁊ ſingulis ſācte
romane eccl'ie cardinalib; patriarchis archiep̄is ep̄is/ ⁊ alijs eccl'iarū
p̄latis officiarijs curie et clericis q̄buſcūq̧ i romana curia exiſtētibus
cuiuſcūq̧ ſtat⁹ ⁊ cōditiōis exiſtāt q̄ten⁹ in caſu p̄dicto poſt lapſū dicti
termini infra viginti dies ꝓxime ⁊ imediate ſequētes a curia romana
recedāt. Et deinde cardinales oino ſub pena p̄dicta ad hoc ſacrū cōci
liū oīni mora poſtpoſita veniāt patriarche v̄o archiepī epī ac alij eccle
ſiaſtici ꝓut de iure vel cōſuetudine ad generale cōciliū ire tenent̄ ſub pe
nis iuris iter ſuū ſine fraude cōtinuādo ad hoc ſacrū cōciliū veniāt/ re-
liqui vero q̄ ad generale cōciliū nō tenent̄ venire ad reſidēdū ⁊ deo ſer
uiendū in ꝓprijs bn̄ficijs/ vel ad hoc ſacrū generale conciliū ſine more
diſpēdio/ et oīni fraude ceſſante ſe trāſferāt et accedāt. Decernit tandē
hec ſācta Synodus hui⁹ decreti publicationē i p̄nti ſeſſiōe factā eiuſ-
q̧ affixionē i valuis maioris eccleſie Baſilien̄. habere vim monitionē
citationē ⁊ executionē/ et ita vniuerſos artare ac ſi pſonal'r app̄hēſi et
eis intimatū fuiſſet. Inſuper ꝓut in prioris monitionis edicto cōti-
net̄ hec ſācta Synodus declarat et ꝓteſtat̄ ꝙ nihilomin⁹ hmōi dila-
tione ſexaginta diez pēdēte cū id rerū neceſſitas ſuadeat ⁊ q̄litas agē
dorū in vlteriori ꝓſecutiōe cōcilij ⁊ agēdorū in eo ꝓcedere intēdit ordi
nate debite ⁊ mature/ nec ꝓpterea ſup̱ ſedere aliqualiter i ꝓceſſu. Datū
tum in ſeſſione publica eiuſdem ſancte Synodi in eccleſia maiori Ba
ſilien̄. ſolenniter celebrata. xv. kalēdas Januarij Anno a natiuitate do
mini Milleſimoquadringenteſimotriceſimoſecundo.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilien̄. in ſpūſctō le
gitime ꝯgregata vl'em eccl'iaz rep̄ſentās/ ad ꝑpetuā rei me-
moriā. Sicut vnica ē eccl'ia ſācta catholica xp̄o ipi⁹ ſpōſo di
cēte/ Una ē colūba mea dilecta mea. Et fidei articulo hoc ꝯ
fitēte cū vnitas diuiſionē nō capiat. Sic eē nō p̄t niſi vnicū generale
ꝯciliū ipam ſctām eccl'iaz catholicā rep̄ſentans. Cū ergo in hac ciuitate

Seſſio octaua

Baſilieñ. decretis ſacroꝝ generaliū conciliorꝝ Cōſtantieñ. ⁊ Seneñ. ⁊ duorꝝ romanorꝝ approbatione pontificū ſcilicꝫ felicis recordationis Martini quinti ⁊ Eugenij quarti generale conciliū inſtitutū ⁊ ſtabilitum ſit in ſpiritu ſācto legittime cōgregatū. Jſto durāte concilio ꝯſtat aliud generale conciliū alibi eſſe nō poſſe. Quicunqꝫ igit̄ hoc ſacro durante concilio aliam cōgregationē ſub nomine generalis cōcilij erigere aut facere p̄ſumpſerit nō catholice eccl'ie conciliū ſꝫ ſciſmaticorꝝ cōuenticulū erigere aut facere cōuincit̄. Jdcirco hec ſancta ſynodus oēs xp̄ifideles cuiuſcūqꝫ ſtatus aut dignitatis. Etiā ſi papalis imperialis vel regalis exiſtant ſub obteſtatione diuini iudicij qđ in choro datan ⁊ abiron auctoribus ſciſmatis ſcriptura ſacra cōmemorat ammonet ⁊ hortat̄. Et in virtute ſancte obedientie ⁊ penis cōtra ſciſmaticos a iure indictis diſtricte p̄cipit atqꝫ mandat ne hoc ſacro durante concilio aliā cōgregationē ſub nomine generalis cōcilij que reuera nō eſſet cōcilium facere aut cōgregare/ nec ad ip̄am tanqꝫ ad generale ꝯciliū/ etiā p̄textu cuiuſuis ꝓmiſſiōis vel iuramēti accedere vel intereſſe aut recurrere quoquomodo neqꝫ cōcilio generali habere reputare/ aut etiā nominare p̄ſumant. Etiā ſi iam indictū p̄tendat̄ ſiue in futurū indici attemptet̄. Si qua vero ꝑſona eccl'iaſtica/ etiā ſi ſancte romane eccleſie cardinalis/ aut alia quecūqꝫ cuiuſuis ſtatus gradus aut condicionis exiſtat Bononiā vel ad aliquē locū ſub nomine generalis concilij iſto durante p̄ſumat accedere vel ibi manere ſententiā excōmunicationis ⁊ priuationis omniū dignitatū beneficiorꝝ ⁊ officiorꝝ et inhabitatiōis ad ipſa incurrat ipſo facto. Et de dignitatibus officijs ⁊ beneficijs talium per eos ad quos de iure ſpectat/ etiam ſi cathedrales aut metropolitane eccleſie fuerint libere diſponatur.

Ambicioſorū accenſa cupiditas nō cōtenta de acceptis beneficiis gratias nō agere/ ⁊ humanitatis in ſe iura violare interdum adeo exardeſcit/ vt eos qui credita ſibi officia diligēter obſeruāt/ et ita cuncta agunt vt omni laude ſint digni ſubuertere moliat̄/ ⁊ a ſuis deijcere beneficijs. Cuꝫ tamē pro eorꝝ bonis actionibꝫ vt extollent̄ amplius dignū eſſet/ ideo opus eſt iuris ꝓuidere remedijs vt tuta ſit inter improbos innocētia. Et in ipſis improbis formidato ſupplicio refrenetur audacia ⁊ nocēdi facultas. Quiſquis igit̄ tante ambitionis fuerit vt eccleſiā cathedralē dignitatē officiū aut beneficiū penſionē vel cōmendā alicuius ex incorporatis ſeu incorporādis poſtqꝫ fuerint incorporati ſeu adherētibus huic ſacro cōcilio attemptauerit a romano pōtifice vel quouis alio impetrare aut etiā acceptare/ etiā ſi motu ꝓprio conferat̄ non ſolum iure quod in tali eccleſia dignitate officio ſeu beneficio habere p̄tendit. Sed etiam omnibus beneficijs ſit ipſo iure priuatus et ad obtinendū in futurū inhabilis. Si qui vero ante huiuſmodi edicionem decreti tales impetrationes aut attemptationes habuerint careant gracijs etiam ꝓprio motu conceſſis.

CEterum cū ad noticiā huius ſacre Synodi fide dignoꝝ ſit rela-
tione deductū q̄d dictus dn̄s Eugenius papa ſuꝑ alienādis nō
nullis ciuitatibus caſtris ⁊ terris eccleſie romane et aliarum eccleſiaꝝ
habuit ⁊ habet diuerſos varioſqꝫ tractatus. Quequidē alienatiōes in
fomentū dicte p̄tenſe huius ſacri concilij diſſolutionis / et ipius cōcilij
eneruationē fieri moliunꝛ ⁊ in damnū ⁊ iacturā patrimonij beati petri
aliarūqꝫ eccleſiarū cederent manifeſte. Idcirco his ⁊ alijs ex bonis et
iuſtis cauſis que adhoc cuiuſlibet recte cenſentis animū inducere de-
bent. Hec ſancta ſynodus eidē dn̄o Eugenio om̄e alienationis infeu-
dationis ⁊ impignorationis genus bonoꝝ immobiliū ac etiā mobili-
um p̄cioſorū ⁊ iurium eccleſie romane ⁊ aliarū eccleſiarū quarūcunqꝫ
necnō auctoriſationē alienationū bonoꝝ immobiliū ⁊ iuriū aliarū ec-
cleſiarū omnēqꝫ indictionē ſeu impoſitionē nouarū gabellarū ⁊ alioꝝ
onerū in alma vrbe romana ⁊ alijs terris eccleſie romane necnō impo
ſitionē cuiuſcūqꝫ grauaminis ſeu ſubſidij ſub nomine decime vel quo
cunqꝫ alio nomine cenſeanꝛ penitus interdicit / cēſqꝫ alienationes in-
feudationes ⁊ impignorationes de eiuſdē bonis immobilibus ⁊ iuri-
bus eccleſie romane ⁊ aliarū eccleſiarū / ⁊ auctoriſationē huiuſmodi ꝑ
dictū dn̄m Eugeniū factas ⁊ fiendas ac gabellas ⁊ alia onera per eū-
dem dn̄m Eugeniū impoſita ſeu impoſitas caſſat reuocat irritat ⁊ an-
nullat / adeo vt nec ius aliq̄d tribuant nec p̄ſcribēdi etiā cauſaz pareāt.

¶Seſſio nona.

SAcroſancta generalis ſyno
dus Baſilien̄. in ſpiritu ſancto legittime cōgregata vniuer
ſalē eccleſiā rep̄ſentans. Ad ꝑpetuam rei memoriā. Inter
iuſticie opera nil iuſtius nilqꝫ dignius eſſe conſtat q̄ꝫ eos
qui pro vniuerſalis eccleſie vtilitate ſollicitudinis ſtudia
vtileſqꝫ labores impendunt ipius eccleſie munire p̄ſidijs
aduerſus ea p̄ſertim incomoda que in eos ꝓ impenſis ec-
cleſie dei obſequijs moliunꝛ. Cum itaqꝫ. Chariſſimus eccl'ie filius / et
eiuſdē fideliſſimus aduocatus Sigiſmūdus romanoꝝ vngarie bohe
mie ⁊c̄. Rex ꝓ vniuerſal' eccl'ie vtilitate hui⁹ ſacri cōcilij general' ipām re
p̄ſentatis ꝓtectionē in ſe ſuſcipiens ipſiqꝫ cōſtanter adherens ſue lau-
dabilis ſollicitudinis ſtudijs virtuoſiſqꝫ laboribus tam cū dn̄o Euge
nio papa quarto vt attemptatā diſſolutionē ipius cōcilij reuocādo ipi
cōcilio adhereret / q̄ꝫ etiam cū xp̄ianitatis p̄ncipibus ⁊ p̄latis dn̄iſqꝫ ⁊
cōmunitatibus ipius ſacri cōcilij fauorē ⁊ augmentū ſtuduerit et ſtu-
deat multifarie ꝓmouere. Idcirco digne gratitudinis vicez rependēs
Hec ſancta ſynodus eundē ſub ſpecialis ꝓtectionis ſue munimine ſu
ſcipit / necnō quoſcunqꝫ ꝓceſſus etiā priuationē regnoꝝ ꝓuinciarū do-
minioꝝ honoꝝ ⁊ quarūlibet dignitatū forſan cōtinentes cōtra p̄fatuz
romanoꝝ regez factos / aut etiā ſub cenſuris et penis eccleſiaſticis aut

alijs quibuſcūqꝫ per ipm dn̄m Eugeniū papam aut aliū eius nomine
ꝓlatos vel in poſterū quouiſmodo faciendos/aut etiā ꝓferendos au
ctoritate omnipotētis dei caſſat irritat ⁊ annullat/ac ſi decetero attem
ptent̃ fieri nūc ꝓtunc caſſos ⁊ nullos eſſe decernit/ ac nullius exiſtere
roboris vel momēti. Uniuerſis autē xp̄ifidelibus ac ſub penis late ſen
tentie excōmunicationis ⁊ p̄uationis dignitatis cuiuſlibet eccl'iaſtice
vel mūdane interdicit/ne quiſpiam ipſi dn̄o Eugenio pape/aut alteri
eius nomine circa ꝓceſſus huiuſmodi factos vel fiendos/aut eoꝝ ex/
ecutioni quouiſmodo obedire vel parere p̄ſumat. Quinimo p̄fato re/
gi quilibet obediat/⁊ parere teneat̃ ſicut prius de iure tenebat̃/ac ſi di
cti ꝓceſſus nunq̄ꝫ emanaſſent vel etiaꝫ emanarent. Et inſuper pari
modo quoſlibet ꝓceſſus per p̄fatum dn̄m Eugeniū papaꝫ aut alium
eius nomine cōtra quaſlibet alias ꝑſonas cuiuſuis gradus ſtatus pre
eminentie ⁊ honoris extiterint/etiā ſi regali Reginali ducali aut alia
quauis p̄fulgeant dignitate. Et p̄ſertim cōtra dilectū eccl'ie filiū nobi/
lem virum wilhelmū ducem bauarie huius ſacri cōcilij nomine p̄fati
regis romanoꝝ ꝓtectorem/necnō ciuitates vniuerſitates quarūcūqꝫ
ciuitatū ⁊ terrarū/⁊ maxime romane eccleſie mediate vel immediate
ſubiectas vicarios quoqꝫ rectores gentiū armigeroꝝ capitaneos offi/
ciales/⁊ ſingulares ꝑſonas earūdē huic ſancte ſynodo adherētes fa/
ctos ſeu ꝓlatos vel in poſterū faciendos aut ꝓferendos/etiam contra
ſimiles ꝑſonas ciuitates ⁊ vniuerſitates que in futurum adherebunt
Poſtq̄ꝫ adheſerint/hec ſancta ſynodus caſſat irritat ⁊ annullat. Et ſi
in futurū fieri attemptent̃ nunc pro tunc caſſos ⁊ nullos eſſe decernit
ac nullius exiſtere roboris vel momēti vniuerſis quoqꝫ xp̄ifidelibus
etiam ſub ſimili pena late ſententie excōmunicationis ⁊ p̄uationis di
gnitatis cuiuſlibet eccleſiaſtice vl' mūdane iterdicit ne quiſpiā ipi dn̄o
Eugenio pape aut alteri eius noie circa ꝓceſſus hmōi factos vel fien/
do aut eorū executionē quouiſmodo obedire vel parere p̄ſumat. Cele/
brata fuit hec ſeſſio die. xxij. Januarij Anno dn̄i Milleſimoq̄drin gen
teſimotriceſſiotertio. Lecta ⁊ publicata ꝑ reuerēdū patrē ⁊ dn̄ꝫ dn̄m F.
Ep̄m cumanū celebrāte reuerēdo dn̄o p̄triarcha anthioceno.

¶ Seſſio decima.

SAcroſctā generalis Sy
nodus Baſilien̄. in ſpiritu ſancto legittime cōgre/
gata vniuerſalem eccleſiam repreſentans ad per/
petuam rei memoriam. Pridem in octaua ſeſſio/
ne huius ſacri concilij in decreto citatiōis dn̄i Eu
genij pape quarti clauſula quedā infraſcripti te/
noris adiecta fuit videlꝫ adijciēs. Qđ ſi dict⁹ dn̄s
Eugeni⁹ papa p̄miſſis parere ꝯtēpſerit/⁊ dicto tp̄e ſexaginta dieꝝ pē

dente aliquas ꝓmotiones fecerit ad cathedrales eccleſias vel eccl'iaſti
cas. dignitates vel alia quecunqȝ beneficia vel officia in fomentū dicte
ſue p̄tenſe diſſolutionis ⁊ eneruatiouē diminutionē ſeu impedimētuȝ
huius ſacri cōcilij de quo ipſius ſacri cōcilij arbitrio iudicabiꝛ an facte
fuerint in fomentū tales ꝓmotiōes hec ſancta ſynodus caſſat irritat
⁊ annullat. Hanc autē clauſulā ꝓ tuitione huius ſacri cōcilij ⁊ ꝑſona/
rum eidē adherentiū/ hec ſancta ſynodus extēdit et vires habere vult
vſqȝ quo per ipſam ſanctā Synodū ſuꝑ hoc aliter fuerit ordinatum.
Ex eadem etiā cauſa decretū illud quod incipit ambicioſoꝝ ⁊c. in ea/
dē ſeſſione ꝓmulgatū hec ſācta ſynodus extēdit ad ꝑſonas collegioꝝ
capl'orū monaſterioꝝ ⁊ cōuētuū ſeu alias quaſcūqȝ q̄ aliquē admitte/
re ſeu recipere p̄ſumpſerint ad poſſeſſionū dignitatū officioꝝ vel bene
ficioꝝ ꝑſonarū q̄ in dicto decreto exprimūꝛ. Quibuſquidē decretis ſi/
cut p̄mittitur lectis magiſter Hugo ⁊c. alter ꝓmotoꝝ ſacri cōcilij/ nos
norma eiuſdē cōcilij ad ꝑpetuā rei memoriā/ vt de huiuſmodi publica
tiōe acta/ et ſimiliter inſtrumēta quotiēs opus fuerit faceremus roga
uit ⁊ requiſiuit. Ibidē incōtinēti ⁊ ſtatim ꝓmotores p̄fate ſancte ſyno
di per oraculū magiſtri Henrici de Beymheim officialis curie Baſi/
lieñ. ⁊c. cōtumaciā dñi noſtri pape Eugenij quarti accuſarūt prout in/
cedula Cuius tenor ſequiꝛ ⁊ eſt talis Reuerēdiſſimi reuerēdiqȝ patres
⁊ dñi. Cum iam dudū de menſe aprilis ꝓxime p̄terito in publica ſeſſio
ne hec ſancta ſynodus exoraſſet monuiſſet/ ac debite omni cū inſtantia
humiliter requiſiuiſſet dñm Eugeniū papā quartū/ vt illam ſuā pre/
tenſam diſſolutionē huius ſacri ꝯcilij alias per ipm factā ſicut de facto
ꝓceſſerat/ de facto etiā reuocare deberet/ ac ipā reuocationē quēad/
modū ⁊ diſſolutionē huiuſmodi p̄tenſam per diuerſas mundi partes
trāſmitteret ⁊ publicaret/ ac ipſi ſacro cōcilio Baſilieñ. ſicut tenebatur
aſſiſteret fauoribus oportunis fuerit quoqȝ ſtatutuſ exinde ſibi termi
nus quattuor menſiū ad veniendū ꝑſonaliter vel alias ꝑſonas ydone
as mittendū ad hoc conciliū cū plena poteſtate ad oīa ⁊ ſingula ꝑagē/
da in hoc ſacro cōcilio ꝓut hec latius in decreto ipſius ſancte ſynodi cō
tinenꝛ. Et dicto termino quattuor menſiū adueniēte fuerit per nos ſe
pedicte ſacre ſynodi ꝓmotores ⁊ ꝓcuratores ac nomine eiuſdē coram
veſtris reuerēdiſſimis paternitatibus ipſius dñi Eugenij nullatenus
in p̄miſſis parētis cōtumacia debite accuſata/ petitūqȝ ipm cōtumacē
declarari. Et licet tunc ſancta ſynodus ſolita vtens manſuetudine hu
iuſmodi petitionē noſtrā nō ſpreuerit/ neqȝ cōtumaciā petitā declara/
uerit ꝓducta tamen noſtra aſſumens interloquēdo ſe deliberare velle
decreuit. Que quidē deliberatio per tres mēſes exinde ſubſequētes ꝑ/
durauit per quos hec ſancta ſynodus ad omnē eius grauitatē ⁊ man/
ſuetudinē in ꝓcedendo clare oſtendendū ipō dño Eugenio expectato
ſi forte reſipiſceret in p̄miſſis/ nec tamē adhuc parēte die decimoocta/
uo menſis decembris ꝓxime p̄teriti in publica ſeſſione/ cum adhuc vi

deret p̄fatū dn̄m Eugeniū in priori ſua cōtumacia ꝑdurare/ ac etiā
qđ longe deterius erat hoc ſacrū cōciliū ſubuertere varijsmodis ſata
gere/necnō quandā cōgregationē ſub noie generalis cōcilij in p̄iudi-
ciū et euerſionē huiꝰ ſacri Synodi indicere ip̄m ꝑ ſuū decretū ſolenne
iterato ad ſupabundantē cautelā/ ꝛ vt magis manifeſta cōſtitueret
cōtumacia omni cū reuerentia admonuerit. Exhortata eſt ac eidē ex
parte omnipotentis dei p̄cepit atqꝫ mādauit/ quatenꝰ infra ſexagin-
ta dies a dicta die decimaoctauo menſis decembris ſubſequētis p̄di
ctas p̄tenſas diſſolutionē et cōuocationē cōgregationis ſub noie gene
ralis cōcilij publice reuocaret/ huicqꝫ ſacro cōcilio publice pure et ſim-
pliciter adhereret realiter et cū effectu/ alioquin hec ſancta Synodus
abſqꝫ vlteriori monicoē.ſeu citatione cōtra ip̄m ſuꝑ p̄miſſis/ et omni
bus alijs in ipſo ſacro cōcilio ꝑagendis vſqꝫ ad finē debitū incluſiue ꝓ
cederet ꝓut ſpūſſanctus dictaret/ et tā de iure diuino q̄ꝫ humano foret
ꝓcedendum Uerū reuerendiſſimi reuerendiqꝫ patres ꝛ dn̄i cū p̄fatꝰ
dn̄s Eugenius dictis ſexaginta diebus iam elapſis pro vltimo et ꝑ-
emptorio termino ſibi quo ad p̄miſſa aſſignatis circa oia et ſingula ſi
bi ꝑ hanc ſacrā Synodū vt p̄miſſum eſt p̄cepta ac mādata negligentē
ſe reddiderit/ et minime paruerit imo ī eius priori cōtumacia qđ dolē-
ter referimꝰ adhuc ꝑſeueret et ꝑduret Nos duo magiſter Hugo ꝛ ego
ꝓmotores et ꝓcuratores p̄dicti ad ꝓbationē et iuſtificationē oim ꝛ ſin
gulorū p̄miſſorū pridie in generali cōgregatiōe in domo p̄dicatorū de
cimaſeptima huiꝰ menſis habita ꝓducentes et repetentes oia et ſingu
la inſtrumēta et decreta acta et actitata/ et munimenta in p̄miſſis fa-
ciētia et maxime prime monitiōis et requiſitiōis cū executione eorun-
dē debite facta/ necnō eiuſdem dn̄i Eugenij cōtumaciā alias accuſatā
ac decretū huiꝰ ſcđe citationis cū eius debita publicatione et executio-
ne ꝓut hec oia latius apud acta huiꝰ ſancte ſynodi ſunt cōſcripta p̄fa-
ti dn̄i pape cōtumaciā accuſauerimꝰ debita cū inſtantia requirentes vt
eundē veſtre reuerēdiſſime paternitates ꝓ cōtumace habere vellent et
reputari cōtraqꝫ eundē ſuꝑ p̄miſſis et omnibꝰ in hoc ſacro cōcilio ꝑagē
dis vſqꝫ ad finē debitū incluſiue ſine vlteriori citatione ꝓut ſpūſſanctꝰ
dictaret ꝓcederet necnō certā diē ꝓ ſeſſione publica habēda ad hmōi cō
tumaciā ſolenniter accuſandū deputare/ et locū cōgregationis genera
lis fore habilē ꝓ hmōi actu contumacie accuſate declarare dignarent
Ueſtreqꝫ reuerendiſſime paternitates poſt nōnullas deliberationes
dictum locū cōgregationis ad hoc habilē et idoneū ad p̄miſſa decer-
nētes et declarātes ꝓ p̄miſſa ꝯtumacia ꝑ nos accuſanda hāc diem nec
non et ſeſſionem publicam p̄ſentem nobis miſericorditer ſtatuere et
aſſignare decreuiſtis ꝓut hec omnia in ſupradictis actis huius ſacri
concilij plenius continentur/ ad que quo ad hoc nos referimus Un-
de reuerendiſſimi reuerendiqꝫ patres et domini iuxta predictam ſeſſi
onis publice aſſignationem nobis vt prefertur gratioſius conceſſam

nos predicti promotores iterato cum ea qua poſſumus et debemus
inſtantia apud reuerendiſſimas dominationes veſtras: et coram hoc
ſacro concilio prefati domini Eugenij pape ſuper omnibus et ſingu/
lis indictis citationum decretis contentis cõtumaciaꝫ accuſamus pe/
tentes / et eadem cum inſtantia requirẽtes vt reuerendiſſime paterni/
tates veſtre prout iuſticia ſuadet et ordo iuris poſtulat et rationis de/
clarẽt ipſum dominũ Eugeniũ in premiſſis cõtumacem ac pro tali eũ
habeant et reputent. Et inſuper cõtra ipſum ſuper premiſſis et omni/
bus alijs in hoc ſacro concilio ꝑagendis vſqꝫ ad finem debitum inclu
ſiue ſine vlteriori citatione ꝓut ſpirituſſanctus dictauerit et de iure di/
uino pariter et humano fuerit ꝓcedendum ꝓcedi / ac prout in huiꝰ ſa/
cre Synodi decretis plenius continet. Qua ſiquidem cõtumacia ſi
cut prefertur in ſcriptis accuſata reuerendiſſimꝰ pater dominus cardi
nalis legatus pro et nomine ſacri concilij iniunxit reuerendis patribꝫ
dñis vticeñ. et nouarieñ. epiſcopis quatenꝰ ad valuas eiuſdem eccle/
ſie irent ad inquirendum vtrũ ſanctiſſimus dominꝰ noſter Eugeniꝰ
papa quartus cuius cõtumacia nũc ꝑ promotores fuit accuſata: aut
aliquis alius eius nomine eſſet ibidem qui vellet comparere coram ſã
cta Synodo ibidem exiſtẽte facturus et adimpleturus illa ad que ꝑ
duas citationes ſeu monitiones citatus ſeu monitus fuit. Quiquidẽ
duo domini epiſcopi de mandato quo ſupra aſſumptis etiã nobis no
tarijs infraſcriptis ad eaſdem valuas iuerũt alta qꝫ et intelligibili vo/
ce per organum p̃fati domini epiſcopi nouarieñ. trina vice proclama
uerunt inquirentes prout eiſdem per dictum dominũ legatuꝫ nomine
dicti ſacri concilij fuerat iniunctum petentes a nobis notarijs publicũ
inſtrumentum ad perpetuã rei memoriam ꝛc. Qua ſic facta trina pro
clamatione nemine qꝫ pro dicto domino Eugenio cõparente ad pre/
ſentiã eiuſdem ſacri concilij in eadem eccleſia conſtituti redeuntes re/
tulerunt prout ſupra proclamaſſe / nec aliquẽ nomine predicti domi/
ni Eugennij coram eis cõparuiſſe. Poſtqꝫ quidẽ relationem promo/
tores ſacri concilij per organum domini officialis Baſilieñ. ꝓponen/
tes dixerunt in effectu ſimilia verba reuerendiſſimi reuerẽdiqꝫ patres
et domini audiuerunt veſtre reuerendiſſime paternitates relationẽ ꝑ
dominos Vticeñ. et nouarieñ. epiſcopos et quia p̃fatus dominꝰ Eu/
genius / licet debite vocatus et expectatus per ſe vel alium non compa/
ruit prout neqꝫ cõparet eius contumaciam. Iterum et ex ſuꝑhabundã
ti accuſarunt trina vice petentes ipſum per ſacrum concilium ꝓ con/
tumace reputari et declarari reproducentes et repetentes acta et decre
ta huius ſacri concilij Baſilieñ. necnõ duas citationes et earũ execu/
tiones vna cũ omnibus actis et acticatis in huiuſmodi cauſa petẽtes/
qꝫ diem certam pro ſeſſione publica pro huiuſmodi declaratione fien/
da eiſdem aſſignari. Quibus petitis dominus cardinalis legatus et
p̃ſidens generalis dicti ſacri concilij et nomine eiuſdem verba ſua di/

rigens ad ipſos ꝓmotores dixit Venerabiles ꝓmotores audiuit hec
ſancta Synodus relationem factã per p̄fatos dños epõs ꝛ petitionẽ
veſtrã idcirco hec ſancta Synodus iudices huius ſacri concilij depu/
tat et ordinat ad videndũ et ad examinandũ ꝓceſſum factum contra
eundẽ dñm Eugeniũ et referant in cõgregatione generali. Qua facta
relatione ſacrũ cõciliũ deliberabit ſup declaratione cõtumacie et alijs
in huiuſmodi cauſa peragendis / ac in ſeſſione ſuper hec decernẽda vo
bis reſpondebit / de et ſup quibus omnibus et ſingulis ſupradicti pro/
motores / et eorũ quilibet ad perpetuã rei memoriam petierũt ꝛ petijt
a nobis notarijs fieri vnũ vel plura publicum et publica inſtrumenta.
Datum in ſeſſione publica eiuſdem ſancti Synodi in eccleſia maiori
Baſilieñ. ſolenniter celebrata die Jouis. xix. menſis Februarij. Anno
domini Milleſimoquadringenteſimotriceſimotertio.

¶ Seſſio vndecima ſacri concilij Baſilienſis.

Sacroſancta generalis ſy=
nodus Baſilieñ. in ſpirituſancto legitime cõgrega/
ta vniuerſalem eccleſiam repſentans / ad ꝑpetuã rei
memoriã Quoniã frequẽs generaliũ conciliorũ cele
bratio tanq̃ȝ agri dominici p̄cipua cultura vniuerſa/
lem eccleſie ſtatũ cõcernit Jdeo ſumma cũ diligentia
intendendũ eſt vt cũctis obſtaculis que tã ſalubrem
inſtitutionẽ impedire poſſent accurate obuiet: Jnherẽs igit̃ hec ſancta
Synodus ordinationi decreti cõcilij cõſtañ. quod incipit frequens cu
piensq̃ȝ ne ſcandala que proch dolor diebus noſtris cõtigerũt futuris
tꝑibus in ꝑniciẽ eccl'ie repullulẽt ſtatuit et decernit vt roman⁹ põtifex
qui prim⁹ in vinea dñi laborare / ꝛ alios ſuo exemplo ad laborãdũ tra
here tenet̃ ꝑ ſe vel legatum de latere aut legatos eligẽdũ vel eligẽdos
de cõſilio et aſſenſu nõ auriculari duaꝝ partiũ cardinaliũ in concilijs
generalibus debeat intereſſe / necnõ omnes et ſingule ꝑſone eccleſiaſti
ce / que de iure vel conſuetudine in generalibus concilijs ad eſſe debent
deinceps / ad ipſa generalia concilia tam vigore ipſius conſtitutionis
Frequens indicta quã huius ſacri concilij Baſilieñ. vel alterius futu
ri legitime congregati auctoritate indicenda ſine alia vocatione ve/
nire perſonaliter aſtringantur niſi legitimo detineantur impedimen/
to: quo caſu perſonas idoneas cũ ſufficienti mandato deſtinare tene/
antur. Quod ſi ipſe romanus pontifex et alie predicte ꝑſone hoc facere
neglexerint aut ipm cõciliũ quoquomõ de facto impedire mutare ꝓ/
rogare diſſoluere opam dederint / ꝛ infra quattuor mẽſes cũ reali ſatiſ
factione nõ reſipuerint extũc roman⁹ pontifex a papali / et p̄dicte ꝑſone
a ſuarũ dignitatũ adminſtratione ſint ipſo facto ſuſpẽſi. Quequidem
papalis adminiſtratio ad ſacrum concilium ipſo iure deuoluatur Et
ſi penas p̄dictas per duos menſes poſt dictos quattuor animo ſuſti/

nuerint indurato cōtra tā romanū pōtificē q̄z p̄dictas ꝑſonas vſq̄z ad
priuationē incluſiue ꝑ cōciliū generale ꝓcedat. Statuit quoq̄z hec ſā/
cta Synodus vt nō obſtante quacunq̄z etiā romani pōtificis ꝓhibiti/
one omnibus cuiuſcunq̄z ſtatus et conditiōis exiſtant Etiā ſi ſint ſan/
cte romane eccleſie cardinales liberum ſit ad generalia concilia ꝓficiſci
Quodq̄z ipſe romanus pontifex ad ipſa cōcilia generalia accedere vo
lentibus et p̄ſertim dictis cardinalibus licētiā ſi petierint impartiri te/
neat. Declarat quoq̄z hec ſācta Synodus verba illa videlicet nul/
latenus prorogetur in dicto decreto poſita ita prohibitiue intelligi: vt
etiam ꝑ papā prorogari non poſſit Quodq̄z conciliū actu cōgregatū diſ/
ſolui/ aut de loco ad locū mutari ſine ipſius concilij expreſſo cōſenſu ꝑ
romanū pontificem nullaten⁹ poſſit caſſatq̄z irritat et annullat/ Si
quid forſitan cōtra hec vel etiā in derogationē aut impedimētū ipſius
cōcilij generalis ꝑſonarum et p̄latorūq̄z ac ſuppoſitorū eiuſdem ꝑ pri/
uationē trāſlationē cēſuraſq̄z eccleſiaſticas vel aliter quōlibet in futurū
cōtingerit attemptari. Statuitq̄z ex certis et rationabilibus cauſis
vt p̄ſens Baſilieñ. cōciliū per neminē/ etiam ſi papalis fuerit dignita/
tis diſſolui aut de loco ad locū mutari poſſit niſi de expreſſo conſenſu
duarū ꝑtiū cuiuſlibet deputationis votis ſingulorū ſcrutatis ſubſequē
tiq̄z approbatione duarū ꝑtiū cōgregationis generalis ſimiliter ſcru/
tatis votis ac demū in ſeſſione publica facta declaratione obſecratq̄z
ꝑ viſcera miſericordie ieſu chriſti ⁊ ꝑ aſpſionē ſui ſanguinis p̄cioſi om/
nia ſuppoſita hui⁹ ſacri cōcilij tam p̄ntia q̄z futura obteſtat vt ante cō
pletā reformationē in capite et in mēbris q̄ztū rationabilibus fieri po/
terit nullatenus diſſolutioni cōſenſum p̄ſtent nec loci mutationi fieri
ꝑmittant niſi ex cauſis iuſtis et manifeſtis. Juxta ipſi⁹ cōſtañ. conci
lij ordinationē vult oīno ſaltē ꝑ menſem ante tempus diſſolutionis eli
gi locū ꝓ futuro celebrādo cōcilio declaratq̄z ad habundantē cautelā
verbum illud in decēniū in p̄dicta poſitū cōſtitutione ſic intelligi debe
re vt decēniū totaliter cōpleat/ et eo integre completo ex tunc faculta/
tem cōcilij generalis celebrandi incipere Quod ſi caſu aliquo contingat
eos qui in cōcilijs generalibus intereſſe tenent in principio tp̄is nō ad
uenire declarat nō propterea dictam concilij celebrandi facultatem ex
ſpirare Si vt quātotius comode fieri poterit celebret Ne aūt diu diſ
ferri poſſit ſtatuit vt per viginti dies ante p̄dictū decēnij tēpus cōple/
tum vel aliud ſi forſan ex cauſa ꝑ cōciliū p̄figi cōtingat roman⁹ ponti/
fex per ſe vel legatum aut legatos ſuos/ necnō archiep̄us in cuius pro
uincia vel dyoceſi fuerit cōciliū celebrādum/ ⁊ omnes prelati vicini lo
co celebrationis cōcilij per quattuor dietas vulgares ceſſante impedi
mento canonico in ꝓprijs perſonis vel eo obſiſtēte per viros idoneos
ad hoc vicarios conſtitutos ad eſſe teneantur vt de loci diſpoſitione ⁊
alijs preparatorijs concilij valeant habere tractatū Die autē incho/
ationis concilij generalis prefinita/ hij qui ibidem fuerint miſſam de

ſancto ſpiritu ſolenniter celebrent et conciliũ ex eo die ſtabilitũ ⁊ incho
atum eſſe efficaciter cenſeat. Uerũ ꝓpter multas neceſſitates que con
tingere poſſunt venientibꝫ ad conciliũ exhortat hec ſancta Synodus
eos qui tunc pſentes fuerint vt ad ardua negocia cõcludenda niſi decẽ
ti expectatione abſentiũ moderata cõgruo interuallo tpis non proce/
dant ſed ſic diuino timore puio ꝓcedatur in cunctis cũ debita grauita
te/ ſicut tanta magnitudo negociorũ vniuerſalis eccleſie exigit et req̃/
rit. In his aũt caſibus in quibus ſm ſtatutũ decreti cõſtantieñ. pa/
pe licet locũ futuri cõcilij de cõſenſu ſancte romane eccleſie cardinaliũ
mutare Statuit vt ſi papa id facere negligat collegiũ cardinaliũ hoc
ſuppleat ita tamẽ vt due partes ipſorũ cardinaliũ cõſentiant ſeruando
nihilominꝰ modũ qui in dicto capitulo frequens cõtinet Ipſam autẽ
loci mutationẽ ſi fieri cõtingat iurabũt dicti cardinales ſm deũ et cõ/
ſcientiam ſuam illã facere ⁊ ex cauſis manifeſtis in capitulo frequẽs cõ
tentis. Ut premiſſa facilius executioni demandent Statuit ipſa ſan/
cta Synodus ꝙ electores romane pontificis ante ingreſſum concla/
uis iurare deoqꝫ et eccleſie ꝓmittere teneant/ ꝙ ſi contingat aliquem
ex eis in papã aſſumi pmiſſa ſupradicta decreta ſtatuta ⁊ ordinata ſer
uabit ⁊ pro poſſe implere realiter ⁊ cũ effectu curabit Adijciens ꝙ qui
cunqꝫ in romanum pontificem futurꝰ deinceps tẽporibus aſſumet in
ter alia que profiteri debet iuxta decretum cõcilij conſtantieñ. qđ inci/
pit. Quãto romanꝰ pontifex ⁊c. iuret etiam pſens decretũ efficaciter
obſeruare/ quãquidem ꝓfeſſionẽ teneatur poſtea in primo publico cõ/
ſiſtorio de nouo facere ꝓfiteaturqꝫ Si eorũ que in hoc decreto conti/
nent fuerit violator/ necnõ rõne cuiuſlibet notorij criminis eccleſiã ſcã
dalizantis iudicio generalis cõcilij ſe eſſe ſubiectum/ Hancqꝫ profeſ/
ſionẽ tam ipſe qꝫ collegiũ cardinaliũ inſerant litteris quas de noua aſ
ſumptiõe pape per orbem de more trãſmittent. Ut tam ſalutaris ac
neceſſarij decreti nullus poſſit ignorantiã ptendere Mandat hec ſan/
cta Synodus in virtute ſancte obedientie omnibus metropolitanis
vt in ꝓuincialibus epis in Synodalibus concilijs platis religionũ
in ſuis capitulis generalibus hmõi decretum legi faciant et publicari.
Cum liberũ eſſe debeat omnibus ad hoc ſacrũ generale concilium qđ
vniuerſalẽ eccleſiã repſentat ꝓficiſci et cõſequenter quicquid in contra
riũ quacũqꝫ auctoritate/ etiã ſi papali ſtatuat irritum ſit cẽſendũ ideo
hec ſancta Synodus caſſat et annullat quecũqꝫ mandata etiam ſub
cenſuris priuationibus beneficiorũ et officiorũ inhabilitationibus ad
eadem et alijs quibuſcunqꝫ penis facta et fienda tam per dñm Euge
nium papã quartũ qꝫ eius camerariũ vel aliũ eorum auctoritate curi/
alibus et officialibus romane curie vel alijs quibuſcũqꝫ pſonis cuiuſ/
cunqꝫ ſtatus et dignitatis exiſtant/ ne de curia romana recedant p que
facultas ad hoc ſacrum conciliũ veniendi impediri vel reſtringi quõli/
bet poſſet. Datum in ſeſſione publica eiuſdem ſancti Synodi in eccle/

ſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata. v. Kalēdas Maij. Anno a natiuitate dñi Milleſimoquadringenteſimotriceſimotertio.

¶ Seſſio duodecima concilij Baſilienſis.

Sacroſctā generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpiritusancto legitime cōgregata vniuerſalem eccleſiā repſentās. Ad ꝑpetuam rei memoriā Sancta catholica eccleſia in ſacro conſtatieñ. cōcilio cōueniens cū aīaduerteret neglectū ſacrorū conciliorꝫ ꝓteritis temporibꝫ occaſionē fuiſſe hereſum errorū ſciſmatum ac plurimarū deformitatū in populo chriſtiano ipſorūqꝫ cōciliorū frequētationē optimū fore dictarū peſtiū ac malorum antidotū / diuina inſpiratione inſtituit deinceps certis mō et tēpore generalia concilia celebrari. Prius aūt ne quiſqꝫ de ipſorū conciliorum poteſtate heſitaret declarauit conciliū generale catholicam eccleſiam repſentans poteſtatē a chriſto immediate habere / cui quilibet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat obedire tenet in hijs que ꝑtinent ad fidē / et extirpationē ſciſmatis atqꝫ ad generalē reformationē eccleſie in capite et in membris Oīsqꝫ eius mādatis ſtatutis ordinationibus et ꝓceptis ſup ꝓmiſſis ſeu ad ea pertinentibus quicūqꝫ / etiam ſi papalis fuerit dignitatis obedire cōtumaciter cōtemnens niſi reſipuerit cōdigne penitentie ſubijciendus eſt et debite puniendus / etiā ad alia iuris ſubſidia ſi opus fuerit recurrendo. Auctoritate igitur memorati cōſtantieñ. cōcilij / ac deinde ex inſtituto ſacri concilij Seneñ. approbationeqꝫ felicis recordationis Martini pape quinti: ⁊ moderni dñi Eugenij pape quarti Hec ſancta Baſilieñ. ſynodus legitime cōgregata ad opus generalis reformationis eccleſie in capite et in mēbris / necnō ad extirpationē hereſum oīm cū diligentia in ſuo primordio ꝓcedere decreuit. Sed quoniā abſqꝫ pace chriſtianorū principum / hec duo ſacratiſſima opa nō facilē executionē habere poterant ꝓfeſſa eſt etiam ad pacē cōcordiāqꝫ chriſtiani populi velle totis viribꝰ laborare / queādmodū hactenus fecit feciſſetqꝫ vberius / ac forte felicius niſi grauibus fuiſſet ꝑ ꝓfatuꝫ dñm Eugeniū obſtaculis impedita. Et quoniā inter chriſtianos nemo eſt cuiꝰ ꝓ ſua dignitate magis interſit qꝫ ſūmi pontificis huiuſmodi ſacris operibus intendere. Hec ſancta Synodus a ſue cōgregationis initio dñm Eugeniū per binas ambaſiatas cū magna inſtantia depcata eſt vt ſuas operas cōſiliaqꝫ ⁊ auxilia ad ipſam Synodum fouendā ac promouendam vellet impendere / Cū vero ab ipſo domino Eugenio pro ſuo paſtorali officio omne genus ſubſidij ac ſuffragij ſperaremus lugubri nūcio ad nos ꝑlatum eſt hoc ſacrum concilium tam ſolenniter inſtitutum / et pro tam neceſſarijs negotijs congregatum in publico conſiſtorio de facto cū de iure nō poſſet attēptaſſe diſſoluere Quod nos audientes triſticia cōſterna

ti magnoqꝫ merore confecti ſumus / nec modo nos ſacrum] conciliū ce
lebrantes huiuſmodi pretenſa diſſolutio ſupra modum ſcandalizauit
ſed et omnem populum chriſtianum qui tam ſanctoruꝫ operū felicem
exitū magno cum deſiderio expectabat Exiſtimans tunc hec ſancta ſy
nodus ſiniſtris informationibus ipſum dominū Eugeniū fuiſſe cir/
cūuentum mox ad eum venerabilem epiſcopum Lauſaneñ. et decanū
Traiecteñ. oratores deſtinauit eidem oſtenſuros cauſas p̄tenſe diſſo/
lutionis a veritate procul eſſe ſupplicaturoſqꝫ / vt cum huiuſmodi res
grauiter ac notorie eccleſiam perturbaret plurimeqꝫ in ;populo chri/
ſtiano exinde calamitates ſecuture eſſent ipſam diſſolutionem tam ſcā
daloſe factam omnino reuocaret. Et huic ſancte Synodo ſicut digni
tatem ſuam decebat cū effectu adhereret Sed ipſorum oratorum ra/
tionibus ac precibus nequaq̄ꝫ motus eos ad nos vacuos remiſit. Ex
tam graue ac notorium ſcandalum / hec ſancta Synodus ferre nō va
lens ipſum dominū Eugeniū in publica ſeſſione monuit vt infra quat
tuor menſes pretenſam diſſolutionem tot ſcandalorum cauſam peni/
tus aboleret. Interim autem et poſt chariſſimus eccleſie filius Sigiſ/
mūdus romanoꝝ imperator illuſtris tāq̄ꝫ eccleſie fidelis aduocatus
pluribus notabilibus ambaſiatis ac crebris litteris ipſū dominū Eu
genium humilime deprecatus eſt vt ab huiuſmodi eccleſie perturba/
tiōe omnino deſiſteret Idipſū etiā zelo fidei et eccleſie ſuccēſi q̄ꝫplures
reges ac principes cardinaleſqꝫ ac prelati tam in curia romana q̄ꝫ ex/
tra rogando obſecrando monendo ſedula cum inſtantia fecerunt. Et
quidem tot preces et requiſitiones vndiqꝫ ſibi porrecte ſūt tam pie hu
militer et deuote vt ꝙ dolenter referimus ſi pax et tranquillitas eccle/
ſie ſibi fuiſſet cordi nullatenus diſſentire potuiſſet. Circa autem ipſoꝝ
quattuor menſiū exitum ad nos quattuor oratores tranſmiſit non vt
emendarent ſed errata defenderent / noſqꝫ increparent ꝙ mox ſue pre/
tenſe non paruiſſemus diſſolutioni. Quibus per reſponſiones huius
ſacri concilij veritas tam iure diuini et humani ꝙ ſine conſenſu conci/
lij diſſoluere nequiuerat q̄ꝫ facti quod cauſe pretenſe diſſolutionis ve/
re non fuerant extitit luce clarius patefacta. Tranſactis his quattuor
menſibus cū i publica ſeſſione promotores ſacri concilij ipſius domi
ni Eugenij cōtumaciam accuſantes eū cōtumacem declarari peterent
ſancta Synodus a dictis oratoribꝰ fuit exorata vt ſuꝑ ſedere dignare
tur pro tunc et vſqꝫ ad tres menſes / poſtea diſtulit. Et cū interim nul/
la ſue emendationis iudicia apparerent imo quottidie in ſuo ꝓpoſito
durius perſeuerans innumeris modis quos honeſtatis cauſa retice/
mus ipam ſanctā Synodū diſſipare et euertere conaretur Nos licet
ſuadeñ. iuſticia acrioribꝰ remedijs vti potuiſſemus nihilominꝰ man
ſuetudinis noſtre nō immemores. Iterū ipſū monuimꝰ / ⁊ ex ꝑte omni/
potētis dei p̄cepimꝰ vt infra ſexaginta dies diſſolutionē p̄tēſam ꝓrſus

reuocaret/ et ſacro cõcilio pure ſimpliciter ⁊ cũ effectu adhereret. Qui/
bus exactis iterũ per ꝓmotores cõcilij ipſius dñi Eugenij cõtumaciã
fortius accuſantes inſtãtius interpellati ſumus/ vt ad declarationem
cõtumacie ⁊ ad penas quas tanta cõtumacia exigebat ꝓcederemus.
Et nihilominus aliquã diu differre decreuimus/ ſi forte tantã ſacri cõ
cilij pietatẽ videns ipſe quoqꝫ ad pietatẽ flecteret. Inter ea q̃ttuor alij
ſui oratores ad nos superuenerũt varias ſecum facultates immo veri
us difficultates ⁊ inuolutiones afferẽtes per quas monitioni nr̃e nul
latenus parebat nec p̃tenſa irritabat ſed potius firmabat diſſolutio
Multa etiã alia in his cõtinebant nõ mediocriter abſurda et ſacro p̃/
iudicialia cõcilio. Quibus ſine dei offenſa et graui iactura eccleſie nul
latenus aſſentire poteramus ꝓut hec in reſponſione dictis ambaſia/
toribus ſextadecima die Iunij tradita diffuſe deſcribunt. Poſt itaqꝫ
duos menſes qui decimanona Februarij expiarunt vſqꝫ ad p̃ſentẽ diẽ
patienter diſtulimus ſperantes ipſum dñm Eugeniũ plenam tandeꝫ
adherentiã p̃biturũ ſed vt rei euidẽtia iaꝫ demonſtrat quo magis pul/
ſatur eo amplius obdurat aures. Et quãto ſecum benignius ac mode
ſtius agitur/ eo tenacius in ſuo diſſolutionis ꝓpoſito ꝑſeuerat. Et quã
tum ex eius verbis factiſqꝫ colligi poteſt/ nil aliud p̃tendere videt niſi
vt eccleſiã peſſundet. Iuſqꝫ ſibi ⁊ ſucceſſoribus faciat nõ ſolum obro/
gandi ritum ſacroꝝ conciliorꝝ/ et ea libito diſſoluẽdi/ ſed ⁊ ipſoꝝ ſacra
tiſſima decreta ſpiritu dei ꝓmulgata a quibꝫ ſtatus pendet vniuerſa/
lis eccleſie irritãdi ⁊ abolendi/ ⁊ p̃ſertim declarationẽ illam q̃ in his q̃
ad fidei extirpationẽ ſciſmatis/ et generalẽ eccleſie reformationẽ in ca
pite ⁊ in mẽbris ꝑtinent/ quilibet etiã papalis dignitatis decretis ge/
neralis ꝯcilij ſubijcit. Ex quibꝫ quot quãtaqꝫ mala ac ſcandala ex nũc
⁊ in futurũ ſuccedere poſſint ſatis oĩbus liquet/ et in prefata reſponſio
ne late exprimit. Cũ ergo iam vltra annũ et dimidiũ incaſſuꝫ apud eũ
laborauerimus/ nec noſtris aut aliorũ p̃cibus ac monitionibꝫ flectiue
lit/ nec eum quãtacunqꝫ mãſuetudo ac patiẽtia ad ea que pacis et rati
onis ſunt mouere queãt. Quod amplius fruſtra immorandũ eſt for/
ſan noſtrã patientiã putat aſſenſum/ et ex longa dilatione fiduciã ꝑſe/
uerandi aſſumit: quaſi arbitret ſe recte feciſſe/ nec eccleſiã in eũ quicq̃
poſſe cui nulla irrogare penam auſa eſt veremur/ ne facilitas venie in
tentiuũ ſibi tribuat delinquẽdi. Timemus ne ſi delicta notoria intacta
dimittamus fouere ipſa iudicemur/ chriſtus deus noſter/ cũ in hierl'm
ꝑgeret opus noſtre redẽptionis impleturus/ et petrus eum ꝓhibere
vellet cõpeſcuit ipſum dicẽs. Uade poſt me ſathanas ſcãdalum mihi
es/ quia non ſapis que dei ſunt ſed ea que hominũ. Beatus paulus
cum vidiſſet beatũ petrũ apoſtoloꝝ p̃ncipem circa obſeruationẽ lega/
lium reprehenſibilẽ fore ⁊ non ambulare ad veritatẽ euangelij reſtitit
ei coram omnibus in faciem et cum a ſimulatione in quã alios dedu/
cebat veritatis zelo repreſſit/ eccleſia catholica ſepe numero ſummos

Seſſio duodecima

Pontifices ſiue a fide delirantes ſiue prauis moribus notorie eccleſie
ſcandalizātes correxit ⁊ iudicauit neqꝫ vbi de fidei periculo aut ſcanda
lo chriſtiane religionis augebat romanis pontificibꝫ pepercit: his ex,
emplis ac rationibꝫ hec ſancta ſynodus excitata habēs a deo auctori
tatē animaduertēdi in eos qui ipam nō audierint. Cōſiderā[n]ſqꝫ expe,
dire tam ſaluti anime ipſius dn̄i Eugenij q̄z ſtatui vniuerſalis eccle/
ſie modernis futuriſqꝫ tēporibus ammodo indictum dn̄m Eugeniū
acrioribus remedijs quādoquidē leuiora nō ꝓſunt ꝓcedere decreuit/
et quāquā vitaz notorie ⁊ incorrigibiliter ſcandalizantē eccleſiā ſtatim
poſſet finalem ferre ſententiā/neſciens tamen materne pietatis obli/
uiſci Intuitu etiā prefati sereniſſimi imperatoris qui per ſuas litteras
ſuper hec nos exacte rogauit adhuc ipſuz dn̄m Eugeniū tertio mone,
re ac etiam tertiā ei indulgere dilationē ꝓponit vt in ſua poteſtate ſit ſi
velit penam euitare. Idcirco hec ſynodus p̄fatum dn̄m Eugeniū cum
quāta poteſt inſtātia ⁊ affectu per viſcera miſericordie ieſu chriſti rogat
orat obſecrat monet citat et requirit/et ex parte omnipotētis dei vlti,
mo ⁊ ꝑemptorio mandat/et p̄cipit vt p̄dictam p̄tenſam notorie ſcāda
loſam diſſolutionem penitus reuocet. Et hoc ſacrū conciliū Baſilien̄,
per generaliū Conſtantien̄. et Senen̄. conciliorꝫ ſtatuta approbationē
qꝫ felicis recorda. Martini pape quinti/et ipſius dn̄i Eugenij legitti
me inchoatū declaret a tēpore huiuſmodi inchoatiōis cōtinuatū fuiſ/
ſe/et eſſe ꝓſecutionem qꝫ ſemꝑ habuiſſe cōtinuariqꝫ ac ꝓſecutionē ha/
bere debere. Et ipſi pure et ſimpliciter adhereat/et cum effectu / et hu,
iuſmodi reuocationē declarationēqꝫ et puram adheſionē per ſuas lit/
teras more romane curie bullatas huic ſacro cōcilio notificet infra ſex
aginta dies a die preſentis publice ſeſſionis immediate ſequēte. Q[ue] ſi
p̄dicta om̄ia et ſingula infra prefatos dies adimpleuerit cum effectu/
hec ſancta ſynodus ex ſua ſolita benignitate ⁊ clemētia ipſuz dn̄m Eu/
genium quātum cū deo poterit honorare et honorari facere intendit.
Si vero quod abſit in pertinacia ꝑdurans omnia ⁊ ſingula predicta
infra prefatos ſexaginta dies realiter ⁊ cum effectu non adimpleuerit
Elapſis dictis ſexaginta diebus ex nunc ꝓut extunc/ ⁊ ex tunc ꝓut ex/
nunc. Hec ſancta ſynodus in virtute omnipotētis dei a quo ſuper om
nes chriſtifideles immediate poteſtatē vendicat p̄dictum dn̄m Euge/
nium manifeſtū contumacē et notorie incorrigibiliterqꝫ ſcandalizan,
tem eccleſiā ab omni adminiſtratione papatus in ſpiritualibus ⁊ tem
poralibus ipſo facto ſuſpendit/et ſuſpenſum eſſe declarat ꝓceſſura/tā
dem ad vlteriora vſqꝫ ad ſententiā finalem incluſiue ſi opus fuerit ipſo
domino Eugenio amplius non citato prout ſpiritus ſanctus dictaue
rit. Omnē ipſius papatus adminiſtrationē in his omnibus que in ſpi
ritualibus et tēporalibus ad ſolum papam vel ſolam ſedem apoſtoli/
cam de iure ꝑtinere noſcunt. Eadem ſancta ſynodus poſt dictum ter/
minū ad ſeipſam decernit et declarat ipſo facto eſſe deuolutam. Quic/

quid autē in caſu p̄dicto per ipſum dn̄m Eugeniuꝫ lapſo dicto termi-
no ratione papatus factum fuerit/et attemptatū decernit irrituꝫ et in
ane. Quo caſu oēs reges principes ⁊ cōmunitates/⁊ alios quoſcunqꝫ
cuiuſuis ſtatus et dignitatis exiſtant. Hec ſancta ſynodus monet et
requirit/et eiſdē in virtute ſancte obediētie/et ſub diuini obteſtatione
iudicij mandat eccleſiaſticis vero ꝑſonis quacunqꝫ dignitate/ Etiā ſi
cardinalatus patriarchali aut pontificali p̄fulgeant ſub penis quas
ipſo facto incurrant excōmunicatiōis ⁊ ſuſpenſiōis ab omnibus dig-
nitatibus beneficijs ⁊ officijs quocunqꝫ nomine nuncupenꝭ/etiam ſi
forent Metropolitane aut cathedrales eccleſie ſiue in titulū ſiue in cō-
mendā obtineant vicarijs autē gubernatoribus vaſallis feudatarijs
et ſubditis romane eccleſie ſub pena priuatiōis ipſo facto omniū feu-
dorum et alioꝝ quorūcunqꝫ iurium et priuilegioꝝ que ab ipſa roma-
na eccleſia obtinent diſtricte precipit vt prefato dn̄o Eugenio durante
p̄dicta ſuſpenſione p̄textu cuiuſuis iuramenti ſubiectione aut ꝓmiſſe
fidelitatis nullatenus ratione papatus obediant. Addicit quoqꝫ hec
ſancta ſynodus ꝙ ſi prefatus dn̄s Eugenius p̄dicto termino ſexagin-
ta dierū pendente aliquas ꝓmotiones fecerit ad cathedrales eccleſias
vel eccleſiaſticas dignitates vel alia quecunqꝫ beneficia vel officia in fo-
mentū dicte ſue p̄tenſe diſſolutiōis ⁊ eneruationē diminutionē ſeu im-
pedimentū huius ſacri cōcilij/d̄ quo ipſius ſacri concilij arbitrio iudi-
cabitur/an facte fuerūt in fomentū eadem ſancta ſynodus huiuſmo-
di ſic factas ꝓmotiones caſſat irritat ⁊ annullat. Mandat preterea in
virtute ſancte obediētie ⁊ ſub pena priuatiōis quā ipſo facto incurrāt
omniū ſuorum beneficioꝝ et offigioꝝ commendarū penſionū ⁊ gratia-
rum quarūcunqꝫ etiam expectatiuarū omnibꝫ ⁊ ſingulis ſancte roma-
ne eccleſie cardinalibꝫ patriarchis archiepiſcopis Epiſcopis/et alijs
eccleſiarū p̄latis officiarijs curie/et clericis quibuſcūqꝫ in romana cu-
ria exiſtentibus cuiuſuis ſtatus aut cōditionis exiſtant/ quatenus in
caſu p̄dicto poſt lapſum dicti termini infra triginta dies ꝓxime imme-
diate ſequētis a curia romana recedāt. Et deinde cardinales omnino
ſub pena p̄dicta ad hoc ſacrū conciliū omni mora poſtpoſita veniant
patriarche vero archiepiſcopi Epiſcopi ⁊ alij eccleſiaſtici prout de iure
re vel cōſuetudine ad generale conciliū ire tenenꝭ ſub penis iuris iter
ſuū ſine fraude cōtinuando ad hoc ſacrum conciliū arripiant. Reliqui
vero qui ad generale conciliū non tenenꝭ venire ad reſidendū ⁊ deo ſer-
uienduꝫ in ꝓprijs beneficijs/vel ad hoc ſacrum generale conciliū ſine
more diſpendio/et omni fraude ceſſante ſe transferāt et accedant. Om-
nes autē cauſas tam eccleſiaſticas qꝫ ꝓphanas/ Ciuiles ⁊ criminales
inter quaſcunqꝫ perſonas cuiuſcunqꝫ ſtatus ꝯditionis aut dignitatis
exiſtant in curia romana pendētes lapſo dicto termino ſexaginta die-
rum in caſu predicto ab ipſa curia romana/eadeꝫ ſancta ſynodus ad
ſe aduocat/et aduocatas eſſe vult expreſſe inhibens ſub pena excom-

municationis late ſententie omnibus iudicibus auditoribus/et com
miſſarijs quibuſcunqꝫ p̄dicte curie/ne poſt dictos dies in p̄fatis cau/
ſis procedere aut quicqꝫ agere quoquomodo p̄ſumant. Quicquid au
tem cōtra hanc aduocationē ⁊ inhibitionē attemptare cōtigerit ipſo iu
re decernit irritū ⁊ inane. Decernit tandē hec ſancta Synodus huius
decreti publicationē in p̄ſenti ſeſſione factam eiuſqꝫ affixionem in val
uis maioris eccleſie Baſilieñ. vim habere monitionis citationis ⁊ ex/
ecutionis. Et ita vniuerſos artare ac ſi perſonaliter apprehenſi/ ⁊ eis
intimatū fuiſſet. Inſuper hec ſancta ſynodus declarat et proteſtatur ꝙ
nihilominus ꝫ dilatione huiuſmodi ſexaginta dierum pendente cū id
rerum neceſſitas ſuadeat ⁊ qualitas agendorum in vlteriori proſecu/
tione concilij ⁊ agendorum in eo procedere intendit ordinare debite ⁊
mature/nec propterea ſuperſedere aliqualiter in proceſſu. Datum in
ſeſſione publica eiuſdem ſancte ſynodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ter
tio idus Julij Anno a natiuitate domini Milleſimoquadringenteſi
motriceſimotertio.

¶ Decretū electionū dignitatū et cōfirmatiōis electiuarū.

S Icut in cōſtruenda domo p̄cipua eſt architectoris cura vt
tale iaciat fundamentū ſuper quo firmū perduret edificiū.
Ita in generali eccleſie reformatione potiſſimum eſt huius
ſancte Synodi ſtudium vt tales eccleſijs preficiantur/ pa
ſtores qui tanqꝫ columne et baſes ipſam eccleſiam doctri/
ne et meritorū viribus firmiter ſuſtentent. Quanta autē in eligendis
prelatis diligentia adhibenda ſit officium eis iniunctū euidenter oſtē/
dit ad regimē enim aſſumunt animarū pro quibus dn̄s noſter ieſus
chriſtus mortuus eſt ⁊ ſanguis eius precioſus effuſus propterea ſacri
canones ſpiritu dei promulgati proinde ſtatuerunt/ vt vnaqueqꝫ ec/
cleſia ac collegium ſeu cōuentus ſibi prelatū eligant. Quibus hec ſan
cta Synodus eodem ſpiritu cōgregata inherens ſtatuit et diffinit ge
neralem reſeruationē omniū eccleſiarū Metropolitanarū Cathedra
lium Collegiatarū monaſteriorū ac dignitatū electiuarum per roma
num pontificē decetero fieri aut facta vti non debere reſeruationibus
in corpore iuris clauſis/et his quas in terris romane eccleſie ratione
directi ſeu vtilis dominij mediate vel immediate fieri cōtigerit ſemper
exceptis. Sed quod per electiones ac confirmationes canonicas ſecū
dum iuris cōmunis diſpoſitionē predictis metrapolitanis cathedra
libus monaſterijs et collegiatis eccleſijs ac dignitatibus electiuis va
cantibus debire prouideatur/non derogando propterea ſtatutis pri/
uilegijs ac cōſuetudinibus rationabilibus quibuſcunqꝫ poſtulatio/
bus in iuris cōmunis diſpoſitione remanentibus. Decernitqꝫ hec ſan
cta Synodus ratione fore conſentaneū ⁊ reipublice accomodū/ vt cō
tra hoc ſalutare decretū romanus pontifex nihil attemptet niſi ex ma/
gna rationabili et euidenti cauſa in litteris apoſtolicis nominatim

exprimenda et vt eo firmiꝰ hoc ſalubre decretū cuſtodiat̃/ vult eadem
ſancta Synodus vt inter alia que romanꝰ pōtifex in ſua aſſumptio/
ne ꝓfitebit̃ iuret decretū hoc inuiolabiliter obſeruare. Et qm̄ tales vt
p̄dictū eſt oportet eſſe p̄latos hij ad quos ius ꝑtinet eligendi omnē cu
rā adhibeāt vt dignā corā deo et hominibus electionē faciant exactāqꝫ
ꝓinde apponāt ſollicitudinē vt tales eligāt qui tāto officio ſatiſfacere
valeāt. Sciētes ꝙ ſi vel doloſe vel negligēter/ ac timore dn̄i poſtpoſito
in re tā graui ſe geſſerint ſicut auctores erūt et cauſa malorū paſtorum
ita participes fient penarū quas ipſi mali paſtores in diſtricto dei iudi
cio patient̃. Et cū humane fragilitatis conatus nihil ſine omnipoten/
tis dei ſuffragio queat efficere a quo omne datū optimū et omne donū
ꝑfectū deſcendit Adueniente die electionis hij ad quos pontificis vel
abbatis ſpectat electio in eccleſia cōueniāt magna cū deuotiōe miſſaꝫ
de ſp̄ūſancto audituri quē humiliter exorabūt vt eos ad dignū eligen/
dū paſtorē inſpirare dignet̃ Et vt eo faciliꝰ gratiā hanc obtinere me/
reant̃ quo deuotius ad actū electionis accedāt cōtriti et cōfeſſi; ſacra/
mentū eukariſtie reuerenter ſuſcipiant Ad locū vero electionis ingreſ
ſi ꝓ quocūꝗꝫ p̄lato qui ꝑ electionē aſſumit̃ iurabūt in manibꝰ eiꝰ qui
capitulo p̄ſidebit/ et ipſe p̄ſidens in manibꝰ eū immediate ſequentis
ſub hac forma. Ego. N. iuro et ꝓmitto omnipotenti deo et tali ſācto
vel ſancte ſub cuius vocabulo dedicata eſt eccleſia eū eligere quem cre
dam futurum eccleſie in ſpiritualibus et temporalibus vtiliorem nec
illi vocem dare quem veriſimiliter ſciuero promiſſione aut datione
alicuiꝰ rei tp̄alis ſeu prece ꝑ ſe aut aliū interpoſita: aut alias qualiter/
cunqꝫ directe vel indirecte ꝓ ſe electionē ꝓcurare. Idē iuramentū p̄ſtet
ꝯfiteaturqꝫ et cōicet/ qui cōſtituit ꝓcuratorē ad eligendū certam ꝑſonā
necnō et procurator generaliter ad eligēdū ꝯſtitutꝰ in caſibꝰ in quibꝰ
ſm̄ iuris cōis diſpoſitionē in hmōi electionis negocio ꝓcurator conſti
tui poteſt. Qd̄ etiā iuramētū p̄ſtetur ab his in quos cōtinget ſuꝑ ele/
ctione futuri p̄lati fieri cōpromiſſum qui etiā cōfiteri et cōicare tenean
tur. Qd̄ ſi p̄dicta nō fecerint eligēdi pro illa vice ſint ipſo iure poteſta/
te priuati Deinde eligant in p̄fatū p̄latū virū etatis legitime moribus
grauē litterarū ſcientia p̄ditū in ſacris ordinibꝰ cōſtitutū/ et alias ido
neū ſm̄ canonicas ſanciones. Quod ſi aliter et de alia ꝑſona q̄ꝫ vt pre
dictum eſt/ aut per ſymoniacā prauitatē electionē fieri contigerit ele/
ctio ſit ipſo iure irrita et inanis Et ſic ſymoniace eligentes p̄ter alias
penas ꝑpetuo ſint ipſo facto iure eligendi priuati. Alij vero canonicis
penis ſubiaceāt Symoniace aūt electi/ et qui hmōi ſymoniace electio
nis participes fuerint taliterqꝫ eligentes ⁊ cōfirmati in horrorem tan/
ti criminis penā ipſo facto excōmunicationis incurrant Nec a tali rea
tu et excōicatione electi ⁊ ꝯfirmati abſolui poſſint niſi eccleſijs ⁊ digni
tatibꝫ ad q̄s turpiter aſſūpti ſūt libere reſignauerint et ad eas obtinen/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

das quas nephario ingreſſu adepti ſunt ꝑpetuo reddant̄ inhabiles.
Ad tollendā autē omnē ambicionis radicē obſecrat per viſcera miſeri
cordie Jeſu xp̄i/ Hec ſancta ſynodus ac inſtātiſſime exhortat̄. Reges
p̄ncipes cōmunitates ⁊ alios cuiuſcūq; gradus ⁊ dignitatis exiſtant
eccleſiaſtice vel mundane/ ne electorib; litteras ſcribāt ſeu p̄ces porri/
gant pro eo qui per ſe vel aliū tales ꝓcurabit litteras ſeu p̄ces. Multo
q; minus cōminationes impreſſiones aut aliud facient quominus li/
bere ad electionē ꝓcedat̄. Sil'r in virtute ſancte obediētie ipſis electori
bus p̄cipit̄ ne ad hmōi lr̄as vel p̄ces cōminatiōes vel ipſſiōes vt p̄mit
titur quēquā eligere p̄ſumant. Facta autē electione ⁊ ei ad quē; ius
ꝑtinet cōfirmandi p̄ſentata ſi appareat coelectus vel ſe opponēs electio
ni/ nominatim vocetur ad videndū diſcuti electiōis negotiū. Et nihil
ominus generaliter edictu; publicū in eccleſia in qua facta eſt electio
ꝓponatur iuxta cōſtitutionē feli. recor. Bonifacij octaui. Cōparentib;
autē aliquib; vel non nihilominus ipſe cōfirmator ex officio tanq; in
negocio inquiſitionis procedat omnē adhibiturus diligentiā vt tam
forma electionis q; merita electi/ et oēs circūſtantie debite examinent̄
et diſcutiāt̄. Et ſi electio cōfirmāda ſit vel infirmāda iudicialiter cōfir/
met̄ vel infirmet̄. Et vt oīa mūde et ſine labe ac labis ſuſpitiōe ꝓcedāt
nō ſolū exigere aliq̄d quantūcunq; paruū/ ſed etiā gratis oblata cōfir
mator ratione cōfirmatiōis ſub nomine ſubiectionis ſubſidij gratitu
dinis aut alio colore p̄textu cuiuſuis cōſuetudinis aut priuilegij per ſe
vel alium recipere nullatenus p̄ſumat. Notarijs aūt ⁊ his qui ſcripſe/
runt in huiuſmodi cauſis emolumentū aliquod moderatū taxetur ha
bendo reſpectū ad laborē et operā ſcripture nō ad fructuū p̄lature va/
lorem. Si vero cōfirmatores p̄dicti electiones nō ſeruatis ſuperius
ordinatis/ et de perſonis non idoneis vt p̄mittitur factas vel alias per
ſymoniacā prauitatē cōfirmauerint. Eo ipſo cōfirmationes huiuſmo
di ſint nulle. Confirmantes autē alias ꝑſonas q; ſupradictū eſt pro ea
vice per ſymoniacā autē labem ꝑpetuo ipſo facto iure cōfirmandi ſint
priuati. Et nihilominus ꝓpter dictam ſymoniacā labem ſi eam cōmi/
ſerint/ etiā ſentētiā excōicatiōis incurrāt eo ip̄o a q̄ p̄terq; ī mort' arti/
culo abſolutionis beneficiū obtinere nō poſſint Summū vero ponti/
ficem hec ſancta ſynodus exhortat̄ vt cum ſpeculū ⁊ norma oīs ſancti/
tatis ⁊ mūdicie eſſe debeat/ pro cōfirmatione earū electionū quas ad
eū deferre cōtigerit nihil penit⁹ exigat aut recipiat/ alioq̄n ſi ſec⁹ faciē
do notorie ac incorrigibiliter ex h̄ eccleſiā ſcandaliſat futuro cōcilio de
feratur. Pro oneribus autē que ip̄m pro regimine vniuerſalis eccle/
ſie ſubire oportet proq; ſuſtētatione ſancte romane eccleſie cardinaliū
⁊ alioꝝ neceſſarioꝝ officialiū/ hoc ſacrū conciliū ante ſui diſſolutione;
omnino debite ⁊ cōgruenter ꝓuideat. Et ſi cōtingat aliquē circa hec ꝓ
uiſionē non facere per hec eadē ſancta ſynodus non intendit in aliquo
p̄iudicare ſancte romane ⁊ vniuerſali eccleſie nec alteri cuicunq;. Datū

in ſeſſione publica eiuſdẽ ſancte ſynodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ſo-
lẽniter celebrata die lune.xiij. Julij anno domini Milleſimoquadrin
genteſimotriceſimotertio.

¶Accuſatio cõtumacie pape facta per promotores ſacri cõ
cilij i.xiij.dicti cõcilij ſeſſiõe celebrata die veneris.xi.ſeptẽbris

Die veneris.xi.menſis ſe-
ptembris anno dñi Milleſimoquadringẽteſimo
triceſimotertio in eccleſia maiori Baſilieñ.fuit ce
lebrata tredecima huius ſacre ſynodi baſilieñ ſeſ-
ſio hoc modo/ſcz.miſſa đ ſpiritu ſancto per reue-
rendum patrẽ dñm Matheũ epm albiganeñ. ita
lice nationis celebrata. Antiphanis letanijs ⁊ ſuf-
fragijs vt in alijs ſeſſionibus/dictis lectoq; euã-
gelio ſecundũ Matheũ. In illo tẽpore reſpiciens Jeſus in diſcipulos
ſuos dixit Symoni petro. Si peccauerit in te frater tuus vade ⁊ cor-
ripe eum inter te et ipm ſolũ ⁊c. Ac hymno veni creator ſpiritus ⁊c. de
cantato cũ verſiculo ⁊ collecta/ſeptẽ dñis cardinalibus ⁊ alijs dñis p̄-
latis ⁊ patribus in eoꝝ mitris planis ⁊ pluuialibus exiſtentib9 in mul
titudine copioſa/aſſiſtente dño Guilhelmo duce bauarie ſacri cõcilij
noie ſereniſſimi p̄ncipis dñi iꝑatoris ꝓtectore. Promotores ſacri cõ-
cilij per organũ venerabilis viri dñi Stephani đ nouaria legũ docto
ris alterius ꝓmotoꝝ huius ſacri cõcilij accuſarũt cõtumaciã ſanctiſſi
mi dñi noſtri Eugenij pape quarti ꝓut in quadã cedula quã ipſe ma-
giſter Stephanus ꝓmotor in ſuis tenebat manibus quãq; de verbo
ad verbũ alta ⁊ intelligibili voce legit latius continet cuius tenor ſeq-
tur ⁊ eſt talis. Reuerẽdiſſimi reuerẽdiq; patres ⁊ ceteri dñi metuẽdiſſi
mi/quia nuper de menſe Julij ꝓxime p̄terito ⁊ die.xiij.eiuſdẽ/ hec ſan
cta Baſilieñ.ſynodus in publica ſeſſione in p̄ſenti eccleſia Baſilieñ.ce
lebrata attente cõſiderãs ſanctiſſimũ dñm Eugeniũ papã quartũ. Ex
hortatiões obſecratiões requiſitiões citatiões ⁊ monitiões per eãdẽ ſa
cram ſynodũ ſibi repetitis vicibus factas/et huic ſacroſctõ cõcilio ad
hereret/et eidẽ fauores ꝓut tenet impẽderet aure ſurda pertrãſire nec
ipm ad vota aliquatenus ꝓut tamẽ ipſa ſacra ſynodus ſperabat in-
clinari et quanq; eo vt tunc ipſa ſacra ſynodus ꝓpter ipſius dñi Euge
nij manifeſtã cõtumaciã ad huiuſmodi cõtumacie declarationẽ cõtra
ipam ꝓcedere nõ immerito potuiſſet queadmodũ etiã pro tunc per ꝓ
motores ⁊ ꝓcuratores dicti ſacri cõcilij Baſilieñ.licet immeritis debi
ta fuit cũ inſtantia poſtulatũ volens ſolita ſua mãſuetudine aduerſus
eundẽ dñm Eugeniũ vti ⁊ iterato ipm ex ſuperabundãti charitatiue
requirere ⁊ monere. Certum decretũ monitoriũ edidit ⁊ decreuit/quo
idem dñs Eugenius exoratus requiſitus monitus ⁊ interpellatus/ac
in virtute omnipotẽtis dei ſub certis penis modis ⁊ qualitatib9 eidẽ

mandatũ extitit/ vt infra ſexaginta dies à dicta ſeſſione habita cōpu-
tandos pure ſimpliciter ⁊ libere huic ſacroſctō Baſilieñ cōcilio adhe-
reret/ necnō ꝑtenſam diſſolutionē eiuſdē ſacri cōcilij per ipm alias at-
temptatã reuocaret ⁊ alia in huiuſmodi decreto ꝯtenta cum effectu ad
impleret. Alioquin penas in hmōi decreto cōtentas ipſo facto incur-
reret: ꝓut hec in dicto decreto latius ꝯtinent̄. Ad quod nos ꝓmotores
ꝓdicti nos referimus in hac parte: ⁊ hic pro repetitis cum alijs omni-
bus actis ſacri cōcilij ad cauſam faciētes haberi volumus ⁊ repetimꝰ
Cum autē finis ꝓfatoꝝ ſexaginta dierũ inſtet de ꝓſenti/ et nec ipe dñs
Eugenius per ſe neqꝫ per alium hanc ſacrã ſynodũ de huiuſmodi ſua
adheſione pura ſimplici ⁊ libera ac reuocatione dicte ꝑtenſe diſſolutio
ne aliorũqꝫ in dicto decreto cōtentoꝝ adimpletione aliquatenus certi
ficauerit/ nec de ꝓſenti certificet. Sed eidem decreto ⁊ cōtentis in eo cō
tumaciter ſatiſfacere cōtemnat in nō modicũ vniuerſalis eccleſie dam-
num chriſtifideliũ ſcandalũ atqꝫ huius ſacri cōcilij Baſilieñ. vniuerſa
lem eccleſiã repſentantis contemptũ. Idcirco nos ꝓmotores ⁊ ꝓcura
tores antedicti ex officio nobis incũbenti coram hac ſacroſancta ſyno
do debita cũ inſtantia humiliter reqrimus: qtenus eundē dñm Euge
niũ cōtumacē prout eſt declarare ipmqꝫ penas in decreto cōtentas in-
cidiſſe decerneret: ac ipius cōtumacia exigente ad vlteriora ꝓut ſpiritus
ſanctus dabit ⁊ ordo iuris ⁊ rationis exigit ꝓcedere dignaret̄ ſuꝑ hu-
iuſmodi requiſitione ⁊ cōtumacie accuſatione/ et alijs requirētes per
vos dños notarios fieri publica inſtrumēta. Predictis autē vt ꝓmitti
tur factis/ et cōtumacia accuſata. Illuſtris princeps dñs dux Guilhel
mus per organũ venerabilis fratris Petri ordinis canonicoꝝ regula-
rium nomie ⁊ ex parte ſereniſſimi dñi imperatoris/ et ſuoꝝ et dñs Io
hannes offenburg nũcius ꝓfati dñi impatoris repetierũt illa que ali-
as videlꝫ die lune ꝓxime ꝓterita dixerũt ⁊ ꝓmiſerũt in cōgregatiōe ge
nerali ꝓ dilatione ꝓrogatione triginta dierũ cōſequēda eadem. Iterũ
dicentes repetētes ⁊ ꝓmittentes. Similiter magiſtercuiũ/ ⁊ nōnulli
alij nomine cōcilij ⁊ ciuitatis Baſilieñ. ꝓ hmōi dilatione inſtiterunt.
Et qd amplius ꝓ vlteriori dilatiōe nunqꝫ facerēt inſtantiã ſunt ꝓteſta
ti/ de qbus petita ſunt per ꝓmotores inſtrumēta publica. Poſt hec cō
tumacia dicti dñi noſtri pape in ſcriptis/ vt ꝓfertur accuſata ⁊ deuēta
ad noticiã dñoꝝ ꝓſēſoꝝ archiepi Spalateñ. ⁊ epi Ceruieñ. ãbaſiato-
rum eiuſdē dñi noſtri pape/ mox ipſi ad dictã cōgregationē acceſſerũt
et lecturã decretoꝝ quã reuerēdus pater dñs Martinus epus Lecto-
reñ. Gallicane nationis de mandato ſacri cōcilij iam inceperat inter-
ruperũt. Quiqꝫ quedam verba intermiſcētes duas bullas clauſas ſub
bulla dicti dñi noſtri pape Eugenij credētiã i effectu ꝯtinētes exhibue
rũt ⁊ obtulerũt/ qbus apertis ⁊ deinde lectis vt moris eſt: ꝓfati dñi ar
chiepiſcopi Spalateñ./ et epiſcopus Creuieñ. ꝓpoſuerũt in effectu/ ꝙ
ipſi ad iſtud ſacrũ ꝯciliũ turbationis cauſa nullo modo accedebãt/ ſed

ſolum ex eo / quia ipſis relatū erat per aliquē ex ſuis cōmenſalibus / ꝙ
in dicta generali ſeſſione ipius dn̄i noſtri pape cōtumacia fuerat accu/
ſata / ac ſi cōtra prefatū dn̄m noſtrū papam ꝓcederet᷑ vel ꝓcedi petere
tur. Et qm̄ vt aſſerebāt ipſi ambaſiatores terminus citatiōis decreti
concilij qui ſexaginta dierꝝ dicebant hac die hodierna nō cadebat / nec
iuxta illum p̄fixum terminū citationis dn̄s noſter papa p̄fatus eadē
die per ſe vel aliū cōparere tenebat᷑. Jdeo ſolū pro ſui informatione / ⁊
ne cōtra p̄fatum dn̄m noſtrū papā quoquō ſaltim debite procederet᷑ /
illuc acceſſrūt ꝓut accedebāt ꝓteſtantes de huiuſmodi termino ⁊ nul/
litate ꝓceſſus antedicti petētes de his a nobis notarijs inſtrumentū.
Quib⁹ auditis reuerēdiſſimus in xp̄o pater dn̄s cardinalis ſancti an/
geli legatus / et huius ſacri cōcilij generalis preſidēs verba ſupra dicto
rū archiepi Spalaten̄. ⁊ Cerulen̄. in effectu reſumēs eiſdem nomie ſa
cri concilij effectualiter reſpōdit qualiter ſacrū conciliū ꝓpoſita per p̄fa
tum archiep̄m Spalaten̄. et ep̄m Cerulen̄. benigne ⁊ cum māſuetudi
ne audiuit / ſed quia aſſerebant ſe audiuiſſe ſacrū conciliū cōtra prefatū
dn̄m noſtrū ꝓcedere. Jdeo dixit ſe male informatos fuiſſe. Sed bene
verum erat ꝙ hodie terminus ſexaginta dierꝫ alias per decretū ſacri
cōcilij prefato dn̄o noſtro pape p̄fixus de adherēdo prefato cōcilio pu/
re ⁊ ſimpliciter p̄tenſamqꝫ diſſolutionē dicti cōcilij reuocādo hodie in/
ſtabat. Jdcirco ꝓmotores ſacri concilij volen̄. termino p̄dicto ſatiſfa/
cere ipius dn̄i noſtri pape cōtumaciā accuſauerūt petendo ⁊ requirēdo
cum nullus pro dn̄o papa adeſſet. Volens decreto monitorio p̄dicto
ipius dn̄i noſtri pape nomie ſatiſfacere / quatenus eum cōtumacē / et
in penas in decreto cōtentas incidiſſe declararent ꝓcederentqꝫ ad vlte
riora ꝓut daret ſpiritus ſanctus ⁊ dictaret ordo rationis Quapropter
petijt ipſe dn̄s cardinalis legatus ⁊ p̄ſidens nomine ſacri ꝯcilij / qua/
tenus ſi dictā adheſionē ipius dn̄i noſtri pape haberēt Jpſeqꝫ dn̄s pa
pa prefato cōcilij decreto ſatiſfeciſſet / aut ipſi eius nomine debite ſatiſ
facere vellent de p̄miſſis adheſione ⁊ ſatiſfactione fidem facerēt cū effe/
ctu. Nam ſic faciēdo dn̄i et patres de cōcilio illam adheſionē cum ma/
gno gaudio decantādo. Te deū laudamus ſuſciperēt. Alioquin vene/
rabiles patres ipius ſacri cōcilij citius mortē eligerent quā eccleſiā dei
p̄textu talis diſſolutionis periclitari p̄mitterent / addiciens ꝙ bene ve
rum erat ꝙ ad sereniſſimi p̄ncipis dn̄i imperatoris ſupplicationē ⁊ in
ſtantiā ſacrū conciliū prefatū ſexaginta dierū terminū dn̄o pape prefi/
xum vſqꝫ ad triginta dies ab hac die cōputandos ꝓrogandum duxe/
rat ⁊ ꝓrogare intendebat ſub modis ⁊ formis in decreto p̄mo cōten/
tis. Et nihilominus quia dicte bulle ſimplicē credentiā cōtinebant di
xit idem dn̄s legatus / ꝙ ſi aliquid exponere volebant ꝙ libenter a pa
tribus concilij audirent᷑ De quibus ipſe reuerēdiſſimus pater dn̄s car
dinalis legatus ⁊ p̄ſidens nomine ſacri cōcilij petijt a nobis notarijs
inſtrumentū hoc idē nomine ſacri concilij petierūt ꝓmotores. Poſtqꝫ

p̃fatus magiſter Stephanꝰ alter ex promotoribꝫ reſpondēs hijs que
prius dixerāt dicti oratores pape/ dixit ꝙ quātū ad ipm̄ et alios ꝓmo/
tores ſatis erat ꝙ tunc cōtumaciā pape accuſarēt ⁊ alia facerent ⁊ pe/
terent vt in ſua cedula ſupraſcripta continet̃ Et ꝙ p̄dicta facere pote/
rant de iure: qꝛ tūc expirabat terminꝰ cū tēpus deberet de momento
ad momētū cōputari Et ſi vlterius expectarent nō haberent dn̄os cō
gregatos corā quibus facerent ea que eſſent̃ neceſſaria facienda ꝓ pre/
miſſis Et quātū ad ipſos ꝓmotores ꝑtinebat officiū eorū erat ita face
re Deliberatio vero ad ipſam Synodū ꝑtinebat petens de hijs om/
nibus publica inſtrumenta Tandē cū nō cōſtaret de adheſione p̄dicta
vel alias ſatiſfactiōe efficaci ip̄ius dn̄i Eugenij ipſiſqꝫ archiep̄o Spa/
laten̄. et cerulen̄. ep̄o per illuſtriſſimū dn̄m wilhelmū ducē Bauarie ſa
cri cōcilij nomine dicti imꝑatores ꝓtectorē/ et vices gerentē ꝑ organuꝫ
diſcreti viri fratris petri ordinis canonicoꝝ regulariū ſancti Auguſti
ni gratioſe requiſitis vt ſi adheſionē hm̄ōi haberent illā ſacro concilio
offerrēt/ ⁊ ob hoc totꝰ mūdus letaret̃. Alioquin ſacrū cōciliū i ſuis agē
dis nullo modo ꝑturbarent et ad vlteriorē dictorū decretorū ꝓnuncia
tionē et publicationē ꝓcedere ꝑmitterent Et tn̄ neqꝫ ad requiſitionem
p̃fati dn̄i legati/ neqꝫ ad requiſitionē ip̄ius dn̄i ducis/ p̃fati ambaſia/
tores pape aliquē adheſionē offerrent ſiue aliquā credētiam exponere
vellent placuit dictis dn̄is ambaſiatoribus ipſius dn̄i noſtri pape di/
cti decreti ꝓrogatio Quibuſquidē ſic ꝑactis/ et dictis ambaſiatoribꝰ
a loco ſeſſionis recedētibꝰ et ſe abſentātibꝰ/ p̃fatus reuerēdus pater do
minꝰ ep̄us lectoren̄. de mandato ſacri concilij publice alta et intelligi/
bili voce loco ad hoc deputato hm̄ōi decreto de verbo ad verbū legit ⁊
pronunciauit ſub his verbis.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilien̄ in ſpū̃ſancto
legitime cōgregata vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentans/ ad ꝑpe/
tuam rei memoriā. Dudum ſiquidē hec ſancta Synodus
volens periculis ⁊ grauiſſimis ſcandalis que ex p̄tenſa hu
ius ſacri cōcilij diſſolutione ꝑ dn̄m Eugeniū papā quartuꝫ
facta vniuerſali eccleſie notorie imminebāt ſalubriter ꝓuidere/ poſt/
q̄ꝫ reiterate exhortationes ac requiſitiones Synodi p̃fati et multorū
principū ac dn̄orū ſpecialiter chariſſimi eccleſie filij Sigiſmūdi roma
ne imꝑatoris illuſtris et eiuſdem eccleſie filij aduocati vt dictā diſſolu
tionē reuocaret/ ⁊ purā ac ſimplicē adheſioneꝫ p̃fate Synodo faceret
minime ꝓfuerunt Tandē iuſticie zelo cōpulſa et ne morbus hm̄ōi in
exitiū et ſcandalū intollerabile militantis eccleſie ꝑduraret die decima
tertia menſis Julij ꝓxime p̄teriti in ſolemni ſeſſione decretū monito/
riū ſub certis penis et alijs in eo cōtentis aduerſum dictum dominuꝫ
Eugeniū papā decreuit cuiꝰ tenor de verbo ad verbū ſubijcit̃ et eſt ta/
lis Sacroſancta catholica eccleſia in ſacro conſtantien̄. concilio ⁊c. vt
ſupra eſt totaliter ſcriptum Cum aūt die termini adueniente ſolēniter

in maiori eccleſia Baſilieñ. publicã tenẽtes ſeſſionẽ ſederemus ſerua/
tis ſeruandis Ut ſi ipſe domin⁹ Eugenius aut alius ꝓ parte eiuſdem
cõparere: et ſacrũ cõciliũ de paritione cõtẽtorum in decreto p̄dicto cer/
tificare vellet facultatem haberet dilecti eccleſie filij Hugo barardi de
vorzellis et Stephan⁹ de nouaria legũ doctor huius ſacri concilij pro
motores p̄fati dñi Eugenij pape cõtumaciã nec per ſe nec per aliũ de
adheſione ſua pura et ſimplici/ necnon de paritione oĩm et ſingulorũ
cõtentorũ in dicto decreto que facere tenebaꝫ accuſauerunt/ et cũ inſtã
tia poſtulauerunt vt ad vlteriora aduerſum eũ ꝓut exigeret iuſticia ꝓ/
cederem⁹/ cum aũt circa ꝓceſſum huiuſmodi intẽderem⁹ Dilecti eccle
ſie filij wilhelmus Bauarie dux hui⁹ ſacri cõcilij protector/ et Johan/
nes offenburg miles et ciuis Baſilieñ. litteras credentiales in eorũ
pſonis ꝓ parte dicti chariſſimi eccleſie filij Sigiſmũdi romane imꝑa/
toris huic ſacre ſynodo directas alias in ſacra generali congregatiõe
exhibitas ⁊ in vim eorũ explicata repetierũt. Quorũ expoſitorũ tenor
in effectu talis extitit. Reuerendiſſimi in chriſto patres et domi/
ni Mandat nobis illuſtriſſim⁹ et inuictiſſimus romanoꝝ imꝑator vt
ſolitas recõmendationes et oblationes ſacratiſſimo huic cetui exhibe
amus ſui parte/ necnõ perſeuerentiã animi ſui circa adheſionem cõti/
nuo eidem concilio faciendã nunciemus Qñqꝫ licet notiſſimum ſit ſu
am ſerenitatem varijs nũcijs et oratoribus/ ac litteris cõtinuo dictũ
dñm Eugeniũ papã ſuꝑ adheſione plenaria ſacri ꝯcilij ſollicitaſſe ⁊ ex
citaſſe Etiã ſe ad ipm pſonaliter transferẽdo nõ ſine maximis pericu/
lis incomodis et expenſis. Tamẽ poſt habitam noticiã ꝑ litteras ſibi
p̄ſentatas ſacri cõcilij de decreto monitorio cũ ſuſpenſionis pena con
tra ipm eum ſũmam feciſſe diligentiã rome dum ibi fuit vt ad paren/
dum iniunctis per ſacrũ conciliũ inclinaret ſignificaremus Et cũ ſpe/
raret in ea re ſe poſſe proficere. Cunqꝫ vt aſſerit imemores exiſtere nõ
debetis De hijs que in ſacro conſtantieñ. cõcilio fecit ꝓ vnione eccleſie
⁊ de periculis et incomodis que ſubiuit/ et que etiã paſſus extitit/ pa/
titurqꝫ pro iſto ſpem nõ mediocrem eũ in veſtra beneficencia recipere
debetis merito exiſtimare Nam exploratiſſimi ſunt cõmeatus ꝑ ipm
facti ad cathelomam et gallias angliamqꝫ ꝓ dicta ſanctiſſima eccleſie
vnione/ et nouiſſime ad italiam ꝓiſtius ſacratiſſime Synodi felici ꝓ
greſſu Unde hac fiducia fretus nobis iniunxit vt cũ maxima inſtãtia
pro eiuſdem parte eaſdem veſtras reuerẽdiſſimas dñationes rogare/
mus et dep̄caremur vt terminũ alias ſexaginta dierũ dño Eugenio
pape p̄fixum in ꝓxima p̄cedenti ſeſſione per triginta dies in eiſdem mo
dis/ ⁊ qualitatibus prout eſt prorogare ob ſuã cõtẽplationẽ et ſingula
rem cõplacentiã dignaremini Qꝫ ſacrum cõcilium certificaremus ꝙ
de cetero nullã aliã circa proceſſum ipſius pape peteret dilationẽ/ ſed li
bere permitteret per ſacrũ cõciliũ procedi prout dictauerit et ordinaue
rit faciendum. Et cunctis per ſacrũ concilium ordinatis et ordinãdis

aequieſcet et obtemperabit/ et quãtũ poterit inuiolabiliter faciet obſer-
uari Et vt in maiori robore hec ſancta Synodus ꝑſeueret dicamꝰ ſu-
am exiſtere intentionem infra iſtos triginta dies quos petimꝰ vbi hu-
iuſmodi prorogatio cõcedatur dictam ſuam ſerenitatem huc profectu-
ram Statimqꝫ habita noticia prorogationis eiuſdem omnes alma-
nie principes cõuocaturam ad hũc locũ/ et cũ eis efficaciter inſiſtere:
vt eidem concilio debeant adherere Et inſuper ne huiuſmodi dilatio
ſacro concilio vel eius ſuppoſitis vel ipſorũ familiaribus poſſit eſſe dã-
noſa contentat᷑ idem imperator/ ꝙ durante huiuſmodi triginta dieꝝ
prorogatione/ ſi quid papa attemptauerit contra aliquẽ dictorum ex
nunc illud et alia que antea attemptauerit per ſacrũ concilium irriten-
tur et anullent᷑ Cum autẽ inter noſtra pectora reuolueremus eiuſdem
Sigiſmundi romane imperatoris grandia obſequia vniuerſali eccle-
ſie impenſa/ et que in futurum impendi nõ dubitamus Quãquã hu-
iuſmodi dilatio nõnullis ex multis cauſis vniuerſali eccleſie oneroſa
videat᷑/ tamen dictorũ obſequiorum intuitu/ ac etiam a certo tenentes
que per dictos wilhelmum ducem illuſtrem/ et Johãnem offenburg
militem pro dicti imperatoris parte expoſita et oblata fuere ſincere ſer-
uabunt᷑ petitioni huiuſmodi annuendũ decreuimus ſpiritusſancti er-
go nomine inuocato cuius nutu dirigitur in agendis Hec ſacra Sy-
nodus/ et per cuius gratiam ſperat omnia feliciter producere ad opta-
tum dictum terminum ſexaginta dierum/ alias dicto domino Euge-
nio pape quarto in prima ſeſſione vt premittit᷑ ſolenni p̄cedenti aſſi-
gnatum ad certificandũ ſacrũ concilium de ſua pura et ſimplici et libe-
ra adheſione/ Et dicte pretenſe diſſolutionis cõcilij reuocatiõe/ et alijs
que in dicto decreto continentur cum᷑ omnibus qualitatibus penis
ac modis quibuſuis alijs dependentibus ab eiſdem in eo inſertis ad
triginta dies proxime futuros/ Hec ſancta Synodus prorogat/ et
hunc terminum prorogatum eandem vim executionis/ et modum
quẽ habebat terminus ſexaginta dierum recipere decernit ordinat ⁊ de-
clarat/ ac exnunc ſtatuens/ et decernens ꝙ ſi infra hoc ſpaciũ triginta
dierũ plenarie Idem dominus Eugenius nõ impleuerit omnia ⁊ ſin-
gula in p̄fato decreto monitorio cõtenta vt premittit᷑ abſqꝫ alia decla-
ratione facienda ſuper dicta non paritione/ et alia quacunqꝫ ſolenni-
nitate requiſita ad vlteriora procedet vt in dicto monitorio decreto cõ-
tinetur Et proinde omnibus ſuꝑ prefata ſuſpenſione quã durare vult
quouſqꝫ aliter per concilium fuerit ordinatũ/ Et alijs in huiuſmodi
proceſſibus cõtentis litteras oportunas ſub bulla ſacri cõcilij poſtulã-
tibus per dilectos eccleſie filios Julianũ ſancti angeli ſancte romane
eccleſie dyaconũ cardinalẽ apoſtolice ſedis legatũ/ ⁊ huiꝰ ſacri concilij
necnon ⁊ alios ſacrarum deputationũ preſidentes vel duos ex eis eẽ
tradendos decernentes ꝙ decetero nulla alia dilatio ad cuiuſcunqꝫ in-
ſtanciam cõcedatur. Datum in ſeſſione publica eiuſdẽ ſancti ſynodi

Seſſio decimatertia

in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata tertio Jdus Septembris. Anno a natiuitate dñi Milleſimoq̄drigēteſimotriceſimotertio.

¶ Aliud decretum pro tuitione ſuppoſitorum

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpirituſācto legitime cōgregata vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentans / ad ppetuam rei memoriā Ut ſacri cōcilij et ſuppoſitorū eiuſdem indemnitati cōgrue ꝓuideat. Statuit et decernit hec ſācta ſynodus ꝙ quecūqꝫ per dñm Eugeniū papā quartū vl' aliū ſua auctoritate in p̄iudiciū leſionē derogationē ſeu iniuriā ſacri cōcilij vel incorporatorū ſeu incorꝑandorū eidem ꝑ ſe vel ꝓcuratorē ⁊ familiariū ipſorū ſeu in eorū ſeruitijs vbicūqꝫ exiſtentiū facta ſeu diſpoſita fuerint a die inchoationis cōcilij p̄ibati fientqꝫ et diſponent̄ forſitā in futurū titulū vel poſſeſſonē quocūqꝫ tangentia ſiue in cardinalatꝰ patriarchatus dignitatibꝰ aut in p̄laturis / etiā cathedraliū ⁊ metropolitanarū eccleſiarū / et etiā monaſteriorū / vel alijs eccleſiaſticis beneficijs p̄ſtimonijs cōmendis vnionibꝫ penſionibꝫ officijs ⁊ rebus eccleſiaſticis vel tꝑalibus ⁊ circa ipſa aut alias quocūqꝫ et qualitercūqꝫ etiā ſi motu ꝓprio directe vel indirecte ꝑ ſe vel aliū ſint ipſo iure irrita et inania et ꝓ infectis penitus habeant̄. Et ex nunc hec ſancta ſynodus partes leſas in priſtinū ſtatū integre reponit / et mādat ꝑ quēlibet iudicem cōpetentē audita querela partis leſe ⁊ ꝓbata incorꝑatione ⁊ nouitate ꝑdictis ipſo facta omni exceptione remota ſtrepitu ⁊ figura iudicij ceſſantibus oīa reponi in eū ſtatū in quo fuerant ante dictā factā nouitatē. Et ſi dictus iudex in tali repoſitione doloſe vel alias ſe ꝑperam habuerit / ipſo facto ſentētiē excōicationis incurrat a qua niſi per ſacrū cōciliū eo durāte nō valeat abſolutionis bñficiū niſi in mortis articulo obtinere. Et vt pene formidine arceant̄ / qui ambitioſe ſeu temere aliorū p̄laturas dignitates ⁊ eccleſiaſtica beneficia et vniones commendas p̄ſtimonia vel penſiones ſeu officia necnō bona et iura qualiacūqꝫ fuerint occupare ꝓcurauerūt et attemptauerūt ſeu in futurū ꝓcurabunt ⁊ attemptabūt. Statuit et decernit dicta ſancta ſynodus ꝙ quicunqꝫ clericus ſiue laicus quacūqꝫ dignitate eccleſiaſtica vel mundana / etiā ſi cardinalatus p̄fulgeat ſiue ſit collegiū aut vniuerſitas vl' monaſteriū ab eodē dño Eugenio ſeu alia ſua auctoritate impetrauerit vel obtinuerit ſeu īpetrabit ⁊ obtinebit / etiā ſi motu ꝓprio aliquid quod in p̄iudiciū leſionē derogationē ſeu iniuriā alicuiꝰ ex p̄dictis incorꝑatis vel incorꝑandis aut ſuorū familiariū / ⁊ in eorū ſeruitijs vbicunqꝫ exiſtentiū vel adherentiū huic ſacro cōcilio ꝑ ſe vel ꝓcuratorem valeat redūdare ſi virtute hmōi cōceſſionis ad aliquā occupationem deuētū ſit niſi infra decem dies elapſis ſexaginta diebus a die publicationis decreti huiuſmodi vel poſtqꝫ ipſius verā et indubitatā noticiā habuerit / et per partē fuerit requiſitus a tali occupatione et turbatiōe realiter et pure deſtiterit / et ſiue occupatio ſecuta fuerit ſiue non p̄fa/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

re cōceſſioni et omnibꝰ ſecutis ex ea corā notariȷ̈s et teſtibus renuncia
uerit et rem dimiſerit cū effectu: et parti leſe de perceptis poſt cōceſſio
nem huiuſmodi ſatiſfecerit omni iure ꝙ in dictis prelaturis dignitati
bus beneficiȷ̈s eccleſiaſticis officiȷ̈s penſionibꝫ vnionibꝫ p̄ſtimoniȷ̈s ⁊
cōmendis bonis tēporalibus et iuribus ſeu eorum altero habere ꝑten
derit ſit priuatus / ac etiā aliȷ̈s officiȷ̈s ⁊ beneficiȷ̈s quibuſcūqꝫ que tem
pore huiuſmodi impetrationis obtinebat / ⁊ eo ipſo ſententiā excōmu
nicationis incurrat / a qua niſi ꝑ dictū ſacrū cōciliū eo durante vel eiꝰ
auctoritate niſi in mortis articulo abſolui nequeat quoquomodo / Et
nihilominꝰ ad obtinenda predicta et quecūqꝫ alia beneficia ſeu officia
ꝑpetuo ſit inhabilis Talium etiam cōceſſionū executores p̄dictis pe
nis volumus ſubiacere vt aūt fraudibꝰ que excogitari poſſent obuiet᷑
quia cū datarꝝ anticipationibus in p̄iudiciū aliorꝝ littere papales / vel
aliorū ipſius pape auctoritate ſubdata ante diſſolutionē huiꝰ ſacri cō
ciliȷ̈ in p̄iudiciū alicuiꝰ p̄dictorum tendentes produci poſſent niſi ante
dictam cōciliȷ̈ diſſolutionem fuerint publicate eis nulla fides debet ad
hiberi et pro nullis penitus habeant᷑ Datum in ſeſſione publica eiuſ
dem ſancte Synodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata
tertio idus ſeptēbris Anno a natiuitate domini Millesimoquadringē
teſimotriceſimotertio. Quibus ſic lectis et pronunciatis petitoqꝫ ꝑ
eundem dominū epiſcopū an huiuſmodi decreta p̄fatis dominis pa
tribus de cōcilio placerent generaliter reſponſum extitit per verbū pla
cet / nemine ſe ad hoc opponente vel acclamante. Tunc p̄fati magiſter
Stephanus et aliȷ̈ promotores ſacri cōciliȷ̈ de premiſſis oībus et ſin
gulis modo quo ſupratacta et facta ſunt a reuerendis patribus dn̄is
ſancte ſedis apoſtolice prothonotariȷ̈s et nobis notariȷ̈s / et aliȷ̈s in
ſeſſione preſentibus ad perpetuam rei memoriam petierunt inſtrumē
tum aſſiſtentes in teſtimonium premiſſorum inuocando. Poſtremo
vero prefatus dominus dux protector nomine dicti domini impera
toris atqꝫ ſuo de p̄fata termini prorogatione modo quo per decretū fa
ctum eſt dominis de ſacro concilio regratiatus eſt / et ſimiliter magi
ſtercinium et nonnulli aliȷ̈ nomine conciliȷ̈ / et ciuitatis Baſilieñ. aſſe
rens et affirmans idem dominus dux ꝙ de omnibus que in ipſis de
cretis modo lectis cōtinerētur contentiſſimus erat Et ꝙ ex huiuſmo
di dilatione nouiter data fecerat ſacrum concilium maximā cōplacen
tiam domino noſtro imparatore. De quibus etiam prefati magiſter
Stephanus et aliȷ̈ promotores ſimiliter petierunt a nobis notariȷ̈s
publica inſtrumenta Subſequēter vero his peractis inſtante ſupradi
cto magiſtro Stephano de nouaria promotore / allerā der prefati do
mini cardinalis legati ⁊ preſidentis / ac ſacri conciliȷ̈ curſor huiuſmo
di decreta tam pro rogatione termini q̄ꝫ etiam pro tuitione ſuppoſito
rum eiuſdem ſacri conciliȷ̈ / ſub Bulla dicti ſacri conciliȷ̈ cōfecta in val
uis maioris eccleſie Baſilieñ. cunctis intuentibus more ſolito affirit

Et per ſpacium vnius hore vel circa affixam dimiſit De quibus ipſe magiſter Stephanus nomine prom otorio a nobis notarijs petijt inſtrumentum.

¶Decreta quartadecime ſeſſionis celebrata in eccleſia maiori Baſilienſi aſſiſtente domino Impertaori in habitu imperiali die ſabbati ſeptima Nouembris.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpiritusancto legitime cõgregata vniuerſalẽ eccleſiã repñſentans Terminũ ſexaginta dierũ datũ ſanctiſſimo dño Eugemio pape quarto iuxta formã monitorij citatiõis ꝛ ſuſpenſionis in ſeſſione duodecima ꝓmulgati/ac deinde ad triginta dies et poſtea pluribus vicibꝰ vſqꝫ in pñsentẽ diem ꝓrogatũ Hec ſancta Synodus volẽs erga ipm dñm Eugeniũ omni mãſuetudine et benignitate vti tenore pñsentiũ ad nonagita dies ab hac die immediate ſequente cũ omnibus clauſulis qualitatibus et conditionibus in decretis tam monitorij ſexaginta dierum q̃ꝫ ꝓrogationis ad triginta dies inſertis ꝓrogat/ꝛ ꝓrogatum eſſe ſtatuit Ita tamẽ ꝙ ſi infra pñdictos nonaginta dies omnia ꝛ ſingula contẽta in quadã cedula cuiꝰ tenor inferiꝰ deſcribit̃ realiter et cum effectu pñfatus dominus Eugenius nõ adimpleuerit pene in dictis decretis monitorij/ꝛ ꝓrogationis cõtente eoipſo inflicte ſint et eſſe intelligant̃.

¶Tenor cedule de qua ſupra fit mentio.

EUgenius epiſcopus ſeruus ſeruorũ dei/Ad ꝑpetuã rei memoriã/vt mẽtis noſtre ĩtegritas ac deuotio quã ad vniuerſalẽ eccleſiam/et ſacrũ generale cõciliũ Baſilieñ. gerimꝰ omnibꝰ cõſtet euidenter Ideo tres noſtras litteras quarũ tenor de verbo adverbũ inferius deſcribitur/et alias quaſcũqꝫ/ac quicquid per nos aut noſtro noĩe in pñiudiciũ aut derogationẽ pñdicti ſacri Baſilieñ. concilij ſeu cõtra eiꝰ auctoritatẽ factũ et attẽptatũ ſeu aſſertũ eſt caſſamꝰ reuocamꝰ irritamꝰ et annullamꝰ caſſas nullas et irritas fuiſſe et eſſe declaramus. vel ſic. Pridem tres noſtras litteras in palatio aplĩco promulgari fecimus quarum tenor de verbo ad verbum ſequit̃ et eſt talis. Uerum cum ex pñdictis litteris nõnulla ſcandala orta ſint et oriri poſſint Ideo ipãs et alias quaſcunqꝫ ac quicq̃d ꝑ nos aut noſtro noĩe in pñiudiciũ aut derogationẽ pñfati ſacri Baſilieñ. cõcilij ſeu cõtra eius auctoritatẽ factũ ꝛ attemptatũ ſeu aſſertũ eſt caſſamꝰ reuocamus irritamꝰ et annullamꝰ caſſas nullas et irritas fuiſſe et eẽ declaramꝰ. vel ſic in fine littere adheſionis. Quapropter tres noſtras litteras pridem in pallatio apoſtolico promulgatas quarum tenor de verbo ad verbum inferius deſcribitur/et alias quaſcunqꝫ/et quicquid per nos aut noſtro nomine in pñiudicium aut derogationem pñdicti ſacri concilij Baſilieñ. ſeu contra

eius auctoritatem factum et attemptatū ſeu aſſertū eſt caſſamus reuo
camus irritamus et annullamus caſſas nullas et irritas fuiſſe ⁊ eſſe
declaramus. Poterit p̄fatus dn̄s Eugenius eligere vnā de p̄dictis
formis que ſibi magis placuerit.

¶ Forma adheſionis.

Eugenius Ep̄us ſeruus ſeruorū dei/ad ꝑpetuam rei me,
moriā Dudū ſacrū generale conciliū Baſilien̄. per genera/
liū cōſtan̄. ⁊ Senen̄. conciliorū ſtatuta approbationēq; fe'
licis recordationis Martini pape quinti/ ac noſtrā ꝓ here
ſum extirpatione pace populi chriſtiani/ac generali refor,
matione eccleſie in capite et in mēbris/ et ꝑtinentibꝰ ad ea legitime in
choatū ex certis cauſis in alijs noſtris litteris exp̄ſſis de fratrū noſtro
rū ſancte romane eccl'ie cardinaliū cōſilio diſſoluimus Uerū cū ex di'
cta diſſolutione orte ſint graues diſſenſiōes et grauiores oriri poſſent
nihilq; magis optemus q̄z ꝙ p̄dicta ſancta opera debitū ſortiank effe,
ctum decernimꝰ et declaramus p̄fatū generale conciliū Baſilien̄. a tē,
pore p̄dicte inchoationis ſue legitime cōtinuatū fuiſſe ⁊ eſſe ꝓſecutio/
nēq; ſemꝑ habuiſſe cōtinuari/ac ꝓſecutionē habere debere ad p̄dicta
et pertinentia ad ea ꝑinde; ac ſi nulla diſſolutio facta fuiſſet Quinim,
mo prefatam diſſolutionē irritam et inanem declarātes Ipſum ſacrū
Baſilien̄. cōciliū pure ſimpliciter et cū effectu ac omni deuotione ⁊ fa/
uore proſequimur et proſequi intendimꝰ. Item p̄fatus dominꝰ Eu
genius reuocabit quoſcūq; proceſſus quarūcunq; cenſurarum priua/
tionū et ſuſpenſionum factos contra ſuppoſita huius ſacri cōcilij Ba/
ſilien̄. et adherētes eidē/necnō oīa geſta ⁊ facta i p̄iudiciū leſionē ⁊ de/
rogationē eorūdē eis nō legitime citatis/nec legitime defenſis/ de qui
buſcū q; dignitatib; bn̄ficijs cōmendis et officijs Etiā ſi cardinalatus
patriarchatus archiep̄atus ep̄atus abbatie ⁊c. exiſtāt iurib; et bonis
quibuſcūq; Et ſpecialiter ꝯtra reuerēdiſſimos dn̄os cardinales d̄ Cy
pro ſācti Sixti et firmanū/ac oīa i priſtinū ſtatū ꝑ ſuas litteras redu,
cet/ac ſi nō emanaſſent cū clauſulis oportunis Mādando ſub penis
formidabilib; oībus q̇ ſe de dictis dignitatib; bn̄ficijs comendis offi,
cijs iurib; ⁊ bonis intromiſiſſent vel rōne dictarū priuationū ſeu ſuaꝝ
ordinationū quarūcūq; ſe vellēt intromittere/ vt ab ip̄a intromiſſiōe/
et omni moleſtia penitꝰ deſiſtāt Utrū aūt fuerit legittima citatio ⁊ de
fenſio ſtabik iudicio ip̄ius ſacri ꝯcilij Nec q; deinceps a nouitatibꝰ ⁊ gra,
uaminibꝰ ſeu p̄iudicijs inferēdis ipſi ſacro cōcilio vl' ſuppoſitis eiꝰ et
adherētibꝰ eidē realiter et cū effectu deſiſtet vt ſit vera charitas inter ſa
crum cōcilium et ſuam ſanctitatem ad dei honorem et vtilitatem vni,
uerſalis eccleſie ſine aliquo rancore aut ſuſpitione conſiſtere valeat.
Et vt ipſe dominꝰ Eugenius poſſit cognoſcere puram ac rectam ſa
cri concilij intentionem/ ac verā charitatem quā erga ipſum habet et
habere in futurum intendit oblationem alias factam in reſponſione

data primis ambaſiatoribus ipſius dñi Eugenij que incipit Cogitā
ti ꝛc̄. Iterum hec ſancta ſynodus etiā alia addēdo repetit in hūc mo
dū. Ecce ſi quid culpe cōmiſſum eſt attēptando diſſolutionē aut in cō/
fectione ꝛ publicatione triū bullarū in reuocatione per ipm dñm Eu/
geniū fienda cōtentarū ſacrū cōciliū penitus abolet dūmodo ipſe dñs
Eugenius oīa ꝛ ſingula ſupꝛius ꝯtenta realiter et cū effectu adimpleue
rit/ et infra terminū in p̄ſenti decreto noſtre ꝓrogatione ſtatutum huic
ſacro concilio per ſuas autēticas litteras ſignificauerit. Et ſi fecerit ne
mo noſtrū erit qui pedes eius vt beati Petri nō oſculet̄/ quiꝫ vt vicariū
xp̄i nō honoꝛe/ erit cōcilij caput oēs ad eum reſpiciēt oēs ei cōplacere
obſequi ꝛ q̄ꝫtum cū deo poterūt deſeruire curabūt. Offerimus etiā qc/
quid dici aut cogitari poteſt/ nos fideliſſime facturos quantū cuꝫ deo
fieri poterit ꝓ oīni honoꝛe ꝛ ſtatu tam ſue ſanctitatis q̄ꝫ omniū ſuoꝝ.
Datū in ſeſſiōe publica eiuſdē ſancte ſynodi in eccl'ia maioꝛi Baſilien̄
ſolenniter celebꝛata. vij. Idus nouembꝛis. Anno a natiuitate domini.
Milleſimoquadringenteſimotriceſimotertio.

Seſſio quintadecīa de cōcilijs ꝓuincialibus ꝛ ſynodalibus

SAcroſctā generalis ſyno-
dus Baſilien̄. in ſpiritu ſancto legittime congregata
vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentans. Ad futurā rei memo/
riā. Pridē hec ſancta Synodus quoddā ſaluberri/
mū ꝓmulgauit decretū ꝓ ſtabilitate ꝛ roboꝛe genera
liū cōcilioꝝ quoꝝ frequēs celebꝛatio p̄cipua eſt agri
dominici cultura. Verū cum ad eandē culturā nō du
bium ſit ꝑtinere. Epiſcopales ſynodos ꝛ cōcilia ꝓuincialia ꝓut veteres
canones decreuerūt frequētari. Ideo eadē ſancta ſynodus antiquos
ꝛ laudabiles moꝛes noſtris cupiens tēpoꝛibus obſeruari. Statuit at
q̄ꝫ p̄cipit ſynodū Epiſcopalē in qualibet dyoceſi poſt octauas dñice re
ſurrectionis vel alia die ſecundū cōſuetudinē dyoceſum ad minus ſe/
mel in anno vbi nō eſt cōſuetudo bis ānuatim celebꝛari per dyoceſanū
ꝓpꝛia in ꝑſona niſi Canonico impedimēto fuerit p̄peditus/ et tunc ꝑ
vicariū idoneū. Que ſynodus ſaltem triduo vel biduo duret/ vel ꝓut
neceſſariū epiſcopo viſum fuerit. Prima autē die cōuenietibus dyoce/
ſano ꝛ oībus alijs qui in huiuſmodi ſynodis intereſſe tenent̄ īfra miſ/
ſarū ſolēnia vel poſt dyoceſanus vel alius eius noīe verbū dei ꝓponat
exhoꝛtādo oēs ad bonos moꝛes ſectandū abſtinendū a vicijs ꝛ ad ea
que ꝑtinēt ad eccleſiaſticā diſciplinā/ et officia ſinguloꝝ. Preſertim vt
hi quibꝫ aīarum cura cōmiſſa eſt diebus dñicis ꝛ alijs ſolennibus ple
bem ſubiectā doctrinis ac monitis ſalutaribꝫ inſtruant. Poſtea legan
tur ſtatuta ꝓuincialia ꝛ ſynodalia/ et inter alia aliquis cōpendioſus
tractatus docens quomō ſacramēta miniſtrari debeant/ et alia vtilia
ꝓ inſtructione ſacerdotū. Deinde ipſe dyoceſanus de vita et moꝛibus

ſubditoꝝ ſolerter inquirat labem ſymoniace prauitatis/ꝯtractus vſu-
rarios/cõcubinatũ/fornicationẽ ⁊ alia queuis crimina ⁊ exceſſus de-
bita correctione cohibeat. Alienationes rerũ eccleſiaſticarũ a iure ꝓhi-
bitas reuocet. Clericoꝝ abuſus/et alioꝝ ſubiectorũ qui circa diuinum
officiũ delationẽ debiti habitus defecerint in melius reformet ⁊ emen/
det. Et quoniã multa ſcandala ſepe cõtingunt ex eo ꝙ cõſtitutio Boni-
facij pape octaui/que incipit periculoſo. edita ſuper clauſura moniali-
um non ſeruat. Studeat ipſe dyoceſanus vt omnino iuxte ipius ꝯſti-
tutionis tenorẽ executioni demandet. Necnõ vt quicunqꝫ religioſi dyo-
ceſano ſubiecti regulas et cõſtitutiones ſuarũ religionũ p̃ſertim vt ab
eis omĩs ꝓprietas abdicetur inuiolabiliter obſeruent. Ne etiã in rece/
ptione ipſoꝝ ad religionẽ quicquã per ſymoniã exigat. Precipua aũt
in ipſa ſynodo epiſcopi cura ſit inquirere ac debitis remedijs occurre-
re ne aliquod dogma hereticũ erroneũ aut ſcandaloſum ſeu piarũ au-
rium offenſiuũ ſortilegia diuinationes incantationes ſupſtitiones/et
queuis dyabolica figmẽta dyoceſim ſuam inficiãt. Inſtituant p̃terea
teſtes Synodales viri graues ꝓuidi/et honeſti legis dei zelum habẽ/
tes iuxta dyoceſis latitudinẽ in numero cõpetenti/aut alij eorũ pote/
ſtatẽ habẽtes vbi alij ad hoc nõ ſunt inſtituti qui ſi dyoceſano minus
idonei videant eos ammonẽdo prout ei videbitur expedire inſtituat
Hij autẽ in manibus ipius dyoceſani vel ſui vicarij iurare teneant vt
tradit canon. Epiſcopus in ſynodo qui per anni circulũ luſtrantes ip/
ſam dyoceſim que corrigẽda vel reformãda viderint his ad quos talia
corrigere vel reformare ꝑtinet referant. Que niſi correcta vel reforma-
ta iam fuerint ad Synodũ ſubſequentẽ ꝑferant in qua debitis reme/
dijs occurrat. Sed et preter illa que a teſtibus ſynodalibus vel alijs
eorũ officiũ exercẽtibus dyoceſanus audierit. Inquirat ⁊ ipſe diligen/
ter de cunctis ſubditoꝝ ſuorũ exceſſibus ⁊ in delinquẽtes taliter inſur-
gat correctionis debite diſciplina vt alijs malignari volẽtibus tranſe/
at in exemplũ. Celebret quoqꝫ in ſingulis ꝓuincijs ſaltẽ infra bienniũ
a fine concilij generalis/et deinde ad minus ſemel de triennio in trien-
niũ ꝓuinciale concilium in loco tuto. In quo tam archiepiſcopi quam
ſuffraganei oẽs et alij qui in huiuſmodi concilijs ꝓuincialibus inter-
eſſe tenent debite vocati interſint. Et ſi epiſcopus canonico fuerit im/
pedimento detentus ꝓcuratorem ſuum deſtinet/nõ ſoluꝫ ad excuſan/
dum et ꝓbandum abſentie cauſas. Sed etiã ipſius nomine in cõcilio
intereſſendũ ſuſcipiendũqꝫ quicquid conciliũ duxerit ſtatuendũ. Alio/
quin ipſe epiſcopus a perceptione medietatis fructuũ vnius anni ſue
eccleſie qui per ꝑſonaꝫ in ipſo concilio deputandã in ipſius eccleſie ſue
fabricam effectualiter cõuertant eo ipſo ſit ſuſpenſus. Alij vero venire
negligentes concilij arbitrio puniant. Alijs iuris penis in ſuo robore
duraturis. Concilio autem generali durante/et per ſex mẽſes ante hu-
iuſmodi concilia prouincialia non celebrent. Porro in huiuſmodi in/

choatione concilij ipſe Metropolitanus vel alius eius nomine infra
miſſarum ſolennia vel poſt exhortatoriū ſermonē faciat ea que ad ſta/
tum eccleſiaſticū/ et precipue ad pontificale officium pertinent serioſe
memorādo cōminandoq̧ ſingulis ꝙ iuxta ꝓphete ſententiam. Si eo
rū culpa cuiuſuis anima perierit illi⁹ ſanguis de manibus eoꝝ a dño
exigetur. Precipue autē tunc fiat monitio exacta vt dignis ꝛ bene me/
ritis quorū vita ſufficiēti teſtimonio nota ſit/ ordines ꝛ beneficia ſine
vlla ſymoniaca labe conferant. Et ſuper omnia vt in animarū cura cō
mittenda ſumma diligētia et matura inquiſitio adhibeatur. Et vt bo
na eccleſiaſtica nullatenus adv̄ſus illicitos/ quinimo ad honorem dei
eccleſiarū cōſeruationē habendo ſecundū ſacros canones/ precipuam
curam pauperū/ et indigentiū laudabiliter conuertant. Scientes ꝙ de
his omnibus apud tribunal eterni iudicis vſq̧ ad minimū quadran/
tem rationē reddituri ſunt. In quibus quidē concilijs de corrigendis
exceſſibus moribuſq̧ ſubditoꝝ reformandis Et precipue qualiter epi
ſcopi in cōferendis beneficijs cōfirmādis electiōibus/ miniſtrādis or/
dinibus/ deputandis cōfeſſoribus p̄dicando ad populū/ et puniendo
exceſſus ſubditoꝝ/ obſ̄uatiōeſq̧ epaliū ſynodoꝝ/ ceteriſq̧ ad officiū
ep̄ale ac iuriſdictionē ꝛ adminiſtrationē eorū in ſpiritualib⁹ ꝛ tempo
ralib⁹ quōlibet ſpectantibus ſe geſſerint. Et p̄ſertim an a ſymoniaca
labe manus innoxias ſeruent diligens inquiſitio ſecundū iuris cōmu
nis diſpoſitionē fiat/ vt oēs qui in p̄miſſis deliquiſſe comperti fuerint
per conciliū ipſum corrigant ꝛ puniant. Similimodo de ipſo metro/
politano circa oīa ſupradicta diligēter inquirat. Cuius exceſſus et de/
fectus ip̄m conciliū eidem ſpecialiter exprimat. Ipſum ammonēdo et
obſecrando/ vt cū alioꝝ pater vocet/ et eſſe debeat a talibus omnino
deſiſtat. Et nihilominus inquiſitionē de ipſo habitam inſcriptis reda
ctam ad romanā pontificē vel alium eius ſuperiorē ſi quē habet ſine
mora tranſmittat vt ab eo punitionē ꝛ reformationē ſuſcipiat cōdecē/
tem. Inter cetera ſi que diſcordie cōtentiones ꝛ inimicitie inter quoſcū
q̧ viguerint que quietē ꝛ tranquillitatē ꝓuincie poſſent ꝑturbare/ Cu
ret omni ſtudio ſacrū conciliū illa ſedare ꝛ more piorum patrū ad pa/
cem concordiāq̧ filioꝝ vigilanter intendat. Et ſi inter regna ꝓuincias
ſeu p̄ncipatus huiuſmodi diſcordias ſuſcitari contingat. Mox ſancti
dei antiſtites concilia ꝓuinciarū ſuarū ſimul cōgregari ꝓcurent. Et ſi
bi inuicē conciliū ꝛ auxiliū impendētes cuncta diſcordiarū fomēta am
putare ſtudeant/ neq̧ hoc alicuius amore vel odio p̄termittāt/ ſed ad
deum ſolum ꝛ ſalutē populi mentis oculos erigentes ad ſanctū pacis
opus om̄i tepiditate ſemota inuigilēt. Cogitent inſuper in ꝓuinciali
ſynodo ꝙ immediate cōciliū generale ſubſequēs antecedit om̄ia que
in eodem generali cōcilio viſa fuerint/ ꝓſequenda ad dei gloriā/ ac pro
uincie comodū ſalutemq̧ populi chriſtiani. Ibidemq̧ eligātur in nu
mero competenti qui ad proximū generale conciliū vice totius ꝓuin/

tie debeant ꝓficiſci / quibus per ſubſidium vel alias ꝓuideatur prout de iure et cōcilio ꝓuinciali fuerit viſum expedire. Ita tamē ꝙ illi qui vltra ꝑſonas vt predictū eſt deputatas ad ipſum conciliū generale acce/dere voluerint / aut eorū clerus nullatenus ꝓpterea grauent̄. Relegā tur quoqꝫ in vnoquoqꝫ ꝓuinciali Concilio que ſecūdum canonicas ſanctiones in eiſdem legi precipiuntur vt ea ⁊ inuiolabiliter obſeruentur ⁊ tranſgreſſoribus pene debite inferantur. Et ſi metropolitani ſeu dyoceſani predictis terminis in celebrandis ꝓuincialibus ⁊ epiſcopalibus Synodis ceſſante legittimo impedimento negligentes fuerint medietatem omniū fructuū et obuentionū ratione ſuarum eccleſiarū ad eos pertinentiū fabrice ipſarum eccleſiarꝫ applicandam eo ipo ad/mittant. Qui ſi in eadem negligētia per tres proximos menſes perſe ueraueriut ab officijs et beneficijs ſint ipſo facto ſuſpēſi. Quibus trāſ/actis temporibus anteſcriptis penis antiquior in ꝓuincia ordine Epiſcopus ipſius metropolitani epiſcopi aut maior in dignitate poſt pontificalem in ſacris conſtitutus niſi forte ad alios / de conſuetudine vel priuilegio pertineat negligentiam in celebrandis predictis pronunci/alibus ⁊ epiſcopalibꝰ ſynodis ſupplere teneat̄. Jubet inſuper hec ſancta ſynodus omnibus prelatis religionum et ordinū quorūcunqꝫ ad quos celebrare capitula pertinet / ꝙ illa ſtatutis tēporibus ſub predictis penis ſeruent ⁊ ſeruari faciant. Jn quibus ſecundū canonicas ſanctiones ⁊ religionū cōſtitutiones cum omi ſtudio ⁊ diligentia ad ve/ram ſingularū religionū ⁊ ordinū reformationē intendant. Jta vt de/inceps in ſingulis monaſterijs iuxta proprias regulas ⁊ conſtitutio/nes debite regularis vigeat obſeruantia. Et precipue vt tria ſubſtan/cialia profeſſionis vota omnino obſeruent̄. Per premiſſa aūt hec ſancta Synodus non intendit Juribus quorūcunqꝫ quomodolibet de/rogare. Datū in ſeſſione publica celebrata in eccleſia maiori Baſilieñ. vi. kl'as decembris. Anno a natiuitate domini. Milleſimoquadrin/genteſimotriceſimotertio.

¶Seſſio ſextadecima.

S Acroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime ꝯgregata vniuerſalē eccleſiā repſentans / ad ꝑpetuā rei memoriā Litteris ſanctiſſimi dn̄i Eugenij pape quarti more curie romane bullatis / ac per nōnullos ſcē romane eccleſie cardinales ſubſcriptis. Quarum tenor de verbo ad verbū inferius deſcribit̄ huic ſacro cōcilio in generali cōgregatione ꝑ venerabiles Johānē archiepm̄ tarētinū ⁊ Criſtofforū Ceruieñ. epm̄ oratores ſuos pn̄tatis ⁊ lectis examinatiſqꝫ ⁊ diligēter inſpectis. Eadē ſctā ſynodꝰ decernit ⁊ declarat p̄fatū dn̄m Eugeniū ꝑ p̄dictas lr̄as plenarie ſatiſfeciſſe monitiōi citatiōi ⁊ reqſitioni huiꝰ ſacri

concilij prout in decreto in quartadecima ſeſſione ꝓmulgato ⁊ in ce/
dula in eodem decreto inſerta cõtinetur Ipſaſqꝫ litteras approbat ad/
mittit et acceptat rataſqꝫ habet et gratas et ſic ab omnibꝰ haberi vult
Mandans dictarũ litterarũ trãſſũpta ſub bulla ſacri cõcilij dari debe
re omnibus habere volentibus quibꝫ trãſſũptis eandẽ fidẽ dari decer/
nit q̃ ipſis lr̃is origīalibꝰ daret̃ Tenor vero dictarũ lr̃arũ ſeq̃t̃ ⁊ ẽ talis.

EUgenius Epus ſeruus ſeruorũ dei /ad ꝑpetuã rei memoriam
Dudũ ſacrũ generale cõciliũ Baſilien. ꝑ generaliũ cõſtañ. et Se
neñ. cõciliorũ ſtatuta ordinationẽqꝫ felicis recordatiõis Martini pa
pe quinti ac noſtrã ꝓ extirpatione hereſum pace ppl'i xp̄iani ac gene/
rali reformatione eccleſie in capite et in mẽbris /et ꝑtinentibꝰ ad ea le/
gittime inchoatũ ex certis cauſis in alijs noſtris litteris expreſſis de
fratrũ noſtrorũ ſancte romane eccleſie cardinaliũ cõſilio diſſoluimus
Uerũ cũ ex dicta diſſolutione orte ſint graues diſſenſiones et grauio/
res oriri poſſent/ nihilqꝫ magis optemꝰ q̃ꝫ q̄ p̄dicta ſancta opera de/
bitũ ſortiant̃ effectũ de cõſilio et aſſenſu Uenerabilis fratris iordani
epi Sabiñ. et dilectorũ filiorũ noſtroꝝ Anthonij ſãcti Marcelli/ Frã
ciſci ſancti clemẽtis/ angeloti tituli ſancti Marci p̄ſbyteroꝝ/ ac lucidi/
ſancte marie in coſmediñ. ardeſim ſanctoꝝ Coſme et damiani dyaco
norũ ſancte romane eccleſie cardinaliũ decernimꝰ et declaramꝰ p̄fatũ
generale cõciliũ Baſilien. a tẽpore p̄dicte inchoationis ſue legitime cõ
tinuatũ fuiſſe ⁊ eſſe /ꝓſecutionẽqꝫ ſemꝑ habuiſſe cõtinuari ac ꝓſecutio
nẽ habere debere ad p̄dicta et ꝑtinẽtia ad ea ꝓinde ac ſi nulla diſſolu/
tio facta fuiſſet Quinimo p̄fatã diſſolutionẽ irritã et inanẽ de cõſilio ⁊
aſſenſu ſimili declarantes ipſum ſacrũ generale cõciliũ Baſilien. pure
ſimpliciter ⁊ cũ effectu ac omni deuotiõe ⁊ fauore ꝓſequimur ⁊ ꝓſequi
intẽdimꝰ p̄terea vt mẽtis noſtre ĩtegritas ac deuotio quã ad vniuerſa/
lẽ eccl'iam et ſacrũ generale ꝯciliũ Baſilien. gerimꝰ oibꝫ cõſtet euiden/
ter duas nr̃as litteras pridẽ ĩ pallatio ap̄l'ico ꝓmulgatas /nã tertias q̄
rũ tenor de verbo ad verbũ inferiꝰ deſcribit̃ q̄ dicunt̃ incipe Deꝰ nouit
cũ a nobis aũt deſcitu noſtro nũq̃ꝫ emanarũt licet ſuꝑfluũ videat̃ qđ
nõ extat reuocare/ tñ qꝛ petitũ eſt et ad cautelã ſi nullo vnq̃ꝫ tꝑe appa/
rerẽt/ ⁊ alias quaſcũqꝫ Et quicq̃d ꝑ nos aut noſtro noĩe ĩ p̄iudiciũ aut
derogationẽ p̄dicti ſacri cõcilij Baſilien. ſeu ꝯtra eiꝰ auctoritatẽ factũ
⁊ attẽptatũ ſeu aſſertũ eſt caſſamꝰ reuocamꝰ irritamꝰ ⁊ ãnullamꝰ nul
las et irritas fuiſſe ⁊ eſſe declaramꝰ. Itẽ reuocamꝰ quoſcũqꝫ ꝓceſſus q̄
rũcũqꝫ cẽſurarũ priuationũ ⁊ ſuſpẽſionũ factos ꝯtra ſuppoſita huiꝰ ſa
cri cõcilij Baſilien. et adhereñ. eidẽ necnõ oĩa geſta ⁊ facta in p̄iudiciũ
leſionẽ et derogationẽ eorũdẽ eis nõ legitime citatis nec legitime de/
fenſis: de quibuſcũqꝫ dignitatibus beneficijs comendis et officijs etiã
ſi cardinalatus patriarchatus archiepiſcopatus epiſcopatus abbatie
⁊c. exiſtãt iuribus et bonis quibuſcunqꝫ Et ſpãliter cõtra cardinales de
Cypro ſãcti Sixti/ ⁊ firmanũ/ ac oĩa ĩ priſtinũ ſtatũ ꝑ p̄ñtes reducimꝰ

perinde ac ſi nõ emanaſſent cũ clauſulis oportunis. Mandantes ſub
penis formidabilibus omnibus qui ſe de dictis dignitatibus benefi/
cijs comendis ⁊ officijs Juribus ⁊ bonis ſe intromiſiſſent. Uel ratio/
ne dictarũ priuationũ ſeu noſtrarũ ordinationũ quarũcunqȝ ſe vellēt
intromittere vt ab ipſa intromiſſione et omniũ moleſtia penitus deſi/
ſtant. Utrũ autē fuerit legittima citatio ⁊ defenſio ſtabiť iudicio ipius
ſacri cõcilij. Nos autē deinceps a nouitatibus ⁊ grauaminibꝫ ſeu pre/
iudicijs inferendis ipſi ſacro cõcilio vel ſuppoſitis eius ⁊ adherentibꝫ
eidem realiter et cum effectu deſiſtemus. Tenor vero predictarum lit
terarum ſequitur et eſt talis.

¶ Prima bulla reuocata

EUgenius epiſcopus ſeruus ſeruoꝝ dei ad futurã rei me
moriã. Jnſcrutabilis diuine ꝓuidētie altitudo ad hoc nos
maxime poteſtatis deſuꝑ plenitudine tradita ſuꝑ vniuerſũ
gregem dñicum preſulē cõſtituit vt ad remouendũ atqȝ ex
tirpandũ de agro dñi vepres ex q̃bus poſſent eccleſie ſue ſancte ⁊ chri
ſtiane reipublice diſſenſiones ⁊ ſcãdala ꝓuenire cura aſſidua ac ꝑuigi/
li intendamus. Sane cũ dudum ex certis ⁊ rationabilibus cauſis cõ
ciliũ quod nõnulli Baſilee cõgregatũ eſſe dicebãt diſſoluētes illud ad
ciuitatē noſtrã Bononieñ. duximus cõmutandũ. Poſtmodũ ceſſanti
bus dictis cauſis p̃fatuȝ conciliũ in ipſa ciuitate Baſilieñ. decreuimꝰ
per noſtros legatos qui ibidē noſtro noīe p̃ſiderent cõtinuari debere ꝑ
ut in diuerſis deſuꝑ cõfectis litteris noſtris plenius continetᷣ. Cũ autē
qui Baſilee cõgregati erãt ꝑut ſunt etiã poſt diſſolutionē ⁊ decretum
hmõi ac etiã ante aduentũ dictoꝝ legatoꝝ nõ ad cõmunē vtilitatē ſed
ad ꝑuatas paſſiones intenti nullaqȝ auctoritate ſedis aplice ſuffulti
multa ⁊ grauia etiã p̃ter illa tria ꝓpter que fuerat ibi ꝑncipaliter a ꝑn
cipio conciliũ conſtitutũ tanq̃ȝ haberent generalis ſynodi / nobis etiã
cõtra dicētibus diſponere poteſtatē ordinare ſtatuere ſancire declara/
re ⁊ mãdare p̃ſumpſerint in noſtrũ ſedis aplice / ac venerabiliũ fratrũ
noſtroꝝ cardinaliũ ⁊ alioꝝ nobis adherentiũ graue p̃iudiciũ / p̃ter et
cõtra ſanctoꝝ patrũ decreta ⁊ canonicas ſanctiones. Nos attēdētes
ꝙ ea que per eos ſic ꝑperam ſtatuta facta ⁊ ordinata exiſtũt ſi ſub diſſi
mulatione ⁊ ſilētio p̃terirent in magnũ atqȝ euidēs p̃iudiciũ eccľie / et
aplice ſedis ⁊ graue ſcandalũ plurimoꝝ veriſilr̃ redũdare poſſent. Cũ
nõ ad reformationē ſed deformationē / nõ ad vnitatē ſed ſciſſurã eccľie
nõ adhereſes tollēdas ſed nutriēdas / nõ ad pacē fideliũ ſed diſcordiã
ſeminãdã ſpectare videanť ac ꝓpterea volentes prout ex debito paſto/
ralis tenemur officij quãtũ altiſſimus ꝑmiſerit futuris ſcandalis cele/
ri remedio ꝓuidere oia ⁊ ſingula geſta facta ordinata ſancita decreta
⁊ declarata per p̃fatos Baſilee cõgregatos ⁊ exiſtētes videlȝ citatio/
nes ꝓceſſus ⁊ ſentētias ſtatuta ⁊ decreta que de nobis ſeu ꝯtra nos iu
ra ⁊ libertatē noſtrã ⁊ ſedis aplice Uel venerabiles fratres ſcē romãe

eccl'ie cardinales ſeu ipſoꝝ aliquē aut p̄latos q̄ſcūqꝫ ſiue curiales/ aut
romanā curiā ſeq̄ntes vſqꝫ in p̄ſentē diē facere ſtatuere attemptare ꝛ or
dinare nimiū p̄ſumpſerūt ꝛ q̄ vſqꝫ ad acceſſuꝫ ipſoꝝ legatorū ad ſupra
ſcriptā ciuitatē Baſilien̄. et in ipſo cōcilio p̄ſidētiā quōlibet ꝑ eos in fu/
turū fient agenꝶ ordinabunꝶ ſancienꝶ ſtatuenꝶ attemptabunꝶ ꝛ man/
dabunꝶ. Exceptis his in quibus eis per noſtras litteras facultatē con
ceſſimus irrita eſſe ꝛ inania nullūqꝫ effectū debuiſſe aut debere ſortiri
auctoritate apoſtolica de cōcilio ꝛ aſſenſu p̄fatoꝝ fratrū noſtroꝝ ſan/
cte romane eccleſie cardinaliū tenore p̄ſentium declaramus decerni/
mus ac ꝓ infectis haberi volumus ꝛ mandamus Ipſaqꝫ ꝛ maxime le
gationes in terris eccl'ie creationes ꝛ ordinationes officialiū benefici/
orum collationes ac oīa ꝛ ſingula inde ſecuta/ vel que in poſterū ſe/
qui poſſent. Exnunc p̄fata auctoritate cum de facto ꝓceſſerint de apo
ſtolice poteſtatis plenitudine caſſamus irritamus et annullamus ac
nullius eſſe decernimus roboris vel momenti. Diſtrictius inhibētes
omnibꝫ xp̄ifidelibus ne decretis ordinationibus mādatis factis et ge
ſtis huiuſmodi modo aliquo pareant vel intendant aut pro talibꝫ re/
putent. Declarantes oēs et ſingulos cuiuſcūqꝫ ſtatus gradus ꝛ p̄emi/
nentie exiſtant. Etiā ſi imperiali regali cardinalatus ſiue quacūqꝫ alia
eccleſiaſtica ſiue ſeculari p̄fulgeant dignitate nullo vinculo Juramēti
ꝓmiſſionis facti aut cōuentionis p̄dictis facte quomodolibet ſe tene/
ri. Nulli ergo oīno hominū liceat hanc paginam noſtre declaratio/
ne cōſtitutionis voluntatis mandati caſſationis irritationis annul/
lationis ꝛ inhibitionis infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Si
quis autē hoc attemptare p̄ſumpſerit indignationē omnipotētis dei ꝛ
beatoꝝ Petri et Pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurū. Datū ro/
me apud ſanctū Petrum. Anno incarnationis dominice Milleſimo
quadringēteſimotriceſimotertio quarto kalēdas Auguſti pontifica/
tus noſtri anno tertio.

¶ Secunda bulla reuocata.

EUgenius ep̄us ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad futurā rei memori
am. Jn archano nr̄e mētis ſepiſſime cogitātes qꝫniſi ſuꝑ in
ualeſcēti hominū malitie qui eccleſiā dei varijs q̄ſitis colo
ribus ꝑturbare conati ſunt auctoritas romanoꝝ pontificū
reſtitiſſet diuerſa in eccl'ia dei ſcādala emerſiſſent nō ſolum
debitū ſed etiā neceſſariū reputamꝰ/ vt nos quoqꝫ ea q̄ in eccl'ia ſcāda/
lū noſtrūqꝫ ꝛ ſedis apl'ice cōtemptū ꝛ dedecus fieri cōſpicimꝰ debitis
remedijs cōprimamus Sane cū ad nr̄am noticiā nuꝑ ꝑueniſſet qddā
p̄tenſuꝫ decretū Datū tertio idus iulij anno dn̄i. M. cccc. xxxiij. Ema
naſſe in quo inter cetera ꝯtineri nos infra ſexaginta dieꝝ ſpaciū dictis
ꝯgregatiſ pure ꝛ ſimpl'r adherere debere venerabilibꝫ aūt fratribꝫ nr̄is
ſcē romane eccl'ie cardinalibꝫ/ necnō q̄buſcūqꝫ in romana curia exiſtē
tibꝫ mādari dicebaꝶ/ vt poſt ip̄m terminū lapſum infra viginti dies ꝑ

xime ſeq̄ntes ſub pena ꝓuatiõis omniũ beneficioꝝ ſuoꝝ. Comēdarũ pēſionũ officioꝝ ⁊ gratiaꝝ quarũcũq; quā incurrāt ipſo facto romanā curiā relinquerēt oēs in ſupꝝ cauſas in ipſa curia pēdētes ad ſe eo caſu a̅ uocabāt ꝓut hec ⁊ nõnulla alia in ipo p̄tenſo decreto dicunt̄ plenꝰ ꝯtineri nos ex incũbēti nobis cura officij paſtoralis aſtricti ad tuendā noſtrā ſediſq; apl̄ice auctoritatē cardinaliũ quoq; patriarcharũ archiepoꝝ, Epoꝝ p̄latoꝝ officialiũ / ⁊ alioꝝ curialiũ p̄dictoꝝ aſſerētiũ ipꝰ decreti ex defectu poteſtatis condentiũ / ac in hac parte ſupplicantiũ vt ſupꝝ p̄miſſis ꝓuidere vellemus graui q̄rela cõmoti auctoritate dñi nr̄i ieſu xp̄i: q̄ nos ſuũ in terris ꝯſtituit vicariũ ac de p̄tātis nr̄e plenitudīe ꝓnũciamꝰ decernimꝰ / ac etiā declaramꝰ p̄miſſũ aſſertũ decretũ / ac oīa ⁊ ſingula in eo ꝯtēta nullũ ⁊ inane penitꝰ extitiſſe ⁊ exiſtere nulliuſq; auctoritatis valoris vel momēti ipmq; ⁊ queciũq; in eo cõp̄hēſa eadē auctoritate reuocamꝰ caſſamꝰ irritamꝰ / ⁊ ꝓ infectis haberi volumus et mādamꝰ decernētes inſupꝝ ⁊ etiā ſtatuētes ꝓceſſus oīm bñficioꝝ officioꝝ dignitatũ pēſionũ comēdarũ ſeu tituloꝝ quorũcũq; collatiões / ⁊ diſpoſitiões q̄ſcũq; in vim eiuſdē decreti quōcũq; ⁊ q̄litercũq; factas ⁊ ficēdas / ⁊ oīa inde ſecuta notorie nullꝰ extitiſſe / nec exiſtere firmitat̄.
Mādamꝰ inſupꝝ oīb; ⁊ ſingulis xp̄ifidelib; eccl̄iaſticis ⁊ ſecularib; cuiuſcũq; dignitatis ſtatus ſeu ꝯditiõis exiſtāt. Etiā ſi imꝑali regali reginali Cardinalatꝰ p̄tiarchali vel q̄uis alia p̄fulgeāt dignitate ſb anathemat̄ pena ⁊ ꝓuatõis quā ꝯtra faciētes incurrere volumꝰ ipo facto dignitatũ officioꝝ ⁊ bñficioꝝ ſuoꝝ quorũcũq; ac ihabilitatiõis ad illa ſeu alia in poſterũ obtinēda / ne cardinales p̄tiarchas archiep̄os ep̄os p̄latos officiarios clericos / ⁊ alios romanā curiā ſeq̄ntes in eoꝝ ꝑſonis ſeu reb; eccl̄iaſticis bñficialib; ſp̄alib; vel ꝓphanis occaſiõe p̄fati decreti turbēt quōlibet vel moleſtēt / nec ea faciētib; p̄ſtēt auxiliũ ꝯſiliũ vl̄ fauorē / pari q̄; pena illos q̄ auctoritate ſeu occaſiõe q̄cũq; ea aut eorũ aliq̄ auſi fuerit attēptare volumꝰ ſubiacere inhabilitātes eos ad q̄ſcũq; dignitates honores officia ⁊ bñficia in poſterũ obtinēda ſupplentes ex eadē p̄tātis plenitudine oēs defectꝰ Si q̄ forſan interuenerint in p̄miſſis nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄e ꝓnũciatiõis ꝯſtitutionis declaratiõis reuocatõis caſſatiõis irritatiõis volũtatis mādati ſtatuti inhabilitatiõis ⁊ ſupletiõis infringere vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si q̄s aũt hoc attēptare p̄ſũpſerit indignationē oīpotētis dei ⁊ btõꝝ Petri ⁊ pauli apl̄oꝝ eius ſe nouerit incurſurũ. Datũ rome apud ſcm̄ Laurentiũ in damaſo. Anno incarnationis dñice. M.cccc. xxxiij. idus Septēbris pontificatus noſtri anno tertio.

¶ Tertia bulla reuocata.

EUgenius Ep̄us ſeruus ſeruoꝝ dei vniuerſis xp̄ifidelib; ſalutē ⁊ apl̄icā bñdictionē Deus nouit ſecretoꝝ oīm optimꝰ ꝑſcrutator ꝙ vſq; adeo ſũmopꝑe ac diligēti ſtudio ꝓcurauimꝰ ne ſacrilegũ ſciſma ī dei eccl̄ia naſceret̄: ꝙ pauci ec̄ ſcē ro

mane eccleſie cardinales Baſilee cõueniẽtes ipm̃ poſſent veriſimiliter
ſi ab inceptis nõ deſiſterẽt inducere/ nos etiã ad illa hũmiliãdo vt ſcã-
dala vitarent᷑ ac ipſis plurima ꝑmittendo ad que de iure minime tene
bamur/ credẽtes vt exinde pacati pax ꝛ trãquillitas inter nos ꝛ ipſos
immo verius in xp̃iana religione orirent᷑/ ſed nõ ꝓfuerunt ſiue ꝓdeſſe
poſſunt per nos pie mãſuete ꝛ modeſte cũ ipſis dicta ꝛ geſta vt poteſt
notorie animaduertere chriſticola quilibet orthodoxus quin ipſi ve-
lint ſe a ſancta ſede apl̃ica ſcindere/ ꝛ diuinũ corpus dñicum id eſt ſan
ctam matrẽ eccleſiã tunicã xp̃i incõſutilẽ lacerare ac ſciſſurã peſtiferaꝫ
in ipſa cõficere. Noſqꝫ petri ſucceſſorẽ legittimũ licet immeritũ ꝓpoſſe
cõfundere quas res hactenus xp̃iane religionis ꝑncipibus pateface-
re nõ curauimus ſperãtes noſtra cũ manſuetudine ꝛ paciencia oĩa
ad debite iuſticie ſemitas poſſe deducere ac ipſos ab eoꝝ conatibus ꝛ
erroribus reuocare. Sed proch dolor nimiuꝫ iſte morbus eoꝝ cance-
roſus inualuit ꝛ quotidie cõualeſcit quia noſtra clemẽtia ꝛ nimia beni
gnitas ipos cõtra nos quotidie reddit magis elatos. Et q̃uis eoꝝ de
ſiderijs cõdeſcendẽtes mandauerimus iterũ debere Baſilee cõciliũ ce
lebrari. Ipſi tamẽ quoniã nobis opido ſunt infeſti ꝛ quos tolleraſſe ꝛ
ipſi ſuarũ cõtra ſedẽ apoſtolicã rebellionũ indulgẽtiã obtuliſſe nõ ꝓfu-
it eoꝝ tamẽ intentioni executioni gaudẽt ꝛ cupiunt ꝑcipue demanda-
re nos falſo de varijs criminibus vt valeant inhumaniter oĩ ponti
ficali poteſtate nos perturbare quoꝝ callide dicta ꝛ geſta opus eſt re-
fellere ne falſis detractionib' de nobis cõfictis valeant chriſtianã cir-
cumuenire religionẽ/ ac omnib' xp̃ifidelibus coruꝫ dicta geſta ꝛ facta
horrenda ſapere poſſe in futurũ ſciſma ꝛ peſtiferã hereſim oſtẽdamus
noſtris his litteris ſingulariter eoꝝ obiectis reſpondẽtes. Obijciunt
igit᷑ primũ de nobis obloquẽtes q' ſcandali ꝛ ꝑturbationis cauſa in ec
cleſia dei introducendi ꝑperam conati fuimus ſacrũ Baſilieñ. diſſol-
uere cõciliũ. Quodqꝫ ex hoc vniuerſalẽ eccleſiã ꝯturbauimus/ nec ſine
cõſenſu cõcilij diſſolutionẽ illam facere valuimus que cuncta veritati
Iuris ꝛ facti penitus ſunt aduerſa. Quoniã primũ nunq̃ꝫ noſtra fuit
aut erit intentio ſacrũ diſſoluẽdo exinanire conciliũ/ ac nolle ſcõm Cõ-
ſtancieñ. ꝛ Seneñ. ſtatuta cõcilij ſacrã ipam ſynodũ celebrari. In qua
ꝑſide hereſes euellerent᷑ ꝛ deo militantiũ in eccleſia reformarent᷑ mores
improbi ac alta pax ꝛ dulcis tranq̃llitas xp̃iano populo traderet᷑/ q̃n
potius hoc tam ſalubre negociũ ſemꝑ potiſſime inſedit ꝛ reſidet cordi
noſtro. Et his de rebus cupiẽtes vt ipm̃ per apl̃ice noſtre ſolertie ſtudi
um finem debitũ cõſequeret᷑ in noſtre aſſumptionis ꝑncipio ad ſum-
mi apl̃atus apicem mandauimus per dilectũ filiũ Iulianũ ſancte ro-
mane eccleſie ſancti angeli dyaconẽ cardinalẽ ibidẽ Baſilee ſanctã ſyno
dũ celebrari. Verũ qm̃ poſtmodũ vt alijs noſtris litteris curauimus
chriſticolis palam facere iuſtis de cauſis/ ex parte etiã nõnullorũ tũc
Baſilee cõuenientiũ per dilectũ filiũ Iohannẽ pulchri patris ipm̃ ora-

torem ad nos ſpecialiter deputatū Nos informati veridica relatione
ꝑcepimus/ ꝙ baſilee ꝓ tunc ſine magno tꝑis interuallo ipſius ſancte
Synodi celebratio nō eſſet poſſibilis cōciliū ipſum penitus nō diſſol
uimus vt ipſi nō bene interp̄tati ſūt/ ſed ad noſtrā ciuitatē Bononieñ.
cōmutauim⁹ ſic ꝙ ipſum in ſua eſſentia cōſiſtere voluimus/ ac a Ba/
ſilieñ. ciuitate ſolū exſoluimus Quare nos indebite criminant̄ ꝙ ſcā/
dala in eccleſia dei introducendi cauſa cōciliū diſſipauimus/ cū ipſuꝫ
a Baſilea cōmutare neceſſitatibus vrgeñ. coacti fuimus / Et quāuis
nūc ipſas nobis cauſas ꝑ prefatum oratorem intimatas inficiari non
vereant̄ orbi tamē toti notiſſimū eſt illas cauſas celebrandi cōcilij im/
peditiuas extitiſſe veras Nā fere octo menſes effluxerunt poſtq̄ꝫ ipſa
initiari debuit ſctā Synodus/ nec adhuc Baſilee tres cōuenerāt epi
ſcopi aut alij in toto numero decem p̄lati Regūqꝫ et principum ꝓcura
tores ſiue nūcij nulli aderant cū quibus de chriſtianorū pacatione ſi/
ue cōcordia poſſent aliqua ꝑtractari/ vt in cōcilijs primū inquirere de/
cens eſt doctorum atqꝫ magiſtrorū fere nulli intererant qui hereticoꝝ
verſutijs reſiſtere poſſent/ ac argumenta eorū ſcirent ſophiſtica refelle
re et cōfutare/ Locus etiā ipſe ciuitatis Baſilieñ. minime tutus vide/
bat̄/ tum ꝓpter armatam finitimā hereſim Bohemorū Tū ꝓpter ſub
ortam guerram inter dilectos filios viros illuſtres Burgundie ꝛ Au/
ſtrie duces Hijs igit̄ et alijs iuſtis ꝛ legitimis de cauſis nō ſcandalizā
di clerū ſiue errores ſtudio cōficiendi de ipſorū cardinaliū plurimorū
cōcilio et aſſenſu qui nūc Baſilee cōueniunt/ et hanc cōmutationē dā/
nant illā fecim⁹ p̄ſertim hijs etiā de cauſis moti qꝛ ſperabamus ꝙ in
italia conſiſtente chariſſimo in chriſto filio Sigiſmundo romañ. tūc
rege nos facilius ambo potuiſſemus Bononie cōuenire/ adeſſentqꝫ
ibidem Bononie tunc celerius prelati et principes in numero copioſo
ſiue ipſorū procuratores/ et nūcij cū quibus melius et grauiori matu
ritate ſingula in cōcilijs agenda expedirent̄/ et maiori cum reuerentia
ab omnibus chriſtifidelibus reciperent̄ q̄ꝫ illa que ꝑ paucos Baſilee cō
ueniētes fieri forſitan cōtigiſſent Neſcimus ergo quomodo ipſam au
dent cōmutationē reprobare cui⁹ ipſi plurimi fuerūt auctores p̄cipuꝫ
damnent nāqꝫ eorū geſta nō noſtra/ quia tūc eramus grauiſſima cor/
porali infirmitate grauati Cū ipſi diſſolutionē et trāſlationē ipſam ꝓ
monebant ſuadebant ac efficere ſtuduerūt nobis p̄cipue ad memoriā
reducētes/ et hij s rationibus cōpellētes Qꝛ dum eramus in minori/
bus cōſtituti vna cū ipſis et alijs fratribus noſtris ſancte romane ec/
cleſie cardinalib⁹ voto et iuramēto nos aſtrinxim⁹ ꝙ illo in loco cōci/
liū teneremus in quo maiori parte cardinaliū magis expediens vide/
ret̄ cū Baſilee nō ſperaret̄ poſſe conciliū celebrari tēporibus a iure de/
cretis iam fine tēporis inſtante/ ꝛ impedimentis ſubſiſtentibus enar/
ratis ſicqꝫ ipſi mutationem ſiue tranſlationē neceſſariam eſſe dicētes
et vt alio in loco transferemus ſedule requirentes Tandem fuit cauſa

finalis vt ipſam tranſlationē ſiue cōmutationē faceremꝰ/ quā tamē et
iuſtā fuiſſe/ ⁊ nobis ſoli cū venerabilibus fratribꝰ noſtris ſancte roma
ne eccleſie cardinalibꝰ facere licuiſſe ꝓut egimus etiam abſqꝫ alterius
cōſenſu cōcilij/ nemo ſane mentis debet ambigere Nam et ſi canon cō
ſtantieñ. concilij qui incipit frequēs ab ipſo cōcilio editus/ ⁊ a felicis re
cordationis Martino p̄deceſſore noſtro nō improbatus locū mutare
vel tēpus inceptionis cōcilij ꝓrogare nobis ſine cōcilij cōſenſu ꝓhibe-
re videat̄/ nō tamē debet ſic abuſiue interp̄tari vt cauſa imminente no
bis etiā ſoli adempta fuit circa loci mutationē tꝑis ꝓrogationeꝫ diſpē
ſandi facultas/ tū etiā ſi a Martino editus extitiſſet illa nō fuiſſet ſiue
eſſe debuiſſet ꝓhibentis intentio que ſucceſſoribus ſuis nullū potuit in
hac parte p̄iudiciū generare pari poſt ipſum imo eadem poteſtate fun
cturis/ et infertur ꝓut eſt ſcd̄m omnia iura in hac parte cōciliū inferiꝰ
ſummo pontifice papā ipſis priorē nequeūt ſoluere vel ligare Sꝫ nos
in hijs cōcilio ſuperiores ipſum poſſumꝰ ꝓ libito regulare. Nam hoc
de iure notiſſimū eſt ꝙ poſſumus quecūqꝫ ſtatuta decreta declarata ſi
ue ſancita ꝑ quoſcunqꝫ p̄deceſſores noſtros vel ꝑ quecunqꝫ concilia
dūmodo in ipſis fidei fundamenta nō exiſtant ſiue ex hoc vniuerſalis
eccleſie bonū principaliter nō turbet̄ vt vicarius chriſti et irrep̄henſibi
liter pro noſtro ammouere ⁊ corripere libito voluntatis/ ⁊ cōtra ſenti
re nō eſſet longeuū ab hereſi velle ligare manus vicarij ieſu chriſti/ ⁊ in
terris dei legati ſiue ipſius geſta iudicare vel improbare quod ſacrile-
gij crimē habet Sed q̄ſumꝰ nobis dicāt qui nobis detrahūt q̄ hereſis
que vniuerſalis eccleſie turbatio ex hac tranſlatione loci ſurgere pote-
rat ſi nos ſanctā Synodum Bononie cōmutamꝰ vt eius bonum nō
fruſtraret̄ vlterius quod iam mēſibꝫ octo ſine fructu aliquo extiterat ꝓ
rogatum/ et ipſius initiandi poſtmodū Baſilee veſtigia comoda nul
la videbant̄ ꝑfecto nullus per iuris tramites ambulans et non paſſio
ne ſeductus aſſereret ꝙ eccleſie fecerimus turbationē ſed ſaluteꝫ/ nec
celebrationem concilij fruſtrauimus Sed id accelerare concupimus
Taceant igitur hij qui ſic inhumaniter nobis detrahunt Quoniā nō
ad chriſtianorum et eccleſie noxam cōmutationem fecimus ſed ꝓ ſalu
te tutiſſima vt citius que in concilio forent agenda debitum finem ſor
tirentur. Fuit igitur a Baſilieñ. ciuitate legitima pro tūc noſtra conci-
lij diſſolutio ac ipſius ad Bononiam iuſtiſſima tranſlatio/ et aſſeren
tes contra ſunt penitus ab omni veritate ac fide catholica alieni Nos
inſuper criminant̄ et diffamant ꝙ ſacro concilio pure ⁊ ſimpliciter nō
heremus ſed quotidie magis ac magis cōtemnimus et deſpicimus/
Quodqꝫ nos modeſte et manſuete monere curauerunt vt ſcandaloſaꝫ
diſſolutionem et eccleſie chriſti perturbationem amouere deberemus
quas res inquiunt nos ꝑtinaciter recuſare et has ob cauſas nos cita-
re et monere non ſunt veriti/ et tandem quod eſt deterius ſi eorum vo
ta infra ſexaginta dies non impleuerimus nos ab omni pōtificali po-

teſtate ſuſpendiſſe profitent᷑ que quātū contra omnia ſunt diuina iura
pariter et humana/ac hereſim manifeſte nutrientia breuiter oſtenda
mus/nā diſſolutionē quā ſcandaloſam/et eccleſiā perturbantem eſſe
dicunt legitimis de cauſis et neceſſarijs iure fecimus vt ante retuli,
mus Quod igit᷑ ſcandalum quod iuſte honeſte et vrgente neceſſitate
factum extitit/potuit generare ꝓfecto nullū/cum omnia que ad ſalu,
tem chriſtiane religionis debuiſſent in Baſilieñ. concilio expediri/et q̄
pro tunc cum ipſam ſanctam Synodū cōmutauimus ibidem Baſi,
lee fieri non poterāt melius celerius ⁊ comodius in ipſa Bononieñ.
Synodo ꝑfici valuiſſent. Quā etiam eccleſie perturbationem cum vt
paulo ante narrauimus illo in tēpore quo concilium cōmutauimꝰ fe,
re nulli prelati conuenerant Nō poterāt igit᷑ perturbari qui nō aderāt/
Quia q᷑ cōciliū Baſilee fieret nō curabant nam ſi affectaſſent ibidē in
t̄pe cōueniſſent/nec quo ad illos qui cōuenerāt/quia ita pauci nume,
ro erant q᷑ ſine noſtra auctoritate eccleſiā vniuerſalem rep̄ſentare non
poterāt q̄uis ipſi eam ſe rep̄ſentare dixerunt cōcilio igit᷑ ad ipſam Bo
nonieñ. ciuitatem legittime tranſlato ibidem poſtmodū cōuenientes
Baſilee velut locuſte acephali canonicū ſine noſtris p̄ſidentibus non
fecere cōciliū cū auctoritate carerēt ap̄lice ſedis/Nec fere ſunt quas fa
ciunt excuſatiōes/q᷑ cōſtañ. Señeñ. q̄ atq̄ felicis recordationis mar
tini ac noſtra auctoritate ipſoꝝ cōciliū vires habuit et habeant Nam
nos p̄dictis cauſis veris ſubſiſtentib᷒ et noſtrā ⁊ pie memorie Marti
ni ac ipoꝝ cōcilioꝝ auctoritates vt iure fecimꝰ reuocare potuimꝰ vt pa
tule ſupra inſinuauimus Quare poſt ipſam canonicā diſſolutionem ⁊
auctoritatū predictarum reuocationē abſq̄ vlla auctoritate ap̄lica cō,
ueniebāt ſiue cōueniūt Unde verū nō eſt dicere eorū canonicū poſt no,
ſtrā diſſolutionē/et ſine noſtris p̄ſidentibus fuiſſe vel eſſe cōciliū/ q̄m
nulla rata eſt vel nūq̄ erit Synodus generalis que ſūmi pōtificis nō
fuerit auctoritate ſuffulta/Nec eorū ſpūſſactus eſt caput cū miſericors
pater ieſus chriſtus ſuꝑ oia ſummū pontificē eccleſie poſt tranſitū ver,
bi ad patrem caput et p̄cipem ab ipſo chriſto et eccleſia inſtitutū nos
videlicet qui locuȝ retinemus ip̄ius vicarij ieſu chriſti q̄uis immeriti
Sacrilegū igit᷑ a nobis poſtulāt et hereticū vt declarare velimꝰ retro
actis t̄pibus Baſilee cōtinuo fuiſſe cōciliū cū poſt noſtrā diſſolutionē
ſine noſtris p̄ſidentib᷒ regulare nō fecere cōciliū/q̄ eorū dicta geſta et
facta omnia cōtra diuina iura pariter et humana ꝑperam ſunt confe,
cta/et que per nos nullatenus ſunt debita comprobari Et in hoc eſt
q᷑ chriſtianam religionem circūuenire cupiunt vt ſub colore q᷑ cōtinue
Baſilee concilium fuiſſe declaremus omnia eorum facta ⁊ geſta com
probemus/ que adeo ſunt minus bene cōpoſita/vt etiam ſi ab haben,
tibus poteſtatem promulgata fuiſſent eſſent irritatione annullatione
et reuocatione digniſſima Nam q᷑ nunq̄ eſt lectum ipſi in ciuitate no,
ſtra Auinioneñ. et cōtra noſtrā voluntatē cōſtituere legatū auſi ſūt illā

tyrannidi vniꝰ cardinalis nuper cũ eis cõuenientie ſubijciendo/ ſpre/
to vero legato de latere ꝑ nos/ et noſtrã ſedẽ apoſtolicaꝫ cõſtituto Un
de tot guerrarũ ſtrages/ tot rapine tot homicidia tot incẽdia ſuborta
ſũt Sed tandẽ clemẽtiſſimus deus ſua miſericordia fauit parti iuſtio
rem cauſam habenti/ quia noſtro vero dominio et ſub noſtro legato ci
uitas ipſa eſt ſubiecta ipſi inſuper de ſingulis romane curie officijs in/
ter ſeipſos diſponere nõ ſunt veriti preſidentes ad preſidendũ eorum
vt generali concilio deputando noſtris penitus p̄ſidentes ſpretis eiꝫ
quibus potuiſſent ac debuiſſent canonicam ſynodum facere ⁊ firma/
re cauſarũ etiã auditores a ſeipſis cõſtituerũt/ ꝙ nuſqꝫ viſum eſt pon/
tifice ſũmo romanã curiã tenente dum extirpationẽ hereſum reforma
tionẽ morũ pacẽqꝫ chriſticolarum vniuerſam intenti eſſe deberent ſin/
gulorum cauſas particulares ſtudent potius ventilare Exercitiũ etiã
vice cancellariatus officij vni ex ipſis cõtra noſtrã voluntatẽ tribuere
p̄ſumpſerunt/ ac etiã generalia ſiue publica cõſiſtoria celebrare omnia
qꝫ attemptare nõ formidant que tantũ modo ſunt nobis/ ac ſedi apo/
ſtolice ſpecialiter reſeruata/ perinde ac ſi vniuerſe carnis viã eſſemꝰ in/
greſſi/ vel ſi omnis pontificalis ſũme dignitatis poteſtas eſſet nobis
adhuc viuentibus et in petri ſede legitime cõſtitutis apud ipſos de/
uoluta/ qꝺ aſſeuerare eſt hereticũ et prophanũ cũ ptãs apud nos ⁊ ip/
ſos/ et ſic duos inſolidum eſſe nõ poſſit Quia imaginari nõ poſſumꝰ
qua auctoritate quo iure nobis in ſede apoſtolica cõſiſtentibus benefi
cia cõferant niſi ꝙ vſurpant cõtra iuſticiã iura noſtra Et quod deteſta
bilius eſt illa que in noſtris p̄deceſſoribꝫ malefacta damnãt monaſte/
riorũ religioſorũ ſecularibus clericis adminiſtrationes cõceſſas ipſi
ad inſtantiã cuiuſdã principis ſecularis fecerũt Nã officiũ generalis
humiliatorũ/ et illius ordinis monaſterium principale cuidã ſeculari
clerico in cõmendam ſiue adminiſtrationẽ cõceſſerũt Quã rem exem/
plo veluti ꝑniciosum ꝑ antea facere recuſamus Ipſi vero vt ep̄os ha/
beant cõtinuo cognita cõtraria voluntate facere temptauerunt/ ⁊ ſub
tali eorũ colorato titulo clericus antedictus in dicta adminiſtratione
intruſus eſt Ita vt dici poſſit ꝙ fere centũ monaſteria regularia q̄ ſub
officio generalis dicti ordinis regulari debuiſſent ſub vnius clerici ſe/
cularis ſunt adminiſtratione ſuppoſita/ que quãtũ iuri quantũ hone/
ſtati/ q̃ꝫtum bonis moribus cõueniant quiſqꝫ prudens animaduerte/
re poteſt/ Poſtremo tandẽ vltra aliud qꝺ nos ⁊ plurimos fratres no/
ſtros ſancte romane eccleſie cardinales citare conati ſunt Etiã poſtq̃ꝫ
decreuimus ibidem Baſilee debere cõciliũ agitari Nos etiã ab admi
niſtratiõe ſũmi pontificis ſuſpẽdere freti ſunt vt ad ipſos poſſent ſaltẽ
de facto ipſam noſtrã ſũmi põtificis ptãtẽ aduocare/ et eiꝰ adminiſtra
tionẽ exercere cõferẽdo bñficia vel officia et alia faciendo q̄ nobis tãtũ
ſunt a iure cõceſſa ſiue ꝑmiſſa Iſte ergo ſunt cauſe quare cõtinue Ba/
ſilee fuiſſe cõciliũ ꝑ nos declarare cupiũt Iſti ſunt quia eorũ vota pati

nõ volumꝰ Quare de nobis tot mendacia cõfingunt/ Jſte ſunt here-
ſes quas extirpare cupiũt Jſte ſunt reformationes debite quas in dei
eccleſia introducunt et pax et tranquillitas quas vniuerſis chriſtifide
libꝰ diſponũt/ quia inter ſeipſos poteſtatẽ noſtrã diuidũt/ et ſibijpſis
aſcribere cupiunt vt que beneficia vel officia ſiue honores quos a no-
bis cõſequi nõ valuerunt ſcindendo dei eccleſiã cõſequant̃. Abſit igit̃
a nobis abſit/ vt talem declarationẽ faciemus/ ⁊ ꝙ talia geſta cõpro-
bemus/ prius eſt enĩ vt nõ ſolũ pontificatũ vel partẽ eius ſed animam
tollãt qꝫ fidẽ catholicã nobis auferant. De hoc aũt vero ad oſtẽdendã
noſtrã ſincerã et puriſſimã intẽtionẽ quã habemus vt cõciliũ fiat/ ⁊ ꝙ
omnia ad finẽ debitum ꝑducant̃ contenti ſumus et volumus pure et
ſimpliciter cõtinue fuiſſe cõcilium Jta tamen ꝙ omnia geſta et attem
ptata cõtra nos ſine ſedis apoſtolice libertatẽ vel p̄uilegia ſancteqꝫ ro
mane eccleſie cardinales ac nobis adherẽtes ꝓut de facto fecerunt/ ſic
de facto ante omnia reuocent/ Noſtroſqꝫ legatos iuxta iuris regulas
p̄ſidentes admittent obijciunt etiã nobis ac admirari vident̃ ꝙ Baſi
lee iuſſimus ſacrã Synodũ celebrari/ ac mãdauimꝰ cũ concilij cõſilio
agenda ꝑ p̄ſidentes ꝑfici Dicimꝰ ꝙ conciliũ dũtaxat potens eſt ipſos
aũt p̄ſidentes ſequi neceſſe eſt/ ⁊ ideo ſi cõcilium dictaret ſiue cõſuleret
aliquid eccleſie expedire p̄ſidentibꝰ vero nõ placeret hoc ipſum fieri mi
nime poſſet ſic quod de iudice cõciliũ cõſiliarius formaret̃ Sed hij ſic
dicentes ſi nulla iura vidiſſent ſatis eſſet Nã ſi ipſi omnia mundi iu-
ra percunctent̃ omnia volunt ꝙ que in conſilio ſtatuunt̃ declarant̃ ſeu
ſanctiunt̃ a papa vel eius legato conſtituant̃ atqꝫ ꝓmulgent̃ ſacro cõ-
cilio conſulente ſiue etiam approbante Nam ſi papa vel legatus eiuſ
dem nollet diſponere aliqua contra cõciliũ affectaret pape ſentẽtia vel
eius legati ꝑſonã ſũmi pontificis repſentantis/ nõ cõcilij voluntas ſe-
quenda foret/ cum ſuper omnia concilia papa habeat poteſtatem niſi
forte que ſtatuenda forent catholicam fidem reſpicerent vel ſi non fie-
rent ſtatũ vniuerſalis eccleſie principaliter ꝑturbarent/ quia tunc cõci-
lij ſententia eſſet potius attendẽda Verba igit̃ noſtrarũ litterarũ ſm
iuris formã interpretanda ſunt vt que ad ſolũ cõcilium ſpectarent que
ſunt numero plurima cũ cõcilio expediant̃ et fiant/ alie vero iuris tra
mites imitent̃ Et hoc eſt in quo potiſſime fallũt̃ qui Baſilee cõueniũt
Nam credũt in ſingulis agendis eſſe iudices ſupra pontificem qđ eo-
rũ actiones demõſtrant Nã in ſingulis ſe nobis ſuperiores reputant
qđ tñ aſſeuerare eſt hereticũ ⁊ ꝓphanũ/ obmuteſcãt igit̃ et noſcant/ ꝙ
etiã ſic cũ cõcilio fieri mãdauit fe. re. Martinꝰ noſter primus p̄deceſſor
Nec velint noſtram purã intentionẽ in ſingulis lacerare/ quã etiã cum
alijs laceſſere conant̃ aſſeuerãtes noſtrã ad ſũmi apl'atus apicẽ non
fuiſſe canonicã electionẽ Sꝫ o miſericors deꝰ cur oculos tue pie iuſti-
cie cõtra p̄ſatos nõ cõuertis Nã plurimi ex his q̃ talia ꝓferunt ſunt q̃
in petri cathedrã dirigẽtes intronizauerũt/ iſti nos cõſecrauerunt/ iſti

nos coronauerũt/Et aliqui ex eis vt a vero xp̄i vicario pontificatꝰ in
ſignia ſuſceperũt Alij vero ex eis fere oēs gratias ſiue bñficia plurima
ſunt adepti ⁊ nos annis plurimis ꝓ ſũmo vero pontifice venerati ſũt
Igitᷣ imaginari nō poſſumus qua fronte qua audacia quo colore poſ/
ſint noſtrã catholicã electionē in dubiũ reuocare/p̄ſertim cũ ipoꝝ alle
gant maximã turpitudinē/Quare principes chriſtiani religioſiſſimi
voſqȝ alij chriſticole orthodoxi per viſcera miſericordie dñi noſtri ieſu
xp̄i p̄ſatos Baſilee cõuenientes adhortamini/vt deſiſtẽtes ab inceptꝭ
velint noſtros p̄ſidentes admittere vt canonicã Synodum facientes
poſſint bona illa ꝓpter que ſacrũ cõciliũ eſt inſtitutũ debite executiõ
ni demãdare Ꝙ ſi ſecus quod abſit fecerint/et dei eccleſiã ſcindere vt
hactenus ſunt conati cõcupiuerint/nec cũ p̄ſidentibꝰ intendere refor/
mationi eccleſie ſtuduerint Tũc vos chriſticolas principes iteꝝ ꝑ eiuſ
dē miſericordiã obſecramꝰ qui ꝓ nobis mortē ſubijt tēporalē vt velitꝭ
eorũ improbis conatibus ꝓpoſſe reſiſtere/p̄ſertim ne ſciſma nephan/
diſſimũ in dei eccleſia oriaᷣ Nam hoc ad principes ꝑtinet ſeculi chri/
ſtianos vt eorum temporibus pacatam velint eſſe matrem eccleſiã vn
de ſunt ſpũaliter nati Qđ pſalmigraphũ verbũ oſtendit cũ inquit Et
nunc reges intelligite erudimini qui iudicatis terrã Seruite dño ⁊c.
Sed quō ſeruiũt principes in timore/niſi ea que cõtra matrē eccleſiã
et iuſſa dñi ſunt religioſa ſeueritate ꝓhibendo atqȝ plectēdo/agite igi
tur viriliter agite aduerſus chriſti vnicam/⁊ agrum dominicũ deua/
ſtare cupientes nec permittere velitis ꝙ ſine auctoritate pontificis cõ
ciliabula non concilia fiant Quoniam in futurum eſſe poſſit exemplũ
pernicioſiſſimum vt decem ſiue plures ad libitum ſine apoſtolice ſe/
dis auctoritate aliquo in loco prelati conueniant ſcandalizarentqȝ po
pulum chriſtianum orthodoxum/ac contra chriſti vicarium pro libi/
to reſilirent ac reſiſtentes malis actionibus eternam gloriam merea/
mini. Datum rome apud ſanctum Laurentium in damaſo Anno in/
carnationis dominice: Milleſimoquadringenteſimotriceſimotertio
idus Septembris pontificatus noſtri anno tertio Nulli ergo omni/
no hominũ liceat hanc paginã noſtre cõſtitutionis declarationis ꝓſe/
cutionis intentionis caſſationis reuocationis irritationis annullati/
onis voluntatis reductionis/et mandati infringere vel ei auſu teme/
rario contrarie Si quis autem hoc attemptare p̄ſumpſerit indignati/
onē omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apoſtolorum eius ſe
nouerit incurſurũ Datũ rome apud ſãctũ petrũ Anno dñice incarna/
tions Milleſimoquadringẽteſimotriceſimotertio kalẽdas Januarij
põtificatꝰ noſtri anno tertio Ego iordanꝰ ep̄us Sabineñ. manu pro
pria ſubſcripſi Ego anthoniꝰ tituli ſancti Marcelli manu ꝓpria ſub/
ſcripſi Ego lucidꝰ cardinalis de comite manu ꝓpria ſubſcripſi. Datũ
in ſeſſione publica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata No
nas Februarij Anno a natiuitate domini M.cccc.xxxiiij.

¶Seſſio decimaſeptīa de admiſſiōe p̄ſidētiū dn̄i noſtri pape.

SAcroſancta generalis ſy=
nodus Baſilieñ. in ſpū̄ſancto legitime cōgregata vni
uerſalē eccleſiā rep̄ſentans Dilectos eccleſie filios Ni/
colaū tituli ſancte crucis in hierl'm p̄ſbyterū Julianū
ſancti angeli dyaconū ſancte romane eccleſie cardina/
les Et venerabiles Johannē archiep̄m Tarentinū et
petrū ep̄m paduanū/ ac dilectū eccleſie filium Ludo/
uicū abbatē ſancte Juſtine paduane tantū admittit in p̄ſidentes i hoc
ſacro cōcilio nomine vice ⁊ loco ſāctiſſimi domini Eugenij pape quar
ti cū infraſcriptis cōditionibus et clauſulis pleniſſimum robur et effe
ctū ꝑ omnia habituris videlicet ſine vlla iuriſdictione coactiua ſaluo
etiā modo ꝓcedendi in hoc ſacro concilio hactenus obſeruato/ preſer
tim qui cōtinetur in ordinationibus huiꝰ ſacri cōcilij que incipiūt Pri
mo ſint quattuor deputationes ſicut ſunt inter quas omnes de conci
lio diſtribuant̄ equaliter quātū fieri poterit ⁊c. ordinat etiā ꝙ p̄ter fe/
riā ſextā in qua ordinaria eſt cōgregatio generalis non poſſit fieri alia
niſi fuerit cōcluſum prius ꝑ tres deputationes ad minus Et tunc inti
metur ipſis p̄ſidentibus/ vel alteri ex eis ꝙ ponāt cedulas Et ſi nō fe/
cerint vnꝰ ex ꝓmotoribꝫ cōcilij/ vel vnꝰ ex deputationibꝫ q̄cūqꝫ ſit po/
nat cedulas Et oēs de ꝯcilio veniāt ad cōgregationē/ alias ſi nō fuerit
ꝯcluſū ꝑ tres deputatiōes nullꝰ ad ip̄am ꝯgregationē accedat. Et q̄cq̄d
ibi factū fuerit nulliꝰ ſit roboris/ ⁊ idē de ſeſſione. Itē ꝙ lect̄ i ꝯgrega
tiōe generali hijs q̄ ꝯcluſa ſūt ꝑ deputatiōes primꝰ iter p̄ſidētes ibideꝫ
p̄ſentes etiā alijs/ vel alio ex eis abſentibꝫ ꝯcludat iuxta ordinationes
ſacri ꝯcilij Qḋ ſi nolit ip̄e aut aliꝰ de p̄ſidētibꝫ ibidē p̄n̄tibꝫ facere tūc
ꝓximior p̄latꝰ ſubſequēs ī ordine ꝯſedēdi concludat Et ip̄o nolēte aliꝰ
ſucceſſiue faciat Et ſi forte nullꝰ de p̄ſidētibꝫ veniat ad ꝯgregationē vel
ad ſeſſionē generales: tūc primꝰ p̄latꝰ vt p̄mittit̄ ꝓ illo die faciat officiū
p̄ſident̄ Itē ꝙ oīa acta huiꝰ ſacri ꝯcilij ſicut hactenꝰ ē obſeruatū fiāt et
expediāt̄ ſub noīe ⁊ Bulla ip̄ius ꝯcilij. Datū i ſeſſione publica i eccl'ia
maiori baſilieñ. ſolēnit̄ celebrata. vi. kalē. maij Anno dn̄i Mccccxxxiiij.

¶Seſſio decimaoctaua ſup inouatiōe decreti ꝯcilij cōſtañ.

SAcroſancta generalis ſy=
nodus Baſilieñ. in ſpū̄ſācto legitime ꝯgregata vni/
uerſalē eccl'iam rep̄n̄tās/ Ad ꝑpetuā rei memoriaꝫ/
Ad magnā eccl'ie catholice vtilitatē ꝑtinere dinoſcit̄
vt ip̄iꝰ auctoritas cui oēs ſub eē tenēt̄ In ſacro olim
cōſtañ. ꝯcilio declarata ſepius manifeſtet̄/ ⁊ ad oīm
noticiā ꝓducat̄/ ⁊ quē admodū nōnulla ꝯcilia p̄cedē
tiū ſynodoꝝ ſalubres inſtitutiōes ⁊ declaratiōes renouare ꝯſueuerūt

Ita ꝛ hec ſancta Synodus neceſſariā illam declarationē de generaliū
concilioꝝ auctoritate in dicto Conſtantieñ. cōcilio ꝓmulgatā ſub eodē
qui ſequit̄ tenore innouat. Primo ꝙ generalis ſynodus in ſpiritu ſan
cto legittime cōgregata generale conciliū faciens eccleſiā catholicā mi
litātē repreſentās poteſtatē a chriſto immediate habet cui quilibet cu
iuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat obedire tenet̄ in
his que pertinēt ad fidem ad extirpationē ſciſmatis / ꝛ ad generalē re
formationē eccleſie in capite et in membris. Item declarat ꝙ quicun
qꝫ cuiuſcūqꝫ ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat qui mādatis
ſtatutis ſiue ordinationibus aut p̄ceptis huius ſancte Synodi / et cu
iuſcunqꝫ alterius cōcilij generalis legittime congregati ſuper p̄miſſis
ſeu ad ea pertinētibus factis vel faciendis obedire cōtumaciter cōtem
pſerit niſi reſipuerit cōdigne penitētie ſubijciat̄ et debite puniat̄ etiam
ad alia iuris ſubſidia ſi opus fuerit recurrendo. Datum in ſeſſione pu
blica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolēniter celebrata. vi. kl'as Iulij an
no a natiuitate dñi. M. cccc. xxxiiij.

¶ Seſſio decimanona ſacri concilij Baſilieñ. celebrata die
martis. vij. ſeptēbris in qua fuerūt pronūciata decreta in ma-
teria grecorū necnō iudeorū ꝛ neophitorū.

Acroſctā generalis ſyno-
dus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgregata
vniuerſalē eccleſiā repreſentas. Ad perpetuā rei me-
moriā. Sicut pia mater pro filiorū ſalute ſemper an
xia eſt / nec vnqꝫ q̄eſcit donec ſi qua inter ipos diſſen-
ſio ſit ſopita fuerit. Sic ꝛ multo amplius ſancta ma
ter eccleſia que filios ad perpetuā vitā regenerat om
ni conatu laborare cōſueuit / vt oēs qui chriſtiano nomine cenſent̄ ſub-
lato omi diſſidio candē fidei vnitatē ſine qua ſalus eſſe non poteſt fra
terna charitate cuſtodiant Quāobrē huius ſancte ſynodi ab inicio ſue
ꝯgregationis p̄cipue cura fuit recens illud Bohemoꝝ antiquūqꝫ gre
corū diſſidiū prorſus extinguere / et eos nobiſcū in eodem fidei ꝛ chari
tatis vinculo ꝑpetuo copulare. Bohemos igitur viciniores p̄mo / de-
inde grecos per noſtras litteras ꝛ oratores pro ſancta vnione faciēda
cum omi charitate ad hoc ſacrū conciliū vocauimus. Et quāqꝫ bohe-
morū negociū multi ab initio non ſolum difficile ſed pene impoſſibile
eſtimarent noſtroſqꝫ tanqꝫ ſuꝑuacuos / et inutiles iudicarent labores
Attamē dñs noſter Ieſus chriſtus cui nihil impoſſibile eſt ſic ſalubri-
ter ipſam rem vſqꝫ ad hanc diem direxit / vt multo amplius hec ipſa
bohemorum vocatio eccleſie ſancte pro fuerit qꝫ multi potentiſſimi ex
ercitus qui ſepe Bohemiā armata manu ingreſſi ſunt. Que res eo am
pliorē ſpem nobis prebet / vt hanc grecorū vnionem cuꝫ omni fiducia
et conſtantia proſequamur. Quod quidem eo libentius aggredimur

quo ipſos ad hanc vnionē plurimū affectos conſpicimus. Ut primuȝ
enim ſereniſſimus grecoꝝ imperator/et patriarcha cōſtantinopolita/
nus per noſtros requiſiti ſunt oratores mox tres inſignes viros de his
qui apud eos magne videnť auctoritatis. Quorū primus ipſum im/
peratorē conſanguinitate attinet ad hanc ſanctā Synodū deſtinarūt
ſufficienti ipſius imperatoris mandato cum bulla aurea et eius ma/
nu propria ſubſcripta/ac patriarche litteris munitos qui taȝ in gene/
rali cōgregatione quam coram cōmiſſarijs noſtris feruentiſſimū Im
peratoris ⁊ patriarche tociuſqꝫ eccleſie orientalis ad hanc vnionē de/
ſideriū exponētes. Nos mirū inmodū ad tam ſancti operis ꝓſecutio
nem pulſant ac quotidie excitant. Duo inter alia firmiter cōſtanterqꝫ
aſſerentes vnionē ipſam niſi in Synodo vniuerſali in qua tam eccleſia
occidētalis quam orientalis cōueniat fieri nullatenus poſſe. Et in ea
ſynodo ſi fiant vt infra conuentū eſt omnino ipſam vnionē ſecuturam
His auditis ſumma nobis leticia ac iocūditas nimirū acceſſit. Quid
enim eccleſie catholice felicius glorioſiuſqꝫ contingere vnqꝫ poſſet qꝫ
ꝙ tot orientales populi qui numero hominum ab his qui noſtre fidei
ſunt non multū diſtare videntur in eadē nobiſcū fidei vnitate cōiungā
tur. Quid vtilius aut fructuoſius ab exordio naſcētis eccleſie popu/
lus chriſtianus vidit vel audiuit qꝫ ꝙ tam diuturnuȝ pernicioſumqꝫ
ſciſma penitus extirpeť. Unde ⁊ aliam reipublice deo ꝓpicio vtilitatē
accreſcere cōfidimus quoniā ex hac vnione cum facta fuerit plurimos
ex nephanda Mahumeti ſecta ad fidē catholicā cōuerti ſperandū eſt.
Quid igitur ꝓ tam pijs ac ſalutaribus rebus per chriſtifideles temp/
tandū faciendūqꝫ non eſſet. Quis catholicus pro tanto nominis chri
ſtiani ⁊ orthodoxe fidei incremēto nō modo caducā huius mūdi ſub/
ſtantiā ſed et corpus ⁊ animā exponere nō deberet. Quo circa omnē co
gitatū noſtrū iactantes in deum qui facit mirabilia magna ſolus. Ve
nerabiles ſancte romane eccleſie cardinales ꝑſidentes ſedis apoſtoli/
ce patriarchā anthiocenū archiepiſcopos Epiſcopos abbates magi/
ſtroſqꝫ et doctores in numero competēti deputauimus/vt vna cū ip/
ſis Grecorū ambaſiatoribus rem iſtam tractare/et quo ordine ad exe
cutionē deducenda eſſet/et ꝓſpicere deberent qui tam inter ſe qꝫ cum
ipſis oratoribus ſepenumero cōuenientes/habito inter ſe digeſto cō/
cilio ad infraſcripta cum ipſis deuenerūt capitula/que poſtea ſecūduȝ
morem huius ſacri cōcilij per ſacras deputationes mature delibera/
ta ac deinde per generalē congregationē concluſa firmataqꝫ ſolēniter
extiterunt. Quorū tenor vna cum mandato ipſius domini imperato/
ris ſub bulla aurea ſequiť et eſt talis.

HAmbaſiatores ſereniſſimi dñi Imperatoris grecoꝝ ⁊ dñi patri
archе cōſtantinopolitani videlicet dñs Demetrius ꝓthoueſtia/
rius paleologus methotides. Venerabilis iſidorus abbas monaſte/
rij ſancti Demetrij/et dñs Johannes diſſipatus eiuſdē imperatoris

familiaris cõuenientes cũ dñis deputatis ſacri cõcilij. Primo expoſue-
runt. Q ſi eccleſie occidentali placeret vt hec ſynodus conſtantinopo-
lim celebrareꝛ eccleſia orientalis ꝓprijs expenſis ibidẽ cõueniret / nec
oportere vt eccleſia occidẽtalis prelatis orientalibꝫ aliquas expenſas
faceret. Quinimo ipſe dñs imperator in quibus poſſet p̄latis latinis
conſtãtinopolim venturis ſubueniret. Sin autẽ placeret vt prelati ec-
cleſie orientalis ad terras latinoꝝ pro p̄dicta Synodo accederent ne-
ceſſariũ foret propter legittimas cauſas vt expenſis eccleſie occidẽta-
lis venirent. Et cum dictis dñis deputatis videretur multis de cauſis
hanc vnionẽ poſſe fieri comodius in hac ciuitate Baſilieñ. vbi actu cõ-
cilium cõgregatum eſt ſepe ac multũ apud ipſos oratores inſteterũt vt
hic locus pro hãc ſancta vnione eligereꝛ offerẽtes impenſas ad hoc ne-
ceſſarias. Sed ipſis oratoribus reſpondẽtibus / ꝙ cũ inſtructiones li-
mitate de ceteris locis per ipſos imperatorẽ ⁊ patriarchã eis date ſint
non poſſunt hunc locum eligere qui in ipſis inſtructionibus nomina-
tus nõ eſſet / dñi deputati ſacri concilij cognoſcẽtes ſalictã ac ꝑfectam
ipſius concilij intentionẽ que eſt pro honore dei ⁊ ꝓfectu fidei catholice
nullis parcatur laboribus ⁊ impenſis iudicarũt nõ expedire vt ꝓpter
locum dumtaxat tantũ bonũ negligereꝛ. Acceptarũt igitur ſi placeat
ſacro concilio vnum de locis inferius nominãdis cum hoc ꝙ ſicut in-
ferius eſt conuentũ mittanꝛ aliqui vel aliquis ad ipſum dñm impera-
torem patriarchã ⁊ alios quibus perſuadeãt per efficaces ratiões vt
in hac ciuitate Baſilieñ. velint aſſentire. Loca nomiata ſunt calabria
anchona vel alia terra maritima bononia mediolanũ vel alia ciuitas
in italia. Extra italiã buda in hungaria wyenna ĩ auſtria ⁊ ad vltimũ
ſubaudia. Conuenerunt tandem dicti dñi deputati cum ipſis dñis
ambaſiatoribus in his que ſequũꝛ / ſi ſacro cõcilio placeant. Primo di-
cti ambaſiatores ꝓmiſerunt quod ad huiuſmodi Synodũ cõuenient
Imperator grecoꝝ et patriarcha conſtantinopolitanus / et ceteri tres
patriarche ⁊ archiepiſcopi et Epiſcopi / et alij eccleſiaſtici qui comode
venire poterũt. Similiter veniant ab omnibꝫ regnis et dominijs que
ſubijciunꝛ eccleſie Grecoꝝ cũ plena poteſtate ⁊ mandato vallato iura-
mento ⁊ alijs clauſulis oportunis tam ex parte ſeculariũ dominorũ
q̃ꝫ prelatoꝝ. Item ꝙ mittenꝛ vnus vel plures ambaſiatores ex parte
ſacri concilij cum octo milibus ducatoꝝ pro facienda cõgregatione p̄-
latorũ eccleſie orientalis ad conſtãtinopolim que octo milia expedienꝛ
ab ipſis ambaſiatoribus ſacri concilij prout dño imperatori / et ipſis
ambaſiatoribus ſacri concilij videbiꝛ. Ita tamẽ ꝙ ſi dicti p̄lati nollent
conſtãtinopolim venire vel poſtq̃ꝫ in cõſtantinopoli venerint nollẽt ad
ſynodũ p̄dictam accedere / tunc teneaꝛ dñs imperator reddere dictis
ambaſiatoribus ſacri concilij quicquid pro ea re expenderint. Item
ꝙ eccleſia occidentalis ſoluat expenſas quattuor galearuꝫ groſſarũ /
quarum due ſint de conſtantinopoli / et due aliunde pro conducendo

dum tempus erit ad portum noſtrū ⁊ reducendo ꝯſtantinopoli dn̄m
imperatorē et patriarchas et prelatos eccleſie orientalis cum ſuis vſqꝫ
ad numerū ſeptingentarū perſonarū. Quibus ipa occidētalis eccleſia
impenſos faciet hoc modo. Quia pro expenſis ipſius imperatoris / et
ipſarū ſeptingentarū perſonarū a conſtātinopoli vſqꝫ ad portum no/
ſtrum vltimū dabit ipſi imperatori quindecim milia ducatorū. A di/
cto autē vltimo portu vſqꝫ ad locum dicte Synodi / et deinde quādiu
manebunt in ſynodo / et vſqꝫ ad reuerſionē ipſoꝝ ad conſtātinopolim
faciet dicto imperatori cū dictis ſeptingēteis pſonis impenſas hone/
ſtas. Item ꝙ infra decem menſes incipiendos a menſe nouēbris pro
xime ſequēti teneatur ſacrum conciliū mittere duas galeas groſſas et
duas ſubtiles verſus conſtātinopolim cum tricentis baliſtariȷ̄s. Su/
per quibus galeis erunt ambaſiatores ſacri conciliȷ̄ et dn̄s Demetri/
us prothoueſtiarius paleologus primus de ipſ ambaſiatoribus do
mini imperatoris. Quiquidem ambaſiatores ſacri conciliȷ̄ habebūt
ſecum quindecim milia ducatorum dando domino imperatori pro ex
penſis ſuis et patriarcharū / et prelatorū ac aliorum venientiū vſqꝫ ad
numerum ſeptingentarū perſonarum faciendis a conſtantinopoli vſ/
qꝫ ad portum vltimum ad quem debebunt applicare vt ſupra. Item
predicti ambaſiatores ſacri conciliȷ̄ ituri cum predictis galeis ordina/
bunt ꝙ decem milia ducatorum erunt parata ad exponendum ſi neceſ
ſarium fuerit pro cuſtodia ciuitatis conſtantinopolitane propter peri/
culum quod poſſet interuenire a Turcis ciuitati tempore abſentie di/
cti imperatoris que pecunie exponentur per aliquem a dictis ambaſi
atoribus ſacri conciliȷ̄ deputandis prout neceſſitas fuerit. Item ordi
nabunt predicti ambaſiatores ſacri conciliȷ̄ de expenſis duarum galea
rum ſubtilium / et tricentorum Baliſtariorum pro cuſtodia ciuitatis
Conſtātinopolitane tempore abſentie domini imperatoris / et ꝙ gen/
tes dictarum galearum / et ipſi Baliſtariȷ̄ iurabunt in manibus impe/
ratoris fideliter ſe habere. Et capitanei eorum ſint quos imperator
inſtituerit. Item ꝙ predicti ambaſiatores habeant expenſas duarū
galearum groſſarum tot quot expendi conſueuerunt in armando ta/
les galeas. Item ꝙ huiuſmodi ambaſiatores ſacri conciliȷ̄ ituri cum
predictis galeis ad conſtantinopolim nominabunt domino impera/
tori portum ad quem vltimo debebit applicare / et locuꝫ vnum de pre/
nominatis in quo eſſe debeat dicta vniuerſalis Synodus. Labora/
bunt tamen cum omni inſtantia vt ciuitas ipſa Baſilien̄ eligatur pro/
ut ſperandum eſt. Item ꝙ hoc ſacrum Baſilien̄. concilium interim
ſtabit in Baſilea firmiter nec diſſoluetur legittimo impedimento ceſ/
ſante quo interueniēte quod deus auertat pro continuatione ſui iuxta
diſpoſitionem capituli Frequēs ad aliam ciuitatem ſe transferret. Et
in caſu quo dominꝰ imperator non contentaret̄ de iſto loco tunc infra
menſem poſtqꝫ prefatus dn̄s imperator applicuerit ad dictū portum

vltimū ſacrū cōciliū ſe transferret ad vnū de p̄dictis locis nominatis ꝑ ipm ſacrū cōciliū vt ſupra dictū eſt eligendum. Item ꝙ in omnez euentū p̄dicta oia vtrinqꝫ adimpleant. Item ꝙ p̄dicta oia fiāt firmi-ori modo et cū maiori robore ⁊ ſecuritate quo fieri poſſunt ꝑ ſacrū cō-ciliū videlicet ꝑ decretū et ſub bulla. Item ꝙ p̄dictis oibus cōcluſis ⁊ cōcordatis ac vt p̄mittit firmiter roboratis ſūmus pontifex expreſſuz p̄beat aſſenſum ꝑ ſuas patentas bullas Et ꝙ p̄dicta omnia et ſingu-la intelligi debeant bona fide ſine dolo et fraude ⁊ abſqꝫ impedimento legitimo ⁊ manifeſto. Hijs omnibꝰ adimpletis dicūt ſupradicti am-baſiatores grecorū et ꝓmittunt ꝙ omnino venient/ etiā ſi bellum foret et inſtaret ciuitati Et ob earū oim rerum cōfirmationē tradent manda-tum p̄fati imꝑatoris ſub bulla aurea ſacro cōcilio/ et ꝓ p̄fato imꝑato-re ipſi ⁊ alij iurabūt ſcribendo ⁊ ſubſcribēdo ꝓpter firmā ⁊ veram fidē Q fieri debeat cū deo vniuerſalis ſancta Synodus/ ſi mors imꝑato-ris nō interuenerit aut impedimentū aliquod manifeſtum et verū ꝙ fugi vitariqꝫ non poſſet. Poſtremo petitū eſt ab ipſis ambaſiatori-bus Grecorū vt exponerent quedā noia in eorū inſtructionibus cōtē-ta Et primo quid intelligunt per verbum Synodus vniuerſalis. Re-ſponderunt ꝙ papa et patriarche ſint in dicta Synodo per ſe vel ꝓcu-ratores ſuos ſimiliter et alij p̄lati ſint ibidem vere vel rep̄ſentatiue pro-mittētes vt ſupra/ qꝛ dn̄s imꝑator grecorū ⁊ patriarcha cōſtantinopo-litanus inter erunt perſonaliter. Libera et inuiolēta hoc eſt ꝙ vnicui-qꝫ liceat libere dicere iudiciū ſuum ſine cuiuſqꝫ impedimento vel violē-tia. Sine contentione hoc eſt ſine cōtentione rixoſa et contumelioſa. Non tamē excludunt diſputatiōes et collocutiōes neceſſarie pacifice honeſte et charitatiue. Apoſtolica ⁊ canonica hec nomina quō intel-ligi debeant/ ⁊ de modo ꝓcedendi in Synodo remittunt ſe ad ea que ipſa vniuerſalis Synodus declarabit et ordinabit. Item ꝙ imꝑator Grecorū et eorū eccleſia habeat honores ſuos hoc eſt quos habebat tē-pore exorti p̄ſentis ſciſmatis ſaluis ſemꝑ iuribus honoribus priuile-gijs et dignitatibus ſumi pōtificis et romane eccleſie et imꝑatoris ro-manorum Et ꝙ ſi qua dubitatio oriat ſtetur declarationi vniuerſalis concilij prefati.

¶Sequitur tenor mandati domini imꝑatoris ſub bulla au-rea de greco in latinum tranſlati.

QVoniam miſſi fuerūt ad ſacroſctm̄ ꝯciliū generale Baſi-lien̄. nr̄i ⁊ iperij nr̄i ambaſiatores familiar nr̄ ꝓthoueſtia-riꝰ Demetriꝰ Paleologꝰ methotides/ ⁊ honorādiſſimꝰ in ſacris monachis abbas ſacri monaſterij ſcti Demetrij ⁊ fa-miliar nr̄ iohes diſſipatꝰ/ ad ꝯſtitutionē a nobis ſollicita-ti general ⁊ icomenici ꝯcilij ꝓvniōe p̄meditata eccl'iaꝝ xp̄i ⁊ dedimꝰ eis ambaſiatoribꝫ ꝑfectā ⁊ plenā ptātē ⁊ bayliam ſuꝑ ⁊ in p̄dictis Mādat diffinit ⁊ ordinat imperiū noſtrum ꝑ p̄ſens criſobulū ſuum ꝙ omnia

et ſingula illa que ordinauerint ꝓmiſerint iurauerint fecerint ⁊ conſti
tuerint per ſcripturā ſiue ſcripturas ſuꝑ p̄dictis prefati noſtri ambaſia
tores reputent̄ a noſtro imperio ⁊ affirmata ſint tanq̄ʒ ſi a ꝑſona nr̄a
p̄ſentialiter facta ordinata ꝓmiſſa et iurata forent. Et ſi cōtingeret im
pedimentū aliquod vel mors in aliquo dictorū ambaſiatoꝝ / tunc ꝙ
factum eſt ⁊ ꝓmiſſum erit per duos ex eis firmū ⁊ validum ſit tanq̄ʒ ſi
per oēs tres factum foret et in robur ⁊ firmitatē p̄dictorū iurat Impe
rium noſtrū per iuramentū debitū ⁊ ꝯdecens nobis tanq̄ʒ chriſtiano
fideli imperatori / ⁊ per orationē et benedictionē ſancti mei imperato/
ris dn̄i et patris noſtri felicis memorie / et per animā meā factūqʒ eſt
p̄ſens Criſobulū imperij noſtri. A mūdi creatione. Sexmilleſimonō/
genteſimoquadrageſimoſecūdo. Et dn̄i noſtri Jeſu chriſti natiuitate
Milleſimoquadringēteſimotriceſimotertio die.xi. Nouēbris Conſtā
tinopoli in pallatio noſtro imperiali Et ſubſcriptū litteris rubeis ma
nu nr̄a ꝓpria more imperiali cū pendēti aurea bulla.

¶ Littera dn̄i patriarche cōſtantinopolitani de greco in la-
tinū traſlata ſub bulla plumbea et eſt talis.

IOſeph dei gratia archiep̄us cōſtātinopolitanus noue ro,
me vniuerſalis patriarcha reuerēdiſſimis cardinalibus ro
mane ecclesie. Et reuerēdis ep̄is. Et omnibꝫ alijs deuotis
cōgregatis in ſynodo Baſilieñ. cōdignam ⁊ condecentem
mitto vobis omnibꝫ ea qua teneor charitate ⁊ amicitia ſpi
rituali ſalutē. litteras reuerentie vr̄e recepimus per reuerendū Antho
niū epiſcopū Sudeñ. et fratrē Albertū de criſpis ſacre theologie magi
ſtrū oratores veſtros / ex quibꝫ ⁊ etiā relationibꝫ prefatoꝝ bene notaui
mus optimā diſpoſitionē atqʒ intētionē deo amabilē quas. v. R. pro
tota xp̄ianitate gerit ⁊ ſpecialiter pro nobis id eſt ꝓ vnitate eccl'ie ſācte
xp̄i. Et ſuꝑ hoc letati fuimus maximū qm̄ hortamini nos ꝓ illis pro
q̄bus ⁊ nos iam diu hortati ſumus inſtanter eccl'iam romanā. Mul/
tociens em̄ ſcripſimus ⁊ miſimus illud pro vnitate p̄dicta vt oībus pa
tet. Tantis aūt legatiōibꝫ ex parte nr̄a factis ⁊ tanta ſollicitudine oſtē
ſa nō ꝑmiſerunt tamē circūſtantie rerū vt finem acciperet noſtras volū
tas ⁊ tractatus. Ad p̄ſens igitur de iſtis iſdem ⁊ cōſimili ⁊ eadē diſpo,
ſitiōe. v. R. ſcribimus querētes fieri cōciliū icomenicū ſub p̄ſentia om/
niū ꝑſonarū neceſſario debentiū ad eſſe ſecundū antiquū ordinē ⁊ con/
ſuetudinē. Et tale conciliū fieri canonicū liberū inuiolatū ⁊ ſimpliciter
ſecūdū formas antiquoꝝ icomenicoꝝ ꝯcilioꝝ. Et illud omne qđ deo
dante in tali cōcilio vnanimiter ⁊ cōcorditer cōcluſum fuerit hoc firmū
habere indubitāter et ſine cōtradictione ⁊ lite quacūqʒ / que oīa dicta
fuerint cōceſſa ⁊ cōfirmata a ſancta romana eccl'ia per plures legatio/
nes ad eam noſtri parte factas. Impedita vero fuit iſtorū concluſio et
effectus ꝓpter tēporales circūſtātias vt ſupra dictū ē. Sed qm̄. v. R.
in p̄ſenti tꝑe tantā ꝓmptitudinē ſuꝑ iſtis oſtendit per legationē ſpecialē

fecit pro iſtis/et hortata nos fuit litteris ⁊ relationibus ſuoꝝ oratoꝝ ꝓpter hoc ⁊ nos mittimus ambaſiatores noſtros familiarē imperij ꝓthoueſtiariũ Demetriũ paleologũ methotidē. Et honorandiſſimuꝫ in ſacris monachis abbatē ſacri monaſterij ſancti demetrij yſidoꝝ/et Johānē diſſipatũ per quos petimus et rogamus.v.R. ꝙ ad hoc deo amabile opus vnionis conferatis omnē curam ⁊ ſollicitudinē vt fiat ⁊ concludat̄ dictum laudabile opus veſtris ſtudio et diligētia noſtris correſpōdētibus/ cũ vero ſint aliqua neceſſaria/ad hoc ⁊ eius operis executiua ꝯmiſimus de iſtis p̄dictis noſtris ambaſiatoribꝫ qui.v.r.la cius ⁊ clarius oĩa referent ⁊ manifeſtabũt placetqꝫ.R.v.eiſdē plenaꝫ fidem adhibere. Datum in vrbe conſtātinopoli. Milleſimoquadringenteſimotriceſimotertio die.xv.menſis octobris.

¶Sequitur cōfirmatio ſupradictorũ capitulorũ.

SUpradicta igitur capitula ⁊ ꝯuentiones hec ſancta Synodus auctoritate vniuerſalis eccl'ie p̄ſenti decreto approbat ratificat ⁊ cōfirmat/ ſtatuitqꝫ ⁊ decernit et pollicet̄ ea ⁊ eoꝝ qōlibet ſeruare/et incōcuſſa tenere vt p̄mittit̄. Que cum ad incrementũ fidei orthodoxe vtilitatēqꝫ eccleſie catholice/et totius populi xp̄iani ꝑtineant omnibꝫ chriſti fidem diligentibus grata plurimũ ⁊ accepta eſſe debent. Et qm̄ vt ſcriptum eſt ipſi Greci ꝓpter nōnullas cauſas poſtulant vt ſanctiſſimus dñs Eugenius papa quartus dictis capitulis ⁊ cōuentionibꝫ expreſſe ꝯſentiat ne ꝓpter hoc tantũ negligat̄ bonum/ ip̄m dñm Eugeniũ hec ſancta ſynodus cum oĩ charitate obſecrat et deprecat̄/ac per viſcera miſericordie Jeſu xp̄i cum quāta poteſt inſtantia exorat ac requirit vt in fauorem fidei ⁊ eccleſiaſtice vnitatis ꝓfatis capitulis et cōuentionibus ſynodali decreto approbatis et ratificatis per ſuas litteras more romane curie bullatas expreſſum aſſenſum prebeat. Datum in ſeſſione publica in eccleſia maiori Baſilieñ ſolenniter celebrata.vij. Jdus ſeptembris. Anno a natiuitate domini.M.cccc.xxxiiij.

¶Decreta de iudeis et neophitis in eadē ſeſſiōe promulgatũ

SAluatoris noſtri Jeſu chriſti ſequēs veſtigia. Hec ſancta Synodus illud gerit potiſſime in viſceribus charitatis vt omnes euangelicam veritatē agnoſcant et in ea poſtqꝫ agnouerint fideliter perſeuerent. Proinde vt iudei alijqꝫ infideles ad orthodoxam conuertant̄ fidem/ quiqꝫ ad ipſam conuerſi fuerint in illa conſtanter permaneant. His ſalubribus inſtitutis prouidere decernens. In primis ſtatuit vt omnes dyoceſani quoſdam in litteris diuinis bene eruditos aliquot vicibus annuatim deputent in locis vbi iudei aut alij infideles degunt ad predicandũ et explanandũ taliter catholice fidei veritatem/ vt ipſi infideles qui audiunt valcant ſuos errores recognoſcere/ad quam predicationē ſub penis tam commercij per fideles illis interdicendi quam alijs ad hec

oportunis Ipſos infideles cuiuſcunqꝫ ſexus in annis diſcretionis cō/
ſtitutos accedere compellant. Ipſi autez dyoceſani ac predicantes ita
ſe erga illos propitios ac charitate plenos exhibeant vt nō ſolum pro
palatione veritatis ſed et alijs humanitatis officijs ipſos chriſto lu/
crifaciant. Chriſtianos autem cuiuſcunqꝫ ſtatus aut dignitatis quo/
modolibet impedientes ne iudei ad huiuſmodi predicationem conue
niant aut arceantur notam fautorie infidelitatis incurrere ipſo facto
decernit. Ut autē hec predicatio eo ſit fructuoſior quo predicantes
habuerint peritiam linguarum omnibus modis ſeruari precipimus.
ꝯſtitutionē editam in concilio Viennē. de duobus docere debenti/
bus in ſtudijs ibidem expreſſis linguas hebraicam arabicam grecaꝫ
et caldeam / que vt efficacius obſeruetur rectores ipſorum ſtudiorum
inter alia que in aſſumptione rectoratus iurant. Hoc etiam addi vo/
lumus operam ſe pro ipſius conſtitutionis obſeruatione daturos.
In concilijs etiam illarum prouinciarum in quibus huiuſmodi ſtu/
dia conſtituta ſunt omnino diſponatur / vt hi qui predictas linguas
docturi ſunt ſtipendia debite percipere valeant. Inſuper ſacros cano
nes renouantes precipimus tam dyoceſanis q̄ꝫ poteſtatibus ſecula/
ribus / vt modis omnibus prohibeant / ne iudei aut alij infideles chri
ſtianos aut chriſtianas in familiares ſeu ſeruientes aut filiorum ſuo/
rum nutrices habeant / ac ne chriſtiani cum ipſis in eorum feſtiuitati/
bus nuptijs et conuiuijs aut balneis ſeu nimia conuerſatione commu
nicent. Aut medicos vel matrimoniorum proſonetas ſeu aliorum cō/
tractuum / mediatores de publico conſtitutos aſſumant. Ne alijs pu/
blicis preponant officijs / aut ad gradus quoſcunqꝫ ſcolaſticos ad/
mittant. Nec eis locentur predia vel alij redditus eccleſiaſtici / prohi/
beantur etiam libros eccleſiaſticos calices cruces ⁊ alia eccleſiaruꝫ or
namenta ſub pena perditionis rei emere aut pignori ſub pena ammiſ/
ſionis pecunie mutuate accipere. Sub grauibus quoqꝫ penis cogan/
tur aliquem deferre habitum per quem a chriſtianis euidenter diſcer/
ni poſſint. Quorum vt euitetur nimia conuerſatio in aliquibus ciui/
tatum opidorum locis a chriſtianorum cohabitatione ſeparatis ha/
bitare compellantur / et ab eccleſijs longius quantū fieri poteſt. Nec
diebus dominicis ⁊ alijs ſolēnibus feſtiuitatibus apotecas tenere a/
pertas vel in publico laborare p̄ſumant.

¶ De his qui volunt ad fidem cōuerti.

SI quis eorum ad fidem catholicam conuerti voluerit bo
na ſua quecunqꝫ habet mobilia et immobilia ei intacta il/
leſaqꝫ permaneant. Et ſi huiuſmodi bona ex vſura aut il/
licito queſtu fuerint acquiſita / ac note ſint perſone quibus
foret de iure reſtitutio facienda / quia non dimittitur pec/
catū niſi reſtituat̃ ablatum illis reſtitui omnino oportet. His vero ꝑ/
ſonis non extantibus / quia talia ꝑ manus eccleſie impios eſſent vſus

cōuertēda. Hec ſancta ſynodus vicem gerens vniuerſalis eccl'ie in fa/
uorem cōcedit ſuſcepti baptiſmatis tanq̄ꝫ in piū vſum apud ipſos re/
manere debere. Sub pena diuini anathematis tam eccleſiaſticis quā
ſecularibus interdicens vt nullā ſuper his quouis queſito colore mole
ſtiam inferant aut inferri patiantꝛ ſed magnū ſe feciſſe lucrū exiſtimēt/
dum tales xp̄i lucrati fuerint. Et qm̄ vt ſcriptū eſt qui habuerit ſubſtā/
tiam mūdi huius ⁊ viderit fratrē ſuum neceſſitatē habere ⁊ clauſerit vi
ſcera ſua ab eo quō charitas dei manet in ipſo. Si ipſi cōuerſionis tē/
pore inopes aut indigētes fuerint per viſcera miſericordie dei nr̄i om/
nes tam eccleſiaſticos q̄ꝫ ſeculares Hec ſancta ſynodus exhortatꝛ vt
ipſis cōuerſis manus porrigāt adiutrices. Ipſi quoqꝫ dyoceſani non
ſolum chriſtianos ad ſubueniendū illis exhortentꝛ. Sed tam de reddi
tibus eccleſiaruꝫ prout poterunt q̄ꝫ de his que ad pauperū vſus ꝑ ip/
ſos cōuertenda deuoluuntꝛ huiuſmodi neophitos ſuſtentare non negli
gant. Ipſoſqꝫ a detractoribus ꝯtumelijs paterna affectione defendāt
et qm̄ per gratiā baptiſmi ciues ſanctoꝝ et domeſtici dei efficiuntꝛ. Lō/
geqꝫ dignius ſit regenerari ſpiritu quaꝫ naſci carne. Hac edictali lege
ſtatuimus vt ciuitatū ⁊ locorū in quibus ſacro baptiſmate regeneran
tur priuilegijs libertatibus ⁊ immunitatibus gaudeāt que ratiōe dū/
taxat natiuitatis ⁊ originis alij conſecuntꝛ. Curent inſuꝑ ſacerdotes
baptizantes/ et hi qui de ſacrofonte ſuſcipiūt tam ante baptiſmum q̄ꝫ
poſt illos in articulis fidei/ ac legis noue p̄ceptis catholiceqꝫ eccleſie
ritibus diligēter inſtruere/ et tam ipſi quā dyoceſani operam dent/ ne
cum iudeis ſeu infidelibus saltē per longum tēpus penitus cōuerſen/
tur. Ne ſicut nouiter cōtingit ab infirmitate curatis modica occaſio
ad priſtinā ꝑditionē recidiuos efficiat/ et qm̄ experientia teſte mutuā
inter ſe neophitoꝝ cōuerſationē ipſos in fide noſtra fragiliores redde/
re ac ſaluti ipſoꝝ plurimū officere cōpertū eſt. Exhortatꝛ hec ſancta ſy/
nodus locoꝝ ordinarios vt quantū ꝓ incremēto fidei viderint expedi
re curent. Et ſtudeant neophitos ipſos cum originarijs xp̄ianis/ ma/
trimonio copulare ꝓhibeantur. Et hi neophiti ſub grauibus penis ne
mortuos more iudeoꝝ ſepeliant/ aut ſabbata aliaſqꝫ ſolennitates/ et
antique ſecte ritus quoquomō obſeruent. Sed ⁊ eccleſias ⁊ p̄dicatio/
nes noſtras prout alij catholici frequētent/ et in omnibꝫ ſe chriſtiano/
rū moribus cōformes reddant Cōtemptores aūt p̄dictoꝝ per ſacerdo
tes in quoꝝ parrochijs ſiti ſūt/ aut alios ad quos de iure vel antiqua
cōſuetudine de talibus inquirere ſpectat. Ac etiā per alios quoſcunqꝫ
dyoceſanis ſeu inquiſitoribus heretice prauitatis deferantꝛ. Et inuoca
to ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularijs per eos taliter puniantꝛ qd̄ ⁊
alijs tranſeat in exemplū. De his omnibꝫ in concilijs ꝓuincialibus et
ſynodalibus diligēs fiat inquiſitio/ et taꝫ circa epiſcopos ⁊ ſacerdotes
in p̄miſſis negligētes q̄ꝫ ipſos neophitos ⁊ infideles p̄dictoꝝ contem
ptores oportunū adhibeatꝛ remediū. Si quis autē cuiuſcūqꝫ gradus

vel p̄eminentie hm̄oi Neophitos/ne ad obſeruationē ritus chriſtiani
ſeu alicui⁹ p̄miſſorū cōpellant̄ foueat atqꝫ defendat penas contra fau
tores hereticorum ꝓmulgatas ipſo facto incurrat Neophiti vero ſi ſe
corrigere poſt canonicā monitionē neglexerint quin ad vomitū iudai/
zantes redire comꝓti ſint contra eos tanqꝫ ꝑfidos hereticos ſm̄ ſacro
rum canonum inſtituta procedat̄. Si qua vero ipſis iudeis vel infi/
delibus indulta ſeu priuilegia per quoſcūqꝫ eccleſiaſticos ſeu ſeculares
cuiuſcūqꝫ ſtatus ſeu dignitatis/etiam ſi papalis vel imperialis exiſtat
cōceſſa iam ſint vel in futurum cōcedi contingat vergētia quoquomō
in detrimentū catholice fidei aut noīs chriſtiani ſeu quorūcūqꝫ p̄miſ/
ſorum/hec ſancta Synodus caſſa et irrita eſſe decernit Decretis ꝛ cō/
ſtitutionibus apoſtolicis/ac Synodalibus que ſuꝑ premiſſis ſunt cō/
dita in ſuo robore duraturis Et vt hm̄oi ſancte cōſtitutiōis iugis me
moria habeatur Et ne quiſꝗ̄ ipſi⁹ ignorantiā pretēdere poſſit Jubet
hec ſancta Synodus vt per ſingulas cathedrales et collegiatas ec/
cleſias/aliaqꝫ pia loca in quibus vberior eſt fidelium cōcurſus ſemel
in anno ad minus infra diuina promulget̄ Datum in ſeſſione publica
ipſius ſancti Synodi in eccleſia maiori Baſilien̄. ſolenniter celebrata
vij. Jdus ſeptembris. Anno a natiuitate dn̄i Mccccxxxiiij.

¶ Decretū de cōcubinarijs in ſeſſione viceſima promulgatū.

Acroſctā generalis ſyno=
dus Baſilien̄. in ſpirituſancto legitime congregata
vniuerſalem eccleſiā rep̄ſentans ad ꝑpetuam rei me
moriam Quicunqꝫ clericus cuiuſcunqꝫ ſtatus con
ditionis religionis dignitatis/etiam ſi pontificalis
vel alterius p̄eminentie exiſtat/qui poſt huius con/
ſtitutionis noticiā quā habere p̄ſumat̄ ꝑ duos mē/
ſes poſt publicationē eiuſdē in eccleſijs cathedralibus quā ipſi dyoce
ſani omnino facere teneant̄/ Poſtqꝫ eadem cōſtitutio ad eorum noti/
ciam ꝑuenerit fuerit publicus cōcubinarius a ꝑceptione fructuū omni/
um ſuorum beneficiorū triū menſium ſpacio ſit ipſo facto ſuſpenſus/
quos ſuus ſuperior in fabricam vel aliam euidentem eccleſiarū vtili/
tatem ex quibus hij fructus ꝑcipiunt̄ conuertat/ necnon et hm̄oi pu/
blicum cōcubinariū vt primū eſſe talem innotuerit/mox ſuus ſuperior
monere teneat̄/vt infra breuiſſimū terminū cōcubinā dimittat. Quā
ſi nō dimiſerit vel dimiſſam/aut aliā publice reſūpſerit Jubet hec ſan/
cta Synodus/vt ipm̄ ſuis omnibus beneficijs omnino priuet Et ni/
hilominus hij publici cōcubinarij vſqꝫquo cum eis per ſuos ſuperio/
res poſt ipſarum cōcubinarū dimiſſionē manifeſtamqꝫ vite emēdatio
nē fuerit diſpēſatū/ad ſuſceptionē quorūcūqꝫ honorū dignitatū bene/
ficiorū vel officiorū ſint inhabiles Qui ſi poſt diſpēſationē recidiuo vo
mitu ad hm̄oi cōcubinatū publicū redierint ſine ſpe alicui⁹ diſpēſatio/

nis ad p̄d[illegible]ta prorſus inhabiles exiſtāt Qđ ſi hij ad quos talium cor/
rectio ꝑtinet eos vt p̄dictū eſt punire neglexerint eorū ſuperiores tam i
ipſos de neglectu/ q̄ȝ in illos pro cōcubinatu modis omnibus digna
punitione animaduertant. In cōcilijs etiā prouincialibus et Syno/
dalibus aduerſus tales punire negligētes vel de hoc crimine diffama/
tos etiā ꝑ ſuſpenſionē a collatione beneficiorū vel alia cōdigna pena ſe/
ueriter procedat Et ſi hij quorū deſtitutio ad ſummū pontificem ſpe/
ctat per concilia ꝓuincialia aut ſuos ſuperiores propter publicū cōcu/
binatum reperiant priuatione digni ſtatim cū proceſſu inquiſitionis
ipſi ſummo pōtifici deferant Eadem diligentia ⁊ inquiſitio in quibuſ/
cunq̄ȝ capitulis generalibus et ꝓuincialibꝰ quo ad ſuos ſeruet penis
alijs contra p̄dictos et alios nō publicos cōcubinarios ſtatutis in ſuo
robore permāſuris. Publici aūt intelligendi ſunt nō ſolum hij quorū
concubinatus ꝑ ſententiā aut confeſſionem in iure factam ſeu ꝑ rei eui
dentiam que nulla poſſit tergiuerſatione celari notorius eſt Sed qui
mulierem de incōtinentia ſuſpectam et infamatam tenet et ꝑ ſuum ſu
periorem ammonitꝰ ipſam cum effectu nō dimittit. Quia vero in qui
buſdā regionibus nōnulli iuriſdictionē eccleſiaſticam habentes pecu/
niarios queſtus a cōcubinarijs ꝑcipere nō erubeſcunt patiēdo eos in
tali feditate ſordeſcere ſub pena maledictionis eterne precipit ne dein
ceps ſub pacto cōpoſitione aut ſpe alicuiꝰ queſtus talia quouiſmodo
tolerent aut diſſimulent alioquin vltra premiſſam negligentie penā
duplum eius quod ꝓpterea acceperint reſtituere ad pios vſus omnino
teneant et compellant Ipſas aūt cōcubinas ſeu mulieres ſuſpectas p̄
lati modis omnibus curent a ſuis ſubditis etiā ꝑ brachij ſecularis au
xilium ſi opus fuerit penitus excere. Qui etiā ex tali cōcubinatu ꝓcrea
tos filios apud patres ſuos cohabitare nō permittant/ Iubet inſuꝑ
hec ſancta Synodus vt etiā in predictis Synodis ⁊ capitulis hec cō/
ſtitutio publicet ⁊ quilibet ſuos ſubditos ad ipſarū cōcubinarū dimiſ/
ſionem moneat diligenter/ Iniungit p̄terea omnibus ſecularibꝰ viris
etiam ſi regali prefulgeant dignitate ne vllū qualecunq̄ȝ inferunt im/
pedimentū quocūq̄ȝ queſito colore p̄latis qui ratione officij ſui aduer/
ſus ſuos ſubditos ꝓ hmōi cōcubinatu ꝓcedūt. Et cū omne fornicatio
nis crimē lege diuina ꝓhibitū ſit/ ⁊ ſub peccati mortalis pena neceſſa/
rio euitandū/ Monet omnes laicos tā vxoratos q̄ȝ ſolutos: vt ſimili/
ter a cōcubinatu abſtineant Nimis enī reprehenſibilis eſt qui vxorē
habet et ad alienā mulierem accedit Qui vero ſolutus eſt ſi continere
nolit iuxta apl'i cōſiliū vxorem ducat/ pro huiꝰ aūt diuini obſeruatiōe
p̄cepti hij ad quos ꝑtinet tam ſalutaribꝫ monitis q̄ȝ alijs canonicis re
medijs omni ſtudio laborent.

¶ De excōicatis certo modo non vitandis.

AD vitandum ſcādala ⁊ multa pericula ſubueniendūq̄ȝ cōſcien
tijs timoratis Statuit ꝙ nemo deinceps a cōmunione alicuiꝰ

in ſacramētoꝝ adminiſtratione vel receptione aut alijs quibuſcūq; di
uinis vel extra p̄textu cuiuſcūq; ſententie aut cēſure eccleſiaſtice ſeu ſuſ
penſionis aut ꝓhibitionis ab hoīe vel a iure generaliter ꝓmulgate te/
neat abſtinere vel aliquē vitare aut interdictū eccleſiaſticū obſeruare
niſi ſententia ꝓhibitio ſuſpenſio vel cenſura huiuſmodi fuerint in vel
cōtra perſonā collegiū vniuerſitatē eccl'iam aut locū certum vel certā a
iudice publicata/ vel denunciata ſpāliter et exp̄ſſe/ aut ſi aliquē ita no/
torie excōicationis ſnīam cōſtiterit incidiſſe q̄ nulla poſſit tergiuerſa/
tione celari aut aliquo iuris ſuffragio excuſari/ Nā a cōmunione illi⁹
abſtineri vult iuxta canonicas ſanciones ꝑ hoc tamē hmōi excōicatos
ſuſpenſos interdictos ſeu ꝓhibitos nō intendit in aliquo releuare nec
eis quomodolibet ſuffragari.

¶De interdictis non leuiter ponendis

QUoniam ex indiſcreta interdictoꝝ ꝓmulgatione multa cōſue/
uerūt ſcādala euenire Statuit hec ſancta Synodus q̄ nulla ci/
uitas opidū caſtrū villa aut locus eccleſiaſtico ſupponi poſſint interdi
cto niſi ex cauſa ſeu culpa ipſorū locorū ſeu dominij ſeu rectoris vel of/
ficialiū ꝓpter culpā aūt ſeu cauſam alteri⁹ cuiuſcūq; priuate ꝑſone hu/
iuſmodi loca nequaq; interdici poſſint auctoritate quacunq; ordina/
ria vel delegata niſi talis ꝑſona prius fuerit excōicata ac denunciata
ſeu in eccleſia publicata ac dn̄i ſeu rectores vel officiales ipſorū locorū
auctoritate iudicis requiſiti hmōi perſonā excōicatam infra biduū in/
de cū effectu nō eiecerint aut ad ſatiſfaciendū cōpulerint/ qua etiā poſt
biduum eiecta recedente vel ſatiſfaciente mox diuina reſumi poſſint/
quod etiam impendentibus locū habeat.

¶Contra friuole appellantes.

VT lites citius terminent ſuꝑ eodem grauamine aut ſuꝑ eodem
interlocutoria vim diffinitiue nō habēte nullaten⁹ liceat ſecūdo
appellare Qōq; ante diffinitiuā friuole vel iniuſte appellās vltra cōdē
nationē expēſarū dānorū/et intereſſe i q̄ndecim florenis auri de came
ra parti appellate ꝑ appellationis Judicē cōdēnet. Datū in ſeſſiōe pu/
blica i eccleſia maiori Baſilieñ: ſolēniter celebrata. xi. Kalē. Februarij
Anno a natiuitate dn̄i Mccccxxxv.

¶Requiſitio

LEctis et ꝓnunciatis ſupraſcriptis decretis de mandato ſacri con
cilij per reuerendū patrē dn̄m Ep̄m lectoreñ: indite nationis Gal
licane ipſe reuerēdus pater dn̄s lectoreñ. Ep̄us requiſiuit omnes do/
minos archiep̄os/ ⁊ ep̄os in cōcilio et ſeſſiōe p̄dicta p̄ſentes: vt p̄dicta
decreta/ p̄ſertim de cōcubinarijs mittāt ad eccleſias ſuas et faciant ſo/
lenniter publicari Jtem q̄ archiepiſcopi hic exiſtentes mittant ſuffra/
ganeis ſuis abſentibus q̄ ſpecialiter publicent Jtem prelati qui ſūt ex
parte alicuius regni intiment p̄latis abſentibus Jtē q̄ ꝓcuratores ar
chiep̄orum et ep̄orū intiment iſta ſuis dn̄is.

¶Seſſio viceſima prima de annatis.

Sacroſctã generalis Synodus Baſilieñ. in ſpirituſãcto legitime cõgregata vniuerſalē eccleſiam repſentans/ad ppetuã rei memoriã In nomine ſpũſſãcti paracliti Statuit hec ſancta Synodus ꝙ tam in curia romana ꝗ̃ alibi pro ſeu in cõfirmatione electionũ admiſſiõe poſtulationũ pſentatione ꝓuiſione collatione diſpoſitione electione poſtulatione pſentatione/ etiã a laycis facienda inſtitutione inſtallatione/ ⁊ inueſtitura de eccleſijs etiã cathedralibus Metropolitanis monaſterijs dignitatibꝫ bñficijs officijſqꝫ eccleſiaſticis quibuſcunqꝫ necnõ ordinibus ſacra et benedictione ac pallio de cetero nihil penitus ante vel poſt exigatur ratione litterarum Bulle Sigilli annatarũ cõmuniũ et minutorũ ſeruitiorꝝ primorum fructuũ deportuũ/ aut ſub quocũqꝫ alio titulo colore vel nomine ptextu cuiuſuis cõſuetudinis priuilegij vel ſtatuti aut alia quauis cauſa vel occaſione directe vel indirecte Solũ ſcriptoribꝫ abbreuiatoribuſqꝫ et regiſtratoribꝫ litterarũ ſeu minutarũ ꝓ ipſorũ labore cõpetenti ſalario ſoluendo. Huic autē ſacro canoni Si quis exigendo dando vel ꝓmittendo contrarie pſumpſerit penam incurrat aduerſus ſymoniacos inflictã/ et in ipſis dignitatibus ac beneficijs taliter obtentis nullũ ius ac titulũ acquirat obligationes quoqꝫ ꝓmiſſiones cēſure ac mandata/ et quicquid huius ſaluberrimi decreti in piudicium fieri continget nullas obtinere vires atqꝫ irrita cenſeant̄ Et ſi qđ abſit romanus pontifex/ qui p ceteris vniuerſaliũ cõciliorũ exequi ⁊ cuſtodire canones debet/ aduerſus hãc ſancionē aliquid faciendo eccleſiam ſcãdalizet generali concilio deferat̄ Ceteri vero pro modo culpe iuxta canonicas ſanciones p ſuos ſupiores digna vltione puniant̄.

¶De pacificis poſſeſſoribus.

Qvicunqꝫ nõ violentus ſed habens coloratũ titulũ pacifice et ſine lite platurã dignitatē beneficiũ vel officiũ triennio ꝓximo hactenus poſſedit vel in futurum poſſidebit/ nõ poſſit poſtea in petitorio vel poſſeſſorio/ a quoquã etiam ratione iuris nouiter impetrati moleſtari: excepto hoſtilitatis caſu vel alterius legitimi impedimenti de quo proteſtari/ ⁊ illud iuxta conciliũ Vienneñ. intimare teneatur Lis autem hoc caſu quo ad futuras controuerſias intelligatur ſi ad executionem citationis Juriſqꝫ ſui in iudicio exhibitionem/ ac terminorũ omnium obſeruationem proceſſum fuerit Ordinarij autem diligēter inquirant ne quis ſine titulo beneficium poſſideat Et ſi talem quandocunqꝫ repererint declarent ius illi non cõpetere vel huic ſi ſibi videtur niſi ſit intruſus ſeu violentus aut alias indignus vel alteri idoneo prouideant.

Seſſio viceſimaprima

¶Quomodo diuinū officiū in eccleſia ſit celebrādū.

SI quis principē ſeculi rogaturus habitu honeſto geſtu decenti ꝓlatione nō precipiti ſed diſtincta attenta quoqꝫ mente ſeipm̄ ac verba ſtudet cōponere Quāto diligentiꝰ in ſacro loco omnipotentem exoraturꝰ deū hec oīno facere curabit. Statuit igit̄ ſācta Synodus vt in cūctis cathedralibus ac collegiatis eccleſijs horas debitꝫ ſignis ꝯgrua pulſatione p̄miſſis laudes diuine ꝑ ſingulas horas nō curſim ac feſtinanter ſed aſiatim / ac tractim ⁊ cū pauſa decenti / p̄ſertim in medio cuiuſlibet verſiculi pſalmorū / debitā faciendo inter ſolenne ac feriale officiū differentiā / reuerenter ab omnibꝫ ꝑſoluant horas canonicas dicturi cū tunica talari / ac ſuppellitijs mundis vltra medias tibias longis / vel cappis iuxta temporū ac regionū diuerſitateſ eccleſias ingrediant̄ nō capucia ſed almucias vel birreta tenētes in capite / qui cum in choro fuerint grauitatē ſeruent / quā et locus et officiū exigunt nō inſimul aut cū alijs cōfabulantes ſeu colloquētes / aut litteras ſeu ſcripturas alias legentes / et cū pſallendi gratia ibidē cōueniant iuncta ac clauſa labia tenere nō debent Sed omnes p̄ſertim qui maiori fungunt̄ honore in pſalmis hymnis et canticis deo alacriter modulētur / cū dicit̄ Gloria patri et filio et ſpiritui ſancto oēs ꝯſurgant / cū nominatur glorioſum illud nomen ieſus in quo omne genu flectit̄ celeſtiū terreſtrium et infernorū omnes caput inclinēt. Nemo ibidem dū hore in cōmuni publice cantant̄ legat vel dicat priuatim officium Nā nō ſolū obſequiū quo obnoxius eſt choro ſubtrahit ſed alios pſallentes ꝑturbat ſuper hijs debite obſeruandis alijſqꝫ ad diuini officij proſecutionē et chori diſciplinā ſpectantibꝰ decanus vel cui onus incūbit diligēter inuigilet hincinde ne quid inordinate fiat circūſpiciens / horū aūt trāſgreſſores illius hore in qua circa p̄dicta exceſſerint vel alia maiori prout tranſgreſſionis grauitas exigit plectent̄ pena.

¶Quo tempore quilibet debet eſſe in choro.

QUi in matutinis ante finē pſalmi Venite exultemus / in alijs horis ante finē primi pſalmi / in miſſa ante vltimuꝫ kyrieleyſon vſqꝫ ad finē diuino officio nō interfuerit niſi forte neceſſitate cogēte ac petita ⁊ obtenta a p̄ſidente chori licentia diſcedere opteat pro illa hora abſens cenſeatur ſaluis eccleſiarū conſuetudinibꝰ ſi que forte circa hoc artiores exiſtant. Idem in his obſeruet̄ qui a principio vſqꝫ in finē in proceſſionibꝰ non ꝑmanſerint ꝓ cuiꝰ executione deputet̄ aliquis onus habens notandi perſonas ſingulas ſtatuto tēpore nō cōuenientes iuramento aſtrictus agere fideliter et nulli parcere. Iubet etiā hec ſancta Synodus qđ in alijs eccleſijs in quibus ſingulis horis certe diſtributiones ſtatute nō ſunt oīno etiā de groſſis fructibus ſi opus ſit deputent̄ vt iuxta menſurā laboris plus minus ve quiſqꝫ capiat emolumenti tollens prorſus abuſum illū quo in vna dūtaxat hora p̄ſens totius diei diſtributiones vſurpat et illū quo prepoſiti vel decani aut

alij officiales ex hoc ſolū ꝙ officiales ſunt licet actualiter ꝓ vtilitate ec-
cleſie nō abſint quotidianas diſtributiones ꝑcipiunt.

¶ Qualiter hore canonice extra chorū dicende ſunt.

Quoſcunqȝ etiā alibi beneficiatos ſeu in ſacris cōſtitutos cū ad
horas canonicas teneant / admonet hec ſācta Synodus ſi ora-
tiones deo acceptas fore cupiūt vt nō in gutture vel inter dētes ſeu de-
glutiendo aut ſincopādo dictiones nec colloquia vel riſus intermiſcen-
do ſed ſiue ſoli ſiue aſſociati diurnū nocturnūqȝ officiū reuerenter ver-
biſqȝ diſtinctis ꝑagāt / ac tali in loco vnde a deuotione non retrahant
ad quā ſe diſponere et ꝓparare debent Iuxta id qd̄ ſcriptū eſt ante ora-
tionē ꝓpara aīam tuā ne ſis quaſi qui temptat deum.

¶ De hijs qui tēpore diuinorū vagantur per eccleſiam.

Quicūqȝ in eccleſia beneficiatus ꝑſertim de maioribꝫ diuinorꝫ
tpe per eccleſiā vel foris circa ipſam deambulando aut cū alijs
colloquēdo vagari viſus fuerit nō ſolū illius hore / ſed totius diei ꝑſen-
tiā ipſo facto amittat. Qui ſi ſemel correctus nō deſtiterit ꝑ menſem
diſtributionibꝫ careat / vel grauiori ſi ꝑtinacia exegerit pena ſubiace-
at ita vt tandem deſiſtere cogat / ꝓhibeat etiā ne diuina officia tumul-
tuoſi quorūcūqȝ ꝑ eccleſiā diſcurſus impediant aut ꝑturbent / regula-
res qui in cōuentualibus eccleſijs circa predicta exceſſerint graui pe-
na ſuperiorum arbitrio caſtigentur.

¶ De tabula pendente in choro.

Vt cūcta in domo dei ordinate ꝓcedant / et quilibet ſciat quid ſi-
bi agendū imminet ſtatuat tabella aliqua continue pendens in
choro In qua quid ꝑ vnūquēqȝ ex canonicis vel alijs beneficiatis in
ſingulis horis ꝑ hebdomadā aut maius tēpus legēdū cātandūve ſit.
Qui aūt ſcd̄m ꝙ ibi deſcriptus fuerit facere per ſe vel aliū neglexerit ꝓ
qualibet hora diſtributiones vniꝰ diei amittat.

¶ De hijs qui in miſſa nō cōplent credo vel cātāt cātilenas
vel nimis baſſe miſſam legunt aut ſine miniſtro.

Abuſum aliquarū eccleſiarū in quibus credo in vnū deuꝫ qd̄ eſt
ſymbolum et cōfeſſio fidei noſtre / nō cōplete vſqȝ ad finē cātat /
aut ꝑfacio ſeu oratio dn̄ica obmittit: vel in eccleſijs cantilene ſeculares
voce admiſcent ſeu miſſa etiā priuata ſine miniſtro / aut ꝓter ſecretas
orationes ita ſubmiſſa voce dicit ꝙ a circūſtantibus audiri nō poteſt
abolentes Statuimꝰ vt qui in hijs tranſgreſſor inuentus fuerit a ſuo
ſuperiori debite caſtigetur.

De pignorantibus cultum diuinum.

Abuſum etiā illā cultui diuino manifeſte derogantem quo non-
nulli eccleſiarum canonici contrahentes debita ſic ſe creditoribꝫ
obligant / vt niſi ſtatuto tempore ſatiſfaciāt a diuinis ceſſetur officijs
abolentes / et obligationem huiuſmodi etiā ſi iureiurādo firmata ſit
irritam decernentes Statuimus vt qui talem illicitum contractum

fecerint triū menſium fructus ipſi eccleſie applicādos ipſo facto amittāt Et q̄ꝫdiu diuina nō reſūpſerint nullos ex ipſa eccleſia ꝓuēt⁹ ꝑcipiāt

¶De tenentibus capitula tēpore miſſe.

PRohibet hec ſācta Synod⁹ vt tp̄e miſſe maioris p̄ſertim diebus ſolennib⁹ capitula ſeu actus capitulares aut aliȷ̄ tractatus ꝑ canonicos nō celebrent/ Niſi forte vrgens et euidens ingruerit neceſſitas. Qui vero ad talem horā capitulū indixerit a diſtributionib⁹ quotidianis ꝑ hebdomadā ſit ſuſpenſus/ neq̄ꝫ ipſi canonici pro illa hora ipſas diſtributiones lucrent.

¶De ſpectaculis in eccleſia non faciendis.

TUrpem etiā illū abuſum in quibuſdā frequētatū eccleſiȷ̄s quo certis annis celebritatib⁹ nōnulli cū mitra baculo ac veſtib⁹ pōtificalibus more epiſcoporum benedicunt/ aliȷ̄ vt reges ac duces induti quod feſtū fatuorum vel innocentū ſeu puerorū in quibuſdam regionibus nuncupatur/ aliȷ̄ laruales ac theatrales iocos/ aliȷ̄ choreas et tripudia mariū ac mulierum faciētes homines ad ſpectacula ⁊ cachinationes mouent/ aliȷ̄ comeſſationes et conuiuia ibidē p̄parant/ hec ſancta Synodus deteſtans ſtatuit et iubet tam ordinariȷ̄s q̄ꝫ eccleſiarum Decanis/ et rectoribus ſub pena ſuſpenſionis omniū prouentuū eccleſiaſticorum trium menſium ſpacio/ nec hec aut ſimilia ludibria/ nec etiam mercantias ſeu negociationes nundinarum in eccleſia que domus orationis eſſe debet/ ac etiam cimiterio exerceri amplius permittant Tranſgreſſoreſq̄ꝫ per cenſuram eccleſiaſticam aliaq̄ꝫ iuris remedia punire non negligant. Omnes autem cōſuetudines ſtatuta ac priuilegia que hiȷ̄s non cōcordāt circa hec decretas niſi forte maiores adiȷ̄cerent penas irritas eſſe hec ſancta Synodus decernit. Datum in ſeſſione publica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata die Jouis nona menſis Juniȷ̄ Anno domini Milleſimoquadringenteſimotriceſimoquinto.

¶Seſſio viceſimaſecunda de condemnatione libelli.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legitime cōgregata vniuerſalē eccleſiam repreſentans ad ꝑpetuā rei memoriā. Cum inter cetera pietatis opera ad conſeruandam fidei catholice veritatem extirpandoſq̄ꝫ errores et hereſes: hec ſancta Synodus potiſſime conuenerit noſtre ſollicitudinis precipuū ſtudium eſt illico vt pullulare aliquid nouerimus quod fidei chriſtiane puritatem offendere et ſplendorem luminis in mentibus fidelium quomodolibet obnubilare poſſit penitus reſcindere/ agrumq̄ꝫ dominicum a noxiȷ̄s zizaniȷ̄s et vepribus cū omni diligentia expurgare. Proinde quēdam libellum editum a magiſtro Auguſtino vulgariter dicto d̉ roma

archiepiſcopo Nazareno. Cuius ꝑmus tractatus de ſacramēto vnita
tis chriſti ⁊ eccleſie ſiue de xp̄o integro intitulaꝛ. Secūdus de chriſto
capite ⁊ eius inclito ꝑncipatu. Alius de charitate chriſti circa electos ⁊
eius infinito amore tanq̄ȝ nō ſanam ⁊ erroneā in fide doctrinā cōtinen
tem cum ſuis defenſorijs damnat ⁊ reprobat. Et potiſſime ſcādaloſaȝ
illam aſſertionē erroneā in fide in ipſo libello cōtentā / quam pie fideli
um aures ſine horrore audire nō poſſunt videlicȝ chriſtus quotidie pec
cat / ⁊ ex quo fuit chriſtus quottidie peccauit / quāuis de capite eccleſie
chriſto Jeſu ſaluatore noſtro dicat ſe non intelligere ſed ad mēbra ſua
que cū chriſto capite vnum eſſe xp̄m aſſeruit intelligentiā eius eſſe refe
rendā dicat. Necnō ⁊ ꝓpoſitiones iſtas ⁊ eis in ſententia ſimiles quas
in articulos damnatos in ſacro Conſtantieñ. cōcilio incidere declarat
videlicet nō oēs fideles iuſtificati ſunt membra chriſti / ſed ſoli electi fi-
naliter in ꝑpetuum regnaturi cum xp̄o. Secundū ineffabilē ꝓſcientiaȝ
dei ſumunꝛ membra xp̄i / ex quibus cōſtat eccleſia que tamē nō con-
ſtat niſi ex eis qui ſecundū ꝓpoſitum electionis vocati ſunt / nō ſufficit
chriſto vniri vinculo charitatis vt aliqui efficianꝛ membra xp̄i. Sed
requiriꝛ alia vnio / has etiā que ſequūꝛ. Humana natura in chriſto ve
re eſt chriſtus / humana natura in chriſto eſt ꝑſona xp̄i. Ratio ſuppoſi-
talis determinans humanā naturā in chriſto nō realiter diſtinguiꝛ ab
ipſa natura determinata. Natura humana in chriſto ꝓcul dubio eſt ꝑ-
ſona verbi / ⁊ verbū in chriſto natura aſſumpta eſt realiter ꝑſona aſſu-
mens. Natura humana aſſumpta a verbo ex vnione ꝑſonali eſt veraci
ter deus naturalis ⁊ ꝓprius chriſtus ſecundū voluntatē creatā tantū
diligit naturā humanā vnitam ꝑſone verbi quātū diligit naturā diui-
naȝ. Sicut due ꝑſone in diuinis ſunt equaliter diligibiles. Jta due na
ture in chriſto humana ⁊ diuina ſunt equaliter diligibiles ꝓpter perſo
nam cōmunē. Anima xp̄i videt deum tam clare ⁊ intenſe quātū clare
⁊ intenſe deus videt ſeipſum. Quaſquidē ꝓpoſitiones ⁊ alias ex eadeȝ
radice ꝓcedentes / in p̄dicto libro cōtentas tanq̄ȝ erroneas in fide dam
nat / et reprobat hec ſancta ſynodus. Ne igitur per huiuſmodi doctri-
nam in errorē quempiā fideliū prolabi cōtingat diſtricte precipit. Ne
quiſq̄ȝ prefati libelli doctrinā / ⁊ p̄ſertim ſupraſcriptas ꝓpoſitiones vt
p̄mittitur damnatas ⁊ reprobatas / ac etiā eius tractatus defenſorios
docere p̄dicare defendere aut approbare p̄ſumat. Eos autem qui ſecus
egerint tanq̄ȝ hereticos / et alias animaduerſione canonica puniēdos
decernit. Jn nullo autē per hec derogare intendit / dictis aut ſcriptis
ſanctoꝝ doctoꝝ in p̄nominatis materijs loquentiū quinimo / ea reci-
pit ⁊ amplectiꝛ iuxta eorum veram intelligentiā per eos aut alios ca-
tholicos doctores in theologia ſcola cōmuniter expoſitā ⁊ declaratam
Nec per hanc ſentētiā perſone p̄fati auctoris p̄iudicare intendit hec ea
dem ſancta Synodus. Quia ſi debite vocatus fuerit cauſas tamē ab
ſentie allegauit / et in aliquibꝫ ſuis ſcriptis / et alias doctrinā ſuā deter

minationi eccleſie ſubmiſit. Ceterū hec ſancta ſynodus mandat ⁊ pci,
pit omnibus archiepis Epiſcopis cancellariis vniuerſitatū ⁊ inquiſi
toribus heretice prauitatis/ ad quoꝝ ſpectat officiū/ quatenus diligē
tiam ſolertē adhibeant/ et ꝓuideant/ ne aliqui dictos librū et libellos
defenſorios habeant aut preſumant penes ſe cōſeruare aut tenere/ im
mo ipſos p̄dictis aſſignare habeant vt de illis faciant ꝓut iura diſpo,
nunt/ alias cōtra tales canonica animaduerſione ꝓcedatur. Datū in
ſeſſione publica in eccl'ia maiori Baſilieñ. ſolēniter celebrata idus octo
bris. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxv.

¶Seſſio viceſimatertia de electione ſummi pontificis.

SAcroſancta generalis ſy=
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgrega
ta vniuerſalē eccleſiā repreſentās. Ad perpetuam rei
memoriā. Quoniā ſalus populi paſtor bonus meri
to hanc ſanctā ſynodū quantū pro humane legis fi,
eri poteſt induſtriā niti decet/ vt romanus pontifex
qui gregis dñici p̄mus ⁊ ſummus eſt paſtor talis fi
at taliſqꝫ ꝑſeueret/ qui cunctarū animarū ſaluti ac totius chriſtiani or
bis vtilitati ꝓuideat/ et tanto officio digne ſatiſfaciat ꝓinde cōſtituti,
ones tam ſacroꝝ conciliorū qꝫ ſummoꝝ pontificū/ ſuper romani ele,
ctione pontificis editas innouās hec ſancta ſynodus ⁊ eis quedā ſalu
bria adiiciens. Statuit vt quotienſcūqꝫ ſedem apoſtolicā vacare con,
tigerit ſancte romane eccleſie cardinales p̄ſentes in loco quo ſummi
pontificis electio celebrāda eſt decima die poſtqꝫ ſedes vacauerit om,
nes in capellā aliquā vel locū prope cōclaue cōueniant. Inde p̄cedente
cruce bini cū deuotione cantādo. Veni creator ſpiritus. Incedētes lo,
cum cōclauis ingrediant. Quo non niſi duos familiares neceſſarios
quilibet introducat Cerimoniarū autē gratia duo clerici quoꝝ ſaltem
vnus ſit notarius etiā admitti poſſint. Camerarius vero cū his q̄bus
ꝯclauis cuſtodia cōmiſſa fuerit curet ne quis preter p̄dictos conclaue
ingrediat. Ipſe autē poſt ingreſſum cardinaliū clauſis foribus cuꝫ de
putatis intret ⁊ ſingulorū cardinaliū cellas diligēter ꝑquirat. Excep,
tiſqꝫ infirmoꝝ aut debiliū medicinalibus ſi qua ibidē victualia vel con
fectiones reperiant ammoueat. Exiens inde claudenſqꝫ ꝯclauis oſtiū
cuſtodiā ſollicite obſeruet/ ac ſingulis diebus Libaria que cardinali
bus deferunt accurate perquirat/ nec introferri ꝑmittat niſi q̄ ꝓ mo,
derata refectione neceſſariū videat decretis huius ſacri cōcilii ꝓmul,
gatur in quarta ⁊ ſeptima ſeſſionibus in ſuo robore firmiter perman
ſuris. Sequenti die cardinales oēs coram his qui in cōclaue fuerint
audita miſſa de ſācto ſpū ſacrā ſumāt Euchariſtiā. Et anteqꝫ ſcrutiniū
inchoent/ ante poſitis ſctis euāgeliis iurent ſuꝑ hac forma. Ego. N.
cardinalis iuro ⁊ ꝓmitto omnipotēti deo patri ⁊ filio ⁊ ſpiritui ſancto/

ac beato Petro apoſtoloꝝ pncipi eum eligere in pontificē quē credaꝫ eccleſie vniuerſali in ſpiritualibꝫ ⁊ tēporalibus vtilem ⁊ tante dignitati idoneū/nec illi vocem dare quē veriſimiliter ſciuero ꝓmiſſione aut datione alicuius rei tēporalis ſeu p̄ce ꝑ ſe vel alium interpoſita aut alias q̄litercunqꝫ directe vel indirecte pro ſe electionē ꝓcurare. Electoqꝫ in pontificē nō prius obedientiā facere quā iuret iuxta formam decreti ſacri Baſilieñ. cōcilij ita me deus adiuuet cui in die tremēdi iudicij redditurus ſum de hoc iuramēto/et cunctis operibus meis rationē poſt hec quilibet eorū cedulā dabit In qua vltra tres nō nomīet inter quos ſi vltra vnum nominauerit/aliquis ſit extra cardinaliū collegiū neqꝫ vna die niſi vnum fiat ſcrutiniū ⁊ immediate poſt miſſam. Lectis cedulis niſi duarū partiū in vnum vota cōcurrant mox cōburanť. Ante autē ſex cōpleta ſcrutinia acceſſus ad quēquā fieri nō poſſit. Recogitēt eo tēpore cardinales/et attenta mēte cōſiderēt q̄ꝫtum ſibiipis meritū vel demeritū q̄ꝫtumqꝫ populo chriſtiano fructū vel preiudiciū bonum vel malū eligendo pontificem facturi ſunt. In nulla prefecto re magis dn̄i noſtri Ieſu xp̄i gratiā vel iram aſſequi poſſint/q̄ꝫ cum de vicario eius ſuis p̄ficiendo ouibus agitur quas ita dilexit vt pro ipſis ⁊ mori ⁊ crucis tormentū pati dignatus fuerit.

¶ De profeſſione eiuſdē ſummi pontificis.

STatuit ſancta Synodus vt electus in papā electioni de ſe facte per infraſcripti modi expreſſionē cōſentire teneať. Quā expreſſionē ſi p̄ſens in curia per cardinales vel extra per eoꝝ aliquē vel aliū ab ipſis ad hoc habentē mandatū. In p̄ſentia notarij ⁊ decem ſaltē ꝑſonarū p̄ſentata ſibi electione requiſitus infra diem naturalē ab hora requiſitiōis nō fecerit electio ſua ꝓ infecta habeať. Et ad aliā in noīe dn̄i cardinales ꝓcedere teneanť. Exp̄ſſo aūt vt p̄dicť hmōi cōſenſu cardinales eidē vt ſūmo pōtifici mox obediētiā debitā exhibeāt poſtq̄ꝫ vo ꝑ cardinales obediētia p̄ſtita fuerit nulli de ei⁹ pōtificatu ābigere phas ſit.

¶ Forma conſenſus.

IN nomine ſancte ⁊ indiuidue trinitatis patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti Ego. N. electus in papā om̄ipotēti deo cuius eccleſiā ſuo p̄ſidio regendā ſuſcipio/et beato Petro aplo̓ꝝ p̄ncipi corde ⁊ ore cōfiteor ⁊ ꝓfiteor q̄ quādiu in hac fragili vita conſtitutus fuero me firmiter credere ⁊ tenere fidem catholicā ſcd̄m traditionē aplo̓ꝝ generaliū cōciliorꝝ ⁊ alioꝝ ſctōꝝ patrū. Maxime aūt ſctōrū octo cōcilioꝝ vniuerſaliū videlicet p̄mi Niceni: ſecūdi ꝯſtātiopolitani/tertij Epheſini p̄mi ⁊ quarti calcedoneñ. quinti ⁊ ſexti. Itē cōſtantinopolitani ſeptimi. Itē Niceni octaui quoqꝫ ꝯſtātinopolitani. Necnō lateraneñ. lugduneñ. vienneñ. conſtantieñ. et baſilieñ. generaliū etiā cōciliorū/et illā fidē vſqꝫ ad vnū apicem immutilatā ſeruare ⁊ vſqꝫ ad aīam ⁊ ſanguinē defendere ⁊ p̄dicare ritūqꝫ pariter ſacramentoꝝ eccleſiaſticoꝝ eccl̄ie traditū omnimode ꝓſequi ⁊ obſeruare. polliceor etiā fideliter laborare ꝓ tuitione fidei

catholice/ ꝛ extirpatione hereſum ꝛ erroꝝ reformatione moꝝ ac pace
in ppl'o xpiano. Juro etiã ꝓſequi celebratione cõcilioꝝ generaliũ/ ꝛ cõ,
firmatione electionũ. Juxta decreti ſacri Baſilieñ. ꝯcilij/ hãc aũt ꝓfeſ,
ſione mea manu ſubſcripſi ꝛ tibi oipotẽti deo cui in die tremẽdi iudicij
redditur⁹ ſum de hoc ꝛ cũctis opib⁹ meis ratione pura mẽte ſup alta/
re offero quã in ꝑmo publico ꝯſiſtorio ſolẽniter repetã. Ne lapſu tpis
hec tã ſalubris inſtitutio de mẽoria ſũmi põtificis elabat̃ ſingulis an,
nis die quo anniuerſariũ celebrat̃ electiõis vel coronationis ſue intra
miſſarũ ſolẽnia ꝑm⁹ cardinalis q̇ ibidẽ affuerit publice ꝛ alta voce corã
ſũmo põtifice legat ſic. Sanctiſſime pater attẽdat ſanctitas tua ꝛ di
ligẽter cõſideret ꝓmiſſionẽ hanc quã die electiõis tue deo feciſti/ poſtea
eã legẽs in fine dicat. Curet igit̃ ſanctitas tua ꝓ honore dei ꝛ ſalute aie
tue/ et vtilitati vniuerſalis eccl'ie ꝑdicta oia ꝓ virib⁹ obſeruare bona fi
de ſine dolo ꝛ fraude. Recogites etiã cuius vicẽ geras in terris illius
videlʒ/ q̇ aiam ſuã ꝓ ouib⁹ ſuis poſuit/ qui ter anteq̃ʒ oues ſuas beato
Petro cõmitteret petijt an ipm diligeret/ quiqʒ ſicut iuſtus iudex/ et
quẽ nullũ latet ſecretũ rõnẽ exiget a te de oibus vſqʒ ad minimũ q̃dran
tẽ. Memineris q̃d btũs Petrus alijqʒ ſibi ſuccedẽtes põtifices fece,
rũt/ q̇ nil aliḋ cogitabãt niſi honorẽ dei ꝓpagationẽ fidei publicũ eccl'ie
bonũ ſalutẽqʒ ꝛ vtilitatẽ filioꝝ ſuoꝝ/ ꝛ tandẽ imitãtes magr̃m ꝛ dñm
aias ſuas ꝓ ſibi cõmẽdatis ouib⁹ exponere nõ dubitarũt/ noli tibi aut
tuis theſaurizare in terris vbi tinea ꝛ erugo demolit̃ vbi fures ꝛ latro
nes effodiũt/ ſed theſauriza tibi in celis. Non ſis acceptor ꝑſonarũ nec
ſãguinis nec patrie aut natiõis oẽs filij dei ſũt/ ꝛ tue cure ac cuſtodie
pariter cõmiſſi dicas exẽplo xpi. Qui fecerit voluntatẽ patris mei q̇ eſt
in celis/ ille meus frater mater ꝛ ſoror eſt. Jn diſtribuẽdis dignitatib⁹
ꝛ bñficijs nõ carnẽ nõ munera nõ q̃d aliud tꝑale/ ſed ſolũ deũ ꝛ virtu/
tes atqʒ hominũ merita tibi ꝑponas Jn corrigẽdis exceſſibus eccl'iaſti
cã exerce diſciplinã/ memor quã gratiã phinees quãve penã heli alter
iniurias dei vlciſcẽdo/ alter diſſimulãdo meruerũt. Paupes aũt ac mi
ſerabiles ꝑſonas defende Juua ꝛ ſuſtẽta ad oẽs aũt paternã habe cha/
ritatẽ. Poſt expleta coronatiõis ſolẽnia ac ſingulis annis poſt electio
nis anniuerſariũ cũ fratrib⁹ ſuis octo ſaltẽ cõtinuis dieb⁹ ſumus pon
tifex vigili cura ꝑtractet/ exequi q̇ tam ſolẽniter deo pollicitus eſt. Jn
ꝑmis igit̃ ꝑſcrutet̃ in qua orbis pte xpiana religio vexat̃ a Turcis ſar,
racenis. Tartar/ ꝛ alijs ĩfidelib⁹. Jn qua regiõe viget hereſis ſciſma
vel quelibet ſupſtitionis ſpecies. Jn quib⁹ ꝓuincijs mores ꝛ diuinorũ
obſeruãtia mãdatoꝝ rectaqʒ viuẽdi norma tam in ſtatu eccl'iaſtico q̃ʒ
ſeculari dilabunt̃ vbi etiã libertas eccl'iaſtica cõculcat̃. Jnter quos re,
ges ꝑncipeſqʒ ꝛ ppl'os vigẽt odia vel bella vel belloꝝ metus/ ꝛ vbiqʒ ſi
cut pius pater cũ fratrib⁹ ſuis remedijs oportunis diligẽter ꝓuidere ſtu
deat. His vniuerſalib⁹ expeditis negotijs ad ea q̃ ꝓximiora ſunt manũ
apponẽs mox domũ familiã ꝛ curiã romanã vbi ꝯputnecceſſariũ fuerit

exemplariter cōponere veraciterqꝫ reformare incipiat/ et tā circa ma/
gnos ꝗꝫ paruos inquirens et inquiri faciēs quicquid emendatione di/
gnū repererit corrigere nullatenuſ differat aut diſſimulet/ ſciēs duplex
eſſe pctm̄ vnū qđ ibi ꝑpetrat/ aliud longe grauius qđ inde ſequit/ qc/
quid enī ibidē agit facile trabit in exemplū Unde fit vt langueſcēte ca
pite reliquū poſtea corpus morbus inuadat/ pontificalis domꝰ ac cu
ria tanqꝫ ſpeculū mūdū eſſe debet. In quo omnes ꝓſpicientes ad eiꝰ
exemplum ſe cōponāt et viuāt/ ꝓinde ab ea penitus diſſipet et euellat
quicquid ſymoniace labis/ quicquid cōcubinarie ſordis/ quicquid de
niqꝫ vel deū offendere vel homines ſcandalizare pōt. Curet ne officia
les ꝑperam officia ſua adminiſtrēt nequaqꝫ grauent nec ꝑ concuſſio/
nē aut illicite quicquā extorqueāt Et vt hij qui officialibus ꝓpoſiti ſunt
in ipſorū exceſſus inultos nō patiant/ neminē ꝑmittāt veſtibus ⁊ colo
ribus ꝑ ſacros canones ꝓhibitis vti. Clerū romanū qui ſibi principali
ter ⁊ imediate ſubiectꝰ eſt principaliter in omni eccleſiaſtica honeſtate
reformet/ Et ꝓſertim vt cultꝰ diuinus in eccleſijs vrbis cū ea qua de/
cet veneratione/ et diſciplina obſeruet. populū quoqꝫ vrbis que pecu/
liaris eius eſt parrochia doceat inſtruat et in via ſalutis dirigat/ impe
ret cardinalibus vt titulos ac parrochias ſuas ꝓut eorū incūbit offi/
cio viſitēt et reformēt/ ꝓlatū aliquē magne ſciētie ꝓbateqꝫ et exempla
ris vite in vrbe vicariū cōſtituat qui vice ſua cleri et ppl'i epalem curā
gerat de quo an oneri ſuo diligenter incūbat ſepe perquirat. Poſt hec
cū eiſdem fratribus de tēporalitate eccleſie romane bene ſalubriterqꝫ
regenda accurate cogitans prouideat vt prouincie ciuitates opida ca
ſtra terre ipſi eccleſie ſubiecte iuſte ac pacifice gubernentur/ tali quidē
moderamine vt inter regimen eccleſiaſticorum ac ſecularium princi/
pum/ ſic diſtet ſicut inter patrem et dominū/ non queſtui ſed protecti/
oni ac tutele intendat/ ⁊ paterna charitate cunctos fouens nō tam ſub
ditos ꝗꝫ filios exiſtimet/ Et quoniā ſpiritualem temporalēqꝫ ipſoruꝫ
curam habet inuigilet omnes partialitates ac ſeditiones inde ammo/
uere ꝓſertim gwelforū et gebellinorū/ et quecūqꝫ hijs ſimilia ꝑnicioſa
nomina animas corporaqꝫ pariter ꝑimentia oēm det operā penis ſpi
ritualibus et temporalibus/ et quibuſcūqꝫ poteſt modis ſublatis in/
de cunctis diſſentionū fomentis eos vnanimes ad deuotionē eccleſie
cōſeruare. Ad regendū ꝓuincias ac ciuitates principales deſtinet car/
dinales vel prelatos integre et incorrupte fame quos non inhyare pe/
cunijs ſed iuſticie ac paci ſubditorum intendere veriſimile ſit quorum
legatio biennio aut ad plus triennio elapſu expiret. Et quia dignuꝫ eſt
vt quilibet ſue villicatōis rationē reddat deputet expleta legatione ali
quis vel aliqui inſignes viri qui ſue adminiſtrationis rationē/ necnō
querelas ac petitiones ꝓuincialiū audiāt ⁊ iuſticiā exhibeāt/ et qđ ipſi
facere comode nequeunt pape deferant/ qui omnino geſta eoruꝫ ſcire
ſtudeat/ ⁊ ſi quid illicite ꝑpetraſſe ipſos cōſtiterit nullatenus inultum

dimittat: vt et ſucceſſores ſui que nõ licent ſuo exemplo facere reformident. Et ne officiales manus forſitan ad illicita apponãt cõpetens ſalarium vnde viuere honeſte poſſint eis cõſtituatur. Sepe etiã ſummus pontifex inquirat quõ tam legati gubernatores et commiſſarij quã romane eccleſie vicarij ac feudatarij ſubditos regunt/ et an nouis gabellis/ ⁊ exactionibus grauẽt/ quicq̃d autẽ auſteritatis ſeu iniuſti oneris ſuꝑ ceruices ſubditoꝝ fieri cognouerit nequaquã tolleret pati enim impiũ eſt vt hi quos papa ꝑ ſe paterne regeret per alios tyrannice tractent. Statuta ⁊ cõſtitutiones antiquas quibꝫ ꝓuincie ac terre ſalubriter regi cõſueuerũt inuiolata ſeruari faciat/ ꝙ ſi qua poſtea irrationabiliter/ vel ad emulationẽ ſeu parcialiter edita ſint cauſa cognita retractent ⁊ reforment. Infra annũ ab electionis die romanus põtifex ad ſe oratores ſeu ꝓcuratores ꝓuinciarũ ac ꝑncipaliũ ciuitatũ eccleſie romane accerſiat/ et oſtẽdẽs erga eos paterne charitatis affectũ ab ipſis de ſtatu ⁊ cõditione patriarũ/ et queãdmodũ ꝑdeceſſores ſui tẽpore recti ſunt. Num etiã aliquo iniuſto grauent onere/ et quid pro ſalubri ipſoꝝ regimine faciendũ ſit ꝑſcrutetur/ et tandẽ in omnibꝫ vtilitati ⁊ idẽntitati ipſoꝝ ac bono publico prouiſione remedia tanq̃ filijs adhibeat/ hoc idem ſaltem de biennio in bienniũ repetere non pigeat. Inter cetera que feudatarij capitanei gubernatores Senator caſtellani alijqꝫ ꝑcipui officiales vrbis/ et terrarũ eccleſie iurare ſolent. Hoc etiã adijciat vt in eorũ inſtitutione iurent ꝙ ſede vacante ad mãdatum cardinaliũ ciuitates terras loca arces ⁊ caſtra/ ac gentes noie romane eccleſie tenebunt ac tradent libere ⁊ ſine contradictione. Ne ſummus pontifex carnalitatis trahi videat affectu magis q̃ʒ iudicio rationis atqꝫ vt ſcandalis obuiet/ que experientia teſte ſepe ſecuta ſunt nullũ decetero cõſanguineũ/ vel affinẽ vſqꝫ ad tertium gradum incluſiue. Ducem Marchionẽ comitẽ feudatariũ emphiteotam vicariũ gubernatorẽ officialẽ caſtellanum alicuius ꝓuincie ciuitatis opidi caſtri fortalicij aut loci romane eccleſie. Nec ſuꝑ his iuriſdictioni ſeu poteſtatem aliquã habere/ nec capitaneũ ſeu cõductorẽ gentiũ armorũ faciat aut eſſe ꝑmitiat. Ipſi quoqꝫ cardinales ſummo pontifici ſecus agere volenti nequaq̃ʒ aſſentiant. Quodqꝫ ſuccedẽs pontifex aliter facta ꝓrſus retractet ac reuocet. Iuxta nicolai pape quarti cõſtitutionẽ ſtatuit ſancta Synodus/ vt ad ſancte romane eccleſie cardinales omniũ fructuũ reddituũ prouentuũ multarum cõdemnationũ/ ac cenſuum de quibuſcũqꝫ terris ⁊ locis romane eccleſie ſubiectis ꝓuenientiũ medietas ꝑtineat inſtitutioqꝫ ⁊ deſtitutio omniũ rectorũ gubernatorũqꝫ ⁊ cuſtodũ/ quocũqꝫ nomine cenſeant/ qui preerunt dictis terris et locis/ ac etiã dictorũ fructuũ collectorũ de ꝯcilio ⁊ ꝯſenſu ipſoꝝ cardinalium fieri debeat. Ipſos igitur cardinales admonet ſancta Synodꝰ vt terras ⁊ ſubditos romane eccleſie ab iniurijs ⁊ oppreſſionibus ꝓtegant/ de paceqꝫ ac ſalute/ et bono ipſoꝝ regimine cogitãtes apud ſum

mum pontificē/ et vbi opus fuerit ipſos omni fauore ꝓmoueant. Et
ſi de omnibꝫ romane eccleſie terris magna cura ſummo pontifici ac
cardinalibus eſſe debeat ad vrbem tamē romā mentis intuitū ſedulo
cōuertere/ et ad ipſam tanꝙ peculiarē filiam ꝛ principalē eoꝝ parro/
chiam In qua beatoꝝ petri ꝛ pauli ac innumerabiliū chriſti marty/
rum ꝛ ſanctoꝝ ſacra corpora requieſcūt vbi ſedes eſt romani pōtificis
vnde ꝛ ipſe ac romanū denominat imperiū/ et ad quā oēs chriſticole
deuotionis cauſa cōfluere ſolent/ ſingularē quandā charitatē/ et preci
puum affectū gerere tenent/ vt in pace tranquillitate ac iuſticia guber
netur in ſuiſqꝫ eccleſijs menibus vijs ꝛ ſecuritate ſtratarū detrimen/
tum non patiat. Quo circa ſtatuit hec ſancta Synodus vt de quibuſ/
cunqꝫ ipſius vrbis redditibus ꝛ ꝓuentibus aliqua cōpetens portio ad
cōſeruationē eccleſiarū meniū viarū pontiū ſecuritatiſqꝫ itinerū ipius
vrbis ꝛ diſtrictus per aliquos viros ꝓbate fame de concilio cardina/
lium eligendos re ipſa exponat. Sicut ſeruū ſeruoꝝ dei ſummus pō
tifex ſe ꝓfitetur ita opere cōprobet ꝛ cum ad ipm̄ tanꝙ cōmunē patrē
vndiqꝫ homines ꝯfugiant adiriqꝫ ſe ab omnibꝫ facile ꝑmittat. Unam
ergo ſaltem in hebdomada diem ꝓ publica ſtatuat audiētia. In qua
oēs ꝑſertim pauperes ꝛ oppreſſos patiēter ꝛ benigne audiat/ ꝛ quātū
cū deo poteſt exaudiat cunctiſqꝫ ſicut pater filijs prout cuiqꝫ opus fu
erit iuxta vires cōſilio ꝛ auxilio ꝓuideat. Et ſi corporali neceſſitate im
peditus fuerit vel alicui cardinali vel alteri inſigni viro omnia ſibi re
laturo cōmittat. Omnibuſqꝫ curie officialibus. Jubeat preſertim vice
cancellario penitētiario et camerario vt ipſos pauperes cito gratiſqꝫ
expediant. Memor apoſtolice charitatis qua Petrus et Paulus in
vicem dexteras dederunt vt pauperū memores eſſent. Diebus vo do
minicis ꝛ feſtiuis ad miſſam exeat publicam poſtqꝫ aliquāto tēporis
ſpatio indigētibus audientiā ꝓbeat. Singulis hebdomadis vel ſaltē
in menſe bis cōſiſtoria publica teneat in quibus negocia eccleſiarū ca/
thedraliū ac monaſterioꝝ ſeu principū ac vniuerſitatū aliaqꝫ magni
ponderis audiat. Lites autē et cauſas minores remittat ad vice cācel
larium. Ipſe autē quāto amplius poteſt litigijs ac minoribus negocijs
ſe eximat vt maioribus intendat liberius. Quoniam ſancte romane
eccleſie cardinales pars corporis romani pontificis eſſe cenſentur rei
publice admodū expediens eſt/ vt iuxta vetuſtum morem grauia ꝛ ar
dua negocia de ipſorū in concilio directione cauſa quoqꝫ mature cog/
nita deinceps fiant/ ꝑſertim cauſarū fidei deciſiones ſanctoꝝ canoni/
ſationes erectiones ſeu ſuppreſſiones diuiſiones ſubiectiōes vniones
eccleſiarū cathedraliū ꝛ monaſterioꝝ/ ꝓmotiones cardinaliū confir/
mationes ac ꝓuiſiones de eccleſijs cathedralibus/ et monaſterijs pri
uationeſqꝫ et tranſlationes abbatū epiſcoporū ꝛ ſuperiorum leges ſeu
conſtitutiones legationes de latere ſeu vicarioꝝ ac nuncioꝝ auctori/
tate legatoꝝ de latere fungentiū cōmiſſiones noue religionis inſtitu/

cio exemptiones noue/ eccleſijs monaſterijs ſeu capitulis aut ipſaruꝫ
iam factarū reuocationes. Saluo decreto ſacri Conſtantieñ. concilij
de p̄latis nō transferēdis inuitis.

¶ De numero ⁊ qualitate cardinaliū.

CUm ſummo pontifice ſancte romane eccleſie cardinales in diri/
genda chriſtiana republica collaterales aſſiſtant neceſſe eſt vt ta
les inſtituant᷑ qui ſicut nomine ita re ipa cardines ſint ſuper quos ho
ſtia vniuerſalis verſent᷑ ⁊ ſuſtentent᷑ eccleſie. Statuit igitur ſancta Sy
nodus vt deinceps eorū numerus adeo ſit moderatus/ ꝙ nec ſit gra/
uis eccleſie nec ſuperflua numeroſitate vileſcat/ qui de omnibꝰ chriſtia
nitatis regionibus q̄ztum comode fieri poterit aſſumantur vt noti/
cia rerum in eccleſia emergentiū facilius haberi/ et ſuper his maturi/
us deliberari poſſit. Sic tamē ꝙ numerū vigintiquattuor inter hos
qui nunc ſunt/ et aſſumēdos non excedat. Ita ꝙ de vna natione vltra
tertiā partem reſpectu cardinaliū pro tēpore exiſtentiū ac de vna ciuita
te ⁊ dyoceſi vltra vnum inde oriunduꝫ/ et de ea natione que nūc vltra
tertiā partem habet vſqꝫ ad ipius tertie partis reductionē eē nequeāt
Sint viri in ſcientia moribuſqꝫ ac rerum experientia excellentes non
minores triginta annis. Magiſtri doctores ſeu licentiati cum rigore
examinis in iure diuino vel humano/ ſit ſaltem tertia vel quarta pars
de magiſtris aut licentiatis in ſacra ſcriptura. Inter hos autē viginti/
quattuor eſſe aliqui poterūt ad moduꝫ pauci filij fratres aut nepotes
regum ſeu magnorū principum: in quibus cum circūſpectione/ ⁊ ma
turitate morum competens litteratura ſufficiat. Non fiant cardina/
les nepotes ex fratre vel ſorore romane pontificis aut alicuius cardi/
nalis viuētis nō illegittime nati/ non corpore viciati nec alicuius cri/
minis aut infamie nota reſperſi. Predicto autē numero vigintiquat/
tuor pro magna eccleſie neceſſitate vel vtilitate duo alij in quibus vi/
te ſanctitas vel eximie virtutes refulgeāt/ quāqꝫ memoratos gradus
non habeant. Ac de grecis cum romane eccleſie vniti fuerint Inſig/
nes aliqui viri adijci poterunt. Non fiat cardinalium electio ſolum ꝑ/
auricularia vota ſed illi ſolum aſſumi poſſint in quos facto vero ſcru/
tinio ac publicato maiorem partem cardinalium per ſubſcriptionem
manus proprie conſtiterit collegialiter conſenſiſſe. Deſuper etiaꝫ apo/
ſtolice littere cum ſubſcriptione cardinalium conficiantur. Decreto
huius ſacri concilij in quatra ſeſſione ſolenniter publicato quod inci/
pit. Item cum multiplicatio cardinalium ⁊c. in ſuo robore inuiola/
biliter permanſuro. Cum recipient cardinales ſue dignitatis inſig/
nia quorum ſignificatio eſt vt pro bono vniuerſalis eccleſie ſangui/
nem proprium ſi opus ſit non vereantur effundere. Jurabunt in pu/
blico conſiſtorio ſi ſint in curia ſi vero abſentes in manibus alicu/
ius epiſcopi/ et publice cui per litteras apoſtolicas in quibus for/
ma Juramenti inſerta ſit commiſſum fuerit in hunc modum.

Ego enim nuper aſſumptus in ſancte romane eccleſie cardinalē ab
hac hora in antea ero fidelis beato Petro vniuerſaliqꝫ et romane ec/
cleſie ac ſummo pontifici eiuſqꝫ ſucceſſoribus canonice intrantibus la
borabo fideliter ꝓ defenſione fidei catholice extirpationeqꝫ hereſum ⁊
errorū ac ſciſmatū reformatione morū ac pace in populo chriſtiano.
In alienationibus rerū et bonoꝝ eccleſie romane aut aliarū eccleſia/
rū / et beneficioꝝ quorūcunqꝫ / nō conſentiā niſi in caſibus a iure ꝑmiſ/
ſis / et pro alienatis ab eccleſia romana recuperādis ꝓpoſſe operam da
bo / non cōſulam quicqꝫ ſummo pontifici / nec ſubſcribā me niſi ſcōm
deū ⁊ conſcientiā meā que mihi per ſedem apoſtolicā cōmiſſa fuerint
fideliter exequar cultū diuinū in eccleſia tituli mei ⁊ eius bona conſer/
uabo ſic me deus adiuuet. Pro cōſeruādis cardinaliū titulis quorū
aliqui tam in diuino cultu quam edificijs nimiū proch dolor in obpro
brium ſedis apoſtolice / et ipſoꝝ cardinaliū collapſi ſunt. Statuit hec
ſancta ſynodus vt de redditibus ſi ꝓuentibus terrarū romane eccleſie
quoꝝ medietas iuxta cōſtitutionē Nicolai pape ad cardinales vt pre
dictuꝫ eſt ꝑtineat decima pars eius quod ſpectat ad quēlibet cardina/
lem ꝓprio titulo ſingulis annis applicetur. Et nihilominꝰ vel ī vita vel
in morte quilibet cardinalis tantū ꝓprio titulo relinquat. Unde cōtra
vna ꝑſona ſuſtentari poſſit quod ſi nō fecerit tam pro hoc quam ꝓ di
cta decima parte bona oīa ipſius cardinalis obligata ſint vſqꝫ ad de/
bitam ſatiſfactionē / ⁊ ad executionē huius oneramus primū cardina
lem illius ordinis de quo ipſe defunctus erat. Uiſitet per ſe quilibet
cardinalis pñſens in curia abſens vero per vicariū ydoneū ſingulis an/
nis titulū ſuum clericoſqꝫ / et populū eccleſiarū ſubiectarū / et cū diligē
tia inquirat et ſalubriter ꝓuideat ſuꝑ cultu diuino boniſqꝫ ipſarū eccle
ſiarū ac vita et moribus clericoꝝ ⁊ parrochianoꝝ / de quibus cum ſue
ſint oues in diſtricto dei iudicio rationeꝫ redditurus ē Et tam quo ad
tempus viſitandi qꝫ quo ad alia ſeruet que inſtituta ſunt in decreto no
ſtro de concilijs Synodalibus. Et ſi quēlibet cardinaliū tam ipā di/
gnitas qꝫ ꝓpria perurgeat pollicitatio pro memoratis ſanctis labora
re operibus nihilominus vt eo efficatius res fiant quo ſingulis quaſi
peculiariter diſtribuunt Epiſcopi cardinales indagare curent que re/
giones hereſibus erroribus ſuꝑſtitionibus nouis aut veteribus infe/
cte ſint / pñſbyteri vbi mores ⁊ diuinoꝝ mandatoꝝ obſeruātia ac eccleſi
aſtica diſciplina deficiāt Dyaconi qui reges ⁊ principes ſeu populi bel
lis agitent vel agitari timeant / et tanqꝫ apes argumentoſe tam apud
ſummū pōtificem qꝫ inter ſe ipſos diligēter / ac accurrare negocia hec
ſancta ꝓmoneant operā dantes ⁊ vbi neceſſarium fuerit ſalubri reme
dio ꝓuideatur. Ipſe autē ſummus pontifex tanqꝫ cōmunis omniū pa
ter / et paſtor non ſolum rogatus ac ſollicitatus / ſed ꝓprio motu vbiqꝫ
inueſtiget inueſtigariqꝫ faciat / et quā poteſt omnibꝰ filioꝝ morbis ſa
lutarem conferat medicinā. Si quādo papam quod abſit negligentē

aut remiſſum ſeu agentem que nō decēt ipſi cardinales inſpexerint fi/
liali reuerentia et charitate tanq̄ꝫ patrē obſecrent vt officio paſtorali
honoriq̄ꝫ ac debito ſuo ſatiſfaciat. Et primo quidē aliquis vel aliqui ꝺ
ꝑ ſe/ Deinde ſi ſe nō corrigat omnes collegialiter accerſitis quibuſdā
notabilibus p̄latis p̄dicentes ꝙ ſi nō abſtinuerit ꝓximo generali con
cilio deferāt/ nec ꝓ ſalute ipſius ſummi pontificis/ ⁊ bono publico eiꝰ
odiū vel quicquid aliud timeant dū tamē reuerenter ⁊ charitatiue id
agant. Multo magis ſi quē ex cardinalibꝫ aliquid ꝑperā ſeu rep̄henſi
one dignū facientem papa cognouerit paterna ſemꝑ charitate et iuxta
doctrinā euangelicā corrigat vt ſit alter in alterū pater in filios/ filij in
patrē charitatis oꝑa exercentes eccleſiā dei exemplari ac ſalubri mo/
deramine gubernent. Prelatos et quoſcūq̄ꝫ alios inſignes p̄ſertim
viros ad curiā romanā ꝓficiſcentes cardinales benigne et honorifice
tam publice q̄ꝫ priuate ꝑtractēt/ ⁊ apud ſūmū pontificē eorū negocia
gratis ac liberaliter recōmiſſa faciāt. Et cū ei qui cōis eſt omniū pater
cardinales aſſiſtent ꝑſonarū acceptores fieri vel aduocatos valde in/
decens eſt/ ꝓpterea interdicit hec ſancta Synodus vt tāq̄ꝫ iudicis col
laterales ꝑcialitatē nullā accipiāt. Etiā ſi de terra ꝑciali originē ducāt/
nec ſint principū aut cōitatū ſeu aliorū cōtra quēquā cum p̄cio vel ſine
partiales ꝓtectores aut defenſores/ ſed exuti omnē paſſionē in ſedan/
dis cōcordia vel iuſticia litibus pape aſſiſtant. Principū aūt et quorū/
cūq̄ꝫ p̄ſertim pauperū ac religioſorū gratis ⁊ ſine vllo queſtu ꝓmoue
re iuſta negocia tanq̄ꝫ charitatis opus ꝑſuadet ſancta Synodus et
cōmendat. Cum affabilitate et benignitate ſeruent cardinales graui/
tatē/ ac modeſtiā que huic cōgruūt dignitati/ pietatē aūt q̄ ſcdm apo/
ſtolū/ ad oīa vtilis eſt ſeruēt ad oēs. Affines ſuos p̄ſertim bene meri/
tos ac pauperes quāq̄ꝫ negligere nō debeant nō tamen ita ipſos opū
aut beneficiorū multitudine accumulent/ vt alij inde ſcandalū patian
tur. Caueant ne bona ab eccleſijs ꝓfecta vltra q̄ꝫ neceſſitatis rō poſtu/
lat in carnē et ſanguinē effundant. Cum tales ſic ambulare ī magnis
pontifex inſpexerit arguat atq̄ꝫ obuiet vt decet/ neq̄ꝫ enī culpe erit ex/
pers ſi iuxta officiū ſuū corrigenda nō corrigat/ familia menſa ſuppel/
lex rerū et equorū tam pape q̄ꝫ cardinaliū nec numeroſitate nec faſtu
aut pompis neq̄ꝫ aliquo exceſſu rep̄henſibilis ſit. Ita domū et que in
domo ſunt moderate cōponat vt alij nō ſcandalū ſed frugilitatis cape
re exemplū poſſint. Tam ſummꝰ pōtifex et cardinales q̄ꝫ ceteri epī cō/
ſtitutionē beati Gregorij in generali Synodo editā ſeruare ſtudeant
cuiꝰ tenor hic eſt quā hec ſancta Synodus innouat. Cū paſtoris vita
exemplo debeat eſſe diſcipulis plerūq̄ꝫ clerici qualis in ſecreto ſit vita
ſui pontificis/ neſciūt quā tamē ſeculares pueri ſciunt/ de qua re p̄ſen/
ti decreto ſtatuimꝰ vt quidā ex clericis vel etiam ex monachis electi in
miniſterio cubiculo pontificali obſequantur/ vt is qui in loco regimi
nis eſt tales habeat teſtes qui veram eius in ſecreto conuerſationem

videant/ ⁊ ex ſedula viſione exemplū ꝓfectus ſumant. Paſcalis etiam
pape verba aduertāt dicentis epi lectioni et orationi vacent/ et semꝑ p̄
ſbyteros et dyaconos aut alios boni teſtimonij clericos habeāt/ vt ſe
cūdū aplm et ſanctoꝝ patrū inſtituta poſſint irrephenſibiles inueniri.
Non expedit rei publice vt cardinalib⁹ quos rebus arduis vniuerſa-
lis eccleſie intentos fore oportet/ alie cauſe q̄z electionū eccleſiarū ca-
thedraliū aut monaſteriorū vel principū aut vniuerſitatū ſeu ſimiles
ꝑ papā aut cancellariā delegent᷑. Minores igit᷑ litigioſe cauſe in audi-
torio rote qđ ad hoc inſtitutū eſt cōmittant᷑. Neq3 papa neq3 cardia-
les familiares ſuos quaſi munera accepturos ad cōfirmatos vel ꝓui-
ſos p̄latos de cetero mittant/ ne q̄ ꝑ ſe facere nō decet ꝑ alios fieri pa-
tiant᷑. Quod aliqn̄ factum eſt vt ꝓ anulo in aſſignatione tituli cardi-
nalibus tradito poſt mortē ei⁹ aliqua pecunie ſūma vel res alia de bo-
nis ſuis arripiat᷑ de cetero nō fiat cū labores eorū pro republica impē
ſi ⁊ exequias ſi pauꝑes forēt potius de publico mereant᷑.

De electionibus.

LIcet dudum hec ſancta Synodus abolita ꝑ eā generali omniū
eccleſiarū et dignitatū electiuarū reſeruatione ꝓuide decreuerit/ vt
p̄dictis eccleſijs et dignitatib⁹ ꝑ canonicas electiones et cōfirmatiōes
ꝓuideri deberet/ volens etiā ſpāles ſeu particulares ipſarū eccleſiarū
et dignitatū electiuarū ꝓhibere reſeruationes ꝑ quas libera in eiſdem
eligendi et cōfirmādi facultas impediri poſſet/ quodq3 aduerſus hoc
decretum roman⁹ pontifex nihil attemptaret/ niſi ex magna rōnabili
⁊ euidenti cauſa in litteris aplicis noīatim exprimenda. Quia tamen
cōtra ipius decreti mētē nō pauca ſine hmōi cauſa geſta ſūt Unde gra
uia hacten⁹ ſucceſſerūt et grauiora indies timent᷑ ſcādala/ Cupiēs hec
ſancta Synodus hijs obuiare Nolenſq3 vt ipſius decreti mens que
fuit omne obſtaculū a canonicis electiōibus et cōfirmationib⁹ tollere
ſuo fruſtret᷑ effectu Statuit vt electores in dictis eccleſijs ſine impedi-
mento aut obſtaculo oīno fiāt que cauſa cognita iuxta iuris cōmunis
et dicti noſtri decreti diſpoſitionem confirment᷑ vel infirment᷑. Uerū
tamen ſi forte aliquando contingat electionem aliquā etiā alias cano-
nicam fieri que in ꝑturbationem eccleſie aut patrie vel boni publici
vergere timeatur ſumm⁹ pontifex cum ad ipſum cōfirmatio delata fu-
erit. Si talem vrgētiſſimā cauſam adeſſe manifeſte cognouerit ea pri-
us mature diſcuſſa ab parte p̄lecte defenſa accedente poſtea romane ec
cleſie cardinaliū aut maioris partis ſubſcriptione huiuſmodi cauſam
veram ſufficientēq3 fore atteſtantiū reiecta tali electione ad capitulū
vel conuentum remittat vt infra tempus iuris vel aliud iuxta loci di-
ſtantiam ad aliam ex qua euenire talia nō formident᷑ electionē ꝓcedāt

De reſeruationibus

ET quia multiplices eccleſiarū et beneficiorum hactenus facte ꝑ
ſummos pontifices reſeruationes non parū eccleſijs oneroſe ex

titerūt Ipſas omnes tam generales q̄ʒ ſpeciales ſiue particulares de
quibuſcunqʒ eccleſijs et beneficijs/quibus tam per electionem q̄ʒ colla
tionem aut aliam diſpoſitionem prouideri ſolet ſiue per extrauagan/
tes ad regimen/et execrabilis ſiue per regulas cancellarie/aut alias
apoſtolicas conſtitutiones introductas/hec ſancta Synodus abo/
let Statuens vt de cetero nequaq̄ʒ fiant reſeruationibus in corpore iu
ris expreſſe clauſis/et hijs quas in terris romane eccleſie ratione dire
cti ſeu vtilis dominij mediate vel immediate ſubiectis fieri contigerit
dumtaxat exceptis.

De clementina litteris.

Licet in apoſtolicis vel alijs litteris quibuſcunqʒ aliquē dignitati
beneficio aut iuri cuicūqʒ renunciaſſe/aut priuatū eſſe ſeu aliquid
aliud egiſſe per quod ius propriū auferat/narratuʒ ſit huiuſmodi lit
tere in hijs nō preiudicent. Etiam ſi ſuper ipſis gratia vel intentio nar
rantis fundetur niſi per teſtes/aut alia legitima conſtiterit documen
ta. Datum in ſeſſione publica huius ſancte Synodi in eccleſia maiori
Baſilieñ. ſolenniter celebrata nono kalēdas Aprilis. Anno dñi Mil
leſimoquadringenteſimotriceſimoſexto.

¶ Seſſio viceſimaquarta de indulgentijs.

Sacroſctā generalis Sy-
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legitime cōgrega/
ta vniuerſalē eccleſiam repſentans. Quia ambaſia/
tores noſtri ad conſtantinopolim trāmiſſi vice et no
mine eiuſdem ſancte Synodi sereniſſimo impato/
ri romeoꝝ et reuerendiſſimo dño patriarche con/
ſtātinopolitano ꝓpt nōnullas cauſas ꝓmiſerūt capi/
tula alias ī hac ſācta Synodo ſupꝫ mō vniuerſalis et icumenici vtriuſ
qʒ eccl'ie cōcilij celebrādi hinc ⁊ inde ꝯcluſa ⁊ firmata dare/⁊ cū effectu
exhiberi ſub cōſueta hu9 ſācte ſynodi Bulla plūbea data pn̄ti ⁊ ſub te/
neoꝛ de verbo ad verbū ſubſequēti Nolēs hec ſācta ſynodus obmitte/
re aliq̄d eoꝝ q̄ ꝓ vnione eccleſiarū xp̄i fieri poſſūt dictā ſuoꝝ ambaſia
toꝝ ꝓmiſſionē pn̄ti decreto acceptat approbat ratificat ⁊ ꝯfirmat/⁊ p̄/
fata capl'a de verbo ad vbū ꝓut ꝑ p̄fatos ambaſiatores ꝓmiſſū ē pn̄/
tibꝫ inſerit ſub tenore q̄ ſequit. Sacroſācta generalis Synodus Ba/
ſilieñ. in ſpūſācto legitime cōgregata vniuerſalē eccl'iam repſentās/ad
ꝑpetuā rei memoriā. Cū inter cetera toti ppl'o xp̄iano neceſſaria opa ꝓ
pter que hoc p̄ſens ſanctū cōcilium extitit congregatū vnio occidenta/
lis et orientalis eccleſiarū chriſti p̄cipuū et maximū ſit merito pro hac
perficienda ab initio ſue congregationis omni conatu laborauit. Et
eī̄ q̄ʒ primuʒ potuit ad sereniſſimū impatorē Grecorū ⁊ reuerendiſ/
ſimū patriarcham conſtantinopolitanū cum litteris ſuos tranſmiſit
ambaſiatores ad ipſos cum omni charitate ⁊ inſtantia exhortandum

quatenus et ipſi cū plena ptāte mitterent aliquos qui nobiſcū tracta/
rent de mō dictam ſanctā vnionē cōſequendi/ qui mox vt requiſiti fue
runt tres inſignes viros de hijs qui apud eos magne videnť anctori/
tatis/ quorū primus ipm imperatorē cōſanguinitate attinet/ ad hanc
ſanctā Synodū deſtinarūt ſufficienti ipſius impatoris mandato cuꝫ
Bulla aurea et eius manu ꝓpria ſubſcripto ac patriarche litteris mu
nitos/ qui tā in generali cōgregatione qꝫ corā cōmiſſarijs noſtris fer/
uentiſſimū ipſius impatoris et patriarche totiuſqꝫ eccleſie oriētalis ad
hanc vnionē deſideriū exponētes. Nos mirū immodū ad tam ſancti
operis pſecutionē pulſant ac quotidie excitant/ duo inter alia firmiter
cōſtanterqꝫ aſſerentes vnionē ipſam niſi in Synodo vniuerſali in qua
tam eccleſia occidentalis qꝫ orientalis cōueniat fieri nullaten⁹ poſſe/ ⁊
in ea Synodo ſi fiat vt infra cōuentū eſt ipſam vnionē ſecuturā ſpera/
ri. Hijs auditis ſumma nobis leticia et iocunditas nimirum acceſſit
Quāobrem oēm cogitatū noſtrū iactantes in deū qui facit mirabilia
magna ſolus Venerabiles ſancte romane eccleſie cardinales pſiden/
tes ſedis aplice patriarchā Anthiocenū archiepos epos abbates ma
giſtroſqꝫ et doctores in numero cōpetenti deputauim⁹ vt vna cū ipſis
grecorū ambaſiatorib⁹ rem iſtā tractare Et quo ordine ad executionē
deducenda eſſet pſpicere deberent/ qui tam inter ſe qꝫ cū ipſis oratori
bus ſepe numero cōuenientes habito inter ſe maturo et digeſto cōſilio
ad infraſcripta cū ipſis deuenerūt capitula que poſtea ſm morē huius
ſacri cōcilij p ſacras deputationes mature deliberata ac deinde p ge/
neralem cōgregationē cōcluſa firmataqꝫ ſolenniter extiterūt quorū te/
nor vna cū mādato ipſius dñi impatoris ſub bulla aurea ſequiť ⁊ ē ta/
lis Ambaſiatores ſereniſſimi dñi impatoris ⁊c. vt in decreto concilij
ſuperius inſerto latius cōtineť. Et qꝛ tēpus ſuperius expreſſum infra
qđ pdicta debebāt adimpleri effluxit nō ppter defectū alicui⁹ partiū
ſed qꝛ ita cōtigit varijs interuenientib⁹ tractatib⁹/ hec ſancta Syno/
dus tēpus p pfatos ſereniſſimū impatorē grecorū et reuerendiſſimuꝫ
patriarchā cōſtātinopolitanū ex vna/ ⁊ ambaſiatores hui⁹ ſacre Sy/
nodi pte ex altera ſtatutū et firmatū qđ eſt a menſe Maio imediate ſe
quēti ad annū/ ita qꝫ p totū mēſem Maij ad annū ſequentē vtraqꝫ par
tiū ſit parata ad exequēdū ſupradicta qꝫtū ad quālibet ptiū attinet ac
ceptat et promittit ſe impleturā quātū ad ipſam ptinet infra dictū tem
pus quicquid in ſupradictis capitulis cōtineť.

¶ Saluuſconductus datus dño impatori Grecorum et pa/
triarche conſtantinopolitano a ſacro cōcilio Baſilieñ.

Sacroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritusā
ncto legitime cōgregata vniuerſalē eccl'iaꝫ repſentās. Quia
auctore dño in regione noſtra occidentali et obedientie ec/
cleſie romane eſt vniuerſalis eticumenica Synodus cele/
branda in qua iuxta cōcordata in hac ſancta Synodo et in

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

cõſtantinopoli denuo ratificata tam occidentalis q̄ꝫ orientalis eccleſia
cõueniet vt cunctis erga eandē eccleſiā orientalē noſtre intentionis ſin
ceritas pateat et oīs ſuſpicio que circa ſecuritatē ac libertatē venientiū
oriri poſſet de medio auferat̄ tenore p̄ſentis decreti/ hec ſancta Syno/
dus Baſilien̄.noīe et vice totiꝰ eccleſie occidentalis et oīm de eadem
eccleſia cuiuſcunqꝫ ſtatus. Etiā ſi papali impiali regali pontificali/ vel
quacūqꝫ alia inferiori ſpūali vel ſeculari p̄fulgeant dignitate poteſtate
vel officio decernit dat et concedit sereniſſimo imꝑatori romeorum re
uerendiſſimis patriarchis cõſtantinopolitano/ alexadrino anthioce/
no et hieroſolymitano ceteriſqꝫ vſqꝫ ad numerū ſeptingentarū ꝑſona/
rū Etiā ſi imperiali regali archiep̄ali ep̄ali/ ⁊ cuiuſcūqꝫ alterius ſtatus
dignitatis aut cõditionis fuerint ad p̄dictū vniuerſale ⁊ icumenicum
cõciliū in regione occidentali vt p̄mittit̄ celebrandū venientibus aut
vẽturis plenū et liberū ſaluūcõductū omneſqꝫ p̄dictos/ et quẽlibet ip/
ſorū tam in ꝑſonis q̄ꝫ honoribꝰ/ ⁊ rebus quibuſcūqꝫ ipſorū nominibꝫ
regnis ꝓuintijs dominijs territorijs cõitatibꝰ ciuitatibꝫ caſtris opi/
dis villis et omnibꝫ locis obediẽtie noſtre eccleſie occidentalis ꝑ q̄ ſiue
eundo ſiue ſtando ſiue etiā redeundo trāſituri ſunt aut eos tranſire cõ
tigerit in ſuā tutā ſecurāqꝫ ſaluiguardiam recepit et recipit ꝑ p̄ſentes
ꝓmittens et cõcedens oībus et ſingulis ex ipſis hoc p̄ſenti edicto Sy
nodali tutā et liberā facultatē accedendi ⁊ veniendi in et ad ciuitatem
ſeu locū in qua vel in quo erit dictū ſacroſanctū vniuerſale cõciliū cele
brandū ibiqꝫ ſtandi morādi reſidendi habitandi cū omnibꝰ immuni/
tatibꝰ libertatibꝫ et ſecuritatibꝫ/ quibus illi qui erūt de obedientia ec/
cleſie romane habitabūt diſputandi etiā ⁊ ratiocinandi iura ⁊ aucto/
ritates allegandi/ ⁊ oīa alia libere ⁊ ſine cuiuſcūqꝫ impedimẽto dicẽdi
faciendi ⁊ tractandi que ꝓ vnione eccl̄iarū xp̄i eis expedire videbit̄ et
oportunū. Inde etiā ſemel ⁊ pluries et totiens quotiens eis ⁊ cuilibet
eorū videbit̄ et placebit ſimul ⁊ ſeꝑatim/ et cū eorū bonis rebus pecu/
nijs et ſine/ ꝓlibito recedendi ⁊ redeūdi tute libere ⁊ impune omni im
pedimento reali et ꝑſonali ceſſante penituſqꝫ remoto/ etiā ſi talis vnio
qḋ abſit nõ ſequeret̄ nec effectū haberet quo caſu ⁊ in omnẽ aliū euentū
p̄fati sereniſſimꝰ imꝑator dn̄i patriarche/ et alij ſupra nomiati noſtris
dūtaxat expenſis et galeis abſqꝫ aliq̄ dilatione tẽporis omniqꝫ remo/
to impedimento cū eiſdẽ honoribꝫ beniuolentia ⁊ amicitia/ quibꝰ ad
p̄fatū vniuerſale celebrandū cõciliū deducet̄/ etiā et in conſtantinopo/
lim reducent̄ ſiue vnio ſequat̄ in dicta celebranda Synodo icumenica
ſiue non. Non obſtantibus in p̄dictis vel aliquo p̄dictorū quibuſcunqꝫ
differentijs diſcordijs/ et diſſenſionibꝫ ad p̄ſens vigentibꝫ/ ⁊ que in fu
turum oriri ⁊ vigere poſſent inter dictas eccleſias occidentalem et ori/
entalem/ ſeu inter ipſam eccleſiam romanā et ei ſubiectos et aggrega
tos/ ⁊ prefatum sereniſſimum imꝑatorem et alios eccleſie cõſtantino/
politane aggregatos/ et non obſtantibus aliquibus ſententijs decre

tis condemnationibus iuribus et decretalibus quomodocūqꝫ ꝛ qua
litercunqꝫ factis/et prolatis ſeu fiendis Et etiam nō obſtantibus ali/
quibus repſalijs et debitis publicis vel priuatis Et nō obſtantibus
aliquibus criminibus exceſſibꝰ culpis ꝛ delictis Si qua per p̄dictos
vel alterū eorū quomodocūqꝫ et qualitercūqꝫ cōmiſſa et perpetrata fo
rent. Et generaliter non obſtantibus quibuſcunqꝫ alijs etiā ſi talia fo/
rent/de quibus neceſſariū eſſet ſpecialem in p̄ſentibus facere mentio/
nem Et ſi cōtingat aliquē vel aliquos ex noſtris eis vel alicui ipſoꝝ
iniuriari qđ abſit / vel aliquā moleſtiā inferre in pſona honore rebꝰ et
alijs quibuſcunqꝫ taliter excedēs iudicabiꝛ p nos aut noſtros vſqꝫ ad
condignam et rationabilem ſatiſfactionē parti leſe et ecōuerſo Si ali/
quis ipſorum alicui ex noſtris aliquā vt p̄mittiꝛ iniuriam inferat iudi
cabitur per eos vſqꝫ ad cōdignam et rationabilē ſatiſfactionē ei qui in
iuriā paſſus eſt ſm morem ꝛ cōſuetudinē vtriuſqꝫ partis. De alijs au
tē criminibus exceſſibꝰ ꝛ culpis quibuſcūqꝫ quelibet partiū cognoſcet
et iudicabit de ſuis. Hortaꝛ aūt hec ſacroſācta Synodus vniuerſos
chriſtifideles/ꝛ nihilominꝰ auctoritate vniuerſalis eccleſie in virtute
ſpūſſancti/et ſancte obedientie mādat et p̄cipit omnibꝫ et ſingulis p̄la
tis regibus ducibus principibꝰ officialibus cōitatibus et alijs ſingu/
laribus pſonis cuiuſuis ſtatus cōditionis et dignitatis exiſtant noſtre
occidētali eccl'ie aggregatis/quatenꝰ p̄dicta omnia et ſingula inuiola
biliter obſeruent/ꝛ q̄tum in eis eſt obſeruari faciant dictoſqꝫ sereniſſi
mū impatorem patriarchas/et alios oēs et ſingulos antedictos/ ad
dictū ſacrū celebrandū cōciliū accedentes ꝛ inde recedentes ſimul et
diuiſim fauorabiliter ꝛ reuerenter honorent et tractēt/ac honorari et
tractari faciant. Si qua vero dubitatio circa dictū ſaluūcōductū ꝛ cō/
tenta in eo oriri cōtingerit ſtabiꝛ declarationi p̄fate vniuerſalis Sy/
nodi celebrāde/vult aūt hec ſancta Synodus p̄ſentē ſaluūcōductum
valere/ꝛ in ſuo robore permanere/quouſqꝫ ad vltimum dicti sereniſſi
mus impator patriarche et alij ſupradicti cū ſuis nobilibꝫ et famulis
vſqꝫ ad numerū vt p̄mittiꝛ ſeptingentarū perſonarum alijſqꝫ rebus ꝛ
bonis ſint reuerſi in et ad ciuitatem cōſtantinopolitanā Si quis autē
cōtra p̄dicta aut aliqđ p̄dictorū aliquid facere quoquomodo tempta/
uerit indignationem omnipotentis dei et dicte ſancte Synodi ſe no/
uerit incurſurum.

¶ Aurea bulla domini impatoris Grecorū lecta in ſeſſione publica et congregatione generali.

Quoniam deſtinate fuerunt ab imperio meo / ꝛ p̄ſtātiſ/
ſimo dn̄o icumenico patriarcha ambaſiate ad ſacroſan/
ctam eccleſiā romanā videlicet ad beatiſſimū papā dn̄m
Martinū quintū/et ad modernū ſimiliter ſanctiſſimū
papā dn̄m Eugeniū quartū Similiter ꝛ ab ipis tranſ/
miſſe fuerūt multotiēs ad nos p vnione eccleſiarū chriſti et multis la/

boribus cũ multa diligentia vtrinqz factis/tamen ꝓpter aliquas cir/
cũſtantias tēporaneas nõ peruenit ad finē tale bonũ/et ſanctũ opus
vnionis Poſt hec aũt deſtinauit ad nos de hac ipſa re ambaſiatores
ſuos ſacra Synodus in Baſilea cõgregata/ſacroſanctaz eccleſiā ro/
manā repſentās:ꝓpter qđ et nos ad eā deſtinauim⁹ videlicet familia
rem imperij mei Demetriũ paleologũ metbotidē/ ⁊ honorandiſſimũ
in ſacris monachis abbatē ſacri monaſterij ſancti Demetrij iſidorum
Et familiarē imperij mei Johannē laſtarij diſſipatũ/qui illic acceden
tes oſtenderũt in ipſam quedā neceſſario ab ea tractari in p̄parationē
et conſtitutionē vniuerſalis et icumenici concilij in quo neceſſe eſt tra/
ctari et celebrari et ꝑfici deo duce p̄dictā ſanctā vnionē:que quidez hec
ipſa Synodus Baſilieñ.acceptauit et promiſit illa adimplere vnde et
ambaſiatores ſuos ad nos deſtinauit fratrē Johannē de raguſio ordi
nis predicatorũ ꝓfeſſorē/et in ſacra pagina magiſtrũ. Henricũ men/
ger decretorũ doctorem canonicũ conſtantieñ.et Simonē feroñ.ſacre
theologie baccalariũ canonicũz aurelianñ.cũ decreto ipius generali in
quo de hijs cõtinebaṫ particulariter in capitulis/ ꝑlecto itaqz tali de/
creto apud nos quedā ex hijs que cõtinebanṫ in eo nõ placuerunt no/
bis vt in ipſo iacebāt ꝓhemiũ videlicet talis decreti et capl'm ĩ quo ſcri
bebaṫ de modo reuerſionis noſtre a loco celebrandi cõcilij ad conſtā/
tinopolim ſi ꝑmittente deo qđ abſit nõ fieret vnio eccleſiarũ xp̄i in tali
Synodo/quia nõ exprimebaṫ in eo de hoc determinate et manifeſte.
P̄dicti aũt ambaſiatores videntes diſplicentiā et reſiſtentiā noſtrā nec
aliter rem ipſam poſſe habere progreſſum /conceſſerunt et promiſerũt
curare in predictis videlicet ꝙ dicta ſancta ſynodus dabit et exhibebit
nobis capitula in dicto decreto contenta cum prohemio modo et for/
ma quibus in litteris ipſorum promiſſorijs cõtineṫ Et circa reuerſio/
nem noſtram de Synodo in conſtantinopolim in caſu quo non ſeque
retur dicta vnio qđ abſit facere et adimplere ꝓut habeṫ in forma ſal/
uiconductus p̄dicti. Hijs itaqz ſic progreſſis et inter nos cõcordatis
petierũt et ipſi ambaſiatores vt promittam⁹ et nos abſqz cõtradictio/
ne ire et accedere ad locũ in quo celebrabiṫ deo cõcedente vtrũqz catho
lica et icumenica ſynodus. Quiquidem locus eſſe debet vnus ex no/
minatis in decreto quicunqz ordinabiṫ per dictum ſacrum concilium
Baſilieñ.ſicut in ſupradicto decreto ipſius ſacri concilij contineṫ/ etiā
ꝙ exire debeamus /hinc a conſtantinopoli in accedendo verſus locũ
celebrandi icumenici concilij a principio ſequētis Junij Inditiõis de/
cimequinte ſicut conuentum eſt inter nos et ipſos ambaſiatores ſa/
cri concilij/et quia etiam ad maiorem cautelam et firmitatem horum
omnium petierũt fieri litteram Criſoboli imperij mei Jmperium me/
um grato animo rationabili petitioni eorum annuens preſens Criſo/
boium/largitur et concedit per quod acceptat determinat et promit/
tit/ꝙ ſi dicta ſacra Synodus Baſilienſis remedium appoſuerit in

p̄dictis videlicet. Si p̄dicta capitula in ſupradicto decreto cōtenta cū ꝓhemio in forma ſicut hic per ambaſiatores ipſius Synodi cōcordatum eſt nobis direxerit ⁊ cōpleuerit oīa in eiſdez capitulis ſcripta oportune ſimiliter et fecerit ſaluūconductū cū capitulo de modo reuerſionis noſtre ad conſtātinopolim vt predicit̄. Reliqua etiā vt ambaſiatores ipſius nobis ꝓmiſerunt/ et nobiſcū conuenerunt. Exibit ⁊ imperiū meū cū deo ſine cōtradictione a cōſtātinopoli ſecūdū p̄dictū tēpus cū p̄ſtantiſſimo dn̄o ycumenico patriarcha cōſtantinopolitano / et ceteris debētibus intereſſe/ ad accedendū ad locū vbi celebrabit̄ ſanctū catholicū ⁊ ycumenicū conciliū abſq꜡ impedimēto rationabili vero ⁊ manifeſto. Etiā ſi belluꝫ qđ abſit ab infidelibus foret ⁊ inſtaret ciuitati noſtre cōſtantinopolitane/ et in robur ⁊ firmationē ⁊ cōſeruationē immobilem ſupraſcriptoꝝ iurat imperiū meū per debitū mihi Juramentū tanq꜡ chriſtiano ⁊ fideli imperatori/ et per orationem ſancti mei dn̄i ⁊ imperatoris patris imperij mei famoſiſſimi/ et felicis memorie / et ꝑ animā meā factumq꜡ eſt ſuper iſtis p̄ſens Criſobolū imperij mei. In anno Sexmilleſimononagēteſimoquadringēteſimoq̄rto in mēſe nouēbris. Inditionis. xiiij. A natiuitate vero domini noſtri Jeſu chriſti M.cccc.xxxv. die. xxvi. menſis nouēbris.

¶ Bulla plumbea dn̄i patriarche conſtantinopolitani miſſa ſacro concilio Baſilieñ.

Quoniam deſtinate fuerūt ab humilitate noſtra ⁊ potētiſſimo ⁊ ſancto meo imperatore ambaſiate ad ſacroſanctā eccleſiā romanā videlicet ad beatiſſimū papā dn̄m Martinū q̄ntū. Et ad modernū ſimiliter ſanctū papā dn̄m Eugeniū quartū. Similiter ⁊ ab ipſis trāſmiſſe fuerūt multotiens ad nos ꝓ vnione eccleſiarū xp̄i/ et multis laboribus cū multa diligētia vtrinq꜡ factis. Tamē ꝓpter aliquas circūſtantias tēperaneas nō ꝑuenit ad finē tale bonū/ et ſanctū opus vnionis. Poſt hec autē deſtinauit ad nos de hac ipſa re ambaſiatores ſuos ſacra ſynodus in Baſilea cōgregata ſacroſanctā eccleſiā romanā rep̄ſentans ꝓpter qđ ⁊ nos noſtros ad eādem deſtinauimus videlicꝫ familiares potētiſſimi ⁊ ſancti mei imperatoris in ſpiritu ſancto dilectos filios nr̄e humilitatis videlicet. Demetriū paleologū methotidē/ et honorandiſſimū in ſacris monachis abbatē ſacri monaſterij ſancti Demetrij iſidoꝝ/ et Johannē laſtarij diſſipatū q̄ illuc accēdētes oſtenderūt in ipſam quedā neceſſario ab ea tractari in p̄parationē ⁊ cōſtitutionē vniuerſalis et ycumenici concilij in quo neceſſe eſt tractari ⁊ celebrari ⁊ perfici deo duce p̄dictā ſanctā vnionem. Que quidē hec ipſa Synodus Baſilieñ. acceptauit ⁊ ꝓmiſit illa adimplere. Unde ⁊ ambaſiatores ſuos ad nos deſtinauit fratrē Johānē de raguſio ordinis p̄dicatoꝝ ꝓfeſſorē in ſacra pagina magiſtrū Henricū menger decretoꝝ doctorē canonicū Cōſtātieñ. et Symonē freroneñ. ſacre theologie Baccalariū/ ⁊ canonicū au

relianeñ. cum decreto ipſius generali in quo de his cõtinebať ꝑticula/
riter in capitulis. Perlecto itaq; tali decreto apud nos quedã ex his q̃
cõtinebanť in eo nõ placuerũt nobis vt in ipſo iacebant ꝓhemiũ vide
licet talis decreti / ⁊ capitulũ in quo ſcribebať de modo reuerſionis no
ſtre a loco celebrãdi cõcilij ad ꝯſtãtinopolim ꝑmittente deo / qd̃ abſit
nõ fieret vnio eccleſiarũ xpi in tali ſynodo. Quia nõ exprimebať in eo
de hoc determinate ⁊ manifeſte. Predicti autẽ ambaſiatores vidẽtes
diſplicentiã ⁊ reſiſtentiã noſtrã / nec aliter rem ipſam poſſe habere pro/
greſſum. Conceſſerũt ⁊ ꝓmiſerũt curare in p̄dictis videlꝫ qd̃ dicta ſan/
cta Synodus dabit ⁊ exhibebit nobis capitula in dicto decreto cõtẽ/
ta cum ꝓhemio modo ⁊ forma quibꝫ in litteris ipſoꝝ ꝓmiſſorijs cõti/
netur / et circa reuerſionẽ noſtrã de ſynodo ad ꝯſtantinopolim in caſu
quo nõ ſequereť dicta vnio qd̃ abſit facere / ⁊ adimplere ꝓut habeť in
forma ſaluicõductus p̄dicti. Hijs itaq; ſic ꝓgreſſis / et inter nos cõcor
datis petierũt / et ipſi ambaſiatores vt ⁊ ꝓmittamus ⁊ nos abſq; con/
tradictiõe ire ⁊ accedere ad locũ in quo celebrabiť deo ꝯcedẽte vtrinq;
catholica ⁊ ycumenica ſynodus. Qui quidẽ locus eſſe debet vnus ex
nominatis in decreto quicũq; nominabiť per dictum ſacrum conciliũ
Baſilieñ. ſicut in ſupradicto decreto ipſius ſacri concilij contineť. Etiã
ꝙ exire debeamus hinc a cõſtantinopoli in accedẽdo verſus locum ce/
lebrandi ycumenici concilij a p̄ncipio ſequẽtis Junij indictionis deci
me quinte / ſicut conuentũ eſt inter nos ⁊ ipſos ambaſiatores ſacri cõ/
cilij. Et quia etiã ad maiorẽ cautelam ⁊ firmitatẽ horum omniũ petie
runt fieri ſigillũ noſtre humilitatis / humilitas noſtra grato aĩo ratio
nabili petitioni eorũ annuens p̄ſens ſigillũ per quod in ſpiritu ſancto
diſponit qd̃ ſi dicta ſacra Synodus Baſilieñ. remediũ a ꝓpoſuerit in
p̄dictis videlicet ſi capitula in dicto decreto contẽta cũ prohemio in for
ma ſicut hic per ambaſiatores ipſius Synodi concordatũ eſt nobis
dixerit ⁊ compleuerit omnia in eiſdem capitulis ſcripta oportune ſi
militer et fecerit ſaluumconductũ cum capitulo de modo reuerſionis
noſtre ad conſtantinopolim vt prediciť. Reliqua etiam vt ambaſiato/
res ipſius nobis ꝓmiſerunt ⁊ nobiſcum ꝯuenerunt. Exibit humilitas
noſtra cum potentiſſimo ⁊ ſancto meo imperatore cum deo ſine con/
tradictione a conſtãtinopoli ſecundũ predictũ tempus et cum ceteris
debentibus intereſſe ad accedendũ ad locum vbi celebrabiť ſanctum
catholicum et ycumenicũ conciliũ abſq; impedimento rationabili ve/
ro et manifeſto etiam ſi bellum quod abſit ab infidelibus foret ⁊ inſta
ret ciuitati noſtre conſtãtinopolitane ⁊ in robur et confirmationẽ ſu/
pradictorũ. Factum eſt preſens ſigillum noſtre humilitatis in menſe
Nouembris. Inditionis decimequarte. Anno ab adam ſeu mũdi cõ/
ſtitutione. Sexmilleſimononagenteſimoquadraginteſimoquarto.
A natiuitate vero domini Milleſimoquadringenteſimotriceſimo/
quinto.

Seſſio viceſimaquarta

¶Bulla indulgentiarum remiſſionis omniū peccatorum ſemel in vita et ſemel in morte.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā repſentās. Vniuerſis chriſtifidelibus ſalutē ⁊ omnipotētis dei benedictionē. Vox illa iocūditatis ⁊ leticie ad populū iſraeliticū olim de celo lapſa/ eadē nūc per os huius ſancte Synodi in auribus populi xp̄iani inſonans. Clamat cōſolamini cōſolamini popule meus dicit dn̄s deus veſter/ loquimini ad cor Jeruſalē et aduocate eā quoniā cōpleta eſt malicia eius ⁊ dimiſſa eſt iniquitas illius/ merito cōſolari ⁊ letari te debes plebs chriſtiana cū his nouiſſimis dieb; tanta leticie cauſa offertur quātā vix vnq̄ꝫ experta es vno eīn eodēqꝫ tēpore plenariā omniū peccatoꝝ veniā cōſequeris. Et fratres tuos quoꝝ innūerabilis eſt multitudo quīgētis ferme annis a tuo cōſortio ſegregatos tibi ꝑrime reuniri ſperas. O quāta erit iſta iubilatio. O quam ſuaue cordibus chriſtianoꝝ orieť gaudiū cum primū homines deo/ et ipſi interſe fraterna charitate cōciliabunť / quas igitur chriſto noſtro pro hac duplici leticia/ qua nulla maior deſiderari poteſt/ gratias agemus quis dn̄i miſericordias ad plenū enarrabit/ qui populū chriſtianum varijs vndiqꝫ calamitatibus hoc tēpore afflictū tāta gaudij nouitate conſolať. Ecce popule dei adeſt tibi annus iubileus annus remiſſionis omniū peccatoꝝ/ annus generalis vnionis eccleſie. Proinde loquimini omnib; xp̄ifidelib;/ qui in ſancta habitāt hieruſalē peregrinante in terris ad cor eos cōſolando/ et aduocate eos ad hanc duplicem leticiā. Quoniā malicia tam diuturni ſciſmatis quod innumerabilia eccleſie ſancte dei mala intulit auxiliante dn̄o vt cōfidimus cito complebiť ⁊ finem accipiet. Iniquitas quoqꝫ peccatoꝝ que huius ſciſmatis ⁊ ire dei cauſa fuit diuina clemētia remitteť. Conſurge ergo cōſurge induere fortitudine tua ſyon. Induere veſtimentis glorie tue hieruſalē ciuitas ſancta. Quā fortis ⁊ glorioſa eris tunc mater eccleſia cum oēs qui chriſtū colunt ab occidēte in orientē eodem fidei ⁊ charitatis vinculo vnitos cōſpicies. Ingemuiſti hactenus nimio dolore afflicta/ cum a ſeuiſſimis Turcis et Sarracenis alijſqꝫ chriſtiani nominis inimicis/ et innumeras patereris iniurias. Iacturas pſecutiōes ⁊ obprobria ⁊ nemo te ꝯſolari poterat cum paſſim videres filios tuos oīs ſexus etatis ⁊ dignitatis in ſeruitutē trahi/ et qđ ſeruitute deteriꝰ eſt plurimos ab vberib; tuis abſtractos ad impiū mahumeti cultum ꝑduci. Harū autē calamitatū qđ aliud q̄ꝫ hoc diuturnū ac peſtiferum ſciſma cauſa extitit. Sed diuino munere appropinquat iam tēpus vt omni penitus extincto diſſidio vnitas ſancta fiat. Que cum impleta fuerit atqꝫ hi magni populi occidētales et orientales fraternū fedus ſimul inierint nemo tūc fortitudini tue reſiſtere poterit. Tūc abiectis lugubribus cōſurgens regina eccleſia in veſtitu deaurato circundata

varietate/ et qui te olim ꝑſequentes conculcabāt ꝓcident coram te / et
venient ad te qui detrahebāt tibi/ et adorabūt veſtigia pedum tuorum
O vos oēs qui chriſtiano nom. neceſſemini expergiſcimini iam talia
audiētes plaudite manibus ⁊ iubilate xp̄o ſalutari noſtro. Ecce nunc
tēpus acceptabile/ ecce dies ſalutis / ecce iam pater miſericordiarū/ et
deus totius cōſolationis viſitat nos in abundātia gratie ⁊ felicitatis/
aſſurgite ⁊ occurrite illi in humilitate ſpiritus in oratiōibꝫ atq; elemo-
ſinarū largitate/ vt qui pro peccatis veſtris iuſte iratus / tam diu hoc
ſciſma durare paſſus eſt/ et multis ꝑſecutionū flagellis ab his qui in-
tus/ et ab his qui foris ſunt vos cedi ꝑmiſit. Nunc purgatis ⁊ emēda-
tis indulgens ſanctā inter vos vnionē inſpiret vnitiſq; nō ſolum perdi
ta reſtauret. Sed ⁊ vobis veſtros ſubijciat inimicos audiſtis pridem
ſolennes ambaſiatores sereniſſimi imperatoris grecorū ac patriarche
conſtātinopolitani ab hac ſancta Synodo accerſitos Baſileā adue-
niſſe/ et tandem deo ꝓpicio cōcluſiſſe nobiſcū modū huius ſancte vni-
onis ꝑficiende aſſenſu ſanctiſſimi dn̄i Eugenij pape accedente vt vide
licet ad locū Synodi vniuerſalis tam noſtri q̄ȝ ſui archiep̄i et epiſco-
pi ipſeq; imperator ⁊ patriarcha cōſtātinopolitanus alijq; orientales
eccleſie patriarche accedāt. Ut autē tantū opus certius firmaret᷑ Tres
noſtros oratores poſtea cōſtātinopolim deſtinauimus vt ab ipſis im-
peratore ⁊ patriarcha ratificationē eorū que hic ſui concluſerūt amba-
ſiatores obtinerēt Que oīa ipſi imperator ⁊ patriarcha iuxta noſtri
decreti capitula ratificarūt et approbarūt / et litteras latino Grecoq;
ſermone ſcriptas/ et eorū manibus ſubſcriptas bulliſq; aurea ⁊ plum
bea munitas per vnum ex tribus noſtris oratoribus ad nos nuper re
uerſum tranſmiſerūt. Et cum ad ipam Synodū ꝓprijs expenſis tam
ꝓcul de partibus orientalibus greci ꝓficiſci nequeāt opus fuit vt expē-
ſas inueniēdo ſtandoq; ⁊ redeundo neceſſarias/ et quaſdā alias ꝓ tui-
tione ciuitatis cōſtātinopolitane ne imperatore abſente a Turcis for-
ſitan expugnari poſſet polliceremur. Et q̄ȝq̄ȝ huiuſmodi impenſe nō
nullis graues viderent᷑. Nos tamē animaduertētes q̄ȝtus dei honor
⁊ ꝑfectus eccleſie/ q̄ȝta exaltatio fidei orthodoxe q̄ȝtum incrementū no
minis chriſtiani/ quot miliū animarū ſalus/ q̄ȝntaq; vtilitas et innu-
merabilia bona populo chriſtiano hinc forent prouentura/ nō ſolum
ipſas impenſas/ ſed ⁊ ꝑſonas ꝓprias fore exponēdas dignū eſſe iudi
cauimus. Spem ponētes in dn̄o cuius negociū agit᷑/ ⁊ in charitate ac
deuotione fideliū/ qui dum talia intellexerint ſubſidijs ⁊ auxilijs opor
tunis nō deerūt. Si chriſtus deus noſter ſanguinē ſuū toto p̄cioſiorē
mūdo pro noſtra redēptione effudit. Si eius veſtigia ſecuti apl̄i atq;
alij ſancti viri ꝓ ſalute ꝓximorꝫ ⁊ incremēto fidei corpora ſua libenter
morti obiecerūt/ q̄d nos facere oportet a quibꝫ nō niſi caduca hui⁹ mū
di ſubſtātia efflagitat᷑. Si reges ⁊ p̄ncipes ꝓ recuꝑandis expugnādiſ-
q; ciuitatibus ⁊ opidis multo ampliorem ſummā exponere ſoliti ſūt.

Si deniqꝫ ꝓ agēdis facultatibꝫ et vanitatibꝫ ſeculi ſe et ſua multis periculis hoies ſubijciunt/ ⁊ vt exemplo vtamur ſaluatoris Querēs aliquis p̄cioſam margaritā cum inuenerit ipſam vendit oīa bona ſua et emit illā Nōne eccleſia dei et vniuerſus ppl's chriſtianus facere hanc impenſaꝫ poterit et debebit Ex qua nihil terrenū nihil caducū/ſed oīa q̄ ſupra memorauimꝰ bona ſuccedant Si vna dūtaxat aīa chriſto carior eſt q̄ꝫ totū mūdi aurū nos vbi milia miliū ſaluāda ſunt auari aut negligētes videbimur Cōſueuit aliquādo eccleſia ad liberādū de manibus infideliū terrā ſanctā ſeu ꝓ debellandis hereticis indicere generale paſſagiū cōuocareqꝫ reges et principes et alios bellatores/ vt armis iſta ꝑagerent necnō ⁊ ꝓ alijs iuſtis cauſis ab omnibꝫ xp̄ianis ſubſidiū poſtulare/ad que vt ꝓmptiores efficeret donis ſpiritualibus plenarie remiſſionis pctōꝝ inuitauit ꝑfecto ſi veterū reuoluant̄/ hiſtorie nulla vnq̄ꝫ affuit cauſa iuſtior q̄ꝫ iſta eſt/ nec ꝓ qua chriſticole omnes ſe et ſua libentius exponere deberent/ Hic eni nō ſolū ad recuperandā terrā intendit̄ ſed etiā milia miliū animaꝝ ꝓ quibus mediocre ſubſidiū petit̄ Unde impenſe grandes ꝓmiſſe ſine quibus tam ſanctū opus ꝑfici nequit inueniri poſſint Quis igit̄ ꝓ tanto vniuerſe eccleſie bono/ ꝓ qꝫ tanto ſue anime merito portiunculā rerum ſuarū quas dono dei obtinet denegare audebit. O felicē ⁊ p̄cioſam elemoſynā que regnū celorum promerebitur/ et que tantam fidei catholice vtilitatem dabit O beatum illuꝫ hominem quem dominus ad tam ſanctū opus inſpirauerit/ Hunc quidē ſicut ſcriptum eſt In die mala liberabit dominꝰ. Licet autem ex debito chriſtiane ꝓfeſſionis quiſqꝫ ad hoc ſctm̄ negotiū pro viribus cōtribuere ac ſubuenire obnoxius ſit Nihilominus vt eo libentiꝰ oēs faciant quo ſe hic et in futuro ſeculo peramplius remunerādos fore intellexerint. Decernit hec ſancta Synodus vniuerſam eccleſiam repreſentans ſponſam chriſti affluenter aperire ſpirituales theſauros quos ipſe ſaluator aſcendens in celum ſibi reliquit Omnibus xp̄ifidelibꝫ vtriuſqꝫ ſexus qui ad hoc ſāctū opus tātū cōtribuerint q̄ꝫtū quiſqꝫ vna integra hebdomada ꝓ ſue ꝑſone ac familie ſi eā habuerit refectione exponit vel ſi de proprijs viueret exponeret Religioſis quoqꝫ pro quibus ſuus conuentus aut ſuperior vel alius iuxta predictam rationem erogauerit omniū ſuorū peccatorū/ de quibus corde contriti et ore confeſſi fuerint auctoritate omnipotētis dei/ et eius miſericordia confiſa illarꝫ plenariam remiſſionē impartit̄ ſemel in vita et ſemel in mortis articulo quā eccleſia concedere ſolet omnibus euntibus romam tempore iubilei vel cruce ſignatis ad recuperationem terre ſancte tp̄e paſſagij generalis ⁊ in retributione iuſtorū ſalutis eterne pollicetur augmentum Ita tamen q̄ per annum integrum ſi vixerint ſingulis ſextis ferijs impedimento ceſſante/ Aut ſi dictis ſextis ferijs ex precepto eccleſie regulari obſeruantia iniuncta penitentia voto vel alias ieiunare teneantur vna alia die ſingularum ſeptimanarum

eiuſdē anni qua ad ieiunandū nō ſint aſtricti ieiunēt / aut ad iudiciuꝫ
ſui ꝯfeſſoris i alia pietat̃ opa cōmutēt. Ac etiā eadē die qua ieiunabūt
vel vt premittit̃ ieiunare deberent. Si ſint clerici ſeptem pſalmos vel
miſſā. Si layci ſeptē pater noſter / ⁊ ſepties aue maria dicere ſint aſtri
cti / vel alia pietatis opera iudicio ſui cōfeſſoris agant. Quod ſi cōuē
tus tales ſint qui nihil in cōmuni poſſideāt / vel alie pſone victum ve/
ra mendicitate querētes / ſeu alias cōtribuere nō valētes ne huius ſpi
ritualis muneris ſint expertes. Si vltra ieiuniū vt p̄dicitur obſeruan
dū ſingulis diebus vnius anni p̄dictos pſalmos ⁊ miſſas ſi clerici. Si
layci p̄dictas orationes ceſſante legittimo impedimēto eo modo quo
ſupra exprimit̃ ſupplendo dixerint / vel alia pietatis opera ſui cōfeſſoris
iudicio vt p̄mittit̃ exercuerint / ac pro felici huius negocij cōſūmatione
deum ſuppliciter exorauerint eandē plenariam remiſſionē cōſequant̃.
Erogantibꝫ autē ad idem opus q̃tum vna die pro ſe ſueqꝫ familie ex/
penſis vel ſi de ꝓprijs viueret exponeret ſeptem annos / et totidēꝫ qua
dragenas de iniunctis ſibi penitentijs elargit̃. Et vt hi omnes ad hu
iuſmodi indulgētie gratiā aptiores exiſtant omnibus ſacerdotibus ſe
cularibus ⁊ regularibus alias diſcretis quos in cōfeſſores pro huiuſ/
modi cōſequēda indulgētia elegerint. Indulget vt cōfeſſionibus eorū
auditis ipſos a quacūqꝫ excōmunicationis ſuſpēſionis et interdicti ſen
tentia a iure vel cōſtitutione ſeu etiā non nominatim ſed generaliter ab
homine lata / et a quibuſcūqꝫ alijs / ꝓpter q̄ etiam ſedes apoſtolica me
rito eſſet cōſulenda impoſita ſatiſfactione his quoꝝ intereſt ⁊ reſtitu/
tione faciēda ſalutarē iniungant penitentiā / et debite abſolutionis in
foro penitētiali dumtaxat in forma eccleſie beneficiū impendāt. Quā
ſatiſfactionē ac reſtitutionē ſi infra terminū a cōfeſſore ſtatutū facere
neglexerint huiuſmodi indulgētia in nullo ſuffraget̃. Ac cū clericis ſuꝑ
irregularitate occulta alias quā ex bigamie vel homicidij voluntaria
cauſa cōtracta diſpēſent. Super voto vero ꝑegrinationis ſeu abſtinē
cie / aut alijs ſimilibus que ipi fideles emiſerint. Etiā ſi vltra marina
aut alia loca ſeu limina ſanctoꝝ Petri ⁊ Pauli ac iacobi apoſtoloꝝ vi
ſitare vouerint ſeu alias nō impletis diſpenſandi eiſdem cōfeſſoribus
etiam facultatē concedit. Ita tamē ꝙ ipſi cum quibus taliter diſpenſa/
ri cōtinget / expenſas quas ad loca huiuſmodi vel pro alijs votis im/
plendis iuxta ipſoꝝ confeſſorū taxationē feciſſent ad hanc cauſam cō
tribuant / ⁊ vt nulla cuiquā peccati rubigo remaneat. Vult ⁊ indulget
hec ſancta Synodus vt quicūqꝫ ex vſurario vel nō debito queſtu ſeu q̄
litercunqꝫ illicite aut indebite aliquid ꝑcepiſſet. Seu bona ablata aut
queuis incerta poſſideat / ſi nō extant vel ignorent̃ pſone / quibus faciē
da eſſet reſtitutio aut res quaſcunqꝫ tenēte cuiuſcūqꝫ ſtatus aut religi
onis exiſtant in quorū detentione cōſcientie eorum grauant̃ vel que de
iure ad pias cauſas per eccleſiā deberent exponi / huiuſmodi res et bo
na ſeu valor. Necnō ⁊ qui arma vel alia ꝓhibita infidelibus ſeu hereti/

cis portauerūt lucrum quod inde ꝑceperūt ad hoc opus iuxta ſuam ⁊
ſui confeſſoris conſcientiā/ et extimationē tradere teneant̄. Jubet inſu
per eadem ſancta Synodus/ vt habita huius decreti noticia omnes
dyoceſani in cathedralibus collegiatis et ꝑrochialibus in quibus eis
viſum fuerit/ ac etiā generales ordinū mendicantiū in cōuentualibus
eccleſijs eis ſubiectis/ mox diſponāt quatenus verbū dei per p̄dicato/
res idoneos ad populū annunciet̄ p̄dictas indulgētias publicādo/ et
fideliter exhortādo ad ſubſidiū in tam pijſſima cauſa impēdendū: qui
bus p̄dicatoribus ⁊ p̄dicationē audiētibus/ ac etiā om̄ibꝰ alijs qui cir/
ca p̄dictam extimationē ſubſidiū aliquod vel auxiliū in hac re dede/
rint/ cētū dies de iniunctis penitētijs ſingulis vicibus in forma eccle
ſie relaxat. Ne autē in colligēdis ac cōſeruādis pecunijs fraus aliqua
cōmittat̄. Ordinat ſancta ſynodus ꝙ in qualibet cathedrali in ciuita
tibus. Jn opidis vero et malis locis in p̄ncipali eccleſia vnus cyppus
truncus vel capſa ponatur vbi tanq̄ȝ in gazophilatio dn̄i/ quilibet pe
cunias erogādas/ ac incerta ac ablata ſeu illicite q̄ſita reponere poſ/
ſit ⁊ debeat. Cuius ſint tres claues/ quarū vnaȝ teneat Epiſcopus vel
cui voluerit ipſe cōmittere pro quolibet trūco in omnibꝰ locis ciuitatis
⁊ dyoceſibus capitulū aliam in cathedrali p̄latus ſeu rector in p̄ncipa
li. Tertiā timoratus aliquis vir quē ciuitas opidū ſeu locus deputare
voluerit/ qui diebus per eos ſtatuēdis talem cyppū truncū vel capſam
coram notario vel duabus fide dignis aperiāt ꝑſonis/ et pecunias ad
fidas manus deponant eas ſine fraude diminutione vel cōtradictiōe
illi vel illis aſſignaturi/ quas hec ſācta Synodus ad hoc deputauerit
Qꝫ ſi in cāpeſtribus locis vel alibi periculū ſeu detrimentū in cōſerua/
tione pecuniarū per modum ſuperius exp̄ſſum veriſimiliter timeret̄/
dyoceſani vel ad colligendū huiuſmodi pecunias ab hoc cōcilio depu
tandi ꝓut magis expediens viſum fuerit vtiliter ꝓuideant/ quicunq̄ȝ
autē etiam ſi pontificali au regali p̄fulgeat dignitate fraudē furtum ſi
ue rapinā circa p̄dictas pecunias/ ſeu impedimentū ex ꝓpoſito ⁊ mali
cioſe in hoc ſanctiſſimo opere fecerit vltra indignationē omnipotentis
dei ⁊ reatum ſupremi ſacrilegij ſententiā excōmunicationis incurrat/ a
qua niſi prius plenaria facta reſtitutione ⁊ impedimēto ſublato abſol
ui nō poſſit. Vult autē hec ſancta ſynodus ꝙ elapſo biennio a die pre/
ſentis decreti p̄dicte indulgētie ac facultates nemini cōcedi valeant pre
terq̄ȝ in mortis articulo/ quo ad illos qui infra biennium vt ſupradi/
ctum eſt cōtribuerint. Quodq̄ȝ ꝑſonis illis que ſub ſpe huius gratie et
indulgentie aliquid cōmiſerint in nullo huiuſmodi gratia ac ſpecialis
cōceſſio ſuffragetur. Et quia difficile foret p̄ſentes litteras ſingulis ex/
hibere. Decreuit hec ſancta ſynodus vt earū tranſumpto manu publi
ca auctoritate archiepiſcopi in tota ꝓuincia/ et ordinarij in ſua dyoceſi
ꝓprio ſigillo munito tanq̄ȝ litteris originalibꝰ plena fides in om̄ibus
adhibeat̄. Datum Baſilee in ſeſſione publica huius ſc̄tē ſynodi ſolem/

niter celebrata in eccl'ia maiori Baſilieñ decimooctauo kl'as maij. an
no a natiuitate dñi. Milleſimoquadringēteſimotriceſimoſexto.

¶Seſſio viceſimaquinta de locis fu
turi et ycumenici concilij pro grecis.

SAcroſancta generalis ſy
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgrega
ta vniuerſalē eccleſiā repſentans. Ad ꝑpetuaꝫ rei me
moriā. Nuper hec ſancta ſynodus inter varias ſolli
citudines quib9 inſcrutabilis diuine altitudinis pro
uidentia eam inuocatione ſui ſpiritus paracliti ad
excolendū dominici gregis agrum adunari operari
qꝫ dignata eſt interne mentis oculos more agricole puigilis reuoluēs
ꝛ attente ꝓſpiciens q̄ꝫ deflende diutina occidentalis ꝛ orientalis eccle
ſiarū in eiuſdē fidei ꝓfeſſione diuiſio in dei ꝑſtitit ꝛ durauit eccleſia de
clementiſſima eius bonitate apud quē nihil eſt impoſſibile quiqꝫ di
gne poſtulātibus affluenter dat et large ſpem ſuſcipiens et fiduciā ad
procurandā inter ipſas eccleſias catholice fidei vnitatem ſue diligen
tie curas tanto accuratius non parcendo laboribus vel impenſe adhi
bere decreuit / quanto ex hoc ad omnipotentis dei laudem et gloriam
vberiorem animarum ſalutem maiuſqꝫ ipſius fidei incrementū proue
nire cognouit. Cupienſqꝫ propterea ſuffraganti ſpiritus ſancti gratia
tam ſaluberrimū vnionis negocium aggredi ꝛ amplecti / ad illud ſe
reniſſimum romeorū imperatorē ꝛ venerabilē patriarchā conſtātino
politanū ceteroſqꝫ prelatos / et alium grecoꝝ populū per diuerſos ora
tores ꝛ litteras duxit inuitandos pariter ꝛ exhortandos. Quiquideꝫ
imperator ꝛ patriarcha et alij greci volente et eorum corda altiſſimo
inflamante exhortationes huiuſmodi alacribus animis ſuſcipientes
ipſumqꝫ vnionis negociū aggredi ſinceris affectibus perhibentes ſu
os ſolennes oratores et nuncios ſufficienti mandato. Bulla aurea et
proprie manus ſubſcriptione Imperatoris. Bullaqꝫ plumbea patri
arche predictorū munito ſuffultos feruentiſſimuꝫ eorundem ad hanc
fidei vnitatem zelum deuotiſſime explicantes / ad eandem ſacroſan
ctam Synodum duxerunt deſtinandos. Cum quibus ipſa ſancta ſy
nodus diuerſis tractatibus et deliberationibus preuijs pro executi
one ꝛ conſummatione felici tam ſalutaris operis nonnulla decreta et
capitula ad hoc ſumopere neceſſaria et vtilia ſuperius inſerta. Et du
dum in certa ſeſſiōe ipſius ſancte Synodi in maiori eccleſia Baſilieñ.
celebrata publicata animo cōcordi concluſit. Volenſqꝫ deinde hec ſan
cta Synodus decreta ꝛ capitula huiuſmodi vijs et modis omnibus
neceſſarijs ꝛ oportunis proſequi ac iuxta illa ad electionē loci ꝓ futuro
ycumenico cōcilio in q̄ impator ꝛ patriarcha p̄dicti alijqꝫ greci cōuenire
poſſent ꝛ deberent celebrando mature ꝓcedere. Habitiſqꝫ ſuper his et

aliȷ̄s hanc piam rem cõcernentibus in diuerſis ipſius ſancte Synodi deputationibus multiplicibus ꝓpoſitionibus ⁊ tractatibus illiſqȝ cũ votorũ ſuppoſitorũ eorundẽ ſcrutinio diligẽti recenſitis. Demũ in generali cõgregatiõe ad hoc in maiori eccleſia p̄dicta vt moris eſt indicta. Et iterũ votis ſingulorum in eadem ſcrutatis repertoqȝ duplo maiorem partem / et multoplus vota ſua direxiſſe in Baſileã auinionẽ vel Sabaudiã. Inuocata ſpiritus ſancti gratia poſt miſſarũ ſolẽnia concluſuȝ fuit ⁊ conuentũ quod apud imperatorẽ patriarchã / ⁊ alios grecos p̄dictos diligens ⁊ debita fieret inſtantia / cum allegationibꝫ et expoſitionibꝫ plurimarũ rationũ que ad id allegari ⁊ adduci poſſent / vt ex diuerſis bonis reſpectibus ciuitatẽ Baſilieñ. acceptarẽt pro dicto icumenico cõcilio ibidẽ celebrãdo / quã ſi eos om̄ino recuſare cõtingeret / extunc ciuitas Auinioneñ. locus eſſet ipſius ycumenici cõcilij ibidem celebrãdi. Si tamẽ illud in eadẽ celebrari non poſſet. Ex tunc in Sabaudia conciliũ celebraretur antedictũ. Ut igitur p̄miſſa om̄ia ⁊ ſingula debitũ ⁊ votiuũ ſortiantur effectũ cum om̄i ſolẽnitate alias in hoc ſacro Baſilieñ. cõcilio in rebus arduis expediẽdis adhiberi ſollicita patribus in maiori eccleſia Baſilieñ. poſt miſſarũ ſolennia cõſedẽtibus. Hec ſancta Synodus decernit vult ſtatuit ordinat ⁊ declarat futurũ ycumenicũ conciliũ in Baſilieñ. aut illa recuſata in auinione ciuitatibus. Alioquin in ſabaudia iuxta cõcluſionẽ ſupradictã debitis ⁊ ꝯuentis tẽporibus debere celebrari. Quos imperator ⁊ patriarcha ⁊ aliȷ̄ greci p̄dicti iuxta capitulata ⁊ decretata huiuſmodi / necnõ oẽs et ſinguli aliȷ̄ cuiuſcũqȝ gradus ſtatus dignitatis vel p̄eminentie exiſtãt qui generalibus cõciliȷ̄s de iure vel cõſuetudine intereſſe debent. Etiã ſi pontificali p̄fulgeant dignitate ad illud debeant ⁊ teneantur maxime pro cõſũmatione tam ſalutaris operis accedere / et etiam cõuenire / ⁊ hanc p̄miſſam nominationẽ ⁊ electionẽ vult ſtatuit ⁊ decernit vt ſit firma inconcuſſa ⁊ inuiolabilis quacũqȝ alia modificatione ordinatione diſpoſitione nominatione ſeu electione per ipſum ſacrũ conciliũ ſeu aliũ vel alios quacũqȝ etiã auctoritate papali fungẽtes in cõtrariũ factas ſeu factis minime valitura ſeu valituris. Quã ſeu quas hec ſancta Synodus ex certa ſciẽtia exnũc irritat caſſat reuocat ⁊ annullat ſeu caſſa nulla ⁊ irrita nũciat ⁊ ꝓ infectis illã ſeu illas habere vult et p̄ſentibꝫ habet quatenus in totum vel in partẽ p̄miſſe electioni obuiant vel repugnãt Supplet etiã hec ſancta ſynodus ex certa ſcientia omnẽ defectum. Si quis in p̄miſſis vel aliquo p̄miſſoruȝ forſitan interuenerit. Et inſuper cum res tam ardua plurimũ in dei eccleſia fructũ allatura ſine grauibus expenſarum ſarcinis cõſummari. Et greci p̄dicti adduci / adductiqȝ ſuſtentari nõ valeant / dignũqȝ et debitũ exiſtat vt pro cõſummatione tam felicis operis chriſtifideles vniuerſi maxime eccleſiaſtice ꝑſone de cõmiſſi ſibi patrimoniȷ̄ dñi noſtri Jeſu xp̄i ſubſtãtiȷ̄s liberali diſpenſatione miniſtrẽt. Hec ſancta ſynodus vniuerſis ⁊ ſingulis eccleſiaſticis

perſonis exemptis et nõ exemptis ſub quacũqꝫ verborũ forma. Etiã ordinis ſancti Johãnis hieroſolomitani cuiuſcũqꝫ ſtatus dignitatis gradus ordinis vel cõditionis exiſtant/ Etiãſi cardinalatus vel pontificali ꝑfulgeant dignitate generalẽ omniũ et ſingulorũ eccleſiaſticorũ fructuũ et ꝓuentuũ quotidianis diſtributionib⁹ dũtaxat exceptis decimã de ſuis eccleſijs monaſterijs dignitatib⁹ et officijs/ Ceteriſqꝫ eccleſiaſticis beneficijs in ſua generali cõgregatione iam impoſitã et cõcluſam ꝑſoluendũ et exigendũ decernit ſtatuit et declarat imponẽdum eamqꝫ imponit per preſentes.

PReterea dicta ſancta Synodus decernit vult ordinat ⁊ declarat ꝙ venerabiles Johãnes lubiceñ. Ludowicus viſeñ. Delphinus parmeñ. ⁊ Ludowicus lauſaneñ. epĩ ipſius ſacroſancte Synodi oratores ad cõducendũ Grecos ad locũ icumenici cõcilij eorũqꝫ maior pars tũc ꝑſens portũ latinũ locis ſupra electis/ et nominat̃ aptiorem et appropinquiorẽ ad quẽ dicti greci vltimo debeant applicare eligẽdi ⁊ nominãdi plenã habeãt ptãtem/ illãqꝫ eiſdem ꝯcedit ꝑ ꝑſentes iuxta formã aliarũ litterarꝫ eis ſupinde datarũ. Poſtremo eadẽ ſancta Synodus vult ordinat et decernit ꝙ ꝓ premiſſorũ/ ⁊ ex eis dependentiũ debita ⁊ votiua executione dictorũqꝫ Sindicorũ et cõſilij ſecuritate pleniori ad omnẽ eorũ aut ſuorꝫ ꝓcuratorẽ vel nũciorũ petitionẽ ⁊ inſtantiã eis quecũqꝫ alie littere oportune vtiles et neceſſarie ſub bulla eiuſdẽ ſancte Synodi ꝑ ipſius cancellariã in forma debita et honeſta concedant̃ cõficiant̃ et etiã expediant̃. Datũ Baſilee in Seſſione publica hui⁹ ſancte ſynodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata nonas Maij. Anno a natiuitate dñi. Mccccxxxvij.

¶ Decretum de decimis

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſãcto legitime cõgregata vniuerſalẽ eccleſiã repꝛſentãs/ ad futurã rei memoriã. Cũ nuper dilecti eccleſie filij Sindici et cõciliũ ciuitatis auinioneñ. ſummã ſeptuaginta miliũ florenorꝫ auri de camera ꝓ cõductione Sereniſſimi romeorꝫ imꝑatoris et venerabilis patriarche cõſtantinopolitani aliorũqꝫ grecorũ ad icumenicũ cõciliũ dante dño venturorũ iuxta cõcordata et concluſa eorꝫ ambaſiatorib⁹ neceſſariã huic ſacroſancte Synodo ⁊ vniuerſali eccleſie liberalit̃ mutuare obtulerint iãqꝫ ei⁹ partẽ exſoluerint ac reſtantẽ expeditis nõnullis ꝓ eorũ cautiõe ab ipſa ſãcta Synodo petitis in pecunia numerata exſoluere paratos ſe offerãt eadẽ ſancta ſynodus cupiens ꝓut decens eſt et debitũ dictorũ ſindicorum et cõcilij ne ex ſua liberalitate damnũ patiãt̃ indemnitati legaliter ꝓuidere omnes et ſingulas pecuniarũ quãtitates que ex indulgẽtijs ꝑ ipſam ſanctam Synodum vniuerſis chꝛiſtifidelib⁹ de bonis ſibi adeo collat̃ ꝓ proſecutione vnionis occidentalis et orientalis eccleſiarũ ad eãdẽ chꝛiſtiane fidei profeſſionẽ in dicto Concilio dño largiente procurãde

et ꝑficiendę largientibꝫ p̱ eius litteras ad diuerſas mundi partes dire-
ctas et iã in pleriſqꝫ locis ſolenniter publicatas cõceſſis/necnõ ex deci
ma generali p̱ eandem ſanctã Synodũ cauſam ob premiſſaꝫ impoſi
ta et concluſa hactenus prouenerũt ac prouenient in futurum Syn-
dicis et conſilio prefatis vſqꝫ ad ſummã ſupradictã exnunc obligãdo
hypothecando et aſſignãdo vult ſtatuit et decernit qđ ijdem ſyndici et
conſiliũ in omnibus et ſingulis quibꝫ maluerint et que eligenda dux
erint et ꝑſertim Francie Arrogonie Dalphinatus Britanie; Sabau-
die; et Burgundie regnis ducatibus terris prouintijs ciuitatibus et
dyoceſibꝰ auctoritate eiuſdẽ ſãcte Synodi et vniuerſalis eccleſie adle
uandũ exigendũ/recipiendum de pecunijs ex indulgentijs et decima
ꝑdictis vt ꝑmittit prouenientibꝰ vſqꝫ ad ſummã ꝑdictã et quouſqꝫ il-
la eiſdem integraliter fuerit p̱ſoluta quaſcunqꝫ perſonas idoneas ad
hoc eis vtiles et accomodas in ſuos collectores noiare eligere deputa
re et ordinare qõqꝫ perſone ipſe ſic per eos nominate electe et deputate
de pecunia huiuſmodi vſqꝫ ad ſummã ꝑdictã nomine ſyndicorum et
conſilij ꝑdictorũ petere exigere et leuare poſſint et debeant p̱inde ac ſi
per ipſam ſanctã Synodũ ad hoc deputate et nominate fuiſſent nec
nõ illos ſoluentes quoſcunqꝫ debita aſſignata quitantia a ſolutis ſint
liberi penitus et immunes. Promittit inſuper et pollicetur hec ſancta
Synodus qđ iam collectores ipſos ſic per dictos ſyndicos et conci-
lium deputatos quibuſuis colore et occaſione captatis directe vel in
directe/ſine expreſſo Syndicorũ et cõcilij ꝑdictorũ volũtate atqꝫ con-
ſenſu nullatenꝰ reuocabit/nec pecunias hmõi p̱ alios in eligẽdis p̱ di
ctos ſindicos et cõſiliũ regnis ducatibus terris ꝓuintijs ciuitatibꝫ et
dyoceſibꝫ ꝑdictis ſine cõſenſu ſimili exigi colligi vel leuari faciet/ aut
eorũ collectoribꝫ hmõi quominꝰ illas vſqꝫ ad ſummã ꝑdictã ꝓ ſyndi-
cis et cõſilio ꝑdictis libere colligere ⁊ leuare valeãt impedimẽtũ aliqđ
ꝑſtabit ſeu ꝑſtari patiet quoquomõ/ quinimmo regũ principũ et aliorũ
dñorũ in quorũ regnis territorijs et dominijs eoſdẽ Syndicos et cõ-
ſiliũ electionẽ antedictã facere ꝯtigerit ſup̱ libera exactione et collectio
ne pecuniarũ ex indulgẽtijs et decima hmõi vt ꝑfert ꝓuenientiũ fauo-
rem et cõſenſum cohertionẽ quoqꝫ ſi opus fuerit et brachij ſecularijs
auxilij ꝓcurabit ⁊ ordinabit aliaſqꝫ eoſdẽ Syndicos ⁊ cõſiliũ ſup̱ in-
tegra ⁊ reali reſtitutione et ſatiſfactione dicte ſũme omnino reddet in-
demnes/ꝑterea eadẽ Synodus vult ſtatuit et decernit/ qđ ſup̱ exacti
one pecuniarũ hmõi Sindicis et cõſilio ꝑdictis/quecũqꝫ littere et pro
ceſſus cõpulſoriales ⁊ penales cum omnibus et ſingulis clauſulis ne-
ceſſarijs et oportunis concedantur conficiant. Et etiam per ipſius cã
cellariam expediantur/alijs litteris in premiſſis et circa premiſſa eis
iam conceſſis in ſuo robore duraturis. Datum in ſeſſione noſtra pu-
blica huiꝰ ſancte Synodi in eccl'ia maiori Baſilieñ. ſolẽniter celebra-
ta nonas Maij. Anno a natiuitate dñi. M.ccccxxxvij.

¶Seſſio viceſimaſexta et eſt Monitorium cõtra papam et cardinales.

Sacroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpũſãcto legitime cõgregata vniuerſalem eccleſiã repñſentãs ad ppetuã rei memoriã. Cũ xpi eccl'ia varijs et acerrimis languoribꝫ ſubiaceret hominũqꝫ peccata et puaricationes diuine legis magis ac magis indies pniciofo creſcerent augmẽto dignatus eſt omnipotẽs deꝰ fideliũ inſpirare cordibus / vt in Baſileã Germanie ciuitatẽ pfecto vndiqꝫ integerrimam Sacroſancta generalis Synodus cõueniret que pſertim in reformãdis moribꝫ tã in capite qꝫ in mẽbris / et excitandis cordibꝫ fidelium in obſeruationẽ legis dei vigilantẽ impenderet operã vt ⁊ diuinꝰ honor refloreret in terris / et repreſſis enormitatibus peccatorũ ad pcurãdã animarꝫ ſalutẽ efficatius ꝯuerteret hominũ ſollicitudo: Jam vero pluribus annis in ea re ꝑ ipſam Synodũ exhibiti ſunt indefeſſi labores cõmemorata frequẽtius extitit regnantiũ ſcelerũ multitudo q̃ vniuerſam chriſtianitatẽ in multas clades multaqꝫ diſcrimina adducere conſpicit / Eccleſia in chriſti nomine cõgregata cũctis palã curauit ingerere monita ſalutis die ac nocte clamitans / vt redirent puaricatores ad cor ⁊ obſeruarent legem dñi dei ſui. Deniqꝫ ſalubria decreta et ſacros canones inſtituit quibꝫ peſtis auaricie Symonie ambitionis / ⁊ aliorum vitiorũ que multorũ corda nimiũ incendebant arcerẽt a grege domini et iuxta precepta chriſti atqꝫ ſanctorũ patrũ inſtituta dignitates eccleſiaſtice atqꝫ beneficia dignis ⁊ idoneis paſtoribꝫ ac miniſtris gratuita collatione iuſtiſqꝫ et canonicis electionibus ac inſtitutionibꝰ diſtribuerẽtur / quorum medio vniuerſus clerus et populus ſalubriter regeretur ac perduceretur in ſalutem. Sed qđ heu dolentiſſime referimus ille qui primus hec exequi debuerat queqꝫ et chriſti precepta / et canones ſacrorũ conciliorũ p̄ ceteris ſeruare oportuerat / immo et ceteros ad horꝫ obſeruãtiã efficaciter inducere nulla vnqꝫ monitione nulla exhortatione induci iam longo tẽpore potuit / vt aliquã morum emendationem chriſto placentem / aut notiſſimorũ abuſuũ correctionẽ in eccleſia ſancta dei efficere ſatageret. Quinpotius conſpicit vniuerſus orbis ſub eius regimine maiora ſemper ſcandala grauioraqꝫ exoriri Sanctiſſimũ dñm Eugeniũ papã quartũ loquimur / quẽ frequẽtibus monitis / hec ſancta Synodus cũ plurima caritate ⁊ benignitate Tũ per ipſius Synodi oratores Tũ ꝑ litteras Tũ etiã per eiuſdẽ dñi Eugenij nuncios inducere curauit / atqꝫ etiã ꝑ aliquorum regũ et principum ambaſiatores hortatus eſt / vt ꝓ chriſti reuerentia et animarũ ſalute / ſalutari animarũ gubernationi operã daret Electiões ꝓborꝫ paſtorũ fieri aſſentiret / bñficia a chriſto gratꝫ accepta gratis diſtribueret

ceteraqꝫ in edificationē eccleſie ageret que iuxta canones ſanctorū pa-
trū eadē ſynodus pro animarū ſalute et vniuerſalis eccleſie ordinaue-
rat et quēadmodū ſacroſāctū generale cōſtātieñ. ꝯciliū irrefragabili et
catholice veritatis declaratione diffiniuit in hijs rebus que ad refor-
mationē vniuerſalis eccleſie in capite et in mēbris ꝑtinent obediret pa
riter quoqꝫ notū ſit qđ ſacra generalia cōcilia iuriſdictione ſuꝑ papam
vti poſſunt et cū clamoroſa inſinuatione vel alias ipſe vt ſcādalizator
eccleſie ſacro concilio deferř. Monuit quoqꝫ hec ſācta Synodus ipſū
dñm Eugeniū quatenus dignareř ambulare vnanimiter cū conſenſu
eiuſdē ſctē ſynodi i domo dei et adheſionē quā lrāꝝ ſuaꝝ teſtionio ſo-
lēniter huic eidē Synodo exhibuit factis ⁊ operibus adimpleret vt
pax et tranquillitas ſalutaris ꝑ vniuerſam vigeret eccleſiā. Sed in ad
uerſum proch dolor electiones pontificū et paſtorū ſedulo perturbare
viſus eſt tranſlationes prelatorū eis inuitis cōtra ſanctorū patrū et ſa
crorū canonū ac ſacri concilij cōſtātieñ. ſtatutorū formā et tenorem fa
cere diuiſiones ſcandala et ſciſmata ꝑ ſingulas fere vacantes eccleſi-
as ingerere vt plurimū eni vnus eligiř alteri vero per ipm ſuis reſerua
tionibꝫ iā ſublatꝭ innitētē ꝓuideř ipā electiōe reiecta imo ⁊ aduerſus fi
lios obediētieq́ decretis huiꝰ ſācti Synodi obedire voluerūt graues
cōpertus eſt fulminare ſententias ipſos ꝓlibito voluntatis a benefi-
cijs et dignitatibus mandādo priuari inhabilitari et excōmunicari in
collatione preterea ſeu expeditione dignitatū et beneficiorū et aliarum
rerū diſpenſatiōe etiā more incōſueto graues ſummas pecuniaꝝ exige-
re abuſus peſtiferos deteſtabili et abhorrēda ſpecie ſymoniace labis
reſperſos aduerſus iura diuina ⁊ humana in animarū ꝑniciem et ec-
cleſiarū orbis nō mediocre ꝑiudiciū ac ꝓuinciarū regnorū et ſingula-
rum patriarū depauperationē et exinanitionē cū pluribꝰ fouere in cre-
mentis dignitatibꝰ etiā ſeu vacantibꝫ beneficijs ꝓuidendo carnalita-
tis effectu nō iudicio rōnis nec eos exigendo qui in eccleſijs proficere
poſſunt Sed quorū vel ꝓcibꝰ delinitus extitit vel ꝓ quibus quiſpiā
maioꝝ rogaſſe cōpertus eſt aut qđ deterius eſt qui vt bñficiati fierent
muneribus impetrarūt nō aduertēs nihil eſſe quod eccleſie dei magis
officiat q̄ꝫ qđ indigni aſſumanř ꝑlati ad regimē animarū. Sententijs
inſuꝑ ſynodalibꝰ ſpretis quas olim ſummi pontifices maxima cū ve-
neratione ꝓſequebanř ꝓtenſas appellationes ab eiſdem interpoſitas
admittit ſentētias hmōi expreſſe reuocādo Ipſe inſuꝑ illos quos hec
Synodus pro cauſis iuſtiſſimis alligauit ſoluere defacto conatꝰ eſt
nulla ſatiſfactione ꝑacta Ceterū cū deceat romanū pōtificē iuxta ſacro-
rū canonū / ⁊ ſūmorū pontificū inſtituta ꝑ fratres ſuos ſacroſancte ro-
mane eccleſie cardinales qui ſibi in executione ſui officij coadiutores
exiſtūt ſua exercere cōſilia vt ipſorū ſalubribꝫ ⁊ prudētibꝰ cōſultis ſtatꝰ
eccleſie tam in ſpiritualibus q̄ꝫ tēporalibus rationabiliter dirigař Ip
ſe dominus Eugenius etiā in rebus grauiſſimis minime eorundē con

ſilia requirere fertur qui ſunt pars corporis ſui ſed aliorū extraneorꝫ
cōſultationē ſectatꝛ/ qui nō ex rationis iudicio ſed ex carnalitatis affe-
ctu nōnunqꝫ ꝑuenire videtur/ diſpenſatione quoqꝫ ſibi credita abutitꝛ
eam in diſſipationē cōuertendo/ et poteſtatē ſibi traditā in edificatio-
nem vertendo in deſtructionē plura vero grauia nobis obmittentibus
nouiſſima occurrūt cōſideratione miſeranda/ Audiuimꝰ quidē nuper
ciuitatem peneſtrinā cuiꝰ epiſcopali titulo vnus ex romane eccleſie car
dinalibus cōſueuit inſigniri per tolerantiā eius et ſuorū domeſticorꝫ
ac ſtipendijs romane eccleſie militantiū opera in ruinā miſerabiliter
decidiſſe Opida inſuper plurima in eiuſdem ſacte romane eccleſie pa-
trimonio conſiſtente aliqñ prede expoſita vt opiduꝫ Butrij Bononie
ꝑrimū aliquādo ſolo equatū. Et qui augmentū efficere debuerat ope
ratus eſt diminutionem Cū tamē ex dignitate ſummi pōtificatus nō
peccandi licentiā ſed bene viuendi neceſſitatē aſſecutus eſſe noſcatꝛ. In
operibus p̄terea fidem cōcernentibus cū hoc tēpore ꝓ icumenico con-
cilio cū grecis celebrando eccleſia indigeret ꝑut et de preſenti indiget
ſubuentionibꝰ fideliū populorū Ipſe ſubſtantiā eorū aliorſum diuerte
re ſatagens et ſubſidia fidei catholice multipliciter impediens Indul
gentias plenarias per loca diuerſa multiplicaſſe dicitꝛ et abſqꝫ cauſis
vrgentibus eas diſſeminando in grauē ꝑturbationē ſanctiſſimi ope-
ris pro ipſa fide orthodoxa per hanc Synodū inchoati/ aliaqꝫ pluri-
ma huiuſqꝫ ꝑegiſſe atqꝫ procuraſſe dicitꝛ que ꝓſecutionē rerum ad bo-
nū fidei orthodoxe et eius promotionē ꝑtinentia magnū impedimen-
tū et multā retardationē attulerūt Illud quoqꝫ multa reprehenſione
in tanto paſtore dignū eſt qꝺ iuramentū in aſſumptione ſui ad apoſto
latus apicem/ ſub certis ordinationibꝰ preſtitū/ ac deinde poſt ipſius
aſſumptionē ſub bulla ſua ſolenniter cōfirmatū minime ſeruaſſe dicitꝛ
ſed quod dolenter referimus vt a plurimis aſſeritꝛ ⁊ fama publica la-
borat ipſum notorie tranſgreſſus eſt Deniqꝫ eū ita agere cōſpicit vni-
uerſus orbis. Nā hec ſola que notoria eſſe dicuntꝛ eccleſiā vniuerſalem
ſcandalizantia recenſemus/ vt occaſione ſui vniuerſa eccleſia grauiſſi
mis turbationibus ſubiaceat Quibus niſi diuina miſeratio ꝓuideat
ruina prioribus inaudita ſeculis chriſtiano populo ꝓſpicitur immi-
nere Non autē ſolum in rerū ſpiritualiū regimine hanc ipſam ruinā cō-
ſideramus/ ſed et in gubernatione tēporaliū dominiorū ſancte roma-
ne eccleſie notorios defectus attendimus quoꝝ alienatores honorem
perdere felicis recordationis Symachus papa decreuit Quātas em̄
terras ipſe dominus Eugenius alienauerit quanteqꝫ eius incuria/ ⁊
inſolerti regimine deperdite et occupate ſint/ quātas ſtrages ſubdito
rum romane eccleſie/ quos etiā vt Bononieñ. ciuitas in ſuis ſuppoſi-
tis atteſtari pōt peremptos audiuimus ſine penitentie et euchariſtie
ſacramentis/ qꝫ etiā miſeranda vaſtatio ſuo tp̄e ſubſecuta fuerit noto
ria facta teſtari videntꝛ/ Expectauit aūt iam plurimis annis/ hec ſan-

cta Synodus cũ multa patiẽtia vt hec omnia ipſe dñs Eugenius cor
rigeret atqꝫ in melius emẽdaret/ ac veluti vices gerentẽ xpi et petri ſuc
ceſſorem decet totũ orbem exemplo bonarũ actionũ in viam ſalutis di
rigere ſtudere. Dũ vero videmꝰ cũcta iugiter ĩ peius ruere et omnia
magis cõturbari plurimis anxiamur doloribꝫ ac vehemẽter gregi do-
minico cõpatimur/ quẽ in totalẽ fere deſolationẽ ꝑ incrementa ſcãda-
lorũ diuiſionũ et vicioſaꝝ deformitatũ decidere formidamꝰ niſi debi-
to regimini eccleſie dei cõueniens ꝓuiſio apponatꝰ et conſulatꝰ publice
ſaluti Vidẽs itaqꝫ hec ſancta Synodus que ꝑ ſũmariã informationẽ
ex habundanti factã ipm dñm Eugeniũ in p̃dictis publice et notorie
diffamatũ / cõperit neceſſitatẽ ꝓuidẽdi debito regimini eccleſie immi-
nere vt ſi conciliũ ꝯgregatũ nõ eſſet ſumme neceſſariũ foret pro hijs re
bus ipſum cõgregari/ attendens p̃terea in iudicio dei oportere redde-
re rationẽ ſuꝑ tantorũ diſſimulationẽ malorũ et ſcandalorũ quibꝰ cor
rigendis ꝓ ſalute totius chriſtiane plebis ex officio ſuo totis viribus
incũbere tenetꝰ/ et ex poteſtate quã ſuꝑ cũctos fideles cuiuſcũqꝫ aucto-
ritatꝫ etiã ſi papalis exiſtãt a xpo accepit iuxta ſupradictã declarationẽ
in cõcilio cõſtantieñ. habitã/ ꝛ in hoc p̃ſenti dudũ renouatã cũ etiã co-
ram deo et hominibꝰ grauiſſime rep̃hendenda veniret ſi in hac vrgen
tiſſima eccleſie neceſſitate ſuũ officiũ ꝓut tenetꝰ etiã nemini poſtulante
exequi negligeret/ decernit vt itra ſexaginta dies a die p̃ſentꝫ Seſſiõis
ꝛ affixiõis nũerãdos/ quẽ terminũ p̃fato dño Eugenio ꝑemptoriũ p̃-
figit/ vt ſi qua interim corã hac ſãcta Synodo ſuꝑ premiſſis et alijs ꝓ
ponendis ꝓ ſui defenſione aut excuſatione allegãda vel ꝓponẽda dux
erit per ſe vel alium ad hoc legittime deputatũ corã eadem Synodo
Baſilee cõpareat/ Dicto aũt elapſo termino ſiue dñs Eugenius per ſe
vel aliũ cõparuerit ſiue nõ hec ſancta Synodus ad vlteriora ꝓcedet
cognoſcendo et terminãdo ꝓut eccl'ie ſancte dei ſpũſancto dictante con
ſpexerit expedire/ vniuerſis inſuꝑ ſancte romane eccleſie cardinalibus
in virtute ſancte obediẽtie ꝛ ſub pena alias preſtiti huic ſacro cõcilio ꝑ
ſe vel aliũ nomine ſuo iuramenti/ Et quo ad eos qui iuramentũ non p̃
ſtiterunt ſub pena priuationis fructuũ ſuoꝝ beneficiorũ/ mãdat et pre
cipit vt infra eundẽ terminũ in hac ciuitate Baſilieñ. cõpareant ſaluti
ſancte matris eccleſie cũ ceteris in Synodo cõgregatꝫ cõſulturi ꝛ opor
tune ꝓuiſuri ꝓut ſpũſanctꝰ dictauerit/ hoc ipſũ quoqꝫ vniuerſis prin-
cipibus/ ac ppl'is chriſtianis innoteſcere volumꝰ et videntes ſãcte ma
tris eccleſie/ et vniuerſe chriſtianitatis anguſtias in vnã ſententiã pro
honore dei creatoris noſtri et animarũ ſalute pariter cõueniant. Et qꝺ
toti orbi ſalutare fuerit cõmuni cõſenſu amplexentꝰ. Decernit tandem
hec ſancta Synodus huiꝰ decreti publicationẽ in p̃ſenti Seſſione fa-
ctam eiuſqꝫ affixionꝫ in valuis maioris eccleſie Baſilieñ. vim habere
monitionis et citationis quo ad omnes et ſingulos actus in hac re fie
ri neceſſarios vſqꝫ ad finalem terminationẽ/ etiã ad ſententiã diffiniti-

nã audiendũ et ei⁹ executionẽ faciendũ incluſiue/ ꝛ ita vniuerſos arta/
re ac ſi ꝑſonaliter apprehenſi/ et eis intimatũ fuiſſet. Datũ in Seſſione
publica ipſius ſancte Synodi in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolẽniter ce/
lebrata. ij. kalendas Auguſti Anno a natiuitate domini Milleſimo
quadringenteſimotriceſimoſeptimo.

¶ Seſſio viceſimaſeptima

Sacroſancta generalis ſy/
nodus Baſilieñ. in ſpũſctõ legitime cõgregata vniuer
ſalẽ eccleſiã repñtãs/ Ad ꝑpetuã rei memoriã. Cũ nr̃a
ſollicitudo ad hoc inter alia iugiter aſpiret vt ſãcta ꝑſer
tim romana eccleſia feliciter in ſpiritualibꝫ et tẽporali/
bus gubernet̃. Simul q̃ꝫ cũ ỽtutũ ornatu tꝑaliũ rerũ
obtineat vbertatẽ ſine quibꝫ ſpũaliũ adminiſtratio diu
ſubſiſtere nõ valeret. Priſci quoqꝫ patres hac cõſideratione ꝑmoti lar
gã prediorũ dominiorũ et poſſeſſionũ amplitudinẽ ipſi eccleſie acqui/
rere curauerũt quorũ alienationẽ ſub grauibꝫ penis cenſuerũt ꝓhiben
dam/ Adeo vt Symachus papa ſpiritu dei repletus in ſuo canone de
creuerit/ etiã pape nõ licere p̃dia eccleſie alienare aliquo modo ꝓ ali/
qua neceſſitate nec in vſumfructũ rura tradere niſi tantũmodo dom⁹
que in quibuſdã vrbibus nõ modica impenſa ſuſtentant̃ qua lege oẽs
cuſtodes p̃latos aſtringi voluit/ vt donator aſſenſator venditor ho/
norem ꝑderent Et qui ſubſcriberet cuꝫ eo qui reciperet niſi reſtitueret
anathema foret/ licere etiã voluit q̇buſlibet eccleſiaſticis ꝑſonis cõtra
dicere/ et cum fructibus alienata repoſcere qḋ non tantũ in apoſtolica
eccleſia ſeruandũ eſſe dixit Verũ etiã vniuerſis eccleſijs ꝑ ꝓuincias ar
bitratus eſt conuenire nos eorũ veſtigia imitando vigilãter curare cõ
uenit/ ne quicq̃ꝫ terrarum/ et poſſeſſionũ que iam a deo/ et ipſi roma/
ne eccleſie inſtitutionem ſummi pontificis et miniſtrorum ſuorũ dedi/
cate ſunt diſtrahi a quoquã vel alienari patiamur Illa preſertim loca
inſignia in quibus neceſſitatis tempore libere valeat roman⁹ ponti/
fex cũ ſua curia cõmorari vbi nullus ſecularis poteſtatis metus exter/
reat nullus temporalis fauor abſorbeat/ nullus terror immineat ni/
hil ſuam ſanctitatem/ et venerabiles ſancte romane eccleſie cardina/
les a vero et veri conſilij ſoliditate remoueat/ cum non abſqꝫ prouiſio/
ne diuina ipſa loca apoſtolice ſedi proueniſſe credantur Ex his autem
cauſis/ et alijs non iuſte/ et merito mouentibus prouiſione occurrere
duxim⁹ ne inclita ciuitas Auinionis q̃ ſe ſemꝑ deuotiſſimã et fideliſſi/
mã eccleſie exhibuit/ et nouiſſime ĩ fidei catholice obſequiũ de ſuis fa/
cultatibꝫ copioſiſſimã ſubuẽtionẽ ꝑ vnione grecoꝝ cũ latinis ꝓſequen
da miniſtrauit quoquo pacto ab ipi⁹ romane eccl'ie dñio alienet̃ aut ad
manus alienas trãſferat̃/ cum ex his et alijs eccleſie vniuerſali ꝑ ipam

inclitam ciuitatē impenſis obſequijs non impeti non damnificari nō
in alios vſus alienari/ſed beneficijs attolli merito debeat/eccleſiaſticis
enim vtilitatibus inſudantes eccleſiaſtica dignum eſt remuneratione
gaudere. Decernit igitur hec ſancta Synodus vt nullus cuiuſcūq; di/
gnitatis vel ꝑeminentie fuerit. Etiam ſi papalis ciuitatē predictam/ac
etiam comitatū venayſini cum terris ⁊ dominijs ſibi adiacētibus au/
deat vel ꝑſumat quouiſmodo ſeu iuris colore queſito vendere ſeu pig/
nori obligari aut in feudum vel cenſum dare/aut quouiſmodo aliena
re. Quod ſi ſecus per romanū pontificē/vel alium quēuis actu; ſit de
preſenti vel in futurū agi contingat. Hec ſancta Synodus totum id
⁊ quicquid inde ſequet ex nunc prout extunt caſſat irritat ⁊ annullat/
et omni carere decernit robore firmitatis/atq; etiam ſtatuit q̄ ipē ro
manus pontifex vel alius quiuis quicquid cōtra huiuſmodi decretu;
attemptauerit ſacro generali concilio deferat. Recipiētes quoq;/ etiā
ſi cardinalatus patriarchali pontificali iperiali regali ducali/vel alia
quauis eccleſiaſtica vel ſeculari ꝑfulgeant dignitate vel etiam ſi cōmu
nitas fuerit decernit hec ſancta ſynodus penis excōmunicationis pri
uatiōis cuiuſcūq; dignitatis eccleſiaſtice vel ſecularis/etiā omniū feu
dorum ſpecialiter que a romana vel alia teneret eccleſia ſubiacere. Necnō
perpetue inhabilitatiōis ad quaſcūq; dignitates ſeculares vel eccleſia
ſticas/et quecūq; beneficia ⁊ officia imposterū obtinēda. Cōmunitas
vero eccleſiaſtico interdicto vltra penas ſupra expreſſas ſibi cōuenien/
tes eo ipſo ſubiaceat/quas penas ſingulariter ſinguli qui aliquid ꝑ/
dictorū attēptauerint ipſo facto incurrāt. Inſuper ciuitatē ꝑdicta; aui
nionen̄. que magnā mercedē ab vniuerſali ꝓmeretur eccleſia. Cui q; in
digniſſimū eſſet pro eis optimis meritis mala queuis per aliquē irro
gari ꝑſertim cum multa cōtra ipſius ciuitatis ſtatum in euerſionē di/
ſturbium ⁊ diſſolutionē huius ſancte Synodi ⁊ ſuorum ſanctorū operū
attemptari ⁊ machinari poſſent. Quibus hec ſancta Synodus nō va
leret expoſt facto ſaltem comode/et ſine graui damno ꝓuidere. Cū q;
iam ipſi ciuitati ⁊ ciuibus grauia cōminata ſint veluti ex informatio/
ne ſummaria comperimus. Eadem ſancta ſynodus ciuitatē ipſam et
ſuppoſita eiuſdē in ſuam ⁊ eccleſie vniuerſalis quā repreſentat ſpecialē
ꝓtectione;/ac ſaluaguardiam ſuſcipit ac reponit/ꝓhibens ſub penis
ꝑdictis omnibus ⁊ ſingulis quacūq; dignitate vel ꝑeminentia eccleſiaſti
ca vel ſeculari. Etiam ſi cardinalatus patriarchali pontificali imperia/
li regali ducali vel alia qualibet ꝑfulgeant dignitate vel etiam ſi cōmu
nitas fuerit vt ipſi vel ipſorum aliquis directe vel indirecte ciuitatē predi
ctam diffidare perturbare inuadere vel inquietare tēporaliter vel ſpiri
tualiter/aut eius habitatores violenter capere/aut in perſonis vel bo
nis eorum damnificare atq; moleſtare ꝑſumant/ quod ſi quis fecerit
penas ſuperius expreſſas ipſo facto incurrat. Romanus vero pōtifex
ſi aliquod predictorum attemptauerit ſacro cōcilio deferatur. Et ipſa at/

temptata nullitati ipſo facto ſubiaceant. Et quoniā id quoqꝫ pariter
indignū eſſet vt venerabilis pater epiſcopus Albaneñ. ſacroſancte ro/
mane eccleſie cardinalis de fuxo vulgariter nuncupatus / et apoſtolice
ſedis legatus qui ad ipſius ciuitatis Auinioneñ. et comitatus venayſſi
ni p̄dicti gubernationē deputatus eſt / quiqꝫ pro expeditione ſubſidio
rum ſancte matri eccleſie preſtitoꝝ in eadem ciuitate auinioneñ. ad p/
ſequendā vnionē grecoꝝ fideliter ⁊ efficaciter laborauit huic ſancte ſy
nodo ſe obſequentiſſimū exhibēdo per quempiam vexaretur inquieta
retur aut moleſtaret. Cuius etiam perturbatio / et moleſtatio in mag
num diſpendiū ⁊ in grauē calamitatē ipſius ciuitatis auinioneñ. veri
ſimiliter ꝓueniret. Idcirco ſub eadem ꝓtectione expremiſſis cauſis re
cipit hec ſancta Synodus eundem venerabilē patrem epiſcopū alba
neñ. ac ſuos familiares domeſticos / et cōtinuos cōmenſales decreto/
qꝫ p̄ſenti pariter prohibet eadem ſancta Synodus ſub penis antedi/
ctis / ne quiſq̄ꝫ cuiuſcūqꝫ dignitatis. Etiaꝫ ſi cardinalatus patriarcha
lis pontificalis imperialis regalis ducalis aut alterius / vel etiam cō/
munitas ipſum / et ſuos p̄dictos inuadere diffidare moleſtare aut de
facto in ſuis beneficijs bonis / et rebus quibuſcūqꝫ perturbare preſu/
mat vel ſpiritualiter ſeu tēporaliter quoquomodo cōtra eundē ⁊ eoſdē
ꝓcedere. Si vero romanus pontifex aliquid p̄dictoꝝ attemptauerit
ſacro concilio deferatur ſimiliqꝫ nullitatis vicio in contrariū attēpta/
ta eo ipſo ſubiaceant. Quodqꝫ abſolutio ⁊ relaxatio a predictarū excō
municationū preterq̄ꝫ in mortis articulo ac iterdicti ⁊ inhabilitatiōis
et ceterarū penarū ſententijs ſacro generali cōcilio reſeruata intelliga
tur. Datum in ſeſſione noſtra publica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolē
niter celebrata. vi. Kalēdas octobris. Anno a natiuitate dn̄i. Milleſi/
moquadringenteſimotriceſimoſeptimo.

¶ Seſſio viceſimaoctaua ſuper nullitate ⁊ innouatione de
creti quod papa cardinales creare nō pōt durāte concilio.

Acroſctā generalis Sy=
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgrega/
ta vniuerſalē eccleſiā repſentans ad ꝑpetuam rei me/
moriā. Tantā reuerentiā ſacris canonibus generali
um concilioꝝ ſancti patres cōſueuerunt adhibēdam
vt violatores eoꝝ voluntarios grauiſſime vindica/
rent / et vnūquēqꝫ in ſui ipſius deſtructiōem agere ar
bitrareť ea deſtruere conantem / que vniuerſali conſenſu fuerunt inſti/
tuta grauis quoqꝫ exinde iactura toti eccleſiaſtico immineret ordini: ſi
decreta Synodalia concilioꝝ generaliū / quibus neruus regule eccle/
ſiaſtice ac diſcipline ſa..taris innititur per cuiuſpiam voluntatem / et
maxime ſedente adhuc ipſa vniuerſali Synodo obrumpi ſinerentur.
Duduꝫ autē hec ſancta Synodus ſuper cardinalibus ſancte romane

ecclesie aſſumendis. Inter cetera duo ſalubria edidit decreta quoꝝ te-
nores ad lucidiorē vniuerſorū informationē de verbo ad verbū hic in
ſerere ⁊ inouare decreuimꝰ. Tenor ꝓmi decreti cū multiplicatio cardi
naliū. Tenor ſecūdi decreti cū ſūmo pōtifici. Aduerſus aūt ꝓmiſſoꝝ de
cretorū mentē ⁊ tenorem nuper non ſine graui dolore cōperimus. Ve
nerabilē Johannē patriarchaꝫ alexandrinū in ſancte romane eccleſie
cardinalē licet defacto ⁊ nulliter per dn̄m Eugeniū papā fuiſſe aſſum
ptum. Cum nec ſummus pontifex abſens a loco huius ſacri cōcilij ip
ſum in cardinalē creare debuerat cōtra primū decretū in ſua adheſiōe
ſolenniter approbatū / neqꝫ ꝓportionem ſingulis nationibus cōuenie
tem ⁊ qualitates in ſecūdo decreto deſcriptas obmittere ſicut i ꝓmoti
one dicti patriarche factam eſſe comperit. Et cuꝫ fruſtra hec ſancta ſy
nodus iura cōderet niſi ſua auctoritate / quā ex chriſti dono immedia-
te ſuſcepit eadem tueretur. Utqꝫ Gelaſius papa profitetur / ⁊ nullum
iam veraciter chriſtianū ignorare credit vniuſcuiuſqꝫ Synodi conſti-
tutum / quod vniuerſalis eccleſie probauit aſſenſus nullam magis ex
equi ſedem ac ꝓ ceteris oportere q̄ꝫ primā neceſſitaſqꝫ vrgeat / illis trāſ-
greſſoribus iurium occurrere / ex quibus q̄ꝫ plures illaqueatiōes ani-
marum / et grauia in futurū ſciſmata ꝓuenire valerent. Nam ⁊ qui ta-
lem cardinalē reputant iuxta ſupradicti decreti tenorē vinculo excom-
municationis eo ipſo innodāt. Et in futuris electiōibꝫ romanoꝝ pon-
tificum varia ſciſmata poterunt exoriri. Si pretenſi cardinales quorū
irrita ⁊ inanis ꝓmotio decreta extiterit huiuſmodi electionibus ſe vo-
luerint immiſcere. Ad obuiandū itaqꝫ tantis diſcriminibus admonet
⁊ exhortatur / hec ſancta Synodus p̄fatum dn̄m Eugeniū ſub obte-
ſtatione diuini iudicij / et per viſcera miſericordie dn̄i noſtri Jeſu chri-
ſti / et eidem ex parte dei omnipotētis precipit atqꝫ mandat vt pro futu
rorum ſciſmatū ⁊ ſcandalorū euitatione p̄dictam ⁊ alias quaſcūqꝫ vo
catiōes ꝑ eū factas ad cardinalatus honorē cōtra predictoꝝ decretoꝝ
formā ⁊ tenorē ſicut defacto ꝓceſſerūt reuocet caſſet publice ⁊ annullet
nullaſqꝫ fuiſſe ⁊ eſſe decernat / ꝓut hec ſancta Synodus hoc ſynodali
decreto ſicut defacto ꝓceſſerunt eas caſſat irritat ⁊ annullat / nullaſqꝫ
caſſas ⁊ irritas decernit atqꝫ declarat vlteriuſqꝫ a talibus vocationibꝫ
abſtineat / alias ꝓuidebit hec ſancta ſynodus ꝓut ſpiritu ſancto dictā-
te vtilitati eccleſie videbit expedire. Declarat inſuper hec ſancta Syno
dus vniuerſos qui p̄fatum Johannē patriarchā aut alios taliter de-
facto promotos pro cardinalibus geſſerint ⁊ reputauerint penas in
prefatis decretis annotatas eoipſo incurrere. Datum Baſilee in ſeſſi
one publica in maiori eccleſia ſolenniter celebrata. vi. kl'as Octobris
Anno a natiuitate dn̄i. M.cccc.xxxvij.

¶ Decretū de caſſatione litterarū falſe bullatarū.

Seſſio viceſimanona

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpirituſã- cto legitime cõgregata vniuerſalem eccleſiã repñſentans ad ppetuam rei memoriã. Cum dudũ ex ordinatione nr̃a concorditer ↄcluſa littere ſub bulla huius ſacri cõcilij ſuper nominatione locoꝝ Baſilee auinione ꝛ Sabaudie ꝑ celebrãdo ycumenico cõcilio in aduentu Grecoꝝ fuerint expedite. Et deinde ad noticiã noſtrã ꝑuenerit quaſdã alias litteras nominationẽ florentie ꝛ vtini cõtinentes clamdeſtine/ et cõtra ordinationẽ huius ſacri cõcilij fuiſſe bullatas. Cupiens hec ſancta Synodus vnumquẽqꝫ de his rebus veraciter informari ne quẽpiam falſa pro veris recipiendo decipi cõtingat decernit ꝛ declarat oẽs litteras cõtinentes nominationeꝫ quorũcunqꝫ aliorum locorũ pro antedicto concilio celebrando preter iam dicta loca Baſilee auinioneñ. et Sabaudie quibꝫ bulla ſacri concilij inueniretᷓ appenſa fuiſſe falſo bullatas/ et cõtra huius ſancte Synodi ordinationẽ. Nec litteris talibus vllam fidẽ eſſe adhibendã/ aut ipſis ſeu earũ tranſumptis quacũqꝫ auctoritate/ Etiã ſi papali tranſumpte fuerint eſſe vtendũ huiuſmodiqꝫ litteras ſic falſo bullatas caſſat irritat ꝛ damnat/ ac caſſas ꝛ irritas eſſe decernit. Inhibens omnibus ꝛ ſingulis quauis dignitate ꝑfulgeant/ etiã ſi legatione papali de latere diſpoſitiones mandato vel quauis alia ſeu alio fungerentᷓ ſub penis excõmunicatiõis quã ipſo facto incurrãt/ ac inhabilitatiõis actiue ꝛ paſſiue/ ad quaſcũqꝫ põtificales aut alias dignitates eccl'iaſticas vel ſeculares/ et ad bñficia obtenta ꝛ obtinẽda/ ne ꝑfatis litteris falſo bullatis aut earũ trãſſumptis vtanᷓ aut vtentibꝫ auxiliuꝫ conſiliũ vel fauorem in his ꝑſtare ꝑſumant. Datum in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolẽniter celebrata. vi. kl'as Octobris. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxvij.

¶ Seſſio viceſimanona et eſt accuſatio cõtumacie ſanctiſſimi dñi Eugenij pape quarti facta per promotores cõcilij.

DIe martis prima mẽſis octobris. Anno a natiuitate dñi. M. cccc. xxxvij. in eccleſia maiori Baſilieñ. in qua ſeſſiones ꝑſentis ſacroſancte Synodi generalis Baſilieñ. celebrari ſolent viceſimaoctaua ipſius ſancte Synodi Seſſio hoc mõ extitit celebrata/ videlꝫ miſſa ſolẽni de ſancto ſpiritu per reuerendũ patrẽ dñm Georgiũ epm viceñ. natõis iclite hiſpanice celebrata. Et demũ ſuffragijs anthiphona Exaudi ꝛc̃. letanijs euãgelio ſcõm Matheũ. Acceſſerunt diſcipuli ad Ieſũ dicẽtes. Quis putas ẽ maior ĩ regno celoꝝ/ ac hymno Ueni creator ſpũs/ cũ ꝟſiculo ꝛ coll'a ꝛ orõne. Deus q̇ corda/ decãtatis/ ꝑſidente in eadẽ ſeſſione prefata reuerẽdo patre dño Epiſcopo Viceñ. ante maius altare vbi dicta miſſa celebrata extitit. In pontifi-

calibus cū mitra aurifabrata et pluuiali In cathedra et ſede eminētio
ri pluribuſqꝫ alijs dñis p̄latis cū mitris planis et pluuialibꝫ vt in tali
bus in eodē Synodo fieri ſolitū eſt ſuperioribus ꝛ eminentioribꝫ ſe/
dibꝫ ſuis locis tam a dextris qꝫ a ſiniſtris cōſedentib⁹ in multitudine
copioſa qꝫ pluribuſqꝫ dñis eccleſiaſticis diuini et humani iuris magi/
ſtris doctoribus et ſcientificis viris principū ſpiritualiū et tēporalium
ac almarū vniuerſitatū ſtudiorꝫ generaliū nūcijs et ambaſiatoribus/
ac alijs de diuerſis mundi ꝑtibus ibidem aſtantibꝫ in magno nume,
ro et multitudine copioſa eandē ſtatū Synodū vniuerſalem eccleſiaꝫ
rep̄ſentantē celebrantibꝫ cōſtituti in iure corā eadē Synodo ꝓ tribuna
li ſedente venerabiles viri dñi ꝓmotores et ꝓcurator fiſcalis eiuſdem
ſancte Synodi ꝑ organū dicti ꝓmotoris fiſcalis ſua verba eidem ſy,
nodo in perſonā dicti dñi epi vicen̄. preſidentis dirigentes audientiaꝫ
publicā ibidem tūc ſibi dari et cōcedi ad hanc horā humiliter et inſtan,
ter petierunt ſupplicarūt ꝛpoſtularūt/ cui ſupplicationi eadem ſancta
Synodus ꝑ organū ipſius domini p̄ſidentis annuit. Tūc idem dñi ꝓ
motores ꝛ ꝓcurator fiſcalis decretū originale monitorij ſiue citatorij
ab eadem ſancto Synodo emanatū cōtra ſanctiſſimū dñm noſtrum
papā Eugeniū quartū eius Synodi vera bulla plumbea impēdenti
bullatū de quo in cedula infra ſcripta fit mentio / necnō inſtrumentuꝫ
publicū executione eiuſdem per affixionē in valuis p̄dicte eccleſie Ba/
ſilien̄. die date ipſius decreti facti vna cum cedula accuſationis contu/
macie ipſius domini noſtri pape quā accuſarunt atqꝫ petierunt/ vt in
eadem per ipſum procuratorem alta et intelligibili voce lecta cōtinetur
cui⁹ cedule tenor ſequit̄ in hec verba. Reuerendiſſimi reuerēdiqꝫ in
chriſto patres / ac ceteri vniuerſi domini noſtri preſtantiſſim / hanc ſa/
croſanctam generalem Synodum Baſilienſem vniuerſalem eccleſi/
am repreſentantem conſtituentes et celebrantes Cum iam dudum
videlicet pridie kalendas Auguſti Anni p̄ſentis Milleſimiquadrin
gēteſimitriceſimiſeptimi/ hec ſancta Synodus conſiderans mala de
formitates et ſcandala ac pericula que in eccleſia dei hactenus vigue/
runt prout adhuc vigent quibus corrigendis pro ſalute totius chriſtia
ne plebis ex officio ſuo totis viribus incumbere tenet̄/ etiam ex pote/
ſtate quā ſuper cunctos fideles cuiuſcunqꝫ auctoritatis / etiam ſi pa,
palis exiſtant a chriſto accepit cōtra ſanctiſſimū dñm Eugeniū papaꝫ
quartū qōdā citatoriū ꝑ edictū quatenus ꝑ ſe vel aliū ad hoc legitime
deputatū corā eadem ſancta Synodo / de et ſuꝑ contentis in dicti ci/
tatorij decreto et alijs ꝓponendis infra ſexaginta dierū ſpaciū pro ſui
defenſione aut excuſatione alleganda vel proponēda cōpareret termi/
num peremptorium eidem ſtatuendo vt in eo latius continetur decre
uerit/ qō quidem citatorium in preſenti ciuitate ac in valuis maioris
bui⁹ eccleſie Baſilien̄. iuxta illius formam ꝛ tenorem per edictū execu
tum fuerit ꝛ debite executioni demandatū. Nos Bartholomeus de

fraxinio ⁊ Johãnes Sliczrod ꝓmotores. Et ego Johãnes Spaſſerij
ꝓcurator fiſcalis ac officiarij huius ſacroſancte Synodi bullã citato/
rij dicte ſancte ſynodi vera bulla plumbea bullatã vna cũ inſtrumento
executionis eiuſdẽ citatorij vt premittit̃ facte realiter facto ⁊ inſcriptis
offerimus repñſentamus ⁊ ꝓducimus ac prefati ſanctiſſimi dñi Euge
nij per ſe aut alium cũ ſufficiẽti mãdato infra dictos ſexaginta dies in
ipſo citatorio ſibi prefixos per ſe aut aliũ nõ comparẽtis neqꝫ cõpare/
re curãtis. Licet ſepiſſime hec ſancta Synodus q̃ꝫ plures celebrauerit
cõgregationes in quibus aut ipſarũ aliqua ipſe dñs Eugenius com/
parere infra dictũ terminũ potuiſſet cõtumaciã accuſamus / ipſumqꝫ
cõtumacẽ reputari / ac in cõtumacia ⁊ defectu poni et declarari per hãc
ſanctã Synodũ petimus cũ inſtantia atqꝫ poſtulamus / necnõ eundẽ
dñm Eugeniũ alta voce ad valuas huius maioris eccleſie Baſilieñ.
per duos reuerẽdos in xp̃o patres dños epiſcopos vna cũ notarijs hu
ius ſacri cõcilij iuxta mores antiquos vocari / et relationẽ vocationis
fieri inſtanter reqrimus de quibus omnibꝫ per nos ꝓmotores / et ꝓcu
ratorẽ fiſcalem antedictos / dictis ꝓpoſitis ⁊ requiſitis nomine quo ſu
pra a vobis reuerẽdis patribus dñis ꝓthonotarijs ac etiam notarijs
huius ſacri cõcilij ⁊ ſcribis petimus ad futurã rei memoriã vnum vel
plura publicũ vel publica cõfici inſtrumẽta. Ad quorũ petitionẽ ⁊ mã
datũ ipſius ſancte Synodi lecte prius p̃dicto executionis inſtrumẽto
⁊ dicto citatorij ⁊ monitorij decreto / cũ ĩ eodẽ loco dũ editũ fuit ⁊ ema
natũ alias lectũ fuiſſet. Habito pro lecto reuerẽdi in xp̃o patres et dñi
dñi Matheus albinganeñ. et Aymo gracionopolitanus epiſcopi de
mandato eiuſdẽ ſancte ſynodi per organũ dicti dñi p̃ſidentis eis facto
primo dictũ dñm noſtrũ papam ſuꝑ gradus antedictũ maius altare
alta ⁊ intelligibili voce per organũ ipius dñi Epiſcopi Albinganeñ.
vocarũt ⁊ ꝓclamarũt clamoroſa inſinuatõe ſub his verbis. Ex parte
ſacre Synodi publice ⁊ ſolenniter requirit̃ ſanctiſſimus dñs Eugeni
us papa quartus quatenus ſi vigore citationis cõtra eum nouiſſime
per eandẽ ſanctã ſynodũ decrete duxerit ſe cõſpectui huius ſancte Sy
nodi p̃ſentandũ ad ſe defendendũ ⁊ excuſandũ ſuper his de quibꝫ hinc
ſancte ſynodo delatus eſt. Compareat corã hac ſancta ſynodo ad hũc
actum pro tribunali ſedente que eidem pollicet̃ gratam ⁊ debitam au
dientiã. Similiter ex parte eiuſdẽ ſancte ſynodi omnibꝫ intimat̃ qua/
tenus ſi quis ſit qui mandatũ habeat ſufficiẽs ad cõparendũ pro eo/
dem dño Eugenio cõpareat coram eadẽ ſedente vt ſupra / hec autẽ ſan
cta ſynodus pollicet̃ cuilibet exigẽte iuſticia audientiã gratã ⁊c̃. Qui
dñs noſter papa ſic vocatus ⁊ ꝓclamatus / nec aliquis pro eo cõparu/
it nec reſpondit. Unde ipſi duo dñi Epiſcopi ante valuas ſeu portas
ipius eccleſie acceſſerũt / et iterũ et cum pauſata intermedia inſtãtia tri
na vice alta ⁊ intelligibili voce et clamoroſa inſinuatione prefatum do
minũ noſtrũ papam vocarũt et proclamarũt per organũ cuius ſupra

ſub eiſdem verbis ſupraſcriptis. Prout etiam prouidi viri Arnoldus amici Johānes kempner ⁊ gotfridus dorſten ipius ſancte ſynodi Curſores vocibus eleuatis reiteratis vicibus vocarūt ⁊ ꝓclamarūt. Qui dn̄s noſter papa Eugenius nec aliquis pro eodem ibidē comparuit/ neqꝫ quibus ſic factis ipſi duo dn̄i epiſcopi ante conſpectū ipſius ſancte Synodi in mediū reuerſi/ ſe predictū dn̄m noſtrū papam vt ſupra ſcriptū eſt vocaſſe et proclamaſſe/ et per dictos curſores ꝓclamatum ⁊ vocatum fuiſſe/ quodqꝫ nec ip̄e nec aliquis pro eo comparuerat neqꝫ reſponderat eidem ſancte Synodo retulerunt. Preterea prefati ꝓmotores/ et procurator fiſcalis per organū ipſius procuratoris cōtumaciam p̄nominati dn̄i noſtri pape Jterato accuſarūt ipſumqꝫ ſuper omnibus et ſingulis in dicto citatorij decreto contentis cōtumacem reputari/ ⁊ ad vlteriora procedi/ et alias decerni/ et fieri vt in quadam alia cedula per ipſum procuratorem: etiam alta ⁊ intelligibili voce ibidem lecta continetur cuius tenor talis eſt. Nos promotores et procurator fiſcalis antedicti quo ſupra nomine iſtam vocationem et relationem vt premittitur factas. Jnter acta huius cauſe/ et ſacri concilij petimus regiſtrari dictamqꝫ citatorij bullam et inſtrumentū executionis prout ſuperius producta ſunt/ iterato repetimus ⁊ reproducimus et apud acta ſacri concilij/ et cauſe huiuſmodi inſeri ⁊ regiſtrari petimus Et quia prefatus dominus Eugenius de ⁊ ſuper contentis in dicto citatorio legittime citatus ſufficienterqꝫ expectatus/ nec per ſe nec per alium infra dictos ſexaginta dies curauit atqꝫ curat comparere ipſiusqꝫ contumaciam accuſamus. Jpſumqꝫ ſuper omnibus ⁊ ſingulis in dicti Citatorij decreto contētis prout iuſticia ſuadet/ et iuris ordo poſtulat atqꝫ rationis cōtumacem reputari. Jn cauſaqꝫ huiuſmodi in eius contumaciam eius abſentia diuina repleta preſentia et ipſi ſancte Synodo videbitur expedire/ et vniuerſali eccleſie ſancte dei neceſſarium fuerit ⁊ vtile ad vlteriora procedi/ ac proceſſum per audientiā contradictarum aut alias prout videbitur decerni per ipſam ſanctam ſynodum inſtantiſſime poſtulamus. Requirentes dominos prothonotarios ⁊ notarios huius ſancte ſynodi vt omnia in cauſa huiuſmodi acta et producta ac ordinata apud acta ſacri concilij ⁊ cauſe huiuſmodi regiſtretis necnon quo ſupra nomine a vobis dominis prothonotarijs et notarijs petimus ad futuram rei memoriam vnum vel plura publicum vel publica cōfici inſtrumēta. Huiuſmodiqꝫ cedula ſic lecta/ et per eandem Synodum audita/ ipſa ſancta Synodus per organum predicti dn̄i p̄ſidentis p̄cepit et iniunxit prefato dn̄o epiſcopo Albinganen̄. vt Ambonem in quo decreta ipſius ſācte Synodi per eandem ſanctam Synodū pronunciari ⁊ legi ſolent/ dum eduntur aſcenderet/ et declarationē prefati dn̄i noſtri pape alta et intelligibili voce nomine ipſius ſacroſancte Synodi legeret et pronunciaret prout

infra. Qui quidē dñs epiſcopus albinganeñ. mandatis ipſius Syno
di obediens dictū ambonē aſcendit/ dictamq; ipſius dñi noſtri pape
cōtumaciā ꝛ ꝓceſſus ad vlteriora declarationē in ſcriptis alta ꝛ itelli/
gibili voce nomine ipſius ſacroſancte ſynodi legit et ꝓnunciauit prout
in eadē cedula per eum lecta cōtinetur. Cuius tenor ſequit̄ ſub his ver
bis. Hec ſancta Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime ꝯgre
gata vniuerſalē eccleſiā repſentans/ et ad huiuſmodi actum legittime
cōgregata/ et pro tribunali ſedens audita petitione ꝓmotorū ꝛ procu
ratoris fiſcalis eiuſdē ſancte Synodi ꝛ ex eorum relatione/ ꝛ ꝓductio
ne inſtrumentoꝝ viſa eiuſdē dñi Eugenij pape cōtumacia in nō parē/
do citatorio eiuſdē ſacri concilij recepta etiā ſuper hoc ad maiorē cau/
telam per deputatos eiuſdē ſynodi informatione tam de p̄dictis q̄ꝫ de
noticia eiuſdē citatorij in romana curia decernit declarat ꝛ reputat di
ctum dñm Eugeniū legittime citatū ſufficiēterq; expectatū fuiſſe ꝛ eſſe
cōtumacem ac eius abſentia/ nō obſtante diuina eandē replente p̄ſen
tia cōtra eundē dñm Eugeniū papam ad vlteriora fore ꝓcedendū pro
ut ſacro cōcilio videbit̄ conſideratis neceſſitatibus ꝛ vtilitatibus vni/
uerſalis eccleſie. Qua ſiquidē cōtumacie declaratione ꝛ ꝓceſſus/ decre/
to ſic lecto/ p̄fatus dñs Epiſcopus albinganeñ. petijt eidem ſacroſan
cte Synodo/ an huiuſmodi declarationis/ et decreti ꝓnunciatio per
eum de mādato ſacre ſynodi vt p̄fertur facta ꝛ lecta ipſi ſancte Syno/
do placebat/ que ſacroſancta ſynodus alta voce reſpondit per verbuꝫ
placet. De quibus omnibus ꝛ ſingulis p̄miſſis prefati dñi ꝓmotores
nomine ꝓmotorio eiuſdē petierunt a reuerēdis patribus dñis ſancte
ſedis apoſtolice ꝓthonotarijs ꝛ nobis notarijs ꝛ ſcribis dicte ſancte ſy
nodi ad ꝑpetuam rei memoriā fieri atq; tradi vnum et plura publicū
ꝛ publica inſtrumentū ꝛ inſtrumēta/ celebrata ſiquidē ſolenniter exti
tit predicta ſeſſio et acta fuerunt omnia ſupradicta vbi et prout ſupra/
ſcripta ſunt. Et interfuerunt ibidem p̄ſentes venerabiles ꝛ circumſpe/
cti viri dñi ꝛ magiſtri Egidius camineti i medicina pariſieñ. et Johā/
nes de ſegobia in theologia Magiſtri ſalamantineñ. almarū vniuerſi
tatum ſtudiorum generalium in dicta ſācta Synodo ambaſiatores
Guilhelmus kircher dictus de conſtantia/ et Johannes de comiti/
bus archip̄ſbyter papieñ. decretorum Stephanus ď nouaria legum
doctores ꝛ Robertus andon licentiatus in decretis Canonicus Ca/
meraceñ. cū pluribus alijs requiſitis ꝛ rogatis.

¶ Seſſio de reuocatione pretenſe bulle pape ſuper trāſ=
latione concilij facte.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpū ſancto
legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā repſentās/ Ad per/
petuā rei memoriā. Cōpatiens hec ſancta ſynodus miſera
bilibus eccleſie ruinis ꝛ languoribus capitis atq; mēbro/
rū ex intimis cōdolēs viſceribꝫ poſt editionē ſaluberrimoꝝ

decretoꝝ i obſeruationē legis dñi τantiquoꝝ canonũ poſt benignas
et charitatiuas ammonitiões ſummo pontifici ꝑ oratores plurimos
directas poſt annoꝝ plurimũ expectationē cũ multa patiētia deductã
cum τ decreta contēni τ ammonitiones paruipendi/ et inde ſcandala
diuiſiones τ ſciſmata creſcere videret viciaqꝫ τ peccata maioribꝫ ado/
leſcere incremētis compulſa eſt tandē Synodus ipſa regimini eccleſia
ſtico ꝓuiſionem querere ſalutarē τ ſummũ pontificē ad hoc vehemen/
tius excitare vt que ad ipſius et vniuerſe eccleſie ſalutē erant efficaciter
agere curaret: Cuius exemplũ ſubditi facile imitant̄. Et quoniã vt ſa/
piens loquit̄ melius eſt manifeſta correctio ꝗ amor abſconditus/ me
liora ſunt vulnera diligētis ꝗ fraudulēta blandientis oſcula/ defect⁹
aliquos debiti regiminis qui eccleſie dei dicti fuerũt flebili querela cõ/
memorauit vt in melius emendarent̄/ nec ipſius ſummi põtificis aut
aliorũ valerent diucius obeſſe ſaluti. Et vt oĩs patientia exhiberetur/
nulla poſita eſt penarũ adiectio ſed tantũ terminus cõueniens ꝓfixus
extitit/ vt infra illum aut per ſe aut per alium ipſe in hac ſãcta ſynodo
compareret atqꝫ ſic debito regimini eccleſie prout publica neceſſitas
maxime impellebat oportune ꝓuideret̄ veluti forma citationis edite
apertius indicauit/ quod τ maxime hec ſancta Synodus agere vrge
batur/ duꝫ poteſtatē habet immediate a chriſto/ ſuper vniuerſos fide/
les cuiuſcunqꝫ ſtatus/ etiã ſi papalis exiſtant in his ꝓſertim que ad re
formationē ꝑtinent. Dumqꝫ ob ipſam cauſaꝫ reformationis cõgrega
ta eſt/ que nullatenus perfici poteſt niſi ſummus pontifex ad eã refor/
mationē cum effectu capeſcendã ſuũ inclinauerit animũ. Cum et iam
experientia docuerit ex editione decretoꝝ ex qua ſalus effici debuerat
in locis pluribus turbationē fuiſſe ſubſecutã/ dum ea per ſummũ pon
tificem infringunt̄ cuius auctoritate ſe tuent̄ qui huiuſmodi decretis
aduerſari volunt. Difficile quoqꝫ ceteri corrigunt̄. Si regimen ipſius
ac curie ſue nõ viderint emendatũ quod ab ipſis trahit̄ in exemplum
Uerum ſummus ipſe pontifex ꝓfatam citationē pro tanta neceſſitate
publice ſalutis emanatã/ que τ ſi nõ placētia tamē ſalubria cõtinebat
Aliquãtulũ moleſtius primo aſpectu ferens quandã ſue ordinationis
paginã in aduerſum ꝓmulgaſſe dicit̄. In qua primũ de proſecutiõe re
ductionis grecoꝝ varia recitans ad impugnationē electionis loci pro
ycumenico cõcilio per hanc ſanctã Synodũ facte ſe cõuertit. Solam
Auinionen̄. ciuitatē cõmemorans que rebus vtiqꝫ gerēdis cõmodiſſi
ma eſſe dinoſcit̄ omniqꝫ pace τ ſecuritate gaudere tacita veritate de ba
ſilea τ ſabaudia in eadem electione cõiunctis. Uerum cũ noſtrã illã ele
ctionē τ decreto cum grecis edito plene ſatiſfacere cõſtet atqꝫ loca rebꝫ
agendis cõmodiſſima omniqꝫ nationi oportuna manifeſte continere
nõ neceſſe eſt/ vt de hac re longiorē ſermonē ꝓtrahamus. Nec ſũmus
ipſe pontifex laborē declinãdi in alterũ locoꝝ illoꝝ recuſari debet. Si
bonũ rei huius tanto effectu deſiderat ſicut in ſuis litteris predicauit.

Seſſio viceſimanona

Refert p̄terea diuiſionē in huiꝰ electiōis locoꝝ negocio proch doloꝛ
ſuſcitatā quā et ſe cōfirmaſſe oſtendit quā vtinā potius extinguere cu⸗
raſſet. Nā et poſtq̄ꝫ galee ⁊ pecunie in Auinione pro locis ꝑ hanc ſan⸗
ctā Synodū electis expedite fuerant ipſe alias Galeas in cōſtantino⸗
polim mittere curauit diuiſionē latine eccleſie corā grecis ex duplici le⸗
gationis miſſione demonſtraturus/ que quātū honori eccleſie latine/
quātum vnioni grecoꝝ ꝓſequende diſcōueniāt/ nemo eſt qui nō vide⸗
at inſuper iuſtificare nitit̄/ qđ ꝑ venerabilem Johānē archiepm̄ Tarē
tinum oratorem ſuum in miſſione certarū litterarū ſuꝑ hmōi diuiſio⸗
ne electionis tranſmiſſarū factum eſt qđ ſubticere honeſtius fuiſſet/ ne
nos pro tuenda noſtra iuſticia rem illam magis aperire cogeremur/
Nam ⁊ litteras illas clādeſtine ⁊ falſo bullatas fuiſſe/ iam notorium
eſt ⁊ ſi ſūmus pontifex de cōfeſſione ipius archiepi et alijs circūſtātijs
verā informationē acceperit/ nō impinget in huiꝰ ſacri cōcilij libertatē
quod ipſe archiepus in cauſam ꝓpter eā rem tractus ſit aut in domo ꝓ
pria arreſtatꝰ Sed ad impugnandū eandē libertatē cuiuſdam procu⸗
ratoris ipius archiepi captionē nobis obijcit quā iuſſu noſtro cōſtat
nullatenus fuiſſe ꝑactam/ immo ꝓcuratorē ipſum iuſſu cuiuſdam pre
lati ſcandaloſe turbationi obuiare volentis quā ꝓcurator ipſe ꝑ appel
lationē emittendā ab hoc ſacro cōcilio veriſimiliter videbat̄ eſſe factu
rus per publicū officialem captū/ hec ſancta Synodus pro ſua man⸗
ſuetudine illico iuſſit expediri qui et ꝓcurator adhuc nobiſcū in plena
libertate verſat̄/ Nec p̄terea verū eſt per hoc ſacrū cōciliū aut iuſſionē
ipſius aliquod ſpoliū priori furnenſi velut memorate littere p̄tendūt
fuiſſe irrogatū/ licet littere alique plurima ſcandaloſa aduerſus hanc
ſanctā Synodū et ſuppoſita eiuſdē continentes abſq̄ꝫ tamē noſtro ſci
tu longe ab hac ciuitate eijdem dicant̄ erepte/ nec tā leues colores ad
impugnationē libertatis huiꝰ ſacri cōcilij querere oportuit cū ⁊ iam to
ti mundo cōſtare poſſit tante libertatis et ſecuritatis plenitudineꝫ hic
adeſſe/ vt nullū locū liberiorē aut ſecuriorē q̄ꝫ ipſam ciuitatē Baſilieñ.
ſub imperiali ꝓtectione cōſtitutā/ et optima politia gubernatā creda⸗
mus inueniri/ Ceterū aduerſus citationē emanatam plurima ꝓferre
conat̄/ que omnia ex ſuperioribus rationibus euidentiſſime cōfutant̄
Et ſperandū eſt vbi reipſa plenius digeſta ſūmus pontifex effectū ci⸗
tationis huius aduerterit In querēda ipius et alioꝝ ſalute verſari vt
languor accerrimꝰ a corpore myſtico eccleſie depellat̄ nō adeo aduer⸗
ſus citationē ipſam ſuccenſebit/ que et ſi aliquid amaritudinis more
ſalubris medicine in primo guſtu ferre videat̄/ eā tamē in nouiſſimis
iocūdā ⁊ ſalutiferā eſſe deo aſpirante ꝑſentiet/ nec eā bono publico aut
charitati aduerſam/ imo potius ſue ſaluti ac eccleſie neceſſitati accom
modam fuiſſe cognoſcet/ qđ vero tale aliquid priora ignoraſſe ſecu⸗
la cōmemorant ſi rerum geſtarum percurrat hiſtorias/ nō tantū ſum
mos pontifices de corrigendis defectibus fuiſſe āmonitos cōſpiciet/

ſed etiā depoſitos a papatu/ ac etiā nōnullis obediētiā ex multis cau/
ſis fuiſſe ſubtractā Sed ſi abuſuū incremēta nūc vigentia/ ſi longā et
fortē aduerſus ſanctā Synodū et reformationē eccleſie reſiſtentiam
ꝑſeuerantem que priora ſecula ignorarūt aīaduertat nihil admirabit̄
huius citationis nūc repertū fuiſſe antidotū/ obmittimꝰ verba q̄ ad/
uerſum nos grauia ꝓferant̄ recenſere omnia manſuetis et mitibꝫ aīs/
mis ſuſtinentes dū ſalutē eccleſie ꝓſequamur Sed deniqꝫ ſūmus pō/
tifex talibus qualibus ſupradictis coloribus ſuffultus dū huic ſancte
Synodo in hijs ꝓſertim que ad reformationē ꝑtinent obedire tenet̄/
et ad eandē euocatus aut ſuꝑ rebus ꝓpoſitis in eū excuſationē afferre
aut cunctis in melius emendatis regimini eccleſiaſtico donare ſalu/
tem ipſe hanc ſanctā Synodū diſſoluere ac in ciuitatē Ferrarieñ. trāſ
ferre conat̄ cū plurimū adiectione cenſurarū Si virtute prefati citato/
rij in aliquo proceſſum fuerit aut aduerſus eū ſeu ſancte romane eccle
ſie cardinales aut ꝓſidentes oratores ſuos qui in hoc cōcilio fuerunt/
aut aliquē ipſoꝝ aliqua nouitas illata fuerit/ vel etiā quicq̄ꝫ a die cita
torij factū cōtinuatū vel ſeruatū extiterit. Eſtne hec obediētia quā cōci/
lijs generalibus ꝑ ſūmos pontifices et alios quoſcunqꝫ Sacra cōſtā
tieñ. Synodus i hijs ꝓſertim que ad reformationē ꝑtinēt declarauit
exhibendā/ memor verborū chriſti qui poſtq̄ꝫ Simoni petro dixerat
ſi te nō audierit dic eccleſie/ ſi eccleſiā nō audierit ſit tibi tāq̄ꝫ ethnicus
et publicanus cōtinuo ſubiecit/ Amen dico vobis quecūqꝫ ligaueritiſ
ſuꝑ terrā erunt ligata ⁊ in celo/ quā et eccleſie auctoritatē a chriſto do/
natā eſſe etiā ſupra papā Si quis prius ambiget iā hoc ipius magne
Synodi cōſtantieñ. auctoritas aperte declarauit cuiꝰ hec verba ſunt
ipſa Synodus in ſpirituſancto legitime cōgregata vniuerſalē eccleſiā
repꝛeſentans poteſtatē a chriſto immediate habet cui quilibet cuiuſcun/
qꝫ ſtatus vel dignitatis/ etiā ſi papalis exiſtat obedire tenet̄ in hijs q̄
pertinent ad fidē et extirpationē ꝓdicti ſciſmatis ad generalē reforma
tionē eccleſie dei in capite et in mēbris Item declarat ꝙ quicūqꝫ cuiuſ
cūqꝫ ſtatꝰ/ etiā ſi papalis exiſtat q̄ mādatis ſtatutiſ ſeu ordinatiōibꝫ hu
ius ſācte Synodi/ et cuiuſlibet alterius legittime cōgregate ſeu perti
nentibus ad ea factis et faciendis cōtumaciter obedire cōtempſerit ni
ſi reſipuerit cōdigne penitentie ſubijciat̄ et debite puniat̄/ etiā ad alia
iuris ſubſidia recurrendo Quorū virtute decretorū ſubſecuta fuit feli
cis recordationis pape Martini electio/ cui ipſe dn̄s Eugeniꝰ ſucce/
dit/ qui etiā ipſi cōſtantieñ. cōcilio cū eſſet in minoribus ꝓſens interfu/
it Iam vero ipſe nō ſolum nō obedit Synodo generali ſed et ſuper il
lam in reformationis ꝓprio negocio ſe iudicem cōſtituere molitur cū
ꝓpria volūtate diſſoluere volens atqꝫ in alium locū ſuo origini ꝓpin/
quū euocare vbi ſicut veriſimiliter creditur ita dominari ſperat/ vt re/
ſiſti ſue non poſſit voluntati ſed nec eum decuit obliuiſci/ quod iam al
tera vice diſſolutionē Synodi facere attemptauerit quā deinceps re

uocare ꝛ inanē atqꝫ irritā fateri oportuit. Scire inſup debuit iam du/
dum in hac ſancta Synodo fuiſſe ſolenniter decretatū/ aſſentientib9
plurimis ſancte romane eccleſie cardinalib9 quorū aliqui adhuc de p̄/
ſenti cū eo ſunt vt hoc cōciliū per papam ſine expreſſo conſenſu duarū
partiū eiuſdem cōcilij votis ſingulorum per deputationes/ ꝛ in gene/
rali cōgregatione ſcrutatis/ poſtea ſolenni Seſſione ſubſecuta diſſolui
non poſſit aut de loco ad locū tranſmutari penis omnibus atqꝫ cenſu
ris ferendis in aduerſum extunc caſſatis et irritatis formidare/ prete/
rea debuit aliud cōciliūꝫ in ferraria eligere cum alio decreto ꝑantea
edicto declaratum ſit omne conciliū quod iſto durante alibi contige/
rit eligi non fore cōcilium ſed ſciſmaticorum conuenticulū. Intelligit
autem durare hoc conciliū iuxta premiſſi decreti ſeriem donec ex cōſen
ſu duarū partiū eius fuerit diſſolutū/ que decreta ipſius domini Eu/
genij ſubſequenti adheſione corroborata ſunt ac per ſuos oratores p̄/
ſidentes ſaltē nominibus ꝓprijs iurata/ ſed et antea in decreto conci
lij cōſtantieñ. quod incipit: frequens: fuerat ordinatum vt locus futu
ri concilij cū conſenſu ipſius concilij congregati eligi deberet/ et ſi con
cilio diſſoluto locum illum mutari oporteat ex cauſis legittimis tunc
alius locus eiuſdem nationis eligi deberet Si vero cauſe ille totā na/
tionem concernerēt locus vicinior aſſumeret/ quod ſi locum futuri cō/
cilij alio tēpore celebrandi ſine conſenſu cōcilij actu cōgregati aſſigna
re/ et niſi ad loca ibidem declarata mutare non poteſt multominus
concilium cōgregatum incontinenti ſine ipſius conſenſu/ ad locū ali
um ſua voluntate transferre/ deniqꝫ nō debuit obliuiſci decreti ſuper
conuentione grecorum per ipſum approbati Quo cauetur concilium
in Baſilea firmiter eſſe permanſurum donec greci ad portū per hanc
ſanctam Synodum eis nominandūm peruenerint. quo pacto igitur
quo ve conſilio nūc huius concilij diſſolutionem aut tranſlationē effi/
cere fruſtra conatur/ ſed quis vſus ille eſt plenitudinis ſue poteſtatis
dum ſit contra aliquē oratorum ſuorū vtpote archiepm̄ Tarentinum
de quo mentionē fecerat/ quicqꝫ agat pro debito iuſticie ob eam cau/
ſam vult etiā concilium diſſolui/ deniqꝫ vnionem Bohemorū quā tan
tis laboribus hec ſancta Synodus perquiſiuit/ dū pro vltimato eius
complemento inſtamus cōturbare nitit huius pretenſe ordinationis
ſeries que vltra triginta dies hanc ſanctā Synodum huic negocio ꝓ
hibet intendere o admiranda cōſilia que ad enarratione auctoritatis
eccleſie/ ꝛ ſui ipſius deſtructionē ſūmo pontifici ſuggerunt/ q̄ ſi cōni/
uentibus oculis pertranſiret/ hec ſācta Synodus tota cōfundi time/
retur eccleſie auctoritas Et quis in papatū aſſūptus poſſet vniuerſaꝫ
xp̄ianitatē ꝓ ſua volūtate decolorare nec nulla eſſet reſiſtentia quinimo
ꝛ accuſat9 ꝺ hereſi/ aut quouis crimine cōfeſtim Synodū accuſantē ꝛ
corripientē diſſoluere tēptaret ne ſubiret iudiciū Nūc quoqꝫ dolentiſ/
ſime ferendū eſt tale exemplū a domino Eugenio donari poſteris/ vt

iudiciũ ſubterfugiendo ad deteſtabile refugiũ p̃tenſe diſſolutiõis cõci/
lij ſe cõuertat/ qui et nõ recte de auctoritate eccleſie ſentire videt̃ dũ ip/
ſius eccleſie cõgregate cui vti declaratũ eſt obedire tenet̃ ipe ſe iudicem
conſtituit/ et aduerſus tot decreta tot ſanctiones conciliorũ eã conat̃
diſſoluere qui tamen dudũ in adheſione ſua cũ de reuocatione littera/
rũ incipientiũ deus nouit mentio haberet̃ ipſe quicquid p̃ euz aut ſuo
nomine in p̃iudiciũ aut derogationẽ huius Baſilieñ. cõcilij ſeu contra
eius auctoritatẽ factũ attemptatũ ſeu aſſertũ erat caſſauit irritauit et
annullauit nullaqꝫ irrita fuiſſe ⁊ eſſe declarauit/ et ſe deinceps a noui/
tatibus et grauaminibus ſeu p̃iudicijs inferendis huic ſacro concilio
aut ſuppoſitis eius et adherentibꝰ realiter et cũ effectu deſiſtere polli/
citus eſt cũ igit̃ talia in aduerſuz perpetrata que vniuerſis fidelibus de/
teſtanda et abhorrenda ſunt nullatenus ſub diſſimulatione pertran/
ſire valeamus/ Uolens hec ſancta Synodus ſicut tenet̃ de oportunis
remedijs prouidere/ declarat hmõi p̃tenſam diſſolutionẽ huiꝰ concilij
ac tranſlationẽ in ciuitatẽ ferrarieñ. per dñm Eugeniũ papã quartuz
factas cũ omnibus cenſuris penis et alijs inde ſecutis nullas eſſe pe/
nituſqꝫ irritas et inanes/ mandans obſecrans/ et p̃cipiens eidem vt
hec ſicut de facto proceſſerunt reuocare habeat/ et aduertat ipſe penas
que dudum in decreto huiꝰ ſancte Synodi qđ incipit Quoniam fre/
quens/ etiã ante ipſius adheſionem in vndecima Seſſione promulgata
cõtra romanũ pontificẽ/ ac cõciliũ generale quoquõ diſſoluẽdũ imitan
dũ prorogandũ operã dantẽ prelate fuerũt vbi expreſſe cauet̃/ q̃ ſi roma/
nus pontifex talia agens infra quattuor mẽſes cũ reali ſatiſfactiõe nõ
reſipuerit/ extunc a papali adminiſtratione ſit ipſo facto ſuſpẽſus que
quidem papalis adminiſtratio ad ſacrũ generale cõciliũ ipſo iure de/
uoluat̃/ qđ ſi penã ipſam p̃ duos menſes poſt p̃dictos quattuor ſuſti/
nuerit animo indurato cõtra ipſum vſqꝫ ad priuationẽ incluſiue per
cõciliũ generale procedat̃ Quaſquidẽ penas hec ſancta Synodus ipſũ
dñm Eugeniũ niſi reſipuerit decernit ⁊ declarat incurſuꝫ iuxta termi
nos in p̃dicto decreto vndecime Seſſionis p̃fixos ad quarũ penaruz
executionẽ niſi reſipuerit vt p̃libatũ eſt merito procedemꝰ Inſuper hec
ſancta Synodus omnẽ nominationẽ electionẽ aſſumptionẽ loci fer/
rarieñ. factã tanq̃ꝫ decretis ipſius Synodi repugnãtẽ ſicut de facto pro/
ceſſit caſſat irritat imo verius caſſam et irritã eẽ declarat Et caſu quo
in eadem ciuitate aut alibi aduerſus p̃fatorũ decretorũ noſtrorũ teno/
rem Sũmus ipſe pontifex cõciliũ erigere inceperit vel incipiet in fu/
turũ/ Mandat et p̃cipit hec ſancta Synodus vniuerſis ſancte roma
ne eccleſie cardinalibus patriarchis archiepĩs epĩs ⁊ alijs q̃buſcunqꝫ
in curia dicti dñi Eugenij exiſtentibꝰ qui Synodis generalibꝰ de iu
re vel cõſuetudine intereſſe tenent̃/ vt ad hoc ſacrũ cõcilium Baſilieñ.
Ceteri vero ad loca ſuorũ beneficiorũ vel alibi extra curiã ſe trãſferant
ſub penis excõicationis priuatiõis omniũ beneficiorũ dignitatũ ⁊ offi

cioꝝ/ ⁊ inhabilitatiõis ꝑpetue/ quas ſi cõtra fecerint ipſo facto incur
rant. Jnhibet p̃terea ſub eiſdem penis hec ſancta Synodus ne quiſq̃
cuiuſuis ſtatus et dignitatꝫ Etiã ſi cardinalis patriarcha archiep̃us
vel ep̃us fuerit ab hac ſancta Synodo vigore ſeu p̃textu diſſolutiõis
aut trãſlationis ꝑ ipſum dñm Eugeniũ facte recedere audeat/ vel ab
actibus cõciliaribꝫ nullo pacto deſiſtere ſeu hmõi trãſlationi vel diſſo/
lutioni quomodolibet obedire. Decernit quoqꝫ hec ſãcta Synodus
vt oẽs et ſinguli ad hoc cõciliũ libere accedere poſſint/ ac ſi p̃fate diſſo/
lutio et trãſlatio p̃tenſe nullatenus emanaſſent/ nec quiſq̃ venientem
ad hoc ſacrũ cõciliũ quouiſmodo habeat impedire. Uniuerſis quoqꝫ
chriſtifidelib⁹ ſub penis excõicationis inhibet quacunqꝫ dignitate ec/
cleſiaſtica vel ſeculari/ ac etiã ſi cardinalatus patriarchali archiep̃ali
põtificali imꝑiali regali/ vl' alia quacũqꝫ p̃fulgeãt dignitate ne ad tale
p̃tenſum ꝯciliũ ꝑ ipm dñm Eugeniũ vt p̃mittit᷑ erectũ vel erigendũ ac
cedere vel mittere p̃ſumãt/ neqꝫ etiã vniuerſitates collegia capl'a cõita/
tes ad tale p̃tenſum cõciliũ mittant qđ ſi fecerint ipſo facto eccleſiaſti/
co ſubiaceant interdicto/ Deniqꝫ ne ipſe dñs Eugenius iugiter graui
ora grauioribus addere p̃ſumat/ noua ſciſmata et ſcandala ſuſcitan/
do/ auctoritatẽqꝫ vniuerſalis eccleſie vehementi⁹ impugnãdo Jnhi/
bet eidem hec ſancta Synodus/ ne deinceps aduerſus ipſam quicq̃
innouat/ eandẽ vel eius ſuppoſita et eidẽ adherentes ꝑturbãdo vel mo
leſtando ſeu iã attẽptata cõtinuet/ ac etiã vniuerſos qui beneficia di/
gnitates ꝑſonatus et officia ſuppoſitoꝝ hui⁹ ſacri concilij/ ſeu eidem
concilio adherẽtiũ impetrauerint ſeu obtinuerint ſeu impetrare tẽpta/
uerint vel obtinere/ etiã ſi motu ꝓprio cõceſſa fuerint/ et omnes q̇ hu/
iuſmodi impetrationẽ ꝓuiſionẽ vel bñficioꝝ quorũcũqꝫ aſſecutionez
fauorẽ vel auxiliũ dederint/ quacũqꝫ p̃fulgeãt dignitate vt p̃mittit᷑ ec/
cleſiaſtica vel ſeculari Etiaz ſi vniuerſitates cõmunitates collegia vel
capl'a fuerint aliqđ ſeu aliqua ſuppoſitoꝝ hui⁹ cõcilij et eidem adhe/
rentiũ vigore ſeu p̃textu p̃tenſe ordinationis ꝑ ipm dñm Eugeniũ fa/
cte in ſuis beneficijs ac alijs rebus moleſtauerint vel perturbauerint
quacũqꝫ auctoritate ordinaria vel delegata Decernit eadẽ ſancta Sy
nodus penis excõicationis priuationis ab omnib⁹ beneficijs officijs
et dignitatibus ac inhabilitationis ad eadẽ quãtũ ad ſingulares per/
ſonas. Et ſi vniuerſitates cõmunitates vel collegia aut capitula fue/
rint interdicto eccleſiaſtico ipſo facto ſubiacere decretis alijs hui⁹ ſan/
cte Synodi/ q̃ incipiunt/ ambicioſoꝝ. ⁊ vt ſacri. et cũ chriſti eccleſia. et
alijs quibuſcũqꝫ ipſius decretis et ordinationibus in ſuo robore dura
turis. Jnſuper vniuerſis p̃latis/ etiã pontificali dignitate p̃fulgentibꝫ
capitulis vniuerſitatibꝫ cõmunitatibus et collegijs et alijs quibuſcũ/
qꝫ perſonis eccleſiaſticis ſub penis p̃dictis quo ad ſingulares ꝑſonas
et quo ad cõmunitates vniuerſitates collegia capitula ſub penis ceſſa/
tionis a diuinis ⁊ interdicti quas ſi contra fecerint incurrant ipſo fa/

cto/ Prohibet hec ſancta Synodus ne aliquē qui p̄fata beneficia di/
gnitates et officia ſuppoſitorū hui⁹ ſacri concilij et eidē adherentiū ſi/
cut premittiẜ obtinuerint recipere ſeu admittere ad poſſeſſionē vel in/
ueſtire quouiſmodo audeant litteris quoq; ꝓuiſionibus et mandatis
papalibus vel quibuſcūq; quacunq; auctoritate ordinaria vel delega
ta/ſub quacūq; cenſuris vel penis emanatis ſuper hmōi priuationi/
bus ac p̄fatorū beneficioꝝ dignitatū pſonatuū et officioꝝ collationi
bus hec ſancta Synodus decernit nullatenus fore obediendū/ qōq;
aduerſus penas ſuperius premiſſas nullus reſtitui/ ⁊ ad diuinorū ce/
lebratione rehabilitari reintegrari/ ſed nec a ſententia excōicationis ex
cepto dūtaxat in mortis articulo abſolui/ vel etiā quo ad cōmunitates
⁊ capitula ac vniuerſitates et collegia interdicta relaxari niſi per hanc
ſanctaꝫ Synodū poſſint/ vt aūt nullus huius noſtre ordinationis et
decreti poſſit quouiſmodo p̄tendere ignorantiā volumus et manda/
mus hanc p̄ſentē paginā valuis huius eccleſie cathedralis Baſilieñ.
ſub noſtra bulla affigi atq; publicari et ꝑ affixionem ipam eidē domi/
no Eugenio: ac vniuerſis ⁊ ſingulis intimari. Nulli ergo omnino ho/
minū liceat hanc paginā noſtre voluntatis decreti mandati caſſatio/
nis irritationis inhabilitationis priuationis excōicationis interdicti
a diuinis ceſſationis affixionis ⁊ intimationis infringere/ vel ei auſu
temerario contraire. Siquis aūt hoc attemptare p̄ſūpſerit indigna/
tionē omnipotentis dei et vniuerſalis eccleſie ſe nouerit incurſuꝝ. Da
tum in Seſſione noſtra publica in eccleſia maiori Baſilieñ. quarto
idus octobris celebrata. Anno a natiuitate domini Milleſimo qua/
dringenteſimo triceſimo ſeptimo.

¶ Seſſio triceſima ſuper modo cōmunionis.

Sacroſctā generalis Sy=
nodus Baſilieñ. in ſpirituſancto legittime cōgrega/
ta vniuerſalē eccleſiā rapſentās. Ad ꝑpetuam rei me/
moriam. Ut lucidius videaẜ pro declaratione catho
lice veritatis quid circa perceptionē ſacre eucharistie
tenendū ſit et agendū ꝓ vtilitate ⁊ ſalute populi chri
ſtiani poſt diligentē perſcrutationē diuinarū ſcriptu
rarū ſacrorūq; canonū et doctrinarū a ſanctis patribus et doctorib⁹
traditarum in hac ſancta Synodo longis tēporibus habitam/ Con/
ſideratiſq; omnibus que ꝓ declaratione hui⁹ rei cōſideranda fuerunt
Decernit et declarat eadem ſancta Synodus/ ꝙ fideles laici ſiue cle/
rici cōmunicantes ⁊ nō cōficientes nō aſtringūtur ex precepto domini
ad ſuſcipiendum ſub vtraq; ſpecie panis ſcꝫ et vini ſacrum eucharistie
ſacramentum. Sed eccleſia que regiẜ ſpiritu veritatis ſecum manente
in eternum/ et cum qua chriſtus manet vſq; ad conſummationem ſecu
li ſicut ait diuina ſcriptura/ ordinare habet quomodo ipſis non conſi

cientibus miniſtretur prout pro reuerentia ipſius ſacramenti ⁊ ſalu,
te fidelium viderit expedire/ ſiue autem ſub vna ſpecie ſiue ſub duplici
quis cōmunicet ſm ordinationem ſeu obſeruationē eccleſie proficit di
gne cōmunicātibus ad ſalutem. Nec nullatenus ambigēdū eſt quod
non ſub ſpecie panis caro tantum/ nec ſub ſpecie vini ſanguis tantum
ſed ſub qualibet ſpecie eſt integre totus chriſtus/ Laudabilis quoqȝ cō
ſuetudo cōmunicandi laicum populū ſub vna ſpecie ab eccleſia et ſan,
ctis patribus rationabiliter introducta/ Et hactenus diutiſſime ob,
ſeruata/ ⁊ a doctoribus diuine legis ſacrarum ſcripturarum atqȝ ca,
nonum multam peritiam habentibus iam a longeuo tēpore cōmen,
data pro lege habenda eſt/ nec alicui licitum eſt eam reprobare/ aut
ſine auctoritate eccleſie ipſam immutare. Datum Baſilee in noſtra ſo
lenni et publica Seſſione. x. kalēdas Januarij. Anno a natiuitate do
mini Milleſimoquadringenteſimotriceſimoſeptimo.

¶ Seſſio triceſima prima de cauſis.

SAcroſctā generalis ſyno-
dus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime congregata
vniuerſalem eccleſiam repſentans/ ad futuram rei
memoriam. Eccleſiaſtice ſollicitudinis ſtudiū iugiter
inuigilare cōuenit vt fraterna charitas in clero et po,
pulo chriſtiano vigeat ne quiſqȝ per vexationes ⁊ af,
flictiones indebitas, primū ſuū opprimere permitta
tur/ ſicqȝ iuſticie ordine debito cuilibet miniſtretur. Ut et viris doloſis
auferat nocendi licentia/ et quies ac tranquillitas rectorum non faci,
le perturbetur/ inoleuerūt autē hactenus intollerabilium vexationū
abuſus permulti dum nimium frequenter/ a remotiſſimis etiam par
tibus ad romanam curiam et interdum pro paruis et minutis rebus
ac negotijs q̄ȝplurimi citari et euocari conſueuerūt/ atqȝ ita expenſis
et laboribus fatigari vt nōnunq̄ȝ cōmodius arbitrarentur iuri ſuo ce,
dere/ aut vexationem ſuam graui damno redimere q̄ȝ in tam longin,
qua regione litiū ſubire diſpēdia / ſic facile extitit calūnioſis opprime,
re pauperes/ ſic beneficia eccleſiaſtica plerūqȝ minꝰ iuſte ꝑ litiū anfra,
ctus obtenta ſunt dum iuſtis poſſeſſoribꝰ eorū ſeu quibus illa de iure
cōpetebāt/ neqȝ opes neqȝ facultates ad illos ſūptus ſufficere poterat
quos longinqua profectio ad romanā curiam et litis agitatio in ea,
dem depoſcebāt. Confundit etiam exinde ordo eccleſiaſticus dum or
dinarijs iudicibus ſua iuriſdictio minime ſeruatur pecunie et faculta
tes regnorum ac prouinciarum hoc pacto non parum diminute ſunt.
Et quod vniuerſo eccleſiaſtico ordini admodum nocere compertum
eſt/ Hij quos ad ſumma negocia chriſtiane religionis ſublimitas di,
gnitatis euocabat minus illis reddebant intenti dum ipſorū mentes

nimiū occupabat aſſidua cauſarū multitudo. Que attendens hec ſan
cta Synodus / et pro reformatione eccleſie dei in capite ⁊ in mēbris iu
xta poteſtatē ſibi a dn̄o conceſſam euigilans vt om̄ia deinceps ordi/
ne cōgruo peragant̄ ad ſalutē animarū et pacem ac quietē cunctorum
Statuit ⁊ decernit quod in partibus vltra quattuor dietas a romana
curia diſtantibus / om̄es quecūqꝫ cauſe exceptis maioribus in iure ex
preſſe enumeratis / et electionū eccleſiarū cathedraliū ⁊ monaſteriorū
quas immediata ſubiectio ad ſedem apoſtolicā deuoluit / apud illos
iudices in partibus qui de iure aut cōſuetudine p̄ſcripta vel priuilegio
cognitionē habent terminent̄ ⁊ finiant̄. Et ne ſub vmbra appellationū
que nimiū leuiter ⁊ nōnunqꝫ friuole hactenus interponi viſe ſunt / at/
qꝫ etiam in eadem inſtantia ad prorogationē litium ſepe multiplicari
materia fouendis iniuſtis vexationibus relinquat̄. Statuit eadē ſan
cta Synodus / quod ſi quis offenſus coram ſuo iudice habere nō poſ
ſit iuſticie complementū / ad immediatū ſuperiorē per appellationē re
curſum habeat / nec ad quēcunqꝫ etiam ad papam obmiſſo medio ne/
qꝫ a grauamine in quacūqꝫ inſtantia / ante diffinitiuā ſentētiā quomo
dolibet appelletur niſi forſitan tale grauamen extiterit quod in diffini/
tiua reparari requiret quo caſu nō alias ad immediatū ſuperiorem li
ceat appellare. Si vero quiſpiam a ſedis apoſtolice immediate ſubie/
cto ad ipſam ſedem duxerit appellandū cauſa per reſcriptū vſqꝫ ad fi/
nem litis incluſiue in partibus cōmittatur. Niſi forte propter defectū
iuſticie / aut iuſtum metū etiam in partibus conuicinis / de quibus in
cōmiſſione exprimendis legittimo prius documento alias qꝫ per iura
mentū ſumarie cōſtiterit apud ipſam ſedem foret merito retinēda. Et
quicquid incōtrariū huius ſaluberrimi decreti attemptatū factū vel
obtentū fuerit ſit nullū ipſo facto. Litigantesqꝫ qui cōtra fecerint in ex/
penſis condemnent̄. Romane vero eccleſie cardinales vicecancellari/
um camerariū magnū penitentiariū ꝓthonotarios ⁊ alios ſedis apo/
ſtolice officiales actu in romana curia ſuis officijs inſiſtētes hoc decre
to non intendimus cōprehendi / ne tamē in diſſolutionē vel tranſlatio/
nem p̄ſentis concilij aut erectionē Conuenticuli apud ferrariā vel ali
bi ſub nomine concilij generalis Quas dn̄s Eugenius papa quartus
efficere conatus eſt / vel conetur in futurū. Cauſas ipſas et maxime
incorporatoꝝ aut incorporandoꝝ in hoc ſacro concilio quas hec ſan/
cta Synodus remitteret aut nō reciperet in curiam ipius dn̄i Euge/
nij / aut p̄fatum conuenticulū ferrarienſe vel aliud defacto trahi conti
gerit in fomentū diſſolutionis tranſlationis ⁊ erectionis predictorū.
Voluit eadem ſancta Synodus cauſas quaſcunqꝫ pendentes ⁊ com
miſſas / aut etiam quaſcūqꝫ cauſas incorporatorū / atqꝫ alias per ap/
pellationē deuolutas aut deuoluendas / necnon illas que obſeruatio/
nem decretorū ipſius ſancte Synodi concernūt apud eandem Syno
dum ipſa durante / ſeu donec aliter fuerit ordinatum tractare Saluis

etiam aduocationibus cauſarum pendentiū in romana curia per que-
cunqꝫ noſtra decreta factis aut faciendis. Decretis etiam alijs ⁊ ordi/
nationibus eiuſdem ſancte Synodi in ſuo robore remanētibus. Da
tum in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolenniter ce
lebrata. ix. kl'as Februarij. Anno a natiuitate domini. Milleſimoqua
dringenteſimotriceſimooctauo.

¶ Decretū de collationibus beneficiorū.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. in ſpiritu ſan
cto legittime congregata vniuerſalē eccleſiā repreſentans.
Ad perpetuā rei memoriā. Placuit diuine pietati hoc tem/
pore animos hominū qui varijs abuſibus irritari ceperant
vehementius excitare vt ſaluus quereꝛ cunctorū ⁊ per Sy
nodum vniuerſalē eccleſie in melius reformarenꝛ cuꝫ ſalutari directio
ne capitis et membrorū in viam iuſticie ⁊ ſanctitatis. Quod vt facili/
us atqꝫ ordinatius fieret/ et ne pretextu variarum opinionū aut roma
ni pontifices/ aut alij quicunqꝫ non ſatis vniuerſalibus concilijs obe
dirent. Prediſpoſuit eadem diuina pietas in ſacro Conſtantieñ. conci
lio ſynodorū vniuerſaliū iuriſdictionē ita declarari vt nulli relinque/
retur ambigendi occaſio cum decreto ſolenni diffinitum extitit vniuer
ſale conciliū habere auctoritatē immedietate a chriſto cui quilibet cu/
iuſcunqꝫ ſtatus et dignitatis etiaꝫ ſi papalis fuerit obedire tenetur in
his que pertinent ad fidem ad extirpationē ſciſmatis et reformationē
eccleſie dei in capite et in membris ac ꝑtinentibus ad ea. Dum autem
hec cura reformande eccleſie huic ſancte vniuerſali Synodo Baſilieñ.
incumbit/ hoc vnum ſingulari ſollicitudine ꝓſequendū arbitratur/ vt
per ſingulas eccleſias miniſtri inſtituanꝛ idonei/ qui ſcientijs et virtu
tibus effulgeant ad chriſti gloriā ⁊ vniuerſi populi chriſtiani edificati
onem ſalutarem cui rei graue impedimentū hactenus afferre viſa eſt
gratiarū expectatiuarū multitudo que grauem ordini ⁊ ſtatui eccleſi/
aſtico perturbationē variaſqꝫ inordinationes ac plurima diſcrimina
comperiꝛ inieciſſe. Ex his enim frequētius dati ſunt eccleſijs miniſtri
nō probati nec cogniti vacaturorū qꝫ beneficiorū expectatio ſicut anti/
qua iura teſtātur occaſionem deſiderande mortis aliene preſtare ſolet
quod plurimū preiudicat animarū ſaluti. Sed et inſuper lites innu/
mere et cōtentiones inter ſeruos dei excitantur rancores et iurgia nu/
triuntur. Pluralitatis beneficiorū fouetur ambicio facultates ac pecu
nie regnorū et prouinciarū mirum in modū exhauriunꝛ pauperes diſ/
currendo ad romanā curiam innumerabiles vexationes ſubeunt/ ⁊ in
ter viarum diſcrimina nōnunqꝫ ſpolianꝛ occidūtur ac varijs affligun
tur peſtibus/ atqꝫ ſuis patrimonijs ac parentū opibus exhauſtis gra/
ui egeſtate ſubiacere cogūtur. Plurimi abſqꝫ iuſto titulo beneficia ſibi
vendicant/ ⁊ non quibus iure debentur illa obtinent. Sed nonnunqꝫ
hij quibus aut circumueniendi proximum maior aſtutia/ aut ad liti/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

gandū facultas ſuppetit vberioꝛ / ſub inuolutionibus quoqꝫ preroga/
tiuarū antelationū aliorumqꝫ huiuſmodi gratias cōcomitantiū frau/
des plurimas ⁊ deceptiones contigit inueniri. Juuenibus etiam qui
ſtudio litterarū ⁊ virtuoſis operibus intendere deberent datur mate/
ria euagādi qui ſepius per litiū anfractus ⁊ varios diſcurſus ratione
gratiarū ipſarū turbantur ⁊ inquietant᷑. Ordinarijs collatoribus ſuū
miniſteriū ſubtrahitur ⁊ cōfūdit᷑ eccleſiaſticus ordo dum vnicuiqꝫ ſua
iuriſdictio nō ſeruat᷑. Romani dum officia inferioꝝ nimiū ſibi vendi/
cant a maioribus ⁊ magis fructuoſis operibus vniuerſale bonū con/
cernentibus retrahunt᷑. Nec inferiorū directioni atqꝫ correctioni inui/
gilant ſicuti publica vtilitas expoſcit. Que omnia grauem cōfuſionē
ſtatui clericali ⁊ ſacerdotali in diſpendiū diuini cultus et ꝑiudiciū pu/
blice ſalutis afferunt. Poſſentqꝫ grauiorem in futurū afferre ruinā re/
bus his in deteriora iugiter ꝓlabentibus niſi ꝓuideretur in aduerſū.
Volens itaqꝫ hec ſancta Synodus ſuper his oportunū remediū ad/
hibere ſtatuit ⁊ decernit vt romanus pontifex qui ꝓ tēpore fuerit eas
deinceps gratias expectatiuas / aut nominatiōes nullō mō nulla ve
ex cauſa concedat cum ipſe ꝑ ceteris ne ſit tantoꝝ occaſio maloꝝ abſti
nere debeat. Fruſtra eīm inferioribus inhiberetur ſi ipē qui alijs debet
eſſe omniū bonoꝝ et virtutū exemplar nō abſtineret. Ut enim ille ſan/
ctiſſimus ⁊ doctiſſimus leo papa inquit. Totius familie dñi ſtatus et
ordo mutabit᷑ ſi quod inquirit᷑ in corpore nō inuenitur in capite. Inte
gritas etiam preſidentiū ſalus dinoſcit᷑ eſſe inferiorū. Ceſſentqꝫ de cete
ro iam facte ⁊ tam ipſe qꝫ etiam fiende ſi que fiant nulle ſint ipſo facto.
Exceptis illis gratijs ⁊ nominationibus ſuper quibus proceſſus iam
ſunt expediti / quas ex certis rationabilibus cauſis in octo menſibus
quibus ad nos curſum cōſueuerunt habere tollerandas duximus do
nec aliter fuerit ordinatū. Reſeruationes etiā particulares quecūqꝫ fu
erint beneficiorum vacaturorū tam per romanos pontifices qꝫ per le/
gatos ſedis apoſtolice decetero nulle ſint ipſo facto. Nō tamen inten/
dit prohibere hec ſancta Synodus hoc preſenti decreto quo minus
futuri romani pontifices tempore pontificatus ſui modo honeſto / et
conuenienti de vno beneficio ad collationem in qua fuerint decem be/
neficia / et de duobus vbi fuerint quinquaginta ⁊ vltra diſponant. Ita
tamen vt in eadem eccleſia cathedrali vel collegiata duas prebendas
ſuo tēpore non cōferant / vt qualificationes graduatorū inferius deſi/
gnate in ipſis prebendis ſuum valeāt ſortiri effectum. Neqꝫ etiam col/
lationes per ꝑuentionem fiendas intendit impedire decreto noſtro
de reſeruationibus quo ad cetera et alijs decretis huius ſancte Syno
di in ſuo robore duraturis. Ut vero ceteri ad quos beneficiorum dig/
nitatum perſonatuum officiorum ⁊ adminiſtrationū collatio ſeu que
uis diſpoſitio ſpectat ad prouidendū litteratis viris et ſcientia pero/
natis ſpecialius aſtringantur. Voluit eadē ſancta Synodus certas

qualitates virorum litteratorum et graduatorum deſignari quibus
certo ordine debeat prouideri prout inferius annotatur. Adijciens ꝙ
ſi per prelatos et doctores alicuius nationis in hoc concilio conſiſten
tes pro bono ſue nationis aliter circa huiuſmodi qualificationeſ diſpo
nendum videatur in futurum quicquid per illos fuerit ordinatum et
in generali congregatione preſentis concilij concluſum extunc prout
extunc ratum ⁊ firmum habeatur/ et vim decreti habeat/ ac ſi in pre/
ſenti decreto de verbo ad verbum expreſſum foret. Quod ſi quis cuiuſ
cunqꝫ ſtatus etiam ſi cardinalatus patriarchalis pontificalis aut al/
terius cuiuſlibet dignitatis contra predictum ordinem ⁊ qualificatio
nes vt premittitur deſignatas vel deſignandas de ipſis beneficijs dig
nitatibus perſonatibus officijs et adminiſtrationibus quouiſmodo
diſpoſuerit eoipſo ſit irritum et inane: Collatioqꝫ huiuſmodi ac proui/
ſio ſeu queuis diſpoſitio ad ſuperiorem proximum deuoluatur/ qui ſi/
militer habeat prouidere/ quod ſi nõ fecerit ad alium ſuperiorem pro
ximum deuoluatur gradatim vſqꝫ ad ſummū pontificem aſcendendo
Non volumus tamen ordinarios collatores ⁊ eos ad quos preſenta/
tio ſeu alia queuis diſpoſitio beneficiorum ſpectat in quattuor menſi/
bus quibus prefate gratie expectatiue vel nominationes curſum non
habent donec ipſe gratie et nominationes ad eorum collationem pro
uiſionem preſentationem ſeu diſpoſitionē conceſſe ceſſauerint ad qua
lificationes infraſcriptas obſeruandas aſtringi.

¶Sequūt qualificationes et ordo in conferendis benefi
cijs per ordinarios de quibus ſupra tactū eſt.

PRimo cum per generalis concilij ſtatuta ſancte ordina/
tum exiſtat ꝙ quelibet eccleſia Metropolitica teneatur ⁊
debeat vnum habere Theologum qui ſua doctrina ⁊ pre
dicationibus fructuꝫ ſalutis afferat. Ordinat hec ſancta
Synodus/ ꝙ extendatur etiaꝫ huiuſmodi ordinatio ad
eccleſias cathedrales taliter videlicet ꝙ quilibet collator ipſarum pre/
bendarum teneatur et debeat canonicatū et prebendam quam primū
facultas ſe obtulerit/ et inueniri poterit vni magiſtro licenciato vel in
theologia baccalario formato qui per decenniū in vniuerſitate priui/
legiata ſtuduerit ⁊ onus reſidentie ac lecture ⁊ predicationis ſubireuo
luerit quiqꝫ bis aut ſemel ad minus per ſingulas hebdomadas ceſ/
ſante legittimo impedimento legere habeat/ et quotiens ipſum in hu
iuſmodi lectura deficere contigerit ad arbitrium capituli in ſubtracti
one diſtributionū totius hebdomade puniri poſſit. Et ſi reſidentiam
deſeruerit de alio prouideatur. Uerumtamen vt liberius ſtudio vaca/
re poſſit nihil perdat cum abſens fuerit a diuinis. Inſuper ꝙ in qua
libet eccleſia cathedrali vel collegiata vltra predictam prebendam
theologo vt premittitur aſſignandam tertia pars prebendarum

cōferatur graduatis aliaꝙ idoneis modo ꝛ forma infraſcriptis/ſic ꝙ
prima vacatura hmōi graduato/et deinde poſt alias duas ſequēs eo/
dē modo cōferaꝝ ꝛ ſic deinceps videlicet magiſtris aut licenciatis ſeu
baccalarijs formatis in theologia qui ꝑ decenniū in aliqua vniuerſita
te priuilegiata. Doctorib ſeu licenciatis in altero Juriū vel medicina
qui ꝑ ſeptē annos in ſua facultate ſtuduerint in vniuerſitate vt ſupra
Magiſtris ſeu licētiatis in artibus cū rigore examinis qui ꝑ quinquē
niū in aliqua vniuerſitate a logicalibus incluſiue/et ſupra in artibus
vel in alia ſuperiori facultate ſtuduerint Necnō in theologia qui ꝑ ſex
annos vel in vtroqꝫ aut in altero iuriū Baccalarijs qui ꝑ triennium
Si nobiles ex vtroqꝫ parente et ex antiquo genere/alias aut per quin
quēniū/cōſimiliter in aliqua vniuerſitate priuilegiata ad minus ſuūꝫ
ſtudiū fecerint qui de p̄dictis gradibꝰ tꝑe et nobilitate ſupradictis fi/
dem facere teneaꝝ collatori ꝑ legittima documenta/exhortamur ta
mē ordinarios collatores ꝙ in cōferēdis bn̄ficijs hmōi preſertim quo
ad dignitates reſpectū habeāt ſingulariter ad magiſtros necnō licen/
ciatos et baccalarios formatos in theologia Jn dignitatibꝰ vero non
electiuis ꝑſonatibꝰ adminiſtrationibꝰ et officijs dictarū eccleſiaꝝ idē
ordo modus et forma in omnib obſeruenꝝ. Quod ſi quis ex dictis
qualificatis tꝑe vacationis p̄bēde ſeu dignitatis hmōi alias duas ob
tineat prebendas ſeu dignitates et prebendas aliā ſeu aliud beneficiū
ſeu beneficia quod vel que reſidendo in altero ipſorū et horis diuinis
intereſſendo valeret ſeu valerent vſqꝫ ad ſummā ſeu extimationem du
cētorū florenoꝝ camere/Similiter quicunqꝫ duas prebendas cathe/
drales obtinuerit nullatenus in ipſa tertia parte includi ſeu appreben/
di cenſeatur. Jn eccleſijs autem parrochialibus qui in ciuitatibus
aut villis muratis exiſtunt inſtituantur perſoꝛe ſic vt ſupra qualifica/
te aut ad minus qui per tres annos in theologia vel altero iurium ſeu
magiſtri in artibus qui in aliqua vniuerſitate priuilegiata ſtudentes
fuerint et huiuſmodi gradum adepti fuerint ſi tales potuerint inueni
ri/qui voluerint huiuſmodi beneficijs deſeruire/ Et vt facilius inue/
niri poſſint Statuit hec ſancta Synodus ꝙ quolibet anno durante
tempore quadrageſime/omnes et ſinguli hoc modo qualificati de ip
ſa dyoceſi/et alij qui voluerint habeant per ſe vel per ꝓcuratorem ſua
nomina exhibere illis ad quos beneficiorum curatorum collatio vel
preſentatio ſpectat ſeu eorum vicarijs/quod ſi non fecerint collatio ſeu
preſentatio vel diſpoſitio aliterqꝫ vt premittitur facta non propter hoc
irrita cenſeatur. Et ſimiliter in collatione tertie partis prebendarum
ſuperius memorata intelligatur ſi tot graduati ſeu qualificati mo/
do premiſſo potuerint inueniri teneanturqꝫ vt premittitur ipſi gra/
duati et qualificati ſua nomina tempore predicto ipſis ad quos be/
neficiorum diſpoſitio ſpectat ſeu eorum vicarijs exhibere per ſe vel
per procuratorem/ Quod ſi non fecerint collatio ſeu preſentatio

vel diſpoſitio aliter q̄ȝ vt ꝑmittit̄ facta nō ꝓpter h̄ irrita ceſeat̄. Si qui vẽ
illi ad q̄s bn̄ficiorꝫ queuis diſpoſitio ſpectat cōtra ſupradictarū q̄liſi/
cationū deſignationē ⁊ ordinē aliq̄d bn̄ficiū ꝯtulerint ſeu ad ip̄m p̄n̄ta
uerint vel quōlibet diſpoſuerint ſit ipſo facto irritū ⁊ inane velut ſupe/
rius p̄miſſum eſt / et nihilominus per cōcilia ꝓuincialia cum in his de
fecerint / aut etiā pſonis nō ydoneis quoquomodo ꝓuiderint iuxta te/
norem cōſtitutionis cōcilij generalis que incipit. Graue de prebendis
corrigant̄ ⁊ debite puniant̄. Illi vero ad quos beneficiorꝫ regulariū
ſpectat collatio ſeu diſpoſitio p̄termiſſis indignis eadē religioſis ydo/
neis cōferant ⁊ aſſignāt. Quod ſi aliter fecerint per eorꝫ ſuperiores et
capitula ꝓuincialia corrigant̄ ⁊ debite puniant̄.

¶ Decretū de ſuſpenſione dn̄i Eugenij pape quarti ab ad-
miniſtratione papatus tā in ſp̄ualibus quā tēporalibus.

Sacroſancta generalis Synodus Baſilien̄ in ſpiritu ſan
cto legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā repꝛſentās / ad fu/
turā rei memoriā. Audiuit oīs eccleſia iam a plurimo tem/
pore quo pacto hec ſancta Synodus inter cetera ob refor/
mationē ipſius eccleſie dei in capite ⁊ in mēbris ſpecialiter
cōgregata cū ſua decreta ſalubria paſſim cōtemni ꝓſpiceret abuſuum
q̄ȝ deformitatē cōtinuari atq̄ȝ etiā plus ſolito inualeſcere in diuine ma
ieſtatis offenſam / et vniuerſi ſacerdotij atq̄ȝ tocius chriſtiane religiōis
ruinam miſerabilē videretq̄ȝ periculoſiſſimū ſciſma per erectionē alte/
rius p̄tenſi concilij iſto durante ⁊ alia plurima ſcādala imminere pplo
dei / ac vniuerſo orbi ꝑturbationē nō modicam ex reſiſtētia quā aduer/
ſus debitā reformationē eccleſie ⁊ ſalubria huius ſancte Synodi vbe
ra opera dn̄s Eugenius papa quartus diuiſionē aſſiduā fouendo / et
libitū ꝓprie voluntatis decretis ac ordinationibꝫ Synodalibꝫ p̄feren
do preſtare videbat̄. Impulſa eſt poſt longā plurimū annorꝫ expectati
onem ſuꝑ regimine eccleſiaſtico ſalubrē ꝓuiſionē q̄rere et ipſum dn̄m
Eugeniū inducere vt ea que ſaluti ſue ipius ⁊ vniuerſe eccleſie cōgrue/
bant in tantis tanq̄ȝ vrgētibus neceſſitatibus agere curaret. Cum hoc
ipſum eidē ſancte Synodo maxime liceret atq̄ȝ incūberet ex ea aucto/
ritate quā a chriſto immediate accepit. Cui vniuerſi fideles cuiuſcūq̄ȝ
ſtatus etiā ſi papalis exiſtant obedire tenent̄ in his que ꝑtinent ad fi/
dem extirpationē ſciſmatis ⁊ reformationē eccleſie in capite ⁊ in mem
bris veluti determinatio vniuerſalis eccleſie in ſacris ſcripturis funda
ta ⁊ in celeberrimo concilio cōſtantien̄. ꝓmulgata diffiniuit. Adijciens
q̄ quicūq̄ȝ cōtumaciter ipſi vniuerſali cōcilio obedire cōtempſerit in p̄/
dictis ⁊ ꝑtinētibus ad ea cōdigne penitētie ſubijciatur ⁊ debite punia
tur / ad alia iuris remedia ſi opus fuerit recurrēdo. Et tandem pridie
kalēdas menſis Auguſti nouiſſime p̄teriti decreuit hec ſancta Syno
dus terminū ſexaginta dierū ꝑemptorie prefigere infra quē prefatus
dn̄s Eugenius corā eadē ſynodo per ſe vel per aliū cōpareret / ſi qua

ſuper p̄dictis/ac aliĳs in dicto monitorio expreſſis ceteriſqꝫ in futurū
ꝓponendis que pro tunc nō ſine rationabili cauſa tacebant pro ſui ex/
cuſatione vel defenſione d[e]ceret ꝓponēda. Quo termino elapſo ſiue di/
ctus/ dñs Eugenius cōpareret ſiue nō hec ſancta Synodus adulteri
ora ꝓcedere decreuit cognoſcēdo ⁊ terminādo prout eccleſie ſancte dei
ſpiritu ſancto dictante videret expedire. Sed quod cū dolore referimꝰ
ipſe dñs Eugenius infra aſſignatū terminū neqꝫ per ſe neqꝫ per alium
cōparere voluit aut minimā excuſationē ſi quā haberet trāſmittere/ im
mo correc[ti]onē effugere volens diſſolutionē ⁊ trāſlationē concilĳ quā
de iure nō poterat de facto pendēte termino attemptauit. Cum tamen
iam altera vice diſſolutionē huius cōcilĳ per eum attemptatā reuocaſ
ſet declarans eam irritam ⁊ inanem/dicenſqꝫ ipm̄ conciliū pro refor/
matione eccleſie in capite ⁊ in mēbris legittime inchoatū cōtinuatum
fuiſſe ⁊ pſecutionē habere debere perinde ac ſi nulla diſſolutio facta fu
iſſet. Quibus attentis elapſo dicte citationis termino ſuam cōtumaci
am in publica ſeſſione ꝓmotores ⁊ ꝓcurator fiſcalis hu[i]us ſacri cōcilĳ
accuſarūt. Exigēteqꝫ iuſticia hec ſancta Synodus in ſua ſeſſione con/
tumaciā ipam dñi Eugenĳ ſufficiēter accuſatā declarauit ipſumqꝫ con
tumacē reputauit/decernēs eius abſentia nō obſtante ad vlteriora ꝓ/
cedēdū fore/ ꝓut ipſi ſancte Synodo videret. Cōſideratis neceſſitati
bus ⁊ vtilitatibꝰ vniuerſalis eccleſie. Et quāqꝫ attenta cōtumacie ma/
gnitudine eadem ſancta Synodus abſqꝫ vlteriori expectatione in ea
re ꝓcedere potuiſſet. Volens tamē nihilominus cū omni māſuetudi/
ne ⁊ benignitate ꝓcedere ad inſtantiā indite memorie Sigiſmūdi ro/
manoꝝ imperatoris. Et venerabiliū archiepiſcopoꝝ ceterorūqꝫ illuſtri
um p̄ncipum Electorū ſacri imperĳ per ſexaginta dies adhuc cenſuit
differendū vt per huius ſancte Syſlodi patientiā ꝓbaretur. Si ipius
dñi Eugenĳ animus ad ſalutē ſui ipius ⁊ vniuerſalis eccleſie inclinari
valeret. Confeſtim autē plenius innotuerūt ea que aduerſus hanc ſan/
c[t]am Synodū ⁊ eius ſuppoſita in p̄tenſa diſſolutiōe iam attemptata
ipſe dñs Eugenius ꝑpetrauerat transferendo hoc ſacrū conciliū in ci/
uitatem Ferrarieñ. ſi cōtra ipſum aut aliquē oratorū ſuoꝝ vlterius ꝓ/
cederet. Et p̄cipiendo ſub penis ⁊ cenſuris grauiſſimis quas tamē in
ferre nō poterat/ſuppoſitis huiusꝰ concilĳ vt ab eo diſcederēt. Qua in
re decreta ſacre Synodi Conſtantieñ. ⁊ iſtius manifeſte violabat trāſ
ferendo conciliū pro libiſo voluntatis preter conſenſum ipius/ ac etiā
vſurpando ſibi auctoritatē ſupra ſanctā Synodū de reformatione ec/
cleſie in capite agentē non recte ſentiens vt videbat de auctoritate ſacro
rum conciliorū/ ac determinationibus vniuerſalis eccleſie fidem con/
cernentibus tam in ipſo Conſtantieñ. concilio qꝫ in iſto promulgatis
ſuper obedientia quaꝫ ſummi pontifices Synodis vniuerſalibus ex
hibere tenent/ac etiam ſciſma introducens ⁊ aliud conciliū iſto duran
te erigens quod non fore conciliuꝫ ſed conuenticulū ſciſmaticorū iam

p̄cedentibus decretis fuerat declaratū ad diſſolutionē concilij iam ſe/
mel per ipſum reuocatā iterum redeūdo / et ex modo diſſolutionis ac
penarū adiectionis ſupra conciliū iuriſdictionē in facto reformationis
aſſumendo ſe non cōcilio ſed conciliū ſibi obedire teneri factis ſuis ꝓ/
teſtando. Aderebaturqꝫ tantarū tamqꝫ grauium offenſarū in eccleſia
dei et ſcandalū ipſius iam pluries attemptatū ac preiudiciū fidei mul
titudo vt illico in ipſum dn̄m Eugeniū iuſti iudicij ſequeret̄ vltio pro
ipſius ⁊ vniuerſalis eccleſie ſalute. Sed nō immemor hec ſancta ſyno/
dus materne pietatis adhuc expectare voluit / ſi forte ipſe dn̄s Euge/
nius a tanta inobediētia reſipiſcēs cōuerteret̄ ad cor. Euidentiſſimiſqꝫ
iuribus ⁊ rationibus declarauit hanc diſſolutionē ⁊ tranſlationē nul/
las penitus eſſe nulliuſqꝫ roboris ⁊ momenti cū omnibꝰ inde ſecutis.
Intermiſſa quoqꝫ celeriori condignarū inflictione penarū hec ſancta
Synodus eas dumtaxat penas aduerſus p̄fatum dn̄m Eugeniū eo
tunc ꝓmulgare duxit que aduerſus romanos pontifices ſacra genera
lia cōcilia diſſoluere et ꝑturbare temptantes ordinate fuerant vt vide/
licet niſi infra quattuor menſes a die diſſolutionis ⁊ tranſlationis per
eū attemptatarū reſipiſceret cū ſatiſfactione reali ab omni adminiſtra
tione papali eſſet ipſo facto ſuſpenſus Que quidē papalis adminiſtra
tio ad generale conciliū deuolueret̄. Et ſi hanc penam per duos men/
ſes ſuſtineret animo indurato poſt quattuor p̄dictos menſes cōtra ip/
ſum vſqꝫ ad priuationē incluſiue per conciliū generale ꝓcederet̄ quas
penas hec ſancta Synodus ipſum dn̄m Eugeniū ſi nō reſipiſceret cū
ſatiſfactione reali vt premittit̄ declarauit / ⁊ nō ſolū declarauit ſed etiā
expreſſe decreuit incurſurū. Cum vero iam ⁊ prior terminus ſexaginta
dierū indultorū poſt cōtumaciam accuſatā / et alius quattuor menſiū
poſt diem p̄tenſe diſſolutionis ⁊ tranſlationis huius cōcilij per ipſum
dn̄m Eugeniū attemptatarū elapſi ſint ⁊ pendentibus ipſis dilationi
bus nulla correctio aut emendatio conſpiciat̄ ꝓueniſſe / immo potius
cōtinuatio abuſuū ⁊ deformitatū in offenſam diuine maieſtatis ⁊ inte
ritum animarū rebellioqꝫ et inobediētia dn̄i Eugenij aduerſus ſcām
Synodū vniuerſalē et decreta ipſius ꝓcuratio inſuper aſſidua erectio
nis illius pretenſi concilij Ferrarieñ. per tranſmiſſionē litterarū ad di
uerſas regiones et cōuocationē plurimoꝝ ad idem conciliū quod fo/
re conuenticulū ſciſmaticoꝝ iam declaratū cōmemorauimus. Ex qui
bꝰ et auctoritat̄ ſacrorū cōcilioꝝ pe[illegible]undatio et reformatiōis eccleſie
dei extinctio ⁊ inductio ſciſmatis inauditi per erectionem alterius pre
tenſi concilij iſto durante concilio / ac deniqꝫ determinationū eccleſie
vniuerſalis paruipenſio in leſionem irreparabilem catholice fidei ſe/
queretur niſi diuina pietas ſue eccleſie in tantis languoribus ſubueni
ret. Urgetur tandem hec ſancta Synodus ne tanta mala diſſimulan/
do aſſenſum illis preſtare videatur et ne facilitas venie incentiuum
tribuat delinquendi ſeu mali agēdi cū leuiora remedia non proficiūt

vtiliorē et ſalubriorē adhibere medicinā atqꝫ poſt varias expectatio
nes tandē ſaluti vniuerſalis eccleſie ꝓuidere/ et ad ſuſpenſionē ipſius
dn̄i Eugenij ab adminiſtratione papali/ quā penam ſacra Cōſtātien̄.
Synodus romanis pontificibus in varijs caſibus cenſuit inferendā
ꝓcedere alias penas duriores adhuc pro ſua manſuetudine differen
do vt ſaltem per compulſionē iuſticie cū temperamēto miſericordie ip
ſius romani pontificis animus ad ea que ſunt ſalutis ⁊ pacis in refor
mationē debitā eccleſie vniuerſalis ⁊ annue ſue ⁊ tocius populi chriſti
ani ſalutiferā edificationē ipiuſqꝫ eccleſie futuris tēporibus pacificati
onē gratiſſimā/ et auctoritatis ſacroꝝ concilioꝝ cōſeruationē valeat
inclinari. In virtute igitur omnipotētis dei in cuius nomine hec ſan
cta Synodus cōgregata extitit/ et a quo immediate poteſtatē ſupvni
uerſos fideles cuiuſcūqꝫ dignitatis/ etiā ſi papalis exiſtant vt p̄miſſum
eſt accepit eadē ſancta Synodus p̄dictum dn̄m Eugeniū papā quar
tum manifeſtū cōtumacē et in aperta rebellione perſiſtentē ac notorie
incorrigibiliterqꝫ eccleſiā dei ſcandalizantē/ omnibꝫ p̄miſſis tam con
iunctim ꝙ diuiſim attentis ab omni adminiſtratiōe papatus in ſpiri
tualibus ⁊ tēporalibus ſuſpēdit ac ſuſpenſum eſſe declarat ꝓceſſura tā
dem ad vlteriora vſqꝫ ad ſententiā finalē incluſiue ſi opus fuerit ip̄o do
mino Eugenio amplius nō vacato ꝓut vtilitati ⁊ neceſſitati eccleſie ſpi
ritu ſancto dictante ꝯſpexerit expedire. Omnē autē ipius papatus ad
miniſtrationē in his omnibꝫque in ſpiritualibꝫ ⁊ tēporalibus ad ſoluꝫ
papam ⁊ ſedem apoſtolicā de iure ꝑtinere noſcunt eadem ſancta ſyno
dus ad ſeip̄am decernit ⁊ declarat eſſe deuolutā ne ꝓpter gubernatio
nis defectum eccleſia interim varia diſcrimina pati poſſit decernens ir
ritum ⁊ inane/ quicq̄d durante hac ſuſpēſione per ip̄m dn̄m Eugeniū
ratione papatus factum fuerit vel attemptatū. Oēs quoqꝫ reges p̄nci
pes ꝯmunitates ⁊ alios quoſcūqꝫ cuiuſuis ſtatus ⁊ dignitatis exiſtāt
hec ſancta Synodus monet ⁊ requirit/ ⁊ eiſdē in virtute ſancte obedi
entie ⁊ ſub diuini obteſtatione iudicij mandat eccleſiaſticis vero perſo
nis quacūqꝫ dignitate/ etiā ſi cardinalatus patriarchali aut pōtifica
li p̄fulgeant ſub penis quas ipſo facto incurrant excōmunicationis et
ſuſpēſionis ab omnibꝫ dignitatibus beneficijs ⁊ officijs quocūqꝫ no
mine nuncupent/ etiam ſi forent metropolitane aut cathedrales eccle
ſie ſiue in titulū ſiue in cōmendaꝫ obtineant Vicarijs autē gubernato
ribus vaſallis feudatarijs ⁊ ſubditis romane eccleſie ſub pena p̄uatio
nis ipſo facto omniū feudoꝝ ⁊ alioꝝ quorūcunqꝫ iuriū ⁊ p̄uilegiorum
que ab ipſa romana eccleſia obtinent diſtricte p̄cipit vt durante hac ſu
ſpenſione p̄textu cuiuſuis iuramēti ſubiectionis aut ꝓmiſſe fidelitatis
eidem dn̄o Eugenio nullatenus obediant. Ipſos quoqꝫ ad huiuſmo
di iuramēta ⁊ ꝓmiſſiones durante ipſa ſuſpenſione nullatenus aſtrin
gi declaramus/ ſed ad hoc ſacrū conciliū in omnibus recurrāt pro qui
bus ad romanū pontificē recurrere ſoliti ſunt. Intendit eñ hec ſancta

Seſſio triceſimaprima

Synodus mūde iuſte ac ſancte neceſſitatibꝫ quorūcūqꝫ ꝓuidere Mā
dat ꝑterea in virtute ſancte obedientie et ſub pena priuationis quā ip
ſo facto incurrant oīm ſuoꝝ beneficioꝝ dignitatū officiorū cōmendaꝝ
penſionū/ et gratiarū quarūcūqꝫ/ etiā expectatiuaꝝ omnibꝰ et ſingu/
lis ſancte romane eccleſie cardinalibꝰ archiepīs epīs et aliarū eccleſia
rū prelatis officiarijs et clericis quibuſcunqꝫ in romana curia exiſten
tibus cuiuſuis ſtatus ꝛ cōditionis exiſtāt quatenus infra quadragin/
ta dies ꝓxime ſequentes poſt diem preſentis Seſſionis a romana cu/
ria recedant Et deinde cardinales patriarche archiepī epī et alij eccle/
ſiaſtici ꝓut de iure vel cōſuetudine ad generale cōciliuȝ ire tenenẗ ſub
penis iuris iter ſuū ſine fraude cōtinuando ad hoc ſacrū cōciliū arripi/
ant/ reliqui vero qui ad generale cōciliū nō tenenẗ venire ad reſidendū
et deo ſeruiendū in ꝓprijs beneficijs vel ad hoc ſacrū generale cōciliū
ſine more diſpendio ꝛ omni fraude ceſſante ſe tranſferant et accedant
decreto noſtro qꝺ incipit Cōpatiens et alijs quibuſcunqꝫ huiꝰ ſancte
Synodi i ſuo robore duraturis. Omnes aūt cauſas tā eccleſiaſticas
ſpūales qꝫ etiā ꝓphanas ciuiles et criminales atqꝫ mixtas inter quaſ
cūqꝫ pſonas cuiuſcunqꝫ ſtatus aut cōditionis exiſtāt in romana curia
pendentes ab ipſa romana curia hec ſancta Synodus in eo ſtatu in
quo ſunt ad ſe aduocat ꝛ aduocatas eſſe vult et declarat expreſſe In/
hibens oībus iudicibus auditoribꝫ et cōmiſſarijs quibuſcūqꝫ p̄dicte
curie/ etiā ſi cardinalatus patriarchali pontificali/ aut alia quauis di
gnitate p̄fulgeant/ ne in p̄fatis cauſis procedere aut quicq̄ꝫ agere quo
uiſmodo p̄ſumāt Qꝺ ſi poſt noticiā huiꝰ decreti noſtri quicq̄ꝫ fecerint
penas excōicationis ipſo facto incurrāt ab ipius excōicatiōis ſnīa hu/
ic ſancte Synodo dūtaxat ipā durante abſolutione reſeruata aut co/
gnitione iuſti impedimenti ſi qꝺ allegareẗ/ quare a romana curia ad
hanc ſanctā Synodū accedere debentes nō acceſſerunt/ aut recedere
debentes nō receſſerūt. Cuius quidē impedimenti allegatas cauſas/
intendit hec ſancta Synodus diligēter cū benignitate ſcrutari. Quic
quid aūt contra hāc aduocationē et inhibitionē attemptari contigerit
ipſo iure decernit irritū et inane. Et vt fraudibꝰ que excogitari poſſent
obuietur qꝛ cū datarū anticipationibꝫ p̄ſentis ſuſpenſionis ac huiꝰ de
creti noſtri eluſionē littere papales vel aliorū ipſius auctoritate ſubda
ta ante ipſam ſuſpenſionē produci poſſent/ niſi ante huius decreti no/
ſtri ꝓmulgationē fuerunt publicate eis nulla fides adhibeaẗ. Decernit
tandem hec ſancta Synodus huius decreti publicationeȝ in preſenti
Seſſione factā eiuſqꝫ affixionem in valuis maioris eccleſie Baſilieñ.
vim habere monitionis citationis et executionis/ et ita vniuerſos ar
tare vt ſi perſonaliter apprehenſi et eis intimatum fuiſſet. Datum in
Seſſione publica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata no/
no kalendas Februarij. Anno a natiuitate domini Milleſimoqua/
dringenteſimotriceſimooctauo.

¶Seſſio triceſimaſecunda·

Sacroſctã generalis Sy=
nodus Baſilieñ. in ſpiritusancto legittime cõgrega/
ta vniuerſalẽ eccleſiã repſentãs. Ad ꝑpetuam rei me/
moriã. Pridẽ in decreto viceſimenone ſeſſiõis huiꝰ
ſancte Synodi quod incipit Cõpatiens. lucide exti/
tit declaratũ diſſolutionẽ huiꝰ ſancte Synodi et trãſ
lationẽ eius in ciuitatẽ Ferrarieñ. ꝑ dñm Eugeniũ
papã quartũ de facto attẽptatas tã in eo caſu quo cõtra ipſum virtute
citatoꝛij in noſtra viceſimeſexte Seſſionis ꝓmulgati aut cõtra quẽpi/
am pſidentiũ in cõcilio oratorũ ſuorum in aliquo ꝓcederet̃ ꝗ̃ in eo ca/
ſu quo grecos contingeret aduenire nullas eſſe penituſ ꝗ̃ irritas et in/
anes hm̃õiꝗ̃ diſſolutionẽ ac trãſlationẽ repugnare veritati declarate
ꝑ ſacrã Synodũ Conſtantieñ. dicenti ꝙ generale cõciliũ vniuerſalem
eccleſiã militantẽ repſentãs ptãtẽ a xp̃o immediate habet cui quilibet
cuiuſcũꝗ̃ ſtatꝰ ⁊ dignitatis fuerit/ etiã ſi papalis exiſtat obedire tenet̃ i
hijs que ꝑtinẽt ad fidẽ extirpationẽ ſciſmatis et generalẽ reformationẽ
eccleſie in capite et in mẽbꝛis Quoꝗ̃ ſi in hijs et ꝑtinentibꝰ ad ea obedi
re cõtumaciter cõtempſerit cõdigne penitentie ſubijciat̃/ que veritas in
verbis chꝛiſti fundata eſt/ dicentis Symoni petro ſi eccleſiã nõ audi/
erit ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus. Quecũꝗ̃ allegaueritis ſuꝑ ter
ram erũt ligata et in celo/ ⁊ quecũꝗ̃ ſolueritis ſuꝑ terrã erunt ſoluta ⁊
in celo/ et poſt pauca ſubdit vbi ſunt duo vel tres cõgregati in nomine
meo ibi ſum in medio eorũ. Eadẽꝗ̃ ſacroꝛũ cõciliorũ auctoꝛitas ſuper
romanũ pontificẽ et quẽlibet alteꝛũ in actibꝰ apoſtoloꝝ/ declarationi/
bus vniuerſalium cõciliorum ⁊ doctrinis ſanctorum multipliciter in
uenitur patefacta repugnabat quoꝗ̃ talis diſſolutio et tranſlatio veri
tati in hac ſancta Synodo/ dudũ multipliciter declarate/ ꝙ papa cõ/
ciliũ vniuerſale ſine cõſenſu ipſius diſſoluere nõ põt aut de loco ad locũ
transferre cui dñs Eugeniꝰ poſt longã reſiſtentiã quã eidẽ veritati in
pꝛima ꝓ̃tenſa diſſolutione huiꝰ cõcilij et trãſlatione in Bononiã olim
factis/ ⁊ ꝑ vniuerſum oꝛbẽ publicatis/ ſub coloꝛe reductionis grecoꝝ
quã etiã veluti cauſam neceſſariã ꝓtunc allegabat tãdẽ aſſenſit reuo/
cans hm̃õi diſſolutionẽ et trãſlationẽ/ et dicẽs ea nõ obſtante cõciliũ
a tꝑe ſue inchoationis legittime cõtinuatũ fuiſſe et decernens ac decla
rans irritã ⁊ inanẽ ac etiã reuocans/ quicquid ꝑ eũ aut ſuo nomine fa
ctũ attẽptatũ ſeu aſſertũ erat cõtra ipm̃ Baſilieñ. cõciliũ ſeu eiꝰ aucto/
ritatẽ/ et deinceps a grauaminibꝫ eidem inferendis abſtinere pollici/
tus eſt ꝓut ꝑ quartãdecimã Seſſionẽ huius ſãcte Synodi preſente ſe/
dis apoſtolice legato/ ⁊ pluribus ſãcte romane eccleſie cardinalibus
aſſentiẽte/ Etiã inclite memoꝛie Sigiſmũdo romanoꝝ imperatoꝛe
ſibi fuerat indictũ In qua Seſſione foꝛma prefate reuocationis et cõ/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

feſſionis veritatis ꝑ ipſum dn̄m Eugeniū faciende decreta fuerat In
hac quoqꝫ veritate cōquieuit vniuerſa catholica eccleſia reputās ipſaꝫ
diſſolutionē ꝑ cum ſine cōſenſu cōcilij minime fieri potuiſſe Nec vllate
nus aduerſus veritatē repugnandū et ad errorē ſemel dimiſſum rede/
undum cauſam aſſumere potuit ipſe dn̄s Eugeni⁹ ex p̄dicto citatorio
In quo poſt plurimas admonitiones ſibi factas / vt aliquā emenda/
tionē poneret efficacē in eccleſiaſtico regimine miſerabiliter defluente
⁊ decreta ſalubria per hanc ſanctā Synodū edita ſuſciperet / alijſqꝫ ex/
empla bonorū operū preſtaret ſeipſum et ceteros dirigendo in viā ſa/
lutis cum ipſe ex aduerſo in cōtemptū huius ſancte Synodi / et toti⁹
eccleſie deſolationē plurimarūqꝫ diuiſionū ſuſcitationē ſaluberrime re
formationē ipſius corporis eccleſie lōgo tēpore reſiſteret / vniuerſalis
eccleſia cōgregata ipſum dn̄m Eugenium ſicut mater filiū delinquen
tem in viā ſalutis dirigere ſatagēs Et ſicut Paulus rep̄hendit petruꝫ
corā omnibus cū non ambularet ad veritatē euangelij eundem dn̄m
Eugeniū arguens atqꝫ ex auctoritate a chriſto eidem eccleſie data cor/
ripiens defect⁹ notorios in quibus animā ſuā et vniuerſam rempu⁹
blicam nimiū grauabat cōmemorauit vocans ipſum et alios conuo/
cans / vt in regimine eccleſie ſalutaris apponeretur ꝓuiſio / q̄d poſt lon
gam tollerantiā tandem id agere impulſa fuit hec ſancta Synodus /
dum poſt cōtemptū reformationis ſalutaris / ad ſuſcitationē grauiſſi
mi ſciſmatis et leſionē veritatis ipſiuſqꝫ matris eccleſie vulnerationeꝫ
grauiſſimam idem dn̄s Eugenius realiter procedebat cui per p̄dictū
citatorium ſūme neceſſarium erat obuiare / dum ſub coloribus exqui
ſitis / eādem ſanctā Synodum et eius opera diſſipare / atqꝫ quoddā
cōuenticulū in loco ſue volūtati dedito / nulliter ac de facto erigere in
ſciſſurā eccleſie diſpoſuerat cuius rei ꝑficiende gratia iam triremes et
oratores in greciam tranſmittebat ad impediendum aduentum gre/
corum in locum ꝑ hanc ſanctā Synodum nominatū et perturbandū
effectum noſtre legationis in conſtantinopolim tranſmiſſe / atqꝫ rum
pendum ea que inter ipſam Synodum et grecos cōcordata erant in
quibus etiam ipſe dn̄s Eugenius expreſſe conſenſerat. Sed nec vllū
colorem diſſoluendi hoc ſacrū Baſilien̄. conciliū et ipſum in ferrariam
transferendi in caſu aduentus grecorum prefatus domin⁹ Eugenius
potuit aſſumere ex cedula per quandā pretenſam Seſſionem conuen/
ticuli Ferrarien̄. vt dicitur cōmemorata / quā cedulam illi conuentio/
nalem dixerunt ſuper termino Auinionen̄. prefixo in expeditione pe/
cuniarum facienda / quā ſi non facerent alium locum nominare ſeu eli
gere poſſemus / et teneremur atqꝫ aliunde vniuerſali eccleſie ꝓuidere /
vel ex quadam alia cedula quā temerarie decretū appellant incipiente
hec ſacroſancta Synodus inter ſue congregatiōis exordia / quod in
viceſimaquinta Seſſione hui⁹ ſancte Synodi ꝓmulgatū allegarūt
cū ex rōnabilib⁹ ⁊ neceſſarijs cauſis in ipſa noſtra ſeſſione viceſimaqn/

ta nominationē triū locoꝝ Baſilee Auinione et Subaudie ꝓ icume
nico cōcilio celebrando ſolenni decreto noſtro incipiente Nuper hec ſā
cta Synodus ꝓ publicauerimꝰ / volentes eā incōcuſſam ⁊ inuiolatā ꝑ
manere: omnēqꝫ aliā nominationē ſeu electionē cuiuſcūqꝫ alteriꝰ loci
decernētes irritā et inanē vniuerſiqꝫ facile cōcipiunt dn̄m Eugeniū ex
his rebus nullū fundamētū erectionē p̄fati cōuēticuli aſſumere potuiſ
ſe / qui veritatē geſtoꝝ cōſiderāt / q̄ꝫq̄ꝫ eni inter deputatos quoſdā no/
ſtre cōgregatiōis actū fuerit / vt niſi ꝑ Auinioñ. infra p̄fixū terminū fi/
eret pecunie expeditio / ad aliā nominationē ꝓcedēdū foret atqꝫ in no/
ſtra generali cōgregatione cōcluſū nō tamē dici poteſt hāc Synodum
ꝑ viā cōtractus cū aliquo cōueniſſe / nullus eni tūc aderat cū quo cōtra
ctum hmōi celebraret / nec venit in dubiū quēq̄ꝫ cū ſeipſo nō poſſe con/
trahere cū inter ſpondentem recipientēqꝫ ſponſionē debeat eſſe diſtin/
ctio ꝑſonarū / ipſius aūt noſtre cōcluſionis interp̄tatio declaratio mo/
deratio mutatio iuxta caſus occurrentes / atqꝫ omnimoda diſpoſitio
ad ip̄m cōciliū ꝑtinebat / maxime cū nō agereť de facto priuato cuiuſ/
cūqꝫ ꝑſone ſed de rebus ſtatū vniuerſalis eccleſie cōcernentibꝰ / quarū
diſpoſitio ab vniuerſali cōcilio ſub directione ſpūs paracliti cōſtituto /
ꝑ cuiuſcūqꝫ aut quarūcūqꝫ ꝑſonarū arbitriū nō tolliť. Superuenit autē
ꝓteſtatio legatoꝝ ſedis ap̄lice aduerſus decretationē loci Auinioñ. q̄
pariter cū Baſilea et Subaudia in ipſa cōcluſione cōcorditer capta iū
ctus erat / Que ꝓteſtatio nō modicā occaſionē retrahēdi animos aui/
nioneñ. a p̄dicta expeditione pecuniarū preſtabat fuerūtqꝫ ex alia par/
te ꝑ dn̄m Eugeniū et ſuos aduerſus hanc expeditionē pendente termi
no aſſignato grauia impedimēta in Auinione preſtita idqꝫ accidit vt
oratoribus noſtris in Auinioñ. venientibꝰ / precipui gubernatores ci
uitatis tunc abſentes eſſent / ſine quibus res nō poterāt tractari. Qui
bus deinceps aduenientibꝰ ita actū eſt / vt Auinioneñ. ipſi circa termi/
nū prefixū capitaneū triremiū noſtrarū de triginta milibus et octingē
tis florenis auri de camera cōtentarent / et oratores noſtros de reſiduo
totius pecunie expedite cautos ac ſecuros facerent / ꝓut ipſi oratores
noſtri hoc idē ſuis litteris nobis intimauerūt requirebāt aūt ipſi Aui/
nioneñ. vt decretationē electionis ſeu noīationis loci ꝑ nos facte expe/
diremꝰ / Que nos attentius cōſiderantes et intentioni huiꝰ ſācte Sy/
nodi ſatiſfactū eſſe iudicātes ꝑ talem expeditionē pecuniaruꝫ attentis
maxime impedimētis interea appoſitis / quoniā legittima impedimē
ta in omni cōcluſione rerū agendarū intelliguntur excepta / cū ⁊ per hūc
modū longe meliꝰ ꝓuidebať vniuerſali eccl'ie / q̄ꝫ dimittēdo oīa que pa
rata erant ꝓ legatione mittenda in Greciā / et intrando magnas diffi
cultates electionis alteriꝰ loci in turbatione rerū agendarū / maxime
quoniā vrgebamur cōuētiones noſtras cū capitaneo claſſis triremi/
um eccleſie initas ſeruare / cui dilectus eccleſie filiꝰ Julianus tituli ſan
cte Sabine p̄ſbyter cardinalis legatus ſedis apoſtolice vexillū eccleſie

et baculū ꝑegrinatiōis in nr̄a ꝯgregatiōe generali noīe nr̄o tradiderat
Cūqꝫ iam grandis ſūma pecunie per Auinionen̄. aſſignata erat cōclu
ſimus ad ipſam decretationē locorū prius electorū videlicet Baſilee
Auinionen̄. et Sabaudie ꝓcedendū fore/ Et due partes huiꝰ ſacri cō
cilij et amplius in eandē ſententiā cōuenerūt/ licet pauci de hoc nō cō/
tenti aliū locū ꝓ celebratione icumenici cōcilij nominare et deputare p̄
ſumpſerunt/ abſqꝫ hoc qd̄ talis poteſtas eis cōpetere declarata fuiſſet
Quibus nec cōpetebat de ſtatu totius cōcilij et vniuerſalis eccleſie/ fa
ctiſqꝫ fidei ſeu ꝑtinentibꝫ ad ea cōtra cōſenſum duarū partiū cōcilij et
morem ꝑmaxime in generalibꝰ concilijs a principio naſcētis eccleſie
obſeruatū diſponere/ qui tamē adhuc in nominādo loca nō cōcordes
extiterunt/ paucilſſimiqꝫ fuerūt/ qui tandē in hoc reſediſſe dicunt̄ quod
nominationē facerent/ vtini et florentie aut alteriꝰ loci qui tutus eſſet
ac pape et grecis accōmodus/ quibus galeas et pecunias primo expe/
diret In aliqua quoqꝫ noſtraꝝ quattuor deputationū in qua octua/
ginta ꝑſone erant vnus ſolus formā talis noīationis veluti decretan/
dam ꝓpria voluntate ꝓduxiſſe ſolus deliberaſſe et cōcluſiſſe dicit̄. In
alijſqꝫ deputationibꝰ valde pauci hoc idē egiſſe dicunt̄ aduerſus ordi/
nationes huiꝰ ſancte Synodi et demū cū Seſſionē noſtrā ſuꝑ decreta
tione locorū Baſilee Auinione et Sabaudie celebraremꝰ/ legeret̄qꝫ
noſtrū decretū in ambone maioris eccleſie Baſilien̄. iuxta morē cōſue,
tum Unus ex illis paucilſſimis in loco inferiori et inſolito/ quandā ce
dulam legere p̄ſumpſit a paucis vel nullis intellectā/ que nominatio/
nē locorū vtini ⁊ florentie aut alterius loci vt p̄mittit̄ per paucilſſimos
factā cōtinere dicebat̄/ qui etiā in ea Synodū generalē cōtra cōſenſuꝫ
duarū partiū cōcilij et ampliꝰ ſe vt dicit̄ appellare p̄ſumebant licet nul
liter et de facto. Sed nō ꝓpterea dimiſimꝰ decreti noſtri p̄fati publi/
cationē ſuꝑ nominatione Baſilee Auinione et Sabaudie continuare
qd̄ aliā nominationē irritā declarauit Naꝫ et ſi ita ꝑmitteret̄ vt longe
minor pars in cōcilijs generalibꝫ aduerſus partē multo maiorem ali
qua decretaret ſibiqꝫ auctoritatē totius concilij aſſumeret. Ingreſſus
periculoſiſſimus ad multas diuiſiones excitandas in futuꝝ/ et deſtru
ctionē ipſorū cōciliorū p̄beret̄/ neqꝫ litteras ſuꝑ illo p̄tenſo decreto ſic ꝑ
nos irrito declarato bulla huiꝰ ſancte Synodi bullari tolleramus/
licet quidem falſo et clādeſtine aliquas bullauerint/ ſicut eas falſo bul
latas fuiſſe declarauimꝰ per ſolenne decretū in viceſimaſeptima Seſ/
ſione huiꝰ ſancte Synodi promulgatū. Sed nec ipſius p̄tenſi decreti
tenorē obſeruauit dn̄s Eugeniꝰ imo effectū eiuſdē/ ſi quis fuiſſet eua/
cuauit dū florentiā que in illo vt dicit̄ nominata erat et pecunias atqꝫ
galeas diſponebat per eū acceptatam reiecit et deinde Bononiam ſi/
cut fertur poſtremo ferrariam pro libito ſue voluntatis elegit ac etiam
priuſq̄ꝫ greci ad portū aliquē citramarinū applicaſſent conciliabulū in
ipſa ciuitate Ferrarien̄. erexit/ neqꝫ ad ipſum arbitrari ſpectabat/ quis

locus tutus erat pro cõcilio celebrando/ cũ ipſe talem locũ tutũ iudica
re poterat quẽ ſancta Synodus minime tutũ reputaſſet/ Nec aſſerere
poteſt ſibi facultatẽ per ꝓfatũ p̃tẽſum decretũ attributã/ vt nũc in vno
loco nũc in altero ꝓut vellet cõciliũ fieri ordinaret ac de eius ſecuritate
iudicaret/ qḋ nec illi pauci fecerunt nec ſub noĩe generalis Synodi ad
uerſus Synodũ ipſam et eius libertatẽ atqꝫ auctoritatẽ tale aliquid
faciendi ipſamqꝫ voluntati pape ſubijciendi colorem aliquẽ habuerũt
neqꝫ etiã in cõcilio vnqꝫ cõuenerũt ad iudicandũ vel declarationẽ faci
endũ ſupꝫ ſecuritate loci Ferrarieñ. aut adimpletione primo facta/ ex
parte loci illius in expeditione galearũ/ et pecuniarũ de quibus in ipſo
p̃tenſo decreto agi dicebat̃ deniqꝫ nec ꝑ eos qui illud cõdidiſſe dicunt̃/
hoc obſeruatũ eſt/ vt firmiter in Baſilea ſteterint/ donec greci ad por
tũ applicuiſſent Qḋqꝫ deinde infra menſem receſſerint ad locum ipſis
grecis per oratores concilij nominatũ/ neqꝫ in hoc cõuentiones cũ gre
cis concordatas obſeruarunt Sicqꝫ tã et ſi pretenſum illud decretum
aliquã apparentiã prius habuiſſet/ quã tamẽ veraciter nõ habuit/ fuit
ex cõſequentibus effectibꝰ euacuatũ/ Ipſumqꝫ caſſum nullũ et irritũ
penitus eſſe/ et fuiſſe nulliuſqꝫ roboris et momẽti/ decernit ⁊ declarat
hec ſancta Synodus inhibens ne quis quacũqꝫ dignitate/ etiã ſi pa
pali p̃fulgeat dictũ p̃tenſum decretũ ſub nomine legittimi et Synoda
lis decreti audeat noĩare nec illius executioni fauores quomodolibet
impendere/ ſub penis et cenſuris cõtra violatores et turbatores vnita
tis ac pacis eccleſiaſtice a iure impoſitꝭ in quas decernit hec ſãcta Sy
nodus eos incidere ipſo facto/ Notũ faciens vniuerſis ſuũ verũ decre
tum legittime cõcluſum ex aſſenſu duarꝫ partiũ et amplius iuxta decre
ta et ordinationes ipſius/ ⁊ ex cõmuni oĩm ſuppoſitorum cõcilij cõcor
dia nemine diſcrepante vera eius bulla plumbea bullatum veraciter ꝑ
eam fuiſſe obſeruatũ/ et in executionẽ deductum conuentioneſqꝫ Ini
tas cum grecis ex parte ſua quantũ in ſe fuit adimpletas extitiſſe Que
quidem ſãcta Synodus oratores ſuos venerabiles ep̃os viceñ. ⁊ lau
ſaneñ. et nicodum de mentone militem cum galeis et pecunijs in gre
ciam miſit/ qui coram imꝑatore romeorũ et patriarcha cõſtantinopo
litañ. omnia ex integro adimplere obtulerũt/ que ipſis ꝓmiſſa fuerant
ſicuti ſua relatio cũ atteſtatione publicorum notariorum nobis facta
indicauit locũqꝫ ycumenici cõcilij celebrandi nominauerũt/ qui antea
per ip̃os grecos in ſuis conuentionibus expreſſe acceptatus fuerat et
cõcordatus/ portũ etiam tali loco aptiorem aſſignauerũt requirẽtes
eoſdem imperatorem et patriarcham vt pariter ſua ꝓmiſſa adimple
rent/ qui ſe excuſauerunt ſuper non aduentu eorum/ allegantes tem
pus adimplendarum promiſſionuꝫ elapſum fuiſſe/ prout per litteras
ſuas nobis reſcripſerunt/ quãqꝫ tamen huic reſpõſioni fuerit plene ſa
tiſfactũ per oratores noſtros quoniã ipſi cõuenienti tempore mẽſe ſcꝫ

Februarij. anno preterito ab hoc ſacro concilio receſſerant pro venien-
do illuc ante terminũ aſſignatũ ſi non fuiſſent multiplicia impedimē-
ta ſibi deinceps obiecta / que notoria ſunt / quoniam in cōuentionib⁹
cum grecis ꝑ nos initis expreſſe tm̄ erat omnia intelligi debere bona
fide ſine fraude et dolo / et abſq; impedimento legitimo et manifeſto
Sed vltra hec etiam p̄fatus impator alteri oratorum noſtrorũ Johā-
ni de raguſio in ſacra theologia magiſtro ordinis predicatoruz apud
eum exiſtenti dixerat ſe eſſe contentũ / vt oratores ipſi et galee ante mē-
ſem octobris in cōſtantinopolim non venirent plurimas vero practi-
cas in grecia factas / accepim⁹ ꝑ eos qui ex parte domini Eugenij trāſ
miſſe fuerunt / vt aduentum ipſorum grecorum ad alterum locorum
per nos nominatorum impedirent / atq; ipſos in locum quē vellet do-
minus Eugenius attraherent Et in vna triremi in qua pricipalis ora
torum ſuorum preſens erat / nuncius quidem quem noſtri oratores
premiſerant cum litteris huius ſacri concilij et plurium principum
chriſtianorum captus eſt / veluti per debitam informationē cognoui-
mus / nec deinceps de vita eius quicq̄ nobis aut noſtris oratoribus
compertũ extitit. Domus quoq; prefati Johānis d̄ raguſio oratoris
noſtri in conſtantinopoli inuaſione baliſtariorum fuit impedita / alia-
q; ibidem facta ſunt / que non eſt neceſſarium recitare per ſingula / vt
ſic ad fines ſuos pertingere poſſent per quos miſerat dominus Euge
nius Ita vt noſtros oratores ſine grecis ipſis proteſtatione tamen ſo
lenni cōtra eoſdem prius facta redire oportuerit. Que oīa preualere
non potuerunt aduerſus veritatem Sic hec ſancta Synodus cun-
cta cum grecis concordata ex parte ſua adimpleuit / nec per ipſam re-
manſit quo minus concilij icumenici celebratio cum grecis in loco
etiam per eos nominato habita fuerit. Juxta ea que cum ipſis conuē-
ta erant / ſi illi promiſſa ſua ſeruaſſent aut per alios non fuiſſent impe-
diti ſeu retracti Intenditq; et proponit eadem ſancta Synodus deo
aſpirante auctoritatem et veritatem catholice et vniuerſalis eccleſie
quā ipſa repreſentat / ac integritatem fidei orthodoxe iugiter illeſas
conſeruare pro honore ipſius omnipotentis dei / et ſalute animarum
Nec bono ipſius vniuerſalis eccleſie conueniens exiſtimat per quaſcũ
q; practicas aut exquiſitos colores / etiam ſub ſpe dubia proſequendi
modis aliunde excogitatis alia negocia quorũ euentus incerti ſũt au-
ctoritatē cōciliorũ vniuerſaliũ conculcari / veritates declaratas ꝑ ec-
cleſiā et fidē orthodoxam cōcernentes ꝓſterni / viam aperire romanis
pōtificib⁹ ad diſſoluēda cōcilia generalia ꝑ varios modos ſine ipſoꝝ
cōſenſu / ex quo facile ꝑtātem datā ad edificationē in deſtructionē verti
cōtingeret / reformationēq; eccleſiaſtice ſtatus / ꝓ qua iam tot ſunt ad
hibiti labores fruſtrari / atq; ipſius eccleſie ſtabilitatez ⁊ decorem hoc
modo deperire / in perditionem animarũ ⁊ totius populi xpiani lamē

tabile detrimentũ. Sic em̃ poſſemus ⁊ iſta bona maxima exnunc per
dere/ et illa alia nõ acquirere/ atqꝫ ſic totam eccleſiã in cõfuſione relin
quere. Primũ quidẽ nobis incũbit eccleſie fidem veritatẽ/ et auctorita
tem cõſeruare/ et deinceps cũctos ad eius vnitatẽ redire volẽtes ſince
ra charitate amplecti/ prout ⁊ nos ſemꝑ parati ſumus ⁊ erimus. Cũ
itaqꝫ ea nulla eſſe et penitus inualida/ que dñs Eugenius aduerſus
hanc ſanctã ſynodũ/ in ip̃ius ꝑtenſa diſſolutione ⁊ tranſlatiõe in ferra
riam notorie cõſtet. Ipſumqꝫ cõuẽticulũ ferrarieñ. nõ fore conciliũ ſed
ſciſmaticoꝝ cõuenticulũ/ dudũ prefato decreto viceſimenone ſeſſionis
huius ſancte Synodi declarauerimus meritoqꝫ penã ſuſpẽſionis ab
adminiſtratione papali in ſpiritualibꝫ ⁊ tẽporalibꝫ iam dudũ cõtra ro
manum pontificẽ conciliũ vniuerſale ſine ip̃ius cõſenſu diſſoluere aut
trãſferre attemptantẽ ordinatã. In ip̃m dñm Eugeniũ tulerit ⁊ lataꝫ
eſſe declarauerit hec ſctã ſynodus. Ac etiã quaſcũqꝫ ſentẽtias penas ⁊
cenſuras excõmunicationis ꝑuationis inhabilitationis interdicti/ et
alias cõtra huius ſctẽ ſynodi. Suppoſita ⁊ eidẽ adherẽtes/ per ipſum
dñm Eugeniũ latas ⁊ ferẽdas caſſas ⁊ nullas fuiſſe ⁊ eſſe declaraue-
rimus. Nõ neceſſe arbitramur vt denuo ad ea caſſandũ ⁊ irritandũ ꝓ-
cedamus/ quecũqꝫ per ip̃m dñm Eugeniũ/ aut p̃fatum Ferrarieñ. cõ
uenticulũ facta ſunt/ aduerſus eandẽ Synodũ quecũqꝫ eius ſuppoſita
⁊ quoſcũqꝫ ip̃is adherẽtes/ etiã ante ip̃ius dñi Eugenij ſuſpẽſionẽ ab
adminiſtratiõe papali/ et que durãte ip̃ius ſuſpenſione/ aut p̃fato con
uenticulo facta ſunt fiunt aut fient in futurũ/ in quibuſcũqꝫ per ip̃m vi
delicet dñm Eugeniũ ratione papatus aut ip̃m cõuenticulũ ſub gene-
ralis aut icumenici concilij noĩe/ qui etiã victualia ſuppoſitis huiꝰ ſctẽ
Synodi auferri/ ⁊ portãtes ea ſpoliari/ eorũqꝫ ſpolia ꝑmo capientiũ
occupanti cedere mandauit/ que q̃ꝫ grauia ſint aduerſus vniuerſaleꝫ
eccleſiã ⁊ q̃ꝫta rep̃henſione digni ſint qui talia agunt/ cuncti conſpicere
poſſunt. Nos quoqꝫ om̃ibus ⁊ ſingulis manifeſtãtes veritatẽ declara
mus oĩa p̃dicta per ip̃m dñm Eugeniũ aut ip̃m cõuenticulũ facta ⁊ fa
cienda/ etiã cõtra dilectos eccleſie filios ciues Baſilieñ. et eorũ ciuita-
tem nulla penitus caſſa ⁊ irrita fuiſſe et eſſe/ nec aliquẽ ip̃ius dñi Eu-
genij p̃fatiqꝫ cõuenticuli p̃ceptis mandatis aut ꝓhibitionibus/ etiam
p̃textu cuiuſcũqꝫ iuramẽti aut obligationis in quibuſlibet p̃dictis te-
neri obedire/ immo pocius ad non obediendũ illis oẽs ⁊ ſingulos ca
tholicos ex p̃cepto dñi et eccleſie ſponſe eius/ quã ab omnibꝫ audiri iu
bet eſſe aſtrictos. Req̃rimuſqꝫ ⁊ monemus vniuerſos fideles xp̃i vt ec
cleſie catholice per hanc ſanctã ſynodũ rep̃ſentate firmiter adhereant
vſqꝫ in finẽ nec vllis tẽptationibus per voluntatẽ cuiuſcũqꝫ ſuſcitatis ⁊
ſuſcitãdis ab ip̃ius eccleſie firmitate ⁊ veritate ſuos aĩos dimoueãt cõ
fidentes in ſuperno ſaluatoris noſtri auxilio qui ad eccleſiã ſuam dixit
Ego vobiſcũ ſum vſqꝫ ad cõſumationẽ ſeculi/ manẽteſqꝫ pſeuerãter in
ipſa eccleſie domo. Que vt ait beatus Hieronymus declarans ſacre

ſcripture veritatẽ dicit̃ edificari ſupra firmã petram/ que vnica colũba
appellatur/ que ſponſa pulchra ſine ruga ꝛ macula/ que domus etiam
claues accepit ꝛ poteſtatẽ ligandi ꝛ ſoluẽdi/ hanc domũ ſi quis corri/
gentẽ corripientẽqꝫ cõtempſerit ſit tibi inquit ſicut ethnicus ꝛ publica
nus/ ſoliditatẽqꝫ fidei ſempꝫ teneant. Memorãtes etiã dictũ illud bea
ti Cipriani/ alienus eſt/ ꝓphanus eſt/ hoſtis eſt/ habere nõ poteſt deũ
patrem/ qui vniuerſalis eccl'ie nõ tenet vnitatẽ. Inſupꝫ quoniã in ſupra
dicto decreto viceſimenone noſtre ſeſſionis penas ꝛ cenſuras iuſtiſſi/
mas ꝓmulgauit/ hec ſancta Synodus aduerſus oẽs qui ad p̄fatum
cõuenticulũ Ferrarieñ. accederẽt aut mitterẽt/ p̄cepitqꝫ ſub eiſdẽ penis
et cenſuris omnibꝫ ꝛ ſingulis in curia quã dñs Eugenius quondã te/
nebat/ aut etiã actu defacto tenet exiſtẽtibꝫ vt ſi cõuenticulũ Ferrarieñ
per eum erigi cõtingeret ab eius curia recederẽt ꝛ deinceps declarata
ſuſpenſione ipſius ab adminiſtratione papali/ etiã ſub penis et cẽſuris
in decreto noſtre triceſimep̄me ſeſſionis cõtentis mãdauimus/ vt in/
fra quadragĩta dierũ ſpaciũ ab eadem curia recederẽt. Ideo oẽs ꝛ ſin
gulos in cõuẽticulo Ferrarieñ. aut p̄tenſa ipſius dñi Eugenij curia exi
ſtentes/ et in p̄dictis noſtris decretis cõprehẽſos/ qui eorundẽ decre/
torũ monitiõibus nõ paruerũt. Citat hec ſctã Synodus vt triceſima
die a data p̄ſentis decreti cõputando in noſtra generali cõgregatione
ſi tunc eam celebrari cõtingat/ alioquin in ꝓxima ſubſequẽte/ cõpare/
ant coram eadẽ ſctã Synodo viſuri ſe declarari in penas p̄dictas inci
diſſe/ aut iuſtas cauſas ſi quas habeãt allegaturi/ quẽ terminũ ipſis
ꝑemptorie et vna vice ꝓ omnibꝫ hec ſctã Synodus duxit aſſignandũ
ꝛ aſſignat. Decernẽs vlterius ꝯtra eos ꝓcedẽdũ fore ꝛ declarãdũ ꝓut
iuris ꝛ ratiõis fuerit. Quoꝝ omniũ nõia et cognomina haberi vult ꝓ
ſufficienter expreſſis. Inſupꝫ cum in p̄ma ſeſſione huius ſancte Syno/
di pene excõmunicationis anathematizatiõis ꝛ interdicti decrete fue/
rint aduerſus oẽs ꝛ ſingulos qui quaſcũqꝫ pſonas eccleſiaſticas vel ſe
culares adhoc ſacrũ cõciliũ veniẽtes ſeu in eo ſtantes aut ab eodẽ rece
dentes temeritate ꝓpria ꝑ ſe vel alium ſeu alios arreſtare inuadere ca/
pere detinere incarcerare mutilare occidere vel bonis ſuis ſpoliare vel
iniurijs affligere ſeu ipſos ſic delinquẽtes receptare aut alias quomo/
dolibet impedire ſeu ea ꝑpetrantiũ facta ꝛ cõmiſſa rata ꝛ grata habere
vel eis dare conſiliũ auxiliũ vel fauorẽ publice vel occulte directe vel in
directe p̄ſumpſerint vel p̄ſumẽt in futurũ/ que pene ſolenni decreto cõ/
cilij Conſtãtieñ. aduerſus p̄dictos fuerũt ordinate/ vltra eaſdẽ penas
ꝛ cenſuras quas oẽs et ſingulos qui mãdato p̄fati dñi Eugenij/ vel p̄
fati cõuenticuli Ferrarieñ. quicqꝫ p̄dictoꝝ fecerint aut facient in futuꝝ
exp̄ſſe incurriſſe ꝛ incurſuros eſſe decernimus ac declaramus/ etiã cõ/
tra eoſdẽ tanqꝫ contra fautores ſciſmatis ad grauiora ꝓcedendũ fore
decernit hec ſancta Synodus oĩbus alijs decretis et ordinationibus
eiuſdẽ ſancte ſynodi in ſuo robore duraturis. Decernit tandẽ hec ſãcta

Synodus oēs ꝛ ſingulos ſupradictos per publicationē preſentis de
creti in valuis maioris eccleſie Baſilieñ. affigēdum perinde artari ac
artatos intelligi / ac ſi dicte citationis ordinationis ꝛ declaratiōis exe
cutio ad eorū ꝓprias ꝑſonas facta fuiſſet. Datū in ſeſſione noſtra publi
ca in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolenniter celebrata. ix. kl'as Aprilis. An
no a natiuitate dñi. M. cccc. xxxviij.

¶ Seſſio triceſimatertia de veritate fidei catholice.

Sacroſctā generalis ſyno-
dus Baſilieñ. in ſpiritusancto legittime congregata
vniuerſalem eccleſiam repſentans / ad perpetuā rei
memoriā. Sicut vna eſt xp̄i eccleſia que vt ait apl'us
Eſt colūna ꝛ firmamentū veritatis. Sic oīa eccle-
ſie mēbra vnitatē ſemꝑ obſeruare neceſſe eſt in ꝓfeſ-
ſione catholice veritatis / atq; fideliter ꝛ firmiter cre-
dere quicquid per ipam eccl'iaꝫ de veritate fidei fuerit declaratū / vt nō
ſicut paruuli fluctuātes circūferant omi vento doctrine. Aut per repu
gnantiū dogmatū veritatē in diuiſiones ꝛ ſciſmata ꝓlabant. Dudum
autē in ſacra Conſtantieñ. ſynodo cōueniens catholica eccleſia verita-
tem de generaliū cōciliorū auctoritate ſolēniter declarauit. Deinde in
hac ſacra generali Baſilieñ. ſynodo eandē neceſſariā declarationē ſub
eodē qui ſequit tenore innouauit. Primo ꝙ generalis ſynodus in ſpi
ritusancto legittime cōgregata generale cōciliū faciens eccleſiā catho-
licā militantē repſentans poteſtatē a xp̄o imediate habet. Cui quilibet
cuiuſcūq; ſtatus vel dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat obedire tenet in
his que ꝑtinent ad fidem / ad extirpationē ſciſmatꝫ. Et ad generalē re-
formationē eccleſie in capite ꝛ in mēbris. Item declarat ꝙ quicūq; cu-
iuſcūq; dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat / qui mandatis ſtatutis ſiue
ordinationibꝫ aut p̄ceptis huius ſancte ſynodi / ꝛ cuiuſcunq; alterius
cōcilij generalis legittime cōgregati / ſuper p̄miſſis ſeu ad ea ꝑtinenti
bus factis vel fiendis obedire cōtumaciter contempſerit / niſi reſipue-
rit cōdigne penitentie ſubijciat debite ꝛ puniat. Etiā ad alia iuris ſub-
ſidia ſi opus fuerit recurrendo. Cunq; ſicut p̄fertur quilibet cuiuſcūq;
dignitatis / etiā ſi papalis exiſtat ꝯcilio generali in p̄miſſis obedire te
neat. Declaratū etiā fuerat frequēter ac dilucide ꝙ ipm generale conci
lium ꝓ p̄miſſis in aliquo p̄miſſorū actu cōgregatū ſine ipius cōſenſu
per nullū quauis actoritate etiam ſi papali dignitate p̄fulgeat diſſolui
transferri / aut ad aliud tempus ꝓrogari pōt. Et licet has eſſe veritates
fidei catholice ſatis conſtet ex pluribꝫ declarationibꝫ precedentibꝫ tam
in prefato Conſtantieñ cōcilio q̄ꝫ in hoc Baſilieñ. factis ad maiorē ta-
men ſoliditatē ꝛ firmitatē omniū catholicorū in vnanimi ꝓfeſſione ve-
ritatum ipſarū. Hec ſancta ſynodus diffinit declarat / ꝓut ſequitur.

¶ Veritas de ꝑtāte cōcilij generalis vniuerſalē eccleſiā repſentantis

Seſſio triceſimaquarta

ſupra papã ⁊ quẽlibet alterũ declarata ꝑ Conſtantieñ. ⁊ hoc Baſilieñ.
generalia cõcilia eſt veritas fidei catholice.
¶ Veritas hec eſt ꝙ papa cõcilium generale vniuerſalẽ eccleſiã repꝰ
ſentans actu legittime cõgregatum ſuper declaratis in pͤfata veritate
in aliquo eoꝝ ſine eius cõſenſu nullatenus auctoritatiue põt diſſolue
re / aut ad aliud tempus ꝓrogare / aut de loco ad locũ transferre eſt ve
ritas fidei catholice.
¶ Veritatibus duabus pͤdictis ꝑtinaciter repugnãs eſt cenſendus
hereticus. Datum in ſeſſiõe noſtra publica in maiori eccl͞ia Baſilieñ
ſolẽniter celebrata. xvij. kaleñ. Junij. Anno a natiuitate dñi Milleſi
moquadringenteſimotriceſimonono.

¶ Seſſio triceſimaquarta de depoſitione Eugenij
pãpe quarti.

SAcrosctã generalis Sy-
nodus Baſilieñ. in ſpiritusancto legittime cõgrega-
ta vniuerſalẽ eccleſiã repſentãs: Ad futurã rei memo
riam. Proſperit dñs de excelſo ſancto ſuo / de celo in
terrã aſperit / vt audiret gemitus plorãtis eccleſie ſu
per ꝑditionibꝰ aiaꝝ pͤcioſo ieſu xp̃i ſanguine redẽpta
rum / ⁊ malis innumeris que in religionẽ xp̃ianã ir-
ruerũt. Et qm̃ iuſtus eſt ipe dñs ⁊ iuſticias dilexit in vnũ hoiem ꝑ quẽ
ſcandalũ venit vniuerſo orbi / ⁊ quo grauiter peccante atqꝫ correctionẽ
ſpernẽte ira ſuꝑ oẽm ꝓpl͞m venire videt iudiciũ facere diſpoſuit ꝑ mini-
ſteriũ eccl͞ie ſue cõgregate / in noie ipius xp̃i ſaluatoris omniũ qui ait /
Vbicũqꝫ fuerint duo vel tres cõgregati in noie meo / ibi ego ſuꝫ in me-
dio eoꝝ. Et qui de pctõre nolente eccleſiã audire dixit: Si eccleſiã non
audierit ſit tibi ſicut ethnicus ⁊ publicanus. Eiuſdẽ quoqꝫ diuina ꝓui
dentia pͥuidẽs reſiſtẽtias ⁊ oppugnatões quas aduerſus reformationẽ
eccl͞ie dei ⁊ auctoritatẽ ſacroꝝ generaliũ ꝯciliõꝝ ipaꝫ eccl͞iã repſentãtiũ
ac bonũ publicũ totius religiõis xp̃iane ſuſcitaturꝰ erat in tp̃e ſuo. Eu
genius papa quartꝰ quãtaqꝫ ſcãdala diuiſiões ⁊ ſciſmata facturꝰ in or
be ſacrũ ſynodũ Cõſtãtieñ. excitauit ꝑ ſpm̃ ſctm̃ vt declarationẽ vitatꝭ
fidei catholice toti orbi explicaret. Dicente ꝙ cõciliũ generale vniuerſa
lem eccl͞iã repſentãs: Ptãtẽ a xp̃o imediate habet cui qlibet cuiuſcũqꝫ
dignitatis etiã ſi papalis exiſtat obedire tenet in his que ꝑtinẽt ad fidẽ
extirpationẽ ſciſmatis ⁊ reformationẽ generalẽ eccl͞ie in capite ⁊ in mẽ-
bris. Item ꝙ ſi qs cuiuſcũqꝫ ſtatus vl̃ dignitatꝭ etiã ſi papalis exiſtẽs
qui mãdatis ſtatutꝭ ſiue ordinatõibꝰ / aut pͤceptis ipiꝰ generalis in pͤdi
ctis ⁊ ꝑtinẽtibꝰ ad ea cõtumaciter obedire cõtẽpſerit niſi reſipuerit con
digne penitentie ſubijciat ⁊ debite puniat etiã ad alia iuris ſubſidia ſi
opus fuerit recurrendo. Qua ſiquidem declaratiõe viam parauit mi-
ſerator dñs ꝑ quã eccleſia dei in prefatũ Eugeniũ multiplices exceſſus

qui adeo notorij ſunt qđ nulla tergiuerſatiōe celari poſſunt ꝑpetrantē
et cōtumaciter eccleſiā audire ac ꝑceptis ſtatutis ⁊ ordinationib⁊ Sy/
nodalib⁊ obedire cōtēnens iuſtū iudiciū ferre haberet iuxta cui⁹ veri/
tatis declarate diſpoſitionē hec ſancta Synodus Baſilieñ. in ſpiritu
ſancto legittime cōgregata vniuerſalē eccl'iam repñſentās neceſſariū eē
iudicans vt cui pia nō ꝓdeſt correctio debita nō parcat abſciſio. Poſt
q̄ȝ in multa longanimitate patientia et manſuetudine poſt plures am
monitiones expectauit eundem Eugeniū vt ſalutarem emendationē
⁊ exceſſuum ꝑdictorū correctionē efficeret tādem cum amplius differ
ri non poſſit quominus catholice fidei ⁊ ſalute vniuerſi chriſtiane reli
gionis ſub auxilio ſpiritus parackiti ꝓuideat᷑/ ne ex vlteriori protela⁹
tione iuſticie ſanguis pereūtiū animarum de noſtris manibus requi
ratur ſed cum diligentia ſalubre regimen gregi dominico prebeat᷑ vt
poſtq̄ȝ veritas de terra militantis eccleſie orta eſt. Et iuſticia de celo ꝓ
ſpexit deus ipſe donet benignitatem et terra noſtra proferat fructū ſa/
lutarem/ oriat᷑q; ſimul noſtris diebus iuſticia et habūdātia pacis. Ea
dem ſancta Synodus pro tribunali ſedens per hanc ſuam ſententiā
diffinitiuā quā fert in his ſcriptis pronūciat decernit et declarat Ga/
brielem prius nominatum Eugeniū papā quartū fuiſſe et eſſe notori/
um et manifeſtum cōtumacē mandatis ſeu ꝑceptis eccleſie vniuerſalis
inobedientem. Et in aperta rebellione perſiſtētē violatorem aſſiduū
atq; contemptorē ſacrorū canonū Synodaliū pacis ⁊ vnitatis eccl'ie
dei ꝑturbatorē/ notoriū vniuerſalis eccleſie ſcādalizatorē/ notoriū Sy
moniacū ꝑiurū incorrigibilē ſciſmaticū/ a fide deuiū: ꝑtinacē: hereticū:
dilapidatorē iuriū et bonorū eccleſie inutilem ac dānoſum ad admini
ſtrationē romani pōtificij omni titulo gradu honore ⁊ dignitate ſe red
didiſſe indignū/ quē ꝓpterea eadē ſācta Synod⁹ a papatu ⁊ romano
pōtificio ipo iure priuatū eſſe declarat ⁊ ꝓnūciat/ ac ipm ab eiſdē amo
uet/ deponit priuat/ et abijcit decernēdo nihilominꝰ cōtra eundē ad ex
ecutionē etiā aliarū iuris penarū ad quas hec eadē ſancta Synodus
hac eadē ſua ſentētia ipſū cōdēnet vlteri⁹ fore ꝓcedendum ac eidē inhi
bet ne deinceps pro papa vel romano pontifice ſe quouiſmodo nomi
net ſeu gerat. Oēſq; chriſticolas ab ipius obedientia fidelitate ac iura
mētis ⁊ obligatiōib⁊ eidē quōlibet ꝑſtitis abſoluit ⁊ abſolutos eē declarat
Ac omnibus ⁊ ſingulis chriſtifidelibus inhibet ſub penis fautorie ſciſ/
matis ⁊ hereſis ac priuationis omniū beneficioꝝ dignitatū ⁊ honoꝝ
eccleſiaſticoꝝ ⁊ mundanoꝝ. Et alijs penis iuris etiā ſi imperialis re/
galis cardinalatus patriarchalis Archiepiſcopalis aut Epiſcopalis
dignitatis aut etiā ſi cōmunitates vniuerſitates et collegia exiſtāt qui
bus ſic cōtra hanc inhibitionē fecerint ſint auctoritate huius decreti ac
ſentētie ipſo facto priuati et alias iuris incurrāt penas. Ne eidem Ga
brieli notorio ſciſmatico periuro heretico ſcādaliſatori incorrigibili ꝑ/
tinaci priuato depoſito amoto ⁊ taliter declarato tanq̄ȝ ſummo ponti

fici obediant pareant ⁊ intendāt aut eum quouiſmodo ſuſtineāt vel re
ceptent. Aut ſibi auxiliū conſiliū vel fauorē pſtent/necnō ꝓnunciat de
cernit ⁊ declarat eadē ſancta Synodus oēs et ſingulos ꝓceſſus inhi/
bitionis ſentētias cenſuras cōſtitutiones ordinationes et alia queciū/
qꝫ per eum aut alios quoſcūqꝫ factos et facta qui poſſent pmiſſis obui
are irritos ⁊ inanes irrita ⁊ inania nulliuſqꝫ fuiſſe aut fore roboris vel
momēti. Datū in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ.
ſolenniter celebrata. vij. kl'as Julij. Anno a natiuitate domini Mille,
ſimoquadringenteſimotriceſimonono.

¶ Seſſio triceſimaquinta de ſtabilitate cōcilij Baſilieñ.

Sacroſancta generalis ſy-
nodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto legittime cōgregata
vniuerſalē eccleſiā repſentans ad futurā rei memoriā.
Diligētibus deum nihil in hoc ſeculo tam graue vide
ri debet quod ab operibus charitatis in eius gloriā et
animaꝝ ſalutē explendis animos eoꝝ retrahat. Cum
et beatus Paulus apl'us dixerit/neqꝫ mors neqꝫ vita
poterit nos ſeparare a charitate dei que eſt in chriſto Jeſu dño noſtro.
Jdcirco hec ſancta ſynodus in nomie ipius chriſti ſaluatoris cōgrega
ta nō obſtante quibuſcūqꝫ impedimētis opera ſancte reformatiōis ec
cleſie ſancte dei ⁊ ſalutis vniuerſoꝝ qꝫtum cōceſſerit diuina pietas cō,
ſtanter ⁊ pſeuerāter ꝓſequi deſiderans atqꝫ iam ſemoto per iuſticie re
ctitudinē pcipuo obſtaculo qđ per inutilez ⁊ damnoſam adminiſtra/
tionē romani pōtificis maxime oberat vnitati paci ⁊ debite guberna/
tioni ipius eccleſie pacē cunctoꝝ qꝫtū fieri poteſt ꝑquirere cupiens. Cū
in decreto vndecime ſeſſionis eiuſdē ſancte ſynodi ſtatutū fuit ꝙ hoc p̄
ſens Baſilieñ. conciliū nō poſſit diſſolui niſi conſentientibus duabus
partibus eiuſdē concilij ſcrutatis votis ſinguloꝝ. Primo in ſingulis
deputationib9. Et deinde in cōgregatione generali ac demū in ſeſſiōe
publica decretatione ſubſecuta. Et deinceps ſuꝑ modo ponendi mate/
riam diſſolutionis concilij in deliberatione per deputatos duodecim
fuerit certa cōcluſio recepta pridie Jdus decēbris. Anno a natiuitate
dñi Milleſimoquadringēteſimotriceſimooctauo ſtatuit decernit ⁊ de
clarat ꝙ per receſſum cuiuſcūqꝫ ſtatus aut dignitatis. Ab hac ciuitate
Baſilieñ. etiam ſi cardinalatus patriarchalis aut pontificalis exiſtat
Nō ſit neqꝫ cenſeat̄ conciliū diſſolutū niſi iuxta formā ⁊ modū pdicto/
rum decreti ⁊ cōcluſionis cōceſſum fuerit. Et quoniā hac ſoliditate ſta
bilis ꝑmanētie concilij debite obſeruata res ardue que in manib9 ſunt
poterūt maturius ⁊ ordinatius tractari. Et pcipue circa electionē fu,
turi ſummi pontificis que maiorē attentionē requirit. Non intēdit hec
ſancta ſynodus ante terminū ſexaginta dierū in decreto ſeptime ſeſſio
nis eius ſuper ipa electione in hoc cōcilio fienda pfixum computādoꝝ

a die depoſitionis Gabrielis olim dicti Eugenij pape quarti que fuit
ſeptimo kl'as Julij ad huiuſmodi electionē ꝓcedere. Effluxo autē hu
iuſmodi termino decernimus ad eandē electionē in ſacro cōcilio fore ꝓce/
dendū modis ꝛ formis per ipſum conciliū declarādis vt autē ſub vir
tuoſo ꝛ idoneo paſtore quē a dn̄o dari ſperamus fiat omniū chriſtia/
norum vnio ꝛ abundātia pacis. Volens hec ſancta ſynodus cū reali
effectu cunctos q̄ꝫtum in ſe eſt inuitare ad pacem. Omnes ꝛ ſingulos
ſequētes curiam p̄tēſam prefati Gabrielis olim dicti Eugenij obedi
entiā et adherentiā in totum dimiſerint. Et huic ſacro cōcilio realiter
et cum effectu infra terminū huiuſmodi ſexaginta dierū a tēpore pre/
dicte depoſitionis cōputandoꝝ adheſerint atqꝫ de his coram eodem
cōcilio per ſe vel alios legittime docuerint infra terminū p̄dictum intē
dit benigne amplecti ꝛ recipe ac eoꝝ ſtatui ꝛ indemnitati cōuenientēr ꝓ
uidere. Datū Baſilee in ſeſſione noſtra publica in eccleſia maiori Ba
ſilieñ. ſolēniter celebrata. vi. idus Julij. Anno a natiuitate dn̄i Mille,
ſimoquadringenteſimotriceſimonono ap̄lica ſede vacante.

¶ Indulgentie incorporatis conceſſe.

SAcroſancta generalis Synodus Baſilieñ. ꝛc̄. Dilecto ec
cleſie filio ꝛc̄. Grata per te nobis et vniuerſali quā in ſpiritu
ſancto legittime cōgregata repreſentamus eccleſie hacten⁹
impenſa. Et que adhuc īpendere nō deſiſtis cōdigne pſtrin
gētes obſequia illis reddunt intenti nō immerito per que
obſequia fructuoſa tibi ſint ꝛ ad me cedere valeant anime ſalutis in/
crementū. Dudum ſiquidē omnib⁹ ꝛ ſingulis qui tantū noſtre cōgre/
gationi incorporati fuerūt. Et etiā vſqꝫ ad feſtum aſſumptionis beate
marie virginis tunc futurū incorparent. Ac nobiſcū in vinea dn̄i per
ſex menſes laborarūt. Et in antea laborarent huiuſmodi eorum labo/
res et obſequia condignis ſalutariū retributionū p̄mijs compenſare
cupiētes litteras noſtras cōceſſimus in hec verba.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. ꝛc̄. Ad futuram rei
memoriā. Benigna vniuerſalis eccleſie prudentia theſauros ſpi/
ritualiū gratiarū a chriſto ſibi cōceſſas laborātibus in vinea dn̄i meri,
to diſpenſare curat / quo magis labores ac ſollicita ſtudia in pſecutio
ne ſalutis animarū ꝛ publica boni chriſtiane religionis ꝛ exaltationē fi
dei catholice cōferant. Ut ſic fructuoſis eorū operibus digna rependā
tur p̄mia. Et ad vberiora merito incremēta feruētius excitemur. Vir
tuoſum igit ꝛ laudabilē zelum ſuppoſitoꝝ huius ſancte Synodi fide
lia obſeqa xp̄i eccl'ie in ſuis neceſſitatib⁹ et aduerſitatib⁹ exhibentiū vt
ꝓ inchoatis ſanctis operib⁹ cōmunē xp̄ianoꝝ vtilitatē cōcernentibus
aſſidue laborātiū attēta ꝯſideratione pēſantes / ꝛ laborib⁹ eoꝝ digna
ſalutariū retributionū nimiā elargiri cupiētes / vt oēs ꝛ ſinguli qui hu
ic ſancte ſynodo incorporati reſidēt pſonaliter in eadē et antea per ſex
mēſes reſiderūt. Ac etiā qui huc uſqꝫ ad feſtū aſſumptionis marie vir/

ginis eidē ſancte ſynodo incorꝑati fuerint poſtq̄ꝫ per totidē menſes in
eadē reſiderūt. Necnō ⁊ illi qui in noſtris ⁊ ipius eccleſie negocijs extra
locū huius ſacri cōcilij ꝑ nos miſſi ſunt. Ac et p̄ſerꝭ nobiſcū per totidē
mēſes laborarūt cuiuſcūqꝫ ſtat⁹ gradus ordinis vl' cōditionis fuerint
Etiā cardinalat⁹ patriarchali archiep̄ali Ep̄ali abbatiali p̄emineāt di
gnitate ſingulos ꝯfeſſores idoneos ſcl'ares ⁊ regulares p̄ſbyteros eli-
gere. Qui totiēs quotiēs oportuniū fuerit ipoꝝ ſingulorꝝ ꝯfeſſionibꝫ
diligēter audit; ipis ſingulis in ſinceritate fidei vnitate obediētia ⁊ de
uotiōe ſcē vniuerſalis ⁊ romane eccl'ie atqꝫ nr̄am ⁊ ſūmi pōtificis ꝑ tpe
legittimā adminiſtrationē papat⁹ habētis ꝑſiſtētibꝫ ꝓ penis ⁊ cēſuris
a iuris ꝯſtitutiōe vniuerſalis ꝯcilij vel ap̄lica aut alia q̄uis vel ab hoie
general'r ꝓmulgatis oibꝫ debitā abſolutionē impēdere atqꝫ iniūgere
valeāt penitētiā ſalutarē. Niſi forſitā talia fuerint ꝓpter q̄ ſedes ap̄lica
fuerit merita ꝯſulēda. Necnō etiā vota ꝑegrinatiōis abſtinētie ⁊ ſil'ia ꝑ
eos emiſſa. Except; tn̄ vot; ꝑegrinatōis romāe hieroſolymitane ⁊ ſcti
Jacobi i cōpoſtella i alia pietat; oꝑa cōmutare. Quoqꝫ p̄terea p̄dicti vl'
alij ſil'es ꝯfeſſores ꝑ coꝝ incorꝑatoꝝ ⁊ incorꝑandoꝝ eligēdi ſingulos
ſemel in vita / ⁊ ſemel in mort; articulo ipoꝝ ſingulorꝝ ſil'ibꝫ ꝯfeſſionibꝫ
audit; eis ſingulis p̄terq̄ꝫ in homicidij volūtarij caſu alijs ꝓ pctis oibꝫ
Etiā ſi talia fuerint ꝓpter q̄ ſedes ipa merito ꝯſulēda exiſteret auctori-
tate vniuerſalis eccl'ie ⁊ nr̄a debite abſolutōis bn̄ficiū ipēdere ac pniāꝫ
ſalutarē iniūgere plenariā remiſſionē oim pctōꝝ ſuoꝝ ꝯcedētes ipoſqꝫ
⁊ ipoꝝ quēlibet a q̄buſuis excōicationū ſuſpēſionū ⁊ interdicti ſingl'is
alijſqꝫ eccl'iaſticis cēſuris ⁊ penis a iure vl' ab hoie general'r etiā ꝑ lega
toꝝ vel ſubdelegatoꝝ ſedis p̄dicte aut vniuerſaliū ꝯcilioꝝ vel ap̄lice ſe
dis aut ꝓuincialis vel q̄ſlibet ſynodales ꝯſtitutōes ſiue iuxta regularia
quorūlibet ordinū inſtituta incurriſſe quōlibet cēſebūꝶ. Etiā ſi ꝓpterea
ad ſedē ipam vel aliū quecūqꝫ ſpēalis habēdus foret recurſus ſi id hūi
liter petierit iniūctis eis inde ꝓ mō culpe ſil'i pnia. Necnō alijs q̄ fue-
rint iniūgēda auctoritate p̄dicta etiā abſqꝫ cuiuſuis alteri⁹ ſuꝑ hoc req̄
ſita licētia abſoluere atqꝫ etiā ſemel vt p̄mittiꝶ in vita q̄cūqꝫ vota ꝑegri
natiōis abſtinētie ⁊ ſil'ia i alia pietat' oꝑa cōmutare etiā ſi talia ſint ꝓpt
q̄ ſedes ap̄lica merito foret ꝯſulēda. Et cū eis ⁊ coꝝ q̄libet ſuꝑ irregula
ritate ſi quā hmōi ſnīs aut coꝝ aliq̄ ligati miſſas ⁊ alia diuia officia nō
tn̄ in cōtēptū clauiū celebrādo vel ſe illis imiſcēdo vel alias q̄litercūqꝫ
p̄terq̄ꝫ in bigamia vel homicidio volūtario ꝯtraxerint abolēdo. Etiā
oēm ihabilitat; irregularitat; ⁊ infamie maculā ſiue notā ꝑ ipoꝝ queli
bet p̄miſſoꝝ occaſione ꝯtractā eadē auctoritate diſpēſare ipoſqꝫ et eoꝝ
quēlibet ad q̄ſcūqꝫ dignitates etiā ſi cardinalat⁹ p̄triarchal' archiep̄ales
ep̄ales ⁊ aliaſ q̄ſcūqꝫ necnō ꝑſonat⁹ adminiſtratōes officia ⁊ bn̄ficia q̄cū
qꝫ eccl'iaſtica ⁊ curā aiaꝝ hn̄tia q̄ idebite ac min⁹ canonice alias tn̄ colo
rato titl'o etiā ſi ꝑ ſimonie labē nō tn̄ ꝑ violētiā aut p̄textu lr̄aꝝ ⁊ iſtroꝝ
falſo fabricatoꝝ adepti ſunt et poſſident ipis tn̄ dignitatibus bn̄ficijs

officijs in quoꝝ adeptione labes ſimonie interuenerint ſuis in manib⁹
p̄dictorū confeſſoꝝ libere reſignatis reabilitare. Aliaq; eis poſt reabili
tationē huiuſmodi denuo abſq; alicuius iuris p̄iudicio cōferre. Et de
illis ꝓuidere. Et alias deſuꝑ ipſoꝝ ſtatui ⁊ indemnitatib⁹ cōſulere eti
am ad alias quaſcūq; dignitates vt p̄mittit̄ ⁊ beneficia illis canonice
cōferendas aut cōferenda reabilitando ac in omnib⁹ ⁊ per oīa libere ⁊
licite poſſint ⁊ valeāt prout romanus pontifex pro tēpore in legittima
adminiſtratione papatus cōſtitutus quomodolibet facere poſſet. Ita
tamē q̄ ipſoꝝ ſinguli de fructib⁹ per eos ex dignitatib⁹ ꝑſonatibus ad
miniſtrationib⁹ officijs ⁊ beneficijs huiuſmodi indebite ꝑcept; / aliq̄/
lem portionē ꝓ fabricis ⁊ ornamētis eccleſiarū ſeu alijs pro vſibus iux
ta voluntatē ⁊ diſcretionē confeſſoꝝ p̄dictoꝝ exponere debeant ac etiā
teneant̄. Et quibus quidē abſolutionibus abolitionib⁹ diſpenſationi
bus ⁊ ꝓuiſionibus etiā in iudicio ⁊ extra vbi opus fuerit ſtari volum⁹
ꝑſonis incorporatis ⁊ incorporādis p̄dictis auctoritate ipius vniuer/
ſalis tenore p̄ſentium indulgemus. Volumus autē q̄ ꝯfeſſores ipi de
his q̄bus ratione p̄miſſoꝝ fuerit impendēda Satiſfactio etiā ſimilis
incorporatis p̄dictis pro tēpore cōfitentibus per ſe ſi ſuꝑuixerint vel ꝑ
heredes ſuos aut alios ſi tunc forte trāſierint faciendā iniungāt / quā
ipſi abſoluti vel heredes aut alij p̄miſſi facere ⁊ adimplere teneant̄ vt
p̄fertur. Et ne q̄ abſit aliqui ꝓpter huiuſmodi gratiā reddant̄ ꝓcliuio/
res ad illicita in poſterū cōmittenda volumus. Q᷒ ſi ex cōfidentia re/
miſſionis hmōi aliquis vel aliqui incorporatoꝝ p̄dictoꝝ aliqua forte
cōmitteret quo ad illa remiſſio eis nullatenus ſuffraget̄ quoniā etiā
ad eos qui a nobis receſſerūt ⁊ ad diſſolutionē ſeu derogationē aucto
ritatis p̄ſentis ſacri cōcilij improbis auſibus machinati ſunt volum⁹
aliq̄tenus extendi. Nulli ergo hominū oīno liceat hanc paginā noſtre
cōceſſionis ⁊ volūtatis infringere vel ei auſu temerario contraire. Si
quis aūt hoc attēptare p̄ſumpſerit indignationē omipotētis dei ⁊ vni
uerſalis eccleſie ſe nouerit incurſurū. Datū Baſilee. v. kalendas Julij
Anno a natiuitate dn̄i. M. cccc. xxxix. apoſtolica ſede vacante.

NOs igitur vt tu qui ante datam litterarū p̄dictarū noſtre cōgre
gationi incorporatus fuiſti. Et nobiſcū ipius eccleſie cauſis et ne
gocijs ꝓſequēdis per ſex menſes ⁊ amplius ſollicitis ſtudijs labora/
ſti litterarū p̄dictarū pleno gaudeas effectu. Et ne eundē effectū ſuper
eo q̄ incorporatus fueris. Et per hmōi menſes nobiſcū laboraueris
vt p̄fertur cuiuſuis heſitationis ſuꝑſit ſcrupulus tēpore p̄cedente te vt
p̄fertur incorporatū fuiſſe. Ac ꝑ huiuſmodi mēſes nobiſcū realiter ⁊ ve
raciter laboraſſe. Harū ſerie litterarū atteſtamur. Et cunctis notū re/
linq̄mus volētes ⁊ auctoritate vniuerſalis eccleſie decernētes q̄ p̄ſen/
tes littere ad ꝓbandā plene huius rei ſeu facti exiſtentiā ſiue certitudi/
nē vbiq; ſufficiāt. Nec ad id ꝓbationis alterius adminiculū requirat̄
Nulli ergo oīno hominū liceat hāc paginā noſtre atteſtationis volūta

tis ⁊ cōſtitutionis infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Si quis
autem hoc attemptare p̄ſumpſerit indignationē omnipotentis dei et
vniuerſalis eccleſie ſe nouerit incurſurū. Datū Baſilee vt ſupra.

¶Decretum quinqꝫ concluſionum.

Sacroſancta generalis Baſilieñ. Synodus ⁊c. Ad ꝑpe-
tuā rei memoriā ſollicitudinē generaliū cōciliorū quorū fre-
quēs celebratio agri dñici p̄cipua cultura eſt maxime fieri
decet vt euellāt et deſtruāt vepres ⁊ tribulos erroꝝ / edificēt
qꝫ et plantāt ſanā doctrinā veritatis ꝑ quā aīe boīm nutriā-
tur in ſalutē. Qđ attendens hec ſancta Synodus volēſqꝫ errores va-
rios aduerſus euāgelicā veritatē ⁊ determinatiōes eccl'ie pullulantes
extinguere tres catholice veritates fidei cordib⁹ oīm chriſtianoꝝ ꝑ ſo-
lenne decretū ſue Seſſiōis firmius inſerere curauit cui⁹ decreti Tenor
talis eſt Sacroſancta generalis Baſilieñ. ⁊c. Ad ꝑpetuā rei memoriā
Sicut vna eſt xp̄i eccl'ia ita ⁊c. vt habet̄ in. xxxiij. Seſſione. Hijs autē
ſic p̄miſſis ꝓuidendū inſup fuit vt ea reſcinderent̄ ſarculo eccleſiaſtice
ſollicitudinis que in aduerſum errata ſunt. Et potiſſime dū error in il-
lo dep̄hendit̄ q̄ animab⁹ chriſtianorū grauius poſſet afferre nocumē-
tū alioſqꝫ ad errandū facilius inducere. Tanta eni nobis cura eſſe de-
bet cōſeruāde chriſtiane fidei vt nec in minimo ꝑmittat̄ violari quā ꝑ-
tinaciter offendētes in aliquo totū offendere cenſet̄ / dū doctrinā eccle-
ſie catholice in hijs que fidei ſunt non ſequunt̄ velut ineffabilem regu-
lā / Sed iudiciū ꝓpriū in aduerſuꝫ obduratis animis ſequi volūt. Ve-
rū p̄cipue cauendū eſt ne is q̄ aliorum doctor in via veritatis eſſe de-
bet alios in foueā ⁊ p̄cipiti erroris abducat et potiſſime talis erroris q̄
vniuerſaliorū conciliorū auctoritatē eneruet quorū iudiciū ſummū eſt
in terris in extirpatione errorū ⁊ cōſeruatione recte fidei nec vnq̄ꝫ ali-
quis peritorū dubitauit ſummū pontificē in hijs que fidē cōcernūt iu-
dicio eorūdē cōciliorū vniuerſaliū eſſe ſubiectū. Cōquieſcat aūt chriſti-
ana religio in p̄miſſa declaratione catholice fidei circa ipſorū cōcilioꝝ
auctoritatē. Explicata in ſacra cōſtañ. Synodo Et deinceps cū olim
Eugenius papa quartus hanc Synodū Baſilieñ. ſine ipſius conſen-
ſu attemptaſſet prima vice diſſoluere declaratū ſibi fuit hoc ipſū p̄miſſe
declarationi repugnare. Qđqꝫ nō poterat diſſoluere aut in alium lo-
cum transferre vel in aliud tempus prorogare generale concilium vni-
uerſalem eccleſiā repreſentans ſine ꝯſenſu ipſius / ac etiā veritas iuris
diuini et articulus fidē cōcernens que ſine interitu ſalutis negligi nō
poteſt. Tandē poſt longā reſiſtentiā quā aduerſus veritatem fecerat et
multiplices ammonitiones atqꝫ informationes ſibi ꝑ hanc ſanctam
Synodum factas diſſolutionē ipſam reuocauit Illāqꝫ declarauit fu-
iſſe irritam et inanem reuocans etiā quicquid contra hui⁹ ſacri conci-
lij Baſilieñ. auctoritatē ꝑ ipſum aut ſuo nomine aſſertū erat / Sic vni-
uerſa eccleſia et chriſtiana religio in hac fidei veritate cōquieuit firmi-

m

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ter credēs nō poſſe fieri diſſolutionē cōcilij ſine cōſenſu eius/ſpes autē
omniū erat ipm dn̄m Eugeniū attenta maxima adheſione Huic ſan
cte ſynodo ꝑ eū ſolenniter preſtita deinceps in vnitate fidei cū tota ec/
cleſia ꝑmanere a qua iterū proch dolor ſe grauius ꝑ attemptatā ſecun
dā diſſolutionē huiꝰ ſacri cōcilij ſine cōſenſu ipſius ſeparauit. Et cum
fuiſſet iterū ammonitꝰ vt hoc ipſum reuocaret expectatoqꝫ diuturno
tp̄e vt rurſum errorē dimitteret. Et ꝑtinatius in eo ꝑmanſit auctorita
tem cōciliorꝝ generaliū ⁊ veritates fidei circa eā declaratas aſſidue cō
culcans Qōqꝫ cōſiderans hec ſancta Synodus et vidēs ſenihil apud
eum ꝑ ammonitiones ⁊ expectationē ꝓficere omnibꝫ chriſtianis rei hu
ius veritatē manifeſtare debuit ne aliquos deinceps in ſuos errores at
trahere poſſit qui ꝑ ignorantiā laqueos ꝑditionis incurrāt. Sed po/
tius lumen doctrine eccleſie catholice iugiter ſequētes faciant rectos
greſſus ſuos in acquiſitione eterne ſalutis/ſitqꝫ oīm vna fides vna ſo/
cietas ſpes in vinculo pacis. Et vt clarius rei ſeries ipſius innoteſcat
poſſintqꝫ cuncti pleniꝰ veritatē ab errore lumen a tenebris diſcernere.
Quinqꝫ cōcluſiones in ſua cōgregatione generali cōcluſit hec ſancta ſy
nodus nono kalēdas Julij ꝓxime p̄teriti declaratiuas eorūqꝫ aduer/
ſus duas veritates in decreto ſupramemorato poſitas. Prefatꝰ Ga/
briel dictus tunc Eugeniꝰ papa quartus hec attemptauit Quarū qui
dem concluſionū tenor talis eſt.

¶ Veritatibus duabꝰ p̄dictis repugnat prima huiꝰ ſacri Baſilieñ.
concilij p̄tenſa diſſolutio ſeu trāſlatio ꝑ Eugeniū papam modernū de
plenitudine ptātis aplīce vt aſſerit attemptata.

¶ Veritatibus duabus p̄dictis repugnant errores Eugenij pape
moderni poſt primā p̄tenſam diſſolutionē ſiue trāſlationē Synodali
monitꝰ ac iuſſis ſnīa Et in forma ſibi oblata iudicialiter reuocauit.

¶ Veritatibus duabus p̄dictis repugnat ſacri huiꝰ Baſilieñ. cōci/
lij pretenſa diſſolutio ſiue tranſlatio ꝑ Eugeniū modernū citatū ſuper
facto reformationis attemptata de plenitudine ptātis vt aſſerit caſu
quo contra ipſum aut aliquē de ſuis preſidentibus ꝓcederet inexcuſa/
bilem in fide cōtineret errorem.

¶ Veritatibus duabus p̄dictis repugnās huiꝰ ſacri Baſilieñ. con/
cilij iterata diſſolutio ſeu trāſlatio p̄tenſa ipſum modernū Eugenium
diſſoluentē ſeu trāſlantē in reuocatū errorē ꝓbat iterꝝ eſſe ꝓlapſum.

¶ Veritatibus duabꝰ p̄dictis repugnās iterata diſſolutio ſeu trāſ/
latio Necnō ipſius Eugenij poſt eius monitionē ſynodalē vt ipſam
diſſolutionē ſeu trāſlationē p̄tēſam vt p̄mittit factā reuocaret. Declara
taqꝫ ꝯtinuata ac in eadē lōga ꝑmanētia aptaqꝫ ſua rebellio. Et alteri
us ꝯgregationis in vim p̄tenſe diſſolutionis ſub noīe cōcilij generalis
erectio hoc ſacro durante Baſilieñ. cōcilio ſūt de eiuſdem Eugenij ꝑti/
natia euidētia teſtimonia que clamore accētoris.

¶ Quequidē oīa deduci voluit hec ſctā ſynodus in noticiā cunctorꝝ

ꝑ pn̄tes vt euulſis erroribꝫ de agro dn̄i vnitas fidei refloreat ⁊ oībus
amplexantibꝫ verit tē eccl'ia dei cōſequat̄ ſalutē ⁊ pacē q̄ ꝑ hm̄ōi diſſo/
lutiōes ⁊ impugnatiōes ꝑ p̄fatū Gabrielē nūc dictū Eugeniū papam
quartū aduerſus ſctām ſynodū ſuſcitatas q̄ꝫplurima ꝑicula ⁊ detri/
mēta hucuſqꝫ ſuſtinuiſſe dinoſcit̄ et ſicuti in errore ſuſcitata ſcādala et
ſciſmata ſuccreuerūt ſicut ex agnitiōe v̄itatis pax ⁊ trāquillitas oriat̄
ipſaqꝫ xp̄i eccl'ia deſtruct, aduerſitatibꝫ vniuerſis ſecuritate gaudeat et
ſalute/ nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā noſtre declaratiōis noti/
ficatiōis infringere/ vel ei auſu temerario cōtraire. Si q̄s aūt hoc at/
tēptare p̄ſūpſerit indignationē oīpotētis dei ⁊ vniuerſal' eccl'ie ſe noue/
rit incurſurū. Datū Baſilee i ſeſſiōe noſtra publica ſexto nonas Julij
Anno a natiuitate dn̄i. Mccccxxxix. ap'lica ſede vacante.

¶ Seſſio triceſimaſexta De cōceptione glorioſiſſime Beate
marie virginis.

Sacroſctā generalis ſyno/
dus Baſilien̄. in ſp̄ūſctō legittime ↄgregata vniuer/
ſalē eccl'iam rep̄ſentās/ ad ꝑpetuā rei memoriā Elu/
cidātibꝫ diuine gratie myſteria mercedē gratioſā re/
p̄omiſit eterna dei p̄ris ſapiētia dū ait: Qui elucidāt
me vitā eternā habebūt/ qđ etiā đ gl'ioſa virgine quo
ipam ſapiam dei filiū eternū i vtero ꝑtulit ac mundo
peperit ſacroſctā legit eccl'ia. Nā q̄cq̄d de dignitate ⁊ ſublimitate v̄gi/
nis m̄ris educit̄ i lucē/ Hoc nō dubiū ē ad laudē et honorē filij ſui ꝑti/
nere/ Et q̄ honorificāt gr̄az et ſctitatē m̄ris honorificāt ⁊ elucidāt glo
rioſū nomē filij ei⁹/ q̄ ipam ſctificauit ⁊ repleuit gr̄a/ Unde ſi i ceter, re
bus elucidatio v̄itat, q̄ a dn̄o deo ē p̄clara merita ꝑturit i ea re ſpāliter
fruct⁹ vberrimos afferre ſperāda ē q̄ ſctificationē ⁊ dedicationē tēpli
ei⁹ cōcernit. Jn q̄ an̄ ſecula an̄q̄ꝫ terra fieret. Et ab eterno ſibi māſionē
ordinauit prima et eterna v̄itas Jd q̄ꝫ maxime cōgruit vt pax habeat̄
in q̄ſtionibꝫ cōcernētibꝫ ſctitatē illi⁹ ꝑ quā pax diffuſa ē in terris/ Ha/
cten⁹ vero difficilis queſtio i diuerſis ꝑtibꝫ. Et corā hac ſancta ſynodo
ſuꝑ ↄceptiōe ipi⁹ gl'ioſe v̄ginis marie matris dei/ ⁊ exordio ſctificatio
nis ei⁹ facta ē. Quibuſdā dicētibꝫ ipam v̄ginē ⁊ ei⁹ aīam ꝑ aliquot tē/
pus aut inſtans tp̄is ſubiacuiſſe actualiter originali culpe Alijs autē
ecōuerſo dicētibꝫ a principio creationis ſue deū ipſam diligēdo gratiā
eidē cōtuliſſe ꝑ quā a macula originali illā beatiſſimā ꝑſonā liberans ⁊
p̄ſeruās ſublimiori ſanctificationis genere redemit cum fundaret eam
ipſam altiſſimus et ipſam fabricaret filius dei patris vt eſſet mater ei⁹
in terris Nos vero diligenter inſpectis auctoritatibus et rationibus
que iā a pluribꝫ annis in publicis relationib⁹ ex ꝑte vtriuſqꝫ doctrine
corā hac ſancta Synodo allegate ſunt Alijſqꝫ etiā plurimis ſuper hac
re viſis et matura cōſideratiōe p̄ēſatis doctrinā illam differentem glo

rioſam virginē dei genitricē mariā p̄ueniente et operante diuini numinis gratia ſingulari nūq̄ʒ actualiter ſubiacuiſſe originali peccato/ſed immunē ſemꝑ fuiſſe ab omni originali et actuali culpa ſanctāq̄ʒ immaculatā tanq̄ʒ piā et cōſonā cultui eccleſiaſtico fidei catholice recte rationi et ſacre ſcripture ab omnibus catholicis approbandū fore tenendam et amplexandā diffinimus et declaramꝰ/nulliq̄ʒ de cetero licitū eſſe in cōtrarium p̄dicare ſeu docere/renouantes p̄terea inſtitutionem de celebranda ſancta eius cōceptione que tā ꝑ romanā q̄ʒ ꝑ alias eccleſias ſexto Idus decēbris antiqua et laudabili cōſuetudine celebrat ſtatuimꝰ et ordinamus eandē celebritatē p̄fata die in omnibus eccleſijs monaſterijs cōuentibus chriſtiane religionis ſub nomine conceptionis feſtiuis laudibus colendā eſſe/Cunctiſq̄ʒ fidelibus vere penitentibus et cōfeſſis ea die miſſarum ſolennijs centū primis aūt vel ſecundis veſperis totidē/Sermoni vero verbi diuini de ea feſtiuitate intereſſentibus centūquinquaginta dies cōceſſione ꝑpetuis temporibus duratura de iniunctis ſibi penitentijs /hec ſancta Synodus elargitur. Datū Baſilee in Seſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilien̄. ſolenniter celebrata .xv. kalendas Octobris. Anno a natiuitate dn̄i Milleſimoquadringenteſimotriceſimonono.

¶Seſſio triceſimaſeptima et eſt reuocatio proteſtationū conuentionum iuramētorum.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilien̄. in ſpiritu ſancto legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā rep̄ſentans ad futurā rei memoriā. Quoniā in ope neceſſario qđ fauente ſupna gratia aggreſſuri ſumus in eligendo ſummū pontificē ⁊ prouidendo ſaluti eccleſie in gloriā omnipotentis dei nō ſolū querere oportet que ad ipius operis cōſūmationē ꝓmouent/Verūetiā impedimenta tollere que felici ꝓgreſſui rerū agēdaꝝ aduerſari aut officere poſſunt vel quōlibet cōtraire vt purius ſincerius liberius ipſa electio ſummi pontificis fiat. Omnes et ſingulas ꝓteſtationes que poſſunt puritati ſinceritati et libertati et efficatie eiuſdem electionis et eligendi per ſacrū concilij ſummi pontificis obediētie plenarie obuiare. Necnon conuentiones pactiones ꝓmiſſiones obligationes Iuramenta condicta intelligentias ⁊ impedimenta vbicūq̄ʒ qualitercunq̄ʒ et per quoſcunq̄ʒ cuiuſcunq̄ʒ ſtatus gradus conditionis et p̄eminentie etiā ſi imperiali regali cardinalatus archiep̄ali ducali aut alia quacunq̄ʒ eccleſiaſtiaſtica vel mūdana prefulgeant dignitate in aduerſuʒ huiꝰ electionis factas et facta fiendas ⁊ fienda ex habundanti damnat et reprobat et annullat ꝓut etiā de ſeipſis nulla nulliuſq̄ʒ roboris vel momenti exiſtant/Mandans ſub obteſtatione diuini iudicij et ſub excōmunicationis pena quā in cōtrarium faciēdo ipo

facto incurrant. ꝑcipiẽs ne quis talia facere vel iam factis vti aut ea/
dem obſeruare quouiſmodo ꝑſumat. Omneſqꝫ et ſingulos ab hmõi
ꝓmiſſionibus et obligationibus quibuſcūqꝫ etiã iuramento vallatis
eadem ſancta Synodus ad cautelã et ex habundãti abſoluit ⁊ relax/
at ⁊ ꝓut hec de facto ꝓceſſerũt abſolutos ⁊ relaxatos eſſe declarat. Da
tũ Baſilee in Seſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſo/
lenniter celebrata nono kalẽdas decẽbris. Anno a natiuitate domini
milleſimoquadringenteſimotriceſimonono.

¶ Aliud decretum eiuſdem Seſſionis de modo eligendi ſum
mum pontificem.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpirituſancto
legittime congregata vniuerſalem eccleſiã repꝛeſentans / ad
futurã rei memoriã. Cõſolabit̃ dñs ſyon ⁊ ꝯſolabit̃ oẽs rui
nas eiꝰ ait Eſaias ꝓpheta / ⁊ ponet deſertũ eius q̃ſi delitias
ſollicitudinẽ eius quaſi ortũ dñi gaudiũ et leticia inueniet̃
in ea / gratiarũ actio ⁊ vox laudis. ꝙ iam aſpirante ſingulari gratia ſpi
ritus paracliti in eccleſia cõſpicere ſperamꝰ ⁊ videre paſtorẽ bonũ con/
ſtituendũ a dño ſuꝑ familiã ſuã qui ſapienti et fideli regimine releuet
ipſam eccleſiã a languoribꝰ ſuis quos ex inutili et dãnoſa adminiſtra
tione hactenus ꝑpeſſa eſt. Et licet diuerſis tꝑibus diuerſi modi ſuper
electione romanoꝝ pontificũ obſeruati ſint ꝓut neceſſitas et vtilitas
eccleſie expoſcebat. Nunc tamen cura rei huiꝰ ſub directione omnipo/
tentis dei incũbit huic ſancte Synodo congregate ꝓ reformatione ec/
cleſie et ſalute omniũ fideliũ in noĩe chriſti ſaluatoris qui ait / Ubi ſũt
duo vel tres cõgregati in noĩe meo ibi ego ſum in medio eorũ. Et iam
poſt editionem ſalubrium decretorũ et ſacrorũ canonũ atqꝫ iuſtam de/
poſitionẽ illius qui ipſos canones et decreta ſpernebat ac paruipende/
bat ſancte reformationi ⁊ reſtauratiõi legis diuine ac publice ſaluti ve
hementer obſiſtens. Suꝑ eſt virũ talem querere a dño ⁊ cũ beneplaci/
to ſue benignitatis eligere ꝑ quẽ deſiderata cunctis gentibꝰ ipſa refor
matio atqꝫ ſalutaris gubernatio eccleſie dei / in ſalutarẽ reducant̃ effe/
ctũ. Nam et ſingulariter futurũ paſtori incũbit bene regẽdi neceſſitas
dũ recens exemplũ ſui ꝑdeceſſoris ob eius dãnoſum regimẽ eiecti an/
te oculos poſitũ habebit. Dudũ quoqꝫ in Seſſione huiꝰ ſãcte Syno/
di celebrata. xij. kalẽdas Julij. Anno a natiuitate dñi Milleſimoqua
dringenteſimotriceſimoſecundo ſtatutũ fuit de electione romani põti
ficis ſi ſedem apoſtolicã hoc ſedente cõcilio vacare cõtingeret in hunc
modũ / Hec ſancta Synodus decernit ſtatuit atqꝫ diffinit qd in euen/
tu vacationis ſedis apoſtolice hoc ſacro concilio durante electio ſũmi
pontificis in loco iſtius ſacri cõcilij fiat. Et interdicit ne alibi celebret̃
In cõtrariũ attemptata quauis auctoritate etiã ſi papali nõ obſtanti/
bus quibuſcunqꝫ cõſtitutionibꝰ editis vel edendis aut alijs in cõtrari
um faciẽdo ac ſi de ipſis eſſet de verbo ad verbum facienda mẽtio ſpe/

cialis aut iuramento firmata exiſtant quibus.ex certa.ſciētia derogat
et decernit nulla et irrita eſſe et nullius roboris vel momenti ipſo iure
Contrarium vero facientes et attemptantes ſint tam actiue q̄ paſ/
ſiue quo ad electionem romani pontificis et quaſcunq; alias digni/
tates inhabiles ⁊ omnibus habitis dignitatibus perpetuo priuati et
infamie notam et excōicationis ſententiam incurrāt ipſo facto Quod
ſi forſitan aliqua de facto pretenſa electio preſumeretur tam electus p̄
tenſus q̄ȝ illi adherentes et eum pro tali gerentes ſupradictas penas
incurrant Abſolutionem vero omnium et ſingulorum qui premiſſis
ſententias aut aliquam earum incurrerint quoquō dicta ſancta Sy.
nodus tantūmodo p̄terquā in mortis articulo ſibi reſeruat decernens
preſens decretum ligare afficere vim et effectum habere et ſortiri poſt
quadraginta dies continuo ꝓxime ſecuturos a die publicationis eiuſ
dem. Deinceps autem in noſtro decreto ſeptime Seſſionis ordinatū
fuit quod in euentum predictum vacationis ſedis apoſtolice hoc ſedē
te generali concilio ante ſexaginta dies a tempore ipſius vacationis
continue computandos ad electionem romane pontificis minime p/
cederetur/ quē terminuȝ ſexaginta dierum poſtq̄ȝ vacauit ipſa ſedes
per depoſitionem Gabrielis olim Eugenij pape quarti hec ſācta Sy
nodus dixit expectandum Decreuitq; a fluxo illo termino electioneȝ
romani pontificis in hoc ſacro concilio eſſe fiendam modis et for/
mis per ipſum concilium declarandis prout in decreto noſtro triceſi/
mequinte Seſſionis plenius continetur. Cum aūt iam poſt eiuſdem
termini lapſum adhuc per plures dies ad electionem prefatam proce/
dere diſtulerimus eccleſiaq; acerrimos dolores patiatur dum protela
tur ſedis apoſtolice diuturna vacatio Et differtur noui paſtoris ele/
ctio/ ipſe quoq; qui iuſtiſſime depoſitus eſt varijs artibus eccleſiā con
turbare conatur et apoſtolice ſedis primatum nephanda preſumtio/
ne tenere et occupare in graue ſcandalum eccleſie/ Et magnum peri/
culum fidei et religionis chriſtiane qui pertinaciam ſuam in dies ma/
gis ac magis hominibus manifeſtando menſe ſeptembris proxime p̄/
terito horrendam infectiuā aduerſus veritates fidei in hanc ſanctaȝ
Synodum eiuſq; fautores et defenſores promulgauit/ non correctio
nem ſeu emendationem proferens ſed omnem incorrigibilitatem et
pertinaciam oſtendens atq; ꝓprijs factis toti mundo manifeſtans
quod neceſſe eſt eccleſie catholice de prudenti et fideli paſtore prouide
re qui eam a perſecutionibus tam reprobi hominis defendat fidem
q; conſeruet ac iuſticiā et veritateȝ tueat̄ animaſq; p̄cioſo chriſti ſan/
guine redemptas quas prefatus Gabriel ſeducere nitit̄ dirigat in vi/
am ſalutis/ Nam ſicut res ipſa iudicat plura et maiora ſcandala in/
dies euenient niſi per auxilium gratie dei de remedio prouideret̄ opor
tuno. Ad quod querendum et de idoneo paſtore ꝓuidendū neceſſitas
fidei maxime nos impellit/ Volens itaq; tandem hec ſancta Syno/

dus poſt maturam et longam expectationem exſoluere debitum ob,
ſequiū dn̄o deo ſuo et ſaluti atqꝫ neceſſitati ipſius eccleſie vt tenet̄ pro,
uidere ad laudem et gloriam beatiſſime trinitatis patris et filij et ſpi,
ritusſancti Statuit decernit et declarat electionē romani pontificis
fiendā et celebrandā eſſe ꝓ hac vice ꝑ hoc ſacrū cōciliū Baſilien̄. ſeu ei⁹
auctoritate modis et formis infraſcript̄. ¶ Et p̄rio ꝙ vna cū dilecto
eccl'ie filio Ludouico tituli ſctē Cecilie ſctē romane eccl'ie p̄ſbytero car,
dinali ſirolaten̄. vulgariter nūcupato p̄ſente et p̄ſidente in h̄ ſacro cō,
cilio. Et alijs ipſius ſancte romane eccleſie cardinalibus ſi qui ante
conſūmatam electionem futuri ſummi pontificis aduenerint et adhe,
rentes huic ſacro concilio eidem electioni intereſſe voluerint. Alij tam
de prelatis q̄ꝫ ceteris honorabilibus eccleſiaſticis viris in ſacerdotio
aut ſaltem diaconatus ordine conſtituti vſqꝫ ad numerum triginta ⁊
duorum per eandem Synodum ad predictam electionē faciendā in
noſtra generali cōgregatione / ac in Seſſione publica nominādi et de
putandi poteſtatem habeant / prout ſcd̄m deum et conſcientias ſuas
eiſdem videbit̄ hac vice libere eligendi ſummū pontificem auctorita,
te huius ſancte Synodi ita vt ille abſqꝫ vlla exceptione ab vniuerſali
eccleſia ſummus pontifex habeat̄ / qui ab omnibus p̄dictis ſic debenti
bus ꝓ hac vice eligere / aut ſaltem a duabus partibus ipſorum fuerit
electus. Et cōſenſum vt infra dicit̄ p̄ſtiterit Nec valeat electio niſi due
partes predictorum in ipſum electum conſenſerint et conuenerint qui
omnes pro hac vice eligere debentes tanto attentius / ſinceris menti,
bus et expurgatis conſcientijs idoneum et pervtilem paſtorem elige,
re curent / quāto eccleſiam in maioribus neceſſitatibus poſitam cōſpi,
ciunt. Ad ſolum deum oculos dirigentes / qui in diſtrictiſſimo exami,
ne de tanto ⁊ tam arduo negocio Ex quo pendet ſalus vniuerſalis ec,
cleſie reddituri ſunt rationem. Ordinat inſuper ſtatuit et decernit hec
ſancta Synodus ꝙ ſupradicti eligere debentes die ſequente poſt no,
minationem eorum in congregatione generali conueniant omnes in
maiori eccleſia Baſilien̄. in q̄ miſſa ⁊ ſermo ſolēnes celebrēt̄. Et fiāt ꝓ
ut de more fieri in die quādo intrat̄ Cōclaue tenebit̄qꝫ eodem die pu
blica ſeſſio / et ibi omnes ſuſcipiant Euchariſtie ſacramētum / ac iura,
mētum preſtent qd̄ in viceſimatertia Seſſione huius ſancte Synodi
extitit ordinatum / Quibus peractis ſine redeūdo in domos ſuas in,
trent Conclaue ad hoc ordinatuꝫ in domo huius ciuitatis Baſilien̄.
in qua ſacra deputatio / ꝓ cōibus teneri cōſueuit / ad electionē huius
celebrādā ⁊ cōſequēter p̄ſentandū ac intimādū / ceteraqꝫ faciendū ob,
ſeruādū et ꝓſequendū q̄ in p̄ſenti decreto exp̄ſſa ſunt et q̄ in ceteris hic
nō expreſſis alia decreta huius ſancte Synodi / necnon alie conſtituti,
ones et ordinatiōes videlicet tā in corꝑe iuris clauſe q̄ꝫ extrauagātes
q̄ hacten⁹ obſeruari cōſueuerūt De cardinalib⁹ et alijs electoribꝫ ro,
mani pōtificis ſtatuūt ⁊ decernūt q̄ omnia ſaluis exp̄ſſis in p̄dicto de

creto volumus in ſuo robore ꝑmanere. Et etiā in p̄dictis ad eligendū ꝓ hac vice deputatis et deputādis locū habere queadmodū de cardinalibꝫ in p̄dictis decretis cōſtitutōibꝫ ⁊ ordinatiōibꝫ ſtatutū ⁊ ordinatum reperit̄. Sed nullū eiſdē exp̄ſſis quouiſmodo p̄iudiciū generari.

¶ Electus autē in papā p̄ñtata ſibi electione ſi preſens in hac ciuitate fuerit/ ꝑ aliquos ex ip̄is vel alios ad hoc habētes mandatū ab eis in p̄ſentia notarij Et ſaltē decem ꝑſonarū requiſitus/ teneat̄ infra diem naturalē ab hora requiſitionis cōſentire ac iurare modo et forma inferius deſcriptis. Alioquin eius electio ꝓ infecta habeat̄. Volumus autem ꝙ ſi cōtingeret ip̄m electū hm̄ōi electionē nō acceptare ſeu ei nō cōſentire modo ⁊ forma ⁊ in tp̄e ordinatis ꝙ p̄fati ad eligēdū ordinati ad alterius electionē ꝓcedant priuſq̄ȝ exeāt cōclaue ſi p̄fatus electus in hac ciuitate fuerit/ Si vero fuerit extra ciuitatē eo caſu infra triduuȝ poſt noticiā habitā in cōcilio. Et per ip̄m cōciliū in cōgregatōe generali declaratā de recuſatōe ꝑ electū facta iterū intrent cōclaue ꝓ electiōe alterius facienda omnibꝫ modis ⁊ formis ſicut ſuperius dictū eſt. Et ſi q̄s ipſoꝝ electoꝝ a tempore primi ingreſſus cōclauis in antea recederet a concilio vel decederet. Aut impedimentū haberet per qđ non poſſet electioni intereſſe/ vel etiā cōclaue intrare nollet alius loco eius ſurroget̄ de eadē natiōe per ip̄os ad eligendū deputatos. Aut per maiorē partē ipſoꝝ qui habebit cōmunicare ⁊ iurare/ ꝓut p̄fati deputati aut maior pars ipſoꝝ ordinauerit/ duretq̄ȝ p̄tās oīuȝ ⁊ ſinguloꝝ p̄dictoꝝ abſq̄ȝ noua deputatōe electoꝝ donec electio per eos facienda realiter per conſenſum electi ſortita fuerit effectū. Hanc aūt formā et modū electionis approbat/ ſtatuit/ ordinat/ ⁊ decernit hec ſancta ſynodus ꝓ hac vice ⁊ ad omnē ſcrupulū ſubmouendū omnes et ſingulos in eadem ſynodo p̄ñtes ⁊ venturos/ ⁊ qui ei adherebūt quantū ad hm̄ōi electionis opus et totalē effectū ab omnibꝫ ſententijs excōicatiōis ſi quas forſan incurrerint. Et quibuſcūq̄ȝ cenſuris a iure vel ab hoīe generaliter vel ſpecialiter/ etiā a cōcilijs generalibꝫ vel ſentētijs pontificalibꝫ ꝓmulgatis abſoluit ipſoſq̄ȝ ad oēs actus in eadē ſynodo agēdos actiue vel paſſiue quatenus opus eſt habilitat ⁊ habiles eſſe declarat/ volens etiā vt ſpecialiter in omnibꝫ ad eligēdū deputatis aut deputādis vt p̄mittit̄ locum habeat cōſtitutio Clemētis. v. que ordinat vt nullus ex cardinalibꝫ cuiuſlibet excōicationis ſuſpēſionis ⁊ interdicti p̄textu a dicta electōe repelli valeat. Ceteris eiuſdē cōcilij decretis in his que ſuperius expreſſa nō ſunt ſemꝑ ſaluis ſupplens ex certa ſcientia ⁊ plenitudine p̄tātis omnes ⁊ ſingulos defectus ſi q̄ forſitan interuenerint in p̄miſſis ac etiā ſuſpēdēs oīa iura poſitiua in cōcilijs generalibꝫ/ ⁊ a ſūmis pōtificibꝫ edita ⁊ ſtatuta ⁊ ordinatōes cōſuetudines ⁊ p̄uilegia q̄buſcūq̄ȝ cōceſſa/ et penas ꝯtra quoſcūq̄ȝ ordinatas. Et eis derogans in q̄ꝫtū effectū p̄ñtis decreti impedire poſſent quoquō in cōtrariuȝ facientibꝫ nō obſtantibꝫ quibuſcūq̄ȝ. Preterea cum neceſſitas rerū ⁊ circūſtātie tempꝛis id ex/

poſcant/ vt hec ſacra ſynodus et ipſe ſūmus pontifex per dei gratiā in primo aſſumēdus quā maxime vnū ſint eadem charitate/ ꝛ vnanimi cōſenſu q̄ꝫ pluribꝫ ad hec vigentibꝫ rationibꝫ ordinat ꝛ decernit/ vt electus in ſūmū pōtificē priuſq̄ꝫ aliquid graue in his que ꝑtinēt ad adminiſtrationē papatus exerceat inſignia coronatōis ſue aſſumere debeat in loco huius ſacri cōcilij ad quē ſi abſens fuerit infra terminū ſibi aſſignandū per deputatos ad eligendū vel maiorem partem eorūdem venire teneatur.

¶ Forma cōſenſus profeſſionis ꝛ iuramenti preſtandi per ipſum electum in pontificem.

In nomine ſancte ꝛ indiuidue trinitatis patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti Ego. N. electus in papā omnipotēti deo/ cuius eccleſiā ſuo p̄ſidio regendā ſuſcipio. Et beato Petro apoſtoloꝝ principi corde ꝛ ore ꝓfiteor q̄ꝫdiu in hac fragili vita cōſtitutus fuero/ me firmiter credere ꝛ tenere fidem catholicā ſm traditionē apoſtoloꝝ generaliū cōcilioꝝ ꝛ alioꝝ ſanctoꝝ patrū/ maxime autē ſacroꝝ octo concilioꝝ vniuerſaliū videlicet primi Niceni/ ſecūdi Conſtantinopolitani/ tertij Epheſini/ quarti Calcedoneñ. quinti et ſexti/ item Conſtantinopolitani ſeptimi/ item Niceni octaui quoqꝫ Conſtantinopolitani/ Necnō Lateraneñ. Lugduneñ. Vieneñ. Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. generaliū etiā cōcilioꝝ et illā fidem vſqꝫ ad animā ꝛ ſanguinē cōfirmare/ defenſare ꝛ predicare/ ritūqꝫ pariter ſacramentoꝝ eccleſiaſticoꝝ eccleſie traditū omnimode ꝓſequi ꝛ obſeruare polliceor/ etiā fideliter laborare ꝓ tuitiōe fidei catholice et extirpatōe hereſum ꝛ erroꝝ reformatiōe moꝝ/ executiōe ꝛ obſeruatōe decretoꝝ Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. cōcilioꝝ ac pace in populo chriſtiano/ iuro etiā ꝓſequi celebrationē cōcilioꝝ generaliū ac cōfirmatiōeꝫ electionū iuxta decreta ſacri Baſilieñ. cōcilij. Hanc autē ꝓfeſſionem mea manu ſubſcripſi/ ꝛ tibi omnipotēti deo cum in die tremēdi iudicij redditurus ſum/ de hoc ꝛ alijs meis operibꝫ rationē pura mente ſuꝑ altare offero/ quam in primo publico cōſiſtorio ſolēniter repetam. Datum vt ſupra patebit.

¶ Decretū inhibitōis ne bona electi et eligentiū rapiant̄.

Sacroſancta ꝛc. ad ꝑpetuā rei memoriā. Cum ea que laudabiliter ꝓ reprimēdo conatus malignantiū ordinata ſunt nullatenus negligi deceat/ ſed potius diligenti ſeruari ſtudio ſacrū canonē dudū in cōcilio Conſtantieñ. editū aduerſus illos qui bona electoꝝ ſeu etiam eoꝝ famabant̄/ de nouo electi in ſūmos pontifices rapere vellent/ Innouat hec ſancta ſynodus ſub hmōi tenore. Omnis etas ab adoleſcētia ſua ꝓna eſt ad malum. Ad id p̄ſertim ad quod cupiditatis ꝛ auaricie ſtimulis incitatur/ Fiunt autē ꝛ facte ſunt leges/ ꝛ earū metu humana refrenet̄ audacia/ tutaqꝫ ſit inter improbos innocētia ꝛ refrenet̄ nocendi facultas. Cum itaqꝫ nōnunq̄ꝫ eueniſſe cōperimus/ quod electo Romano pōtifice nō

nulli ſub ꝑtextu ꝑtenſe cuiuſdã abuſiue licentie res ⁊ bona ſit electi quaſi culmine diuitiarũ adepto falſo p̄tẽdentes occupanti cõcedi. Nedũ illius ſic electi imo aliquã nõnulloꝝ quos electos eſſe mẽdaciter cõfingunt domos res ⁊ bona Cardinaliũ aut electoꝝ Romani pontificis ⁊ alioꝝ in loco cõclauis exiſtentiũ etiã violẽter inuadũt/ recipiũt occupant ⁊ trãſportant lucrifacta exiſtimantes/ ex quib⁹ ſi ꝑmitterent plura pericula/ ſcandala/ rapine/ furta/ ⁊ nõnunq̃ homicidia ſequerent. Nos igit tam ſcelerate temeritatis ⁊ audaciã viam ꝑcludere/ et hmõi periculis ⁊ ſcandalis obuiare volẽtes/ prefatũ dãnantes ſceleratũ abuſum talia fieri hoc edicto ꝓhibemus. Statuentes q̄ quicũq; cuiuſcunq; ſtatus aut cõditionis exiſtãt cõtra hoc preſũpſerint attemptari aut ad hoc auxiliũ cõſiliũ vel fauorẽ prebere penas quas in violentos raptores ⁊ occupatores hmõi iura atq; aplice ⁊ imperiales cõſtitutiones ſtatuũt/ ⁊ eo ipo excõmunicatõis ſententiã incurrant/ a qua niſi ꝑ hanc ſanctã ſynodũ aut futurũ Romanũ pontificẽ preterq̃ in mortis articulo ⁊ facta ſatiſfactiõe abſolui nequeant/ ⁊ omni officio beneficio priuilegijs ac dignitate eccleſiaſtica ⁊ mũdana feudiſq; ⁊ rebus alijs ſi que aut quas in Romana vel alijs eccleſijs obtinebit ſit priuatus ⁊ inteſtabilis actiue ⁊ paſſiue exiſtat. Ciuitas vero que in p̄miſſis culpabilis fuerit eccleſiaſtico ſubiaceat interdicto huic adijcientes ſanctioni vt dñi temporales rectoreſq; ⁊ officiales ciuitatis vel loci vbi electionẽ romani pontificis cõtigerit celebrari illa iminente p̄miſſa fieri ſub grauibus penis publice ⁊ realiter ꝓhibeant ⁊ ꝓhibitionẽ diligenter faciãt obſeruari. Ceteris cõſtitutionib⁹ circa talia editis in ſuo robore duraturis. Et q2 nunc iminet electio Romani pontificis per hanc ſanctam ſynodũ ſeu eius auctoritate celebranda vbi obſeruatõe ⁊ executõe prefate cõſtitutiõis opus eſt nos oĩa ⁊ ſingula predicta agendi ⁊ exequẽdi illis ꝑſonis tam eccleſiaſtic q̃ ſecularib⁹/ que poſtmodũ in noſtra cancellaria nominabunt plenã ⁊ liberã cõmittimus/ ⁊ cõcedim⁹ facultatem ⁊ poteſtatẽ decernentes litteras ſuper hoc fieri cum cenſuris et alijs remedijs iuris etiam cum inuocatõe brachij ſecular ⁊ clauſulis opportunis. Datum vt ſupra.

¶ Ne tempore electionis fiat audientia.

SAcroſancta ⁊c. ad futurã rei memoriã. Ne variarũ rerũ occupatio actum ſalubrem electõis futuri pontificis impediat aut ꝑturbet. Decernit hec ſancta ſynodus vt ad tam neceſſariũ ⁊ tam ſalubre electiõis negotiũ attentius ꝓcedatur audientiã ⁊ omne cauſarũ ⁊ litium exercitiũ in hac ſacro cõcilio per audientiã camere a die quo deputati ad eligendũ ſummum pontificẽ intrabũt cõclaue. Et deinceps ad publicationẽ electionis ipſius ſũmi pontificis incluſiue ſuſpendẽda eſſe eademq; hoc preſenti decreto ſuſpendit et ꝓhibet irritũ decernens et inane quicquid in cõtrariũ fuerit attemptatũ. Datum vt ſupra.

¶Seſſio triceſimaoctaua

SAcroſctā generalis Synodus Baſilienſis in ſpirituſancto legittime cōgregata/
vniuerſalem eccleſiā repreſentans/ Ad perpetuā rei memoriam. In Eſdra ſcriptum eſt veritas magna ꝛ fortior pre omnibꝰ/ Omnis terra veritatē inuocat/ Celū etiam ipſam benedicit/ veritas manet ꝛ inualeſcit in eternū ꝛ viuit ꝛ obtinet in ſecula ſeculoꝝ. Non eſt apud eam accipere ꝑſonas neqꝫ differentias/ ſed que iuſta ſunt facit omnibꝰ in iuſtis cuiuſquidē veritatis fortitudinē dum pugnare conat̄ Gabriel quondā dictus Eugenius papa quartus iuſto iudicio a papatu depoſitus ſeipm̄ magis deijcit et proſternit qui nuper apud florentiam ꝓut per ſūmariā informationē accepimus libellū quēdam qui incipit. Moyſes ſeruus dei ꝓmulgauit/ in quo pretenſam trāſlationē prefatam huius ſacri concilij in Ferrarieñ. quā erroneā in fide pluribus decretis ꝛ epiſtolis noſtris luciđiſſime declarauimus. Necnon erectionē ſciſmaticā cōuenticuli Ferrarienſis ſub noīe generalis concilij/ hoc ſacro durante concilio in vim prefate tranſlationis attemptataꝫ maiori ſemper cum ꝓtinatia defendere ꝛ approbare conat̄. Adijciens ꝙ a recta linea per anfractus erroris exhorbitauimus. Quodqꝫ concilium Conſtantienſe in malignū ſenſum et a ſana doctrina penitus alienum pertaximꝰ in hoc ꝙ declarauimus per ſeſſionē noſtrā. xvi. Kaleñ. Junij ꝓxime preteriti celebratā tres veritates/ quarū tenor ſequit̄.

¶Ueritas de poteſtate concilij generalis vniuerſalem eccleſiā repreſentantis ſuper papam ꝛ quēlibet alterū declarata per Conſtantieñ. ꝛ hoc Baſilieñ. generalia cōcilia eſt veritas fidei catholice.

¶Ueritas hec ꝙ papa cōcilium generale vniuerſalem eccleſiam repreſentans actu legittime congregatū ſuper declaratis in prefata veritate/ aut aliquo coꝝ ſine eius cōſenſu nullatenus auctoritatiue poteſt diſſoluere/ aut ad aliud tēpus ꝓrogare/ aut de loco aut locum transferre eſt veritas fidei catholice.

¶Ueritatibus duabus predictis pertinaciter repugnans eſt cenſendus hereticus. Conat̄ quoqꝫ ipſe Gabriel poſt predicta per eum aſſerta ſub obſcuritatibus verboꝝ mundum inuoluere dicens ſe damnare ꝛ reprobare veritates predictas ad ſenſum Baſilienſem quem in quit facto demonſtrauit. Neqꝫ illum ſenſum explicans / nec in quo ſenſu eas approbare velit manifeſtās que fortaſſis ideo ſubticet/ quoniaꝫ manifeſte videt verba dictarū veritatū ita clara eſſe ꝛ aperta ſicut ſunt ꝙ de nulla obſcuritate notari merito poſſunt. Nec ad multiplices ꝓtrahunt ſenſus/ ꝛ per cōſequens ꝙ ille primus ſenſus iuxta quem ſe dicit reprobare dictas veritates nullatenus allegare poteſt. Hoc autē

notũ facimus vniuerſis catholicis ꝙ nullũ ſenſum in hijs habet hec ſã
cta Synodus/nec habere vult niſi quẽ ſacra Synodus cõſtãtieñ. ha/
buit in declarationib⸫ ſuis ſenſum verum et catholicũ quẽqꝫ ſemꝑ ha/
buim⁹ in declaratõib⸫ ꝑ nos factis/In ſcd̃a vndecima duodecima vice
ſimanona ⁊ alijs Seſſionib⸫ nr̃is ac epl̃is ſynodalib⸫ pariter cũ cardi
nalibus ſancte romane eccleſie patriarchis archiepis epiſcopis orato
ribus principũ abbatibus doctorib⸫ qui in noſtro cetu affuerũt fideli/
ter et vnanimiter credentibus ꝙ cõciliũ habet poteſtatẽ immediate a
chriſto cui papa obedire tenet̃ ꝑut veritas p̃fata in concilio cõſtãtieñ.
declarata diffiniuit qđqꝫ hec veritas ẽ iuris diuini ꝙ papa ipſe cõciliũ
generale vniuerſalem eccleſiaꝫ rep̃ſentans legittime congregatum eo
modo quo frequenter declaratũ eſt ſine eius conſenſu diſſoluere/Aut
de loco ad locum transferre nõ poteſt/neqꝫ aduerſus has veritates p̃/
ualere potuit Gabriel ipſe qui p̃tenſam diſſolutionem huius ſacri con
cilij ſine eius conſenſu prima vice ꝑ eunde gabrielem attemptatã hoc
ſacro cõcilio eidem ex parte dei omnipotentis p̃cipiente atqꝫ mandan/
te iudicialiter reuocare cõpulſus eſt/ac in ſua adheſione eam declara/
uit nullã irritam et inanem. Ipſaqꝫ nonobſtante concilium legittime
continuatum fuiſſe et proſecutionẽ habuiſſe et habere debere reuocan
do etiam expreſſe litteras incipientes/deus nouit. que ſuo nomine fa/
cte dicebant̃/ et aduerſus huius ſacri concilij et aliorum cõciliorũ au/
ctoritatem varios errores continebant. Item duas litteras ſuas inci
pientes inſcrutabilis et in archano Alias etiã quaſcunqꝫ ac quicquid
per ipſum aut ſuo nomine in preiudiciũ aut derogationem huius ſa/
cri concilij Baſilieñ. ſeu contra eius auctoritatẽ factam et attẽptatum
ſeu aſſertũ erat eccleſia catholica tunc in pace cõquieuit tenens firmi/
ter eſſe verum et catholicum/ꝙ papa abſqꝫ conſenſu cõcilij ipſum diſ/
ſoluere aut tranſferre non poteſt/Cognoueruntqꝫ cuncti fideles ꝙ ac/
quieſcere oportet iudicio generalis concilij ſummũ pontificem cum
poſt tam diuturnam reſiſtentiã duorum annorum quibus ipſam diſ/
ſolutionem idem Gabriel iuſtificare conabat̃ acquieuit iudicio gene/
ralis concilij preſentans iudicialiter corã eodem formã ſue confeſſio/
nis quẽadmodum ſacrum concilium ordinauit reuocando expreſſo
vt dictum eſt/ quecunqꝫ aſſerta per eum aut nomine ſuo in contrariũ.
Poſſuntqꝫ om̃s catholici nunc videre quãta plaga inferret̃ eccl'ie dei
ſi reuocaretur in dubium illa declaratio ſancta in concilio Conſtãtieñ
vigore cui⁹ depoſitio Johãnis. xxiij. et priuatio bñdicti a iure papat⁹
ſi qđ habebãt ſic in ſuis obediẽtijs nũcupatorũ/ac etiã electio Marti
ni cui ſucceſſit olim Eugeni⁹ facte ſunt Et a quib⁹ cõſequẽter oẽs crea/
tiones cardinaliũ/ꝓmotiones p̃latorũ et aliorũ ordinũ et graduum ec
cleſiaſticorum facte ſunt quantũcũqꝫ declarationis eiuſdem auctori/
tatis date a chriſto concilijs generalibus vigor deperiret ſi ſummi põ/

tifices poſſent cōcilia dum cōgregata eſſent transferre de regione in re
gionem ſine cōſenſu ipſoꝝ ⁊ eiſdē cōcilijs precipe vt diſſoluerent̄/aut
diſcederēt etiam ſi nollent quotiens liberet ipſis pontificib⁹. Ueruꝫ in
hac reprobatione dictarū veritatū/quā idem Gabriel facit in prefato
libello intelligere poſſunt oēs fideles/quō iam id verificat̄ quod a ſe/
ptem annis in ſua duodecima ſeſſiōe ipſius de ipſo Gabriele p̄dixit hec
ſancta ſynodus cum ait/ Et quantū ex eius verbis factiſqꝫ colligi po/
teſt/ nil aliud p̄tendere videt̄ niſi vt eccleſiaꝫ peſſundet iuſqꝫ ſibi et ſuc/
ceſſorib⁹ faciat nō ſolum obrogandi ritum ſacroꝝ cōcilioꝝ ⁊ ea ꝑ libi/
to diſſoluendi. Sed ⁊ ipſoꝝ decreta ſpū dei ꝓmulgata a quib⁹ ſtatus
pendet vniuerſalis eccleſie irritādi ⁊ abolēdi/ ⁊ preſertim declarationē
illā ꝙ in his que ad fidem extirpationē ſciſmatis ⁊ generalē reforma/
tionem in capite ⁊ in mēbris ptinent quilibet eccl'ia papalis dignitat̄
decretis generalis cōcilij ſubijcit̄/ Hec in prefata .xij. ſeſſione habētur
que nunc idem Gabriel aperte manifeſtat. Unde oēs intelligere poſ/
ſunt q̄ꝫ iuſte hec ſancta ſynodus huc uſqꝫ eidem reſtitit/cōſpiciūt ani/
mum obduratū quo auctoritati generaliū cōcilioꝝ factis ⁊ verbis re/
ſiſtebat cōtemnendo etiā ⁊ violando volūtarie ſacros canones ꝓ ſalu
te animaꝝ editos. De quib⁹ ait Damaſus papa/ Uiolatores canonū
volūtarie dictati a ſanct̄ patrib⁹ grauiter iudicant̄/ ⁊ ſpūſancti inſtin/
ctu/cuius ac dono dictati ſunt dānant̄/qm̄ blaſphemare in ſpm̄ſctm̄
nō incōgrue vident̄ qui cōtra eoſdē canones nō neceſſitate cōpulſi/ſed
libenter vt p̄miſſum eſt aliquid aut ꝓterue agunt aut loqui preſumūt/
aut facere volentib⁹ ſponte cōſentiūt. Talis enim p̄ſumptio manifeſte
vnū genus eſt blaſphemātiū in ſpm̄ſanctū. Reprobat inſuꝑ prefatus
Gabriel ⁊ dānat ſuā depoſitionē ad quā hec ſancta ſynodus iuxta de/
poſitionē prefate veritatis in cōcilio Conſtātieñ. declarate poſt longā
expectationē ⁊ maturā examinationē iudicialiter ꝓceſſit ꝓpter hereſim
ſciſma/ ſimoniacā notoriā prauitatē piuriū ⁊ cōtemptū ac violationē
aſſiduā Synodaliū decretoꝝ cōcernentiū reformationē eccleſie gene/
ralem in capite ⁊ in mēbris quib⁹ incorrigibiliter ſcandalizabat eccle/
ſiam dei a quibuſquidē nequaq̄ꝫ ſe in prefato libello expurgat/ſed con
uicia ⁊ maledicta in hoc ſacrum cōciliū ⁊ ſuppoſita eius referre conat̄ ⁊
ſententiā in iudicē ferre a quo legitime condemnatus extitit/ ⁊ poſtq̄ꝫ
per eccleſiā hereticus iudicatus eſt veros catholicos doctrinā ipſius ec/
cleſie inuariabiliter tenētes hereticos appellare preſumit ſicut mos eſt
condemnatoꝝ de hereſi in ſuis iudicib⁹ maledicere et hereſim obijcere
ſoleant cum veritate fuerint manifeſtiſſima ſuperati ad que omnia ple
niorem reſponſionē fecimus in reſponſione ſynodali. Datū in noſtra
generali cōgregatōe Nonas huius menſis octobris. Renouat etiam
penas quas aduerſus ſuppoſita huius ſancte ſynodi eo ꝙ ſue p̄tēſe ⁊
erronei tranſlatione nō parebant iam dudū anno p̄terito in cōuenticu
lo Ferrarieñ. ꝓmulgauit. Cum itaqꝫ ex dicto libello omnib⁹ conſtare

poſſet quō p̄fatus Gabriel in crimine hereſis ac ſciſmate/ de quibꝫ cō/ demnatus eſt ſe ꝑtinacius obduratum reddebat/ ⁊ magis ac magis ſe hereticū cōprobet vniuerſis et ſingulis xp̄ifidelibꝫ hec ſctā ſynodus precipit atqꝫ mandat/ vt iuxta verbū moyſi ſerui dei dicētis/ Recedite a tabernaculis hominū impiorꝝ a tabernaculo ⁊ cōſortio acomni ad/ herentia ip̄ius Gabrielis tanq̄ꝫ a choro Dathan ⁊ Abiron auctoribus ſciſmatis recedāt cum effectu/ illūqꝫ oīno deuitēt iuxta p̄ceptū apl'i. iij. ep'la ad Titū qua dicit hereticū hoiem poſt primā et ſcōm correctionē deuita ſciens qꝛ ſubuerſus eſt qui eiuſmodi eſt ⁊ deliquit ꝓprio iudicio condemnatus. Nam etiā iuxta doctrinā Johānis in ſcōa canonica ſua/ Non habenti doctrinā eccl'ie nec eſt dicendū aue. Omneſqꝫ huic diui/ ne ſnie nō acqeſcentes merito ꝑtimeſcere habēt/ qm̄ in diſcreto exami/ ne diuini iudicij reddituri ſunt rationē ſi participationē adherentiā et fauorē dicto Gabrieli ꝑ generale cōciliū condēnato tanq̄ꝫ heretico pre/ ſtent. Et qm̄ vt ait btūs Greg. Jlla capitula recipi nō debēt quorꝝ dā/ nant auctores. Ne ex doctrina p̄fati libelli quē in cōfirmatione ſue he/ reſis ⁊ ſciſmatis dictus Gabriel poſt ſuā cōdēnationē effeciſſe dicitur quēpiā fideliū in hac re ſeduci cōtingat hec ſctā ſynodus diſtrictius in hibet p̄cipit atqꝫ mādat/ Omnibꝫ ⁊ ſingulis xp̄ifidelibꝫ cuiuſcūqꝫ digni tatis/ etiā ſi cardinalat⁹ patriarchalis pōtificalis aut alteri⁹ cuiuſcūqꝫ eccleſiaſtice vel ſecularꝫ. Etiā ſi vniuerſitates cōmunitates vel collegia fuerint ne p̄fatū libellū publicare p̄dicare approbare ſeu defendere p̄ſu/ mant/ ſeu eidē quouiſmodo aſſentire credere aut fauere/ vel eo vti ſeu vtentibꝫ eo cōſiliū/ auxiliū vel fauorē p̄ſtare. Neqꝫ etiā p̄tēſis cenſuris ſeu ſentētijs inouatiōis declaratiōis dānatiōis reprobationis nūcia/ tionis cōfirmatiōis/ ⁊ depoſitiōis in eodem libello quōlibet cōtentis quas nullas nullius roboris vel momēti eſſe decernim⁹/ ⁊ declaram⁹ obedire attēdere ſeu ea obſeruare/ aut vigore eorūdem/ vel aliorꝝ quo rūcunqꝫ mandatorꝝ vel cōfeſſionū aut indultorꝝ quaſcūqꝫ dignitates. Etiā ſi cardinalatus patriarchalis archiep̄alis ep̄alis fuerint vel be/ neficia/ aut alia q̄cūqꝫ bona ſuppoſitorꝝ huius ſancte ſynodi ⁊ eidē ad/ herentiū quouiſmodo impetrare occupare aut detinere. Etiā ſi motu ꝓprio eis cōceſſa dicant/ vel ipſos ſic impetrātes occupātes vel detinē/ tes ad poſſeſſionē eorūdē recipe vel admittere/ ſeu eos in eiſdē ſuſtine/ re quouiſmodo p̄ſumāt ſub penis fautorie ſciſmatis ⁊ hereſis/ necnon alijs penis excōmunicatiōis priuatiōis ab omnibꝫ dignitatibꝫ/ etiā ſi vt premittit cardinalatus patriarchales archiep̄ales aut pontificales fuerint beneficijs ⁊ officijs ⁊ inhabilitatiōibꝫ ad eaſdē ⁊ interdicti du/ dum in octaua tertiadecima ⁊ viceſimanona/ ac alijs ſeſſionibꝫ huius ſancte ſynodi in talia facientes ꝓmulgatis/ quas hec ſancta ſynodus innouat/ ⁊ quas omnes hij ſinguli predicti ipſo facto incurrūt/ nec ab alio q̄ꝫ ab hac ſācta ſynodo preterq̄ꝫ in mortis articulo valeant de pre/ dictis abſolui. Et ſi qui huic ſacro cōcilio incorporati aut ei adherētes

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

vigore mandatoꝝ prefati Gabrielis olim Eugenij poſt eius ſuſpen/
ſionem ab adminiſtratõe papali emanatoꝝ ſuis dignitatib⁊ aut bene
ficijs quibuſcũqꝫ ſpoliati eſſent/aut ſpoliarent in futurũ poſſint nihilo
minus ſine alia cauſe cognitõe aut requiſitionis alterius auctoritatis
poſſeſſiones hmõi dignitatũ ⁊ beneficioꝝ ꝑ ſe vel ꝑ alios reintrare ⁊ re
cuperare alijs penis cõtentis in decretis noſtr' ſemꝑ in ſuo robore du/
raturis. Datũ in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſo
lẽniter celebrata. iij. Kaleñ. Nouẽb. Anno a natiuitate dñi Milleſimo
quadringenteſimotriceſimonono. Apl'ica ſede vacante.

Aliud decretum.

SAcroſancta generalis ſynodus ⁊c. Magna nobis eſt ſol
licitudo vt electiões paſtoꝝ quib⁹ incũbit regere gregẽ do
minicũ rite celebrent/ ⁊ quantũ poſſibile eſt cũcta remoue/
antur que ipſarũ puritati obuiare poſſunt/ Quia vero ſe/
pijs cõtingit hactenus monaſterioꝝ ⁊ eccleſiarũ p̄latis de/
cedentib⁹ ⁊ eoꝝ corporib⁊ tumulatis ꝓpter expectationẽ abſentiũ vocã
doꝝ ex locis longinqs eccl'ias ipas ⁊ monaſteria vacãtia interim diſpẽ
dia plurima ſuſcepiſſe. Et ꝓpter diuturni interim expectati tp̄is ſpacia
varia regimina ⁊ p̄cũ ſubornatiões factas fuiſſe/ vnde eccleſijs ſepius
magne iacture ꝑueniſſe noſcunt. Statuit et ordinat hec ſctã ſynodus
ꝙ de cetero ad electiões de ꝑſonis eccl'iarum ⁊ monaſterioꝝ regimina
faciẽdas vbi abſentes hactenus vocari cõſueuerũt nõ teneant illi de ca
pitulo vel cõuẽtu in quo electio faciẽda fuerit aliquos vocare abſentes
in locis vltra duas dietas ab ipſa eccl'ia vel monaſterio diſtãtib⁊ exiſtẽ/
tes/ canonib⁊ aliter diſponẽtib⁊ nõ obſtãtib⁊ quibuſcũqꝫ. Et idem i ele/
ctionib⁊ ad quaſcũqꝫ dignitates faciẽdas intelligat/ ꝑ hoc tñ priuile/
gijs ſtatutis ⁊ cõſuetudinib⁊ illarũ eccleſiarũ ⁊ monaſterioꝝ/ in quib⁊
ad ipas electiões facites prelati religioſi aut alij de alijs eccleſijs aut
monaſterijs vocãdi ſunt nõ intẽdim⁹ in aliquo derogare. Predicta qꝫ
in caſu electionũ dũtaxat volum⁹ intelligi alijs caſib⁊ in quib⁊ abſentes
vocãdi ſũt in diſpoſitõe iuris cõmunis remanẽtib⁊. Inſuꝑ qm̃ i modo
⁊ in forma eligẽdi eccleſijs ⁊ monaſterijs p̄latos maxime cũ in eoꝝ ele
ctionib⁊ ꝑ viam ſcrutinij ꝓcedit multa reqrunt a iure obſeruãda quoꝝ
emiſſio hmõi electos nullas reddit vel ſaltẽ anullãdas. Unde diſpen/
dia ⁊ qꝫplurima diſcrimina eiſdẽ eccleſijs ⁊ monaſterijs hacten⁹ ſepe/
numero euenerũt/ ⁊ cõtinuo in poſterũ euenire poſſent/ ad obuiãdum
eiſdẽ diſcriminib⁊ ⁊ diſpẽdijs. Statuit hec ſctã ſynodus ꝙ ſuꝑiores ad
qs earũdẽ electionũ ſpectat cõfirmatio electões quaſlibet hmõi dũmõ
illas alias a maiori parte capl'oꝝ ſeu cõuentuũ eccl'iaꝝ ⁊ monaſterioꝝ
hmõi prius tñ vocatis vocãdis ⁊ cõione ſuſcepta ⁊ iuramẽtis p̄ſtitꝫ pri
mitus iuxta formã decreti nr̃i deſuꝑ editi de perſonis idoneis celebra
tas cognouerint ſuꝑ reliqs formã cõcernẽtib⁊ iuxta traditionẽ canonũ

abſqꝫ tamen malicia ⁊ fraude obmiſſis/ad cõfirmatõesq̃ hmõi electio
num ꝓcedere/⁊ taliter electis cum ipſarũ qualitas ⁊ eccleſiaꝝ vtilitas
ꝑſuaſerit vt idem in eccleſijs ⁊ monaſterijs eidem p̃eſſe ipſaſqꝫ in ſpũa
libus ⁊ temporalibꝫ regere ⁊ gubernare ac diſpenſare poſſint et valeãt
In poſtulationibꝫ tamen quorũcũqꝫ nullatenus iuramẽta ⁊ cõmunio
ſicut nec in electionibꝫ obmittaꝫ. Conſtitutiõibꝫ eiſdẽ in cõtrariũ faciẽ-
tibus nõ obſtantibꝫ quibuſcũqꝫ. Datũ Baſilee vt infra patebit.

¶ Aliud decretum.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpiritu ſancto
legittime congregata vniuerſalem eccleſiã repñſentans/ ad
futurã rei memoriã. Nuꝑ in decreto noſtre triceſime ſecũde
ſeſſiõis ſuꝑ electiõe romani põtificis ꝓmulgato inter cetera
ſtatuimꝰ ꝙ vna cũ dilecto eccl'ie filio Ludouico tũc ſãcte Ce
cilie cardinaliũ Arelateñ. vulgariꝫ nũcupato/ et alijs cardialibꝫ ſacro
ſancte Romane eccleſie/ ſi qui ante cõſummatã electionẽ aduenirẽt/ ⁊ ipi
electioni intereſſe vellent. Alij trigintaduo tam de p̃latis q̃ꝫ de ceteris
honorabilibꝫ eccleſiaſticis viris aſſumerenꝫ qui ꝓ hac vice auctoritate
huius ſancte ſynodi ipm Romanũ pontificẽ eligere haberent/ ita vt il
le ab vniuerſali eccl'ia ſũmus pontifex habeaꝫ qui a duabꝫ partibꝫ om-
nium predictoꝝ fuerit electus/ ꝓut hec om̃ia in p̃dictꝭ decreto latius
cõtinenꝫ/ inter quos trigintaduos noiauimus ⁊ eligimus dilectos ec-
cleſie filios Thomã abbatẽ de dondrainã ordinis Ciſtercieñ. dioceꝫ.
candide caſe. Johãnem de Segobia archidiaconũ d̃ villaviſſoſa in ec
cleſia Oneteñ. Thomam de Corcellis canonicũ Cimbianeñ. in ſacra
theologia magiſtros cõmittentes eidẽ plenariã facultatẽ eligẽdi ſi vel
lent ac aſſumẽdi ſecũ vnũ/ duos vel tres alios ꝓut eis videreꝫ qui aſ-
ſumpti ⁊ electi ſil'em ⁊ eandẽ ſecũ poteſtatẽ haberẽt ⁊ facultatẽ manda
to vice ⁊ auctoritate huius ſacri Baſilieñ cõcilij noiandi et eligendi re
ſtantes electores ipſius futuri Romani pontificis ⁊ etiã alios officia-
rios ꝓ cõclaui neceſſarios/ ita ꝙ nullus ꝑ eos eligẽdus ⁊ nomiandus
cenſereꝫ eſſe electus ⁊ noiatus niſi a maiori parte predictoꝝ eligentiũ
noiatus eſſet ⁊ electus. Quibꝫ iniũximus vt reciperẽt ⁊ noiarent ipos
reſtantes electores ex toto corpore cõcilij habendo reſpectũ ad natões
⁊ deputatiões in hoc ſacro cõcilio exiſtentes quantũ fieri poſſet. Rece
pimuſqꝫ ab ipſis tribꝫ prenoiatis iuramentũ ꝙ eligerent viros timo-
ratos ⁊ idoneos q̃oqꝫ nõ reuelarent electos ꝑ ipſos vſqꝫ ad publicatio
nem eorũdem in generali cõgregatõe aut ſeſſione. Sed ipſaꝫ electionẽ
ſic per eos factã clauſam ſub eoꝝ ſigillis reponerent in aliquo loco tu-
to ſub fidei cuſtodia vſqꝫ ad illã diem publicatiõis/ volẽtes autẽ tres
predicti deputati noſtri cõmiſſionẽ ſibi ꝑ nos factã exequi coaſſumpto
ſibi dilecto eccleſie filio Criſtãno de Hroetz regine in theologia magi-
ſtro p̃poſito eccleſie ſancti Petri in Brũna Olumoceñ. dioceꝫ. die qn⁊
ta menꝫ Nouẽb. in domo fratrũ minoꝝ Baſilieñ. cõuenientes elegerũt

et nominarūt tam de p̄latis q̄ȝ de ceteris vſqȝ ad complementū nume
ri triginta duorum ipſis in eodem numero ex noſtra ordinatione cō-
prehenſis quos in certa cedula deſcripſerunt/ et eandem clauſam ſub
ſigillis eorum in loco tuto ſub fida cuſtodia repoſuerunt vſqȝ ad diem
publicationis fiende Subſequenter vero die quarta kalendas eiuſdē
mēſis nouēbris in noſtra generali cōgregatione ad hoc ſpecialiter in
dicta p̄fatā cedulam aperientes nominationē et electionē ſic ꝑ eos fa-
ctā publicauerūt in qua ꝑſone infraſcripte noīate ⁊ deputate ſunt ab eiſ
dem ꝓ electorib⁹ futuri romani pontificis Johānes archiep̄s Tharē
taſieñ. Otto dortuſeñ. Georgius viceñ. Franciſcus Gebenneñ. Ludo
uicus viſeñ. Bernhardus aqueñ. Guillin⁹ vorcelleñ. Georgi⁹ augu-
steñ: Johānes iporigeñ. Fridericus Baſilieñ. Ludouicus thanaeñ.
eccl'iarū epi Aberannus ſancti benigni fructuarieñ. ordinis ſancti be
nedicti yporigeñ. dyoceſis Jacobus de ſecuſia ordinis ſancti Benedi
cti thaurineñ. dyoceſis Conradus de lucella Ciſtercieñ. ordinis Baſi-
lieñ. dyoceſis Raymūdus Contheñ. ordinis ſācti Bn̄dicti rutheneñ.
dyoceſis Petrus ſancti cucufacis eiuſdē ordinis Barthioneñ. dyoce
ſis Thomas de drondriana ordinis Ciſtertieñ. cādidicaſſe dyoceſ.
Anthonius arularū ordinis ſancti benedicti Elueñ. dyoceſ. monaſte
riorum abbates Johānes de ſegobia Archidiaconus de villauiſſogia
in eccleſia oneteñ. Criſtānus de Gretzregine p̄poſitus ſancti Petri in
brūna olomuteñ. dyoceſ. Nicolaus thibenth Penitētiari⁹ cōſtantieñ.
rothomageñ. puincie Thomas de corcellis canonic⁹ Ambianeñ. Jo
hānes de valle rector parrochialis eccleſie depleneer Lenoneñ. dyoce
ſis in theologia magiſtri Guilhelm⁹ hugonis archidyacon⁹ meteñ.
legū doctor/ frater iohānes de monte cameto p̄ceptor dom⁹ ſancti an-
thonij de benuerſo Thaurineñ. dyoceſis Verzellan⁹ archidiaconus
Cracouieñ. Bernhardus de boſtho canonicus Jlardeñ. frater Bar-
tholomeus de pronalis p̄ceptor dom⁹ de clauatio ordinis ſācti An-
thonij yporrigeñ. dyoceſ. Johānes wiler decanus Baſilieñ. Raymū-
dus albiol canonicus Thiraſoneñ decretoꝝ. Heinricus de iudeis le-
gū doctores Jacobus de ſaltzburga licentiat⁹ in iure canonico canoni
cus ratiſponeñ. Omnes ſupraſcripti ſunt in ſacerdotio cōſtituti.

¶ Noia vero ꝑſonarū quas in alijs officijs neceſſarijs ꝓ cōclaui depu
tauerūt ſunt hec Ludouicus ep̄us lauſaneñ. ꝓ locūtenente camerarij
durante ipſo cōclaui: Pro cuſtodib⁹ cōclauis percenallus belliceñ. Ni
colaus groſſetanus epi Johānes ſancte Michaelis de cluſa ordinis
ſancti Benedicti thaurineñ. dyoceſis Franciſcus habundātie ordinis
ſancti Auguſtini gebēneñ. dyoceſis monaſteriorū abbates Frāciſcus
de fuſe ordinis minorū magiſter in theologia: Uilhelmus de cōſtātia
legū doctor canonicus Spireñ. Johānes de turicella decanus Sego
briceñ. Theodericus nagel canonicus Rigeñ. Pro clericis cerimonia
rū gratia Eneas de ſenis Tridentiñ Michael de brumē Beluaceñ. ec

cleſiarũ canonici notarij aplici/ꝓ promotoribꝫ hugo barardi Johan/
ne Sletzenrode. Pro ꝓcuratore fiſcali robertus magnani Pro ſolda
no petrus de atrio Deinceps aũt loco bernhardi epi aqueñ qui alle/
gatis ꝑ eũ pluribus cauſis ab ingreſſu cõclauis Et officio electionis
ad qđ deputatus erat ſe excuſauit habitis deliberationibꝫ in ſacris de
putationibꝫ loco eiꝰ in noſtro generali cõgregatione noiauimꝰ ⁊ depu
tauimꝰ Ludouicũ epm Marſillieñ. Nanc itaqꝫ noiationẽ electionez
⁊ deputationẽ tã debẽtiũ eligere ſũmũ pontificẽ q̃ꝫ officiarioꝝ neceſſa/
rioꝝ ꝓ cõclaui pſenti decreto/ eadẽ ſancta Synodus approbat et cõ/
firmat Eãqꝫ validã eſſe atqꝫ in omnibꝫ vim robur et effectũ habere de
cernit et declarat ſupplens ex certa ſcientia ⁊ plenitudine ptãtis Om
nes et ſingulos defectus/ ſi qui forſan interuenerint in p̃miſſis. Datuz
in Seſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolẽniter cele/
brata tertio kalẽdas nouẽbris. Anno a natiuite dñi. Mccccxxxix.

¶ Seſſio triceſimanona cõfirmatio electionis pape.

Sacroſancta generalis ſy-

nodus Baſilieñ. in ſpũſancto legittime cõgregata vni
uerſalẽ eccleſiã repſentãs/ ad futuram rei memoriã.
Deus patrũ noſtrorũ ⁊ dñs miſericordie qui fecit oia
verbo ſuo. Et ſi de omnibꝰ a ſe creatis ꝓuidentia erat
cuncta certo gubernans ordine/ ſpeciali tamẽ cura di
lectã ſuã eccleſiã ſempꝛ dirigit/ ꝓ qua vnigenitũ ſuum
dedit cõſolãs eã iugiter ꝑ ſpm̃ paraclitũ qui ipam in afflictionibꝰ ad/
iuuat/ in pſecutionibꝫ cõfortat/ in tribulationibꝫ letificat. Nec eã qui/
buſlibet tẽptationibꝫ ſeculi huiꝰ vinci aut ſeꝑari ꝑmittit. In cuiꝰ glori
oſe nomine cõgregata hec ſancta Synodus auctoritate duorũ prece/
dentiũ cõciliorꝝ et duorꝝ romanorꝝ pontificũ dũ reſtaurationẽ legis di
uini/ ⁊ ſacrorũ canonũ reformationiqꝫ morũ ſollicito ꝑquiſiuit ſtudio
ſimul etiã extirpationẽ hereſum pacificationẽqꝫ chriſtianorꝝ principũ
multis ꝓſequens laboribus/ varias aduerſitates ꝑtulit/ ⁊ ꝓpter veri
tatẽ et iuſticiã plurimas pſecutiones ꝑpeſſa eſt. Adiuuante tñ virtute
dei ſeduło ꝑſeuerauit in ꝓſecutiõe ſancte reformatiõis eccl'ie ꝓ honore
dei ⁊ ſalute oĩm aĩarũ/ Cũ aũt hoc opus felices ꝓgreſſus habere non
põt ꝓpter aduerſitates ⁊ reſiſtẽtias plurimas/ quas Gabriel olim di
ctus Eugeniꝰ papa quartꝰ in cõtrariũ opponebat decreta ſalubria ⁊ ſa/
cros canones cõtemnẽs et paruipendẽs auctoritatẽqꝫ ſacrorũ cõcilio
rũ verbis et factis cõculcãs determinatiões fidei catholice ꝑ eccleſiaz
factas ꝑtinaciter impugnãdo ⁊ abuſibus varijs atqꝫ criminibꝫ eccle/
ſiaz dei notorie et incorrigibiliter ſcãdalizando ꝓut in ꝓceſſibus ſuper
hoc deductis latiꝰ cõtinetr/ Ubi tãdẽ apud eũ nulla ꝓficiebat ãmoni/
tio Oportuit ad illa iuris remedia recurrere ⁊ a ſũmo põtifice q̄ nimi
um dãnoſe ⁊ inutiliter adminiſtrabat eundẽ deponere poſtq̃ꝫ depoſi/

tionē cū quattuoꝛ mēſes et amplꝰ eſſent effluxi ꝯſiderātes qm̄ graui-
bus ſit omiſſo diſpēdijs quot ꝛ quāta ſit plena periculis eccl'ie roma-
ne plixa vacatio ſicut exacti cōſideratio tp̄is edocet. Ad electionē noui
pōtificis ꝓcedere duximꝰ repetitis pꝛiꝰ in noſtra publica Seſſione tri
ceſimaſeptima illis q̄ dudū de electione ſūmi pōtificis / in hoc cōcilio fi
enda in euentū vacationis ſedis apl'ice ipſo cōcilio durante in quar-
ta et ſeptima Seſſionibꝫ eiuſdē ſancti Synodi Statuta et oꝛdinata
fuerant et facta ſolēni declaratione qꝫ ꝓ hac vice electio romani ponti-
ficis fienda et celebranda erat ꝑ hoc ſacrū Baſilieñ. cōciliū ſeu eiꝰ au-
ctoꝛitate atq₃ etiā oꝛdīatiōis ꝑ decretū facte triceſimeſeptie Seſſiōis
Ex vna cū dilectiſſimo eccl'ie filio Ludouico tituli ſācte Cecilie roma-
ne eccleſie p̄ſbytero cardinali Arelateñ. vulgariter nūcupato p̄n̄te vel
p̄ſidēte i hoc ſacro ꝯcilio Et alijs ipiꝰ ſctē romane eccl'ie cardinalibꝫ ſi
q̄ ante cōſūmatā electionē futuri romani pōtificis aduenirent / ꝛ huic
ſacro ꝯcilio adherētes eidē electiōi intereſſe vellent. Alij tā de p̄latis q₃
de ceteris honoꝛabilibꝫ eccleſiaſticis viris in ſacerdotio aut ſaltē in di
aconatus oꝛdine coſtituti vſq₃ ad numerū trigintaduoꝝ ꝑ eandē ſan-
ctā Synodū ad p̄dictā electionē faciendā in generali ſua cōgregatio-
ne / ac in Seſſione publica noiandi ꝛ deputādi ptātē haberēt ꝓut ſm
deū ꝛ ſuas cōſcientias eiſdē viderēt hac vice libere eligēdi ſūmū pōtifi-
cē auctoꝛitate huiꝰ ſācte Synodi ita vt ille abſq₃ vlla exceptiōe ab vni
uerſali eccl'ia ſūmus pōtifex haberet q̄ ab oībꝫ p̄dictis ſic debētibꝫ pro
hac vice eligere aut ſaltē a duabꝫ ꝑtibꝫ ipſoꝝ eſſet electꝰ et cōſenſū ſuū
iuxta formā in eodē decreto oꝛdinatā p̄ſtaret Scd̄m cuiꝰ decreti depo
ſitionē trigintaduo archiep̄i ep̄ali abbaciali dignitatibꝫ et graduū ac
ſcientiarū titulis inſigniti noiati et deputati in noſtra generali cōgre-
gatione ac demū in Seſſione publica quoꝝ nomina dignitates gra-
dus ꝛ oꝛdines hic habere volumꝰ ꝓ ſufficienter expꝛeſſis. Die tertia
kalēdas huiꝰ mēſis nouēbꝛis celebꝛata miſſa ſolenni ꝑ pꝛefatū cardi
nalē Arelatenſem / ac ꝑ ſingulos ipſoꝝ ſuſcepto diuine eucharistie ſa-
cramēto de manu eiuſdē cardinalis in p̄ſentia totiꝰ cleri et ppl'i. Et iu-
ramētis ſolēnibꝫ p̄ſtitis ipi pariter cū eodē cardinali cōclaue intraue
rūt i ea domo ciuitatis Baſilieñ. In qua deputatio ꝓ cōibus teneri cō
ſueuit Ubi cū magna deuotiōe ſeptē diebus inſiſtētes. Quinq₃ ſcruti-
nia ſucceſſiue demane diuerſis diebus celebrata miſſa / et inuocata ſpi
ritusſancti gratia ꝑegerūt. Et tādē facto quīto ſcrutinio ea hoꝛa qua
ꝓceſſio huiꝰ ſacri cōcilij domū p̄fatā circūibat / cantādo hymnū. Ueni
creatoꝛ ſp̄us ꝛc. Cōptū etiā religioſū et nobilem virū Amedeū ducem
Sabaudie in ſolitudine rippalie Gebenneñ. dyoceſis iā a pluribꝫ an-
nis in virtute cōtinētie honeſte cōuerſantē et virtutē dn̄o in ſpū humi
litatis ac ſimplici et humili habitu deſeruientē in ſūmū pōtificē vniuer
ſalis ꝛ romane eccleſie eſſe electū iuxta p̄fati decreti noſtri triceſimeſe-
ptime Seſſiōis diſpoſitionē. Que q̄dē electio poſtmodū ꝑ ꝑta feneſtra

cōclauis fuit ꝑ dictū cardinalē Arelateñ. publice nūciata decātatoq; Te deū laudamꝰ ꝑ oēs ſupra dictos ad eligēdū deputatos cōcorditer ſuꝑ electione ipſa deū glorificantes et orationib; cōuenientibus ſubiūctis/ ipſi a cōclaui exierunt in pluuialibꝰ ⁊ mitris/ alijſq; habitib; cōdecētib; ꝓ vt ſtatui vniuſcuiuſq; cōpetebat cōcomitātib; p̄latis ⁊ alijs ſuppoſitis huius ſacri cōcilij ac profeſſionibus omniū collegiorum et cōuentuū huius ciuitatis Baſilieñ. cū reliquijs et decētibus ornamētis populiq; multitudine copioſa eccleſiā maiorē Baſilieñ. adierunt/ vbi ipſi prelati et alij de ſacro concilio vnanimiter deo gratias retulerunt. Iteratoq; ſepedictus dominꝰ cardinalis Arelateñ. in ambone ꝯſentibus omnibus electoribus deputatis/ ⁊ in hoc cōſentientibꝰ atq; idipſum approbantib; retulit quomodo ipſa electio rite et canonice fuerat celebrata Notarijs apoſtolicis qui in cōclaui fuerant etiam idem atteſtantib;. Que omnia cōſiderans hec ſancta Synodus ⁊ ſpē magnā gerens in dño ꝙ p̄fatus Amedeus ꝓ ſapientia experientia iuſticia clemētia et ceteris virtutibus ſuis plurimos fructus ſalutis efficiet in populo dei/ fidem cōſeruando/ mores reformando pacēq; cōponēdo inter principes chriſtianos et ppl'os velut ſāctitatis amator et pacis cultor/ qui cū omnibus pacem ⁊ cū nullo differentiā aut diſcordiā habere famaꝛ domui ſue bene et laudabiliter p̄poſitus grandiūq; populorū prudentiſſimꝰ gubernator et in rebus eccleſiaſticis et ſpūalibus nō mediocriter exercitatus habita ſuꝑ hoc in quattuor deputationibus omniū ſuppoſitorū huius ſacri cōcilij cōcordi ⁊ vnanimi deliberatione. Et demū in generali cōgregatione cōcluſione ſubſecuta ipſaꝫ electionem laudat/ recipit et approbat/ ⁊ ex habundanti ⁊ ex certa ſciētia hoc preſenti decreto ratificat et cōfirmat. Declarans eundē Amedeū, abſq; vlla exceptione ab vniuerſali eccleſia teneri/ haberi et reputari debere electū in verū ⁊ legittimū ſummū et Romanū pōtificem. Et hoc ipſum ꝑ p̄ſentis decreti publicationē ad noticiā volumꝰ deduci cūctorum. Datū in Seſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolenniter celebrata. xv. kalēdas decēbris. Anno a natiuitate dñi Milleſimoquadringenteſimotriceſimonono.

¶ Seſſio quadrageſima De conſenſu felicis pape.

SAcroſctā generalis Synodus Baſilienſis in ſpirituſancto legittime cōgregata/ vniuerſalem eccleſiā repreſentans/ Ad perpetuā rei memoriam. Cū ſicut ait beatꝰ Hilariꝰ ꝓpriū eccleſie eſſe ſoleat vt tunc vincat cū leditur tūc intelligat cū arguitur tunc ſecura ſit cū ſepata videtur Archa enim per quā eccleſia deſignatur eleuata eſt in ſublime cōfidit hec ſancta Synodus ꝙ ille qui poſt nubilum dat ſerenum inclitam ſponſaꝫ ſuam ſuccedentibus turbationū fluctibus agitatam oculo clemētiori

ex alto reſpicit nō ferens eam in ſui nominis iniuriam diutius concul/
cari Ipſa etenim Synodus poſuit in domino ſpem ſuam ⁊ factus eſt
protector eius/ nec miſcdiaꝫ ſuā abſtulit qui varijs aduerſitatē generi
bus congrua appoſuit remedia p̄mentibus quidem grauibus calami
tatibus et irruentibus perſonis aduerſus eccleſiā ipſam ⁊ auctoritatē
eius excitauit eandē ſanctā Synodū ſpiritus paraclitus vt ad electio/
nem noui paſtoris et romani procederet pontificis qui ſe apponeret
murū pro domo iſrael/ Quequidem electio tam cū ſolēnitate cōgrua
in eadem Synodo rite et canonice celebrata extitit de perſona ſanctiſ/
ſimi felicis quinti tunc Amedei ducis Sabaudie ac decani militū in
ſolitudine rippalie Gebennen̄. dyoceſis in humilitatis ſpiritu dn̄o fa
mulantiū put in decreto triceſimenone Seſſionis dicte Synodi ſup
hoc confecto plenius continet̄ Cuius tenor talis eſt.

¶ Sacroſancta ⁊c. Ad ppetuā rei memoriā. Deus patrū noſtrorum
⁊c. poſt cuiuſquidē decreti publicationē prefata Synodus dilectiſſi/
mū eccleſie filiū Ludouicū tituli ſancte Cecilie p̄ſbyteruꝫ cardinalem
Arelaten̄. vulgariter nūcupatū de latere et alios legatos et oratores
ſuos videlicet/ pleroſqꝫ ep̄os abbates magiſtros et doctores iuris di/
uini et humani nobilem virum Johannē comitem in Tierſtein prote/
ctorem dicte Synodi imperiali auctoritate deputati vicegerentem et
certos milites ad eundem electū tranſmittendos duxit vt ipſi electi/
onem p̄fatā p̄ſentarent et conſenſū eius expoſcerent et requirerēt iuxta
formā in decreto triceſimeſeptime Seſſionis p̄fate Synodi ſtatutā ⁊
ordinatā Quibuſquidē legatis et oratoribꝫ in p̄fati electi ſnīa cōſtitu/
tis ipſumqꝫ p̄ſentato ſibi die videlicet iouis. xvij. menſis decembris.
Anno a natiuitate dn̄i Milleſimoquadringenteſimotriceſimonono
decreto electionis predicte ex parte eiuſdē Synodi ſupplici precū inſtā
tia repetitis vicibus requirentibus quatinus pro cōſolatione eccleſie
dei maximis hijs tēporibus aduerſitatibus et tribulationibꝰ cōſtitu/
te electioni hmōi acquieſcere et cōſenſum preſtare aliaqꝫ ad quē iuxta
decretū. xxxvij. Seſſionis hmōi tenebat̄ facere ⁊ adimplere dignaret̄.
idem electus tunc in magna vt cernebat̄ ſpiritus anxietate conſtitutꝰ
merore cōpreſſus. Cum hinc deſiderium quietis cui ſub ſuaui cōtem/
platione depoſita tēporaliū negociorū cura vacare delegerat in ſolitu/
dine predicta retraheret ⁊ humane cōditiōe infirmitas honoris ⁊ ma/
gnitudine refugeret huic vniuerſalis eccleſie auctoritas ⁊ rei publice
neceſſitas impelleret/ et licet diutiꝰ trepidauerit ignorans quid cōſul
tius ageret in premiſſis poſt multiplices ſeorſum cū grauibus perſo/
nis habitas cōſultatiōes metuēs etiā vt dicebat/ ne ipſius ſic ad vni/
uerſalis eccleſie ⁊ rei publice miniſteriū neceſſitate cogente vocati con
tradictionis reluctatio diuinā contra ſe indignationē puocaret ⁊ gra
uioris forſan diſpēdij in eccl'ia dei occaſionē induceret nō honoris aut
tpaliū rerū cupidine ductꝰ Sꝫ obſequēdi neceſſitate impulſus et affe/

ctu publice ſalutis ꝓcurande in humilitatis ſpū tanti oneris ſarcine
humeros ſuppoſuit et ſe aplice ſollicitudinis iugo ſubmiſit/ Electioni
qȝ de eo facte genib⁹ flexis et oꝛtiſqȝ lachꝛymis/ etiam infra ſtatutum
ad hoc in decreto. xxxvij. Seſſionis hmōi terminū ad laudē dei omni
potentis deuote cōſenſit ꝛ humiliter acquieuit/ ac ꝑ dictū cardinalem
quo vocari vellet noīe interrogat⁹ ꝓut moꝛis eſt in romanū ꝑ tpe pon
tificē electo felix nomē duxit ſibi eligendū clamide ꝛ caputio quib; tūc
vtebat̄ depoſitis etiā genib; flexib; ꝓfeſſiōez iuxta p̄fate triceſimeſepti/
me Seſſionis cōtinentiā atqȝ formā emiſit/ et ꝓpꝛia manu ſubſcripſit
die et anno ſuperi⁹ expꝛeſſis cuiuſquidē ꝓfeſſionis tenoꝛ talis eſt.

¶ In nomine ſancte ꝛ indiuidue trinitatis patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti
Ego felix elect⁹ in papā omnipotēti deo cui⁹ eccl'iam ſuā p̄ſidio regen
dā ſuſcipio ꝛ beato Petro apl'oꝛū pꝛincipi coꝛde ꝛ oꝛe ꝓfiteoꝛ quādiu
in hac fragili vita cōſtitutus fuero me firmiter credere ꝛ tenere fidē ca
tholicā ſm traditionē apl'oꝛū ꝛ generaliū cōciliOꝝ/ ꝛ alioꝛū ſanctoꝛuȝ
patrū maxime aūt ſanctoꝝ octo conciliOꝝ vniuerſaliū videlicet pꝛimi
niceni ſecūdi cōſtantinopolitani tertij epheſini et quarti calcedoneñ.
quinti ꝛ ſexti. Itē cōſtātinopolitani ſeptimi. Itē niceni octaui q̄ȝ conſtā
tinopolitani/ necnō lateraneñ lugduneñ. vienneñ. cōſtantieñ. et Baſi
lieñ. generaliū etiā cōcilioꝛū/ et illā fidē vſqȝ ad vnū apicē inuiolatā ſer/
uare ꝛ vſqȝ ad aīam ꝛ ſanguinē cōfirmare defenſare et p̄dicare/ ritū/
qȝ pariter ſacramētoꝝ eccleſiaſticoꝛū eccleſie traditū omnimodā ꝓſe/
qui ꝛ obſeruari polliceoꝛ etiā fideliter laboꝛare ꝓ tuitione fidei catho/
lice ꝛ extirpatione hereſum ꝛ erroꝛū refoꝛmatione moꝛū executione et
obſeruatione decretoꝝ cōſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. cōcilioꝛū ac pace in po/
pulo xp̄iano/ iuro etiā ꝓſequi celebrationē cōciliOꝝ generaliū ꝛ ꝯfirma
tionē electionū iuxta decreta ſacri Baſilieñ. cōcilij hāc aūt ꝓfeſſionē
mea manu ſubſcripſi ꝛ tibi oīpotēti deo cui in die tremēdi iudicij reddi
turus ſū. de hoc ꝛ alijs meis opib; rōnē pura mēte ſup altare quā in
pꝛimo publico ꝯſiſtoꝛio ſolēniter repetā. ¶ Quibus pactis cardina/
lis alijqȝ legati ꝛ oꝛatoꝛes p̄dicti iuxta cōmiſſionez ꝛ ptātē eis traditā
ipſum electū depoſitis ſibi indumētis cōſuetis ꝑ traditionē veſtis albi
coloꝛis Et anuli de papatu inueſtierunt/ ꝛ alba pluuiali ceteriſqȝ oꝛna
mētis papalib; cōgruētib; induerūt Et in cathedra poſuerūt Ipſe car
dinalis alijqȝ ep̄i p̄lati pꝛincipes comites barones ꝛ nobiles reueren/
tiā ꝛ obediētiā romanis pontificib; exhiberi ſolitas exhibētes in pꝛo
ceſſiōe ſolēni cruce p̄cedēte moꝛe papali vt decuit Ad eccl'iam monaſte/
rij ſācti Mauritij oꝛdinis ſācti Auguſtini in dicta ſolitudine ꝯſtitutā
ꝓcedentes/ ꝛ dū ipe elect⁹ fuit ante altare ꝓſtrat⁹ diu oꝛauit ꝛ hymni
Te deū laudam⁹ decātatiōe finita ꝛ pat̄ noſter ꝛ alijs ſuffragijs ꝛ col
lecta cōſuet' ꝑ dictū cardinalē dict' eūdē electū intronizauerūt. Ipſū ſu
ꝑ altare maius dicte eccl'ie eleuātes/ demū ipe elect⁹ aſtātib; ibidē ſolē
nē bn̄dictionē dedit ꝛ idulgētias ꝯceſſit In his oīb; decētib; ꝛ cōgruis

ſolēnitatib⁹ obſeruatis Queq̄dē p̄miſſa oīa ſex notarijs publicis ꝛ de
cē ad hoc ſpāliter req̄ſitis teſtib⁹ pleriſq̄ꝫ p̄latis principib⁹ comitib⁹ ba
ronib⁹ nobilib⁹ magiſtris doctorib⁹ ꝛ alijs inſignib⁹ ꝛ notabilib⁹ vi/
ris ibidē p̄ntibus ꝛ iſta atteſtātib⁹ geſta fuere, ꝓut in inſtrumētis pu/
blicis q̄rū tenores Ipſa Synodus p̄nti decreto habet ꝛ haberi vult
ſufficienter expreſſis plenius continet.

¶ Declaratio quod domino felici ſit obediendum

PRefata igit̄ ſacroſctā Synodus q̄ electionē felicis tūc Amedei
hmōi ei⁹ ſolēni decreto cūctꝭ xp̄ifidelib⁹ publicari curauit ꝯſenſū
ꝑ eūdē electū. Dicte electioni p̄fatū ac ſūmi opl'at⁹ acceptationē h̄ p̄nti
decreto publicat ꝛ ad noticiā deducit ꝛ deduci vult ſingulorū Ipſaſq̄ꝫ
electionē acceptationē ꝯſenſus p̄ſtationē, pfeſſionē inueſtiturā et intro
niſationē gratas et ratas habēs auctoritate vniuerſalis eccleſie et cer
ta ſcientia approbat roborat et cōfirmat. Decernēs ꝛ declarās eidem
electo tāq̄ꝫ vnico vero ꝛ indubitato eccleſie romane paſtori ab oībus
chriſtifidelibus de neceſſitate ſalutis obediendū fore ꝛ debere obediri
Ac eiſdem chriſtifidelib⁹ quacūq̄ꝫ etiā ſi imꝑali cardinalatus patriar/
chali regali pōtificali abbaciali ſeu alia q̄uis eccleſiaſtica vl' mūdana p̄
fulgeant dignitate / aut principat⁹ ducat⁹ marchionat⁹ comitatus ſeu
cuiuſuis alteri⁹ dn̄i titulo patiant̄ / necnō ciuitatū cōmunitatum opi/
dorum villarū ꝛ locoꝝ ac ſtudiorū quorūcūq̄ꝫ vniuerſitatib⁹ et eccleſi
arū tā metropolitanarū aliorū cathedraliū q̄ꝫ collegiatarū capl'is ac
monaſterioꝝ cōuētib⁹ / necnō ordinū mēdicātiū generalib⁹ miſtris et
ꝓuincialib⁹ / ac q̄buſcūq̄ꝫ alijs cuiuſcūq̄ꝫ dignitatꝭ p̄eminētie grad⁹ or/
dinis vel cōditiōis fuerint ſub obteſtatiōe diuini iudicij / necnō excō/
catiōis ſuſpēſionis ꝛ interdicti ac priuatiōis oīm dignitatū honoꝝ et
officiorū eccl'iaſticoꝝ ꝛ tꝑaliū iuriūq̄ꝫ feudoꝝ ꝛ bn̄ficioꝝ eccl'iaſticorū
quorū penis quas ꝛ alias iurꝭ penas cardinales patriarche archiep̄i
ep̄i abbates generales miſtri ꝛ ꝓuinciales magiſtri ꝛ doctores / capl'a
cōuēt⁹ ceteriq̄ꝫ ſupranoīati ꝛ alij eccl'iaſtici q̄cūq̄ꝫ mādatꝭ hmōi iobedi
entes ſeu i aliq̄ cōtratenētes ip̄o facto icurrāt / ad ip̄as vo penas ꝯ re,
ges / p̄cipes / duces / marchiones / comites barones milites ꝛ alios
dn̄os tꝑales ꝛ ſeculares ꝑſonas quaſcūq̄ꝫ q̄ ſil'r iobediētes ꝛ rebelles
fuerint / ipſa ſancta Synodus vniuerſalis eccl'ie ſeu ipſe felix ſua apl'i
ca auctoritate ꝓcedere curabit iuſticia mediāte auctoritate dei oīpotētꝭ
ꝛ eiuſdē vniuerſal' eccl'ie diſtricte p̄cipit atq̄ꝫ mādat / q̄tenus eidē electo
vo ꝛ idubitato dicte romane eccl'ie paſtori reuerēter vt tenēt obediāt ꝛ
intēdāt. Et inſup oīa ꝛ ſingula idulta lr̄as ꝓceſſus ſn̄ias cēſuras ꝛ mā
data p̄tenſa ꝑ Gabrielē olim Eugeniū papā quartū Qui tāq̄ꝫ ſciſma
tic⁹ heretic⁹ ꝛ alijs diuerſis criminib⁹ q̄b⁹ eccl'iam dei icorrigibil'r ſcā/
dalizabat irretitus Et ab oī gradu honore ꝛ dignitate papali ꝑ p̄fatā
ſynodū iuſto iudicio depoſit⁹ ꝛ amot⁹ extitit ſeu ei⁹ aucte quōlibet cō
ceſſa ꝓmulgata ꝰ facto q̄ p̄miſſis obuiare poſſint ꝓut ſūt caſſa irrita

etinania. Nulliuſq; roboris vel mometi fore decernens pariter ⁊ alijs in decreto depoſitōis ⁊ ammonitōis dicti Gabrielis qđ incipit / Proſperit dñs de excelſo ſancto ſuo. Contentis vrpute fautorie ſciſmatis et heresis ⁊ alijs etiam iuris penis quas cōtrafacientib⁹ ⁊ rebelles ipo facto incurrant. Inhibet ne prefato Gabrieli ſic depoſito ⁊ amoto eiuſq; mandatis nūcijs ⁊ litteris / aut exinde ſecutis ꝓceſſib⁹ ſententijs ⁊ cenſuris pretenſis quōlibet obediāt pareant / ſeu ea exequant / aut exequi faciant ſeu ꝓcurent eidem Gabrieli ſeu nūcijs mandatis litteris ⁊ pretenſis ꝓceſſib⁹ ſententijs ⁊ cenſuris ſuis huiuſmodi vtentib⁹ vel ea exequentib⁹ aſſiſtentiā auxiliū cōſiliū vel fauorē pſtare pſumant decretis alijs eiuſdē ſynodi in ſuo robore nihilominus duraturis. Datū Baſilee in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilien. ſoléniter celebrata. iiij. kl. Marcij. Anno a natiuitate dñi. M. cccc xl.

¶Seſſio quadrageſimaprima in qua cōdemnant quidā libelli ſcādaloſi ⁊c. per Gabrielē olim Eugeniū papā quartū.

Sacroſctā generalis Synodus Baſilien. in ſpūſctō legitime cōgregata vniuerſalem eccleſiā repreſentās / ad ꝑpetuā rei memoriā. Licet vt ſacroꝝ canonū aperte teſtat auctoritas cōdempnatis de hereſi / ⁊ ab eccleſia dei pſtitis nulla ſup catholicos iudicandi ſit attributa vel ꝑmiſſa ptās / ac fidelib⁹ chriſticolis queuis illoꝝ cōmunio ſub grauiſſimis iuris diuini pariter ⁊ humani penis ſit penitus interdicta / q; tū inualeſcēte hominū malicia ⁊ humani generis inimico omniū hereſuz ſatore ꝓcurāte plerūq; nōnulli taliter dānati ſic ſuos obdurant animos in ſua ꝑtinatia gloriātes / Et vniuerſalē eccleſiā ac ſibi deuotos ſub ꝓtenſis colore iudicialis ſententie libelli ſcādalis ⁊ cōtēptib⁹ ⁊ plenis in vniuerſis afficere ⁊ ꝑturbare nō verent. Non ſolū debitū ſed ⁊ neceſſariū reputamus vt cōtra dānabiles huiuſmodi auſus debita ordinem⁹ antidota dignaq; animaduerſiōe cōtra taliū fautores artius exurgam⁹ Nuper ſiquidē dum Gabriel olim Eugenius papa quartus nūcupatus multiplicia ⁊ enormia crimina vniuerſalē eccleſiā dei ſcandalizātia que adeo notoria erant qđ nulla tergiuerſatōe celari poterāt ꝑpetrauerat / ⁊ eccleſiā audire ac pceptis ſtatutis ⁊ ordinatōib⁹ ſynodalib⁹ obedire cōtemneret / hec ſctā ſynodus neceſſariū eſſe iudicās / vt cui pia nō ꝓderat correctio debita nō parceret abſciſio. Poſtq; in multa longanimitate patiētia ⁊ manſuetudine poſt plures ammonitiōes expectauerat eundē vt ſalutarē emēdationē ⁊ criminū pdictoꝝ correctionē efficeret / Tandē cum amplius differre nō poſſet quominus fidei catholice ⁊ ſalute vniuerſe xpiane religionis ſub auxilio ipius paracliti ꝓuident eadē ſctā ſynod⁹ in ſeſſione publica Baſilee. vij. kl. Julij. Anno a na/

tiuitate dñi. M.ccccxxxix. ſolēniter celebrata ꝑ ſuā ſniam inter alia dictū Gabrielē fuiſſe ⁊ eſſe notoriū ⁊ manifeſtū ſciſmaticū ⁊ hereticū/ ac diuerſis alijs criminibꝰ vniuerſalē eccleſiā ſcādalizātibꝰ irretitū. Cūq̄ꝫ ꝓpterea a papatu ⁊ romano pontificio ipſo iure ꝑuatū eſſe declarauit ⁊ ꝓnūciauit/ ac ipm̄ ab eiſdē amouit ⁊ depoſuit inhibēdo ſingulis fidelibꝰ ſub grauibꝰ penis tunc expſſis ne eidē Gabrieli ſic ꝑuato ⁊ depoſito tanq̄ꝫ ſūmo pontifici obedirēt parerēt ⁊ intēderēt/ vel eum quouiſmodo ſuſtinerēt aut receptarēt/ aut auxiliū cōſiliū vel fauorē ꝑſtarent/ ꝓut in ſnia ⁊ decretis noſtris deſuꝑ cōfectis plenius cōtinet. Cum aūt ſicut accepimꝰ nuper quedā famoſa/ ſcripta/ ſcādaloſa/ iniurioſa/ ſciſmatica/ a fide deuia/ ⁊ heretica/ quā ipe ſniam diffinitiuā appellat q̄ incipit/ Quā ſctōꝝ patrū ſnia ⁊c. Per quā dictus Gabriel inter alia ſanctiſſimo dño noſtro Felici q̄nto in romanū pōtificē electo vero vnico ⁊ indubitato xp̄i vicario ⁊ eiꝰ Felicis q̄nti electoribꝰ ꝑ hoc ſacrū cōciliū cū debita maturitate ⁊ ꝓuidentia circūſpecta. Ad hoc tunc ordinatis ac alijs q̄ in cōclaue ꝓ electōe romani pōtificis in hac ſctā ſynodo ingreſſi fuerūt/ ⁊ in ea interuenerūt/ eiſq̄ꝫ credētibꝰ ⁊ adherentibꝰ cōuicia plurima ⁊ turbatōes in ſuis ꝑſonis dignitatibꝰ beneficijs ⁊ rebꝰ temere ⁊ calūnioſe inferre molitus eſt. Decernēdo ⁊ declarādo eos fuiſſe ⁊ eſſe dignitatibꝰ ⁊ bn̄ficijs ⁊ officijs ſuis ꝑuatos ⁊ inabiles ad eadē/ Licet de facto nomīe ipius Gabrielis emanauerit ⁊ publicata fuerit in vniuerſalis eccleſie ⁊ dicti Felicis q̄nti ludibriū dedecus ⁊ cōtemptū. Nos attēdentes q̄ illoꝝ ſcripta recipi nō debent quoꝝ dānant auctores/ et ne ex dicta ſcriptura ꝑtenſa ꝑ quā idem Gabriel ſe ꝑtinacius obduratum ac magis ⁊ magis hereticū ⁊ omni crudelitate repletū. Cōprobat quēpiā fideliū in hac re ſeduci aut ꝑturbari cōtingat. Hec ſctā ſynodus volēs vt tenet ſuꝑ hoc ſalubriter ꝓuidere ꝑtenſam ſcripturā/ ac q̄cq̄d ex ea ſecutū eſt/ declarat fuiſſe ⁊ eſſe oīno irrita ⁊ inania/ nullūq̄ꝫ debuiſſe ac debere ſortiri effectū ſeu nocumētū vel notū afferre cuiq̄ꝫ vel quōlibet attuliſſe/ ipſaſq̄ꝫ quatenus ꝓceſſerūt de facto/ ⁊ que poſterū ſequi poſſent in irritū reuocat caſſat ⁊ annullat. Inhibet q̄ꝫ mandat atq̄ꝫ ꝑcipit vniuerſis xp̄ifidelibꝰ cuiuſcūq̄ꝫ ſtatus/ gradꝰ/ ordinis/ dignitatꝭ/ aut cōditōis fuerint/ Etiā ſi impiali/ regali/ ducali/ cardinalatꝰ/ patriarchali/ pontificali/ ſeu alia quauis eccleſiaſtica vel mūdana ꝑfulgeant/ Ac ciuitatibꝰ/ vniuerſitatibꝰ/ cōmunitatibꝰ/ villis/ opidis/ caſtris/ ⁊ collegijs/ quibuſcūq̄ꝫ ſub fautoris ſciſmatis ⁊ hereſis ac cōmunicatōis/ quo ad ſingulares. Interdicti vero quo ad ciuitates/ vniuerſitates/ cōmunitates/ villas/ opida/ caſtra/ ⁊ collegia ꝑdicta/ Necnō priuatōis omniū et ſingulorꝝ dignitatū/ beneficioꝝ/ officioꝝ/ priuilegioꝝ/ ⁊ honoꝝ eccleſiaſticoꝝ ⁊ mundanoꝝ/ ac inhabilitatōis ad eadē alijſq̄ꝫ indicto ⁊ ceteris noſtris decretis cōtentis penis quas cōtrafacientes ⁊ rebelles ipſo facto incurrere volumus/ ne ſcripturā ⁊ in ea cōtenta hmōi acceptare/ publicare/ ꝑdicare/ et defendere/ aut eiſdē quo-

uiſmodo cōſentire vel fauere/ nec eis obedire ſeu ea attēdere vel obſer/ uare aut eoꝝ quarūcunqꝫ p̄tenſaꝝ priuationū ⁊ ꝓceſſuū inde ſecutoꝝ etiā quaſcūqꝫ cenſuras cōmentiū ꝑ ipm̄ Gabrielē dānatū factoꝝ/ aut in poſterū forſan faciendoꝝ p̄textu dignitates beneficia ꝑſonas res ⁊ bona Felicis q̄nti electoꝝ ⁊ alioꝝ in eadē p̄tenſa ſcriptura quoquō cō/ prehēſoꝝ quouiſmodo impetrare/ occupare/ inuadere/ ꝑturbare/ vel detinere/ aut ip̄os impetrātes/ inuadētes/ ꝑturbātes/ capiētes/ vel de tinentes ad poſſeſſionē eorūdē ſeu alios recipere admittere ſeu eos in illis ſuſtinere/ abſqꝫ ipſis ac dicte ſcripture ac in eis contentis aliiſqꝫ p̄miſſis aſſentientib⁹ ⁊ illis vtentib⁹ ſeu ea publicātib⁹ et defendentib⁹ auxiliū/ cōſiliū/ vel fauorē preſtare quoquō audeant vel p̄ſumāt. Nec p̄miſſa quantū in eis eſt executiōi demandari p̄mittant. Datum Baſilee in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolēniter cele brata. x. kl'. Auguſti. Anno a natiuitate dñi. Mccccxl.

¶ Seſſio quadrageſimaſecūda de prouiſione Felicis pape quinti.

SAcroſancta generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpūſancto legittime cōgregata vniuerſalē eccleſiā repſentans/ ad futurā rei memoriam. Inſcrutabilis diuine altitudinis ꝓuidentia ad extollendū ⁊ cōſeruandū dñici gregis agruz in inuocatōe ſpūſſancti adunati inter multiplices nobis incūbentes ſollicitudines illa nos cura ꝑpēſi⁹ angit ⁊ vrget/ vt que ꝓ xp̄iane religionis incremento ⁊ reipublice vtilitate ꝑ nos ſūmo ſtudio edita ſunt et decreta votiue dirigi ⁊ firmiter valeant adimpleri/ ⁊ vt Romanus pontifex decretoꝝ hmōi executor et cōſeruator p̄cipuus illa tanto amplius tantoqꝫ liberius exequi poſſit ⁊ manutenere/ ac alias felici regimini eccl'ie dei ardentius intendere quo cōgrue ꝓuiſionis auxilio iuxta ſui ſtatus exigētiam ab vniuerſali eccleſia ſuffultus incūbentia ſibi ⁊ ſuis onera expēſarū grauiſſima cōmodius ⁊ facilius cōſpexerit poſſe ſupportare. Cum itaqꝫ ſanctiſſimus dñs Felix papa quintus ad ſūmi apoſtolatus apicem aſſumptus/ nō mūdanarū rerū cupidine ductus/ cum patrimoniū beati Petri ⁊ terras romane eccleſie proch dolor ꝑ alios thyrānides cerneret occupatas allect⁹. Sed diuine volūtati reſiſtere nō volēs ⁊ eccleſie dei in tam graui fluctuatōe cōſtitute pie cōpatiens/ iugū tanti oneris ꝓ dei reuerētia fidei cōſeruatōe et vniuerſalis eccl'ie cōſolatiōe ſuis humeris ſuſcipiens ꝓpriis derelictis decreta hmōi cum omni humilitate ſuſceperit. eaqꝫ ⁊ fidem catholicā obſeruare ⁊ manutenere pure ⁊ ſimpliciter iuxta mentē ⁊ tenorē eorūdē ꝓfeſſus fuerit ad proſecutionē totius boni reipublice ⁊ religionis xp̄iane. Nec nō defenſionē au/

ctoritatis generaliũ cõciliõꝝ ⁊ decretoꝝ ꝑdictoꝝ affectib⁹ ſinceris an/
helãs grauiaq; ⁊ importabilia expẽſarũ onera in diuerſis ac magnis
eccleſie dei ingruentib⁹ negotijs. Preſertim pro executõe illoꝝ ſancto/
rum operum/ ꝓpter que eadem ſancta ſynodus cõgregata eſt cum de
patrimonio beati Petri aut aliũde nullã adhuc ſubuentionẽ habuerit
hactenus ſubierit ⁊ ꝑtulerit ac grauiora neceſſario dietim ſubiret per/
ferre habeat per que vt cõfidimus ⁊ ſperamus idem Felix papa patri/
moniũ huiuſmodi ⁊ terras eccleſie recuperare/ pacẽq; eccleſie dare po/
terit dño cõcedente. Attendens itaq; hec ſancta ſynodus ꝙ̃ ſpiritua/
lia ſine temporalib⁹ diu ſubſiſtere nequeũt. Premiſſis ⁊ alijs diuerſis
rationabilib⁹ et euidentib⁹ cauſis ꝑmota volens etiã ꝙ in decreto ſue
ſeſſionis. xij. tertio idus Julij Anno a natiuitate dñi Milleſimoqua/
dringẽteſimotriceſimotertio celebrate ꝙ̃ incipit/ Sicut in cõſtruẽda
domo ordinatũ eſt laudabiliter adiplere hoc irrefragabili decreto vſq;
ad quinquẽniũ a die date preſentiũ cõputandũ quintũ. Et deinde ad
aliud qinquẽniũ extunc ꝓxime ſubſecuturũ decimũ denariũ veri valo/
ris Anni ſm cõmunẽ extimationẽ quorũcũq; fructuũ reddituũ ⁊ pro/
uentuũ primi anni omniũ et ſinguloꝝ canonicatuũ et prebendarũ di/
gnitatum perſonatuũ adminiſtrationũ preſtimonioꝝ preſtimonialiũ
portionũ/ et alioꝝ beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ cum cura ⁊ ſine cura ſecu/
larium et regulariũ cuiuſcũq; cõditionis/ ordinis/ aut religionis fue/
rint ⁊ quocũq; nomine cenſeant. Etiam ſi dignitates ipſe patriarcha/
les/ archiepiſcopales/ epiſcopales/ abbatiales/ prioratus/ cõuentua/
les/ ac in metropolitanis ſeu alijs cathedralib⁹ maiores poſt põtifica/
les aut in collegiatis eccleſijs principales ⁊ electiue fuerint a dicta die
in antea ſiue per obitũ aut liberã ſeu ex cauſa permutatõis reſignatio/
nes vel alias quouiſmodo ⁊ qualitercũq; preterq; per priuationẽ cau/
ſa reformatiõis aut reſignationẽ ſimplicẽ in foro cõſciẽtie ſeu ꝑ optio/
nem prebendaꝝ in eccleſijs vbi illarũ optiões fieri cõſueuerũt vbicũq;
in Romana curia vel extra vacantiũ oneribus neceſſarijs illis ꝓ tempõ/
re incũbentib⁹ deductis ⁊ quottidianis diſtributionib⁹/ necnõ zenedo
chijs pauperum hoſpitalibus in quibus hoſpitalitas actu tenetur le
proſarijs quoq; ⁊ alijs in titulum beneficij concedi non ſolitis dumta/
xat/ exceptis a quibuſuis capitulis/ collegijs/ cõuentibus/ et perſonis
eccleſiaſticis ⁊ ſecularibus/ exemptis et non exemptis/ cuiuſcũq; digni
tatis/ ſtatus/ gradus/ ordinis ſeu conditionis exiſtant/ illa pro tem/
pore poſſidentibus aut fructus redditus ⁊ ꝓuentus huiuſmodi ex ſta
tutis ⁊ conſuetudinib⁹ cõmendis/ ſeu alias quouiſmodo percipienti/
bus pro vna infra ſex et alia ꝓ medietatib⁹ infra alios ſex mẽſes eiuſ/
dem primi anni ſanctiſſimo domino Felici pape quinto/ ſuiſq; colle/
ctoribus ⁊ ſub collectoribus per eum deputatis vel deputãdis realiter
et cum effectu perſoluendũ ⁊ per eos exigendũ/ leuandũ/ colligendũ/ ⁊
recipiendũ eidem dño Felici pape pro ſua ac cardinalium et officialiũ

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

p̄dictorū prouiſione auctoritate vniuerſalis eccleſie tenore p̄ſentiū reſeruet cōſtituit deputat ⁊ aſſignat ſtatuens et decernens capitula conuentus collegia et perſonas ipſas ad ſolutionē quinti et decimi denarij hmōi dicto domino felici pape eiuſqꝫ electoribus et ſubcollectoribꝫ modo premiſſo faciendā fore efficaciter obligatos Quodqꝫ ſi infra vnuꝫ mēſem a die quo collectores ⁊ ſubcollectores hmōi in eccleſia cathedrali ſe quintū vel decimū denariū hmōi ab illius debitoribꝰ recipere paratos obtulerint ⁊ publicauerint quēlibet terminorū p̄dictorū ſequentiū in ſolutiōe hmōi defecerint negligētes ſeu remiſſi fuerint ſeculares perſone excōmunicationis Capitula vero cōuentus et collegia huiuſmodi ſuſpenſionis a diuinis ſentētias eoipſo incurrant/ A qua quidē excōmunicatione ſententia ab alio aut a nobis/ aut dicto domino felice papa ſeu cui ille adduxerit cōmittendum p̄terqꝫ in mortis articulo conſtituti niſi prius de tunc debito vt p̄mittitᷣ denario eidem domino felici pape quinto/ eiuſue collectoribus ⁊ ſubcollectoribus ſatiſfecerint Aut deſup cū eis cōcordauerint abſolutiōis beneficiū nequeāt obtinere/ ⁊ ſi capitula cōuentus collegia et perſone p̄dicte excōmunicationis et ſuſpenſionis ſentētias hmōi per tres menſes dictum menſem immediate ſequētes animo qđ abſit ſuſtinuerint indurato extunc eorū eccl'ie monaſteria/ ⁊ loca eccleſiaſtica ſint ſuppoſita interdicto tā diu ⁊ quouſqꝫ a ſententijs vt p̄fertᷣ abſolui ⁊ interdictū hmōi meruerint relaxari/ non obſtantibꝫ quibuſcūqꝫ cōſtitutionibꝰ ⁊ ordinatiōibꝰ apl'icis ac ſtatutis vſibus et cōſuetudinibus eccleſiarū monaſteriorū prioratuū locorū et ordinū quorūcūqꝫ iuramēto cōfirmatione apoſtolica vel quacūqꝫ alia firmitate vallatis litteris quoqꝫ gratijs priuilegijs libertatibus exemptionibus indultis et cōceſſionibꝰ capitulis cōuentibus et collegijs predictis/ eorūqꝫ eccleſijs monaſterijs prioratibus dignitatibus locis ⁊ perſonis in genere vel ſpecie ſub quacūqꝫ verborꝫ forma vniuerſalis eccleſia apoſtolica vel alia quauis auctoritate factis et cōceſſis/ etiam ſi de eis et eorū totis tenoribus in p̄ſentibus ſpecialis et expreſſa mentio fienda foret ⁊ quo ad hec eis nullatenꝰ ſuffragari volumus ceteriſqꝫ contrarijs quibuſcūqꝫ aut ſi capitulis cōuentibus collegijs et perſonis p̄dictis cōmuniter vel diuiſim quōlibet indultum exiſtat/ aut interim indulgeri contingat/ Quođ ad ſolutionem ſeu preſtationem denarij huiuſmodi aut cuiuſcunqꝫ alterius oneris vel ſubſidij non teneantᷣ/ ⁊ ad id compelli aut ad id quod intēdit ſuſpendi vel excōmunicari ſeu ipſi vel eorum loca interdici nō poſſint per litteras non faciētes plenam et expreſſam/ ac de verbo ad verbꝫ/ de indulto huiuſmodi eorūqꝫ eccleſijs monaſterijs dignitatibꝰ beneficijs locis perſonis et ordinibus ꝓprijs mētionē/ vult tamē ⁊ aſſentit hec ſācta Synodus ꝙ ſi aliqua natio regnū vel prouincia modū ꝓuiſionis huiuſmodi ſibi nō conuenire cenſerit aut allegauerit oneroſam/ Prefatꝰ dominꝰ felix papa auditis illius rationibus et conſiderandis debite

ponderatis cum eadem natiōe/aut eius ꝑſonis ꝓut rationabiliter ex/
pedire videbit̄ conuenire/ ⁊ cum eis cōcordare poſſit/ ⁊ quicquid cum
eo in hoc ſit conuentū aut cōcordatū fuerit id ipa ſancta ſynodus gra/
tum ⁊ ratum perinde haberi decernit ⁊ declarat/ ac ſi de hoc in preſen/
ti decreto plena et expreſſa mentio haberet̄. Quodq; denarius predi/
ctus vacatione predicta quotienſcūq; infra primū annū huiuſmodi in
quacūq; natione occurrente ⁊ eo durante vltra ſemel nullatenus exiga
tur/ nec quiſq; ad illum ſoluendū amplius teneat̄. Inſuper vult et de/
cernit hec ſancta ſynodus ꝙ ſi qua capitula collegia ⁊ cōuentus/ ac ec/
cleſiaſtice ſeculareſue ꝑſone cuiuſcūq; dignitatis/ ſtatus/ ordinis/ ſeu
cōditionis exiſtant fructus redditus ⁊ ꝓuentus primi anni huiuſmo/
di/ aut aliquā illoꝝ quottam ſiue partem ex ſtatutis cōſuetudinib; ſeu
priuilegijs/ aut alias quouiſmodo leuare ⁊ percipere cōſueuerūt. Per
hoc p̄fato dn̄o Felici pape in exactione huiuſmodi denarij nullatenus
preiudicet̄ diſtrictius inhibentes/ capitulis/ collegijs/ cōuentib;/ ⁊ ꝑ
ſonis ipſis ſub ſententijs et penis ſupradictis ne illos vel illā in preiu/
dicium dicti denarij ꝓ eo anno quoquō petere vel exigere audeant ſeu
preſumāt. Per hoc tn̄ hec ſancta ſynodus/ capitulis/ collegijs/ cōuen
tibus ⁊ ꝑſonis predictis quominus annis dictū primū vacationis an
num ſequentem illos et illā ꝓ ea parte que ob impoſitionē denarij hu/
iuſmodi eis deferat petere ⁊ exigere valeant/ nō vult ⁊ intendit preiu/
diciū generari. Preterea cum nōnulli Germanice apud nos cōſtitu/
ti natione ipam ꝓ ceteris plus fore grauatā coraz nobis allegauerint
ſi in ea denarius huiuſmodi ab alia moderatone exigi deberet ⁊ leua/
ri/ Hec ſancta ſynodus his et alijs rationabilib; cauſis mota benefi/
cia quecūq; ⁊ qualitercūq; infra dictā nationē cōſiſtētia valorē quinq;
marcharū argenti ſm̄ cōmunē extimationē eoꝝ neceſſarijs onerib; de
ductis/ nō excedentia hoc decreto nullatenus includi/ nec de illoꝝ fru/
ctib; redditib; et ꝓuentib; denariū huiuſmodi ſolui leuariq; ſeu exigi
debere decernit ⁊ declarat/ volens atq; ſtatuens ꝙ ſi de vero valore in
premiſſis quādoq; heſitari cōtigerit aut cōtendi. Collectores ⁊ ſubcol
lectores huiuſmodi vnā ⁊ is cui ſolutio denarij huiuſmodi ꝓ tempore
incūbit aliq; ꝑſonas pro diſcuſſione dubij et contentionis huiuſmodi
eligere/ ⁊ ſi illas diſcordare cōtingeret/ loci ordinarius aut eiuſdez in
ſpiritualib; vicarius ſeu officialis generalis. Si vero occaſione metro
politane vel cathedralis eccleſie dubiū aut cōtētio exorta fuerit caſus
diſcordie huiuſmodi capitulū cum altera perſonarū ſic electarū dubiū
huiuſmodi habeant terminare. Quorūquidē perſonarū ac in caſu di/
ſcordie huiuſmodi ordinarij ſeu eius vicarij ⁊ capituli predictoꝝ ſentē
tie ⁊ terminatōi partes hinc inde ſtare ⁊ parere ſine omni cōtradictio/
ne debeāt ⁊ teneant̄. Ceterū hec ſancta ſynodus collectorib; ⁊ ſubcolle
ctorib; denarij p̄tacti ꝓ tempore deputatis ſub obteſtatōe diuini iudicij
⁊ excōmunicatōis pena quā cōtrafaciētes incurrere vult ipo facto di/

ſtrictiꝰ inhibet/ ne quicq̃ꝫ vltra denariũ huiuſmodi a pſonis ꝓ tempore ſoluentibꝫ ꝛ debentibꝫ ꝑtextu cedule quitantie ſeu liberatõis per ipm de eo qđ ſibi ſolutũ fuerit facte petere ꝛ exigere audeant ſeu preſumãt Sed qđ de cõpetenti ſalario eis per camerã dicti dñi felicis pape aſſignando cõtenti remanere debeant/ decernit/ vult/ ꝛ ordinat/ quodqꝫ collectores ꝛ ſubcollectores ipſi ſic in exigẽdo denariũ huiuſmodi modum obſeruent ꝙ perſone de indebito grauamine nõ imerito querulari cogant̃. Ac ꝓpterea calices libri iocalia ꝛ alia ornamenta eccleſiaſtica nullatenus impignorent̃ diſtrahant̃ vel alienent̃: vult tñ et decernit eadem ſancta ſynodus ne pſonas ſententijs ꝑdictis ꝓ tẽpore illaqueatas vltra modũ in abſolutõe obtinenda ad curiã veniẽdo grauari contingat/ ꝙ ꝑfatus dñs felix papa quintus Collectoribꝫ ꝛ ſubcollectoribus ipſis ꝛ alijs ꝓut opus ꝛ expediens videbit̃ pſonas ſic ligatas a cẽſuris huiuſmodi abſoluendi ꝛ interdicta relaxandi ꝛ tollendi plenam et liberã cõcedit facultatẽ. Teneant̃qꝫ ipſi collectores ꝛ ſubcollectores ſolutõe dicti denarij facta/ Capitula cõuentus ꝛ collegia ac perſonas predictas a ſententijs ꝛ cenſuris predictis gratis/ ꝛ ſine aliqua difficultate abſoluere/ interdictũqꝫ forſan poſitũ ſimiliter tollere ꝛ relaxare. Pro cuiuſquidẽ abſolutõis ſublatõis ꝛ relaxatõis/ Litteris etiam ſigillatis ſi ꝑdicti eas habere voluerint/ etiã ſi per notariũ fuerint ſubſcripte ad ſoluendũ vltra ſextã partẽ vnius floreni de camera nullatenus cõſtringi valeant vel cõpelli. Eos aũt qui cõtrafecerint excõmunicationis ſententiã incurrere voluit ipſo facto. Qđqꝫ poſt decẽniũ a dicta die cõputandũ aſſignatio ꝓuiſionis huiuſmodi ceſſet penitus ꝛ exſpiret. Capitulaqꝫ/ cõuentus/ collegia/ ꝛ pſone ꝑdicte abſolutionẽ denarij huiuſmodi ratiõe dignitatũ/ ꝛ aliorꝫ beneficiorꝫ ꝑdictorꝫ extunc in antea vacaturorꝫ decetero nullatenus teneant̃. Decernẽs omnes ꝛ ſingulos ꝓceſſus penas ſententias ꝛ cenſuras quos ꝛ quas cõtra capitula cõuentus collegia/ ꝛ pſonas huiuſmodi ob nõ ſolutionẽ ratione beneficiorꝫ poſt decẽniũ vacaturorꝫ huiuſmodi per quẽcũqꝫ. Etiã ſi papali dignitate ꝑfulgeat quauis auctoritate fieri ferri ꝛ ꝓmulgari contigerit irritos ꝛ irritas ac irritũ ꝛ inane q̃cq̃d i cõtrariũ ſciẽter vł ignorãter fuerit attemptatũ. Datũ Baſilee in ſeſſione noſtra publica in eccleſia maiori Baſilieñ. ſolẽniter celebrata/ pridie Nonas Auguſti. Anno a natiuitate dñi Milleſimoquadringẽteſimoquadrageſimo.

¶ Seſſio. xliij. de viſitatiõe btẽ marie virg.

Sacroſctã generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpũſctõ legittime cõgregata/ vniuerſalem eccleſiã repñtans/ Ad ꝑpetuã rei memoriã. Inter aſſiduas militãtis eccłie turbatões ꝛ ꝓcellas/ q̃bꝰ ꝑpa dietim affligit̃ illa ſingularis iucũditas ꝛ egregia exultatio cõmunitati fideliũ relicta eſt/ vt dñm crea-

torem noſtrũ intimis p̃cordijs diligẽtes eundẽ in ſanctis ſuis deuote
glorificẽt. Per hec eni vt ipe dñs q̃ gratiã illis p̃ſtitit digne collaudaꝛ
ꝛ ipoꝝ ſctoꝝ ꝓmtiora erga nos reddimus patrocinia. Mõquidẽ ſin-
gulariter eſt agendũ cũ calamitates irruũt que abſqꝫ demeritis hoim
nõ cõtingũt/ vt ꝑ ipoꝝ ſctoꝝ preces ꝛ merita miſericordia dñi ſuꝑ pec-
catis hominũ imploreꝛ ꝛ humanũ genus ab iminẽtibꝫ malis ꝛ innu-
meris periculis p̃ſeruetꝛ/ iter aũt oẽs qui celeſtẽ regẽ ꝓ nobis interpel-
lent p̃cipue ad glorioſiſſimã illã ꝛ omni laude digniſſimã dei genitricẽ
mariã eſt recurrendũ que quãto altior exiſtit tãto humilius ad nos re
ſpicit/ omnes ad ſe trahere cupiẽs ꝓ quibꝫ in vtero geſtauit ſaluatorẽ
Hec apud deũ quẽ ipſa peperit ſedula ꝓ nobis aduocata nos iuuat/
nos tuetꝛ/ nos ꝓtegit/ nos exaltat. Hec om̃ibꝫ q̃ ad eam recurrũt ꝓm-
ptiſſimũ exhibet patrociniũ. Hinc igiꝛ ſanctiſſime virgini et ſi plures
feſtiuitates venerãda ſctoꝝ patrũ antiq̃tas cõſecrauerit. Irruentibꝫ tñ
dietim maioribꝫ mũdi calamitatibꝫ ꝛ anguſtijs que ad expetẽda eiuſ-
dem virginis auxilia vehemẽtius vrgent iucũditatẽ illã ſibi celitus da
tam nõ imerito cõuenit celebrari. Dum virgo eadem beatiſſima cele-
ſti edocta nũcio ꝛ ſpũſctõ duce aſcendens cum feſtinatiõe in montana
humilẽ zacharie domũ intrauit. Jeſus eĩ qui in vtero illius erat feſti
nabat adhuc in ventre matris Johãnẽ poſitũ ſanctificaret/ Et ipa vir
go glorioſiſſima cognatã Elizabeth viſitans nõminus illã ſuaꝫ quam
fructuoſo ſalutauit alloquio/ Maximã nanqꝫ leticiaꝫ fideliũ mentibꝫ
debet ingerere excellens illud myſterium quo matres ille glorioſe toti-
us ſalutis noſtre ferentes p̃mordia tam familiariter inter ſe exultarũt.
Cum virgo excellentiſſima de ſtirpe dauid maria/ ꝛ veneranda inter fi
lias Aaron Elizabeth inuicem colloquunꝛ/ quarum altera creatorem
omniũ ꝛ ſaluatorẽ noſtrũ/ altera precurſorẽ Johãnem geſtat in vtero.
Et ſancte ille miraculo matres effecte diuina inter ſe bñficia cõmemo-
rant. Felix quidem illa cõuentio ꝛ magnis diuine gratie ſplendoribus
illuſtrata qua tales ꝛ tante in vnum matres pariter affuerũt/ quarum
altera virgo ꝛ ſpũſancto. Altera ſterilis ꝛ in ſenectute cõceperat/ ꝛ vtri
uſqꝫ partũ celeſtis angelus prenũciauit qua Johãnes adhuc maternis
recluſus clauſtris venientẽ ad ſe dñm in marie vtero veneraꝛ. Qua re
pleta ſpirituſancto Elizabeth ꝯceptui filij dei ꝛ ſaluatoris hominũ gra
tulaꝛ quã ipſa ꝓphetans Beatiſſimã dixit mariã que credidit ꝛ reuela
ta myſteria pandit Qua deniqꝫ repleta ineffabili gaudio mater dñi
maria omnia in corde ſuo cõferens/ vel que prius ab angelo/ vel tunc
ab Elizabeth ꝑceperat in canticũ ꝛ laudem dñi ꝓrumpit. Nunc ad mi
rabilem dei potentiam qui reſpexit humilitatem ancille ſue collaudat
Nunc magnitudinẽ operũ eius glorificat/ Nunc refert miſericordiaꝫ
que a ꝓgenie in ꝓgnies ſuper ſe timẽtes diffundiꝛ/ Nunc iuſticiã qua
ſuperbi domanꝛ et humiles exaltanꝛ magnificat/ Nunc ꝓmiſſionem
abrae ꝛ ſemini eius factam et iam tunc completam cõmemorat. Ac ꝙ

ſe beatā omnes generatiōes vſqꝫ ad cōſūmationē ſeculi dicerēt diuina inſpiratōe ꝓphetauit. Eandēqꝫ ꝓphetiā ſic manifeſte videmus iugiter adimpleri vt ſupuenientes generatiōes ipam virginē beatā ⁊ beatiſſimam magis ac magis dicere conent. Quis igit tantā leticiā ſatis potuerit explicare/ Quis tāta myſteria ꝯdignis laudib ꝓſequat/ Quis hec gaudia ſufficienter exponat dum Johānes nōdum natus exultat. Elizabeth aduētu ꝟginis colletat. Maria myſterijs gaudet. clauſus in vtero ſaluator a ſuo recognoſcit ꝑcurſore/ letant angeli. Celū ⁊ terra iucūdant/ Et tota trinitas nouis laudib glorificat. Hec igit gaudiorum magnitudo ſpecialib eſt extollēda preconijs/ Hec ſingularib ſolēnitatib celebranda/ in qua ⁊ dn̄m qui geſtat in vtero ⁊ virginem que portat/ ⁊ ſterilem que cōcepit/ ⁊ precurſorē qui viſitat cōdecentib ꝓſequi debemus honorib/ In cuius cōmemoratōe q̄ tribulati ſunt Mariaſh implorāt/ que gaudioꝝ huiuſmodi memor vt ſperādū eſt nō ſupplicantes exaudiet. Sed ſicuti ex ſua clementia cōſueuit etiam ſupplicare volentes preces ſubueniet. Que conſiderans hec ſancta ſynodus cum in hoc tempore tota proch dolor chriſtianitas in laborib ⁊ anguguſtijs conſtituta cernat. Cumqꝫ fere vbiqꝫ diuiſiones ⁊ bella per humani generis hoſtem introducta vigeant/ ⁊ ipſa etiā eccleſia militans non mediocrib agitet ꝓcellis. Dignum eſſe iudicauit ſolēnitatē hanc q̄ cōgrue viſitatio beatiſſime virginis appellat in ſingulis chriſtianorum eccleſijs celebrari/ aut honorata in hac celebritate per pias ⁊ deuotas fideliū mentes mater gratie ⁊ om̄is cōſolationis ſacerrima virgo maria benedictū filium ſuum tam multis hominū peccatis offenſum ſua interceſſione cōcilians pacem ⁊ vnitatem fidelib largiat. Ideoqꝫ ſtatuit ⁊ decernit eadem ſancta ſynodus ad honorē ipius virginis dei genitricis/ Et poſt expleta reſurrectiōis dn̄ice/ penthecoſtes/ glorioſe trinitatis/ ſacri corporis chriſti/ beatoꝝ Johānis baptiſte/ et apoſtolorum Petri ⁊ Pauli ſolēnia. In quib eccleſia poſt ſolēnitatē annunciationis dn̄ice quā prefata viſitatio temporis ordinis cōfeſtim ſequebat eſt occupata ꝑ ſingulas chriſtianoꝝ eccleſias quolibet Anno ſexto Nonas Julij feſtum huiuſmodi viſitatiōis glorioſe virginis celebret. Hoc igit ſolēne feſtum amplectent chriſtifideles ⁊ omnes qui beataꝫ virginē ſingulari deuotiōe ꝓſequunt ſecum in hac ſolēnitate ſue exultationis cōgaudeant. Quā vt eo libentius in diuinis honorent officijs que magis ſpiritualib fuerint excitati munerib. Ipā ſancta ſynodus omnib chriſtifidelib qui matutinis ꝓceſſioni ſermoni miſſarū ſolennijs/ vel primis vel ſecūdis veſperis huius glorioſe virginis feſtiuitatis interfuerint ꝓ vnoquoqꝫ officioꝝ predictoꝝ centū dies de iniūctis penitentijs miſericorditer elargit. Datum in ſeſſione publica in eccleſia maiori Baſilien. ſolēniter celebrata Kalen. Julij. Anno a natiuitate dn̄i Milleſimoquadringenteſimoquadrageſimoprimo.

¶Seſſio quadrageſimaquarta de tuitione ſuppoſitorum

Sacroſctã generalis Syno
dus Baſilieñ. ꝛc. Ad ꝑpetuã rei memoriã catholice ec
cleſie ſanctis operibꝰ cõtinue intenti ſi cunctis fidelibꝰ
in miniſtranda iuſticia ſic nos decet eſſe fauorabiles
ꝛ benignos illos non imerito qui pro fidei orthodoxe
atqꝫ generaliũ cõciliorꝫ auctoritatis defenſiõe fideles
labores impenderũt ꝛ impendũt iuſticie fauoribus at
tollere debemꝰ ꝛ munire ꝓſidijs/ qbꝫ ꝑ nos mature facta ſecreta inſeqn
do a ꝑuerſis ambitioſorũ illatis ſubleuari et inferẽdis moleſtationibꝫ
preſeruari valeant/ ꝛ ſic eorundẽ decretorũ tranſgreſſorũ illorum pre/
ſertim qui nobis incorporati/ Et huius ſancte Synodi decreta ma/
nutenere ꝛ defendere iurauerũt cõtẽptũ puniri facere ſicqꝫ erga ſingu
los iuſticiã ordine debito exercere vt alter in alterius iniuriã nõ facile
ꝓſileat ꝛ formidata in reprobis vltione impiorũ nocẽdi temeritas cõ/
peſcat ꝛ inter eos tuta ſit innocẽtiũ trãquillitas/ poſtqꝫ dudũ omipo
tẽs dñs nimiã afflictã eccl'iam ſuã ſpõſam pietatis oculo reſpicere ꝛ fi
deliũ cordibꝫ inſpirare dignatus fuerit vt Synodus vniuerſalis duo/
rũ etiã generaliũ cõciliorũ auctoritate ꝛ duorũ ſũmorꝫ pontificũ ſucceſ
ſiue approbatione errorũ hereſũqꝫ extirpatiõe ac generali eccl'ie in ca/
pite ꝛ in mẽbris reformatõe/ atqꝫ regũ et principũ aliorũqꝫ catholico/
rũ adinuicẽ diffidentiũ pacificatiõe in hac ciuitatẽ Baſilieñ. cõueniret
Nos aũt occurrẽtia q̃ nõnulli aduerſus opa ꝑdicta inferre conabunt
ac etiã futura q̃ veriſimiliter inferri poſſent impedimenta circũſpicien
tes ꝛ vt illa ꝓ quibꝰ cõueneramꝰ cõmunẽ chriſtianorꝫ ſalutẽ cõcernen/
tia ad fines optatos ꝑduci ac eos ꝑ que directe vel indirecte impediri
ipſiqꝫ incorporati ab eis retrahi poſſent obuiare cupientes ꝑ nõnulla
ſalubria decreta ſtatuendo diffiniuimꝰ. Primo ꝙ nullus eidẽ Syno
do ꝑ ſe vel ꝓcuratorẽ incorꝑatꝰ aut incorꝑandus. Etiã ꝓcurator ipe a
tpe arrepti itineris aio veniẽdi ad ipam ſynodũ ſine fraude cõtinuati
ꝓ quacũqꝫ cauſa tũc mota vel in antea mouẽda aut alia quauis occa/
ſione ad romanã curiã ſeu coram quocũqꝫ iudice ordinario vel dele/
gato extra locũ dicte Synodi ea durãte inuitus trahi aut cõtra eũ in
uitũ ꝓcedi poſſet decernẽtes extunc irritũ et inane nulliꝰ roboris exiſte
re vel momẽti quicquid in cõtrariũ ꝑ quẽcũqꝫ etiã romane pontificis
auctoritate attẽptari cõtigerit in futurũ. Deinde vero vt ſiqs eccl'iam
cathedralẽ dignitatẽ beneficiũ officiũ penſionẽ vel cõmendã alicuiꝰ ex
incorꝑatis vel incorꝑandis ſeu adherentibꝰ eidẽ Synodo a romano
pontifice vel quouis alio impetrare/ aut etiã motu ꝓprio cõceſſu attẽ/
ptare attẽptent/ Non ſolũ ius qꝺ in tali eccleſia dignitate bñficio ſeu
officio habere ꝑtẽderet ſed etiã oibus beneficijs eſſet ipo iure ꝑuatus
Et ad obtinẽdũ bñficia in futurũ inabilis. Et ſucceſſiue videlicet tertio

Seſſio quadrageſimaquarta

Idus ſeptẽbris. Anno dñi. Mccccxxxiij. q quicũqȝ etiã p romanũ põ/
tificẽ vel ei⁹ auctoritate in p̄iudiciũ leſionẽ vel derogationẽ ſeu iniuriã
dicte Synodi vel incorporatorũ ſeu incorporandorum eidẽ p ſe vel procurato/
rẽ aut familiariũ ſuorum ſeu in eorũ ſeruitijs vbicũqȝ exiſtentiũ facta ſeu
diſpoſita erãt fierentqȝ aut diſponerent̃ forſan in futurũ titulũ vel poſ/
ſeſſionẽ quõcũqȝ tãgẽtia ſiue in cardinalatus ꝛ patriarchalis dignita/
tibus / aut p̄laturis cathedraliũ etiã metropolitanarũ eccleſiarum mona
ſterijs vel alijs beneficijs p̄ſtimonijs comẽdis vnionib⁹ pẽſiõib⁹ offi
cijs et rebus eccleſiaſticis vel tp̄alib⁹ Et circa ipſa aut alias quõcũqȝ
ꝛ qualitercũqȝ etiã ſi motu ꝓprio directe vel indirecte eſſent ipſo iure ir
rita et inania et p infectis penit⁹ habent̃ ptes leſas extunc in priſtinũ
ſtatũ reponẽdo / ꝛ p quẽlibet iudicẽ cõpetẽtẽ reponi mãdãdo / adijciẽs
q ſi p̄textu talis cõmiſſionis ad aliquam occupationẽ deueniret̃ / niſi
occupans infra decẽ dies elapſis .lx. dieb a dicta die .iij. Idus ſeptem/
bris ſi p partẽ leſam foret requiſitus a tali occupatõe et turbatõe reali/
ter et pure deſiſteret ac parti leſe de pceptis poſt conceſſionem hmõi ſa
tiſfaceret vltra penas p̄dictas excõmunicationis ſententiã incurrat eo
ipſo. Taliũ etiã cõceſſionũ executores eiſdẽ penis ſubiaceãt. Decernen
tes put in ipſis decretis quorũ tenores ꝛ effect⁹ haberi volum⁹ pro ex/
preſſis pleni⁹ cõtinet̃ / verũ qȝ ſicut clamoroſa dictorũ ſuppoſitorũ que
rela didicim⁹ pleriqȝ ãbitioſi quorũ effrenata cupiditas modũ habe/
re neſcit ad dignitates bñficia et honores modis improbis aſpirãtes
ac p exquiſitas vexationes dictorũ incorporatorũ illos ab hmõi ſãctis
operib⁹ retrahere ſatagentes nõnullorũ ex eiſdem incorporatis ꝛ ſup
poſitis eccleſias parrochiales metropolitanas ep̃ales atqȝ monaſte/
ria / Aliaſqȝ dignitates cõmendas penſiones canonicatus ꝛ p̄bẽdas
officia et beneficia eccleſiaſtica / necnõ iuriſdictiones eiſdẽ incorporatis
et ſuppoſitis ratione eccleſiarũ dignitatũ et beneficiorũ hmõi cõpeten
tes / ac alias res et bona cõtra diffinitiones et p̄dicta ac alia decreta
noſtra quorũ tenores et effectus ſimiliter haberi volumus p expreſſis
in auctoritatis eccleſie ꝛ cõciliorũ p̄ dictorũ vilipendictorũqȝ ſuppoſito
rũ graue p̄iudiciũ nõ ſine manifeſta diuine maieſtatis offenſa impe/
trare extorquere inuadere acceptare et occupare ſeu in illis propria te/
meritate ſe intrudere / dictaqȝ ſuppoſita illorum poſſeſſionibus et re/
bus ſpoliare et priuare ac proceſſus etiã penales contra eos facere vel
fieri procurare penſiones etiã nõnullis ex dictis incorporatis ſup eccle
ſiaſticis cathedralibus alijſqȝ dignitatibus et beneficijs eccleſiaſticis
aſſignato alioſqȝ fructus beneficiorum que ipſi incorporati obtine/
bant et obtinent retinere ſubtrahere vſurpare ꝛ de illis ſatiſfacere recu
ſare et denegare alijſqȝ diuerſis iniurijs in pſonis bonis ac rebus pre
dictis illos affligere atqȝ cõceſſiones impetrationes ꝛ acceptationes
hmõi in ſuarũ pditionem animarũ exequi nõ erubeſcunt prout adhuc
non erubeſcũt. Nos quorum intereſt in premiſſis oportune prouiſio/

nis remedia adhibere volentes ſtatui vniuerſalis eccleſie et ſuppoſi-
torum predictorum indemnitati et quieti ſalubriter prouidere decre-
tis et diffinitionibus predictis inherētes illaq̄z innouātes ac eis adij
cientes hoc ꝑpetuo Synodali decreto auctoritate vniuerſalis eccleſie
decernimus et declaramꝰ impetrationes electiones collationes ⁊ diſ-
poſitiones quaſlibet de dictis eccleſiaſticis cathedralibus monaſte-
rijs dignitatibus cōmendis penſionibus officijs et beneficijs iuriſdi
ctionibus Ceteriſq̄z rebus ⁊ bonis p̄dictis/ Necnō proceſſus preten-
ſos omneſq̄z ⁊ ſingulas quaſcunq̄z etiā ſuſpenſionū excōmunicationū
interdicti priuationū inabilitationū/ aliaſue ſentētias cenſuras et pe-
nas ſeu ꝓceſſus alios cuiuſcūq̄z qualitatis exiſtant in ſe cōtinentes ad
uerſus ipſa ſuppoſita/ ac in eorū p̄iudicium leſionē vel derogationem
aut odiū/ ac cōtrra p̄dicta ⁊ alia decreta noſtra quōcūq̄z et qualitercū
q̄z ꝓmulgatos et factos/ Ac oīa inde ſecuta tanq̄z de facto attēptata ꝓ
vt ſunt irrita ⁊ inania nulliuſq̄z roboris vel momenti fuiſſe ⁊ exiſtere
ac pro infectis haberi debere/ nullum quoq̄z ex eiſdem ſuppoſitis vel
quēcūq̄z alium illis innodatū fuiſſe aut in antea innodari poſſe/ Im-
petrantes vero ſeu detinentes et occupatores p̄textu collationū diſpo
ſitionum etiam motu ꝓprio factarum aut detentionū vel occupatio-
num. De hmōi eccleſijs dignitatibus beneficijs officijs iuriſdictioni-
bus ⁊ bonis in illis etiā in quibus ſeu ad que ipſa ſuppoſita ex noſtris
vel aplicis alijſue canonicis collationibꝫ et ꝓuiſionibus aut alias quō
libet ius habuerint ꝓut habent que obſtañ. obedientie diuerſitatibus
vel alijs legittimis impedimentis contra ſuos aduerſarios cauſas in
choari ſeu proſequi cōmode non potuerūt etiam ſi eccleſie dignitates
beneficia et officia vel res et bona huiuſmodi triū annorum vel alte-
rius cuiuſuis lōgioris temporis ſpacio ocupata fuerint/ Aut colora-
tus p̄tendat titulus pretextu etiam decreti noſtri de pacificis poſſeſſo
ribus quod incipit Quicunq̄z nō violentus. quod contra ipſa ſuppoſi-
ta in caſibus premiſſis locum habere non volumus/ nullum titulum
vel ius quodcunq̄z acquiſiuiſſe ſeu acquirere Ipſoſq̄z etiam incorpora
tos nullum ius titulum vel poſſeſſionē perdidiſſe aut aliquod in iure
eis competenti preiudicium generari potuiſſe quo minus ipſi quoti-
enſcunq̄z oportunitas ad id ſe obtulerit poſſeſſionem eccleſiarū cathe
draliū dignitatū beneficiorum vel aliorum predictorum quibus ſpo-
liati extiterūt ꝑ ſe vel alium ſeu alios abſq̄z alia cauſe cognitione/ ſeu
alteriꝰ auctoritat; requiſitiōe ꝯtinuare/ eorūq̄z ſuꝑ q̄bꝫ ſniam vel ſnias
q̄ ꝑtes ꝑ ſe vel ꝓcuratorē pn̄tibꝰ Et vſq̄z ad finē ſe defendētibꝫ in rem
trāſiuerint iudicatā apud nos cōtra ſuos aduerſarios obtinuerint il-
lorum et preſent; decreti vigore poſſeſſionē adipiſci et intrare et ſuper
illis de quibus poſſeſſionē nōdū habuerint actionē intētare et ius ſuū
ꝓſequi valeāt Spoliatos inſuꝑ alioꝝ ⁊ p̄ſentis decretorū noſtrorū au
ctoritate in illū ſtatū in quo ante ſpoliū occupationem ſeu nouitatem

hmōi erant perinde ac ſi facte non fuiſſent repoſitos ⁊ reſtitutos eſſe.
Impetrationes autē ⁊ cōceſſiones etiam motu ꝓprio ꝺ eccleſijs cathe
dralibus monaſterijs dignitatibus cōmendis penſionibus ſeu cuiuſ
uis qualitatis beneficijs aut alijs reb⁊ vel bonis vt p̄ferṫ factis virib⁊
vacuas/ necnō illos q̇ eas occupare p̄ſūpſerint cuiuſcūqꜫ ſtatus etiaꜫ
ſi cardinalatus patriarchali archiep̄ali epiſcopali alia ve eccleſiaſtica
vel mundana p̄fulgeant dignitate iure quod in eis habere pendebāt
⁊ alijs beneficijs omnibus priuatos ac ad alia in poſterum obtinen⁊
da inabiles fore. Illos vero ex eis qui prefertu talium cōceſſionū ⁊ im
petrationum ad aliquā occupationem preceſſerunt et vt ab huiuſmo⁊
di occupationibus et turbationibus deſiſterent iuxta tenorem decreti
noſtri quod incipit: Ut ſacri. requiſiti talibus requiſitionibus nō pa/
ruerint vltra predictas excōicationis/ necnō earundē impetrationē et
cōceſſionū receptiones et executores quo ad ſingulares ꝑſonas eaſdē
ſententias et penas. Quo vero ad nos incorporatos qui vt prefertur
huic ſancte Synodo iurauerunt et in premiſſis auxilium conſilium
et fauorem p̄buerint periurij reatum incurriſſe et de beneficijs quib⁊
ratione premiſſorū/ vt preferṫ priuati exiſtūt/ per eos ad quos ſpectat
huius decreti auctoritate libere diſponi poſſe ſimiliter decernimus et
etiā declaramus/ Et ne metus pene metus ſit p̄ſumptiōis qui aliquā
aut aliquod eccleſiā cathedralem etiā metropolitanā aliāue p̄laturam
dignitatē cōmēdā penſionē officiū aut beneficiū eccleſiaſticū ſeu etiam
vt ſupra deſignata iuriſdictionē res et bona p̄dicta quecūqꜫ cuiuſcūqꜫ
qualitatis fuerint eorūdē incorꝑatorū et ſuppoſitoꝝ oībus ⁊ ſingulis
cuiuſcūqꜫ dignitatis vt p̄dictū eſt exiſtāt/ qui occupāt ⁊ detinēt ſeu etiā
occupabūt ⁊ detinebūt forſitan in futurū vltra p̄dictas ⁊ alias tā ꝑ no
ſtra qꜫ alioꝝ generalium cōciliorꝝ decreta ſanctionesqꜫ canonicas infli
ctas quas occaſiōe p̄miſſorū incurriſſe noſcunṫ penas/ ſub excōicatio
nis necnō ꝑpetue infamie penis quas quēlibet ꝯtrafaciētē incurrere
volum⁹ ipſo facto p̄cipim⁹ atqꜫ mādam⁹ vt infra duorū mēſiū a da/
ta p̄n̄tis decreti vel etiā interim infra. xij. dierū ſpaciū a tꝑe quo illi⁹ no
ticiam habuerint cōputādo ab oībus et ſingulis occupationib⁹ ⁊ ꝑtur
bationib⁊ ꝑ eos ſic factis penit⁹ deſiſtāt: ac eccl̄ias dignitates Cōmen/
das pēſiones officia ⁊ beneficia atqꜫ res et bona p̄dicta quib⁹ dicti in/
corꝑati ſpoliati fuerint aut ſuꝑ q̇bus ſn̄iam vel ſententias q̄ in ꝑtibus
ꝑ ſe vel ꝑ ꝓcuratorē p̄n̄tib⁹ et vſqꜫ ad finē ſe defendētib⁊ in rem trāſiue
rūt iudicatā obtinuerint/ illarū poſſeſſionē liberā ⁊ vacuā dimittāt nec
nō de ꝑceptis ⁊ qui durāte occupatione hmōi ꝑcipi potuiſſent fructib⁊
expenſis et intereſſe ꝓpterea paſſis ꝑtibus leſis ac etiā de pēſionib⁊ vt
p̄ferṫ aſſignatis necnō bn̄ficiorū eorūdē incorꝑatorū fructib⁹ ⁊ alijs re
bus ⁊ bonis p̄dictis integre et realiter ſatiſfaciāt/ aut cum eis amica/
biliter cōcordent Qḋ ſi facere cōtēpſerint ac penas p̄dictas dānabilr̄
incurrere/ Illiſqꜫ per alium menſem duobus menſibus lapſis aut. xij.

diebus p̄dictis inſordeſcere non formidauerint extunc vltimo men/
ſe hmōi lapſo cum creſcente contēptu creſcere debeat et pena et eccleſia
nō habeat quid vlterius faciat/ Si ſingularis perſona decem. Si ve
ro vniuerſitas aut capitulum aut aliud collegium ſeu cōmunitas fue,
rit.xxx. Marcharum auri pro vna camere apoſtolice ac pro alia parti
leſe/ ⁊ pro tertia equalibus partibus mediato vel immediato domi,
no Ciuitatis vel loci in qua ſeu quo eccleſia dignitas beneficiū cōmen
da officium vel res huiuſmodi extiterit ſi vices ſuas impendere volue
rit alioquin cuicunqꝫ alteri operam efficacem ad id preſtanti pro labo
re applicandarum penas incurrat eo ipſo/ Interim vero non minus
patriarche archiepiſcopi epiſcopi/ Ceteriqꝫ ordinarij ſeu collatores eti
am ſi capitula vniuerſitates vel collegia fuerint/ alieqꝫ ꝑſone ad quas
eccleſiarum cathedralium electio/ necnō dignitatū beneficiorū officio
rum et aliorū p̄dictorum collatio preſentatio ꝓuiſio ſeu queuis alia di
ſpoſitio cōmuniter vel diuiſim ꝑtinet infra ſimile duorū menſium vel
duodecim dierum et vnius alterius menſis a fine duorum menſiū vel
duodecim p̄dictorū dierum cōputando ſpaciū poſtq̄z pro parte illorū
quorum intereſt fuerint requiſiti ſub omnibus et ſingulis ſuperius de
ſignatis ⁊ pecuniarijs penis quas cōtrafacientes et rebelles etiā ipſo
facto incurrere volumus/ Omnibus etiā maioris excōmunicatiōis
vel defectus tituli/ alijſqꝫ exceptionibus oppoſitionibus appellatio/
nibus ⁊ interfugijs ceſſantibꝫ et reiectis et abſqꝫ quarūcūqꝫ cauſaruꝫ
cognitione quā eis ⁊ alijs quibuſcūqꝫ iudicibꝫ eccleſiaſticis et ſeculari
bus ſub eiſdē penis et caſibꝫ p̄miſſis penitꝰ interdicimus/ Electiones
collationes p̄ſentationes et quaſuis alias diſpoſitiones modo p̄ſū/
ptas p̄ſentis decreti auctoritate ſicuti de facto proceſſerūt de facto re/
uocent retractent et annullent impedimēta preſtita ſubmoueāt occu/
patores ab occupatis expellant et de ꝑceptis fructibus et qui percipi
potuiſſent necnō expenſis et intereſſe predictis etiā per incarcerationē
perſonaꝝ occupantiū ſi opus fuerit fatiſfieri ac partes leſas in eū ſta/
tum in quo ante occupationē ſeu factam nouitatē huiuſmodi fuerint
reponere et reintegrare procurēt/ vaſalli etiā inſuper et quicunqꝫ debi/
tores ⁊ ſubditi eccleſiarum cathedraliū dignitatū beneficiorū cōmen/
darū et aliorū predictorū nullatenꝰ occupatoribus predictis ſed eiſ,
dem incorporatis ſuppoſitis ⁊ ſpoliatis vt prius obediant ⁊ pareant
in omnibus/ ipſiqꝫ debitores de fructibus redditibus prouētibꝫ iuri,
bus ⁊ offenſionibus eccleſiaꝝ dignitatum beneficiorum ac aliorū hu/
iuſmodi ſub excōicationis pena quā cōtrafacientes incurrere volumꝰ
ipſo facto reſpondeant et integre ſatiſſaciant vel cum eis amicabiliter
concordant. Quod ſi facere neglexerint ⁊ intruſis de fructibus et iuri,
bus huiuſmodi reſpondere preſumpſerint/ tales a debito nullo modo
liberatos fore/ ſed incorporatis vt prefertur ſpoliatis realiter teneri de
cernimus. Preterea ſi archiepiſcopi ceteriqꝫ prenominati p̄miſſa non

adimpleuerint eiſqꝫ nō paruerint cū effectu/ ex tūc lapſis duobꝫ mēſi
bus ⁊ adhuc alio mēſe p̄dictis eccl'ie ciuitates ⁊ alia loca in quibꝰ ta/
lia loca eccleſie dignitates beneficia aliaqꝫ p̄dicta fuerint vt p̄mittitur
occupata tādiu eccleſiaſtico ſubiaceāt interdicto quouſqꝫ rebelles p̄di
cti ꝑ eccleſiā vel ſecularē fuerint potētiā a ciuitate vel loco expulſi/ aut
mādatis noſtris hmōi fuerit ſatiſfactū quibꝫ expulſis vel vt p̄mittiẜ ſa/
tiſfacto diuina poſſunt officia reſumi et cōtinuari. Que oīa ⁊ ſingula
etiā impendētibꝫ ꝑ appellationē vel alias locū habere volumꝰ ⁊ decer/
nimus/ Porro in caſu nō paritiōis liceat interim dictis incorꝑatis ⁊
ſuppoſitis poſt lapſum duorū mēſiū aut .xij. dieꝝ p̄dictoꝝ brachij ſecu
laris/ necnō rectoris et officiarioꝝ ciuitat' vel loci hmōi auxiliū inuoca/
re/ quos etiā in ſubſidiū iuſticie p̄ſentis decreti tenore inuocamus/ re
quirimꝰ ⁊ monemꝰ vt ipſi poſt ſimile duodecim dieꝝ ſpaciū a tp̄e req̄
ſitiōnis ſuꝑ hoc eis facte cōputandorū auxiliū/ cōſiliū et fauorē ac po/
tentiā poſſibiles ſub excōicationis et priuatiōis priuilegioꝝ que ab ec
cleſijs obtinēt penis quas eos niſi fecerint q̄ mādamꝰ incurrere volu
mus ipſo facto p̄ſtare nō poſtponāt quorū potētia ⁊ auxilio p̄fatis ſpo
liatis eccleſiarū dignitatū beneficiorū officiorū rerū et bonorū p̄dicto
rū poſſeſſionē tā eiuſdē decreti quā ꝓpria auctoritate ac etiā ꝑ potentiā
intrādi et cōtinuādi ac intruſos ſuos expellēdi plenariā cōcedimꝰ ptā/
tem et facultatē/ Omnes aūt chriſtifideles cuiuſcūqꝫ etiā ſi cardinala
tus patriarchali archiep̄ali ep̄ali vel alia eccleſiaſtica vel mūdana pre
fulgeāt dignitate q̄ p̄ſens decretū temere violare aut illiꝰ executionem
denegare ſeu directe vel indirecte impedire ac ꝑtibus aduerſis adhe/
rere vel fauere ſeu eorū aliquē receptare defendere aut tueri p̄ſūpſerint
quo ad ſingulares ꝑſonas excōicatiōis necnō triū/ Quo aūt ad capl'a
vniuerſitates ⁊ collegia eccleſiaſtici interdicti et .x. Marcharū auri vt
ſupradictū eſt applicādarū penas incurrere decernimꝰ eo ipſo/ Ceteꝝ
qꝫ p̄terita nos cōmouēt futuris cautius obuiare periculis p̄ñtiū teno
re ſub iterminatiōe diuini iudicij ⁊ ſub excōicatiōis priuatiōis inhabi
litationis pecuniarijs et alijs ſuperiꝰ expreſſis penis/ quas ipſo facto
quēlibet cōtrafaciētē incurrere volumꝰ diſtrictiꝰ inhibemꝰ/ ne aliquis
cuiuſcūqꝫ cōditionis ⁊ excellētie fuerit eccleſiaſtice vel mundane etiā ſi
cardinalatus patriarchali archiep̄ali ep̄ali vel alia quacūqꝫ p̄fulgeat
dignitate/ quaſuis eccl'ias patriarchales metropolitanas vl' alias ca
thedrales monaſteria p̄laturas dignitates officia cōmēdas pēſiones
iuriſdictiōes vel alia cuiuſcūqꝫ qualitatis bñficia ſiue res ⁊ bona q̄buſ
cūqꝫ noībꝫ cenſeant ad ipos ꝓ tp̄e incorꝑatos ⁊ incorꝑandos huic ſa/
cro Baſilieñ. aut alteri vniuerſali legitime ꝯgregādo cōcilio vel ipoꝝ
familiares ꝑtinētia eodē ꝯcilio durāte ⁊ i eo p̄ricipaliter exiſtētes i p̄iu
diciū leſionē derogationē ſeu odiū concilij ſeu incorporatorum vel in
corporandorū huiuſmodi a quocunqꝫ etiā romano pōtifice impetra/
re vel motu proprio collata acceptare aut in illis ſe intēdere ſeu in co/

Seſſio quadrageſimaquarta

rundem incoꝛporatoꝛũ odium ſiue pꝛeiudicium ſuos cõſanguineos ꝓ
curare aut fautoꝛes in perſonis et bonis affligere ſeu moleſtare vel eoſ
dem incoꝛporatos ꝓ tẽpoꝛe inuitos alibi quã in eodem cõcilio ſup̱ re
quacũqꝫ trahere aut ad reſpondenduꝫ ſeu iudiciũ ſubeundũ cõpellere
p̄ſumat. Quoſcunqꝫ ꝓceſſus etiã quaſcũqꝫ penas in ſe continentes et
quicq̇d in cõtrarium foꝛſitan attẽptari cõtigerit irritũ et inane nulliuſ
qꝫ roboꝛis vel momenti exiſtere ex nunc prout extunc nũciantes et de/
cernentes. Non intendimus tamẽ aliquos ex incoꝛporandis in futu/
rum qui ante eoꝛum incoꝛpationem ſup̱ aliquibus criminibus apud
ſuos ſuperioꝛes delati foꝛent ⁊ legittime p̄uenti hoc decreto tueri quin
poſſit contra eos ſup̱ criminibꝰ hm̃oi etiam vſqꝫ ad diffinitiuã ſenten
tiam incluſiue procedi/ abſolutioneꝫ vero omniũ ⁊ ſinguloꝝ qui p̄fa/
tas ſentẽtias cenſuras et penas vel earũ aliquaꝫ incurrerint quoquo
modo Synodo ꝓ tp̱e ſedenti et illa diſſoluto romano pontifici tãtũ/
mõ p̄terquã in moꝛtis articulo reſeruamꝰ. Poſtremo vt nullus ipiꝰ
decreti ignoꝛantiã p̄tẽdere valeat decernimꝰ id p̱ publicationẽ in p̄ſen,
ti Seſſione factã vim habere et ita vniuerſos ⁊ ſingulos lapſis duobꝫ
menſibus aut duodecim diebus p̄dictis aſtringere ⁊ artare ac ſi eis
p̱ſonaliter appꝛehenſis intimatũ foꝛet/ Quocirca vobis venerabilibꝫ
patriarchis pꝛimatibus archiepiſcopis epiſcopis abbatibus pꝛioꝛi/
bus p̄poſitis decanis Cantoꝛibus archidyaconis ceteriſqꝫ in dignita
tibus quibuſcũqꝫ cõſtitutis ac cathedraliũ eccleſiarũ canonicis diſtri/
cte p̄cipiendo Mandamꝰ quatenꝰ vos aut vnus veſtrũ p̱ vos vel ali/
um ſeu alios premiſſa omnia et ſingula vbi et quãdo expedire videri/
tis ſollenniter publicantes ſi et poſtquã ſup̱ premiſſis vel aliquo eoꝝ
pro parte alicuius ex incoꝛpoꝛatis ⁊ ſuppoſitis predictis vel alterius
ꝓmotoꝛum negocioꝛum noſtroꝝ aut noſtri vel romani pontificis ꝓ
curatoꝛis fiſcalis quibus ſup̱ his omnimodã atqꝫ plenariã ꝯcedimꝰ
poteſtatẽ requiſiti fueritis vel fuerit requiſitꝰ et vobis q̄ aliq̇s vel aliq̇
ex p̱turbatoꝛibꝫ p̄dictis aliquã vel aliquas ex ſentẽtijs ⁊ penis ſup̱ius
exp̄ſſatis incurrerit ad earũdẽ penaꝝ declarationẽ ꝯtra eos ꝓcedẽtes
Illas tãdiu in eccleſijs veſtris ⁊ alijs locis dñicis alijſqꝫ feſtiuis die/
bꝰ eaſdẽ penas incurriſſe publicetis ⁊ publicari faciat, ac vt tales eui
tetis et ab alijs euitari faciatis et alias ad plenariã penarũ p̄dictaruꝫ
executionẽ ꝓcedere curet, donec ſup̱ hijs ſatiſfactiõe pꝛeuia debite me
ruerint abſolutiõis bñficiũ obtinere. Et nihilominꝰ legittimis ſuper
hijs p̱ vos habẽdis ſeruatis ꝓceſſibꝰ eos quotiẽs opus fuerit aggra/
uare curetis/ ꝯdictoꝛes auctoꝛitate noſtra appellatiõe poſtpoſita cõpe
ſcẽdo/ inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio bꝛachij ſecularis. Nos eñi
vobis ⁊ vr̃m ſingulis oẽs ⁊ ſingulos q̇ ſniãs ⁊ penas hm̃oi vl' eaꝝ ali
quã incurrerint quoquõ ĩ loco nr̃e ſacre cõgregatiõis ea durãte ipa ve
ro diſſoluta ĩ loco romane curie ⁊ extra etiã ad p̱tes illas ꝗ̇ ex eis ad
q̄s tutꝰ nõ patebit acceſſus ſeu in locis in q̇bus libera mãdatoꝝ nroꝝ

executio fieri nõ poterit ſup̄ que ꝑtes leſe vel ꝓmotoꝝ aut̄ ꝓcuratoris predictoꝝ iuramẽto ſtari volumus in audientia litterarũ cõtradictaꝝ et in valuis maioris eccleſie ciuitatis vel loci in qua vel in quo hãc vel aliam generalẽ ſynodũ pro tempore ſedere vel ea diſſoluta. Aut non ſedente Romanũ pontificẽ cum ſua curia reſidere cõtigerit in loco eccleſie dignitatis vel rei ſuper qua vel quo agetur / aut alio viciniori in quo partis leſe cõmoditas ſe obtulerit in valuis maioris Eccleſie ciuitatis vel loci huiuſmodi adinſtar edictoꝝ publicoꝝ monendi / requirendi / et citandi plenã ꝛ liberã auctoritate vniuerſalis eccleſie cõcedimus tenore preſentiũ facultatẽ. Volẽtes ꝛ eadem auctoritate decernẽtes monitiones requiſitiões ꝛ citationes ſic factas vim habere / ac eoſdem ſic monitos ꝛ citatos artare / perinde ac ſi eis perſonaliter apprehenſis facte forent. Non obſtantib⁹ noſtris atq꜓ apoſtolicis cõſtitutionib⁹ ꝛ ordinatiõib⁹ quibus quo ad premiſſa derogamus ꝛ derogatũ eſſe volumus / ceteriſq꜓ ꝯtrarijs quibuſcũq꜓. Datum Baſilee in ſeſſione noſtra publica in maiori eccleſia Baſilieñ. ſolẽniter celebrata. v. idus Auguſti Anno domini. Mccccxlij.

¶Seſſio quadrageſimaquinta ſeu vltima

SAcroſctã generalis ſynodus Baſilieñ. in ſpũſctõ legittime cõgregata / vniuerſalem eccleſiã repñtans / Ad futurã rei memoriã. Deſiderauit Ezechias rex vt fieret pax ꝛ veritas in dieb⁹ ſuis / ꝛ nos deſiderio deſiderauimus vt pax ꝛ vnio eccleſie in dieb⁹ nr̃is hoc ſacro durãte Baſilieñ. cõcilio daret̃ / verum cum ex plurimis impedimentis que dietim ingerunt̃ ꝛ in futuruꝫ ſuccreſcere poſſent formidet̃ / ne pax ꝛ vnio huiuſmodi deſiderate in hac ciuitate Baſilieñ fieri / aut actus cõciliares libere exercere valeant. Volentes ꝓpterea caſibus futuris ꝓuidere / ac vt fides ꝛ auctoritas generaliũ cõcilioꝝ vniuerſalẽ eccleſiã repreſentãtẽ illibate permaneant / quodq꜓ vnio ꝛ pax vera eccleſie dentur. Necnon vt continuet̃ celebratio generaliũ cõcilioꝝ attento / quod iam ſanctiſſimus dñs Felix papa quintus preuidens neceſſitatis caſuꝫ pro futuro concilio nomiauit inclitam ciuitatem Lugdueñ. in partibus Galliarũ. In hocq꜓ ſatiſfaciendo decretis ſacroꝝ Conſtãtieñ. ꝛ Baſilieñ. huius generaliũ concilioꝝ dictam ciuitatem Lugduneñ. quam experientia docẽte generaliũ ſynodoꝝ hactenus in ea celebrataꝝ accõmodam ꝛ idoneam reputamus tenore preſentiũ in nomine ſancte ꝛ indiuidue trinitatis ꝑ futuro ꝓmo celebrando concilio nominamus / deputamus et aſſignamus. Cumq꜓ immineant vrgentiſſime cauſe vt breui fiat alterius generalis cõcilij celebratio. Propterea ſtatuimus ꝛ ordinamus vt infra triẽnium a datis preſentiũ cõputandum generale

Seſſio quadrageſimaquinta ſeuvltima

conciliū in prefata ciuitate Lugduneñ celebret. Decernentes ꝙ cardi/
nales/patriarche/archiepiſcopi/epiſcopi/prelati/ſeu quicūqꝫ aliȷ̄ qui
ad generalia concilia de iure vel cōſuetudine cōuenire debent in termi/
no premiſſo ad dictum locum accedere teneant/dūmodo poſt diſſolu/
tionem huius conciliȷ̄ hocvel alio in loco cōtinuati reſtat vnus annus
ante huiuſmodi trienniȷ̄ finem. Volumus etiam ⁊ ſpecialiter concedi/
mus ꝙ predictū terminuz futuri celebrandi conciliȷ̄ abbreuiare valeat
prefatus papa Felix. Per premiſſa autem et ſi recte inſpicientibꝫ aliud
videri non debeat. Ad maiorem tamen veritatis manifeſtationē decla
ramus ꝙ nō intendimus neqꝫ volumus hoc ſacrum generale conciliū
Baſilieñ. diſſoluere aut diſſolutū quomodolibet cenſendū eſſe. Quin
imo in hoc loco cōtinuandū fore ⁊ cōtinuari debere/ Dum tamen inte
gra ⁊ plena libertas atqꝫ ſecuritas/ necnō saluuſcōductus per inclitaz
ciuitatē Baſilieñ. nobis ⁊ eidem ſynodo conceſſi ſeruent illeſi. Adiȷ̄ci/
entes ꝙ ſi aliquod fieret impedimentū quominus in hac ciuitate Ba
ſilieñ. iuxta ritum cōſuetum actus conciliares libere exercere poſſent/
Aut libertas ſeu ſecuritas ⁊ saluuſcōductus huiuſmodi non ſeruaren/
tur quibus caſibus ſeu eoꝝ aliquo quod deus auertat aduenientibus
ſuper quo ſtari volumus arbitrio ſeu atteſtationi dilectiſſimoꝝ cardi
nalium ⁊ venerabilium epiſcopoꝝ alioꝝqꝫ dilectoꝝ eccleſie filioꝝ per
nos hodie deputatoꝝ/aut maioris partis eoꝝ ꝓ tempore preſentium
cum ſubſcriptiōe eoꝝ inde ſuper cōficiendo publico inſtrumento et ſi/
gillis eorūdem iminendo extunc prout exnunc/ ⁊ exnunc prout extunc
hanc ſanctā ſynodū ꝓ ipſius cōtinuatione ab hac ciuitate Baſilieñ. ad
ciuitatē Lauſaneñ. eiuſqꝫ vti ꝓuincie Biſuntineñ. locum abilem tutū
et idoneum ad generalis cōciliȷ̄ celebrationē. In nomine patris et filiȷ̄
⁊ ſpiritusſancti tenore preſentiū transferimus ac tranſlatū eſſe decerni
mus cum eiſdem modis/formis/qualitatibus/⁊ ordinationibꝫ cum
quibus in hocloco Baſilieñ. cōtinuata fuit ⁊ ſtat de preſenti. Datum
Baſilee in noſtra publica ſeſſione in eccl'ia maiori Baſilieñ. ſolēniter
celebrata. xviȷ̄. Kal'. Juniȷ̄. Anno a natiuitate dñi. Mccccxlviȷ̄.

Bulla Nicolai pape quinti

¶ Bulla Nicolai pape quinti ſuper approbatione actoꝝ
et geſtorum in concilio Baſilieñ.

NIcolaus epiſcopus ſer-
uus ſeruoꝝ dei / Ad ꝑpetuā rei memoriā Ut pacis
qua nihil deſiderabiliꝰ in vniuerſali eccl'ia ampliſ-
ſime diffundat / ⁊ ꝑduret ſerenitas / ⁊ oīm corda q̄s
exagitauit ⁊ defatigauit diuiſio / vnitas integra ad
cuiuſlibet ſtatus ⁊ honoris ꝓſperitatē cōſolidet / li-
benter ꝑm noſtre ⁊ ap'lice auctoritatis plenitudinē
magnitudinēq; volūtatis omnia amplectimur / ꝑ
q̄ nō ſolū ſup̄ p̄ntib; ⁊ futuris ſed ⁊ p̄teritis / vt firma illibataq; ꝑma-
neant / debite ꝓuiſiōis adhibeat remediū. Cum itaq; poſt crebras va-
riaſq; cōturbatiōes / quib; multis ab annis ſancta dei ſubiacuit eccle-
ſia / cauſantib; diuiſionib; / que inter felicis recordatōis Eugeniū pa-
pam quartū p̄deceſſorē noſtrū / ⁊ tunc Baſilieñ. cōciliū viguerūt / hoc
in noſtro tp̄e ⁊ ex altiſſimi dei ꝓuidētia ineffabili interpoſitiōe tracta-
tuq; oratoꝝ chariſſimoꝝ in xp̄o filioꝝ francoꝝ anglie ⁊ renati Sicilie
regū / necnō delphini Uieneñ. primogeniti francoꝝ regis illuſtris / pa-
cem eccleſie redditā videbamus / dum ꝑcepimꝰ venerabilē ⁊ chariſſi-
mū fratrē noſtrū Amedeū primū cardinalē / ep̄m Sabineñ. in nōnul-
lis ꝓuintijs ap'lice ſedis legatū vicariūq; ꝑpetuū Felicē papā quintū /
tunc in ſua obediētia nominatū / iuri qd̄ in papatu aſſerebat ſe habere
ad hmōi pacē eccleſie obtinendū ceſſiſſe / Eos vero q̄ Baſilee poſtmo-
dū Lauſane ſub noīe generalis cōcilij / hactenus cōgregati ꝑmāſerūt
ordinaſſe ⁊ publicaſſe / nobis tanq̄ vnico ac indubitato ſūmo pōtifici
obediendū eſſe a cūctis fidelib;. Et p̄fatā Lauſaneñ. diſſoluiſſe cōgre-
gationē. Deſiderātes igit toto affectu ea ꝑficere / quib; xp̄ifideles ſup-
preſſis ⁊ extinctis diſſenſionū ⁊ differentiarū ſeminarijs cōmuni fruan-
tur cōcordia cuiuſlibet eoꝝ ſtatus / honoris / reputatiōis ⁊ q̄etis ſtabi-
litate firmata / quaſcūq; ꝓmotōes: electōes: ꝯfirmatōes / poſtulatōes /
admiſſiones / tranſlatōes / cōmendas / adminiſtratōes / ⁊ ꝓuiſiones /
ad quaſcūq; patriarchales / metropolitanas / ⁊ cathedrales eccleſias.
Necnō abbatiales dignitates ac monaſterioꝝ regimina quorumcūq;
exemptoꝝ / necnō exemptoꝝ / necnō quaſcūq; collatōes / ꝓuiſiones / ⁊
diſpoſitōes / q̄rūcūq; beneficioꝝ / eccleſiaſticoꝝ / regularium / ⁊ ſeculari-
um / de iure patronatus etiā laicoꝝ / cum cura vel ſine cura / etiā ſi eccle-
ſie parrochiales fuerint / aut canonicatus ⁊ prebēde dignitates maio-
res poſt pontificales in cathedralib; vel principales in collegiatis exi-
ſtant ꝑſonatuſq; ꝑpetue adminiſtratōes vel officia / etiā curata vel ele-
ctiua in quibuſcūq; eccleſijs / prioratus / cōuētuales / aut cuiuſcūq; cō-
ditiōis / qualitatis vel nature fuerint / etiā alterius generis q̄; expreſ-
ſa paris vel maioris. Etiā ſi ex quauis cauſa tunc diſpoſitiōi apoſtoli

ce ſpecialiter vel generaliter reſeruata fuerint litigioſa/aut alias affecta
vel ad ſedem apoſtolicã quõlibet deuoluta in vim quorum ſeu pretextu
collationũ/ꝓuiſionũ/reſeruationũ/aut aliarũ diſpoſitionũ huiuſmo/
di ſeu alicuiꝰ premiſſoꝝ/ alias ꝗ̃ ex titulo priuationis factarũ premiſ/
ſarum occaſionũ/ diuiſionũ ipſarũ eccleſiarũ/beneficioꝝ/dignitatũ/
officioꝝ/perſonatuũ/adminiſtrationũ/ac canonicatuũ/ ⁊ prebenda/
rum habita ſeu adepta ſit poſſeſſio ⁊ poſſident de preſenti. Admiſſio/
nes etiam reſignationũ quorũcũqꝫ beneficiorũ dignitatũ eccleſiarum
ſimpliciter vel ex cauſa permutatiõis factarũ/auctoriſationũ ⁊ inſti/
tutionũ pẽſionũ. Item quarũcũqꝫ ſuper quorũcũqꝫ beneficioꝝ eccleſia
ſticoꝝ fructibꝫ reſeruationibꝫ ⁊ aſſignationibꝫ cum ꝓceſſibꝫ ⁊ fulmina
tionibus inde ſecutis/necnõ vniones annexiones incorporatões qua
runcũqꝫ dignitatũ ⁊ beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ ſecularium ⁊ regularium q/
buſcũqꝫ patriarchalibꝫ/archiepalibꝫ/abbatialibꝫ vel capitularibꝫ mẽſis
aut monaſterijs/cõuentibus/dignitatibus/canonicatibus/ ⁊ prebẽ/
dis vel beneficijs ſeu ad inuicem ſub quibuſuis verboꝝ formis dimẽ/
brationes etiam eccleſiaſticaꝝ ⁊ beneficioꝝ quorũcunqꝫ. Eccleſiarum
quoqꝫ monaſterioꝝ ſtudioꝝqꝫ generalium fundationes/ erectões/ſup/
preſſiones/ ⁊ ſubiectões/ ⁊ quorũcunqꝫ beneficioꝝ creatões exemptio
nes. Item renouationes pallij/ dationes/cõſecrationes/benedictio
nes perſonarũ de ordine ad ordinẽ tranſlatiões/infeudatões/ inſtitu
tiones/cõtractuũ cõfirmatiões/facultatis teſtandi cõceſſiones/ abſo/
lutiões/liberatiões/quitãtias/ſuꝑ quibuſcũqꝫ debitis rõne decimaꝝ
ſemidecimarũ/indulgentiarũ/annatarũ/cõmuniũ/ ⁊ minutoꝝ ſerui
tioꝝ/ vel alias quõlibet diſpenſationes/tam ſuꝑ etatis ꝗ̃ natalium ⁊
aliarum inhabilitatũ defectibꝫ ſuꝑ incõpatibilibꝫ in quocũqꝫ numero
etiã ſi ad curas parrochiales/matrimonijs/iuramẽto/ordinibꝫ/ ⁊ vo
to etiam tranſmarino ⁊ rebus alijs quibuſcũqꝫ. Necnon abſolutiões
a quibuſcũqꝫ excõmunicationũ/anathematizationum/ ⁊ alijs cẽſuris
eccleſiaſticis interdictoꝝ tã generaliũ ꝗ̃ ſpecialiũ relaxatiões/ Ac etiã
illarũ fulminatões ⁊ appoſitiões iuramentoꝝ etiã fidelitatũ relaxatio
nes/rehabilitatões ab omni macula irregularitatis/aut alia inhabi/
litate vndecũqꝫ ꝓceſſerit/reſtitutõe etiã ad famã ⁊ honores gratiaꝝ in
dultoꝝ/indulgẽtiaꝝ ⁊ priuilegioꝝ/ ⁊ quaſcũqꝫ alias cõceſſiões/ac oĩa
⁊ ſingula tam iuſticiã ꝗ̃ gratiã ꝯcernẽtia ſiue in foro cõſciẽtie/aut cõtẽ
tioſo in ꝑſonis/aut locis que tꝑe cõceſſionũ ⁊ alioꝝ p̃miſſoꝝ obediue
runt p̃fato venerabili ac chariſſimo fratri nr̃o Amedeo cardinali/epi/
ſcopo legato ⁊ vicario ſupradicto: tunc Felice papa quinto noĩato/ ac
cõgregatis antedictis/ſeu eoꝝ alteri tam ꝑ ipm tũc Baſilien̄. cõciliũ ⁊
amedeũ in ſua obediẽtia Felicẽ q̃ntũ nũcupatũ/ ꝗ̃ illos q̄ in Baſilen̄.
⁊ Lauſanen̄. ciuitatibꝫ ſub noĩe generalis cõcilij cõgregati remãſerũt/
aut aliũ ſeu alios ſua aut alteriꝰ eoꝝ auctoritate etiã de latere legatos
delegatos ſiue alios q̃ſcũqꝫ ab eis vel eoꝝ altero ꝑtãtẽ hñtẽ cõiũcti vł

diuiſim qualitercūqꝫ facta geſta cōceſſa data īdulta diſpoſita ꝛ ordina
ta etiā ſi maiora ꝛ grauiora aut alꝭꝰ cuiuſcūqꝫ nature a p̄miſſis exiſtāt
et ſpecialē req̄rant expꝛ̄ſſionē/ que volumus ꝛ decernimꝰ ꝓ expꝛ̄ſſis ſpeci
fice haberi cum omnibꝫ ꝛ ſingulis inde ſecutis. Ac etiā oīa et ſingula
ꝑ ordinarios in dictis locis facta ꝓ bono pacis ꝛ vnionis eccl'ie motu
ꝓprio ex certa ſciētia ꝛ de apl'ice ꝑtātis plenitudine de ꝯſilio ꝛ aſſenſu ve
nerabiliū fratrū noſtroꝝ ſctē romane eccl'ie cardinaliū p̄ſentiū ſerie ap
probamus/ ratificamꝰ ꝛ etiā cōfirmamꝰ rataqꝫ ꝛ firma haberi volumꝰ
Necnō potiori ꝓ cautela de ꝑſonis patriarchaꝝ/ archiep̄oꝝ/ ep̄oꝝ/ ꝛ
abbatū quibuſcūqꝫ eccleſijs ꝛ monaſterijs quarū ꝛ quoꝝ aſſecuti ſunt
poſſeſſiōes ꝛ poſſidēt de p̄nti. Necnō de dignitatibꝫ prioratibꝫ ꝑſona
tibꝫ adminiſtrationibꝫ officijs canonicatibꝫ ꝛ p̄bendis cōmendis ꝛ be
neficijs quibuſcūqꝫ etiā ſedi apl'ice ſpecialiter vel generaliter reſeruatis
deuolutis vel quōlibꝫ affectis eoꝝ poſſeſſoribꝫ quibuſlibet de nouo ꝓ
uidemus/ ac ipoꝝ omniū fructus reditus ꝛ ꝓuētus/ Necnō emolumē
ta ſingula in quibuſcūqꝫ ꝛ vbicūqꝫ etiā extra dioceſim/ in quibꝫ eccl'ia
monaſteriū prioratus dignitas ſeu beneficiū hmōi fuerit conſiſtentia
ad eoꝝ poſſeſſores ſpectare ꝛ ꝑtinere. Et ꝙ ipſi in ſuarū eccl'iaꝝ mona
ſterioꝝ prioratuū dignitatū ꝛ bn̄ficioꝝ ꝓut eoꝝ ſingulos cōcernit poſ
ſeſſionibꝫ ꝓ hmōi bono pacis ꝛ vnionis pacifice remaneāt ꝛ q̇eti/ decer
nimus ꝛ declaramꝰ gratis ꝛ abſqꝫ ſolutōe cōmuniū vel minutoꝝ ſerui
cioꝝ annatarū aut vacātie tam noſtre camere q̄ꝫ venerabiliū fratrū
noſtroꝝ ſctē romane eccl'ie cardinaliū collegio facienda noīa ꝛ cogno
mina valoreſqꝫ ipſoꝝ beneficioꝝ ꝛ dignitatū/ ac nō obſtantias ipoꝝ
poſſeſſoꝝ ꝓ expreſſis habentibꝫ cōſtitutionibꝫ ꝛ ordinatōibꝫ apl'icis nō
obſtantibus quibuſcūqꝫ/ Inſuꝑ quaſcūqꝫ obligationes ſeu debita de
ꝛ ſuꝑ annatis ſeu cōibꝫ et minutis ſeruitijs iuxta curie noſtre cōſuetu
dinē Ceteriſqꝫ iuribus nobis ꝛ ſancte romane eccleſie Cardinaliū col
legio ceteriſqꝫ officialibus debitis/ ſi que deberi dicerēt occaſionū qua
rūcūqꝫ metropolitanarū ꝛ cardinaliū eccleſiarū monaſteriorū digni
tatū prioratuū etiā cōuētualiū beneficioꝝ ꝛ officiorū hmōi vſqꝫ ad pre
ſentē diē poſſeſſoribꝰ antedictis ex ſimili ſcientia remittimꝰ ꝛ relaxa
mus pariter ꝛ donamꝰ. Eoſqꝫ q̇ hmōi debitis obligati eſſent ab om
ni eorū ſolutione abſoluimꝰ et liberamꝰ. Et ſuꝑ illis dari quitantias
ꝑotētibꝰ aut volētibꝫ demādamꝰ in forma plena debita et oportuna/
Fructus etiā illos quos durante hmōi diuiſione ex dictis eccleſijs di
gnitatibus beneficijs ꝛ officijs ꝑceperūt etiā ſi nobis et camere apl'ice
debiti eſſent penitꝰ ipſis ꝛ cuilibet ipoꝝ remittimꝰ de dicte ſedis mu
nificentia liberali camerario theſaurario clericis camere collectoribꝰ
et ſubcollectoribus noſtris quibuſcunqꝫ inhibeñ. ſub excōicationis ſen
tentia et alijs cenſuris eccl'iaſticis atqꝫ penis quas remiſſioni ꝛ inhi
bitioni noſtris hmōi ꝯtrauenīētes incurrere volumꝰ ipō facto/ ne fru
ctus p̄dictos occaſione p̄miſſa dicta diuiſione durante ꝑceptos ꝛ per

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

nos remiſſos vt p̄ferat aquoquā quōlibet exigere ſeu extorquere preſu-
māt. Dictorū rurſus poſſeſſorū ſingulis aduerſariis ſup̱ p̄fatis eccle-
ſiis monaſteriis prioratibus dignitatibꝫ officiis et bn̄ficiis ꝑpetuum
ſilentiū imponētes/ Quaſcūqȝ ꝓmotiones impetratiōes cōceſſiōes ꝓ-
uiſiōes declaratiōes et litteras deſup̱ ꝑ ipſis aduerſariis ⁊ aliis qui-
buſcūqȝ in p̄iudiciū ipſoꝝ poſſeſſorū vel derogationē hmōi ꝑ nos con-
firmatorū quōlibet etiā ſi motu ꝓprio ex certa ſciētia aut plenitudine
poteſtatis ⁊ de venerabiliū fratrū noſtroꝝ ſancte romane eccleſie car-
dinaliū cōſilio ⁊ aſſenſu tā ꝑdictū noſtrū p̄deceſſorē q̄ȝ nos ſiue alium
quēcūqȝ illius aut noſtra auctoritate ſiue alia quacunqȝ factas datas
cōceſſas et habitas/ Etiā ſi in vim earū ipſis aut alicui eoꝝ iure vel ad
rem ius queſitū foret/ necnō diffinitiuas et alias etiā q̄ in rem tranſie-
rūt iudicatā/ ſup̱ eccleſiis ⁊ aliis p̄miſſis in romana curia vel alias vbi-
cūqȝ cōtradictos poſſeſſores ꝓmulgatos ſniās ⁊ quecūqȝ inde ſecuta
p̄dictis motu ⁊ ſcientia ac plenitudine ꝓ bono pacis ⁊ vnionis p̄dicta-
rū caſſam⁹ irritam⁹ ⁊ annullam⁹ ac caſſa irrita infecta nullaqȝ ⁊ ina-
nia ac virib⁹ vacua declaram⁹ ⁊ denūciam⁹/ Illas vero ex ſententiis
q̄ ꝑ p̄dictis poſſeſſiōibꝫ ſup̱ p̄miſſis ac etiā quaſcūqȝ alias ſentētias et
ſurrogationes q̄ ꝑ quibuſuis ꝑſonis ꝑtibus ſe defendētibꝫ illaꝝ oīm
noībꝫ et cognoībꝫ ꝓ expreſſis habētes ⁊ q̄ in rem trāſiuerūt iudicatā.
In Baſilien. ſeu Lauſanen. ciuitatibꝫ ſeu in curia p̄fati venerabilis ac
chariſſimi fratris noſtri Amedei primi cardinalis vt premittit legati
vicariiqȝ ꝑpetui felicis quinti in ſua obedientia nominati vſqȝ in hodi-
ernū diem ꝓlate ac ſurrogatiōes ꝑ altero ex collitigantibꝫ mutuo ſe de-
fendentibꝫ facte ſunt/ validas ⁊ ratas decernentes/ necnō quaſcūqȝ li-
tes ⁊ cauſas deſup̱ in noſtra curia vel alibi cōtra ip̄os poſſeſſores ſuper
predictis eccleſiis dignitatibꝫ/ beneficiis ⁊ officiis quōlibet pendētibꝫ
quoꝝ omniū etiā ſi vna vel due ſeu plures diffinitiue vel alie ſniē ꝓlate
ſint ſtatus p̄ntibꝫ ꝓ exp̄ſſis habentes ad nos aduocam⁹ ⁊ totaliter ex-
tinguimus. Et ꝑ maiori omniū ⁊ ſinguloꝝ ſecuritate ⁊ roboris validi-
tate q̇buſcūqȝ ꝑſonis tam eccleſiaſticis q̄ȝ ſecularibꝫ cuiuſcūqȝ dignita-
tis/ ſtatus/ gradus/ ordinis/ cōditōis/ vel p̄eminētie exiſtant. Etiā ſi
cardinalatus/ patriarchatus/ archiep̄ali/ ep̄ali/ aut alia quacūqȝ p̄ful-
geant dignitate/ necnō quarūcūqȝ tam cathedraliū q̄ȝ collegiatarū et
aliarū ecclīarū ⁊ monaſterioꝝ/ capitulis/ collegiis/ ⁊ cōuētibꝫ/ ac ſin-
gularibꝫ ꝑſonis earū dē illiqȝ vel illis ad quē ſeu ad quos dictarū eccle-
ſiarū beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ ⁊ officioꝝ electio/ collatio/ ꝓuiſio/ p̄nta-
tio/ ſeu queuis alia diſpoſitio cōiter vel diuiſim ꝑtinet/ ac hmōi poſſeſ-
ſoꝝ aduerſariis/ quibꝫ ꝑ nos ac noſtrū p̄deceſſorē ſeu aliū quēcūqȝ fa-
cte ſunt conceſſiones ⁊ ꝓuiſiones de hmōi eccleſiis/ bn̄ficiis/ ⁊ officiis
poſſeſſis/ oīnibꝫ ⁊ ſingulis aliis quoꝝ intereſt vel intererit quōlibet in
futurū. Mādam⁹ exp̄ſſe inhibētes vicȝ patriarchis/ archiep̄is/ ⁊ ep̄is/
ſub ſuſpenſionis ab ingreſſu ecclīe. Minoribꝫ vero ꝑſonis ſingularibꝫ

ſub excōmunicatōis. Necnō dictoꝝ poſſeſſoꝝ aduerſariis ſub ſili excō
municatōis ac priuatōis omniū ⁊ ſingulorꝝ bñficioꝝ ſuoꝝ que obtinēt
⁊ inhabilitatōis ad illa ⁊ ad alia i poſterū obtinēda ꝑpetueqꝫ infamie
Collegiis vero capl'is ⁊ cōuētib' ſub ſuſpenſionis a diuinis penis ſen/
tentiis ⁊ cenſuris quas cōtrafacientes ⁊ rebelles/ ꝓut quēlibet ipſoꝝ
concernit ex nunc/ ꝓut ex tunc ⁊ ex tunc/ ꝓut ex nunc incurrere volum⁹
ipſo facto/ ne ipi ſeu eoꝝ alter publice vel occulte/ directe vel indirecte
quouis queſito colore vel ingenio cōtra declaratōes/ ꝯceſſiōes/ appro
batōes/ ratificatōes/ cōfirmatōes/ ⁊ alia ꝑdicta vel eoꝝ aliqđ in p̄iu/
diciū dānū ⁊ grauamen dictoꝝ poſſeſſoꝝ et derogationē p̄miſſoꝝ per
nos cōfirmatoꝝ aut alicui⁹ eoꝝ facere dicere ⁊ attēptare/ ſeu ipſi p̄no/
minati ad q̄s ſpectat hmōi/ electio/ collatio/ ꝓuiſio/ pñtatio/ ſeu que/
uis alia diſpoſitio quēquā aliū ad eccl'ias dignitates bñficia et officia
ſeu alia p̄miſſa hacten⁹ ſic poſſeſſa recipe ⁊ admittere/ neqꝫ poſſeſſores
hmōi ſuꝑ p̄miſſis in aliquo vexare/ ꝑturbare/ moleſtare/ ſeu inq̄etare/
quōlibet p̄ſumāt aut p̄ſumat/ ſed ea oīa ⁊ ſingula inuiolabiliter ⁊ ſine
cōtradictōe quacūqꝫ quātū in eis eſt manuteneāt ⁊ obſeruent dictoſqꝫ
poſſeſſores in poſſeſſione ſua hmōi teneāt ⁊ defendāt. Si que etiā (qđ
abſit) ꝑ quēpiā quacūqꝫ etiā auctoritate nr̄a cōtra p̄miſſa ſeu eoꝝ ali/
qua/ aut in p̄iudiciū dictoꝝ poſſeſſoꝝ ſeu alicuius eoꝝ nouitates facte
fuerint ſeu fierent illas ac quecūqꝫ inde ſecuta ex nūc ꝓut ex tunc habe/
mus ⁊ haberi volum⁹ ꝓ infectis. Et nihilomin⁹ cōtra veniētes ⁊ rebel
les hmōi ſiue patriarche/ archiepi/ aut epi fuerint ab ingreſſu eccleſie.
Minores vero ꝑſonas ſingulares excōicatos/ necnō dictos aduerſa
rios ⁊ eis auxiliū dantes vltra excōicatōis penā/ bñficiis ⁊ officiis ſu/
is priuatos inhabiles ⁊ infames. Capitula vero collegia ⁊ cōuentus a
diuinis ſuſpēſos ꝑ quēlibet ordinariū loci aut alterū i dignitate ꝯſtitu
tis ſiue canonicū alicui⁹ eccl'ie cathedralis ꝑ quēcūqꝫ ex hmōi poſſeſſo/
rib' eligendū ⁊ req̄rendū ſeu executionē dandū ſuꝑ hmōi noſtra volū/
tate in romana curia ſiue extra declarari ⁊ denūciare volum⁹ ⁊ man/
damus. Suꝑ quibus omnib' ⁊ ſingulis ipſis ⁊ eoꝝ cuilibet auctorita
te ap'lica damus atqꝫ cōcedim⁹ facultatē reiectis in p̄miſſis omnib' et
ſingulis cautelis ⁊ appellatōib' quibuſcūqꝫ in p̄iudiciū p̄miſſoꝝ inter/
poſitis ſeu interponēdis quas tanqꝫ friuolas ⁊ inanes cum inde ſecu/
tis ⁊ ſecuturis ex tunc ꝓut ex nunc ⁊ ex tunc ꝓut ex nunc caſſamus/ irri
tamus/ annullamus/ ⁊ ꝓ infectis haberi volum⁹. Vicecancellario ⁊ q̄/
buſuis aliis officialib' noſtris expreſſe inhibētes ne ad cuiuſuis inſtā/
tiā ſuꝑ cauſis p̄tenſarū appellationū hmōi aut alias via ſimplicis que
rele/ ſeu reſtitutōis in integrū aliquā cōmiſſionē ſignare ſiue reſcriptū
etiā extra romanā curiā ꝯcedere/ nec auditores cauſaꝝ palatii nr̄i ſiue
ordiarii loci/ aut q̄cūqꝫ alii cōmiſſiōes ſiue reſcripta hmōi recipere ſeu
cauſas deſuꝑ motas ⁊ mouēdas audire p̄ſumāt ſeu attēptēt. Adiiciē/
tes ꝙ ſi vllo vnq̄ tp̄e appareret de aliqua cōceſſione ſeu declaratōe per

nos aut noſtros ſeu dicti p̄deceſſoris litteras quaſcūqꝫ clauſulas etiaꝫ derogatorias generales vel ſpeciales ſub quacūqꝫ verboꝝ forma in ſe cōtinentes. Licet in illis dicat̄ nō obſtātib⁹ clauſulis dicentib⁹ q̄ illis nō derogetur/ niſi de eis ſpecialis mentio fiat/ aut qd̄ de verbo ad verbū ꝛ cum toto tenore illarū inſeri debeat facta ſeu fienda ꝑ quā dictos poſ ſeſſores ſeu eoꝝ aliquē in hm̄oi ſuoꝝ beneficioꝝ poſſeſſionē/ ſeu alias turbari/ vexari/ moleſtari/ ſeu inq̄etari/ aut cōtra hm̄oi nr̄as cōceſſio nes/ ꝓuiſiones / ꝛ alia per nos approbata fieri atqꝫ cōtrauenire poſſit. Etiā ſi motu ꝓprio ex certa ſciētia / ſiue de plenitudine ptāis / ꝛ de ipoꝝ venerabiliū fratrū nr̄oꝝ cardinaliū cōſilio ꝛ aſſenſu emanarēt ſeu ema naſſent tales declaratōes aut cōceſſiones ꝓ bono pacis ꝛ vnionis eccle ſie nullaten⁹ effectū ſortiri/ ſed ꝓ infectis ex nūc/ ꝓut ex tunc haberi vo lumus/ verū ſi in obediētia p̄dictoꝝ tunc nūcupati Felicis et illoꝝ qui Baſilee ꝛ Lauſaneū ſub noīe generalis cōcilij tunc ꝑmanſerūt duo vel plures ſuꝑ vno vel pluribꝰ bn̄ficijs litigarēt poſſeſſio nō poſſidēti nō af ferat ꝑiudiciū/ ſꝫ cuilibꝫ ius ſuū ſꝑ ſaluū ꝯſeruet̄/ etiā vnicuiqꝫ maneat ius/ qd̄ añ hm̄oi diuiſionē ſibi q̄ſitū erat. Et ſi fuerint alique eccl'ie ſeu bn̄ficia quarū ſeu quoꝝ caput in vna obediētia ꝛ mēbra in altera exiſtāt mēbra reducant̄ ad caput. Saluo tn̄ q̄ mēbrū obtinēs in illi⁹ remane at poſſeſſiōe ſi ius eidē cōpetebat ante hm̄oi diuiſionē. Ceterū qꝛ diffici le foret p̄ntes lr̄as ad ſingula in qbꝰ eis forſan fides faciēda fuerit loca deferre dicta auctoritate apl'ica decernim⁹ qd̄ illarū tranſūpto manu publica ꝛ ſigillo alicui⁹ ep̄i aut illi⁹ vicarij ſeu curie ad ſuꝑioris eccleſia ſtice ſignato ꝛ munito/ perinde ac ſi originales lr̄e hm̄oi exhiberent̄ fi des plenaria adhibeat̄ ꝛ ſtet̄. Mandātes nihilominꝰ lr̄as in ſil'i for ma ꝓ q̄buſcūqꝫ ꝑticularibꝰ ꝑſonis eas petētibꝰ ꝛ habere volētibꝰ illorū noībꝰ ꝛ cognoībꝰ ſpecifice exp̄ſſis cum deſignatōe eccl'ie dignitatis/ be neficij ſiue beneficioꝝ aliarūqꝫ cōceſſionū ſuꝑius deſignatarū in cācel laria nr̄a ꝛ alibi gratis ꝛ ſine ſolutiōe alicui⁹ taxe ſaluo moderato ſa lario ſcriptoꝝ expediri irritū decernim⁹ ꝛ inane ſi ſecus ſuꝑ his a quo quā quauis auctoritate ſcienter vel ignorāter cōtigerit attēptari. Nulli ergo oīno hominū liceat hāc paginā nr̄e approbatōis/ ratificatōis/ cō firmatōis/ ꝓuiſionis/ decreti volūtatis/ impoſitōis/ caſſatōis/ remiſ ſionis/ relaxatiōis/ donatiōis/ abſolutōis/ liberatōis/ inhibitōis/ im poſitiōis/ irritatōis/ annullatōis/ declaratōis/ denūciatōis/ aduoca tionis/ extinctōis/ volūtatis/ mandati/ ꝯcatiōis/ cōceſſionis/ adiectio nis/ ꝛ cōſtitutiōis infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Si q̄s aūt hec attēptare p̄ſumpſerit indignationē omnipotētis dei ꝛ beatoꝝ Pe tri ꝛ Pauli apl'oꝝ eius ſe nouerit incurſurū. Datū ſpoleti Anno incar natiōis dn̄icę. Milleſimoquadringēteſimoquadrageſimonono. xiiij. kaleñ. Julij. Pontificatus noſtri Anno tertio. P. de noxeto/ Marcel lus de curia regiſtrata in camera apl'ice conſilij.

HOF-BIBLIOTHEK KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg